

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

**ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ - ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(Δ.Π.Μ.Σ.) "ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ
ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ"**

**Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΒΙΩΤΗ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ
ΒΕΛΒΕΝΔΟΥ ΚΟΖΑΝΗΣ**

Σοφία Παρδάλη

Μεταπτυχιακή Εργασία η οποία υποβάλλεται για μερική
εκπλήρωση των απαιτήσεων για το Διεπιστημονικό –
Διατμηματικό Δίπλωμα Ειδίκευσης του Δ.Π.Μ.Σ. του
Ε.Μ.Πολυτεχνείου “Περιβάλλον και Ανάπτυξη των
Ορεινών Περιοχών”

Αθήνα, Οκτώβρης 2013

Επιβλέπων: Ομότιμος Καθηγητής Δ. Ρόκος

Επιτροπή Παρακολούθησης:
Ομότιμος Καθηγητής Δ. Ρόκος
Αν. Καθηγήτρια Ε. Δημοπούλου
Καθηγητής Κ. Κουτσόπουλος

**Περιβάλλον
και
Ανάπτυξη**

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

**ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ - ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(Δ.Π.Μ.Σ.) "ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ
ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ"**

**Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΒΙΩΤΗ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ
ΒΕΛΒΕΝΔΟΥ ΚΟΖΑΝΗΣ**

Σοφία Παρδάλη

Μεταπτυχιακή Εργασία η οποία υποβάλλεται για μερική
εκπλήρωση των απαιτήσεων για το Διεπιστημονικό –
Διατμηματικό Δίπλωμα Ειδίκευσης του Δ.Π.Μ.Σ. του
Ε.Μ.Πολυτεχνείου “Περιβάλλον και Ανάπτυξη των
Ορεινών Περιοχών”

Αθήνα, Οκτώβρης 2013

Επιβλέπων: Ομότιμος Καθηγητής Δ. Ρόκος

Επιτροπή Παρακολούθησης:
Ομότιμος Καθηγητής Δ. Ρόκος
Αν. Καθηγήτρια Ε. Δημοπούλου
Καθηγητής Κ. Κουτσόπουλος

**Περιβάλλον
και
Ανάπτυξη**

Copyright © Παρδάλη Σοφία, 2013

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Πρόλογος

Η διαμόρφωση των εθνικών κοινωνικο – οικονομικών συνθηκών των τελευταίων τριών ετών, αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης που μαστίζει την χώρα μας, δημιούργησε την ανάγκη επαναπροσδιορισμού της έννοιας της ανάπτυξης, όπως και του ρόλου της οικονομικής θεωρίας στην διαδικασία της αναπτυξιακής διαδρομής. Ακολούθως, ανακύπτει «η ανάγκη διαμόρφωσης μίας κοινά αποδεκτής διεπιστημονικής και ολοκληρωμένης θεωρίας για την ‘ανάπτυξη’, η οποία να εναρμονίζεται με την πολυδιάστατη και ολοκληρωμένη φύση της φυσικής και της κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας την οποία η ‘ανάπτυξη’ καλείται με ανάλογο τρόπο να επηρεάσει ‘θετικά’ σε όλα τα επίπεδα» (Rokos 1972, 1976, 1995a, Ρόκος 1995β, 1995γ, 1998). Η σωστή αξιοποίηση του συνεταιριστικού θεσμού, με τις αρχές και τις αξίες που υποστηρίζει, θεωρείται ότι συμβάλλει προς την κατεύθυνση μίας οικονομικής ανάπτυξης η οποία δύναται να συντελεί και να συμβαδίζει με την κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη, με την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και την πραγματοποίηση στοχευμένων δράσεων οι οποίες τελούν σε αρμονία με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Καθώς το Βελβενδό Κοζάνης θεωρείται πρότυπο ανάπτυξης για τον ελλαδικό χώρο, ενώ οι συνεταιρισμοί του υποδειγματικά παραδείγματα, επιλέχθηκε ως περίπτωση μελέτης, για την διεξαγωγή ποιοτικής έρευνας ώστε να είμαστε σε θέση, μέσα από την καταγραφή και ανάλυση της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας της υπό μελέτη περιοχής, να εξαγάγουμε συμπεράσματα προκειμένου να προχωρήσουμε στην διερεύνηση της συμβατότητας της Αξιοβιώτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης με το είδος της ανάπτυξης που συντελείται στο Βελβενδό Κοζάνης. Ένας από τους κύριους στόχους της παρούσας εργασίας είναι η ποιοτική έρευνα, η οποία διεξήχθη στο Βελβενδό Κοζάνης, να έχει και μία ευρύτερη απήχηση, αναδεικνύοντας τον τρόπο λειτουργίας της υπό μελέτη κοινωνίας, ώστε να αποτελέσει παράδειγμα και για άλλες κοινωνίες. Για την ακρίβεια, μέσα από τις βασικές πεποιθήσεις, τις αξίες και τις αρχές που προασπίζεται η κοινωνία του Βελβενδού, όπως και με την ανάπτυξη πρωτοβουλιών, τις στοχευμένες δράσεις που πραγματοποιεί και τα ενεργήματά της, δύναται να φωτίσει τον δρόμο και σε άλλες παρόμοιες κοινότητες οι οποίες στοχεύουν στην επίτευξη μίας Αξιοβιώτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, για μία ζωή σ’έναν καλύτερο κόσμο.

Η εκπόνηση της μεταπτυχιακής εργασίας δεν θα ήταν εφικτή δίχως την συμβολή κάποιων ατόμων που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην πραγματοποίησή της. Γι' αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά:

- Τον Ομότιμο Καθηγητή κ. Ρόκο Δημήτριο για την επίβλεψη της παρούσας εργασίας, την ηθική συμπαράσταση καθώς και για τις πολύτιμες συμβουλές του.

- Την Καθηγήτρια κ. Δημοπούλου Έφη για τις συμβουλές και παρατηρήσεις της.

- Τον Καθηγητή κ. Κουτσόπουλο Κωνσταντίνο για τις συμβουλές του.

- Τον κ. Κώτσιο Βάιο για την αμέριστη ηθική συμπαράστασή του καθ' όλη την διάρκεια εκπόνησης της παρούσας εργασίας, τις συμβουλές και τις παρατηρήσεις του.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την κοινωνία του Βελβενδού για την θερμή υποδοχή τους όπως και τα άτομα εκείνα τα οποία έλαβαν μέρος στην έρευνα, των οποίων η συμμετοχή στάθηκε καθοριστικός παράγοντας για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

“Η καλύτερη φόρμουλα για την αναγκαία συνεργασία θεωρίας και πρακτικής που ξέρω προέρχεται από τον Μάο Τσε Τούνγκ. Πηγαίνετε στους πρακτικούς ανθρώπους, λέει, και διδαχτείτε απ’ αυτούς: ύστερα συνθέστε την πείρα τους σε αρχές και θεωρίες και ύστερα ξαναγυρίστε στους πρακτικούς ανθρώπους και καλέστε τους να εφαρμόσουν αυτές τις αρχές και μεθόδους για να λύσουν τα προβλήματά τους και να εξασφαλίσουν την ελευθερία και την ευτυχία.”

(από “Το μικρό είναι όμορφο”, Σουμάχερ Ε.Φ., 1980)

Περιεχόμενα

Πρόλογος	σελ. 5
Περιεχόμενα	σελ. 8
Περίληψη	σελ. 13
Abstract	σελ. 16
1. Εισαγωγή	σελ. 19
2. Περιοχή μελέτης: Βελβενδό Κοζάνης	σελ. 28
3. Διεξαγωγή Ποιοτικής Έρευνας στο Βελβενδό Κοζάνης	σελ. 32
3.1 Εισαγωγή	σελ. 32
3.2 Ανάλυση του τρόπου διεξαγωγής της Ποιοτικής Έρευνας στο Βελβενδό Κοζάνης	σελ. 34
3.2.1. Σκοπός της Ποιοτικής Έρευνας: Διατύπωση του Νοητικού Γρίφου	σελ. 34
3.2.2. Στοιχειοθέτηση Νοητικού Γρίφου	σελ. 36
3.2.3. Διατύπωση Ερευνητικών Ερωτημάτων	σελ. 44
3.2.4. Μέθοδος παραγωγής ποιοτικών δεδομένων	σελ. 48
3.2.5. Δειγματοληψία Ποιοτικής Έρευνας	σελ. 50
3.2.6. Εγκυρότητα και Αξιοπιστία Ποιοτικής Έρευνας	σελ. 54
4. Ανάγνωση και Ερμηνεία των ποιοτικών δεδομένων: Καταγραφή της Υφιστάμενης Κατάστασης του Βελβενδού Κοζάνης	σελ. 56
4.1. Ιστορικό Υπόβαθρο της Δ.Ε. Βελβενδού Κοζάνης	σελ. 56
4.1.1. Τα πρώτα χρόνια του Βελβενδού	σελ. 56
4.1.2. Η εποχή της Τουρκοκρατίας	σελ. 57
4.1.3. Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος	σελ. 62
4.1.4. Μικρασιατική Καταστροφή και Ανταλλαγή Πληθυσμού	σελ. 63
4.1.5. Το Βελβενδό στην Εποχή του Μεσοπολέμου	σελ. 64
4.1.6. Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος	σελ. 66
4.1.7. Το Βελβενδό μετά το 1950.....	σελ. 67
4.1.8. Σύνθεση των Απόψεων των Συνεντευξιαζόμενων και Ανάλυση	σελ. 70

4.1.9. Καταγραφή Ιστορικής Εξέλιξης του Συνεταιριστικού Κινήματος στο Βελβενδό Κοζάνης	σελ. 74
4.2. Φυσικό Περιβάλλον της Δ.Ε. Βελβενδού Κοζάνης	σελ. 81
4.2.1. Εισαγωγή	σελ. 81
4.2.2. Κλιματολογικές Συνθήκες	σελ. 83
4.2.3. Εδαφολογικά Στοιχεία	σελ. 84
4.2.4. Χρήσεις Γης	σελ. 85
4.2.5. Βλάστηση	σελ. 85
4.2.6. Οικοσυστήματα – Προστατευόμενες Περιοχές	σελ. 86
4.2.7. Υδάτινο Δυναμικό	σελ. 88
4.2.8. Συνοπτική παρουσίαση της Αγροτικής Παραγωγής	σελ. 88
4.2.9. Σύθεση των Απόψεων των Συνεντευξιαζόμενων και Ανάλυση	σελ. 90
4.2.9.1. Περιγραφή του Συστήματος της Ολοκληρωμένης Παραγωγής στο Βελβενδό Κοζάνης	σελ. 92
4.3. Κοινωνικά Χαρακτηριστικά της Δ.Ε. Βελβενδού Κοζάνης	σελ. 104
4.3.1. Εισαγωγή	σελ. 104
4.3.2. Το μέγεθος του πληθυσμού και το θέμα της μετανάστευσης	σελ. 104
4.3.3 Κατανομή του πληθυσμού	σελ. 107
α. Η κατανομή του πληθυσμού στο χώρο	σελ. 107
β. Σύθεση του πληθυσμού	σελ. 108
4.3.4. Μορφωτικό επίπεδο στο Βελβενδό Κοζάνης	σελ. 111
4.3.5. Σύθεση των Απόψεων των Συνεντευξιαζόμενων και Ανάλυση	σελ. 113
- Το Σχέδιο Καλλικράτης για την Δ.Ε. του Βελβενδού Κοζάνης: Η ίδρυση της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών του Βελβενδού»	σελ. 116
4.4. Οικονομικά Χαρακτηριστικά της Δ.Ε. Βελβενδού Κοζάνης	σελ. 120
4.4.1. Εισαγωγή	σελ. 120
4.4.2. Ιστορική Αναδρομή του Συνεταιριστικού Κινήματος στο Βελβενδό Κοζάνης	σελ. 123

4.4.3. Αντίληψη για την έννοια του συνεταιρισμού σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων.....σελ.	131
4.4.4. Η δομή των αγροτικών συνεταιρισμών στο Βελβενδό Κοζάνης	σελ. 133
4.4.5. Το κύριο προϊόν των συνεταιρισμών και ο τρόπος διαχείρισής του	σελ. 135
4.4.6. Προώθηση των προϊόντων των συνεταιρισμών σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο	σελ. 140
4.4.7. Αλλαγή πολιτικής των συνεταιρισμών μετά την είσοδο της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση	σελ. 145
4.4.8. Είδος απασχόλησης στους αγροτικούς συνεταιρισμούς	σελ. 151
4.4.9. Το σύστημα αναδιανομής των κερδών των αγροτικών συνεταιρισμών	σελ. 152
4.4.10 Η βασικότερη αρχή των συνεταιρισμών σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων	σελ. 154
4.4.11. Έλεγχος από τα μέλη των συνεταιρισμών μέσω δημοκρατικών διαδικασιών	σελ. 155
4.4.12. Ενημέρωση – Εκπαίδευση – Παιδεία των μελών των αγροτικών συνεταιρισμών	σελ. 156
4.4.13 Συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών και άλλων φορέων	σελ. 158
4.4.14 Οικονομική εξέλιξη των αγροτικών συνεταιρισμών τα τελευταία τρία χρόνια και η επίδραση από την οικονομική κρίση	σελ. 160
4.4.15. Επιστροφή των νέων στο Βελβενδό για ενασχόληση με την αγροτική παραγωγή	σελ. 163
4.5. Πολιτισμικό Υπόβαθρο της Δ.Ε. Βελβενδού	σελ. 165
4.5.1. Εισαγωγή	σελ. 165
4.5.2. Ο οικιστικός χώρος και η αρχιτεκτονική του	σελ. 166
4.5.3. Μουσειακοί χώροι στο Βελβενδό	σελ. 167
4.5.4. Δημόσια γλυπτά και μνημονικοί τόποι	σελ. 168
4.5.5. Μύλοι και νερόμυλοι	σελ. 168
4.5.6. Παραδοσιακά επαγγέλματα	σελ. 169

4.5.7. Οι γυναικείες ασχολίες	σελ. 169
4.5.8. Έθιμα και Παραδόσεις	σελ. 169
4.5.9. Η γιορτή του Ροδακίνου	σελ. 172
4.5.10. Τα παζάρια των Σερβίων	σελ. 172
4.5.11. Σύλλογοι Μεταναστών	σελ. 173
4.5.12. Μαζικοί φορείς – Σύλλογοι Βελβενδού	σελ. 175
4.5.13. Δραστηριότητα Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού	σελ. 176
4.5.14. ΜΟΤ.Ο.ΒΕ.	σελ. 177
4.6. Υποδομές της Δ.Ε. Βελβενδού – Προοπτικές Ανάπτυξης	σελ. 178
4.6.1. Υποδομές και περιουσία της πρώην Δ.Ε. Βελβενδού	σελ. 178
4.6.2. Μηχανολογικός εξοπλισμός της πρώην Δ.Ε. Βελβενδού	σελ. 179
4.6.3. Πυροπροστασία – Δασοπυρόσβεση	σελ. 179
4.6.4. Έργα που εντάχθηκαν σε προγράμματα και είναι σε εξέλιξη	σελ. 180
4.6.5. Ωριμες μελέτες για ένταξη σε διάφορα προγράμματα	σελ. 180
4.6.6. Σύνοψη και Ανάλυση των Απαντήσεων των Συνεντευξιαζόμενων	σελ. 181
5. Απάντηση του Νοητικού Γρίφου – Έλεγχος της συμβατότητας της θεωρίας της «Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης» με το είδος της ανάπτυξης που συντελείται στο Βελβενδό Κοζάνης.....	σελ. 185
6. Ευρύτερη απήχηση της ποιοτικής έρευνας	σελ. 194
7. Διατύπωση αναπτυξιακών προτάσεων για την Δ.Ε. Βελβενδού Κοζάνης	σελ. 197
8. Προτάσεις	σελ. 201
9. Βιβλιογραφία	σελ. 204
10. Παράρτημα 1	σελ. 213
11. Παράρτημα 2	σελ. 428
12. Παράρτημα 3	σελ. 473

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 1. Διαχρονική Εξέλιξη Πληθυσμού Βελβενδού Κοζάνης	Σελ. 104
Πίνακας 2. Διαχρονική Εξέλιξη Πληθυσμού Βελβενδού Κοζάνης – Επαρχία Κοζάνης – Νομού Κοζάνης	Σελ. 105
Πίνακας 3. Διαχρονική Εξέλιξη Πληθυσμού Δ.Ε. Βελβενδού	Σελ. 108
Πίνακας 4. Η λικιακή σύνθεση πληθυσμού Δ.Ε. Βελβενδού	Σελ. 109
Πίνακας 5. Αριθμός εργαζομένων ανά είδος απασχόλησης στο Βελβενδό	Σελ. 110
Πίνακας 6. Αριθμός εισαχθέντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: 2006 - 2010	Σελ. 112
Πίνακας 7. Καλλιέργειες Ροδακίνων – Νεκταρινιών – Μήλων στο Βελβενδό	Σελ. 121
Πίνακας 8. Αμπελοκαλλιέργειες και Οινοποιητική δραστηριότητα στο Βελβενδό	Σελ. 122
Πίνακας 9. Ετεροδημότες	Σελ. 174
Πίνακας 10. Ομογένεια	Σελ. 174
Πίνακας 11. Μηχανολογικός εξοπλισμός πρώην Δ.Ε. Βελβενδού	Σελ. 179

Περίληψη

Η περιοχή του Βελβενδού Κοζάνης, αναμφισβήτητα, αποτελεί πρότυπο ανάπτυξης, στο πλαίσιο του ελλαδικού χώρου. Η αυτοοργάνωση, ο κοινοτισμός, το συλλογικό πνεύμα, η αλληλεγγύη, η αλληλοβοήθεια, η εργατικότητα, η φιλευσπλαχνία και η φιλομάθεια αποτελούν μερικά από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της κουλτούρας των βελβενδινών, τα οποία συνέβαλλαν σημαντικά τόσο στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου, όσο και στην κοινωνική, πολιτισμική, πολιτική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη. Οι βελβενδινοί κατάφεραν να οργανωθούν τόσο κοινωνικά όσο και οικονομικά, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη και οργάνωση του συνεταιριστικού κινήματος και την δημιουργία δύο αγροτικών συνεταιρισμών στο Βελβενδό, οι οποίοι αποτελούν τους βασικούς πυλώνες της τοπικής οικονομίας και θεωρούνται υποδειγματικά παραδείγματα ανάπτυξης για τα ελληνικά δεδομένα.

Για τους παραπάνω λόγους, επιλέχθηκε το Βελβενδό Κοζάνης, ως περίπτωση μελέτης, για την καταγραφή και ανάλυση της υφιστάμενης φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας, που αναδεικνύει το Βελβενδό ως πρότυπο ανάπτυξης, με στόχο την παραγωγή κοινωνικών εξηγήσεων, για την διερεύνηση της συμβατότητας της θεωρίας της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης με το είδος της ανάπτυξης που συντελείται στην υπό μελέτη περιοχή. Καθώς κεντρικό ρόλο στην αναπτυξιακή διαδικασία του Βελβενδού, διαδραματίζει η ύπαρξη των δύο τοπικών αγροτικών συνεταιρισμών, διεξήχθη επιτόπια ποιοτική έρευνα, στο πλαίσιο της οποίας διερευνάται η σημασία της ύπαρξης και λειτουργίας των συνεταιρισμών στην αναπτυξιακή πορεία της υπό μελέτη περιοχής, στη βάση των αρχών, των αξιών και των ενεργημάτων της ολοκληρωμένης ανάπτυξης. Σύμφωνα με τον Ρόκο (2001), «η οικονομική ανάπτυξη θα πρέπει να συμβαδίζει και να συντελεί στην κοινωνική, πολιτική και πολιτισμική ανάπτυξη όλων των ανθρώπων, αξιοποιώντας την τεχνολογική πρόοδο, και έχοντας ως άξονα των πρωτοβουλιών και δράσεων της, σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, υπερεθνικό και πλανητικό επίπεδο, την ανάγκη προστασίας της φύσης, η οποία εμπεριέχει τον άνθρωπο ως αναπόσπαστο μέρος της και τους πολιτισμούς τους». Για την επίτευξη της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, κρίνεται αναγκαίος ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου της οικονομικής

θεωρίας στον κοινωνικό βίο του σύγχρονου ανθρώπου, με διαφορετικές μεθόδους παραγωγής και κατανάλωσης, ώστε να εξασφαλίζεται μία προοπτική διάρκειας. Η σωστή αξιοποίηση του συνεταιριστικού θεσμού θεωρείται ως μία λύση που προσανατολίζεται σε αυτήν την κατεύθυνση.

Επομένως, ο ερευνητικός σχεδιασμός που πραγματοποιήθηκε για την διεξαγωγή της παρούσας ποιοτικής έρευνας, οικοδομήθηκε βάσει της διατύπωσης ενός νοητικού γρίφου. Ο νοητικός γρίφος αποτελεί μία υπόθεση, η οποία εκφράζει την ουσία της έρευνας, βάσει της οποίας διατυπώνονται τα κατάλληλα ερευνητικά ερωτήματα που συνδέουν το ζητούμενο της έρευνας με τον τρόπο με τον οποίο αυτό διερευνάται. Ο νοητικός γρίφος της παρούσας έρευνας είναι ο εξής: «Οι συνεταιρισμοί του Βελβενδού Κοζάνης προάγουν την Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή του Βελβενδού». Στην συνέχεια, τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν, προς απάντηση του νοητικού γρίφου, διερευνούν εάν ο τρόπος λειτουργίας των συνεταιρισμών του Βελβενδού αντιπροσωπεύει τις επτά συνεταιριστικές αρχές καθώς και αν μέσω του συγκεκριμένου τρόπου οικονομικής οργάνωσης, η οικονομική ανάπτυξη του Βελβενδού συμβαδίζει με την κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη με σεβασμό στον άνθρωπο και στο φυσικό περιβάλλον.

Η ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων της έρευνας, οδήγησε στην παραγωγή κοινωνικών εξηγήσεων που αφορούν τόσο στην προσπάθεια απάντησης του νοητικού γρίφου, όσο και στην διερεύνηση της συμβατότητας της θεωρίας της Αξιοβιώτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης με το είδος της ανάπτυξης που συντελείται στην υπό μελέτη περιοχή. Η παραγωγή των κοινωνικών εξηγήσεων στηρίχθηκε στην προσέγγιση της ερμηνευτικής θεώρησης, ενώ ως βασικό μεθοδολογικό εργαλείο για την παραγωγή των ερευνητικών δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η ημιδομημένη ποιοτική συνέντευξη. Ακολούθως, η επιλογή των δειγματοληπτικών μονάδων αφορά στην μέθοδο της θεωρητικής δειγματοληψίας. Επίσης, στην προσπάθειά μας να εξασφαλίσουμε την εγκυρότητα και την αξιοπιστία της έρευνας, χρησιμοποιήσαμε τις εξής στρατηγικές: 1) Μέθοδος του τριγωνισμού, 2) Αντιπροσωπευτικότητα, 3) Αναστοχαστικότητα, 4) Διαλογική, 5) Έλεγχος από τρίτους.

Μέσα από την ανάγνωση των ποιοτικών δεδομένων της έρευνας, πραγματοποιήθηκε μία όσο το δυνατόν ακριβής καταγραφή της υφιστάμενης φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας του Βελβενδού Κοζάνης, όπου αναδεικνύεται ο ρόλος των αγροτικών συνεταιρισμών στην αναπτυξιακή διαδικασία της υπό μελέτη περιοχής και συμπεραίνεται ότι: αφ' ενός «Οι συνεταιρισμοί του Βελβενδού Κοζάνης προάγουν την Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή του Βελβενδού» και αφ' ετέρου, προασπίζονται τις αξίες και τις αρχές που υποστηρίζει ο συνεταιριστικός θεσμός. Στην συνέχεια, πραγματοποιήθηκε η διερεύνηση της συμβατότητας της θεωρίας της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης με το είδος της ανάπτυξης που συντελείται στην υπό μελέτη περιοχή, σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που αναδεικνύονται από την υφιστάμενη κατάσταση, όπως και η διατύπωση κάποιων βασικών αναπτυξιακών προτάσεων που αφορούν στην περαιτέρω ανάπτυξη των συνεταιρισμών - αγγίζοντας όλους τους τομείς της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας. Τέλος, καθώς ένας από τους βασικούς στόχους της παρούσας εργασίας ήταν να μην περιορίζεται στο πλαίσιο της υπό μελέτη περιοχής αλλά να έχει και μία ευρύτερη απήχηση, πραγματοποιήθηκε μία προσπάθεια ανάδειξης του τρόπου λειτουργίας της υπό μελέτη κοινωνίας, ώστε να αποτελέσει παράδειγμα και για άλλες κοινωνίες που στοχεύουν σε μία διαφορετικού είδους ανάπτυξη, σε μία ανάπτυξη που αξίζει να την βιώνεις.

Abstract

The area of Velvendos in Kozani is arguably a model of development, in Greece. Self-organization, communalism, the collective spirit, solidarity, mutual aid, industriousness and curiosity are some of the features of the culture of the people who live there, which contributed so significantly to the economic development of the country as well as to the social, cultural, political and technical/technological development. The people of Velvendos managed to organize their area both socially and economically, resulting in the development and organization of the cooperative movement and the creation of two rural cooperatives in Velvendos, which are the pillars of the local economy and examples of development for the Greek data.

For all the above reasons, Velvendos Kozanis was chosen as a case study for the recording and analysis of existing the natural and socio-economic reality that highlights the Velvendo as a prototype for development, in order to produce social explanations, to investigate the compatibility of the theory of Worth-living Integrated Development to the type of development that occurs in the studied area. As the existence of two local agricultural cooperatives plays a pivotal role in the development process of Velvendo a qualitative research was conducted on the field, in which all the importance of the existence and operation of cooperatives in developmental course of the study area is studied, based on the principles, values and acts of the integrated development. According to Rokos (2001), «economic development proceeds with and contributes to the social, political and cultural development of all persons on earth, with the utilization of the technology, and acknowledges the need for protection of nature, of which all people and their cultures are an integral part, and makes this need an axis of initiatives and actions, at the local, regional, national, transnational and global level». In order to achieve the Worth-living Integrated Development, it is necessary to redefine the role of the economic theory in the social life of the modern man, with different methods of production and consumption so as to ensure a lasting prospect. Proper utilization of the cooperative institution is considered as a solution which is oriented toward this direction.

Therefore, the research design which was conducted for this qualitative research was constructed based on the wording of a mental puzzle. The puzzle is a mental case, which captures the essence of the research and in which appropriate questions that connect the required research with the manner in which its subject was investigated occur. The mental puzzle of this research is the following: "The cooperatives of Velvendos in Kozani promote the integrated growth in the area of Velvendos." Next, the research questions in response to the mental puzzle investigate whether the mode of cooperatives of Velvendos represents the seven cooperative principles and whether through this mode of economic organization, the economic development Velvendos is consistent towards the social, political , cultural and technical/technological development with respect to the people and the natural environment.

The qualitative analysis of the survey data, led to the production of social explanations relating to both the effort to produce a response to the mental puzzle and to investigate the compatibility of the theory of the Worth-living Integrated Development with the type of development that occurs in the area of study. The production of social explanations was based on the approach of the interpretative approach, while the semi-structured qualitative interview was used as a key methodological tool for the production of research data. Subsequently, the selection of sample points regards to the method of sampling theory. Also in our effort to ensure the validity and reliability of the survey, we used the following strategies: 1) Method of triangulation , 2) Representativeness , 3) reflexivity , 4) Interactive , 5) Third party control .

Through the reading of the qualitative survey data, there was conducted one as far as possible accurate record of the existing physical and socio - economic reality of Velvendos in Kozani, where the role of agricultural cooperatives is highlighted in the development process of the study area and it is concluded that: on the one hand "the cooperatives of Velvendos in Kozani promote the integrated development in the area of Velvendos" and on the other hand, they are defending the values and principles that support the cooperative institution. Then the compatibility of the theory of Worth-living Integrated Development was investigated against the type of development that occurred in the area of study, according to the specific

characteristics that emerge from the current situation. Also, the wording of some key development proposals which regard the further development of cooperatives - touching all areas of physical and socio - economic reality is produced. Finally, since one of the main objectives of this work was not to be limited to the context of the study area, but also to have a broader appeal, an attempt was made to highlight the workings of the society under study, so as to set an example for other communities aiming to provide a different kind of development, a development that is worth experiencing.

1. Εισαγωγή

Κατά την διάρκεια της εξελικτικής πορείας της ανθρωπότητας, οι διάφορες ιστορικές περιόδους έδωσαν το δικό τους στίγμα σε διαφορετικά είδη ανάπτυξης. Στις μέρες μας, η υφιστάμενη φυσική και κοινωνικο – οικονομική πραγματικότητα, τόσο σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο, μας οδηγεί να αναστοχαστούμε την έννοια της ανάπτυξης και τον τρόπο που αυτή συντελείται. Για την ακρίβεια, προκύπτει «η ανάγκη διαμόρφωσης μίας κοινά αποδεκτής διεπιστημονικής και ολοκληρωμένης θεωρίας για την ‘ανάπτυξη’, η οποία να εναρμονίζεται με την πολυδιάστατη και ολοκληρωμένη φύση της φυσικής και της κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας την οποία η ‘ανάπτυξη’ καλείται με ανάλογο τρόπο να επηρεάσει ‘θετικά’ σε όλα τα επίπεδα» (Rokos 1972, 1976, 1995a, Ρόκος 1995β, 1995γ, 1998). Καθώς η έννοια της ανάπτυξης αποτελεί σημείο αναφοράς για την παρούσα εργασία και την κύρια υποστηρικτική βάση για την εκπόνησή της, η σύντομη ιστορική ανασκόπηση που ακολουθεί, στοχεύει τόσο στην κατανόηση της σημασίας του ρόλου της για την ανθρώπινη εξέλιξη όσο και στον τρόπο που γίνεται αντιληπτή η ανάγκη επαναπροσδιορισμού της.

Η έννοια της ανάπτυξης διαμορφώθηκε μέσα από μία μακρά ιστορική πορεία και με το πέρασμα πολλών πολιτισμών. Ο άνθρωπος έκανε την εμφάνισή του πριν από 2.500.000 χρόνια και ανάλογα με την πρόοδό του, πήρε τις εξής ονομασίες: homo habilis (ικανός άνθρωπος), homo erectus (όρθιος άνθρωπος), homo sapiens (σοφός άνθρωπος) και τέλος homo sapiens sapiens (σοφότατος άνθρωπος), απόγονοι του οποίου είμαστε κι εμείς. Ξεκινώντας από την Παλαιολιθική περίοδο, ο άνθρωπος μαζεύει καρπούς, ασχολείται με το ψάρεμα, το κυνήγι και κατασκευάζει εργαλεία χρησιμοποιώντας οστά ζώων. Σύμφωνα με τον Κ. Μαρξ ο άνθρωπος είναι ζώο – κατασκευαστής εργαλείων, αφού χρησιμοποιώντας την τεχνική και την σοφία του κατάφερε να διαχωριστεί από τα υπόλοιπα είδη και να εξελιχθεί στο είδος άνθρωπος, αξιοποιώντας τις φυσικές ύλες του περιβάλλοντός του και διαμορφώνοντας τελικά το πλαίσιο της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής του πραγματικότητας. Έτσι, ο άνθρωπος ακολουθώντας μία διαδικασία εξέλιξης αρχίζει να οργανώνεται σε μικρές ομάδες που αποτελούν τις πρώτες μορφές οργανωμένης και ιεραρχικά δομημένης κοινωνίας, το αίσθημα της επιβίωσης τον ωθεί στην

βελτίωση της τεχνικής με την ταυτόχρονη ανάπτυξη της διάνοησης, κι έτσι αναπτύσσεται η κτηνοτροφία και η γεωργία, επιδίδεται στην τέχνη ως μέσο έκφρασης των συναισθημάτων του, ενώ ο σοφότατος άνθρωπος στοχάζεται το μυστήριο της ζωής και του θανάτου και πράττει πιστεύοντας σε δυνάμεις που επηρεάζουν την ζωή των ανθρώπων δημιουργώντας τη θρησκεία. Παρακάτω παρατίθεται ένα απόσπασμα από το έργο του Σοφοκλή “Αντιγόνη” (στ. 332-375), όπου με αμεσότητα περιγράφεται η ανθρώπινη πρόοδος στη ροή του χρόνου, η ανάπτυξη της τεχνικής και της σοφίας του ανθρώπου καθώς και η ανάγκη του για να δαμάσει τα στοιχεία της φύσης κατεχόμενος από το αίσθημα της επιβίωσης:

“Πολλά είναι τα παράδοξα μα τίποτα πιο θαυμαστό από τον άνθρωπο. Πέρα από τον αφρισμένο ωκεανό περνάει με το νοτιά, ξεσκίζοντας τα φουσκωμένα κύματα, και τη Γη την υπέρτατη θεά, την άφθαρτη και ακάματη οργώνει με το αλέτρι το δεμένο στα άλογα, προσπαθώντας να την κάνει να βλαστήσει χρόνο με τον χρόνο. Κυνηγάει και πιάνει τα ελαφρόμυαλα πουλιά, στήνει παγίδες σε θεριά κι αγρίμια της στεριάς και δίχτυα για τον θησαυρό της θάλασσας. Κι εξουσιάζει ο τετραπέρατος βουνά και κάμπους, περνάει το χαλινάρι στο άλογο τ’ατίθασο, και το ζυγό στο βουνίσιο, στο δυνατό ταύρο. Έμαθε να μιλάει με εμπνευσμένη σκέψη, δημιούργησε κοινωνία και νόμους και βρήκε τρόπο να φυλάγεται απ’τους πάγους και το κρύο και της βροχής τις πόρες. Όλα τα καταφέρνει, έξω από ένα: Να ιδεί το μέλλον. Μόνο απ’τον θάνατο δεν θα γλιτώσει κι ας βρήκε γιατρικό σ’αγιάτρευτες αρρώστιες. Όμως κι αν έχει καταφέρει με τη σοφία και την τέχνη του τ’ανέλπιστα, βαδίζει πότε στο κακό και πότε πάλι στο καλό. Άξιος πολίτης όποιος κρατάει τους νόμους της πατρίδας του και σέβεται τον όρκο στους θεούς. Ανάξιος, αυτός που αποτολμάει το κακό. Αυτόν, ούτε στο σπίτι μου τον βάζω ούτε ποτέ μου θα τον συγχωρήσω.”

Η έννοια της ανάπτυξης δεν υπήρχε από τις πρώτες ιστορικές περιόδους, τις πρώτες ιδέες περί προόδου, μία έννοια συναφής με την ανάπτυξη, τις συναντούμε στην κλασική αρχαιότητα. Η έννοια της προόδου ήταν αρκετά έντονη στις αντιλήψεις των αρχαίων φιλοσόφων παρότι έδιναν μεγαλύτερη έμφαση στην πρόοδο της επιστήμης και λιγότερο στην τεχνική πρόοδο. Κατά την ελληνοιστική περίοδο, η έννοια της προόδου στην επικούρεια φιλοσοφία διαφαίνεται από κείμενα του Επίκουρου, ενώ σε μία επιστολή του προς τον Ηρόδοτο αναφέρει τα εξής (Διογένης Λαέρτιος, X, 75): “Πρέπει να δεχθούμε, στους ανθρώπους η εμπειρία και η

αναγκαιότητα ήρθαν συχνά σε βοήθεια στη φύση. Ο λογισμός τελειοποίησε τα δεδομένα της φύσης και πρόσθεσε νέες ανακαλύψεις, εδώ πιο γρήγορα, εκεί πιο αργά. Πότε διασχίζοντας τις περιόδους του χρόνου από την εποχή του απείρου, πότε σε περιόδους πιο σύντομες.” Σύμφωνα με το παραπάνω απόσπασμα, υποδεικνύονται στην ουσία οι τρεις κύριες αιτίες της προόδου: η εμπειρία από την οποία διδασκόμαστε, η αναγκαιότητα που μας ωθεί στην πρόοδο και τελικά η ίδια η λογική που ως αποτέλεσμα των κατεργασμένων συναισθημάτων του ανθρώπου αναπτύσσει όλες τις έννοιες που δεχόμαστε από το περιβάλλον και οδηγεί στην επιστήμη.

Στη συνέχεια, την περίοδο του Μεσαίωνα που η επιρροή της εκκλησίας σε θέματα κουλτούρας και πολιτισμού ήταν μεγάλη είχε σαν αποτέλεσμα να αλλάξει τον τρόπο σκέψης σε σχέση με την ιστορία και την πρόοδο, καθιερώνοντας την γραμμική ανάγνωση της ιστορίας. Ενώ, σε γενικές γραμμές, ο μεσαίωνας έχει μείνει γνωστός ως η περίοδος των Σκοτεινών Αιώνων, αξίζει να αναφέρουμε ότι κατά την κύρια περίοδο του μεσαίωνα σημειώνεται σημαντική ανάπτυξη στην αγροτική και βιοτεχνική τεχνολογία, ενώ η αύξηση της παραγωγής δημιούργησε πλεόνασμα το οποίο μπορούσε να πωληθεί έναντι χρημάτων. Στην συνέχεια, ακολουθεί ανάπτυξη στον τομέα της βιοτεχνίας και στο θαλάσσιο εμπόριο, δημιουργήθηκαν Συνεταιρισμοί εμπόρων, άρχισε να αναπτύσσεται η βιομηχανία και να υιοθετούνται νέες χρηματοπιστωτικές τεχνικές, θέτοντας τα θεμέλια της εμπορικής επανάστασης. Από την άλλη πλευρά, η ανάπτυξη των πόλεων, της επιστήμης και των τεχνών είχε ως αποτέλεσμα την εγκατάλειψη της υπαίθρου από τον αγροτικό πληθυσμό, ο οποίος κατέφυγε στις πόλεις, αναζητώντας καλύτερες συνθήκες διαβίωσης. Φυσικό επακόλουθο ήταν η ερήμωση της υπαίθρου και η ταχεία αύξηση του πληθυσμού των πόλεων όπου οι συνθήκες εκεί τελικά ήταν χειρότερες, καθώς επικρατούσε η εξαθλίωση, η απανθρωπιά, η φτώχεια, η ανεργία και η εγκληματικότητα. Ο λόγος που οδήγησε το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού σε αυτό το σημείο διαφαίνεται μέσα από ένα απόσπασμα από το έργο του Τόμας Μουρ, Η Ουτοπία (σελ. 81-82), όπου περιγράφει την κατάσταση που επικρατούσε την εποχή εκείνη στην Αγγλία: “αποσπούν τεράστιες εκτάσεις από την καλλιέργεια, τις μετατρέπουν σε βοσκοτόπια, γκρεμίζουν τα σπίτια, τα χωριά, και δεν αφήνουν παρά την εκκλησία, για να χρησιμεύσει σαν στάβλος, για τα πρόβατά τους [...]. Τα ζώα αυτά, που παντού αλλού είναι τόσο ήρεμα, άρχισαν σ’εμάς να είναι τόσο λαίμαργα και αχόρταγα, που

καταβροχθίζουν τους ίδιους τους ανθρώπους και ερημώνουν τα χωράφια, τα σπίτια και τα χωριά» .

Στην πορεία, η εμπορική επανάσταση (1520-1650) που διήρκεσε περίπου έναν αιώνα χαρακτηρίζεται από την οικονομική επέκταση των ευρωπαϊκών δυνάμεων μέσω της αποικιοκρατίας και της δημιουργίας δικτύων διεθνούς εμπορίου. Αποτέλεσμα των παραπάνω δραστηριοτήτων ήταν η συσσώρευση μεγάλων ποσοτήτων πλούτου και για πρώτη φορά η αναγκαιότητα διατύπωσης οικονομικών θεωριών που να εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο συγκεντρώνεται ο πλούτος από τα κράτη. Αξίζει να σημειωθεί ότι η συσσώρευση του πλούτου από διάφορα ευρωπαϊκά κράτη έθεσε τις βάσεις για την βιομηχανική επανάσταση που θα πραγματοποιηθεί περίπου έναν αιώνα αργότερα.

Στην συνέχεια, η βιομηχανική επανάσταση που για πρώτη φορά έκανε την εμφάνισή της στην Μεγάλη Βρετανία μεταξύ των ετών 1760-1860 είχε ως κύρια χαρακτηριστικά: τον περιορισμό της χειρωνακτικής εργασίας με την ταυτόχρονη εγκαθίδρυση του εργοστασίου ως κύριο τόπο παραγωγής, την αύξηση της παραγωγής και την μείωση του κόστους, την αξιοποίηση νέων μορφών ενέργειας και σε γενικές γραμμές τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Στην ουσία, η βιομηχανική επανάσταση εγκαινιάζει ένα νέο οικονομικό σύστημα, τον καπιταλισμό, δημιουργώντας ραγδαίες μεταβολές σε επίπεδο οικονομικό, τεχνικό, κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό. Κατ' ακολουθίαν, δημιουργούνται δύο νέες κοινωνικές τάξεις: από την μία πλευρά οι αστοί που ήταν άνθρωποι μορφωμένοι, επιδίδονταν στις τέχνες, κατείχαν το μεγαλύτερο μέρος του πλούτου και ασκούσαν εξουσία και από την άλλη πλευρά, το προλεταριάτο και οι αγρότες που ζούσαν σε συνθήκες εξαθλίωσης, φτώχειας και αμάθειας. Τον 19ο αιώνα, καθώς τα κοινωνικά προβλήματα ήταν έντονα κάνουν για πρώτη φορά την εμφάνισή τους οι σοσιαλιστικές θεωρίες, έχοντας ως κεντρικό άξονα το κοινωνικό συμφέρον και όχι το ατομικό, ενώ το 1848 ο Καρλ Μαρξ και ο Φρίντριχ Ένγκελς δημοσιεύουν το “Κομμουνιστικό Μανιφέστο”, προμηνύοντας την διατύπωση μίας νέας αναπτυξιακής θεωρίας, γνωστή και ως μαρξισμός. Στην ουσία, ο Μαρξ αντιλαμβάνεται ότι η πρόοδος η οποία συντελείται είναι αστικού χαρακτήρα και ότι η ανάπτυξη του καπιταλισμού οδηγεί στην σταδιακή καταστροφή του προλεταριάτου και των αγροτών. Σύμφωνα με τον Μαρξ (Το Κεφάλαιο, Τόμος 2, σελ.180-181): «στη γεωργία, όπως και στο εργοστάσιο, ο κεφαλαιοκρατικός

μετασχηματισμός της παραγωγής, γίνεται το μαρτυρολόγιο του παραγωγού». Τελικά, ο Μαρξ αποβλέπει σε μία κοινωνία όπου θα ανατραπούν οι κεφαλαιοκρατικές σχέσεις παραγωγής, μία κομμουνιστική κοινωνία.

Κατά την διάρκεια των επόμενων δύο αιώνων, διατυπώθηκαν πληθώρα αναπτυξιακών θεωριών, ωστόσο τα τελευταία 25 χρόνια στη βάση της κεφαλαιοκρατικής παγκοσμιοποίησης επικρατούν οι αντιλήψεις και οι πολιτικές της βιώσιμης ή αειφόρου ανάπτυξης (sustainable development). Η πετρελαϊκή κρίση του 1972 και η οικονομική ύφεση της δεκαετίας του '70 έγιναν η αιτία για να τεθεί για πρώτη φορά σε αμφισβήτηση το υπάρχον οικονομικό σύστημα που υποστήριζε την δυνατότητα των αγορών να μεγεθύνονται απεριόριστα καθώς και το γεγονός της σπανιότητας των φυσικών πόρων. Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης εμφανίζεται για πρώτη φορά το έτος 1980 στην πρώτη Παγκόσμια Στρατηγική για την Διατήρηση, ενώ επτά χρόνια αργότερα, η Υπουργός Περιβάλλοντος της Νορβηγίας Brundtland, με την σύσταση ειδικής Επιτροπής εξέδωσε μία έκθεση με τίτλο: «Το κοινό μας μέλλον», όπου και διατυπώνεται ο ορισμός για την βιώσιμη ανάπτυξη. Σύμφωνα με την Επιτροπή Brundtland: «Η βιώσιμη (ή αειφόρος) ανάπτυξη ορίζεται ως ανάπτυξη με την οποία επιτυγχάνεται η ικανοποίηση των αναγκών της σημερινής γενιάς χωρίς να διακυβεύεται η ικανοποίηση των αναγκών των μελλοντικών γενεών». Βασικοί πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης είναι η οικονομία, η κοινωνία και το περιβάλλον, ενώ δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην οικονομική ανάπτυξη σε συνδυασμό με την προστασία του περιβάλλοντος. Από το έτος 1987 κι έπειτα, η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης άρχισε να εδραιώνεται, ενώ θέματα που αφορούν σε μελλοντικούς αναπτυξιακούς σχεδιασμούς για την επίτευξη στόχων που τέθηκαν σε σχέση με τα τρία βασικά πεδία της βιώσιμης ανάπτυξης συζητήθηκαν σε Διεθνείς Διασκέψεις που πραγματοποιήθηκαν στη ροή του χρόνου, όπως για παράδειγμα στο Ρίο και στο Γιохάνεσμπουργκ.

Τα τελευταία χρόνια, στη βάση της κεφαλαιοκρατικής παγκοσμιοποίησης η κυρίαρχη ιδεολογία που συνδέεται με τον καπιταλισμό είναι ο νεοφιλελευθερισμός, στο πλαίσιο του οποίου διατυπώθηκε και εξελίχθηκε και η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης. Ο νεοφιλελευθερισμός σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να συνδέεται εννοιολογικά με τον φιλελευθερισμό. Ο φιλελευθερισμός είναι ένα αστικό δημιούργημα του 18^{ου} αιώνα που ως στόχο είχε την προάσπιση της δημοκρατίας και

της ελευθερίας του ατόμου, ενώ συνέβαλλε θετικά στο να ηττηθεί η θεοκρατική αντίληψη της φεουδαρχίας. Από την άλλη πλευρά, ο νεοφιλελευθερισμός προάγει το καπιταλιστικό σύστημα με αίτημα για περισσότερη ελεύθερη αγορά, ενώ συνδέεται άμεσα με την οικονομική αποδοτικότητα και την μεγιστοποίηση του κέρδους. Πιο συγκεκριμένα, η οικονομική αύξηση όλων των μεγεθών, της παραγωγής και της ζήτησης καθώς και η αύξηση του Α.Ε.Π., αποτελούν σημαντικούς δείκτες της οικονομικής ανάπτυξης και το κριτήριο αυτό θεωρείται επαρκές για να προσδιορίσει μία χώρα ως αναπτυγμένη, ανεξαρτήτως των επιπέδων κοινωνικής, πολιτικής, πολιτισμικής και τεχνικής/τεχνολογικής ανάπτυξης.

Η ουσία, όμως, της ανθρώπινης υπόστασης δεν μπορεί να μετρηθεί έχοντας ως κριτήριο το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν, ενώ οι στατιστικές μελέτες λίγα πράγματα μπορούν να μας πουν σχετικά με το επίπεδο της ποιότητας της ζωής των ανθρώπων. Σύμφωνα με τον Σουμάχερ (1980, σελ.11): «Ένα απ'τα σφάλματα τα πιο μοιραία της εποχής μας είναι η πεποίθηση πως το 'πρόβλημα της παραγωγής' έχει λυθεί». Ο Σουμάχερ συνεχίζει λέγοντας ότι η γέννηση αυτής της πλάνης προκύπτει από τις αλλαγές που επήλθαν στις φιλοσοφικές και θρησκευτικές αντιλήψεις των τριών τελευταίων αιώνων, δηλαδή από τότε που ο καπιταλισμός έκανε για πρώτη φορά την εμφάνισή του, σηματοδοτώντας την αλλαγή στην αντίληψη για την θέση του ανθρώπου απέναντι στη φύση και πιο συγκεκριμένα: «ο σύγχρονος άνθρωπος δεν νιώθει τον εαυτό του σαν ένα μέρος αναπόσπαστο της φύσης, μα σαν μια δύναμη έξω από αυτήν, προορισμένη να την κυριέψει και να την κατακτήσει» (1980, σελ.12). Η πλάνη ότι η φύση είναι απεριόριστη ενισχύθηκε ακόμη περισσότερο μέσα από τα τεχνολογικά και επιστημονικά επιτεύγματα που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα, με αποτέλεσμα ο άνθρωπος να αρχίσει να μεταχειρίζεται την φύση ως εισόδημα και όχι ως κεφάλαιο. Η υπερεκμετάλλευση της φύσης συνοδεύεται επίσης κι από την ολοένα και αυξανόμενη δημιουργία πλασματικών αναγκών, αποτέλεσμα της αέναης προσπάθειας των κυρίαρχων δυνάμεων για περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη.

Πιο συγκεκριμένα, ο άνθρωπος, πιστεύοντας ότι έχει 'λύσει' πλέον το πρόβλημα της παραγωγής, θεωρεί τον εαυτό του ως μία δύναμη έξω από την φύση που του δίνει όλα τα περιθώρια υπερεκμετάλλευσής της, με σημαντικές αρνητικές συνέπειες τόσο στο φυσικό όσο και στο ανθρωπογενές περιβάλλον. Στην συνέχεια, στο πλαίσιο μίας

παγκόσμιας ελεύθερης αγοράς, σε πολλές περιπτώσεις η ίδια η τεχνολογική και επιστημονική πρόοδος προσανατολίζεται στην ικανοποίηση των συμφερόντων μεγάλων πολυεθνικών εταιρειών. Ο άνθρωπος φοβάται την ελευθερία του, περιθωριοποιείται και περιορίζει τις ανάγκες του στην ικανοποίηση των ζωτικών του αναγκών με αποτέλεσμα ο πόθος για την ζωή να αντικαθίσταται από τον πόθο για το κέρδος. Οι πολιτισμοί σε παγκόσμιο επίπεδο ισοπεδώνονται και ομογενοποιούνται, οι διαδικασίες της παραγωγής αλλοτριώνουν τις ανθρώπινες σχέσεις και περιορίζουν την ελευθερία και την δημιουργικότητα των ανθρώπων, τα δεσμά της φτώχειας και της αμάθειας διατηρούνται τόσο στις λεγόμενες «αναπτυσσόμενες χώρες» όσο και στις υποτιθέμενες «αναπτυγμένες» χώρες και οι κανόνες της αγοράς έχουν αντικαταστήσει τις αναντίρρητα πανανθρώπινες αξίες της δημοκρατίας, της ειρήνης, της δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης. Τελικά, οι άνθρωποι ενταγμένοι στο σύστημα που οι ίδιοι δημιούργησαν μετατρέπονται σε παθητικούς υπηκόους και κυριαρχούμενοι από τον φόβο απομονώνονται, μετατρέποντας το συλλογικό καθήκον σε προσωπικό συμφέρον. Έτσι, ενώ σε θεωρητικό επίπεδο η έννοια της βιώσιμης ή αειφόρου ανάπτυξης μπορεί να αποτελεί μία προοδευτική αντίληψη περί ανάπτυξης, επί του πρακτέου οι ίδιες οι αναπτυξιακές πολιτικές της υπηρετούν τις αντιλήψεις περί οικονομικής μεγέθυνσης, διαιωίζοντας μία κατάσταση με σημαντικές αρνητικές συνέπειες σε επίπεδο τόσο οικονομικό όσο και κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό.

Η οικονομική κρίση που βιώνουμε, στις μέρες μας, τόσο σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο αποτελεί την αδυναμία του υπάρχοντος αναπτυξιακού μοντέλου να απορροφήσει την κρίση αξιών που βιώνουμε. Μπορεί να έχουμε καταφέρει την αποφυγή της οικονομικής πτώχευσης αλλά έχουμε προ πολλού πτωχεύσει κοινωνικά. Για ποια ανάπτυξη, λοιπόν, μιλάμε;

Είναι γεγονός ότι δεν υπάρχει ομοφωνία για την έννοια της ανάπτυξης και για τον τρόπο που αυτή μπορεί να επιτευχθεί. Σύμφωνα με την διεθνή βιβλιογραφία η ανάπτυξη μπορεί να αναφέρεται σε οικονομική μεγέθυνση, σε παγκόσμια ανάπτυξη, σε ολοκληρωμένη ανάπτυξη, σε βιώσιμη ανάπτυξη, σε ήπια ανάπτυξη, σε τουριστική ανάπτυξη, σε οικολογική ανάπτυξη, σε εναλλακτική ανάπτυξη, σε ανάπτυξη από τα κάτω κ.α. .

Συνεπώς, προκύπτει η ανάγκη επαναπροσδιορισμού της έννοιας της ανάπτυξης που σύμφωνα με τον Ρόκο (1963) «η ανάπτυξη, είτε θα είναι ολοκληρωμένη, δηλαδή ταυτόχρονα οικονομική, κοινωνική, τεχνική/τεχνολογική, πολιτική και πολιτισμική, σε διαλεκτική αρμονία και με σεβασμό στο συγκεκριμένο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, του οποίου μέρος είναι ο άνθρωπος, ή δεν θα υπάρχει καθόλου».

Κύριος στόχος είναι η διατύπωση μίας αναπτυξιακής θεωρίας που να πηγαιίνει ένα βήμα παρακάτω από τις πολιτικές και μεθόδους που εφαρμόζει η βιώσιμη ή αειφόρος ανάπτυξη, ώστε το συλλογικό πνεύμα να υπερνικά τον ατομικισμό, κατευθύνοντας την κοινωνική δράση σε μία ανάπτυξη που να αξίζει πραγματικά να την ζεις και να είναι κοινή για όλη την ανθρωπότητα.

Συνεπώς, σύμφωνα με τον Ρόκο (2001), ως Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη θεωρείται: «η ταυτόχρονα στον χώρο και στον χρόνο κατάλληλη οικονομική, κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη, η οποία θα πρέπει να τελείται πάντα σε διαλεκτική αρμονία και με σεβασμό στον άνθρωπο και το φυσικό και πολιτισμικό του περιβάλλον, μέσα στο οποίο αυτός εντάσσεται ειρηνικά και δημιουργικά, ως οργανικό και αναπόσπαστο μέρος και όχι ως κυρίαρχος, ιδιοκτήτης ή εκμεταλλευτής του.».

Πιο συγκεκριμένα, στην Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη, συμβαδίζει το «οικονομικό» με το «κοινωνικό» και το «πολιτικό» με το «πολιτισμικό» σε διαλεκτική αρμονία με την φύση και με σεβασμό στις παραδόσεις και την επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο. Έτσι, ο άνθρωπος θεωρεί τον εαυτό του ως αναπόσπαστο κομμάτι της φύσης που δρα σε διαλεκτική αρμονία με το κάθε φορά φυσικό και κοινωνικό – οικονομικό του περιβάλλον, σεβόμενος τις αναντίρρητα πανανθρώπινες αξίες της ειρήνης, της δικαιοσύνης, της δημοκρατίας και της αλληλεγγύης. Σέβεται και διαφυλάσσει το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, αξιοποιεί τις προόδους της παιδείας και της παιδαγωγικής και αξιοποιεί την κάθε φορά κατάλληλη στον χώρο και τον χρόνο τεχνολογία. Έτσι, αντιμετωπίζει τον άνθρωπο ως ολοκληρωμένη προσωπικότητα που ως ενεργός πολίτης συμμετέχει ουσιαστικά στην κοινωνική και πολιτική ζωή που προασπίζοντας την ελευθερία, την χειραφέτηση, την μόρφωση και την υπευθυνότητα προάγει σε συλλογικό επίπεδο τις πανανθρώπινες αξίες που θα ανοίξουν τον δρόμο για την αρχή ενός ταξιδιού

συλλογικής, συμμετοχικής και κοινωνικής προσπάθειας για την ανάπτυξη ενός νέου τρόπου ζωής που να έχει προοπτική διάρκειας, για την επίτευξη μίας «αξιοβίωτης» ανάπτυξης.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, καταλήγουμε στο γεγονός ότι οι αρχές, οι αξίες, οι στόχοι, οι δράσεις και τα ενεργήματα της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης αποτελούν την κατάλληλη υποστηρικτική βάση για τον σχεδιασμό της ποιοτικής έρευνας στο Βελβενδό Κοζάνης και συνεπώς για την παραγωγή κοινωνικών εξηγήσεων και την διατύπωση κατάλληλων θεωρητικών προτάσεων που αφορούν στην υπό μελέτη περιοχή.

2. Περιοχή μελέτης: Βελβενδό Κοζάνης

Ο Φραγκίσκος Πουκεβίλ (1770-1837), γάλλος γιατρός, περιηγητής, ιστορικός συγγραφέας και ακαδημαϊκός καθώς και μεγάλος φιλέλληνας, στο βιβλίο του «Ταξίδι στην Ελλάδα» (Τόμος 3, σελ.86) αναφέρει για το Βελβενδό Κοζάνης:

« Σε δύο λεύγες απόσταση από τα Σέρβια, συνεχίζοντας κατά μήκος του Αλιάκμονα επί της δεξιάς όχθης, φτάνει κανείς στο Βελβεντό, κώμη των 428 σπιτιών που βρίσκεται μισή ώρα βαδίσματος από το ποτάμι.

Ο ουρανός φαίνεται να έχει ευλογήσει αυτόν τον τόπο, τον οποίο προστάτευσε μπροστά στην αναρχία.

Δεν είναι σπάνιο να βρεις καθημένους γύρω από το ίδιο τζάκι, 20 μέχρι και 30 άτομα, που γεννήθηκαν από το ίδιο αίμα, πατέρες, μητέρες, παιδιά εγγόνια, δισέγγονα που πιστεύουν στον ίδιο Θεό, που μιλούν ένα κοινό ιδίωμα, που ασκούν φιλήσυχα επαγγέλματα και που προσφέρουν στον ταξιδιώτη την εικόνα των Πατριαρχικών εθίμων, των οποίων ο τύπος αυτός εξέλειπε από την παλαιά Ευρώπη.

Εύρωστοι, φιλόπονοι, φιλομαθείς οι Βελβενδινοί, παρουσιάζουν στο μέσον της Αρχαίας Πιερίας ένα θέαμα, το οποίο δεν αντικρύζει κανείς πουθενά αλλού.

Στο πλάι χωραφιών καλώς καλλιεργημένων, τα οποία δίνουν όλα τα είδη των καλών καρπών, φύονται οι αμπελώνες, οι ελιές και ένα μεγάλο πλήθος από ωποροφόρα δέντρα.

Το λινάρι και το λάδι είναι αντικείμενο εμπορίου.

Και το βαμβάκι το κλωσμένο από τις γυναίκες ή βαλμένο σε υφάσματα καλούμενα προσωπία εξάγεται στην Κωνσταντινούπολη.

Νερόμυλοι που βρίσκονται μέσα στην πόλη και έξω από αυτήν, καθώς επίσης και τρεις μύλοι, προορισμένοι για την βιομηχανία του λινέλαιου δημιουργούν την οικονομική ευμάρεια των περισσότερων σπιτιών.

Καθώς η βιομηχανία είναι η μήτηρ πάσης ευημερίας, οι κάτοικοι του Βελβενδού ίδρυσαν εκεί σχολές, συντηρούμενες από τα έξοδα της Κοινότητας, αιώνιον αντικείμενο των ελπίδων του ελληνικού λαού, μάθαιναν να γράφουν και να διαβάζουν, χρησιμοποιώντας χαρακτήρα επινοηθέντα από τον Κάδμο.

Σε μία άλλη σχολή, οι έφηβοι εισάγονται στην γλώσσα του Ομήρου και του Θουκυδίδη και κατά το 1815 ίδρυσαν μία βιβλιοθήκη στο Βελβενδό.

Τέτοια ήταν η κατάσταση σ' αυτήν την πόλη, η οποία πνευματικά υπήγετο στον ευσεβή επίσκοπο Σερβίων και διοικητικά στο καντόνι Τσαρσαμπά (όνομα Τούρκικο μιας των ημερών της εβδομάδας ανταποκρινόμενης προς την Τετάρτη), που βρίσκεται δυτικά του Αλιάκμονα και που φτάνει ως τη λίμνη Σαρή Γκιόλ.

Το Βελβενδό θα αγνοούσε σχεδόν την ύπαρξη των Τούρκων, εάν δεν έκαναν την παρουσίασή τους ένας Βοεβόδας, ένας Καδής και δύο αντιπρόσωποι του Αλή Πασά, οι οποίοι ζητούσαν από του Έλληνες την υποταγή της πατρίδας τους.

Όλες τις Κυριακές, οι Κονιάροι – Τούρκοι του Τσαρσαμπά – έστελναν στα Σέρβια τρεις από τους Ισιαρί ή γέροντες, οι οποίοι συναντιόνταν με τους Έλληνες άρχοντες, που κάθε χρόνο εκλέγονταν από τον λαό. Εξέταζαν τις υποθέσεις και άκουγαν τις απαιτήσεις του Καντονίου.

Σπάνια οι υποθέσεις δεν λύονταν αναμεταξύ τους, κι πιο σπάνια ακόμα είχαν φιλονικίες θυελλώδεις. Μετά την συνεδρίαση οι άρχοντες – δικαστές των δύο θρησκευμάτων εισέρχονταν οι μεν στην εκκλησία, οι δε στο τζαμί.

Ο Θεός φύλαξε τα Πιέρια από την μάλιστα των εκκλησιαστικών σκανδάλων»

Στις μέρες μας, η φυσιογνωμία του Βελβενδού δεν απέχει πολύ από την εικόνα που περιγράφει ο Φ. Πουκεβίλ, αφού πράγματι οι βελβενδινοί προσφέρουν στον επισκέπτη ένα θέαμα «το οποίο δεν αντικρύζει κανείς πουθενά αλλού». Πρόκειται για μία ημιορεινή αγροτική περιοχή με σημαντικό ιστορικό υπόβαθρο, πλούσιο φυσικό περιβάλλον, αξιόλογη πολιτισμική παράδοση και με οικονομικές βάσεις που θεμελιώθηκαν γερά στη ροή του χρόνου, απόρροια της αέναης προσπάθειας των βελβενδινών για την επίτευξη μίας καλύτερης ποιότητας ζωής, μίας ζωής που αξίζει να την βιώνεις. Η αυτοοργάνωση, ο κοινοτισμός, το συλλογικό πνεύμα, η εργατικότητα, η φιλευσπλαχνία και η φιλομάθεια αποτελούν μερικά από τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα της κουλτούρας των βελβενδινών, συμβάλλοντας καθοριστικά στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής του Βελβενδού. Έτσι, δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι το Βελβενδό επιλέχθηκε να είναι μία από τις τρεις ελληνικές πόλεις στο πανευρωπαϊκό δίκτυο πόλεων, για την βιώσιμη ανάπτυξη, που αριθμεί 60 πόλεις από τα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η συνεχώς αξιοποιούμενη αυτόχθονη σοφία που προέρχεται από την συσσωρευμένη γνώση πολλών αιώνων έχει ως αποτέλεσμα η υπό μελέτη περιοχή να

αποτελεί πρότυπο ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην παιδεία με στόχο την δημιουργία ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων, διατηρώντας την πολιτισμική παράδοση της περιοχής, προασπίζοντας τις πανανθρώπινες αξίες της δημοκρατίας, της ειρήνης, της αλληλεγγύης και της δικαιοσύνης, σεβόμενοι το φυσικό περιβάλλον και αξιοποιώντας την κάθε φορά κατάλληλη τεχνολογία. Στην συνέχεια, ο σεβασμός στον θεσμό της οικογένειας και οι υγιείς εργασιακές σχέσεις οδήγησαν σε μία υγιή κοινωνική και οικονομική οργάνωση, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος και την δημιουργία δύο αγροτικών συνεταιρισμών στο Βελβενδό που θεωρούνται πρότυπο στο πλαίσιο του ελλαδικού χώρου. Καθώς το Βελβενδό είναι μία καθαρά αγροτική περιοχή, μέσω της υγιούς οργάνωσης του συνεταιριστικού κινήματος, οι δύο αγροτικοί συνεταιρισμοί αποτελούν την κύρια οικονομική δύναμη της υπό μελέτη περιοχής και τον βασικό πυλώνα δομής και οργάνωσης της κοινωνίας.

Τελικά, η σημερινή φυσιογνωμία του Βελβενδού θα μπορούσε με ακρίβεια να περιγραφεί μέσα από τα λόγια του Άλντους Χάξλεϋ (από Το μικρό είναι όμορφο, 1980, σελ.31), όπου αναφέρει ότι εάν οι απλοί άνθρωποι είχαν τα μέσα να: «επιτελούν ωφέλιμο και ουσιαστικά αξιόλογο έργο, να μπορούν άντρες και γυναίκες να μην εξαρτώνται από αφεντικά παρά να γίνονται οι ίδιοι εργοδότες του εαυτού τους ή μέλη μιας αυτοδιοικούμενης, συνεργατικής ομάδας που να δουλεύει για τις ανάγκες της και για μια τοπική αγορά...η διαφορετικά προσανατολισμένη τούτη πρόοδος (θα απόληγε σε) μια βαθμιαία αποκέντρωση του πληθυσμού, της χρήσης του εδάφους, της ιδιοκτησίας των μέσων παραγωγής της πολιτικής και οικονομικής δύναμης», ενώ άλλα πλεονεκτήματα θα ήταν «μια ζωή πιο ανθρώπινη για περισσότερους, ένας μεγαλύτερος βαθμός γνήσιας δημοκρατικής αυτοδιοίκησης κι η ευλογία της απελευθέρωσης των ενηλίκων από την σαχλή, φθοροποιό αγωγή που τους παρέχεται από τους φορείς της μαζικής παραγωγής καταναλωτικών αγαθών μέσω της διαφήμισης».

Μία μικρή κωμόπολη των 3.500 κατοίκων, το Βελβενδό Κοζάνης, κατάφερε μέσα από το πέρασμα αιώνων όχι μόνο να διατηρήσει την ταυτότητα του αλλά και να έχει πραγματική ανάπτυξη σε όλους τους τομείς της φυσικής και κοινωνικο-οικονομικής πραγματικότητας παρά τις αντικειμενικά δύσκολες οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες που επικρατούσαν κατά περιόδους στον ελλαδικό χώρο. Ακόμη

και κατά την διάρκεια των τριών τελευταίων ετών με την οικονομική και κοινωνική κρίση που βιώνει η χώρα μας, το Βελβενδό έχει καταφέρει να διατηρήσει την βιωσιμότητά του.

Για τους λόγους που ακροθιγώς εξετάσαμε παραπάνω, επιλέχθηκε το Βελβενδό Κοζάνης, ως περίπτωση μελέτης για την καταγραφή και ανάλυση της υφιστάμενης φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής κατάστασης που αναδεικνύει το Βελβενδό ως πρότυπο ανάπτυξης, με απώτερο σκοπό την παραγωγή κοινωνικών εξηγήσεων για την διερεύνηση της συμβατότητας της θεωρίας της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης με το είδος της ανάπτυξης που συντελείται στην υπό μελέτη περιοχή. Καθώς κεντρικό ρόλο στην αναπτυξιακή διαδικασία του Βελβενδού διαδραματίζουν οι δύο τοπικοί αγροτικοί συνεταιρισμοί, διεξήχθη επιτόπια ποιοτική έρευνα, στο πλαίσιο της οποίας διερευνάται η σημασία της ύπαρξης και λειτουργίας των συνεταιρισμών στη βάση των αρχών, των αξιών και των ενεργημάτων της Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης.

Έτσι, βασικός στόχος της ποιοτικής έρευνας αποτελεί μία όσο το δυνατόν ακριβής καταγραφή της υφιστάμενης φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας, μέσω της οποίας δύναται να αναδειχθεί ο ρόλος των συνεταιρισμών στην πορεία της αναπτυξιακής διαδικασίας του Βελβενδού Κοζάνης. Στην συνέχεια, βάσει της ανάγνωσης των ποιοτικών δεδομένων της έρευνας, διατυπώνονται κάποιες βασικές αναπτυξιακές προτάσεις, οι οποίες έχουν ως σημείο αναφοράς τους αγροτικούς συνεταιρισμούς που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, αγγίζοντας όλους τους τομείς της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας και συνεπώς μπορούν να συνεισφέρουν στην επίτευξη της Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης της υπό μελέτη περιοχής. Τελικά, ένας ακόμη στόχος της ποιοτικής έρευνας είναι να μην περιορίζεται μόνο στις παραμέτρους της εν λόγω εργασίας αλλά να έχει και μία ευρύτερη απήχηση, αναδεικνύοντας τον τρόπο λειτουργίας της υπό μελέτη κοινωνίας, η οποία μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα και για άλλες κοινωνίες που στοχεύουν σε μία διαφορετικού είδους ανάπτυξη.

3. Διεξαγωγή Ποιοτικής Έρευνας στο Βελβενδό Κοζάνης

3.1. Εισαγωγή

Κατά καιρούς έχουν πραγματοποιηθεί πολλές προσπάθειες για να οριστεί η ποιοτική έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες, ωστόσο οι προσπάθειες αυτές δεν έχουν καρποφορήσει στην κατεύθυνση της διατύπωσης ενός κοινού ορισμού με ένα ενιαίο σύνολο τεχνικών ή φιλοσοφιών. Το γεγονός αυτό είναι απόλυτα φυσιολογικό εάν αναλογιστούμε ότι επί του πρακτέου η ποιοτική έρευνα έχει αναπτυχθεί από πολλά και ποικίλα πεδία της επιστήμης που συχνά έχουν διαφορετικούς τρόπους σκέψης. Ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε κάποια από τα πεδία αυτά, όπως είναι: κοινωνιολογία, κοινωνική ανθρωπολογία, γλωσσολογία, ψυχολογία, ανθρωπογεωγραφία, εκπαίδευση κ.α. .

Καθένας από τους παραπάνω επιστημονικούς κλάδους καθώς και πολλοί άλλοι που χρησιμοποιούν την ποιοτική έρευνα ως επιστημονικό εργαλείο, βασίζονται σε ξεχωριστές απόψεις ερμηνείας του κοινωνικού κόσμου και συνεπώς αναπτύσσουν διαφορετικές ιδέες δόμησης εμπειρικής έρευνας, ώστε η τελευταία να μπορεί τελικά να έχει κάποιο νόημα. Επομένως, μπορεί από την μία πλευρά η διατύπωση ενός κοινού ορισμού για την ποιοτική έρευνα που να περιλαμβάνει συγκεκριμένες αρχές και ρυθμιστικούς κανόνες να αποτελεί ένα δύσκολο εγχείρημα, από την άλλη πλευρά το γεγονός αυτό καθ' αυτό αποτελεί το πιο ισχυρό σημείο της ποιοτικής έρευνας αφού δηλώνει τον βαθμό πολυπλοκότητάς της καθώς και το πλούτο που αυτή περικλύει.

Παρά το γεγονός ότι υπάρχει ποικιλία στρατηγικών και τεχνικών στην ποιοτική έρευνα, υπάρχουν κάποια βασικά κοινά σημεία τα οποία και θα αναφέρουμε ώστε να δώσουμε μία γενική εικόνα για το τί είναι τελικά ποιοτικό στην ποιοτική έρευνα. Κατ' αρχήν, στη βάση της ποιοτικής έρευνας υπάρχει μία φιλοσοφική θέση η οποία χαρακτηρίζεται ως ερμηνευτική με την έννοια ότι ασχολείται με τον τρόπο που ερμηνεύεται ο κοινωνικός κόσμος και βάσει αυτής της θέσης δομείται στο σύνολό της η ποιοτική έρευνα. Στην συνέχεια, χαρακτηρίζεται από ελαστικές μεθόδους παραγωγής δεδομένων που αφορούν στο κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αυτά τα

δεδομένα παράγονται και τελικά βασίζεται σε μεθόδους ανάλυσης που προϋποθέτουν την κατανόηση της πολυπλοκότητας του πλαισίου.

Στην συνέχεια, για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας και προκειμένου να είμαστε σε θέση να παράγουμε μία σφαιρική αντίληψη της κοινωνικής πραγματικότητας, θεωρήσαμε απαραίτητη την διεξαγωγή ποιοτικής έρευνας, στην υπό μελέτη περιοχή. Σκοπός της συγκεκριμένης ποιοτικής έρευνας αποτέλεσε η συλλογή πλούσιων και λεπτομερών στοιχείων, όπως αυτά εμφανίζονται στο φυσικό κοινωνικό τους πλαίσιο, καθώς και η διεξοδική ανάλυση και επεξήγηση αυτών με τελικό στόχο την, με ολιστικό τρόπο, κοινωνική εξήγηση του νοητικού γρίφου που έχουμε θέσει.

Προκειμένου να επιτευχθεί ο παραπάνω στόχος, έγινε μία προσπάθεια διεξαγωγής της ποιοτικής έρευνας με στρατηγικό τρόπο που ορίζει σαφώς τα δομικά πλαίσια της έρευνας αλλά και που καθιστά την ίδια την ποιοτική έρευνα ευπροσάρμοστη στις μεταβαλλόμενες συνθήκες, στις οποίες και διενεργήθηκε. Επίσης, το σύνολο της κοινωνικής έρευνας δομήθηκε γύρω από έναν νοητικό γρίφο, με σκοπό την παραγωγή κοινωνικής εξήγησης επί του νοητικού γρίφου, καθώς και την σαφή επεξήγηση του είδους της λογικής στην οποία στηρίζεται η εξήγηση αυτή.

Στην συνέχεια αναλύονται εκτενώς όλα τα θέματα τα οποία εξετάσαμε στο παρόν εισαγωγικό κεφάλαιο καθώς και η ίδια η ερευνητική διαδικασία από το αρχικό στάδιο του προγραμματισμού έως και την διαμόρφωση των τελικών κοινωνικών ερμηνειών.

3.2. Ανάλυση του τρόπου διεξαγωγής της Ποιοτικής Έρευνας στο Βελβενδό Κοζάνης

3.2.1. Σκοπός της Ποιοτικής Έρευνας: Διατύπωση του Νοητικού Γρίφου

Στην παρούσα ενότητα επιχειρείται μία εκτενής ανάλυση που ως στόχο έχει την κατανόηση της διανοητικής και θεωρητικής συνεισφοράς της συγκεκριμένης μελέτης. Το εγχείρημα αυτό επιτυγχάνεται μέσα από την διατύπωση και εν συνεχεία στοιχειοθέτηση του νοητικού γρίφου¹ που αποτελεί και τον πυρήνα της ποιοτικής έρευνας. Πιο συγκεκριμένα, η ποιοτική έρευνα που διεξήχθη στην υπό μελέτη περιοχή έχει οικοδομηθεί γύρω από έναν νοητικό γρίφο επιχειρώντας να παράγει κάποιο είδος εξήγησής του. Η διατύπωση του νοητικού γρίφου προκύπτει μέσα από την στοιχειοθέτησή του, η οποία εκφράζει κατά βάση την οντολογική και επιστημολογική θέση του ερευνητή. Οι έννοιες αυτές είναι πολύ βασικές και στην ουσία προϋπάρχουν του σχεδιασμού και προγραμματισμού της ποιοτικής έρευνας. Προκειμένου να γίνουμε πιο σαφείς, η οντολογική άποψη εκφράζει τον τρόπο με τον οποίο ο ερευνητής αντιλαμβάνεται τον κοινωνικό κόσμο ενώ η επιστημολογική άποψη σχετίζεται με την θεωρία γνώσης του ερευνητή, δηλαδή με ποιον τρόπο μπορούν να γίνουν γνωστά τα κοινωνικά φαινόμενα. Βάσει της επιστημολογικής και οντολογικής άποψης του ερευνητή ορίζεται το ευρύτερο πεδίο που αφορά στην έρευνα, στη συνέχεια συγκεκριμενοποιείται σ' ένα ερευνητικό θέμα και τελικά διατυπώνεται ο νοητικός γρίφος.

Συνεπώς, στην παρούσα ποιοτική έρευνα ορίζεται ως ευρύτερο πεδίο μελέτης το είδος της ανθρώπινης ανάπτυξης, προόδου και εξέλιξης και ο τρόπος που αυτή συντελείται, δηλαδή οι θεωρίες της ανάπτυξης, ενώ εστιάζουμε την προσοχή μας και σε τελική ανάλυση μελετάμε την θεωρία της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, όπως τεκμηριώθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Στην συνέχεια, σύμφωνα με την οντολογία του ερευνητή, η ανάπτυξη θα πρέπει να πραγματώνεται

¹ Σύμφωνα με την Mason J. (2011), ο νοητικός γρίφος στην ποιοτική έρευνα εκφράζεται μέσα από την οντολογία και επιστημολογία του ερευνητή και αποτελεί μία υπόθεση εργασίας, η οποία εκφράζει τον βασικό ερευνητικό προβληματισμό. Βάσει του νοητικού γρίφου, που αποτελεί και την βαθύτερη ουσία της έρευνας, στήνονται τα ερευνητικά ερωτήματα, ώστε να είμαστε σε θέση, μέσω της παραγωγής ποιοτικών δεδομένων, να απαντήσουμε στον αρχικό ερευνητικό προβληματισμό με την δόμηση κοινωνικών εξηγήσεων.

σύμφωνα με τις αρχές, τις αξίες και τα ενεργήματα της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης. Έτσι, ο κοινωνικός κόσμος γίνεται αντιληπτός μέσα από την φυσική και κοινωνικο – οικονομική πραγματικότητα της υπό μελέτη περιοχής που συντίθεται από τους ανθρώπους ως κοινωνικούς δρώντες (λογική, συναίσθημα, αντιλήψεις, ερμηνείες, κίνητρα, ιδέες, εμπειρίες, στάσεις), συλλογικές μορφές οργάνωσης, την εξέλιξη και ανάπτυξη, διαδράσεις και κοινωνικές σχέσεις, ηθική και ιδεολογικά συστήματα, κείμενα, θεσμούς, δομές και αγορές, τον πολιτισμό, την κοινωνία, τους ανθρώπους ως παραγωγούς και καταναλωτές, την φύση. Από επιστημολογικής άποψης για την ανάδειξη της γνώσης της παραπάνω θεωρίας μελετάται η αλληλοσυσχέτιση, αλληλεπίδραση και αλληλεξάρτηση όλων των παραπάνω στοιχείων που αντικειμενικά συνιστούν την φυσική και κοινωνικο – οικονομική πραγματικότητα του Βελβενδού Κοζάνης

Βάσει όλων των παραπάνω στήθηκε και ο νοητικός γρίφος της παρούσας ποιοτικής έρευνας που είναι ο εξής: «Οι συνεταιρισμοί του Βελβενδού Κοζάνης προάγουν την Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή του Βελβενδού». Ο παραπάνω γρίφος συνιστά γρίφο αιτιότητας επιχειρώντας να διερευνήσει την σημασία του ρόλου της οικονομικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης μέσα από μία συλλογική μορφή οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης. Πιο συγκεκριμένα, διερευνάται κατά πόσο ο συγκεκριμένος τρόπος οικονομικής οργάνωσης προάγει την ολοκληρωμένη ανάπτυξη, με την έννοια ότι η οικονομική ανάπτυξη συμβαδίζει με την κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη, σε διαλεκτική αρμονία και με σεβασμό στο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον του οποίου μέρος είναι ο άνθρωπος. Τέλος, απώτερος σκοπός της παρούσας ερευνητικής διαδικασίας αποτελεί η παραγωγή κοινωνικών εξηγήσεων ώστε να είμαστε σε θέση να διερευνήσουμε την συμβατότητα της θεωρίας της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης με το είδος της ανάπτυξης που συντελείται στην υπό μελέτη περιοχή.

Στην συνέχεια, πραγματοποιείται η στοιχειοθέτηση των βασικών εννοιών που συνθέτουν τον νοητικό γρίφο, ξεκινώντας από μία ανάλυση της σημασίας του ρόλου της οικονομικής θεωρίας στον κοινωνικό βίο, αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο θα πρέπει να συντελείται η οικονομική ανάπτυξη, ώστε να προάγει την ολοκληρωμένη

ανάπτυξη, καταλήγοντας στη σημασία του συνεταιριστικού θρασμού ο οποίος εντάσσεται στο συγκεκριμένο πλαίσιο ανάπτυξης.

3.2.2. Στοιχειοθέτηση Νοητικού Γρίφου

Αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι ο ρόλος της οικονομίας έχει βαρύνουσα σημασία στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου, επηρεάζοντας άμεσα τις δραστηριότητές του. Το ερώτημα, όμως, που γεννάται εδώ είναι πώς συνδέεται ο ρόλος της οικονομίας με τα προβλήματα και τις δυσκολίες που συναντά στις μέρες μας κάθε σύγχρονη κοινωνία.

Το είδος της ανάπτυξης που επιδιώκεται τόσο σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο, τα τελευταία χρόνια της κεφαλαιοκρατικής παγκοσμιοποίησης, έχει ως επίκεντρο την οικονομική ανάπτυξη και θεωρείται ότι οι οικονομικοί δείκτες αποτελούν το κατάλληλο μεθοδολογικό εργαλείο για την μέτρηση της καθολικής ευημερίας. Η οικονομική επιστήμη είναι τόσο σημαντική, τόσο στην θεωρία όσο και στην πράξη, που διαδραματίζει τον πρωτεύοντα ρόλο σε όλες τις υπόλοιπες πτυχές της φυσικής και κοινωνικής πραγματικότητας: φυσικό περιβάλλον, κοινωνία, πολιτισμός, πολιτική, τεχνική/τεχνολογία, εκπαίδευση. Η ίδια η οικονομική επιστήμη δεν θεωρεί τον εαυτό της ένα πεδίο σύμφυτο με τα υπόλοιπα που συνιστούν την φυσική και κοινωνική πραγματικότητα αλλά ένα αυτόνομο πεδίο που μπορεί να μελετηθεί ξεχωριστά και να δράσει ανεξάρτητα, τόσο που μία περιοχή αρκεί να έχει οικονομική ανάπτυξη ώστε να θεωρείται γενικώς ανεπτυγμένη. Έτσι, από την μία πλευρά μπορεί να θεωρηθεί αντιοικονομική μία δραστηριότητα όταν δεν αποφέρει ικανοποιητικό κέρδος σε χρήμα και από την άλλη πλευρά να είναι οικονομικά συμφέρουσα μία δραστηριότητα ακόμη και όταν μπορεί να είναι ανήθικη, ψυχοφθόρα και εξευτελιστική για την ανθρώπινη υπόσταση καθώς και επικίνδυνη για το περιβάλλον και για το μέλλον των επόμενων γενεών.

Στην ουσία, η εξύψωση της οικονομίας πάνω από όλους και όλα είναι αυτή που έχει δημιουργήσει τις υπάρχουσες δυσκολίες και προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες στο πλαίσιο της αναπτυξιακής τους διαδρομής. Συνεπώς, όσο οικονομικά ανεπτυγμένη κι αν είναι μία περιοχή δεν μπορούμε να πούμε ότι βρίσκεται στα βήματα της ολοκληρωμένης ανάπτυξης όταν επικρατεί η κοινωνική

ανισότητα, η φτώχεια, η τρομοκρατία, η εγκληματικότητα, η ρύπανση του περιβάλλοντος και η κατάρρευση των πανανθρώπινων αξιών.

Ασφαλώς και η οικονομία παίζει σημαντικό ρόλο στον κοινωνικό βίο του σύγχρονου ανθρώπου. Το ερώτημα, όμως που γεννάται είναι τί ρόλο θα έπρεπε να διαδραματίζει προκειμένου να δώσει πραγματική ώθηση στην επίλυση των προβλημάτων και των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες. Η απάντηση είναι πολύ απλή και την διδασκόμαστε μέσα από την μελέτη της ανθρώπινης ιστορίας των τελευταίων 150 ετών: «η οικονομική ανάπτυξη προϋποθέτει δημιουργικά, θεμελιώνεται, συμβαδίζει και συντελεί στην κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική ανάπτυξη όλων των ανθρώπων, αξιοποιώντας την τεχνολογική πρόοδο, την εργασία, την δημιουργικότητα και την φαντασία τους, με βάση τις πανανθρώπινες αξίες της δικαιοσύνης, της ειρήνης, της αλληλεγγύης, της πολιτικής οικονομικής και κοινωνικής δημοκρατίας και ηθικής, της δημιουργικής άμιλλας, του μέτρου και του σεβασμού στη φύση και τους πολιτισμούς των ανθρώπων, για μία καλύτερη ζωή σ 'έναν καλύτερο κόσμο» (Ρόκος, 2001).

Η οικονομική ανάπτυξη που επιδιώκεται στις μέρες μας, ενταγμένη στο σύγχρονο καπιταλιστικό μοντέλο, δεν έχει απολύτως καμία σχέση με τον παραπάνω ισχυρισμό. Πιο συγκεκριμένα, η ανθρώπινη εργασία αποτελεί μία από τις πιο βασικές πηγές πλούτου, όμως στη φιλοσοφία του καπιταλισμού η εργασία κατακερματίζεται, καταλήγει να είναι ανούσια και πληκτική, ενώ η συνεχώς αυξανόμενη αντικατάστασή της από τις μηχανές, με στόχο την μείωση του χρόνου και του κόστους παραγωγής για μεγιστοποίηση του κέρδους, περιορίζει την ελευθερία της δημιουργικής απασχόλησης, δημιουργεί κοινωνικά προβλήματα και καταστρέφει πολιτισμούς. Σύμφωνα, όμως, με τον Ινδό φιλόσοφο και οικονομολόγο J.C. Kumarappa (από Το μικρό είναι όμορφο, σελ.50 - Economy of Permanence, 1958): «Αν η φύση της εργασίας εκτιμάται και πραγματώνεται, η σχέση της με τις ανώτερες λειτουργίες του πνεύματος θα είναι όποια και της τροφής με το κορμί. Αυτή είναι που θρέφει και ζωογονεί τον ανώτερο άνθρωπο και τον κεντρίζει να παράγει ό,τι το καλύτερο μπορεί. Αυτή κατευθύνει την ελεύθερη βούληση του στο σωστό δρόμο και πειθαρχεί το ζώο που υπάρχει μέσα του, για να πάει μπροστά. Αυτή παρέχει στον άνθρωπο μια έξοχη υποδομή να παρουσιάσει την κλίμακα των αξιών του και να αναπτύξει την προσωπικότητά του.». Έτσι, λοιπόν, η εργασία μπορεί να δώσει στον άνθρωπο την

ευκαιρία να αναπτύξει τις δεξιότητές του, να καταπολεμήσει το αίσθημα της πλεονεξίας και του προσωπικού συμφέροντος ενταγμένος σε μία ομάδα με κοινό στόχο και τελικά να δημιουργεί πολιτισμούς με σεβασμό στην ανθρώπινη υπόσταση και στο φυσικό περιβάλλον.

Συνεπώς, στην Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη βασικός παράγοντας στην διαδικασία επίτευξής της αποτελεί ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου της οικονομίας στον κοινωνικό βίο του σύγχρονου ανθρώπου, βασικό στοιχείο του οποίου είναι και ο επαναπροσδιορισμός της φύσης της εργασίας με τέτοιον τρόπο ώστε η οικονομική ανάπτυξη που επιδιώκεται και επιτυγχάνεται μέσα από αυτήν να συντελεί και στην επίτευξη της ολοκληρωμένης ανάπτυξης. Γι' αυτόν τον σκοπό, κρίνεται αναγκαία η ανάπτυξη ενός νέου τρόπου ζωής με διαφορετικές μεθόδους παραγωγής και κατανάλωσης που θα διασφαλίζουν μία προοπτική διάρκειας. Μία από τις λύσεις που προανατολίζονται σε αυτήν την κατεύθυνση θεωρείται πως μπορεί να είναι η ορθή αξιοποίηση και σωστή εφαρμογή του συνεταιριστικού θεσμού με τις αρχές και αξίες που αυτός υποστηρίζει, έχοντας ως βάση δημιουργίας του το συλλογικό πνεύμα και ως στόχο την επίτευξη ενός συλλογικού σκοπού.

Όπως πολύ χαρακτηριστικά έχει ειπωθεί, οι συνεταιρισμοί αποτελούν ένα «οικονομικό σύστημα με κοινωνικό περιεχόμενο». Ο συνεταιριστικός θεσμός αντιπροσωπεύει μία οικονομική δραστηριότητα η οποία διαφέρει αρκετά από άλλες οικονομικές δράσεις αφού καταφέρει και συνδυάζει την οικονομική αποτελεσματικότητα με την κοινωνική ευαισθησία. Οι συνεταιρισμοί υπόκεινται σε συγκεκριμένες αρχές μέσω των οποίων θεσμοθετούνται οι αξίες της δικαιοσύνης, της ισότητας και της αλληλεγγύης ανάμεσα στα μέλη του, εισάγεται η έννοια της δημοκρατίας στις οικονομικές δραστηριότητες, πραγματοποιεί δίκαιη διανομή των οφελών στους συνεταίρους, δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην εκπαίδευση των μελών με στόχο την δημιουργία ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων, αναπτύσσει έντονο ενδιαφέρον για το κοινωνικό και φυσικό πλαίσιο μέσα στο οποίο δρα προστατεύοντας το περιβάλλον και προασπίζοντας τις πανανθρώπινες αξίες και τελικά δίνει έμφαση στην αξία της ανθρώπινης υπόστασης τοποθετώντας τον άνθρωπο πάνω από το κεφάλαιο. Σύμφωνα με τον ορισμό που δόθηκε για την έννοια του συνεταιρισμού στο συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης (I.C.A.) στο Μάντσεστερ το 1995:

«Συνεταιρισμός είναι μία αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεων τους διαμέσου μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης.»

Επίσης, διατυπώθηκαν και οι αξίες βάσει των οποίων αποκτά ουσιαστική υπόσταση ο συνεταιριστικός θεσμός:

«Οι συνεταιρισμοί στηρίζονται στις αξίες της αυτοβοήθειας, της αυτοευθύνης, της δημοκρατικής ισότητας, της ισοτιμίας και της αλληλεγγύης. Ακολουθώντας την παράδοση των πρωτεργατών, τα μέλη των συνεταιρισμών στηρίζονται στις ηθικές αξίες της εντιμότητας, της διαφάνειας, της κοινωνικής υπευθυνότητας και της φροντίδας για τους ανθρώπους.»

Στην συνέχεια, οι αρχές βάσει των οποίων εφαρμόζονται στους συνεταιρισμούς οι παραπάνω αξίες είναι οι εξής (Μάντσεστερ, 1995):

1^η Αρχή: Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή

Οι συνεταιρισμοί είναι εθελοντικές οργανώσεις, ανοιχτές σε όλα τα πρόσωπα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους και επιθυμούν να αποδεχθούν τις ευθύνες του μέλους, χωρίς διακρίσεις φύλου, κοινωνικού επιπέδου, φυλής, πολιτικών πεποιθήσεων ή θρησκείας.

2^η Αρχή: Δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών

Οι συνεταιρισμοί είναι δημοκρατικές οργανώσεις διοικούμενες από τα μέλη τους, τα οποία συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της πολιτικής τους και στη λήψη αποφάσεων. Άνδρες και γυναίκες που προσφέρουν υπηρεσίες ως αιρετοί εκπρόσωποι είναι υπόλογοι στα μέλη. Στους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς τα μέλη έχουν ίσα δικαιώματα ψήφου (κάθε μέλος μία ψήφο) και στους συνεταιρισμούς ανωτέρου βαθμού οργανώνονται επίσης με δημοκρατικό τρόπο.

3^η Αρχή: Οικονομική συμμετοχή των μελών

Τα μέλη συμμετέχουν ισότιμα και διαχειρίζονται δημοκρατικά το κεφάλαιο του συνεταιρισμού. Ένα μέρος τουλάχιστον από το κεφάλαιο αυτό αποτελεί συνήθως την κοινή περιουσία του συνεταιρισμού. Τα μέλη συνήθως απολαμβάνουν περιορισμένη αποζημίωση ή καθόλου για το κεφάλαιο που καταθέτουν για να γίνουν μέλη. Τα μέλη διαθέτουν τα πλεονάσματα για οποιονδήποτε ή για όλους από τους ακόλουθους σκοπούς: α) ανάπτυξη του συνεταιρισμού, ενδεχομένως με τη δημιουργία αποθεματικών, από τα οποία μέρος τουλάχιστον θα είναι αδιανέμητα, β) απόδοση στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με το συνεταιρισμό και γ) υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη.

4^η Αρχή: Αυτονομία και ανεξαρτησία

Οι συνεταιρισμοί είναι αυτόνομες οργανώσεις αυτοβοήθειας, διοικούμενες από τα μέλη τους. Εάν συνάπτουν συμφωνίες με άλλους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων, ή αντλούν κεφάλαια από εξωτερικές πηγές, είναι σ' αυτό ελεύθεροι, ακολουθώντας κανόνες που διασφαλίζουν τη δημοκρατική διοίκηση από τα μέλη και διατηρούν τη συνεταιριστική αυτονομία.

5^η Αρχή: Εκπαίδευση, πρακτική εξάσκηση και πληροφόρηση

Οι συνεταιρισμοί παρέχουν εκπαίδευση και πρακτική εξάσκηση στα μέλη τους, στα αιρετά μέλη της διοίκησης, στα διευθυντικά στελέχη και στους υπαλλήλους, ώστε να μπορούν να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη των συνεταιρισμών τους. Παρέχουν πληροφόρηση στο κοινό - ιδιαίτερα στους νέους και στους διαμορφωτές της κοινής γνώμης - σχετικά με τη φύση και τα οφέλη της συνεργασίας.

6^η Αρχή: Συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών

Οι συνεταιρισμοί υπηρετούν με τη μέγιστη αποτελεσματικότητα τα μέλη τους και ισχυροποιούν τη συνεταιριστική κίνηση όταν συνεργάζονται μεταξύ τους δια μέσου οργανώσεων τοπικού, εθνικού, περιφερειακού και διεθνούς επιπέδου.

7^η Αρχή: Ενδιαφέρον για την κοινότητα

Οι συνεταιρισμοί εργάζονται για τη βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων τους με πολιτικές που εγκρίνονται από τα μέλη τους.

Η ανάγκη για την δημιουργία των συνεταιρισμών πρωτοεμφανίστηκε στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, όπου με την βιομηχανική επανάσταση οι κατέχοντες των μέσων παραγωγής πλούτιζαν όλο και πιο πολύ ενώ όσοι στηρίζονταν αποκλειστικά και μόνο στην εργασία τους φτώχαιναν ακόμη περισσότερο και επέρχονταν σε κατάσταση εξαθλίωσης. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση, οι παραγωγοί συνειδητοποίησαν την αξία του «ισχύς εν τη ενώση» και τα ευεργετήματα αυτού, με αποτέλεσμα την ανάδυση αυτόνομων πρωτοβουλιών, σε διαφορετικά σημεία της Ευρώπης όπως είναι η Αγγλία, η Γερμανία και η Γαλλία. Κοινό χαρακτηριστικό αυτών των πρωτοπόρων συνεταιρισμών ήταν η αυτοβοήθεια και η αλληλεγγύη, ενώ με την επιτυχία τους απέδειξαν την σημασία της συνεργασίας. Η επιτυχία των συνεταιρισμών οφείλεται από την μία πλευρά, στους κανόνες που χρησιμοποιήθηκαν και από την άλλη πλευρά, στο συλλογικό πνεύμα και το αίσθημα της αλληλεγγύης που χαρακτηρίζει τα μέλη. Αξίζει να σημειωθεί ότι όλα τα ποιοτικά γνωρίσματα που χαρακτηρίζουν το πνεύμα του συνεταιρίζεσθαι και οδηγούν στην δημιουργία ενός πετυχημένου συνεταιρισμού συσχετίζονται με τον πολιτισμό και την παιδεία των ατόμων και των κοινωνιών, στοιχεία που καλλιεργούνται όπου το έδαφος είναι πρόσφορο. Έτσι, ο συνεταιριστικός θεσμός γρήγορα διαδόθηκε σε ολόκληρο τον κόσμο, αριθμώντας σε παγκόσμιο επίπεδο στα τέλη του 20^{ου} αιώνα 750 εκατομμύρια μέλη, αναπτύσσοντας διάφορες δραστηριότητες, όπως είναι για παράδειγμα: αγροτικοί συνεταιρισμοί, καταναλωτικοί συνεταιρισμοί, συνεταιριστικές τράπεζες, συνεταιρισμοί εργατών και συνεταιρισμοί προσφοράς υπηρεσιών.

Στην Ελλάδα οι αγροτικοί συνεταιρισμοί έχουν ήδη συμπληρώσει πάνω από έναν αιώνα ύπαρξης και λειτουργίας. Ο πρώτος αγροτικός συνεταιρισμός ιδρύθηκε στον Αλμυρό το έτος 1900 από τους πρωτοπόρους Δ.Γρηγοριάδη (γεωπόνο) και τον Ν.Μιχόπουλο (δάσκαλο). Ωστόσο, τα πρώτα σχήματα συνεταιριστικής δράσης άρχισαν ήδη να δημιουργούνται επί τουρκοκρατίας και χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η «Κοινή Συντροφιά» των Αμπελακίων που θεωρείται και ο πρώτος συνεταιρισμός παγκοσμίως. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της «Κοινής Συντροφιάς» ήταν η σύνθεση των μελών της που αποτελούνταν από κεφαλαιούχους, γαιοκτήμονες, τεχνίτες και εργάτες. Το στοιχείο αυτό έπαιξε σημαντικό ρόλο στην επιτυχία του συνεταιρισμού ενώ κατάφερε να συνδυάσει τα αντικρουόμενα

συμφέροντα του κεφαλαίου και της εργασίας και να εξομαλύνει σε σημαντικό βαθμό τις κοινωνικές ανισότητες.

Στην συνέχεια, η θεσμοθέτηση των συνεταιρισμών πραγματοποιήθηκε επί κυβερνήσεως Ελευθερίου Βενιζέλου, με τον νόμο 602/1915, όπου εισήγαγε στην Ελλάδα το πρότυπο του ευρωπαϊκού συνεταιρισμού δίνοντας δύναμη, αισιοδοξία και οργανωτική καθοδήγηση στους συνεταιρισμούς με τελικό αποτέλεσμα να διαδοθεί ταχύτατα σε όλη την Ελλάδα. Όμως, η ευρεία απήχηση του συνεταιριστικού μοντέλου απασχόλησε αρκετά και την εκάστοτε πολιτική εξουσία, όπου πραγματοποιήθηκαν προσπάθειες χειραγώγησης, ιδιαίτερα τις περιόδους της προπολεμικής και μεταπολεμικής δικτατορίας έχοντας ως άμεσο αντίκτυπο τις πολυάριθμες τροποποιήσεις του νόμου 602/1915 που τον καθιστούσαν πλέον διάτρητο με άμεσες αρνητικές συνέπειες στην βιωσιμότητα των ίδιων των συνεταιρισμών και κυρίως των αγροτικών συνεταιρισμών. Ιδιαίτερα από το 1979 κι έπειτα, ορισμένες τροποποιήσεις αποδείχθηκαν τόσο άστοχες που αποδυνάμωσαν σε σημαντικό βαθμό πλήθος συνεταιρισμών ενώ αρκετοί έφτασαν μέχρι και στην διάλυσή τους.

Συνεπώς, γίνεται σαφές ότι εξ 'αιτίας εξωγενών κυρίως παραγόντων διαταράχθηκε στη χώρα μας η σημασία του συνεταιριστικού θεσμού και αποδυναμώθηκε το συνεταιριστικό κίνημα με άμεσο αρνητικό αντίκτυπο στην γεωργική οικονομία, στην αγροτική ανάπτυξη, στην κοινωνική συνοχή της υπαίθρου και στις αξίες που προωθούν την έννοια του συνεταιρίζεσθαι. Παρ'όλα'υτά, ο συνεταιριστικός θεσμός εξακολουθεί να έχει βαρύνουσα σημασία στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης ανάπτυξης μίας περιοχής αφού, μπορεί να αποτελέσει αντίβαρο στον γιγαντισμό των πολυεθνικών επιχειρήσεων, συνεισφέρει σημαντικά στην καταπολέμηση της ανεργίας, της κοινωνικής ανισότητας και της ερήμωσης της υπαίθρου, προασπίζεται τις πανανθρώπινες αξίες της δημοκρατίας, της ισότητας και της αλληλεγγύης, συνεισφέρει στην διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της ιστορίας καθώς αποτελεί κύριο φορέα διαμόρφωσης πολιτισμού.

Παρά το αρνητικό κοινωνικο-πολιτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο δρουν οι συνεταιρισμοί, τα τελευταία χρόνια στην χώρα μας, εξακολουθούν να υπάρχουν

παραδείγματα αγροτικών συνεταιρισμών οι οποίοι πάτησαν στα χνάρια του πρότυπου συνεταιρισμού των Αμπελακίων, σημειώνοντας μία αξιόλογη πορεία στη ροή του χρόνου και συνεισφέροντας θετικά στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της περιοχής τους. Στην συνέχεια, σημειώνονται κάποιοι από τους αγροτικούς συνεταιρισμούς που αποτελούν παράδειγμα ανάπτυξης στην χώρα μας. Ενδεικτικά αναφέρουμε: την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων, την ΑΛΜΕΚ ΑΣΟ στη Βέροια, τον Αγροτικό Συνεταιρισμό “VENUS” Βέροιας, τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Ζαγοράς, την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Αργολίδος, Ρεθύμνου, Αγρινίου, Λακωνίας, Θεσπρωτίας, Μεσολογγίου, Σάμου, Δράμας, Λέσβου, Ηλείας, τον Αγροτικό Συνεταιρισμό «Κρόκος Κοζάνης» και τέλος τον Αγροτικό Συνεταιρισμό ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού Κοζάνης και τον Αγροτικό Συνεταιρισμό «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» του Βελβενδού Κοζάνης που αποτελούν και το βασικό σημείο αναφοράς στην διατύπωση του νοητικού γρίφου για την διεξαγωγή της παρούσας ποιοτικής έρευνας στην περιοχή του Βελβενδού Κοζάνης.

Συνεπώς, καθώς το Βελβενδό Κοζάνης αποτελεί παράδειγμα ανάπτυξης, ενώ οι συνεταιρισμοί του θεωρούνται πρότυπο στον ελλαδικό χώρο, μελετάται η σημασία του ρόλου των συνεταιρισμών στην αναπτυξιακή διαδικασία, σύμφωνα με τις αρχές, τις αξίες και τα ενεργήματα της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης. Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου, διερευνάται η αναπτυξιακή πορεία των αγροτικών συνεταιρισμών του Βελβενδού, από την στιγμή δημιουργίας τους μέχρι και σήμερα, καθώς και αν ο τρόπος λειτουργίας των συνεταιρισμών είναι σύμφωνος με τις 7 συνεταιριστικές αρχές που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Επίσης, μελετάται αν μέσω του συγκεκριμένου τρόπου οικονομικής οργάνωσης, η οικονομική ανάπτυξη της περιοχής συμβαδίζει με την κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική, με σεβασμό στην ανθρώπινη υπόσταση και στο φυσικό περιβάλλον.

Προκειμένου να ερευνήσουμε τα παραπάνω θέματα που βασικά αποτελούν και την ουσία του νοητικού γρίφου, θέσαμε κάποια ερευνητικά ερωτήματα τα οποία συνιστούν και την ραχοκοκαλιά του ερευνητικού μας σχεδιασμού. Η διατύπωση των ερευνητικών ερωτημάτων είναι σημαντική γιατί αποτελούν το όχημα για να φτάσουμε στην ουσία της έρευνας, ανοίγοντας με αυτόν τον τρόπο τις οδούς αναζήτησης, στο πλαίσιο των οποίων θα μπορέσουμε να εφαρμόσουμε τον δικό μας

αναλυτικό συλλογισμό. Παρακάτω παρατίθεται ένας κατάλογος με τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα που διατυπώθηκαν σε σχέση με τον νοητικό γρίφο που έχουμε θέσει στην παρούσα ποιοτική έρευνα.

3.2.3 Διατύπωση Ερευνητικών Ερωτημάτων

- 1) Ποιος είναι ο κύριος λόγος ύπαρξης των αγροτικών συνεταιρισμών στο Βελβενδό Κοζάνης; Δηλαδή: α) Πότε και για ποιον λόγο δημιουργήθηκαν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί στο Βελβενδό; και β) Ποιους τύπους ανθρώπων προσέλκυσε η συγκεκριμένη ιδέα προκειμένου να πραγματοποιηθεί;
- 2) Η ύπαρξη και λειτουργία του συνεταιρισμού προϋποθέτει την ανάπτυξη συλλογικής δράσης εκ μέρους των μελών του. Άρα: α) Υπάρχει στην κουλτούρα των βελβενδινών η έννοια του συλλογικού πνεύματος; και β) Εάν όντως στην κουλτούρα των βελβενδινών εμπεριέχεται η έννοια της συλλογικής δράσης, κάτω από ποιες προϋποθέσεις αναπτύχθηκε και εξελίχθηκε;
- 3) Η ανάπτυξη της συλλογικής δράσης προϋποθέτει την προσπάθεια επίτευξης ενός συλλογικού σκοπού. Συνεπώς: α) Ποιος είναι ο συλλογικός σκοπός των αγροτικών συνεταιρισμών του Βελβενδού; β) Ο συλλογικός σκοπός των αγροτικών συνεταιρισμών εξελίχθηκε ή διαφοροποιήθηκε στη ροή του χρόνου; γ) Ο συλλογικός σκοπός συνδέεται με ένα συλλογικό όφελος – κοινό καλό και ποιο είναι αυτό; δ) Εάν ισχύει η έννοια του συλλογικού οφέλους τότε αυτό παράγεται, διατηρείται και ανανεώνεται από τα μέλη του; και ε) Είναι διαθέσιμο σε όλη την Κοινότητα μέσα στην οποία δρουν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί;

Στην συνέχεια, μέσω των Συνεταιριστικών Αρχών μελετάμε: α) την σχέση του συνεταιρισμού με το γύρω περιβάλλον, β) την εσωτερική οργάνωση του συνεταιρισμού και γ) το σύστημα της οικονομικής συσσώρευσης και διανομής.

- 4) 1^η Συνεταιριστική Αρχή: Εθελοντική και Ελεύθερη Συμμετοχή → Σε ποια άτομα απευθύνονται οι αγροτικοί συνεταιρισμοί προκειμένου να συμμετάσχουν σε αυτούς ως ενεργά μέλη τους;
- 5) 2^η Συνεταιριστική αρχή: Δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών → α) Υπάρχει έλεγχος από τα μέλη των αγροτικών συνεταιρισμών μέσω δημοκρατικών διαδικασιών; β) Ισχύει ότι κάθε μέλος έχει μία ψήφο; και γ) το σύστημα αξιών του συνεταιρισμού προάγει την δημοκρατία, την αλληλεγγύη, την συνεργασία και την ισότητα;
- 6) 3^η Συνεταιριστική Αρχή: Οικονομική συμμετοχή των μελών → α) Ποια είναι η διαδικασία από οικονομικής άποψης για να γίνει κάποιος μέλος; και β) Ποιο σύστημα ακολουθείται σε σχέση με την συσσώρευση κεφαλαίου και πώς διανέμονται τα κέρδη;
- 7) 4^η Συνεταιριστική Αρχή: Αυτονομία και Ανεξαρτησία → Η συγκεκριμένη συνεταιριστική αρχή διαχωρίζει τους συνεταιρισμούς από τις συμβατές επιχειρήσεις κι επομένως: α) Ποιοι είναι οι κοινωνικο – οικονομικοί στόχοι; και β) Ποιοι είναι οι εσωτερικοί κανονισμοί λειτουργίας και ελέγχου;
- 8) 5^η Συνεταιριστική Αρχή: Εκπαίδευση, πρακτική εξάσκηση και πληροφόρηση → α) Πραγματοποιείται ενημέρωση και εκπαίδευση των μελών του συνεταιρισμού ώστε να είναι αυτά σε θέση να έχουν την κατάλληλη παιδεία για να ασκήσουν εποικοδομητικά τον οικονομικό και κοινωνικό τους ρόλο στο πλαίσιο του συνεταιρισμού; β) Πραγματοποιείται ενημέρωση και πρακτική εξάσκηση των μελών με στόχο την ανάπτυξη του συνεταιρισμού στο σύνολό του; και γ) Μέσα από την πληροφόρηση καλλιεργείται στα μέλη του συνεταιρισμού η σημασία του συνεργατισμού;
- 9) 6^η Συνεταιριστική Αρχή: Συνεργασία μεταξύ Συνεταιρισμών → Πραγματοποιείται συνεργασία των συνεταιρισμών σε επίπεδο: α) τοπικό, β) περιφερειακό, γ) εθνικό ή και δ) υπερεθνικό;

- 10) 7^η Συνεταιριστική αρχή: Ενδιαφέρον για την Κοινότητα → α) Προσανατολίζεται ο συνεταιρισμός στις ανάγκες και προσδοκίες των ενεργών μελών του τόπου; β) Συμβάλλουν στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών; γ) Δείχνει ενδιαφέρον για τις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες του τόπου; δ) Συνεργάζεται με άλλες τοπικές συλλογικότητες με στόχο την ολοκληρωμένη ανάπτυξη του τόπου; ε) Συμβάλλει στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας;

Επίσης, προκειμένου να μελετήσουμε εάν ο συγκεκριμένος τρόπος οικονομικής οργάνωσης συντελεί στην οικονομική ανάπτυξη, η οποία όμως συμβαδίζει με την κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική της ευρύτερης περιοχής του Βελβενδού Κοζάνης, με σεβασμό στον άνθρωπο και στο φυσικό περιβάλλον, τέθηκαν τα εξής ερευνητικά ερωτήματα (κάποια από τα ερευνητικά ερωτήματα που ακολουθούν συμπληρώνουν τα ήδη διατυπωμένα ερευνητικά ερωτήματα, με στόχο να αποκτήσουμε μία πιο σαφή εικόνα της φυσικής και κοινωνικο-οικονομικής πραγματικότητας της υπό μελέτη περιοχής):

- 11) α) Η επιχειρηματική δραστηριότητα των αγροτικών συνεταιρισμών συντελείται με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον; β) Πραγματοποιείται περιβαλλοντική εκπαίδευση στα μέλη των συνεταιρισμών; γ) Υπάρχει σχέση αλληλεγγύης με το φυσικό περιβάλλον εκ μέρους του συνόλου της κοινωνίας του Βελβενδού; δ) Πραγματοποιούνται προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για το σύνολο της κοινωνίας του Βελβενδού; και ε) Πραγματοποιούνται περιβαλλοντικές δράσεις στην υπό μελέτη περιοχή;
- 12) α) Τί ποσοστό της κοινωνίας του Βελβενδού συμμετέχει στους αγροτικούς συνεταιρισμούς; β) Ποιες είναι οι παραδοσιακές χρήσεις γης, οι έγγειες διαρθρώσεις και το ιδιοκτησιακό καθεστώς του Βελβενδού; γ) Τί τοπικές ευκαιρίες απόκτησης εισοδήματος υπάρχουν; δ) Αξιοποιούν οι συνεταιρισμοί την κάθε φορά κατάλληλη τεχνική/τεχνολογία; ε) Ποιες οικονομικές δραστηριότητες αναπτύσσουν οι βελβενδινοί; και στ) Ποιος είναι ο οικονομικός ρόλος των συνεταιρισμών σε επίπεδο τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και υπερεθνικό;

13) α) Συμμετέχουν οι συνεταιρισμοί στα πολιτικά, κοινωνικά και πολιτισμικά δρώμενα της περιοχής του Βελβενδού; Και αν ναι, με ποιον τρόπο; β) Το πνεύμα συλλογικότητας, αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας των συνεταιρισμών διοχετεύεται στην κοινωνία των βελβενδινών; γ) Οι συνεταιρισμοί συνεισφέρουν στην καταπολέμηση της κοινωνικής ανισότητας στην κοινωνία του Βελβενδού και στην μείωση των επιπέδων ερημοποίησης της υπό μελέτη περιοχής; δ) Πώς διαμορφώνεται η οικογενειακή ζωή, τα σχετικά πρότυπα και οι ρόλοι στην κοινωνία του Βελβενδού; Και πώς αυτά επηρεάζουν το εργασιακό καθεστώς; ε) Οι βελβενδινοί δίνουν έμφαση στην παιδεία με στόχο την δημιουργία μορφωμένων, συνειδητών, χειραφετημένων και υπεύθυνων πολιτών; Οι συνεταιρισμοί συνεισφέρουν σε αυτήν την κατεύθυνση; και στ) Τί υποδομές παιδείας, υγείας και υπηρεσιών υπάρχουν στην περιοχή του Βελβενδού;

14) α) Ποιοι συλλογικοί φορείς έχουν αναπτυχθεί στην υπό μελέτη περιοχή; και β) Με ποιον τρόπο συνδέεται η πολιτισμική ανάπτυξη του Βελβενδού με την αγροτική ανάπτυξη μέσω της οργάνωσης των συνεταιρισμών;

15) α) Τι αναπτυξιακά έργα έχουν πραγματοποιηθεί στην περιοχή του Βελβενδού και πώς συνδέονται με την υποστήριξη του συνεταιριστικού θεσμού; β) Υπάρχουν θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις από αναπτυξιακά έργα που έχουν πραγματοποιηθεί στην ευρύτερη περιοχή του Βελβενδού; και γ) Ποιες είναι οι κοινοτικές και ατομικές αντιλήψεις για την ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο;

16) Ποια είναι η σημασία των αγροτικών συνεταιρισμών ως κοινωνικοί, πολιτικοί, οικονομικοί και πολιτισμικοί φορείς για το σύνολο της κοινωνίας του Βελβενδού;

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι ο παραπάνω κατάλογος των ερευνητικών ερωτημάτων αποτελεί τον βασικό κορμό στην διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας όπου από την μία πλευρά, τα ερωτήματα είναι διατυπωμένα με σαφή τρόπο ώστε να εστιάζουν στην ουσία του νοητικού γρίφου και από την άλλη πλευρά αποπνέουν μία ρευστότητα ώστε στην περίπτωση διεξαγωγής της ποιοτικής συνέντευξης: α) να υπάρχει η δυνατότητα προσαρμογής αυτών με την δημιουργία νέων παρεμφερή

ερωτημάτων ή υποερωτημάτων ανάλογα με τον συνεντευξιαζόμενο και β) να εγείρουν τον προβληματισμό δίνοντας την δυνατότητα και την πιθανότητα για διανοητικά ενδιαφέρουσες απαντήσεις.

3.2.4 Μέθοδος παραγωγής ποιοτικών δεδομένων

Για την διεξαγωγή της παρούσας ποιοτικής έρευνας, η άντληση του ερευνητικού υλικού έγινε από διάφορες πηγές δεδομένων συνδυάζοντας με αυτόν τον τρόπο και διαφορετικές μεθόδους παραγωγής ποιοτικών δεδομένων, εφαρμόζοντας την τεχνική της μεθόδου του τριγωνισμού². Καθώς τα κοινωνικά φαινόμενα δεν είναι μονοδιάστατα, η χρήση της μεθόδου του τριγωνισμού συμβάλλει στο να ειπωθούν διαφορετικές οπτικές γωνίες των βασικών ερευνητικών ερωτημάτων που έχουμε θέσει και να διερευνήσουμε τον νοητικό γρίφο με πιο σφαιρικό τρόπο. Πιο συγκεκριμένα, στην παρούσα ποιοτική έρευνα η μέθοδος του τριγωνισμού συνέβαλλε στα εξής: α) να μελετήσουμε την λειτουργία των αγροτικών συνεταιρισμών στο Βελβενδό πολυπλεύρως, με την θέση που αυτοί κατέχουν στην τοπική κοινωνία (κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά, πολιτισμικά), β) να μελετήσουμε σε μεγαλύτερο βάθος και εύρος κάποια από τα ζωτικής σημασίας ερευνητικά ερωτήματα, γ) να μελετήσουμε διαφορετικά ερευνητικά ερωτήματα που επί του πρακτέου αυτό ήταν δυνατό να πραγματοποιηθεί μόνο με διαφορετικές μεθόδους και δ) να μελετήσουμε τις σχέσεις της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας με τις πολυδιάστατες αλληλεξαρτήσεις τους και αλληλεπιδράσεις τους δια μέσω του χρόνου.

Συνεπώς, ως πηγές δεδομένων που αφορούν στην κοινωνική, πολιτική, οικονομική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική διάσταση των αγροτικών συνεταιρισμών και του συνόλου της κοινωνίας του Βελβενδού, χρησιμοποιήθηκαν: κείμενα, εκδόσεις, διαγράμματα, φωτογραφίες, χάρτες, αρχεία, νόμοι, προϊόντα των μέσων ενημέρωσης και τέλος συλλογικές μορφές οργάνωσης του τόπου μέρος των οποίων είναι οι άνθρωποι.

² Σύμφωνα με τον Denzin, η μέθοδος του τριγωνισμού στηρίζεται στην εξέταση του ίδιου φαινομένου ή της ίδιας πτυχής του φαινομένου με διαφορετικές μεθόδους. Έτσι, οι διαφορετικές μέθοδοι λειτουργούν αμοιβαία και σωρευτικά προς την κατεύθυνση της διασφάλισης της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας των ποιοτικών δεδομένων.(Τσιώλης, 2011)

Πιο συγκεκριμένα, αυτό που θεωρούμε πηγή δεδομένων για τους ανθρώπους είναι: οι ερμηνείες τους, οι απόψεις τους, ο τρόπος με τον οποίο κατανοούν τα πράγματα, οι ιδέες τους, οι σκέψεις τους, τα συναισθήματά τους, οι ηθικές τους αρχές, οι πράξεις τους, οι δραστηριότητές τους, τα δημιουργήματά τους και οι σχέσεις τους. Συνεπώς, ως βασικό μεθοδολογικό εργαλείο για την παραγωγή ερευνητικών δεδομένων χρησιμοποιήσαμε την ποιοτική συνέντευξη. Το είδος της ποιοτικής συνέντευξης που επιλέχθηκε για την διεξαγωγή της παρούσας ποιοτικής έρευνας είναι η ημιδομημένη συνέντευξη. Σε γενικές γραμμές, η ποιοτική συνέντευξη χαρακτηρίζεται από ένα σχετικά ανεπίσημο ύφος, μία συνήθως θεματοκεντρική προσέγγιση όπου ο ερευνητής δεν διαθέτει έναν συγκεκριμένο κατάλογο ερωτήσεων αλλά ένα εύρος ζητημάτων που επιθυμεί να καλύψει και την υπόθεση ότι τα δεδομένα παράγονται μέσω της διάδρασης συνεντευκτή και ερωτώμενου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η άποψη του Burgess για τις ποιοτικές συνεντεύξεις τις οποίες και αποκαλεί: «συζητήσεις με κάποιον σκοπό» (1984:102).

Για την ακρίβεια, οι λόγοι για την παραπάνω επιλογή είναι οι εξής: 1) αρχικά η ποιοτική συνέντευξη χρησιμοποιήθηκε ως μία από τις βασικές μεθόδους για την εξέταση των ερευνητικών ερωτημάτων, στο πλαίσιο του μεθοδολογικού τριγωνισμού, δίνοντας μεγαλύτερο εύρος, βάθος και σφαιρικότητα σε αυτά 2) θεωρούμε ότι η γνώση της υφιστάμενης φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας της υπό μελέτη περιοχής είναι παράγωγο διάδρασης και η γνώση, οι απόψεις και οι ερμηνείες των ανθρώπων συνιστούν σημαντικές ιδιότητες για την επίτευξη αυτού του στόχου, 3) ο τρόπος με τον οποίο θέλουμε να δομήσουμε τις κοινωνικές εξηγήσεις προϋποθέτουν την έμφαση στο βάθος, στην περιπλοκότητα και σφαιρικότητα των δεδομένων, κάτι που είναι αδύνατο να επιτευχθεί μέσω αυστηρά δομημένων ερωματολογίων, 4) πιστεύουμε ότι δίνοντας περισσότερη ελευθερία στους ερωτώμενους σε συνθήκες συνέντευξης, απ' ότι επιτρέπουν οι δομημένες προσεγγίσεις, είναι δυνατό η ποιοτική έρευνα να παράγει μία πιο δίκαιη και ολοκληρωμένη παρουσίαση των απόψεων των ερωτώμενων, και τέλος 5) υπάρχει και ένας πιο πρακτικός λόγος, που είναι το γεγονός ότι κάποια από τα δεδομένα που επιθυμούμε να παράγουμε δεν υπάρχουν διαθέσιμα σε άλλου είδους μορφή.

3.2.5 Δειγματοληψία Ποιοτικής Έρευνας

Σύμφωνα με έναν πιο ευρύ ορισμό: «Η δειγματοληψία και η επιλογή είναι αρχές και διαδικασίες που χρησιμοποιούμε για να εντοπίζουμε, να επιλέγουμε και να αποκτούμε πρόσβαση στις μονάδες εκείνες που είναι σχετικές με τη μελέτη μας και οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή των δεδομένων μας, όποια κι αν είναι η μέθοδος που θα χρησιμοποιήσουμε γι' αυτόν τον σκοπό.» (J. Mason, 2011).

Είναι γεγονός ότι η λογική της επιλογής των δειγματοληπτικών μονάδων είναι μία από τις πιο βασικές στρατηγικές στην διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας και ακολούθως ένα από τα μείζονα θέματα που εξ 'αρχής είναι σημαντικό να θίξουμε είναι οι λόγοι για του οποίους επιλέχθηκε η λογική της δειγματοληψίας στην παρούσα ποιοτική έρευνα, αντί μίας πλήρους καταγραφής του ευρύτερου πληθυσμού. Αρχικά, μία πλήρης καταγραφή του συνόλου που μας ενδιαφέρει, επί του πρακτέου, θα ήταν αδύνατη, μη πρακτική ως προς την επίτευξή της και κατά κύριο λόγο κρίθηκε ως μη απαραίτητη σε σχέση με τον σκοπό της έρευνας. Στην συνέχεια, ο σκοπός αυτός καθ' αυτός της ποιοτικής έρευνας ορίζει την λογική της δειγματοληψίας ως τον πλέον κατάλληλο τρόπο για την παραγωγή των δεδομένων που μας ενδιαφέρουν, ώστε βάσει αυτών να δομηθούν οι κατάλληλες κοινωνικές εξηγήσεις για τον έλεγχο της θεωρίας.

Στην προκειμένη περίπτωση, η μέθοδος της δειγματοληψίας που έχει επιλεγεί είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον γνωστικό τομέα της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, άρα και με το είδος της κοινωνικής εξήγησης που επιδιώκουμε να παράγουμε. Για την ακρίβεια, μελετάμε εάν ο τρόπος της οικονομικής οργάνωσης που αντιπροσωπεύει ο θεσμός του συνεταιρισμού στο Βελβενδό προάγει την Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή του Βελβενδού Κοζάνης. Έτσι, από την μία πλευρά, μας ενδιαφέρει η μελέτη του συνεταιρισμού ως οικονομική μονάδα με τις αρχές και τις αξίες που πρεσβεύει και από την άλλη πλευρά, ο τρόπος με τον οποίο εντάσσεται στην κοινωνία και επιδρά στις διάφορες πτυχές της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας του Βελβενδού. Συνεπώς, μελετάται η φυσική, η κοινωνική, η οικονομική, η πολιτική και η πολιτισμική πραγματικότητα του Βελβενδού με τις υπάρχουσες υποδομές σε όλους τους παραπάνω τομείς, που συνιστούν την υφιστάμενη κατάσταση της υπό μελέτη περιοχής, καθώς και οι

πολύπλοκες σχέσεις, αλληλεξαρτήσεις και αλληλεπιδράσεις αυτών που καθορίζουν τα επίπεδα της αναπτυξιακής πορείας στο πλαίσιο της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης.

Όλα τα παραπάνω αποτελούν τα προσδιοριστικά χαρακτηριστικά του συνόλου που έλκει το ενδιαφέρον μας και συνεπώς αποτελούν και τα υλικά δόμησης της δειγματοληπτικής μας στρατηγικής. Πιο συγκεκριμένα, το δείγμα έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μας παρέχει την δυνατότητα μιας σχολαστικής θεώρησης της λειτουργίας του συνεταιρισμού, καθώς και μίας ομάδας μονάδων που αντιπροσωπεύουν την φυσική και κοινωνική πραγματικότητα του Βελβενδού, με στόχο την με σφαιρικό τρόπο και λεπτομερή κατάδειξη του τρόπου λειτουργίας του συνεταιρισμού μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο emπίπτει και συνεπώς την σύνδεση του συγκεκριμένου τρόπου οικονομικής οργάνωσης σύμφωνα με τις αρχές, τις αξίες και τα ενεργήματα της Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης. Στην συνέχεια, οι συγκεκριμένες μονάδες που επιλέχθηκαν μας διευκολύνουν στο να κάνουμε καίριες συγκρίσεις καθώς και να ελέγξουμε και να αναπτύξουμε τις θεωρητικές μας προτάσεις και συνεπώς αυτή η λογική της δειγματοληψίας συνδέεται άμεσα με την «απαγωγική» διαδικασία παραγωγής θεωρίας και εξήγησης από τα δεδομένα³. Ο συγκεκριμένος τρόπος δειγματοληψίας ονομάζεται θεωρητική δειγματοληψία και στην ουσία αφορά μία διαδικασία όπου επιλέγονται κατηγορίες προς μελέτη σε σχέση με τον νοητικό γρίφο που έχουμε θέσει, τα ερωτήματα που διατυπώθηκαν γύρω από αυτόν και σε τελική ανάλυση το είδος της εξήγησης που επιθυμούμε να παράγουμε.

Στην παρούσα ποιοτική έρευνα, συγκροτήθηκε ένα δείγμα ανθρώπων που ο καθένας από αυτούς αντιπροσωπεύει και έναν από τους βασικούς τομείς της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας της υπό μελέτη περιοχής. Αυτό που στην ουσία μας ενδιέφερε είναι οι εκπεφρασμένες απόψεις των ατόμων αυτών, οι στάσεις τους, οι εμπειρίες τους, οι αντιλήψεις τους και οι ερμηνείες που δίνουν σε σχέση με τον τομέα τους, όπως αυτός αλληλεπιδρά με τους υπόλοιπους τομείς που συνιστούν την υφιστάμενη κατάσταση στο Βελβενδό, συμπεριλαμβανομένου και του αγροτικού συνεταιρισμού που λειτουργεί στην υπό μελέτη περιοχή. Συνεπώς η

³ Σύμφωνα με την Mason J. (2011), ο απαγωγικός συλλογισμός συνδέεται άμεσα με την άποψη ότι η θεωρία προηγείται της εμπειρικής έρευνας και ανάλυσης, και ελέγχεται ή αξιολογείται έναντι των δεδομένων.

κατηγοριοποίηση των ατόμων πραγματοποιήθηκε βάσει της ιδιότητας τους, η οποία με την σειρά της αντιπροσωπεύει και έναν τομέα της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας που συνιστούν και τις μεταβλητές στην έρευνα.

Ο λόγος που επιλέχθηκε η θεωρητική δειγματοληψία είναι γιατί μας επιτρέπει να προβούμε σε καίριες συγκρίσεις που θα είναι σημαντικές ως προς τη σχέση τους με τα ερευνητικά ερωτήματα που έχουμε θέσει με την θεωρία και το είδος της εξήγησης που θέλουμε να παράγουμε. Συνεπώς, τα άτομα τα οποία επιλέχθηκαν είναι τα εξής:

1. Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού
2. Υπεύθυνος Πωλήσεων Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού
3. Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού
4. Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού
5. Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού
6. Αντιπρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού
7. Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 1
8. Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 2
9. Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 3
10. Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»
11. Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»
12. Γεωπόνος Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»
13. Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»
14. Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1
15. Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 2
16. Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»
17. Πρόεδρος ΤΟΕΒ Βελβενδού
18. Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

19. Εργαζόμενος – δάσκαλος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβενδού
20. Διευθύντρια Λυκείου και μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού
21. Καθηγήτρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Βελβενδού
22. Πρώην Λογίστρια του Γυναικείου Αγροτικού και Βιοτεχνικού Συνεταιρισμού Βελβενδού
23. Μέλος του Γυναικείου Αγροτικού και Βιοτεχνικού Συνεταιρισμού Βελβενδού
24. Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

Για την κάλυψη της παρούσας ποιοτικής έρευνας επειδή δεν υπήρχε διαθέσιμο δειγματοληπτικό πλαίσιο, δημιουργήσαμε ένα το οποίο είναι εξ' ολοκλήρου δικό μας, η σύνθεση του οποίου αποτελείται από μονάδες που θεωρείται ότι ανταποκρίνονται επαρκώς στα ερευνητικά ερωτήματα που έχουμε θέσει σε σχέση με τον νοητικό μας γρίφο, ενώ το μέγεθός του οριστικοποιήθηκε όταν θεωρήθηκε ότι είχε φτάσει πλέον σε σημείο κορεσμού, δηλαδή όταν αντιληφθήκαμε ότι έχουμε πλέον μία εικόνα για το τί πραγματικά συμβαίνει και ήμασταν πλέον σε θέση να παράγουμε την κατάλληλη εξήγηση γι' αυτό. Για την επιλογή του πλαισίου χρησιμοποιήθηκε η λογική της δειγματοληψίας της «χιονοστιβάδας», σύμφωνα με την οποία ξεκινήσαμε από ένα άτομο και στη συνέχεια ζητήσαμε από αυτό το άτομο να μας φέρει σε επαφή με άλλα που θεωρήσαμε εμείς ότι είναι απαραίτητα προκειμένου να καθιστά το δείγμα μας επαρκές για τις ανάγκες της έρευνας.

Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο της δειγματοληψίας επιλέχθηκαν επίσης και ως μονάδες μελέτης κάποια γραπτά τεκμήρια, τα οποία σχετίζονται με μελέτες έργων που αφορούν στην ευρύτερη περιοχή του Βελβενδού, με μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων, με την εσωτερική δομή των συνεταιρισμών (καταστατικό του συνεταιρισμού, εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του συνεταιρισμού, σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης του κάμπου του Βελβενδού), κείμενα σε σχέση με το ιστορικό υπόβαθρο της υπό μελέτη περιοχής και της ιστορικής πορείας του Βελβενδού, την σύνθεση της κοινωνίας, την πολιτισμική και πολιτική κατάσταση του τόπου. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται, με ένα πιο σφαιρικό τρόπο, η θεώρηση της υφιστάμενης κατάστασης της υπό μελέτη περιοχής, η

με ολιστικό τρόπο και σαφώς τεκμηριωμένη καταγραφή της και τελικά ο σκοπός της έρευνας που αφορά στην παραγωγή κοινωνικών εξηγήσεων και στην διατύπωση θεωρητικών προτάσεων που οικοδομούνται γύρω από τον νοητικό γρίφο και τα ερευνητικά ερωτήματα που έχουμε θέσει, για την διερεύνηση της συμβατότητας της θεωρίας της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης με το είδος της ανάπτυξης που συντελείται στο Βελβενδό Κοζάνης.

3.2.6 Εγκυρότητα και Αξιοπιστία Ποιοτικής Έρευνας

Στην προσπάθειά μας να εξασφαλίσουμε την αξιοπιστία και την εγκυρότητα της ποιοτικής έρευνας, χρησιμοποιήσαμε τις εξής στρατηγικές:

1) Μέθοδος του τριγωνισμού (Mason, 2011 σελ.54): πραγματοποιήθηκε προσεχτική και καλά μελετημένη χρήση ενός συνδυασμού μεθόδων για την διερεύνηση του συνόλου των ερευνητικών ερωτημάτων, ώστε να μας παρέχεται η δυνατότητα μέτρησης του ίδιου φαινομένου από διαφορετικές θέσεις, με στόχο την ακριβή ανάγνωση του συγκεκριμένου φαινομένου.

2) Αντιπροσωπευτικότητα (Cantell, 1983 σελ.100): για την διαμόρφωση του δειγματοληπτικού πλαισίου, συμπεριλάβαμε μονάδες αρκετές σε αριθμό, οι οποίες συνδέονται άμεσα με τον γνωστικό τομέα της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, βάσει του οποίου έχουν δομηθεί τα ερευνητικά μας ερωτήματα.

3) Αναστοχαστικότητα (Mason, 2011 σελ.256): πραγματοποιήθηκε προσπάθεια εντοπισμού και ερμηνείας του δικού μας ρόλου στη διαδικασία των συνεντεύξεων.

4) Διαλογική (Robson, 2007 σελ.243): εξετάσαμε πολλές φορές τις συνεντεύξεις, αναθεωρώντας τις ερμηνείες.

5) Έλεγχος από τρίτους (Cantell, 1983 σελ.100): ζητήθηκε από τρίτους να ελέγξουν την καταγραφή και ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων, όπου τα αποτελέσματα συγκρίθηκαν και συζητήθηκαν.

Τέλος, η παραγωγή και ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων, προς απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων, υπήρξε διεξοδική, προσεκτική, έντιμη και ακριβής.

Στο επόμενο κεφάλαιο, ακολουθεί η καταγραφή της υφιστάμενης φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής κατάστασης του Βελβενδού Κοζάνης, μέσω της ανάγνωσης και της ερμηνείας των ποιοτικών δεδομένων. Η ανάγνωση και ερμηνεία των δεδομένων πραγματοποιήθηκε σε τρία στάδια. Αρχικά, κωδικοποιήθηκαν τα δεδομένα, βάσει των θεματικών ενοτήτων και των ερευνητικών ερωτημάτων που έχουμε θέσει στη διαδικασία διαμόρφωσης του ερευνητικού μας σχεδιασμού. Στην συνέχεια, διεξήχθη μία ερμηνευτική ανάγνωση των δεδομένων και τελικά, πραγματοποιήθηκε μία αναστοχαστική ερμηνεία των δεδομένων, με σκοπό το προσδιορισμό του δικού μας ρόλου στην διαδικασία παραγωγής και ερμηνείας αυτών.

4. Ανάγνωση και Ερμηνεία των ποιοτικών δεδομένων: Καταγραφή της Υφιστάμενης Κατάστασης του Βελβενδού Κοζάνης

4.1. Ιστορικό Υπόβαθρο της Δ.Ε. Βελβενδού Κοζάνης

4.1.1. Τα πρώτα χρόνια του Βελβενδού

Για την περιοχή του Βελβενδού Κοζάνης, λόγω του ότι δεν υπάρχουν γραπτές αποδείξεις δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ούτε πότε κτίσθηκε αλλά ούτε και από ποιους κατοικήθηκε. Ωστόσο, υπάρχουν αρκετοί αρχαιολογικοί χώροι, οι οποίοι βρίσκονται γύρω από αυτό και σε κοντινή απόσταση, καθώς και αρχαιολογικά ευρήματα που βρέθηκαν από τους κατοίκους του Βελβενδού στους συγκεκριμένους χώρους όπως για παράδειγμα νομίσματα, θραύσματα αγγείων κ.α. . Εξ 'αιτίας της απουσίας ανασκαφικών εργασιών, οι αρχαιολογικοί χώροι δεν έχουν χρονολογηθεί ακόμα, παρ'όλα'υτά, σύμφωνα με μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί στα αρχαιολογικά ευρήματα από αρχαιολόγους και με μετέπειτα επισκέψεις των ιδίων σε αυτούς τους χώρους, αποφάνθηκαν πως οι τελευταίοι χρονολογούνται σε πολλές εκατοντάδες χρόνια π.χ. . Ο βελβενδινός Ιωάννης Γ. Αντωνιάδης (νομικός, πολιτικός και λόγιος) στην μονογραφία του «Το Βελβεντό» (περιοδικό «Νέα Μεγάλη Ελλάς», τ.2, σελ 9, 1913), εκφράζει την εξής άποψη:

«Το βέβαιο εν τούτοις είναι ότι οι κίνες και τα συντρίμματα πλακών εν αφθονία εδώ κι εκεί κατεσπαρμένα, μαρτυρούν την αρχαιολογικήν σημασίαν της Κωμοπόλεως, η οποία πρέπει να αριθμεί πολλάς χιλιετηρίδας βίου, αν κρίνωμεν από την υπερχιλιετή βυζαντινήν εκκλησίαν του Αγίου Νικολάου».

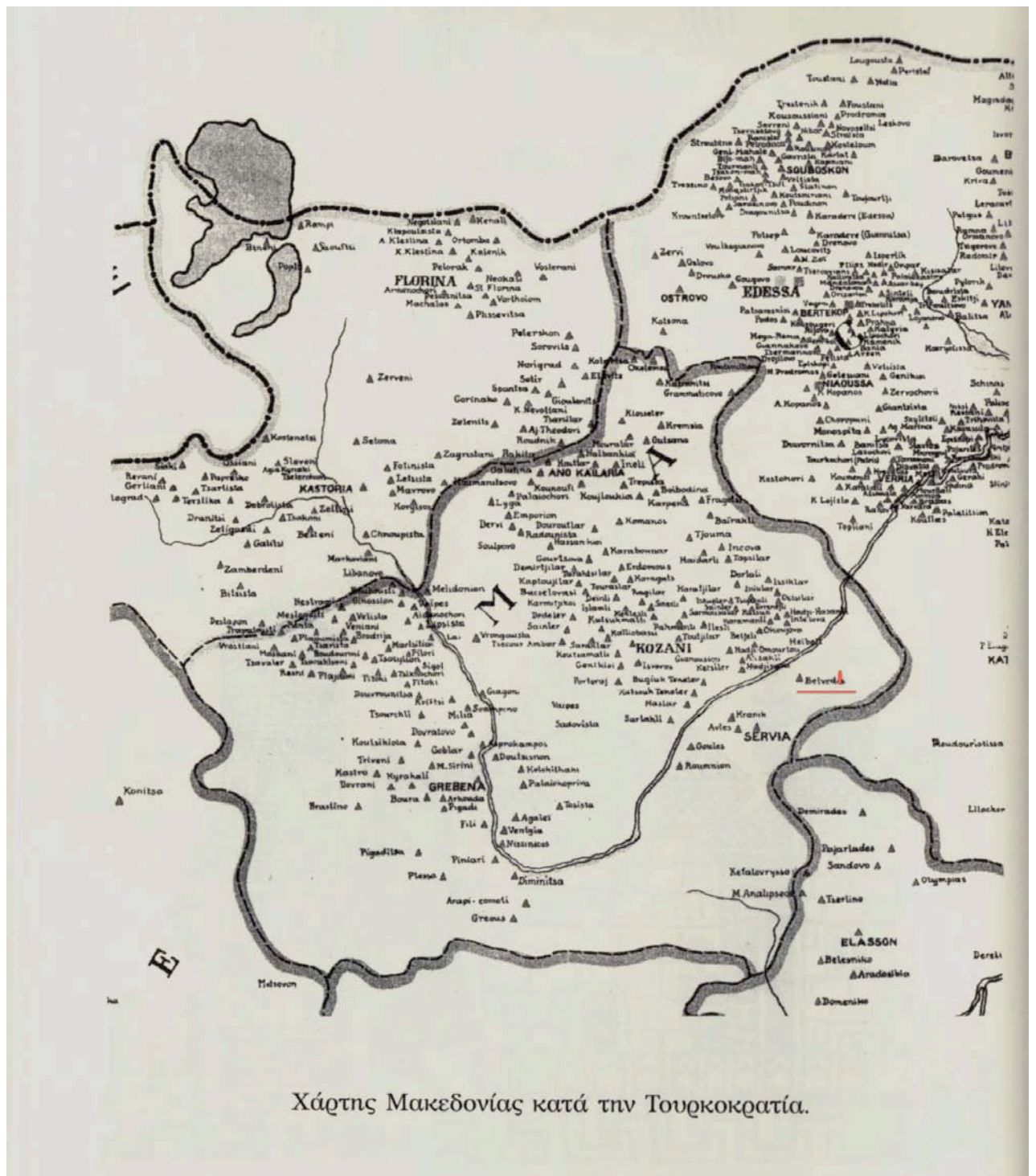
Για την ιστορική προέλευση της ονομασίας του Βελβενδού υπάρχουν διάφορες εκδοχές αλλά η επικρατέστερη είναι αυτή του καθηγητή γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Αντωνίου Θαβώρη, ο οποίος ισχυρίζεται ότι η ονομασία Βελβεντό προέρχεται από το λατινικό τοπωνύμιο: BENEVENTUM, το οποίο παράγεται από την φράση BONUS EVENTUS που σημαίνει καλή τύχη, ενώ με τον καιρό εξελληνίστηκε σε: Βενεβέντο = Βενεβενδός = Βελβενδός ώστε να καταλήξει

στην σημερινή του ονομασία που είναι Βελβεντός. Τέλος, για τον λόγο επιλογής της συγκεκριμένης ονομασίας αναφέρει το εξής:

« ...ποιο ιστορικό γεγονός κρύβεται πίσω από την ονοματοθεσία αυτή δυστυχώς δεν γνωρίζομεν. Το πιθανότερον είναι, νομίζω, να έγινε στο Βελβεντό και στην περιοχή του, μετά την κατάκτηση των Ρωμαίων, εγκαταστάσις Ελλήνων ή Ελληνοφώνων κατοίκων της περιοχής του λατινικού 'Βενεβέντου' ίσως πριν τον Θ' μ.χ. αιώνα. Τέτοιες εγκαταστάσις αποίκων – Ρωμαίων πολιτών στη Μακεδονία αναφέρονται ήδη για παλαιότερη εποχή από τον Πλίνιο... ». («Το Βελβεντό. Η ιστορία του και η ετυμολογία του», τ. ΣΤ', 1964).

4.1.2. Η Εποχή της Τουρκοκρατίας

Κατά το έτος 1354, μεγάλες ομάδες Τούρκων εγκαταστάθηκαν στην Ανατολική και Κεντρική Μακεδονία. Την εποχή εκείνη, όταν ακόμα οι Κονιάροι δεν είχαν καταλάβει την ευρύτερη περιοχή των Σερβίων, οι κάτοικοι του Βελβενδού εξακολουθούσαν να μένουν στην πόλη τους, αφού η γεωγραφική της τοποθεσία όντας απομακρυσμένη από τις διαβάσεις των ενόπλων Τούρκων, παρουσίαζε μία σχετική ασφάλεια. Παρακάτω παρατίθεται μία εικόνα με τον χάρτη της Μακεδονίας κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας, όπου διαφαίνεται και η γεωγραφική θέση του Βελβενδού Κοζάνης.

Πηγή: Μελετήματα Για το Βελβενδό, 2010

Καθώς το Βελβενδό ξεχώριζε από την γύρω περιοχή ως προς το πράσινο και την ευφορία του, γεγονός που οφειλόταν στα πολλά τρεχούμενα νερά, εγκαταστάθηκαν στην περιοχή λίγοι α ξιωματούχοι και ισχυροί Τούρκοι, οι οποίοι κατέλαβαν ένα μικρό κομμάτι καλλιεργήσιμης γης που ήταν και το πιο εύφορο κάτω από την κομόπολη. Στη συνέχεια, προκειμένου να παραμείνουν ισχυροί και ανενόχλητοι από

άλλους όμοιούς τους, εισηγήθηκαν στην Υψηλή Πύλη και το Βελβενδό ξεχώρισε ως «Μελιχανέ», δηλαδή ως δώρο στην εκάστοτε Βαλιντέ Χανούμ (τη μητέρα του Σουλτάνου). Έτσι, στο Βελβενδό εκδόθηκε φερμάνι και οι 5-6 συνολικά οικογένειες Τούρκων που εγκαταστάθηκαν στην περιοχή φρόντιζαν για την είσπραξη των φόρων και την αποστολή τους στην Βαλιντέ Χανούμ, ενώ εκείνη από την πλευρά της ανέλαβε το Βελβενδό υπό την προστασία της και με αυτόν τον τρόπο κατάφερε την περίοδο της τουρκικής κατοχής να μείνει ανενόχλητο από τους Κονιάρους και τους ισχυρούς μπέηδες της ευρύτερης περιοχής.

Επί τουρκοκρατίας, όπως κάθε πόλη, κόμη και χωριό είχε τους δικούς του άρχοντες, οι οποίοι εκλέγονταν από τους χριστιανούς, έτσι και στο Βελβενδό ίσχυε ακριβώς η ίδια κατάσταση. Για την ακρίβεια, η εκλογή της Δημογεροντίας γινόταν με τον πιο δημοκρατικό τρόπο, όπου οι κάτοικοι συνέρχονταν σε Γενική Συνέλευση και με φανερή ψηφοφορία εξέλεγαν τα άτομα εκείνα τα οποία και θα διοικούσαν την Κοινότητα. Σε αυτές τις Γενικές Συνελεύσεις των κατοίκων λύνονταν επίσης και οι ατομικές διαφορές που υπήρχαν, ενώ οι λύσεις γίνονταν δεκτές και από τις δύο πλευρές. Επίσης, διορίζονταν αγροφύλακες, αμπελοφύλακες, υδρονομείς και υδροφύλακες, ενώ παίρνονταν και αποφάσεις σε θέματα που ήταν γενικού ενδιαφέροντος.

Από το 1869 κι έπειτα, όπου πραγματοποιήθηκαν διοικητικές μεταρρυθμίσεις, υπεβλήθει και η συγκρότηση τοπικής διοικητικής τουρκικής αρχής. Έτσι, η νέα διοικητική αρχή απαρτιζόταν από: 1) τον Αρχιερατικό Επίτροπο, 2) τον Δήμαρχο, 3) την Δημογεροντία όπου στο Βελβενδό αποτελούταν από 9 μέλη, 4) τον Σφραγιδοφύλακα, 5) τον Μουιδήρη (ανθυποδιοικητή) και 6) τον Ιμάμη. Αξίζει να αναφερθεί ότι η Δημογεροντία ασχολούταν με θέματα που ήταν γενικού ενδιαφέροντος όσον αφορά στην χριστιανική Κοινότητα, ενώ για ειδικότερα θέματα διορίζει επιτροπές που η κάθε μία είχε το αντικείμενο της και αποτελούταν από 2-4 μέλη. Γέτοιες επιτροπές ήταν: 1) η Σχολική Εφορία, η οποία φρόντιζε για την λειτουργία της Κοινοτικής Σχολής, 2) η Διδακτηριακή Επιτροπή, έργο της οποίας ήταν η εξεύρεση πόρων για την συντήρηση των διδακτηρίων και για την ανέγερση νέων, 3) η Εκκλησιαστική Επιτροπή, η οποία διαχειριζόταν τα έσοδα και τα έξοδα των εκκλησιών και φρόντιζε τους ναούς και 4) η Επιτροπή Διαχείρισης της

κτηματικής περιουσίας και του κοπαδιού του Μετοχίου του Μοναστηρίου της Αγ. Τριάδος.

Όπως προαναφέρθηκε, καθώς το Βελβενδό βρισκόταν κάπως παράμερα από τις διαβάσεις των τουρκικών στρατευμάτων, η περιοχή παρουσίαζε μία σχετική ασφάλεια, κι έτσι όχι μόνο οι ίδιοι οι κάτοικοι δεν αναγκάστηκαν να μετακινηθούν αλλά εγκαταστάθηκαν στο Βελβενδό και κάτοικοι των γύρω οικισμών, καθώς και έλληνες που ήρθαν από μακριά. Το γεγονός αυτό, έδωσε στους βελβενδινούς την δυνατότητα να αναπτύξουν την περίοδο αυτή, οικονομική, πνευματική, πολιτιστική και εθνική δράση.

Πιο συγκεκριμένα, επιδόθηκαν: 1) στην καλλιέργεια της γης με αρκετά προσοδοφόρες καλλιέργειες όπως είναι του αραβοσίτου, των φασολιών, των αμπελιών, των οπωρολαχανικών, του λιναριού και της εκτροφής του μεταξοσκώληκα, 2) στην βιοτεχνία του λιναριού, του λινέλαιου και στην οικοτεχνία των λινών και λινόμεταξων υφασμάτων, 3) στην κτηνοτροφία, 4) στην λειτουργία 35 νερόμυλων για την αλευροποίηση των σιτηρών, 3 μπατανιών για την κατεργασία των φλοκάτων και 3 λινελαιόμυλων για την εξαγωγή του λινέλαιου και σισαμόλαδου και 5) στην ανάπτυξη του εμπορίου και της διακίνησης διαφόρων προϊόντων στις εβδομαδιαίες αγορές που γίνονταν στις πόλεις και κωμοπόλεις καθώς και στις ζωοπανηγύρεις που πραγματοποιούνταν στα κέντρα των διάφορων περιφερειών.

Συνεπώς, οι βελβενδινοί, με την ανάπτυξη της γεωργίας, της κτηνοτροφίας, του εμπορίου και της βιομηχανίας σε συνδυασμό με την εργατικότητά τους, κατάφεραν όχι μόνο να αναπτυχθούν οικονομικά αλλά και να δημιουργήσουν έναν πολιτισμό ανώτερο σε σύγκριση με άλλες κωμοπόλεις της ευρύτερης περιοχής. Προκειμένου να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι επί του θέματος, στη συνέχεια αναφέρονται ορισμένα παραδείγματα τα οποία μαρτυρούν την οικονομική ανάπτυξη σε συνδυασμό με την πολιτισμική άνθηση της περιοχής του Βελβενδού.

Αρχικά, μέχρι και τον 18^ο αιώνα, η μεταλαμπάδευση της γνώσης στους νέους του Βελβενδού πραγματοποιούνταν μέσω των ιερέων, των μοναχών της Μονής της Αγίας Τριάδος καθώς και μέσω των πιο πεπαιδευμένων από του κατοίκους, οι οποίοι δίδασκαν ιδιαιτέρως τους νέους που προσέρχονταν σε αυτούς. Κοινωνοί, όμως αυτής

της παιδείας μπορούσαν να γίνουν μόνο τα παιδιά των πιο εύπορων οικογενειών, κι έτσι δημιουργήθηκε σταδιακά η ανάγκη για την ίδρυση μίας σχολής, η οποία θα προσέφερε δωρεάν παιδεία και θα ήταν υποχρεωτική για όλους, ανεξαρτήτως κοινωνικής τάξης. Έτσι, το έτος 1773, οι κάτοικοι ίδρυσαν Ελληνικό Σχολείο, το οποίο συντηρούνταν αποκλειστικά από την Κοινότητα. Στη συνέχεια, το 1815, ίδρυσαν βιβλιοθήκη και ειδικό κτήριο στον αυλόγυρο της κεντρικής εκκλησίας και το 1873 κατασκευάστηκε το μεγαλοπρεπέστατο εξαγωνικό κωδωνοστάσιο που αποτελεί και κόσμημα της κωμόπολης. Το 1903 ανεγέρθη το Αρρεναγωγείο με την βοήθεια των βελβενδινών της Ρουμανίας, το 1911 κατασκευάστηκε το Παρθεναγωγείο με την συνδρομή των βελβενδινών της Φιλαδέλφειας των Η.Π.Α. και το ίδιο έτος ανήγειραν και το Κοινοτικό Κατάστημα στην κεντρική πλατεία της κωμόπολης.

Κατόπιν, για την αύξηση της παραγωγής προέβησαν στην κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων, όπως είναι το αρδευτικό δίκτυο αλλά και τα διάφορα αντιπλημμυρικά έργα, τα οποία κατασκευάστηκαν τόσο για την προστασία της καλλιεργήσιμης γης όσο και για την προστασία του ίδιου του οικισμού. Επίσης, αξίζει να αναφερθεί ότι ιδρύθηκαν διάφορα Σωματεία αλλά και Σύλλογοι που ως στόχο είχαν την φιλανθρωπία, την συντήρηση και ανέγερση εξωκκλησιών καθώς και την μορφωτική, εκπολιτιστική και εθνική δράση.

Τέλος, ενώ η απελευθέρωση της κάτω Ελλάδας πραγματοποιήθηκε το 1821, η βόρεια Ελλάδα παρέμενε σκλαβωμένη μέχρι και το 1912, όπου η κήρυξη του βαλκανικού πολέμου αναπτέρωσε την ελπίδα πως η στιγμή για την απελευθέρωση είχε πλέον φτάσει. Η νικηφόρα μάχη του ελληνικού στρατού στο Σαραντάπορο επιβεβαίωσε αυτήν την ελπίδα για να φτάσουμε τελικά στην 11^η Οκτωβρίου του 1912, όπου ο Ελληνικός Στρατός παρελαύνει στην Κοζάνη, σηματοδοτώντας την αρχή για την απελευθέρωση και της υπόλοιπης υπόδουλης Ελλάδας. Οι βελβενδινοί, με την σειρά τους, περίμεναν με ανυπομονησία την είσοδο του ελληνικού απελευθερωτικού στρατού στην κωμόπολη τους. Οι ελευθερωτές – η 1^η Μεραρχία υπό τον Ε. Μανουσογιαννάκη - ήρθαν την 11^η Οκτωβρίου στο Βελβενδό και κατασκήνωσαν στις τοποθεσίες «Ξηρόλακκα» και «Αργυρούς». Μοίρασαν στα σπίτια αλεύρι και οι γυναίκες ημέρα και νύχτα ζύμωναν ψωμί για να εφοδιάσουν την Μεραρχία, ενώ οι άντρες μετέφεραν με τα ζώα τους στον Αλιάκμονα την ατομική τους οικοδομήσιμη ξυλεία, όπου με την βοήθεια του μηχανικού της Μεραρχίας

κατασκευάστηκε πρόχειρη ξύλινη γέφυρα, μήκους 130 μέτρων, για να μπορέσουν να περάσουν στην αντίπερα όχθη προς την Βέροια και τελικά την Θεσσαλονίκη, που θα απελευθερωθεί λίγες μέρες αργότερα. Η πρωτεύουσα της βόρειας Ελλάδας ελευθερώνεται, ωστόσο ο πόλεμος συνεχίζεται για την απελευθέρωση και της υπόλοιπης Ελλάδας.

11/10/1912. Πρόχειρη ξύλινη γέφυρα στον Αλιάκιονα μήκους 130 μέτρων που κατασκευάστηκε από τον ελληνικό στρατό σε δύο ώρες. Τμήμα του ελληνικού στρατού με Βελβεντινούς και Σερβιώτες μετά την κατασκευή της γέφυρας στον Αλιάκιονα, κοντά στο χωριό Χείμπελι (σήμερα Ίμερα).

Πηγή: Μελέτηματα Για το Βελβενδό, 2010

4.1.3. Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος

Μετά το τέλος του Βαλκανικού Πολέμου, τον επόμενο χρόνο ακριβώς (1914) κηρύχθηκε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος. Από την μία πλευρά, ο Βασιλιάς Κωνσταντίνος ήθελε η Ελλάδα να παραμείνει ουδέτερη και από την άλλη πλευρά, ο Πρωθυπουργός Ελευθέριος Βενιζέλος, καθώς προέβλεπε ότι η ουδετερότητα ήταν αδύνατο να διατηρηθεί, ήθελε την Ελλάδα με το μέρος της Αντάντ (Αγγλία – Γαλλία – Ρωσία). Όμως, αυτό το γεγονός, έγινε η αφορμή για να διχασθεί ο ελληνικός λαός σε βασιλικούς και βενιζελικούς.

Έτσι και στο Βελβενδό, την εποχή του διχασμού, οι βελβενδινοί χωρίστηκαν σε δύο πολιτικές παρατάξεις: σε βασιλόφρονες του Λ αϊκού κόμματος και σε βενιζελικούς του κόμματος των Φιλελευθέρων. Ηγέτες των δύο αυτών κομμάτων

ήταν, της μεν βασιλόφρονος ο Γεώργιος Ι. Αντωνιάδης και ο γιος του Ιωάννης και της βενιζελικής ο Χαρίσιος Λάμπρου, ο Αντώνιος Ζαχαριάδης και ο Νικόλαος Νοικοκυρούλης.

Μεταξύ αυτών των δύο παρατάξεων αναπτύχθηκε μεγάλο μίσος. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι κατά την εκλογική περίοδο του 1920 σημειώθηκαν αρκετά έκτροπα μεταξύ των δύο παρατάξεων, όπου έλαβαν χώρα λιθοβολισμοί, ξυλοδαρμοί, ενώ άτομα κακοποιήθηκαν και τραυματίστηκαν και από τις δύο παρατάξεις.

Παρ'όλα'υτά, όλο αυτό το χρονικό διάστημα, οι βελβενδινοί δεν σταμάτησαν την μορφωτική και πολιτιστική τους δραστηριότητα: νέοι ίδρυσαν διάφορους ερασιτεχνικούς ομίλους όπου έδιναν παραστάσεις με στόχο την μόρφωση και ψυχαγωγία των συμπατριωτών τους, οι διανοούμενοι, με την πρωτοβουλία του τότε διευθυντή του ημιγυμνασίου, ίδρυσαν βιβλιοθήκη και αναγνωστήριο υπό την επωνυμία «Κοραής» κι έδωσαν σειρά μορφωτικών διαλέξεων και τέλος την ίδια περίοδο (1918) ιδρύθηκε ο μάδα προσκόπων που πραγματοποίησε αξιόλογη μορφωτική και ψυχαγωγική δραστηριότητα.

4.1.4. Μικρασιατική Καταστροφή και Ανταλλαγή Πληθυσμού

Με τις εκλογές του 1920 ανεβαίνει στην εξουσία το Λαϊκό κόμμα του Δημ.Γούναρη και υπό την ηγεσία αυτής της κυβέρνησης, κηρύσσεται τον Μάρτιο επιστράτευση ορισμένων ηλικιών για την ενίσχυση του Μικρασιατικού μετώπου. Στη συνέχεια, τον Ιούνιο του ίδιου έτους αποφασίζεται προέλαση της στρατιάς με στόχο την κατάληψη της Άγκυρας, όπου ο ελληνικός στρατός έφτασε μέχρι τον ποταμό Σαγκάριο, επιδιώκοντας σε μία πολυήμερη και πολύνεκρη μάχη. Οι απώλειες του ελληνικού στρατού σε πολεμικό και έμψυχο υλικό ήταν πολύ μεγάλες με αποτέλεσμα να μην μπορέσει να προχωρήσει στην κατάληψη της Άγκυρας, κατάφερε, ωστόσο, να κρατήσει τα έως τότε καταληφθέντα εδάφη.

Εντωμεταξύ, ο τουρκικός στρατός αναδιοργανώνεται υπό την ηγεσία του Κεμάλ Ατατούρκ και με την βοήθεια της Αντάντ προέβη την επόμενη χρονιά (1922) σε γενική επίθεση κατά των ελληνικών στρατευμάτων. Ο ελληνικός στρατός που βρίσκεται σε πολύ δύσκολη θέση, τελικά υποχωρεί και αναγκάζεται να εγκαταλείψει

την Μ.Ασία. Η καταστροφή που ακολούθησε ήταν τεράστια, περίπου τριακόσιες χιλιάδες έλληνες σφάζονται ή ρίχνονται στην θάλασσα, ενώ ενάμιση εκατομμύριο κατάφερε να φτάσει στην Ελλάδα.

Οι πρόσφυγες της Μ.Ασίας εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα, αρχικά σε προσωρινά διαμερίσματα που τους παραχώρησε η χώρα, ενώ η οριστική αποκατάσταση πραγματοποιήθηκε λίγο αργότερα. Το έτος 1923 υπεγράφη η σύμβαση της ανταλλαγής του πληθυσμού, εκτός των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης και των Τούρκων της Δ. Θράκης, ενώ στις 24 Ιουλίου υπεγράφη η συμφωνία της Λοζάνης που έθετε οριστικό τέλος στον ελληνοτουρκικό πόλεμο, με την Ελλάδα να χάνει όχι μόνο την Μ.Ασία αλλά και την Αν. Θράκη. Έτσι, οι Τούρκοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την Ελλάδα και οι μικρασιάτες έλληνες πρόσφυγες αποκαταστάθηκαν στην χώρα, οι μεν αστοί στα αστικά κέντρα και οι δε αγρότες στην ύπαιθρο και κυρίως στους εγκαταληφθέντες από τους Τούρκους οικισμούς. Επίσης, για την αποκατάσταση των προσφύγων ιδρύθηκε από το κράτος ειδική υπηρεσία με την ονομασία «Εποικισμός», στην οποία υπαγόταν και η Διεύθυνση Ανταλλάξιμων Κτημάτων. Έτσι, το Υπουργείο Γεωργίας με τα τοπογραφικά συνεργεία προέβη, στην ύπαιθρο, στην χαρτογράφηση των τουρκικών κτημάτων και των απαλλοτριωθέντων τσιφλικιών με σκοπό την διανομή των τουρκικών κλήρων. Η συγκεκριμένη υπηρεσία σε πολλές περιοχές ανήγειρε οικισμούς και παραχώρησε στους αγροτικούς εγκατασταθέντες πρόσφυγες ζώα και γεωργικά εργαλεία.

Στο Βελβενδό, εγκαταστάθηκαν 10 οικογένειες προσφύγων, όσες ακριβώς ήταν και οι τουρκικές οικογένειες που αποχώρησαν. Στους συγκεκριμένους πρόσφυγες χορηγήθηκε γεωργικός κλήρος και οικία ή οικόπεδο. Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι εκείνη την εποχή, ιδρύθηκε στο Βελβενδό ο πρώτος Συνεταιρισμός, ο οποίος ήταν Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός. Επίσης, ιδρύθηκαν, ο σύλλογος των επιστράτων με τη επωνυμία Φιλοπροοδευτικός Σύλλογος Βελβενδού «Η ΕΝΩΣΗ» και ο σύλλογος «Ακτημόνων Βελβενδού».

4.1.5. Το Βελβενδό στην Εποχή του Μεσοπολέμου

Την εποχή του μεσοπολέμου οι βελβενδινοί κατάφεραν να αναπτύξουν σημαντική δραστηριότητα σε όλους τους τομείς του κοινωνικού τους βίου.

Το έτος 1925, ύστερα από απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου, κατασκευάστηκε το πρώτο υδραγωγείο στο Βελβενδό, με δαπάνη του Κοινοτικού Ταμείου όπου και ξοδεύτηκαν περίπου 500.000 δραχμές. Επίσης, τον ίδιο χρόνο, ύστερα από σύσκεψη των παραγόντων της Κοινότητας, αποφασίστηκε η ανέγερση νέου διδακτηρίου για την στέγαση του Αρρεναγωγείου και του Ημιγυμνασίου, ενώ η λειτουργία του ξεκίνησε ύστερα από περίπου μία δεκαετία. Για την κατασκευή του συγκεκριμένου διδακτηρίου δαπανήθηκαν 2.500.000 δραχμές, όπου από το ποσό αυτό τα 3/5 διέθεσαν οι βελβενδινοί που είναι εγκατεστημένοι στην Ρουμανία και στις Η.Π.Α., το 1/5 το ελληνικό δημόσιο και το υπόλοιπο 1/5 τα σχολικά ταμεία και οι κάτοικοι του Βελβενδού.

Στη συνέχεια, το έτος 1928, ιδρύθηκε ο Μουσικοφιλολογικός Σύλλογος «Τα Πιέρια», ο οποίος μέσα στα δύο χρόνια ζωής του κατάφερε να αναπτύξει μεγάλη δραστηριότητα, οργανώνοντας ορχήστρα με έγχορδα όργανα και δίνοντας συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, διαλέξεις και οικογενειακές χοροεσπερίδες. Επίσης, το ίδιο έτος, ο καπνέμπορος Νικολαΐδης που είχε συγγενικούς δεσμούς με το Βελβενδό, συνεταιρίστηκε με τον Δ.Γεωργάνα και ίδρυσαν πετρελαιοκίνητο αλευρόμυλο, ηλεκτρογεννήτρια και ηλεκτρικό δίκτυο. Το συγκεκριμένο εργοστάσιο, λειτουργούσε την ημέρα ως αλευρόμυλος και την νύχτα για τον ηλεκτροφωτισμό του Βελβενδού. Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός, ότι την ίδια χρονιά εγκαταστάθηκε για πρώτη φορά κινηματογράφος στο Βελβενδό.

Το έτος 1929, ιδρύθηκε στο Βελβενδό Κατώτερο Γεωργικό Σχολείο, που αντικατέστησε στην ουσία το Ημιγυμνάσιο, στο οποίο φοιτούσαν απόφοιτοι του δημοτικού σχολείου αρρένων. Το σχολείο αυτό, με την άριστη διδασκαλία, την ίδρυση υποδειγματικού αγρού στο Μετόχι της Αγίας Τριάδας και με την διοργάνωση διαλέξεων σε θέματα γεωργικού ενδιαφέροντος, κατάφεραν να δημιουργήσουν γεωργική συνείδηση τόσο στους μαθητές όσο και στους κατοίκους του Βελβενδού.

Ένα χρόνο αργότερα και ύστερα από την διάλυση του Μουσικοφιλολογικού Συλλόγου, με την πρωτοβουλία του γεωπόνου και διευθυντή του Γεωργικού Σχολείου, ιδρύθηκε νέο μορφωτικό Σωματείο με την επωνυμία «Αναμορφωτικός Όμιλος Βελβενδού ο Πίερος». Οι δραστηριότητες του νέου μορφωτικού Σωματείου

αφορούσαν στην μουσική, στο θέατρο, στην βελτίωση του περιβάλλοντος, στην δημιουργία ταπητουργικής σχολής - για την εκμάθηση της ταπητουργικής τέχνης στις κοπέλες - και στην πραγματοποίηση διαλέξεων. Επίσης, τον ίδιο χρόνο ιδρύθηκε Γυναικείο Σωματείο η «Φιλόπτωχος Αδελφότης Βελβενδού ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου» και το 1932 ο Αθλητικός Σύλλογος με την επωνυμία «Αετός».

Τέλος, το έτος 1938, καταργήθηκε η Γεωργική Σχολή και ιδρύθηκε στη θέση της το τετρατάξιο Αστικό σχολείο το οποίο είχε γεωργική κατεύθυνση. Το σχολείο αυτό, όπου φοιτούσαν μαθητές της Δ' τάξης του δημοτικού σχολείου, λειτούργησε έως το 1941 όπου και τελικά καταργήθηκε, εξ' αιτίας της έλλειψης διδακτικού προσωπικού.

4.1.6. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος

Με την κατοχή της Ελλάδας από τους Γερμανούς ξεκινάει μία περίοδος μαύρης σκλαβιάς, η οποία χαρακτηρίζεται από λεηλασίες, αρπαγές τροφίμων, πίεςεις και συλλήψεις. Ο κόσμος αγανακτισμένος από αυτήν την κατάσταση, αντιδρά κατά των κατακτητών και οργανώνεται σε ομάδες που αποτελούν το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (Ε.Α.Μ.), ενώ αρκετοί καταφεύγουν και στα βουνά συστήνοντας τον Εθνικό Απελευθερωτικό Στρατό (ΕΛ.Α.Σ.). Στο Βελβενδό, ιδρύεται επίσης ομάδα Ε.Α.Μ., με τους βελβενδινούς να τάσσονται στο πλευρό της, προφυλάσσοντας τα μέλη της και βοηθώντας με όποιον τρόπο μπορούσαν.

Μετά το κάψιμο των Σερβίων, το μοναδικό κέντρο εφοδιασμού τροφίμων των ανταρτών ήταν το Βελβενδό και λόγω αυτού του γεγονότος οι Γερμανοί αποφάσισαν να το κάψουν, προκειμένου να αναγκαστούν οι κάτοικοι να εγκαταλήψουν την περιοχή και συνεπώς να σταματήσει ο εφοδιασμός των ανταρτών με τρόφιμα. Τότε, λοιπόν, ο Πρόεδρος της Κοινότητας, ολόκληρο το Κοινοτικό Συμβούλιο και όλοι σχεδόν οι κάτοικοι του Βελβενδού που δεν ήθελαν να καταστραφεί η πόλη τους, αποφάσισαν να μιλήσουν στους Γερμανούς και να τους βεβαιώσουν ότι ούτε τρόφιμα προμηθεύονται από το Βελβενδό αλλά ούτε και αντάρτες υπάρχουν. Με τον τρόπο αυτόν, οι Γερμανοί απέσυραν τα πυροβόλα από τον Αλιάκμονα και το Βελβενδό γλίτωσε από μία ολοκληρωτική καταστροφή.

Στη συνέχεια, από την μία πλευρά, οι βελβενδινοί δέχονταν πιέσεις από την ομάδα του Μιχάλαγα και των Ιμέρων προκειμένου να συνεργαστούν με τους Γερμανούς και να τους εφοδιάσουν με όπλα, ώστε να διαφυλάξουν την πόλη τους από τους αντάρτες. Οι κάτοικοι του Βελβενδού σε αυτού του είδους τις πιέσεις αντέδρασαν αρνούμενοι σε αυτήν την συνεργασία και κατάφεραν με αυτόν τον τρόπο να διατηρήσουν μία ουδέτερη στάση. Από την άλλη πλευρά, οι αντάρτες ασκούσαν μεγάλες πιέσεις στους βελβενδινούς για να συμμετάσχουν στο E.A.M. – ΕΛ.Α.Σ., αλλά οι βελβενδινοί από την πλευρά τους αντέδρασαν και πάλι ισχυριζόμενοι ότι ακόμη κι έξω από το E.A.M. θα βοηθούν όπως μπορούν, τόσο υλικά όσο και ηθικά. Παρ'όλα'υτά, η τοπική οργάνωση του E.A.M. Βελβενδού δεν ικανοποιήθηκε από αυτές τις διαβεβαιώσεις και αποφάσισε να πάρει ακόμη πιο αυστηρά μέτρα ώστε να αναγκαστούν οι βελβενδινοί να καταφύγουν στα βουνά. Για τον λόγο αυτόν, προέβη στο φόνο ενός μεμονωμένου Γερμανού μοτοσικλετιστή, διερχόμενος του Βελβενδού, με αποτέλεσμα οι Γερμανοί να ζητήσουν εκδίκηση και να προβούν σε αντίποινα. Τελικά, μία ομάδα Γερμανών ήρθε στο Βελβενδό όπου συνέλαβε και εκτέλεσε 18 βελβενδινούς.

4.1.7. Το Βελβενδό μετά το 1950

Μετά τις ζημιές που υπέστη το Βελβενδό την περίοδο 1940-1950, οι κάτοικοι του Βελβενδού με την οικονομική βοήθεια του κράτους σε συνδυασμό με την εργατικότητα τους ανοικοδομούν την περιοχή τους και συμπληρώνουν τα νοικοκυριά τους. Στην ουσία, ξεκινάει μία νέα περίοδος όπου έρχονται καλύτερες μέρες και η ζωή παίρνει ξανά τον κανονικό της ρυθμό.

Το έτος 1951, πραγματοποιείται στο Βελβενδό Γενική Συνέλευση των Κοινοτήτων Βελβενδού και Παλαιογρατσάνου, όπου και αποφασίζεται η συγχώνευση της δεύτερης με αυτή του Βελβενδού, με τους εξής όρους: 1) οι Παλιογρατσανίτες θα άνοιγαν τα σύνορα ώστε η συνολική έκταση των δύο κοινοτήτων να ήταν κοινή, καθώς και 2) οι βελβενδινοί θα παραχώρουσαν οικοπεδική έκταση στους κατοίκους του Παλαιογρατσάνου για την εγκατάστασή τους. Σύμφωνα με τα παραπάνω, το Βελβενδό παραχώρησε στους Παλαιογρατσανίτες οικοπεδική έκταση που βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα της κωμόπολης και το οποίο χωρίστηκε σε εκατό και πλέον οικόπεδα. Από την πλευρά

των Παλαιογρατσανιτών περίπου εξήντα οικογένειες μετακινήθηκαν κι έχτισαν σπίτια, ενώ οι υπόλοιπες σαράντα παρέμειναν στο ορεινό χωριό.

Στη συνέχεια, το 12τάξιο διδακτήριο το οποίο είχε πυρποληθεί από τους Γερμανούς ανακατασκευάζεται, αφ' ενός με τη βοήθεια του ελληνικού κράτους και αφ'ετέρου με την αξιοποίηση του κληροδοτήματος ενός μεγάλου βελβενδινού ευεργέτη, με τα χρήματα του οποίου αποπερατώθηκε η επισκευή του και εφοδιάστηκε με τα απαραίτητα έπιπλα, σκεύη και εποπτικά μέσα διδασκαλίας, προκειμένου να ξεκινήσει η λειτουργία του. Στην συνέχεια, το έτος 1958-59 ιδρύθηκε στο Βελβενδό ιδιωτικό γυμνάσιο και μετά από 5 χρόνια ιδρύθηκε πλήρες κρατικό γυμνάσιο. Έτσι, ξεκίνησε και πάλι η μορφωτική και πολιτιστική δραστηριότητα των κατοίκων: επανασυστάθηκε ο «Αναμορφωτικός Όμιλος Βελβενδού ο Πίερος» που άρχισε αργότερα να εκδίδει και μηνιαία εφημερίδα «Το Βελβενδό», η «Φιλόπτωχος Αδελφότης Κυριών», το «Φιλόπτωχο Ταμείο» και το έτος 1962 ιδρύεται ο αθλητικός σύλλογος με την επωνυμία «Ο Όλυμπος», που το 1967 μετονομάζεται σε αθλητικό σύλλογο «Το Βελβενδό».

Σημαντική ήταν επίσης και η συνεισφορά των ομογενών στην γεννέτειρά τους, οι οποίοι ενισχύοντας οικονομικά το Βελβενδό βοήθησαν στην ανοικοδόμησή του με την κατασκευή κοινοφελών έργων, όπως για παράδειγμα ήταν η ανακατασκευή του υδραγωγείου, το οποίο ήταν παλαιό, ανεπαρκές και σχεδόν κατεστραμμένο. Επίσης, οι ιδιοκτήτες του εργοστασίου ηλεκτροφωτισμού ανακατασκεύασαν το δίκτυο παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Από την άλλη πλευρά, το Κοινοτικό Συμβούλιο επιδόθηκε σε μία σειρά δραστηριοτήτων όπως είναι: η κατασκευή του κοινοτικού καταστήματος και η διαμόρφωση της κεντρικής πλατείας, η κατασκευή αρδευτικού δικτύου, δικτύου υπονόμων και κοινοτικών σφαγείων, η τσιμεντόστρωση όλων των δρόμων εντός του οικισμού καθώς και η διάνοιξη αγροτικών δρόμων.

Τέλος, την δεκαετία του '50 οι αγρότες ίδρυσαν Συνεταιρισμό για την συγκέντρωση και διάθεση των προϊόντων τους, κατασκευάζοντας ειδικές αποθήκες και γραφεία για αυτόν τον σκοπό.

Όπως φαίνεται από την παραπάνω ιστορική καταγραφή, σε όλες τις περιόδους της ιστορικής αναδρομής διαφαίνεται ότι στην κουλτούρα των βελβενδινών ενυπάρχει το στοιχείο της συλλογικότητας, του κοινοτισμού και του εθελοντισμού. Στην ουσία, ο κύριος παράγοντας που έδωσε ώθηση στην καλλιέργεια αυτών των στοιχείων ήταν το αίσθημα της επιβίωσης. Μία μικρή κοινωνία όπως είναι αυτή του Βελβενδού Κοζάνης, όντας απομονωμένη από γεωγραφική άποψη και συνεχώς απειλούμενη από εξωτερικούς παράγοντες, προκειμένου όχι μόνο να επιβιώσει αλλά και να βιώσει την πρόοδο της στη ροή του χρόνου τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό επίπεδο, συσπειρώθηκε αναπτύσσοντας το αίσθημα της συλλογικότητας και του κοινοτισμού, δημιουργώντας έργα βάσει του εθελοντισμού, εστιάζοντας στην παιδεία, παράγοντας πολιτισμό και διατηρώντας ακέραια τα στοιχεία αυτά της κουλτούρας της που στοιχειοθετούν την ταυτότητά της. Συνεπώς, η μικρή κοινωνία του Βελβενδού κατάφερε όχι μόνο να αντιμετωπίσει τους εξωγενείς εκείνους παράγοντες που απειλούσαν την ύπαρξή της αλλά και να αποτελεί πρότυπο ανάπτυξης, τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο, εδραιώνοντας με αυτόν τον τρόπο την παρουσία της στο χώρο και τον χρόνο.

Η ιστορική εξέλιξη της κοινωνίας του Βελβενδού που συνοδεύτηκε από την ίδρυση του συνεταιρισμού, την δημιουργία πολλών και ποικίλων συλλογικοτήτων με στόχο την κοινωνική και πολιτισμική ανάπτυξη καθώς και τον εθελοντισμό στην κατασκευή κοινοφελών έργων μαρτυρά, ότι το αίσθημα της συλλογικότητας είναι ένα από τα βασικά στοιχεία της κουλτούρας των βελβενδινών, που συντελεί στην παραγωγή έργου για την οικοδόμηση των βάσεων της ολοκληρωμένης ανάπτυξης στην ευρύτερη περιοχή του Βελβενδού Κοζάνης. Η άποψη αυτή ενισχύεται ακόμη περισσότερο, αφού πέρα των ιστορικών μαρτυριών που συνηγορούν σε αυτό το γεγονός, στην ίδια κατεύθυνση προσανατολίζονται και οι απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων όταν ζητήθηκε η γνώμη τους στο κατά πόσο πιστεύουν ότι το αίσθημα της συλλογικότητας υπάρχει στην κουλτούρα τους καθώς και ποια η σημασία αυτού στη διαδικασία της ολοκληρωμένης ανάπτυξης της υπό μελέτη περιοχής.⁴

⁴ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να

4.1.8 Σύνθεση των Απόψεων των Συνεντευξιαζόμενων και Ανάλυση

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων, το συλλογικό πνεύμα, η συλλογική δράση, το αίσθημα της αλληλοβοήθειας και ο εθελοντισμός είναι από τα κυριότερα συστατικά στοιχεία της κουλτούρας των βελβενδινών. Υποστηρίζεται ότι το πνεύμα της συλλογικότητας είναι το σημαντικότερο όλων και αποτελεί στην ουσία την βάση για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της περιοχής του Βελβενδού. Η καλλιέργεια του συλλογικού πνεύματος προκύπτει κατ' αρχήν μέσα από το αίσθημα της επιβίωσης και την ανάγκη διατήρησης της ταυτότητας του συνόλου της κοινωνίας του Βελβενδού, αποτέλεσμα του οποίου ήταν η ανάπτυξη του αισθήματος της αλληλοβοήθειας και η καθιέρωση του θεσμού της εθελοντικής εργασίας.

Στην συνέχεια, η αξιοποίηση της συσσωρευμένης σοφίας, στην βάση του συλλογικού πνεύματος και της συλλογικής δράσης, αποτελεί για τους βελβενδινούς ένα σημαντικό ιστορικό δίδαγμα πάνω στο οποίο δομείται και η σημερινή οργάνωση της κοινωνίας του Βελβενδού. Η έννοια του συλλογικού πνεύματος αναγιγνώσκεται από τους συνεντευξιαζόμενους ως κάτι το φυσικό και καθιερωμένο, καθώς υπάρχει στην κουλτούρα τους, και το οποίο διδάσκεται τόσο μέσα από την βίωση της ίδιας της κοινωνίας και την συμμετοχή του ατόμου σε διάφορους τοπικούς συλλογικούς φορείς όσο και μέσα από τους φορείς εκπαίδευσης όπως είναι το σχολείο, ο Μορφωτικός Όμιλος κ.α. .

Τελικά, δεκαπέντε (15) στους εικοσιτέσσερις (24) ερωτώμενους έδωσαν μεγάλη έμφαση στην έννοια του συλλογικού πνεύματος, υποστηρίζοντας την άποψη ότι από το συλλογικό πνεύμα προκύπτουν και οι συλλογικές δράσεις, ενώ το σημαντικότερο αποτέλεσμα αυτού είναι η δημιουργία των συνεταιρισμών και η επιτυχημένη λειτουργία τους τόσο σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο, μετρώντας πάνω από 50 χρόνια ζωής.

Τα ιστορικά διδάγματα των διαδοχικών περιόδων του πολιτισμού του Βελβενδού καθώς και η ζωντανή στη μνήμη του λαού της πρακτική και γεωοικονομική εμπειρία δείχνουν ξεκάθαρα ότι το βασικό κύτταρο ανάπτυξης αυτής της κοινωνίας δεν έχει

ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 1η Κατηγορία: “Το συλλογικό πνεύμα και η συλλογική δράση στο Βελβενδό” της 1ης Θεματικής Ενότητας: “Το θέμα του Κοινοτισμού και της Συλλογικότητας στο Βελβενδό”.

απολύτως καμία σχέση με τις μορφές της κεφαλαιοκρατικής οργάνωσης που ισχύουν σήμερα, απεναντίας είναι η ίδια η κοινότητα, η οποία δεν λαμβάνεται μόνο ως διοικητική μονάδα αλλά και ως μονάδα οργάνωσης της παραγωγής. Με αυτόν τον τρόπο η παραγωγική κοινότητα στηρίζεται στην υπερεργασία και στο προσωπικό κεφάλαιο του καθ'ενός, όπως και στην ρύθμιση των σχέσεων που γεννιούνται μέσα στην κοινότητα από τις ανάγκες της παραγωγικής εργασίας. Έτσι, η ίδια η κοινότητα έχει την δυνατότητα να κινητοποιεί όλες τις δυνάμεις της υπερεργασίας και να εξασφαλίζει για τον λαό της αξίες, τόσο υλικές όσο και πνευματικές, που αποτελούν προϊόντα αυτής της υπερεργασίας.

Ο σκοπός της κοινότητας είναι η οργάνωση των αναγκαίων της λειτουργιών, αυτών δηλαδή που την ίδρυσαν και προκειμένου να είναι υγιής μία κοινότητα δεν πρέπει επουδενί να χάνει τον οργανικό λόγο της ύπαρξής της που είναι οι αναγκαίες ιδρυτικές της λειτουργίες. Στο Βελβενδό Κοζάνης, η ύπαρξη των τρεχούμενων νερών από τα Πιέρια Όρη, η γεωμορφολογία και οι κλιματολογικές συνθήκες που ισχύουν στην περιοχή, δημιούργησαν την ύπαρξη ενός πρόσφορου εδάφους για αγροτική καλλιέργεια, μετατρέποντας την περιοχή σε μία καθαρά αγροτική κοινότητα. Η ανάγκη για την ικανοποίηση των ιδρυτικών της λειτουργιών συσπείρωσε τον κόσμο σε μία ομάδα, καλλιεργώντας το συλλογικό πνεύμα και τον κοινοτισμό, αποτέλεσμα του οποίου είναι και ο θεσμός του εθελοντισμού που ίσχυε στο Βελβενδό όπως και σε άλλες παρόμοιες κοινότητες της εποχής εκείνης στην Ελλάδα. Το γεγονός ότι το ίδιο το χωριό ήταν σχετικά απομονωμένο λειτούργησε ως ένας ευνοϊκός παράγοντας, ώστε να μείνει ανέπαφο από εξωγενείς παράγοντες που μπορεί να οδηγούσαν στην αλλοτρίωσή του, αναπτύσσοντας τελικά τον κοινοτισμό στη ροή του χρόνου, γεγονός που οδηγεί και στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της περιοχής.

Σύμφωνα με τον Κ. Δ. Καραβίδα (1981, σελ.41), «ο κοινοτισμός δεν είναι σύστημα διοικητικών δικαίων, είναι πνεύμα ζωής. Είναι βίωσις, είναι δεδομένο οικονομικό, κοινωνικό και βιολογικό και εμφανίζεται από πολυάριθμες μορφές οργανώσεως, υπό σειρά σχηματισμών που τους καλώ κοινοτικούς ή και εταιρικούς ή και συντροφικούς αν θέλετε», ενώ συνεχίζει ως εξής: «ο κοινοτισμός δεν είναι κατά ταύτα ένα σύστημα με το οποίον κατά προτίμωσιν η κεντρική εξουσία θα κάμει τάχα καλύτεραν την διοίκησιν της περιφέρειας, είναι ένα αυθύπαρκτο γεγονός, που μάλιστα κατά τον πλείστον δεν πήρε καν νομική θετή μορφή αλλά στάθηκε στην

περιοχή των εθίμων αυτοτελές και αυτοκαθορισμένο επί τη βάσει δυνατών γεωοικονομικών νόμων και επί τη βάσει των παραδόσεων και της πολιτιστικής εξελίξεως εκάστης χώρας, σαν τέτοιο όμως έχει πάρει ωρισμένην θέσιν απέναντι και του καπιταλισμού τώρα ύστερα και της φεουδαρχίας παλαιότερα....» . Όπως ίσχυε και στην αρχαιότητα, όπου τα μεγαλύτερα υλικά και πνευματικά επιτεύγματα φανερώθηκαν σε περιόδους ακμάζουσες του κοινοτικού πνεύματος, έτσι και τώρα στο πλαίσιο του κοινοτισμού το άτομο δεν μπορεί να έχει προσωπικότητα εάν δεν είναι ενταγμένο σε μία ομάδα, αφού μόνο μέσα από την βίωση της ομάδας και τον συγχνωτισμό των ατόμων ο άνθρωπος οδηγείται προς την ατομική του ελευθερία, ενώ οι πανανθρώπινες αξίες της δημοκρατίας, της ισότητας, της ειρήνης και της αλληλεγγύης μπορούν να αναπτυχθούν και να ολοκληρωθούν κατά την διάρκεια του χρόνου και σε συγκεκριμένο χώρο, σύμφωνα με την σύνθετη μνήμη του συνόλου.

Συνεπώς, το κύριο δίδαγμα της ιστορίας είναι ότι ο πολιτισμός μπορεί και ξαναανθίζει όταν στο επίκεντρο τίθεται η ανάπτυξη του ίδιου του ανθρώπου όπου η συστηματική οικονομική και πνευματική του αγωγή, η αισθητική και ηθική του καλλιέργεια οδηγεί στην ρύθμιση της οικονομικής και κοινωνικής ζωής στο σύνολό της, καλλιεργώντας τον κοινοτισμό και το συλλογικό πνεύμα, που κατ'αρχήν ξεκινάει από το ίδιο το άτομο για να καταλήξει στην κοινωνία και να ξαναγυρίσει πίσω σε αυτό, αποτελώντας έναν ανατροφοδοτούμενο κύκλο συλλογικότητας. Έτσι, και οι άνθρωποι του Βελβενδού με τον σεβασμό στις παραδόσεις, την θετική καλλιέργεια της γεωοικονομικής γηγένειας, την αξιοποίηση της συσσωρευμένης σοφίας που εκτείνεται σε βάθος ετών καθώς και με την ψυχική, ηθική, πνευματική και κοινωνική διαμόρφωση του καθ'ενός ξεχωριστά κατόρθωσαν να αναπτύξουν τον κοινοτισμό και μέσα από αυτόν να οργανώσουν την παραγωγή τους και να αναπτυχθούν τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό επίπεδο.

Επί του πρακτέου, για την υγιή ρύθμιση της κοινότητας καθόρισαν συγκεκριμένες λειτουργίες οι οποίες εξυπηρετούσαν τις ζωτικές τους ανάγκες, όπως είναι: η ανάπτυξη της γεωργίας, τα εγχειοβελτιωτικά έργα, η διαχείριση της κοινοτικής περιουσίας, η παιδεία, η σύνθεση των οικονομικών προβλημάτων της περιοχής και η εξεύρεση πόρων, η ομαδική οργάνωση ενός μηχανισμού παραγωγής, η εκτέλεση κοινωφελών έργων κ.α. . Τα δε κοινωφελή τοπικά έργα που συνηγορούν στην

αναβάθμιση της ποιότητας ζωής της περιοχής είναι πολύ σημαντικό να διεκπεραιώνονται από την ίδια την κοινότητα, όπως συνέβη και στην περιοχή του Βελβενδού, διότι με αυτόν τον τρόπο εκμαιεύονται οι τοπικές οργανωτικές ικανότητες, αφυπνίζεται η τοπική τεχνική και σοφία και σε τελική ανάλυση ανυψώνεται και ανθίζει ο πολιτισμός, αφού όπως είναι γνωστό: «η χρήση είναι που κάνει το όργανο».

Έτσι, μέσω της υπερεργασίας των βελβενδινών και στηριζόμενοι στην γεωοικονομία της περιοχής και στον ίδιο τους τον εαυτό ανέπτυξαν τις ικανότητες τους ο καθένας προσωπικά προσφέροντας συλλογικό έργο στον ίδιο τους τον τόπο, γεγονός που ανταμείβεται σε όλες τις εκφάνσεις του κοινωνικού βίου τόσο σε προσωπικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Τελικά, ο ίδιος ο κοινοτισμός προκύπτει μέσα από την βίωση της καθημερινότητας σε βάθος χρόνου και σε συγκεκριμένο τόπο, ενώ διαφαίνεται από την ψυχή της ομάδας, από τα έθιμα, από τα ιστορικά γεγονότα αλλά και από τις προσωπικές αφηγήσεις.

Το ίδιο το κοινοτικό πνεύμα, στην εξέλιξη της ιστορίας έχει πάρει διάφορες μορφές και εκτείνεται από την οικογένεια μέχρι και τον συνεταιρισμό. Προκειμένου να κατανοήσουμε καλύτερα τον κοινοτισμό είναι σημαντικό να μελετήσουμε την βάση του, που είναι η οργάνωση της παραγωγής. Η οργάνωση της παραγωγής στον Βελβενδό έχει περάσει κατά τη διάρκεια του χρόνου από διάφορα στάδια μέχρι που κατέληξε στην συνεταιριστική οργάνωση, που αποτελεί και μία από τις εκφράσεις του κοινοτισμού. Στην παρούσα εργασία καθώς μελετάμε την συνεταιριστική οργάνωση παράγωγης, τέθηκαν στους συνεντευξιαζόμενους ερωτήσεις σχετικές με τον λόγο δημιουργίας του συνεταιρισμού καθώς και ποια ομάδα ατόμων προσέλκυσε η αρχική ιδέα προκειμένου να πραγματοποιηθεί. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων καθώς και σε σχέση με αρχεία τα οποία συλλέχθηκαν από την υπό μελέτη περιοχή, πραγματοποιήσαμε μία προσπάθεια καταγραφής της ιστορικής πορείας του συνεταιριστικού κινήματος στο Βελβενδό Κοζάνης.⁵

⁵ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 2η Κατηγορία: “Η ίδρυση του Συνεταιρισμού (λόγος δημιουργίας – ποιους ανθρώπους προσέλκυσε η ίδια η ιδέα προκειμένου να πραγματοποιηθεί)” της 1ης Θεματικής Ενότητας: “Το θέμα του Κοινοτισμού και της Συλλογικότητας στο Βελβενδό”.

4.1.9 Καταγραφή Ιστορικής Εξέλιξης του Συνεταιριστικού Κινήματος στο Βελβενδό Κοζάνης

Όπως προαναφέρθηκε, ο τρόπος ανάπτυξης μίας περιοχής εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την γεωοικονομία της. Για την περιοχή του Βελβενδού, που είναι μία αμιγώς αγροτική περιοχή, σημαντικό ρόλο έπαιξε η παραγωγικότητα της γης καθώς και άλλοι φορείς του κοινωνικού βίου, όπως είναι η υπερεργασία των κατοίκων που σκοπό είχε την ανάπτυξη τόσο των ιδίων όσο και του τόπου τους. Συνεπώς, για την οικονομική, κοινωνική, πολιτική, πολιτιστική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη του Βελβενδού δύο παράγοντες είναι που έπαιξαν σημαντικό ρόλο: η καλλιέργεια της γης καθώς και η ανάπτυξη του κοινοτικού πνεύματος που βασίζεται στην οργάνωση της παραγωγής.

Κατ' αρχήν, όσον αφορά στην καλλιέργεια της γης είναι σημαντικό να αναφέρουμε τους παράγοντες εκείνους που συνετέλεσαν ως προς την αποδοτικότητά της. Πρώτα απ' ό λα, σημαντικό είναι το γεγονός ότι από το σύνολο της καλλιεργήσιμης γης, τα 2/3 ήταν ποτιστικά, εξ 'αιτίας της αξιοποίησης των νερών από τα Πιέρια Όρη. Στη συνέχεια, η υπερεργασία των βελβενδινών σε συνδυασμό με την σωστή καλλιέργεια της γης, βάσει των εδαφολογικών συνθηκών, συνετέλεσε επίσης ως προς την αύξηση της παραγωγής. Επιπροσθέτως, στο Βελβενδό υπήρχε ένας ιδιαίτερος τρόπος ζωής, όπου η οικογένεια ήταν πολυμελής και πατριαρχική και ο μεγαλύτερος σε ηλικία είχε τον ρόλο του αρχηγού καθώς και την οικονομική διαχείριση της οικογένειας. Έτσι, ο αρχηγός που είχε την φροντίδα και την ευευθυνότητα του τομέα της εργασίας αναλάμβανε και τον καταμερισμό της εργασίας ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας, αυξάνοντας με αυτόν τον τρόπο την παραγωγικότητα τόσο των ιδίων ατόμων όσο και της ίδιας της εργασίας που ήταν κατά το πλείστον αγροτική. Για την ακρίβεια, 8/10 κατοίκους ασχολούνταν με την γεωργοκτηνοτροφία ενώ τα γεωργικά προϊόντα που παρήγαγε το Βελβενδό είναι τα εξής: σιτηρά (σιτάρη, κριθάρι, σίκαλη), όσπρια (φασόλια, φακές), λινάρι, βαμβάκι, σταφύλια, κηπευτικά και μπιστόνια, κουκούλια για μετάξι, καπνός και φρούτα. Τέλος, ο Χαρίσιος Μεγδάνης («Απογραφική Έκθεσις του μεσημβρινού μέρους της Μακεδονίας») αναφέρει: «Τα ροδάκινα είναι το πλουσιότερον και επαινώτερον οπωρικόν των».

Στην συνέχεια, όπως ήδη έχει αναφερθεί, το πνεύμα του κοινοτισμού ήταν ιδιαίτερα ανεπτυγμένο στην κοινωνία του Βελβενδού. Κατ'αρχήν προτού ακόμη ιδρυθεί ο συνεταιρισμός, οι βελβενδινοί απέφευγαν όσο μπορούσαν την μονομερή και άχαρη εργασία κι έτσι εργάζονταν κατά ομάδες. Οι ομάδες αποτελούνταν από 4 έως 10 και περισσότερα μέλη, που ήταν κυρίως συγγενείς, φίλοι ή και γείτονες. Αυτού του είδους η συντονισμένη εργασία προερχόταν από την βίωση της καθημερινότητας των ατόμων στο πλαίσιο της κοινωνίας, αναπαριστώντας την ικανοποίηση των ζωτικών της αναγκών, βασιζόμενοι στην οργάνωση της παραγωγής της υπό μελέτη περιοχής. Έτσι, συνέβαινε το εξής: ο ωφελούμενος από την ομαδική εργασία πρόσφερε στους συνεργάτες του τροφή κι επιπλέον αναλάμβανε την υποχρέωση να ανταποδώσει κι αυτός στα μέλη της ομάδας την προσωπική του εργασία για την εργασία που του προσέφεραν. Με αυτό το σύστημα, οι άνδρες έκαναν ομαδικά όλες τις γεωργικές εργασίες δουλεύοντας την μία μέρα στο κτήμα του ενός, την άλλη μέρα στο κτήμα του άλλου και ούτω καθ' εξής. Αντίστοιχα και οι γυναίκες, ομαδικά ξεβοτάνιζαν τα σιτηρά και το λινάρι, ομαδικά μάζευαν τα κουκούλια, το λινάρι, τα φασόλια και τα σταφύλια στον τρύγο κ.λ.π., ενώ αυτού του είδους η ομαδικότητα τους έδινε χαρά κατά την εργασία, η οποία συνοδευόταν από αστεία, χαριεντισμούς και τραγούδια.

Η ομαδική τούτη εργασία δεν εφαρμοζόταν μόνο στους γεωργούς, οι οποίοι λέγονταν τσιφτσίδες και αποτελούσαν την συντεχνία των τσιφτσίδων, αλλά και σε άλλες τάξεις των κατοίκων που αποτελούσαν κι αυτές συντεχνίες, όπως είναι οι Κεχαγιάδες (κτηνοτρόφοι και κρεοπώλες), οι Μάστοροι (κτίστες-μαραγκοί-σουφατζήδες-λατόμοι) κ.α. . Επίσης, είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι το πνεύμα του κοινοτισμού αφορούσε όλη την κοινότητα κι έτσι η ομαδική εργασία δεν αρκούταν μόνο στις συντεχνίες αλλά και στα άτομα της κοινωνίας τα οποία βρίσκονταν σε ανάγκη, όπως ήταν άποροι, άρρωστοι, χήρες, ορφανά κ.α. . Έτσι, τις Κυριακές και τις γιορτές οι γεωργοί όργωναν και έσπερναν τα χωράφια τους, οι νέοι έσκαβαν τα καλαμπόκια και τα αμπέλια, τους θέριζαν τα σιτηρά και τους έκοβαν τα καυσόξυλα για τον χειμώνα, οι κυρατζήδες τους μετέφεραν τα γεωργικά προϊόντα, οι μυλωνάδες τους χάριζαν τα αλεστικά δικαιώματα κ.ο.κ. .

Συνεπώς, οι ίδιες οι γεωοικονομικές συνθήκες της περιοχής και ο τρόπος οργάνωσης της παραγωγής συνετέλεσαν στην ανάπτυξη του κοινοτικού πνεύματος

στην κοινωνία του Βελβενδού, το οποίο μπορεί να χαρακτηριστεί και ως εταιρικό πνεύμα όπου οι συμμετοχοί της ομάδας χαρακτηρίζονται από το αίσθημα της δικαιοσύνης, της αλληλοβοήθειας, της αλληλεγγύης και επί του πρακτέου από τα υψηλά επίπεδα συνεννόησης που τους βοηθά να οργανώνονται και να δρουν βάσει της ανάγκης βιώσεως. Υπό αυτό το πρίσμα, η συντεχνία των τσιφτσίδων (γεωργοί), τα μέλη της οποίας αποτελούσαν και την πλειοψηφία των κατοίκων του Βελβενδού, προκειμένου να οργανώσουν καλύτερα την παραγωγή τους, μετέτρεψαν την συγκεκριμένη μορφή οργάνωσης της παραγωγής σε συνεταιρισμό. Στην ουσία, η συνεταιριστική οργάνωση αποτέλεσε την οικονομική ενσωμάτωση των οικονομικών λειτουργιών του συνεταιρισμού μέσα στο οργανικό και σύνθετο κύτταρο της κοινότητας.

Προσωπική εργασία σε γειτονιά του Βελβεντού.

Κλάδεμα ροδακινιάς.

Πηγή: Μελετήματα Για το Βελβενδό, 2010

Η συνεταιριστική ιδέα στο Βελβενδό βρίσκει τις απαρχές της τη δεκαετία του 1920-30, όπου ιδρύθηκε στην υπό μελέτη περιοχή ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός και ο Συνεταιρισμός Αποκαταστάσεως Ακτημόνων Καλλιεργητών (Σ.Α.Α.Κ.), με τον δεύτερο να αποτελείται από μέλη επιζήσαντες της Μικρασιατικής

Καταστροφής. Οι εν λόγω συνεταιρισμοί ανέπτυξαν σημαντική δραστηριότητα κατά την περίοδο λειτουργίας τους, διεκδικώντας και προστατεύοντας τα συμφέροντα των μελών τους.

Στην συνέχεια, την δεκαετία του 1930-40, η κύρια καλλιέργεια στο Βελβενδό ήταν ο καπνός και χαρακτηριστικό γνώρισμα στην διαδικασία παραγωγής του ήταν το γεγονός ότι λάβαιναν μέρος όλα τα μέλη της οικογένειας. Άμεσο αποτέλεσμα ήταν να έχουν λόγο στην πώληση και πάλι όλα τα μέλη της οικογένειας. Όμως, καθώς η εκμετάλλευση των παραγωγών από το οργανωμένο καπνεμπόριο ήταν πολύ μεγάλη, η ανάγκη ίδρυσης ενός συνεταιρισμού είχε αρχίσει να ωριμάζει τόσο σε προσωπικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο.

Έτσι, το έτος 1936-37 ο Μάρκος Οικονόμου με τον γεωπόνο Αντώνιο Χατζηπαπά ανέλαβαν την πρωτοβουλία για την ίδρυση ενός συνεταιρισμού, όπου θα συσπειρώνονταν όλοι οι καπνοπαραγωγοί, με σκοπό την διεκδίκηση καλύτερων τιμών για το προϊόν τους. Επειδή η εν λόγω ιδέα αναπτύχθηκε την περίοδο δικτατορίας του Ι. Μεταξά, αρχικά οι συνομιλίες που πραγματοποιούνταν ήταν μυστικές, ενώ αργότερα διεξάγονταν δημόσιες διαλέξεις στην αίθουσα του Κοινοτικού καταστήματος, ώσπου τελικά απεφάνθη η ίδρυση του συνεταιρισμού με την επωνυμία: «Συνεταιρισμός ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΚΑΠΝΩΝ ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ», στον οποίο συμμετείχαν ως μέλη επίλεκτοι προοδευτικοί καπνοπαραγωγοί της περιοχής.

Ο συγκεκριμένος συνεταιρισμός ήταν μία καθαρά οικονομική μονάδα, σκοπός του οποίου ήταν η από κοινού επεξεργασία και πώληση του καπνού. Γι' αυτόν τον σκοπό συγκροτήθηκαν συνεργεία για το παστάλιασμα και τη δεματοποίηση του καπνού, τα οποία εργάζονταν από σπίτι σε σπίτι στην υπό μελέτη περιοχή. Ακολούθως, κατάφερε ο συνεταιρισμός να αποδεσμευτεί από την εκμετάλλευση του οργανωμένου καπνεμπορίου, με άμεση θετική συνέπεια την συνεχώς αυξανόμενη τιμή του προϊόντος. Ακόμη και οι παραγωγοί που δεν ήταν μέλη του συνεταιρισμού περίμεναν να προηγηθεί, στην πώληση, ο συνεταιρισμός.

Ραμάνισμα.

Πηγή: Μελετήματα Για το Βελβενδό, 2010

Έπειτα, ο πόλεμος, η κατοχή καθώς και η στροφή της καλλιέργειας στην παραγωγή οπωροκηπευτικών, είχε ως συνέπεια να αδρανήσει ο συγκεκριμένος συνεταιρισμός. Παρ'όλα'υτά, τα αποτελέσματα ήταν ιδιαίτερα θετικά αφού δημιούργησε την βάση για την μετέπειτα ίδρυση των Κοινοπραξιών (Α',Β',Γ'), καθώς και των σημερινών συνεταιρισμών ΑΣΕΠΟΠ και ΔΗΜΗΤΡΑ.

Αφού αποκαταστάθηκε η ηρεμία, ιδρύθηκε στο Βελβενδό Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός, ο οποίος υπαγόταν στην Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Κοζάνης – Σερβίων. Μέχρι και το έτος 1952, οι παραγωγοί του Βελβενδού, μετέφεραν τα οπωροκηπευτικά τους προϊόντα στην αγορά της Κοζάνης, είτε οι ίδιοι είτε μέσω βελβενδινών μεσαζόντων. Όμως, την περίοδο εκείνη, συνέβει ένα γεγονός το οποίο έπαιξε σημαντικό ρόλο στην απόφαση ίδρυσης της πρώτης Κοινοπραξίας στην υπό μελέτη περιοχή. Πιο συγκεκριμένα, στο τέλος εκείνης της χρονιάς, κατά την διαδικασία εκκαθάρισης διαπιστώθηκε έλλειμμα στον ισολογισμό του συνεταιρισμού, γεγονός το οποίο η Επιθεώρηση Κοζάνης καταλόγισε στο Διοικητικό Συμβούλιο του συνεταιρισμού. Με αφορμή το συγκεκριμένο γεγονός, το οποίο τελικά πιθανολογείται ότι επρόκειτο για λογιστικό λάθος, οι συνέταιροι σκέφτηκαν να βρουν άλλον τρόπο συγκέντρωσης και διάθεσης των προϊόντων τους, προκειμένου να μην ελέγχονται από την Επιθεώρηση Κοζάνης. Έτσι, το έτος 1953 αποσύρθηκαν από τον Πιστωτικό Συνεταιρισμό και οργανώθηκαν σε Κοινοπραξία με την επωνυμία «Α' Κοινοπραξία». Κύριο προϊόν της εν λόγω Κοινοπραξίας ήταν τα κηπευτικά.

Το έτος 1954, καθώς είχε ξεκινήσει η συστηματική καλλιέργεια της φράουλας στο Βελβενδό, οι παραγωγοί των κηπευτικών προϊόντων δεν επιθυμούσαν την εγγραφή

των φραουλοπαραγωγών στην Κοινοπραξία, διότι θεωρούσαν ότι η διάθεση του συγκεκριμένου προϊόντος στην αγορά θα ήταν ιδιαίτερα δύσκολη. Ακολούθως, υπήρξαν διαφωνίες και διάσταση απόψεων μεταξύ των μελών της Κοινοπραξίας, με αποτέλεσμα οι διαφωνούντες να αποχωρήσουν από την Α' Κοινοπραξία και να ιδρύσουν μαζί με τους φραουλοπαραγωγούς την Β' Κοινοπραξία, το έτος 1955. Την αμέσως επόμενη χρονιά ιδρύθηκε και Τρίτη Κοινοπραξία με την επωνυμία «Τα Νιάτα», η οποία αποτελούταν από μη μέλη της Α' και Β' Κοινοπραξίας. Συγχρόνως, υπήρχε και μία κίνηση από άλλους καλλιεργητές για την ίδρυση κι άλλης Κοινοπραξίας.

Στην συνέχεια, το έτος 1957, η Β' Κοινοπραξία απορρόφησε την Γ' Κοινοπραξία «Τα Νιάτα», έπειτα από επιθυμία της τελευταίας. Στην πορεία, έπειτα από πραγματοποίηση Γενικής Συνέλευσης των μελών της εν λόγω Κοινοπραξίας, το Διοικητικό Συμβούλιο όπως και ο νομικός σύμβουλος πρότειναν την συσπείρωση όλων των καλλιεργητών με το σύνθημα για 'ΕΝΩΣΗ'. Έτσι, η Β' Κοινοπραξία μετονομάστηκε σε «Β' Κοινοπραξία ΕΝΩΣΙΣ» και συμπεριλάμβανε τα «Νιάτα» και τους καλλιεργητές της υπό ίδρυση άλλης Κοινοπραξίας.

Παράλληλα, καθώς η παραγωγή της φράουλας ακολουθούσε ανοδική πορεία, σε συνδυασμό με την έλλειψη αποθηκευτικών χώρων, είχε σαν αποτέλεσμα να μην υπάρχει σωστή παρακολούθηση της παραγωγής από τους υπεύθυνους. Όμως, προκειμένου να μπορέσει η Κοινοπραξία να αποκτήσει δικούς της χώρους, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελούσε η μετατροπή της σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Συνεπώς, έπειτα από πρωτοβουλία του Δ.Σ. της Κοινοπραξίας, πραγματοποιήθηκε Γενική Συνέλευση των μελών, με θέμα την ανάγκη ίδρυσης συνεταιρισμού. Αποτέλεσμα της Γενικής Συνέλευσης ήταν η απόφαση για την ίδρυση, του πρώτου στην Ελλάδα, Συνεταιρισμού Επεξεργασίας Πωλήσεως Οπωροκηπευτικών Προϊόντων (ΣΕΠΟΠ) Βελβεντού «Η ΕΝΩΣΙΣ». Μετά από 20 χρόνια συγχωνεύτηκε, με κοινή συναίνεση, στον ΣΕΠΟΠ και η Α' Κοινοπραξία.

Ο συγκεκριμένος συνεταιρισμός λειτούργησε ως ενιαίος μέχρι και το έτος 1987, όπου έπειτα από κάποιες διαφωνίες μεταξύ των μελών, αποχώρησε μία ομάδα παραγωγών ιδρύοντας τον συνεταιρισμό «Η ΔΗΜΗΤΡΑ». Τέλος, στις μέρες μας, λειτουργούν στην υπό μελέτη περιοχή δύο αγροτικοί συνεταιρισμοί: ο ΑΣΕΠΟΠ

Βελβενδού και ο Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ», των οποίων κύριο προϊόν παραγωγής και διακίνησης αποτελεί το ροδάκινο.

Πηγή: Εικόνα από τα γραφεία Ο.Π – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

4.2. Φυσικό Περιβάλλον της Δ.Ε. Βελβενδού Κοζάνης

4.2.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με το πρόγραμμα Καλλικράτης, όπου μεταρρυθμίστηκε η διοικητική διαίρεση της Ελλάδας, το έτος 2011, συστάθηκε ο Δήμος Σερβίων – Βελβενδού ο οποίος προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων Δήμων Βελβενδού, Σερβίων και Καμβουνίων και της Κοινότητας Λιβαδερού. Έδρα του Δήμου ορίστηκε τα Σέρβια, ενώ, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, ο πληθυσμός ανέρχεται στους 17.657 κατοίκους και η έκταση σε 732,2 τ.χλμ. .

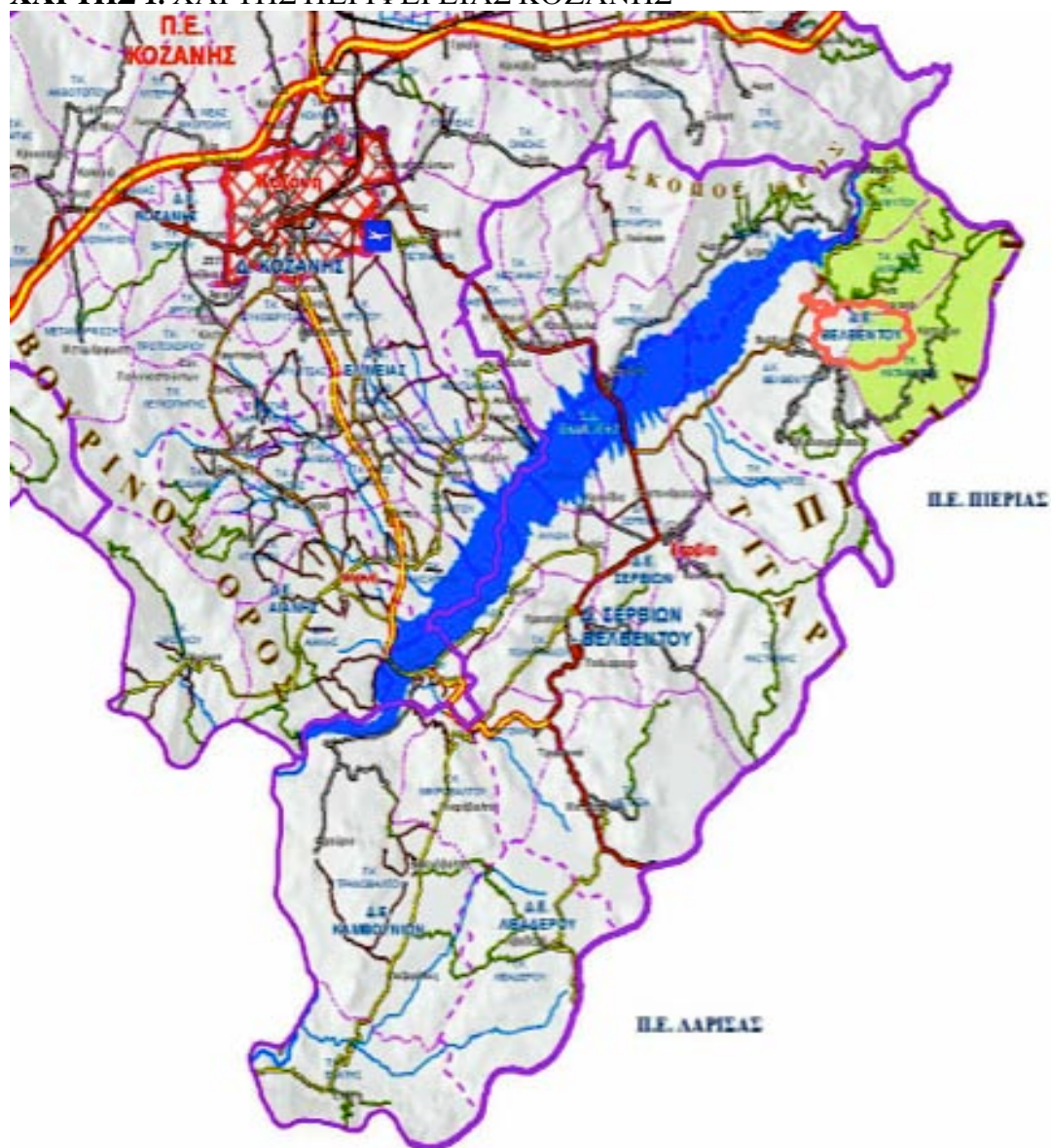
Η περιοχή μελέτης της παρούσας εργασίας εστιάζεται στην περιοχή του Βελβενδού, όπως είχε συσταθεί με το πρόγραμμα Καποδίστριας. Ο πρώην Καποδιστριακός Δήμος περιλάμβανε 4 δημοτικά διαμερίσματα, τα οποία είναι τα εξής: Βελβενδό - Παλαιογράτσανο, Αγία Κυριακή, Καταφύγιο και Πολύφυτο, ενώ ως έδρα του Δήμου είχε οριστεί το Βελβενδό. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 αριθμούσε 3.754 κατοίκους και η συνολική του έκταση ανερχόταν σε 127,4 τ.χλμ. .

Η περιοχή του Βελβενδού Κοζάνης εκτείνεται μεταξύ της τεχνητής λίμνης Πολυφύτου και των Δυτικών Πιερίων, με γεωγραφικό πλάτος από 40° 13' μέχρι 40° 17' και γεωγραφικό μήκος από 22° 00' μέχρι 22° 06'. Καταλαμβάνει το ΒΑ άκρο της κοιλάδας που σχηματίζει ο Αλιάκμονας διερχόμενος μεταξύ των Ορέων: Πιέρια, Καμβούνια, Βούρινος και Βέρμιο.

Το υψόμετρο της καλλιεργούμενης περιοχής κυμαίνεται από 300m στις παραλίμνιες περιοχές μέχρι 500m στις υπώρειες των Πιερίων, ενώ στις ορεινές περιοχές από 500m μέχρι 2.194m στις υψηλότερες κορυφές των Πιερίων. Διασχίζεται κατά πλάτος από βαθιά ρέματα τα οποία μεταφέρουν νερά απορροής των πηγών των Δ.Πιερίων και ολόκληρης της κοιλάδας κατά μήκος από τον υδάτινο όγκο της λίμνης Πολυφύτου. Αυτού του είδους η διαμόρφωση έπαιξε σημαντικό ρόλο στην επικράτηση ενός ιδιαίτερου κλίματος, σε σχέση με άλλες περιοχές του Νομού Κοζάνης και της Δ.Μακεδονίας, καθώς και στον σχηματισμό ποικιλόμορφων τύπων εδαφών.

Τέλος, διαθέτει πλούσιο υδατικό δυναμικό και πλούσια χλωρίδα, κυρίως από θαμνώδη και δενδρώδη αυτοφυή βλάστηση. Οι υπερκείμενες κλιτύες των Πιερίων είναι δασοσκεπείς, ενώ του Βερμίου και του υψιπέδου της Κοζάνης γυμνές σχεδόν από βλάστηση.

ΧΑΡΤΗΣ 1. ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

Πηγή: Αρχείο ΑΝ.ΚΟ.

4.2.2. Κλιματολογικές Συνθήκες

Το κλίμα σε όλη την έκταση της περιοχής του Βελβενδού είναι του ίδιου τύπου, ενώ έχει χαρακτηριστικά του Ενδιάμεσου ή Μεταβατικού, μεταξύ του Μεσογειακού και Μεσευρωπαϊκού τύπου. Το βιοκλίμα χαρακτηρίζεται ως αξηρικό εύκρατο, ενώ οι εποχές του έτους διαμορφώνονται ως εξής:

- Ο χειμώνας είναι παρατεταμένος, ήπιος έως δριμύς και διαρκεί περίπου πέντε μήνες.
- Η άνοιξη είναι μικρής διάρκειας, ψυχρότερη του φθινοπώρου και διαρκεί 40 - 60 ημέρες.
- Το θέρος είναι δροσερό, σπάνια σημειώνονται θερμοκρασίες άνω των 32 °C και διαρκεί 100 – 110 ημέρες.
- Το φθινόπωρο είναι κι αυτό μικρής διάρκειας, διαρκεί 40-50 ημέρες και η μετάβαση στο χειμώνα συμπίπτει με τις αρχές Νοεμβρίου.

Στη συνέχεια, η μέση ετήσια θερμοκρασία αέρος κυμαίνεται περίπου στους 13,5 °C και δεδομένου ότι ολόκληρη η χώρα κινείται μεταξύ των ετήσιων ισόθερμων 14,5 °C και 19,5 °C, τότε η περιοχή μπορεί να χαρακτηριστεί ως μία από τις πιο ψυχρές περιοχές της χώρας. Η μέση μέγιστη θερμοκρασία αέρος του θερμότερου μήνα είναι 30,3 °C και η μέση ελάχιστη θερμοκρασία αέρος του ψυχρότερου μήνα είναι -1,7 °C. Ελάχιστες θερμοκρασίες, χαμηλότερες των -10 °C σημειώνονται συχνά κυρίως τους μήνες Δεκέμβριο, Ιανουάριο και Φεβρουάριο, καθώς και μέγιστες άνω των 36 °C κυρίως τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο. Επίσης, ανοιξιιάτικοι παγετοί και κυρίως μετά τα μέσα Μαρτίου, που αρχίζει και η άνθηση της ροδακινιάς, που είναι και το κύριο προϊόν παραγωγής του Βελβενδού, σπάνια σημειώνονται.

Η μέση ετήσια σχετική υγρασία του αέρος κυμαίνεται από 64% μέχρι και 75%, ενώ υγρότεροι μήνες κατά φθίνουσες τιμές είναι: ο Ιανουάριος, ο Νοέμβριος, ο Φεβρουάριος και ο Δεκέμβριος και ξηρότεροι μήνες κατά αύξουσες τιμές είναι: ο Ιούλιος, ο Αύγουστος και ο Ιούνιος. Στη συνέχεια, το μέσο ετήσιο βροχομετρικό ύψος κυμαίνεται από 300mm έως 650mm. Οι τιμές του ύψους βροχής χαρακτηρίζουν το ημίξηρο του κλίματος της περιοχής παρά τις αυξημένες τιμές της σχετικής υγρασίας του αέρος κι αυτό οφείλεται στη διαμόρφωση της περιοχής, η οποία περιβάλλεται από μεγάλους ορεινούς όγκους και την ύπαρξη των υδάτινων όγκων

της λίμνης Πολυφύτου. Η κατανομή των βροχοπτώσεων κατά την διάρκεια του έτους είναι ανομοιόμορφη και παρουσιάζει διπλή κύμανση. Ξηρότερη περίοδος είναι το καλοκαίρι και βροχερότεροι περίοδοι είναι το Φθινόπωρο και η Άνοιξη. Όσον αφορά στις βροχοπτώσεις, η περιοχή πλεονεκτεί γιατί η περίοδος της άρδευσης περιορίζεται σε τρεις μήνες τον χρόνο που είναι από τα μέσα του Ιουνίου μέχρι και τα μέσα Σεπτεμβρίου.

Όσον αφορά στις χιονοπτώσεις, σημειώνονται δύο έως τέσσερις φορές τον χρόνο, συνήθως τους μήνες Δεκέμβριο και Φεβρουάριο. Ισχυροί άνεμοι σπάνια πνέουν στην περιοχή, ενώ ισχυρότεροι είναι συνήθως οι ΝΔ. Χαλαζοπτώσεις σπάνια σημειώνονται κατά την βλαστική περίοδο των δένδρων και παρατηρούνται συνήθως τον Ιούνιο. Μερικοί παγετοί εμφανίζονται κατά την διάρκεια των μηνών Δεκεμβρίου, Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου, σπάνια όμως σημειώνονται όψιμοι ανοιξιόατικοι παγετοί κατά την διάρκεια άνθισης των δένδρων, που στην ροδακινιά αρχίζει το τελευταίο δεκαήμερο του Αυγούστου.

4.2.3. Εδαφολογικά Στοιχεία

Το ανάγλυφο του εδάφους έχει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που παρουσιάζουν τα εδάφη που διαμορφώνονται στις υπώρειες μεγάλων ορεινών όγκων. Τα περισσότερα εδάφη είναι επικλινή, με μεγαλύτερες ή μικρότερες κλίσεις. Εδάφη με πολύ μικρές κλίσεις ή ισόπεδα βρίσκονται στις παραλίμνιες περιοχές, στις εκβολές των χειμάρρων και στις κορυφές των λόφων ή τους αυχένες των κλιτύων. Η καλλιέργεια των εδαφών γίνεται σε πλατιές ισοϋψείς αναβαθμίδες, οι οποίες έχουν διαμορφωθεί από αιώνων με αντιστήριξη από φυσική άγρια θαμνώδη βλάστηση.

Οι τύποι εδαφών της κοιλάδας προήλθαν από ασβεστολιθικά πετρώματα του ΝΑ Βερμίου, τα ψαμμιτικά και σχιστολιθικά των Πιερίων και λεπτόκοκκα φερτά υλικά του Αλιάκμονα, τα οποία μεταφέρθηκαν από μακρινές αποστάσεις. Τα περισσότερα εδάφη είναι προσχωματικά, από υλικά τα οποία μεταφέρθηκαν από τους χειμάρρους των Πιερίων, με χονδρόκοκκες αποθέσεις στις υπώρειες αυτών και λεπτόκοκκες στις εκβολές τους όπου και αναμιγνύονται με αυτές του Αλιάκμονα. Στις κεντρικές και δυτικές περιοχές συναντούμε ασπροχώματα με προσμίξεις ή μη άμμου. Στις νοτιοδυτικές περιοχές υπάρχουν συνήθως προσχωματικά εδάφη με μεγάλη

περιεκτικότητα σε άμμο. Στις υπώρειες των Πιερίων και τις χαμηλότερες κλιτύες αυτών τα εδάφη είναι κυρίως δασικά.

Το τοπογραφικό ανάγλυφο της περιοχής και το ποικίλο μητρικό υλικό των πετρωμάτων της, καθώς και σε σχέση με άλλους παράγοντες εδαφογένεσης είχαν ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη μεγάλης ποικιλομορφίας εδαφών ως προς την γονιμότητα, την μηχανική σύσταση κ.α. . Τέλος, η γονιμότητα των εδαφών ποικίλει ανάλογα με την περιοχή και κυμαίνεται από πολύ πλούσια έως πολύ φτωχή.

4.2.4. Χρήσεις Γης

Η Δ.Ε. Βελβενδού περιλαμβάνει 20,7 χιλ.στρέμματα μόνιμων καλλιεργειών (16,25% της Δ.Ε.) και 7,1 χιλ.στρέμματα (5,57% ΤΗΣ Δ.Ε.) ετερογενών γεωργικών περιοχών. Η περιοχή του Βελβενδού χαρακτηρίζεται στον παραγωγικό τομέα ως αγροτική περιοχή, εξ' αιτίας της εντατικοποίησης της εκμετάλλευσης της γης με δυναμικές δενδρώδεις καλλιέργειες και κατά κύριο λόγο της ροδακινιάς. Οι χαρακτηρισμένοι βοσκότοποι κατέχουν ένα μικρό ποσοστό του συνόλου και σε αυτές τις εκτάσεις περιλαμβάνονται μεταβατικές δασώδεις και θαμνώδεις εκτάσεις, συνδυασμοί θαμνώδων και ποωδών εκτάσεων και εκτάσεις με αραιή η καθόλου βλάστηση. Οι γεωργικές εκτάσεις είναι συνολικά 21,8% αλλά το 70% αυτών είναι μόνιμες καλλιέργειες. Οι δασικές εκτάσεις καταλαμβάνουν 64,5 χιλ.στρέμματα και οι ημιφυσικές εκτάσεις 23 χιλ.στρέμματα. Το σύνολο των δασικών και ημι-φυσικών εκτάσεων καλύπτει το 68,68% της συνολικής έκτασης. Στην Δ.Ε. Βελβενδού υπάρχουν 8,6 χιλ. στρέμματα χερσαίων υδάτων, ενώ συνολικά οι εκτάσεις που καλύπτονται από νερό ανέρχονται στο 6,75% της υπό μελέτη περιοχής, ένα ποσοστό εξαιρετικά υψηλό.

4.2.5. Βλάστηση

Η αυτοφυής βλάστηση στην υπό μελέτη περιοχή είναι πολύ πλούσια σε ετήσια και πολυετή φυτά, ενώ κυριαρχεί η θαμνώδης και δενδρώδης βλάστηση, η οποία ποικίλει από περιοχή σε περιοχή ανάλογα με τον τύπο του εδάφους και την θέση που αναπτύσσεται.

Από τα δενδρώδη κυριαρχούν: τα πλατάνια(*Platanion orientalis*), οι φτελιές(*Ulmus spp.*, L), οι Δρυς(*Quercus spp.*, L.), οι κέλτις μικρουκουκκίες, Μελοκουκκίες κ.α. . Από τα θαμνώδη, αυτά που κυριαρχούν είναι: ο ρούβος, η βατομουριά(*Rubus spp.*, L), οι κρانيές(*Cornus spp.*, L), τα π ουρνάρια(*Quercus coccifera*, L.), οι τσαπουρνιές(*Prunus spinosa*, L.), κ.α. . Οι ψηλότερες κλιτύες των Πιερίων είναι καλυμμένες από πυκνά πευκοδάση, με κυρίαρχα είδη τη Μαύρη Πεύκη(*Pinus nigra*, L.) και την *Pinus sylvestris*, L. . Από τα άγρια είδη οπωροφόρων επικρατούν: οι Αγριοαχλαδιές ή Απιδιές(*Pyrus communis*, *Pyrus spp.*, L.), οι Γκορτσιές(*Pyrus amygdaliformis*, *Pyrus spp.*, *Vill.*), τα Προυνοειδή: οι Αγριοκορομηλιές(*Prunus myrobalan* και *Prunus insititia*, L.), οι Αγριοβερυκοκκίες(*Prunus armeniaca*, L.), οι Καρυδιές(*Juglans regia*, L.), οι Κυδωνιές(*Cydonia oblonga*, *Mill.*), οι Συκιές(*Ficus carica*, L.), οι Μουριές(*Morus nigra* και *Morus malba*, L.), κ.α. .

Από τα καλλιεργούμενα είδη οπωροφόρων, ευδοκμούν όλα τα είδη φυλλοβόλων οπωροφόρων, εκτός από τα υποτροπικά, και όλα καλλιεργούνται από πολλούς παραγωγούς, σε μεμονωμένους οπωρώνες ή δένδρα, για αυτοκατανάλωση ή διάθεση στην τοπική αγορά. Το είδος που καλλιεργείται σε μεγάλη έκταση, για διάθεση στην εθνική και διεθνή αγορά, είναι η Ροδακινιά ενώ σε μικρότερη έκταση καλλιεργείται η Μηλιά. Παλαιότερα καλλιεργούνταν η Φράουλα, σε υπαίθρια μορφή, διάφορα λαχανικά, όσπρια, δημητριακά και χορτοδοτικά είδη. Τέλος, στα ασβεστούχα εδάφη καλλιεργείται η Άμπελος, με οινοποιήσιμες κυρίως ποικιλίες.

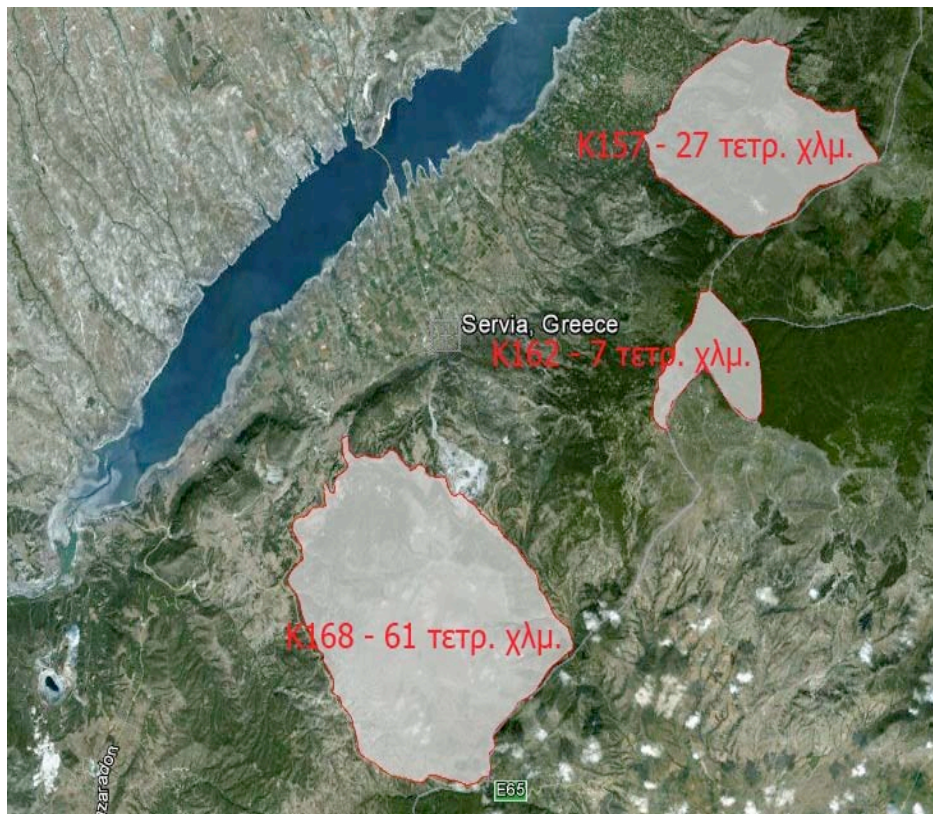
4.2.6. Οικοσυστήματα – Προστατευόμενες Περιοχές

Στην ευρύτερη περιοχή του Βελβενδού Κοζάνης, κυρίαρχο είδος αποτελούν τα κωνοφόρα δέντρα τα οποία καλύπτουν το 90% των δασικών εκτάσεων, ενώ το υπόλοιπο καλύπτεται από φυλλοβόλα.

Πιο συγκεκριμένα, στην Δ.Ε. Βελβενδού υπάρχει το Δασικό Σύμπλεγμα Αγίας Κυριακής – Καταφυγίου, με έκταση περίπου 65.000 στρέμματα, αποτελούμενο από πεύκα, έλατα και οξιές. Το συγκεκριμένο Δασικό Σύμπλεγμα αποτελεί το σημαντικότερο δάσος για την ευρύτερη περιοχή και αξιοποιείται ακόμη και παραγωγικά. Επίσης, οι περιοχές Αβουζιανή, Μονή Αγ.Βαρβάρας και Μπλασιά της

Δ.Ε. Βελβεντού (Κ157 – ΦΕΚ 405/9-7-81) και Ανήλιο (Κ162 – ΦΕΚ 779/16-6-76) αποτελούν καταφύγια άγριων ζώων, ενώ η περιοχή Καταρράκτης “Σκεπασμένο” είναι χαρακτηρισμένη ως φυσικό τοπίο (ΑΤ4011025).

Η τεχνητή λίμνη Πολυφύτου έχει καταγραφεί ως υγρότοπος από την Εθνική Απογραφή Υγροτόπων, το έτος 1994, με τον κωδικό GR133103000 (ΕΚΒΥ 1994). Παρ’όλα’υτά, η λίμνη δεν ανήκει σε κανένα επιστημονικό ή εθνικό κατάλογο προστατευόμενων περιοχών, λόγω του ότι υπάρχουν τεράστιες χρονικές και τοπικές διακυμάνσεις του ύψους της στάθμης και συνεπώς δεν μπορούν να δημιουργηθούν μόνιμες μικροθέσεις που θα ήταν δυνατό να φιλοξενήσουν σημαντικά είδη πανίδας και χλωρίδας. Τέλος, τα σημαντικότερα είδη ιχθυοπανίδας είναι η πέστροφα, το τυλινάρι, το τσιρώνάκι, η μαλαμίδα κ.α., ενώ σημαντικά αλιεύματα της περιοχής είναι το γριβάδι, η πλάτικα, η πεταλούδα, η πέρκα και ο γουρλιανός.

ΧΑΡΤΗΣ 2. ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ ΑΓΡΙΩΝ ΖΩΩΝ

ΠΗΓΗ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Σερβίων – Βελβεντού 2012, Α'φάση: Στρατηγικός Σχεδιασμός

4.2.7. Υδάτινο Δυναμικό

Οι ορεινοί όγκοι που βρίσκονται τριγύρω της κοιλάδας και κυρίως τα Πιέρια Όρη, την τροφοδοτούν με αρκετές ποσότητες πηγαίων υδάτων, τα οποία είναι κατάλληλα και για την άρδευση των καλλιεργειών. Μεγάλες ποσότητες υδάτων παρέχονται από το ρέμα της Λάφστας (Λαφόρεμα) καθώς και από τον Ξηρόλακκα, την Αβουζιανή και τον Αμμόλακκα. Επίσης, εκτός από τα ρέματα που μεταφέρουν νερά από τις πηγές των Πιερίων, υπάρχουν και αρκετές πηγές εντός της κοιλάδας που αρδεύουν μικρές εκτάσεις σε κοντινή απόσταση από αυτές. Η δυνατότητα άρδευσης των παροχών των πηγαίων υδάτων κυμαίνεται από 7.000 έως 12.000 στρέμματα ανάλογα με την καλλιέργεια και τις κλιματικές συνθήκες, που κατά κύριο λόγο αφορούν στις βροχοπτώσεις.

Επίσης, τα τελευταία είκοσι χρόνια, το μεγαλύτερο μέρος των καλλιεργήσιμων εκτάσεων αρδεύεται από κλειστό δίκτυο, το οποίο τροφοδοτείται με νερό από την λίμνη Πολυφύτου, ενώ οι περιοχές που βρίσκονται γύρω από το οικισμό στις υπώρειες των Πιερίων, καθώς και κάποιες άλλες εκτάσεις, αρδεύονται από ανοιχτά δίκτυα που τροφοδοτούνται από τα πηγαία νερά των Πιερίων Ορέων.

Τέλος, όσον αφορά στις ανάγκες ύδρευσης, η Δ.Ε. Βελβενδού έχει συνολική ετήσια κατανάλωση 0,46 εκ. κυβ. μ. ή 122,53 κυβ. μ. ανά κάτοικο. Στην περίπτωση της άρδευσης, το 89,8% της συνολικής ζήτησης αφορά στην άρδευση αγροτικών εκτάσεων, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι λόγω της μεγάλης προσφοράς από τον ποταμό Αλιάκμονα, δεν παρατηρούνται ελλείψεις σε ύδατα.

4.2.8. Συνοπτική παρουσίαση της Αγροτικής Παραγωγής

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011, η Δ.Ε. Βελβενδού έχει μόνιμο πληθυσμό 4.016 κατοίκους εκ των οποίων οι 1.150 είναι αγρότες που απασχολούνται σε οικογενειακές αγροτικές εκμεταλλεύσεις.

Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις είναι οικογενειακής μορφής, μικρές σε έκταση και πολυτεμαχισμένες, ενώ οι καλλιεργητικές φροντίδες των οπωρώνων γίνονται από τον αρχηγό της εκμετάλλευσης με την βοήθεια των μελών της οικογένειάς του. Σε κάθε

γεωργική εκμετάλλευση αναλογούν περίπου 30 στρέμματα, σε 8 αγροτεμάχια με μέση έκταση 3-4 στρέμματα ανά αγροτεμάχιο.

Το σύνολο της αγροτικής παραγωγής της Δ.Ε. Βελβενδού προέρχεται από συνεταιριζόμενους αγρότες που είναι μέλη των δύο συνεταιρισμών – Ομάδων Παραγωγών: ΑΣΕΠΟΠ και ΔΗΜΗΤΡΑ, οι οποίοι παραδίδουν υποχρεωτικά όλη τους την παραγωγή στους συνεταιρισμούς, κανονισμός που ορίζεται βάσει καταστατικού.

Ο συνεταιρισμός ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού αριθμεί περίπου 400 μέλη, με συνολική έκταση 5.500 στρέμματα όπου το 98% της συνολικής παραγωγής είναι τα ροδάκινα και τα νεκταρίνια, αποτελώντας και το βασικό προϊόν του συνεταιρισμού. Επίσης, στο ροδάκινο και νεκταρίνι καλλιεργούνται συνολικά 68 ποικιλίες. Το δεύτερο προϊόν σε ποσότητα παραγωγής είναι το μήλο και στη συνέχεια υπάρχουν σε μικρές ποσότητες δαμάσκηνα, τομάτες, κυδώνια, κεράσια, και αχλάδια. Η συνολική ποσότητα των προϊόντων του συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού φτάνει τα 9.000.000 εκ.κιά ετησίως.

Ο Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» αριθμεί περίπου 140 παραγωγούς με συνολική έκταση 2.260 στρέμματα όπου περίπου το 90% της συνολικής παραγωγής είναι τα ροδάκινα και τα νεκταρίνια, αποτελώντας και το βασικό προϊόν του συνεταιρισμού. Το δεύτερο προϊόν σε ποσότητα παραγωγής είναι το μήλο, με ποσοστό περίπου 5% της συνολικής παραγωγής. Πιο συγκεκριμένα, 1.600 στρέμματα καλλιεργούνται με ροδάκινα, 600 στρέμματα με νεκταρίνια, 50 στρέμματα με μήλα και 10 στρέμματα με κυδώνια, ενώ σε πολύ μικρές ποσότητες υπάρχουν και δαμάσκηνα. Όσον αφορά στο κυρίως προϊόν, καλλιεργούνται 60 ποικιλίες στο ροδάκινο και 60 ποικιλίες στο νεκταρίνι. Τέλος, τα τελευταία χρόνια έχει ξεκινήσει μία προσπάθεια καλλιέργειας στο βερίκοκο και στο κεράσι.⁶

⁶ Τα συγκεκριμένα στοιχεία είναι σύμφωνα με τις απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων, όπου για το σύνολο των απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 1^η Υποκατηγορία: «Κύριο προϊόν του συνεταιρισμού και μελλοντικοί στόχοι του συνεταιρισμού με βάση το κυρίως προϊόν», της 5^{ης} Κατηγορίας: «Για την ανάπτυξη της συλλογικής δράσης προϋποτίθεται ένας συλλογικός σκοπός: εξέλιξη και διαφοροποίηση του σκοπού στη ροή του χρόνου», της 1^{ης} Θεματικής Ενότητας: «Το θέμα του Κοινοτισμού και της Συλλογικότητας στο Βελβενδό».

4.2.9. Σύνθεση των Απόψεων των Συνεντευξιαζόμενων και Ανάλυση

Σύμφωνα με τους Τομ Ντέιλ και Βέρμον Γκιλλ (από Το μικρό είναι όμορφο, σελ.93 - «Επιφάνεια και Πολιτισμός», 1955):

«Ο άνθρωπος, είτε πολιτισμένος είτε απολίτιστος, είναι ένα παιδί της φύσης – δεν είναι ο άρχοντας της φύσης. Πρέπει να υποτάξει τις δραστηριότητες του σ'ορισμένους φυσικούς νόμους, αν επιθυμεί να διατηρήσει την κυριαρχία του πάνω στο περιβάλλον του. Όταν επιχειρεί να παρακάμψει τους νόμους της φύσης, συνήθως καταστρέφει το φυσικό του περιβάλλον. Και καθώς το περιβάλλον του ταχύτατα καταστρέφεται, ο πολιτισμός του παρακμάζει.»

Η κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος μίας περιοχής σχετίζεται άμεσα τόσο με τρόπο ζωής του συνόλου της κοινωνίας που δραστηριοποιείται στην συγκεκριμένη περιοχή όσο και με τον πολιτισμό που αυτή προάγει. Είναι γεγονός ότι στην ιστορική εξέλιξη της ανθρωπότητας, οι μεγαλύτερες καταστροφές του φυσικού περιβάλλοντος πραγματοποιήθηκαν σε περιόδους ακμάζουσες του καπιταλιστικού συστήματος και ιδιαίτερα με την άνθηση της βιομηχανίας. Για την ακρίβεια, ο άνθρωπος άρχισε να καταστρέφει τόσο το φυσικό όσο και ανθρωπογενές του περιβάλλον, όταν θεώρησε τον εαυτό του σαν μία δύναμη έξω από την φύση, έτοιμη να την καταχτήσει. Όταν άρχισε να εξουσιάζει την φύση τότε άρχισε και να εξαντλεί τις φυσικές πηγές, να καίει ή να κόβει τα δέντρα από τις δασωμένες λοφοπλαγιές, να σκοτώνει τα περισσότερα από τα άγρια ζώα, να διαβρώνει και να περιορίζει την έκταση των καλλιεργήσιμων γαιών, να μολύνει τα ποτάμια, να σπαταλά το μεγαλύτερο μέρος του ορυκτού πλούτου ενώ με την εντατική γεωργική καλλιέργεια να αδυνατίζει τους αγρούς. Με αυτού του είδους την καταστροφή, που ο ίδιος ο άνθρωπος δημιούργησε, ο πολιτισμός του παρακμάζει.

Σύμφωνα με τον Σουμάχερ (1980, σελ.93), «Μελετήστε πώς χρησιμοποιεί μία κοινωνία την γη της και θα καταλήξετε σε απόλυτα ασφαλές συμπέρασμα σχετικά με το μέλλον της.». Η μεγαλύτερη των υλικών πηγών του πλανήτη μας θεωρείται η γη και αποτελεί έργο του ανθρώπου να μπορέσει να την προστατεύσει και να την διαφυλάξει. Καθώς η γη αποτελεί έναν ανεκτίμητο παράγοντα, η σωστή αξιοποίησή της από τον άνθρωπο, συμβάλλει στην παραγωγή τροφών προκειμένου να επιτευχθεί

έναν σωστό τρόπο ζωής, στην παραγωγή και διαφύλαξη του πολιτισμού του ανθρώπου, καθώς και στην διαμόρφωση μίας κοινωνικής θεώρησης, όπου ο άνθρωπος εναντιώνεται στην συνεχώς αυξανόμενη ληστρική εκμετάλλευση της φύσης και θεωρεί τον εαυτό του ως αναπόσπαστο κομμάτι της φύσης και όχι κυρίαρχό της.

Στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης ανάπτυξης, κάθε προσπάθεια ανάπτυξης είναι συνυφασμένη με την ανάγκη προστασίας της φύσης, η οποία εμπεριέχει ως αναπόσπαστο κομμάτι της τον άνθρωπο και τους πολιτισμούς του. Συνεπώς, προκειμένου να μελετήσουμε την αναπτυξιακή εξέλιξη της υπό μελέτη περιοχής, θεωρήσαμε απαραίτητο να μελετήσουμε και την σχέση των βελβενδινών με το φυσικό τους περιβάλλον. Όπως γίνεται κατανοητό από την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος του Βελβενδού Κοζάνης, πρόκειται για μία περιοχή που αφ' ενός διαθέτει σημαντικό φυσικό πλούτο και αφ' ετέρου χαρακτηρίζεται ως μία καθαρά αγροτική περιοχή, εξ 'αιτίας της εντατικοποίησης της εκμετάλλευσης της γης με δυναμικές δενδρώδεις καλλιέργειες. Επομένως, από την μία πλευρά μας ενδιέφερε να μελετήσουμε τον βαθμό περιβαλλοντικής συνείδησης του συνόλου της κοινωνίας της υπό μελέτη περιοχής και από την άλλη πλευρά κατά πόσο η ίδια η δομή των συνεταιρισμών προωθεί στα μέλη τους τρόπους καλλιέργειας με φιλοπεριβαλλοντικούς όρους.

Συνεπώς ⁷, όσον αφορά στους συνεταιρισμούς, από το σύνολο των συνεντευξιαζόμενων, οι δεκατέσσερις (14) υποστηρίζουν την άποψη ότι η φιλοσοφία των συνεταιρισμών χαρακτηρίζεται από περιβαλλοντική συνείδηση, υιοθετώντας τρόπους γεωργικής καλλιέργειας με φιλοπεριβαλλοντικούς όρους και με σεβασμό τόσο στον παραγωγό όσο και στον καταναλωτή. Το συγκεκριμένο γεγονός επιβεβαιώνεται από την εφαρμογή, εκ μέρους των συνεταιρισμών, του «συστήματος ολοκληρωμένης παραγωγής» και συνεπώς, η αιτιολόγηση της παραπάνω άποψης των συνεντευξιαζόμενων, στηρίζεται κυρίως στην υιοθέτηση των αρχών και στην εφαρμογή συγκεκριμένων μεθόδων που υποστηρίζει το εν λόγω σύστημα γεωργικής παραγωγής. Προκειμένου να γίνουμε πιο σαφείς επί του θέματος αλλά και για να

⁷ Για το σύνολο των απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 8^η Υποκατηγορία: «Περιβαλλοντική συνείδηση των Συνεταιρισμών και της κοινωνίας του Βελβενδού», της 1^{ης} Κατηγορίας: «Κατανόηση κοινωνικο – οικονομικών Στόχων », της 4^{ης} Θεματικής Ενότητας: «Οι Αρχές των Συνεταιρισμών».

δώσουμε μία πιο ολοκληρωμένη εικόνα του τρόπου γεωργικής παραγωγής στο Βελβενδό, ακολουθεί μία σύντομη περιγραφή του συστήματος ολοκληρωμένης παραγωγής, σε σχέση τόσο με το τρόπο που εφαρμόζεται στην υπό μελέτη περιοχή όσο και σύμφωνα με τις απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων.

Σε γενικές γραμμές, το συγκεκριμένο σύστημα γεωργικής παραγωγής ακολουθεί μία φιλοσοφία η οποία θεμελιώνεται στη θέση που υποστηρίζει την άποψη για ανάγκη προστασίας τόσο του φυσικού περιβάλλοντος όσο και κα του παραγωγού και καταναλωτή. Συνεπώς, για την σωστή εφαρμογή του, κρίνεται απαραίτητη η συστηματική και με ολιστικό τρόπο καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης του συνόλου των παραγωγών των συνεταιρισμών. Αξίζει να σημειωθεί ότι όσον αφορά στους υπό εξέταση συνεταιρισμούς, αυτού του είδους η φιλοσοφία, που αποτελεί βασικό θεμέλιο για την εφαρμογή του συστήματος, προϋπήρχε της έκδοσης των σχετικών Ευρωπαϊκών Οδηγιών, ενώ από την στιγμή έναρξης της τυπικής υιοθέτησής του, συστηματοποιήθηκε και καλλιεργήθηκε ακόμη περισσότερο, αποκτώντας την προαπαιτούμενη τεχνογνωσία καθώς και τις αναγκαίες υποδομές εφαρμογής του.

4.2.9.1. Περιγραφή του Συστήματος της Ολοκληρωμένης Παραγωγής στο Βελβενδό Κοζάνης

Το σύστημα της ολοκληρωμένης παραγωγής είναι ένα σύστημα γεωργικής παραγωγής, το οποίο αποτελεί την χρυσή τομή μεταξύ της συμβατικής γεωργίας και της βιολογικής γεωργίας, για τους εξής λόγους: 1) διατηρεί την παραγωγικότητα σε υψηλά επίπεδα όπως και η συμβατική γεωργία, 2) βελτιώνει την ποιότητα των παραγομένων προϊόντων προς την εμφάνιση, τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και την θρεπτική τους αξία, 3) σέβεται το περιβάλλον και τελεί εν αρμονία με τα οικοσυστήματα της κάθε περιοχής, 4) μειώνει στο ελάχιστο δυνατό την χρήση των φυσικών πόρων της γης, 5) μπορεί να εφαρμοστεί εύκολα από τους παραγωγούς, εάν εκπαιδευτούν στην τεχνολογία του, χωρίς να χρειάζεται προσαρμογή των εκμεταλλεύσεων και 6) είναι διεθνώς αποδεκτό και τα προϊόντα που παράγονται μπορούν να διατεθούν στην αγορά ως πιστοποιημένα, αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητά τους.

Στην συνέχεια, οι στόχοι του συστήματος είναι οι εξής: 1) μείωση των φυσικών εισροών στις απολύτως απαραίτητες, 2) μείωση των χημικών εισροών στο ελάχιστο δυνατό, 3) αποφυγή της χρήσης χημικών ουσιών, επικίνδυνων για την υγεία του καταναλωτή, του περιβάλλοντος και των ωφέλιμων οργανισμών, 4) βελτίωση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων και 5) διατήρηση της παραγωγικότητας των καλλιεργειών και της γονιμότητας του εδάφους.

Επίσης, η Ε.Ε. έχει καθορίσει δώδεκα κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες περιγράφουν το σύστημα και είναι οι εξής:

- 1) Στόχοι της Ολοκληρωμένης Παραγωγής
- 2) Εκπαίδευση και Μετεκπαίδευση
- 3) Καταλληλότητα υποκειμένου και ποικιλίας
- 4) Θρέψη – Λίπανση
- 5) Ζιζανιοκτόνα
- 6) Άρδευση
- 7) Κλάδεμα – Βλάστηση
- 8) Αραιώμα καρπών
- 9) Ολοκληρωμένη φυτοπροστασία
- 10) Τεχνικές εφαρμογής Ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας
- 11) Περιβάλλον χώρος – Οικοσυστήματα
- 12) Συγκομιδή, Συντήρηση

Επιπροσθέτως, έχουν διατυπωθεί και οι αρχές του Συστήματος, οι οποίες είναι:

1. Η Ολοκληρωμένη Παραγωγή απαιτεί μια ολιστική προσέγγιση.
2. Η αγροτική επιχείρηση στο σύνολό της είναι η μονάδα που ενεργοποιεί την Ολοκληρωμένη Παραγωγή.
3. Σημαντικές στρατηγικές όπως, η εξισορρόπηση των κύκλων των θρεπτικών στοιχείων και η άριστη χρήση των μέσων παραγωγής, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται από την επιχείρηση συνολικά και οι απώλειες να είναι περιορισμένες.
4. Τα δευτερεύοντα ανεπιθύμητα αποτελέσματα, όπως η μόλυνση των υπόγειων και επιφανειακών νερών, του περιβάλλοντος κ.λ.π. πρέπει να μειωθούν.
5. Οι γνώσεις της γεωργικής εκμετάλλευσης, σε ότι αφορά την Ολοκληρωμένη Παραγωγή, πρέπει να ανανεώνονται συνεχώς.

6. Τα εγκατεστημένα αγροοικοσυστήματα πρέπει να συντηρούνται, ως παράγοντες κλειδιά της Ολοκληρωμένης Παραγωγής.
7. Η βιοποικιλότητα πρέπει να ενθαρρύνεται.
8. Η ενδογενής γονιμότητα του εδάφους πρέπει να διατηρείται και να βελτιώνεται.
9. Οι αποφάσεις που σχετίζονται με την προστασία των καλλιεργειών στηρίζονται στην Ολοκληρωμένη Προστασία.
10. Η ποιότητα των προϊόντων πρέπει να αξιολογείται, μέσω των οικολογικών παραμέτρων του συστήματος παραγωγής, καθώς και μέσω των κλασικών κριτηρίων εμφάνισης και οργανοληπτικών χαρακτηριστικών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι για την επιτυχή εφαρμογή του συστήματος ολοκληρωμένης παραγωγής προαπαιτείται η αξιοποίηση των κατάλληλων μεθόδων και τεχνικών στις καλλιεργητικές φροντίδες.

Όσον αφορά στην διάθεση των προϊόντων στην αγορά, μπορεί να πραγματοποιείται με ειδικό σήμα, το οποίο πιστοποιεί την ποιότητα και το σύστημα παραγωγής των προϊόντων, κατ' όπιν ενδεδειγμένων ελέγχων καθ' όλη τη διάρκεια της παραγωγικής διαδικασίας. Στη χώρα μας, θεσμοθετήθηκε από την Πολιτεία το έτος 1998 ειδικός οργανισμός, ο Ο .Π.Ε.ΓΕ.Π. (Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων), γνωστός και ως AGROCERT, ο οποίος εποπτεύεται από τον Υπουργό Γεωργίας. Κύριος στόχος του Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π είναι η απόδοση ταυτότητας στα γεωργικά προϊόντα ποιότητας, μέσω της πιστοποίησης και χορήγησης σήματος. Πιο συγκεκριμένα, ο οργανισμός αναλαμβάνει κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων, την σύνταξη πρωτοκόλλων, τους ελέγχους, την πιστοποίηση και την χορήγηση σήματος, για τα προϊόντα που παράγονται με το Σύστημα Ολοκληρωμένης Παραγωγής. Ο AGROCERT έχει προχωρήσει στην εκπόνηση των εξής δύο προτύπων:

- 1) AGRO 2-1: Περιλαμβάνει γενικές απαιτήσεις στο σύνολο της γεωργίας που μπορούν να επιθεωρηθούν αντικειμενικά. Αποτελεί το σύνολο των αρχών για την πιστοποίηση του Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης που είναι εφαρμόσιμο σε κάθε γεωργική εκμετάλλευση ανεξάρτητα από κάθε είδος της παραγωγικής της κατεύθυνσης.

- 2) AGRO 2-2: Περιγράφει τις τεχνικές και νομικές απαιτήσεις του συστήματος στη φυτική παραγωγή που συνοδεύουν το πρότυπο AGRO 2-1. Περιλαμβάνει τους γενικούς κανόνες ορθής γεωργικής πρακτικής και τα συνοδευτικά μέτρα φιλοπεριβαλλοντικής άσκησης της γεωργίας (φυτικής παραγωγής), ώστε να παράγονται ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα και να επιτυγχάνεται η άριστη διαχείριση του περιβάλλοντος.

Στον Βελβενδό Κοζάνης, το γεγονός ότι το σύνολο των παραγωγών είναι μέλη σε έναν από τους δύο συνεταιρισμούς της υπό μελέτη περιοχής, βοήθησε σημαντικά στην καλύτερη προώθηση και υιοθέτηση του συστήματος ολοκληρωμένης παραγωγής, ενώ οι οικογενειακού τύπου γεωργικές εκμεταλλεύσεις έχουν ως αποτέλεσμα να πραγματοποιούνται με μεγάλη προσοχή όλες οι καλλιεργητικές φροντίδες. Συνεπώς, στον συνεταιρισμό Ο.Π. –Α.Σ. Βελβενδού “Η ΔΗΜΗΤΡΑ”, όλη η ποσότητα ροδακίνων και νεκταρινιών παράγεται με το σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης, σύμφωνα με τα πρότυπα AGRO 2.1 και AGRO 2.2, πιστοποιημένο από την AGROCERT με αριθμό πιστοποιητικού: 2/037-2142.01/1.0. Αντιστοίχως, ο συνεταιρισμός ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, εφαρμόζει, τα τελευταία χρόνια, το σύστημα της ολοκληρωμένης παραγωγής κατά AGRO 2.1 και 2.2. και είναι πιστοποιημένος κατά ISO, HACCP, GLOBALGAP και EUREGAP.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων, με την σωστή υιοθέτηση και εφαρμογή του συστήματος ολοκληρωμένης παραγωγής, επιτυγχάνεται η προστασία του περιβάλλοντος, του καταναλωτή και του παραγωγού. Πιο συγκεκριμένα, από την πλευρά των συνεταιρισμών πραγματοποιούνται, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, έλεγχοι υπολειμμάτων σε τυχαίες παρτίδες ροδακίνων των παραγωγών, προκειμένου να ελέγξουν την ποιότητα του προϊόντος προτού διατεθεί στην αγορά. Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι και στους δύο συνεταιρισμούς, από την στιγμή εφαρμογής του συστήματος ολοκληρωμένης παραγωγής, από το σύνολο των ελέγχων που έχουν πραγματοποιηθεί, ελάχιστες φορές έχει δημιουργηθεί πρόβλημα όσον αφορά στα επίπεδα υπολειμμάτων του προϊόντος, ενώ σε αυτή τη περίπτωση η διοίκηση του συνεταιρισμού, εφαρμόζοντας έναν αυστηρό κανονισμό που ισχύει ανεξαιρέτως για όλα τα μέλη, υποχρεώνει τον παραγωγό να αποσύρει το σύνολο της παραγωγής του. Στην συνέχεια, προκειμένου να παραχθεί ένα ποιοτικό

προϊόν, δηλαδή η ποσότητα των υπολειμμάτων να είναι στα επιτρεπτά όρια, καθώς και να προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον της υπό μελέτη περιοχής, πραγματοποιείται μία σειρά ενεργειών από τους συνεταιρισμούς, όπως αυτές αναλύονται στην συνέχεια.

Κατ' αρχήν, οι ποικιλίες ροδακινιάς που καλλιεργούνται στην υπό μελέτη περιοχή, έχουν επιλεγεί βάσει των εδαφολογικών και κλιματολογικών συνθηκών, ώστε αφ' ενός να δίνουν μεγάλες αποδόσεις και καλή ποιότητα καρπού και αφ' ετέρου να παρουσιάζουν αντοχή σε εχθρούς, ασθένειες και αντιξοότητες του περιβάλλοντος. Γι' αυτό και στην περίπτωση εγκατάστασης νέων οπωρώνων από τους παραγωγούς, οι συνεταιρισμοί πραγματοποιούν εξ' αρχής τις απαραίτητες μελέτες, ώστε να επιλεγεί το σωστό είδος καλλιέργειας.

Στην συνέχεια, πραγματοποιούνται εδαφολογικές μελέτες και αναλύσεις φύλλων με στόχο την επιλογή των κατάλληλων λιπασμάτων, τον τύπο αυτών, όπως και τον προσδιορισμό τόσο των ποσοτήτων που πρέπει να χρησιμοποιηθούν όσο και του κατάλληλου χρόνου και τρόπου εφαρμογής τους. Επίσης, πραγματοποιείται επιλογή κατάλληλων ζιζανιοκτόνων, με τα ίδια κριτήρια που γίνεται και η επιλογή των φυτοφαρμάκων. Ακολουθώντας, στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας εφαρμόζεται και το σύστημα "comfuzio", μέσω του οποίου εξαλείφεται η χρήση των εντομοκτόνων ουσιών. Στην Ελλάδα, το συγκεκριμένο σύστημα βρίσκεται σε πειραματικό στάδιο, ενώ για τους υπό μελέτη συνεταιρισμούς υπάρχει η προοπτική πλήρους εφαρμογής του, σε πλάνο τετραετίας. Αξίζει να σημειωθεί, ότι ενώ σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες το συγκεκριμένο σύστημα εφαρμόζεται εδώ και 25 χρόνια, όπως για παράδειγμα στην Ιταλία, στο πλαίσιο του ελλαδικού χώρου δεν έχει εκδοθεί έγκριση από το αρμόδιο Υπουργείο, με αποτέλεσμα να αναστέλλεται συνεχώς η εφαρμογή του, έχοντας άμεσες αρνητικές συνέπειες τόσο στο φυσικό περιβάλλον όσο και στην ποιότητα του προϊόντος. Πιο συγκεκριμένα, η εφαρμογή του συγκεκριμένου συστήματος, για το έτος 2012, πήρε κατ'εξάίρεση έγκριση από το Υπουργείο, για 120 ημέρες, έπειτα από παρέμβαση του Πρόεδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού. Όσον αφορά στα υπολείμματα των υλικών συσκευασίας, τα κενά δοχεία των φυτοπροστατευτικών ουσιών κ.α. , τα οποία ρυπαίνουν και μολύνουν το περιβάλλον απομακρύνονται από τον οπωρώνα και καταστρέφονται σε ειδικούς χώρους, ενώ κατά την διάρκεια εκτέλεσης διαφόρων

εργασιών στο κτήμα, οι παραγωγοί παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας για την διασφάλιση της υγείας τους.

Στην πορεία, βάσει μετεωρολογικών δεδομένων υπολογίζεται η υδατοκατανάλωση των δένδρων: θερμοκρασία αέρα, υγρασία αέρα, ταχύτητα ανέμου, ηλιακή ακτινοβολία, ηλιοφάνεια, βροχοπτώσεις και εξάτμιση. Η συγκεκριμένη δράση είναι πρωταρχικής σημασίας, αφού δύναται να πραγματοποιηθεί προγραμματισμός των αρδεύσεων, γεγονός που συμβάλλει σημαντικά στην εξοικονόμηση νερού. Αξίζει να σημειωθεί ότι σε αυτήν την κατεύθυνση προσανατολίζονται και οι εργασίες του ΤΟΕΒ Βελβενδού, μέσω του οποίου, υλοποιήθηκε έργο τοποθέτησης 900 ηλεκτροβανών στους οπωρώνες, οι οποίες καταγράφουν και χρεώνουν τις ακριβείς ποσότητες που καταναλώνονται. Το συγκεκριμένο έργο, συνέβαλλε θετικά τόσο στην αύξηση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων όσο και στο φαινόμενο της κατασπατάλησης του νερού.

Έπειτα, ο ι ίδιοι οι συνεταιρισμοί συνεργάζονται με επιστημονικά κέντρα, ερευνητικά ιδρύματα καθώς και άλλους αρμόδιους φορείς όπως είναι το ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε (Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας) για επιστημονική, τεχνική και εργαστηριακή υποστήριξη. Ακολούθως, πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά σεμινάρια, τα οποία αφορούν στις καλλιεργητικές φροντίδες, όπως είναι: 1) τρόποι κλαδέματος και αραίωσης των καρπών – καθώς οι συγκεκριμένες διαδικασίες παίζουν σημαντικό ρόλο στην διατήρηση της ζωηρότητας της βλάστησης των δέντρων, στην αύξηση των αποδόσεων και στη βελτίωση της ποιότητας του καρπού -, 2) η εφαρμογή της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας των δέντρων, με στόχο τον περιορισμό, στο ελάχιστο δυνατό, των ποσοτήτων των χημικών ουσιών που είναι επικίνδυνες για το περιβάλλον και για τον άνθρωπο.

Στην συνέχεια, μία από τις βασικές προτεραιότητες των συνεταιρισμών είναι η προστασία και η διατήρηση της αυτοφυής άγριας βλάστησης και κυρίως των δενδρωδών και θαμνωδών ειδών, με απώτερο σκοπό την διαφύλαξη της ισορροπίας του οικοσυστήματος. Με την διαφύλαξη της ισορροπίας του οικοσυστήματος, επιτυγχάνεται η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, γεγονός το οποίο με την σειρά του, συμβάλλει σημαντικά και στην ανάπτυξη του αγροτικού τομέα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η διατήρηση και ο πολλαπλασιασμός

ωφέλιμων οργανισμών, όπως είναι για παράδειγμα κάποια έντομα, τα οποία αποτελούν εχθρούς των βλαβερών, με άμεσο θετικό αποτέλεσμα την μείωση των εντομοκτόνων ουσιών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, με την εφαρμογή της εν λόγω δράσης, σημειώνεται στο Βελβενδό, τα τελευταία χρόνια, αύξηση της αυτοφυής χλωρίδας, όπως και της πανίδας αφού, σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους, παρατηρείται επιστροφή κάποιων άγριων πτηνών, τα οποία τελούσαν υπό εξαφάνιση τις τελευταίες δεκαετίες, καθώς και φωλιές λαγών ακόμη και εντός των καλλιεργούμενων κτημάτων. Με αυτόν τον τρόπο έχει περιοριστεί σε σημαντικό βαθμό η καταστροφή του οικοσυστήματος, λόγω της εντατικής γεωργικής καλλιέργειας, ενώ επιβεβαιώνεται το γεγονός ότι για την ισορροπία του οικοσυστήματος, η αυτοφυής με την καλλιεργούμενη βλάστηση πρέπει να συνδέονται μεταξύ τους.

Για την εφαρμογή όλων των παραπάνω, προϋποτίθεται η ύπαρξη των κατάλληλων υποδομών, τόσο από άποψη στελέχωσης του κατάλληλου επιστημονικού προσωπικού όσο και της αξιοποίησης της κατάλληλης τεχνολογίας, εκ μέρους των υπό μελέτη συνεταιρισμών. Συνεπώς, για την σωστή εφαρμογή της ολοκληρωμένης παραγωγής, οι εν λόγω συνεταιρισμοί, διαθέτουν σύστημα μετεωρολογικών παρατηρήσεων, δίκτυο φερομονικών και χρωματικών παγίδων, ενώ διεξάγονται συχνά δειγματοληψίες από εξειδικευμένο προσωπικό. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, ότι το σύνολο των συνεντευξιαζόμενων, δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη σημασία του ρόλου του γεωπόνου του συνεταιρισμού, αφού υπό την καθοδήγηση και επίβλεψη του γεωπόνου και των συνεργατών του, πραγματοποιούν οι παραγωγοί τις καλλιεργητικές φροντίδες των οπωρώνων καθώς και προγραμματίζεται και οργανώνεται το σύνολο της παραγωγής του συνεταιρισμού. Τέλος, για την σωστή παρακολούθηση και έλεγχο των παραγωγών, οι συνεταιρισμοί διαθέτουν αποθήκη φυτοφαρμάκων απ' όπου και προμηθεύουν τα μέλη τους με τα κατάλληλα φυτοφάρμακα καθ' όλη την διάρκεια των καλλιεργητικών φροντίδων, ενώ οι παραγωγοί είναι υποχρεωμένοι να διαθέτουν ημερολόγιο αγρού, ώστε να σημειώνουν το σύνολο των καλλιεργητικών τους φροντίδων.

Στην συνέχεια, προκειμένου να έχουμε μία ολοκληρωμένη εικόνα για την σχέση του συνόλου της υπό μελέτη κοινωνίας με το φυσικό περιβάλλον, από τη μία πλευρά, μελετήσαμε τα έργα τα οποία έχουν πραγματοποιηθεί, στην κατεύθυνση της

προστασίας του περιβάλλοντος, από την εκάστοτε δημοτική αρχή του Καποδιστριακού Δήμου Βελβενδού και από την άλλη πλευρά, την στάση των ίδιων των πολιτών απέναντι στο περιβάλλον, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τις συνεντεύξεις.

Τα έργα τα οποία έχουν, μέχρι στιγμής, πραγματοποιηθεί στην υπό μελέτη περιοχή, στον τομέα του περιβάλλοντος, είναι τα εξής:

1) Πολυλειτουργικός αγωγός για παραγωγή ρεύματος από νερό.

Στο συγκεκριμένο έργο έχει πραγματοποιηθεί η εγκατάσταση ενός πολυλειτουργικού αγωγού, ο οποίος θα μεταφέρει τα ύδατα από τα Πιέρια Όρη μέχρι και την λίμνη Πολυφύτου, με βασικό στόχο την άρδευση των οπωρώνων. Επίσης, προβλέπεται τα ύδατα των Πιερίων να αξιοποιηθούν και για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, με την βοήθεια ενός αντλιοστροβίλου ο οποίος, βάσει μελέτης, θα παρέχει 1.9 Mwt. Στην ουσία πρόκειται για μία μικρή παραγωγική μονάδα, η οποία λειτουργώντας με φιλοπεριβαλλοντικούς όρους απαντά στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και μειώνει σε σημαντικό βαθμό το κόστος παραγωγής στον πρωτογενή τομέα.

2) Ελεγχόμενη άρδευση με ηλεκτρονική υδροληψία για οικονομία νερού.

Το 2011 εκσυγχρονίστηκε το μισό δίκτυο άρδευσης του Βελβενδού, ενώ εκκρεμεί μία δημοπρασία για το υπόλοιπο δίκτυο που υπολογίζεται στην τοποθέτηση 300 ηλεκτροβανών ακόμα. Το συγκεκριμένο σύστημα από την μία πλευρά, κατάφερε να αντιμετωπίσει το φαινόμενο της κατασπατάλησης του νερού και από την άλλη πλευρά, μείωσε σε σημαντικό βαθμό το κόστος του ρεύματος. Επίσης, σημαντικό είναι το γεγονός ότι δεν απαιτείται η συνεχής παρουσία του παραγωγού στον οπωρώνα καθ' όλη την διάρκεια άρδευσής του, γεγονός που συμβάλλει στην αύξηση των εργατοωρών του όπως και της παραγωγικότητάς του.

3) Βιολογικός καθαρισμός.

Ενώ το συγκεκριμένο έργο είναι αρμοδιότητα της Νομαρχίας, η Δ.Ε. Βελβενδού, έπειτα από δική της πρωτοβουλία, προχώρησε στην αγορά

κτημάτων όπου επρόκειτο να εγκατασταθεί ο βιολογικός καθαρισμός καθώς και στη σύσταση μίας ειδικής ομάδας ώστε να συνεισφέρει στις σχετικές μελέτες του έργου. Το έργο αυτό έχει ήδη δημοπρατηθεί και θα ξεκινήσει σύντομα η κατασκευή του.

- 4) Αποκατάσταση χωματερής, μεταφόρτωση απορριμμάτων και υγειονομική ταφή. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχει ΧΥΤΑ σε επίπεδο Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, όπου τα απορρίμματα όλων των δήμων συλλέγονται και μεταφέρονται σ'έναν σταθμό μεταφόρτωσης, ο οποίος βρίσκεται στην είσοδο του Βελβενδού. Από εκεί μεταφέρονται στα λιγνιτικά πεδία της Πτολεμαΐδας, όπου γίνεται ένας διαχωρισμός και τα υπόλοιπα θάβονται σε ΧΥΤΑ. Όμως, προκειμένου να ξεκινήσει το συγκεκριμένο πρόγραμμα μεταφοράς απορριμμάτων ήταν όλοι οι δήμοι αναγκασμένοι να αποκαταστήσουν τις παλιές χωματερές. Έτσι, ο πρώην Καποδιστριακός Δήμος Βελβενδού μπήκε πρώτος, απ'όλη τη Δυτική Μακεδονία, στο πρόγραμμα αποκατάστασης χωματερών και μία χωματερή που υπήρχε αποκαταστάθηκε πλήρως.
- 5) Ανακύκλωση χαρτιού, λευκών ειδών, ηλεκτρονικών συσκευών, μπαταριών κ.α. , μέσω της ΔΙΑΔΙΜΑ Α.Ε. (Διαχείριση Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας), από το 1993. Επίσης, υπάρχει σαν προοπτική να πραγματοποιείται και κομποστοποίηση στην υπό μελέτη περιοχή και να ξεκινήσει σαν εκπαιδευτική διαδικασία από το Κ.Π.Ε. με τμήματα ανά 50 ατόμων, ώστε να μπορέσει να κατανοήσει ένα μεγάλο μέρος του ενεργού πληθυσμού της υπό μελέτη περιοχής, την έννοια της κομποστοποίησης και τον τρόπο που θα μπορούσε ο καθένας να την εφαρμόσει στο σπίτι του.
- 6) Λειτουργία Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
Η συγκεκριμένη ενέργεια θεωρείται από τις σπουδαιότερες στον τομέα του περιβάλλοντος, καθώς αποτελεί έναν φορέα εκπαίδευσης σε θέματα που αφορούν τόσο στο φυσικό όσο και στο ανθρωπογενές περιβάλλον. Το Κ.Π.Ε. είναι μία από τις πιο βασικές υποδομές της υπό μελέτη περιοχής διότι στοχεύει κυρίως στις νέες ηλικίες, δηλαδή, στους μελλοντικούς της πολίτες.

7) Ανάδειξη Ορειβατικών Μονοπατιών.

Υπάρχουν τρία μονοπάτια τα οποία ξεκινούν από το Βελβενδό και συναντούν το διεθνές μονοπάτι A4, το οποίο ξεκινάει από την Ισπανία και καταλήγει στα Ιμαλάια. Στα συγκεκριμένα μονοπάτια έχει πραγματοποιηθεί σηματοδότηση ανά 150 μ. – 200 μ. καθώς και κατασκευή κιοσκιών πανοραμικής θέας.

8) Ανάδειξη φαραγγιών.

Πρόκειται για την ανάδειξη του φαραγγιού στη θέση Σκεπασμένο, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως θέση απείρου κάλλους. Στην ουσία, πρόκειται για μία συμβολή στον τρόπο που μπορεί κάποιος να αντιλαμβάνεται το φυσικό περιβάλλον καθώς και στο είδος προσέγγισης μίας θέσης με ιδιαίτερη αξία.

Όπως παρατηρείται από την καταγραφή που προηγήθηκε, καθώς και σύμφωνα με τις απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων, η γη στο Βελβενδό θεωρείται ένας ανεκτίμητος παράγοντας και βάσει αυτής της αντίληψης οικοδομείται τόσο η φιλοσοφία των συνεταιρισμών όσο και η στάση του συνόλου της υπό μελέτη κοινωνίας. Για την ακρίβεια, αποτελεί κοινή παραδοχή ότι ο άνθρωπος οφείλει να προστατεύει το φυσικό πλαίσιο μέσα στο οποίο δρα και μέσα από τα ενεργήματα και τις στοχευμένες δράσεις να αναδεικνύεται η σπουδαιότητα της «γενναιόδωρης γης», που στην προκειμένη περίπτωση συνδέεται άμεσα με την παραγωγή πολιτισμού και την διαμόρφωση της κουλτούρας των βελβενδινών. Η συγκεκριμένη συλλογιστική έρχεται σύμφωνη με την θέση που εκφράζει ο Σουμάχερ (1980, σελ.99): «Παρόλο που η άγνοια και η απληστία έχουν καταστρέψει επανειλημμένα τη γονιμότητα της γης σε βαθμό που να χαθούν ολόκληροι πολιτισμοί, δεν υπάρχουν παραδοσιακές διδασκαλίες που να μην αναγνωρίζουν τη μεταοικονομική αξία και σημασία της ‘γενναιόδωρης γης’. Κι εκεί όπου οι διδασκαλίες αυτές ρίζωσαν, όχι μόνο η γεωργία αλλά και άλλοι παράγοντες του πολιτισμού κατόρθωσαν να αναπτυχθούν και να ευδοκιμήσουν. Αντίθετα, εκεί όπου οι άνθρωποι φαντάστηκαν ότι δεν ήταν απαραίτητο ν’ασχοληθούν με τη γη και να συνεργαστούν με τη φύση, αντί να εναντιωθούν στη φύση, η αποδυνάμωση τη γης που ακολούθησε είχε μοιραία την επίδραση της και σ’ όλους τους άλλους παράγοντες του πολιτισμού.»

Έτσι και στην υπό μελέτη περιοχή κάθε άτομο της κοινωνίας διατηρεί μία απόλυτη σχέση με το περιβάλλον του. Η περιοχή του Βελβενδού, όντας μία αμιγώς

αγροτική περιοχή, μέσα από την βίωση της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας επί σωρεία ετών, κατάφερε μέσα από την συσσωρευμένη σοφία, να αξιοποιήσει σωστά τις γεωοικονομικές συνθήκες της περιοχής, αναπτύσσοντας το αίσθημα της συλλογικότητας και του κοινοτισμού, οδηγούμενοι σταδιακά σε μία αναπτυξιακή πορεία που επιβεβαιώνει τις αρχές, τις αξίες και τα ενεργήματα της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης. Συνεπώς, η προστασία της γεωργίας αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς παράγοντες στην αναπτυξιακή διαδικασία του Βελβενδού, ενώ η προστασία της συνδέεται άμεσα με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Ακολούθως, τρεις είναι οι βασικές αποστολές της γεωργίας για την υπό μελέτη περιοχή (Το μικρό είναι όμορφο, σελ.103) : 1) να διατηρήσει την σχέση του ανθρώπου με το φυσικό του περιβάλλον, με τον άνθρωπο να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του, 2) να εξανθρωπίσει και να εξευγενίσει το ανθρωπογενές περιβάλλον, δημιουργώντας πολιτισμό και 3) να παράγει ποιοτικά προϊόντα που είναι απαραίτητα για έναν σωστό τρόπο ζωής.

Καθώς οι βελβενδινοί κατορθώνουν να εκπληρώνουν τις τρεις κύριες αποστολές της γεωργίας, επιτυγχάνουν συγχρόνως και την διατήρηση τεσσάρων βασικών αξιών. Κατ'αρχήν με την εφαρμογή των κατάλληλων καλλιεργητικών φροντίδων, επιτυγχάνεται όχι απλά η σταθεροποίηση της παραγωγικότητας της γης αλλά και η σταδιακή αύξησή της. Ακολούθως, το συγκεκριμένο γεγονός οδηγεί στην επίτευξη μίας δεύτερης και πολύ βασικής αξίας, που είναι η εξασφάλιση της διάρκειας. Έτσι, προκειμένου να συμβαδίζει η οικονομική ανάπτυξη με την κοινωνική ανάπτυξη, συντελώντας στην δημιουργία πολιτισμού από την υπό μελέτη κοινωνία, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον, ο παράγοντας της διάρκειας παίζει καθοριστικό ρόλο και δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η ιστορική διαδρομή της υπό μελέτη περιοχής βρίσκει τις απαρχές της στην εποχή της αρχαιότητας. Στην συνέχεια, μέσω της εξασφάλισης των παραπάνω αξιών προασπίζεται και διατηρείται και η αξία της υγείας. Στην προκειμένη περίπτωση, είναι σημαντικό οι ίδιοι οι αγροτικοί συνεταιρισμοί να προσανατολίζονται σε αυτήν την κατεύθυνση και όπως ήδη έχει αναφερθεί, οι εν λόγω συνεταιρισμοί πραγματοποιούν εκπαιδευτικά σεμινάρια με απώτερο σκοπό την συστηματική καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης στα μέλη τους, όπως και την μετάδοση γνώσεων που αφορούν σε μέτρα προστασίας των παραγωγών κατά την διάρκεια των καλλιεργητικών φροντίδων ενώ, οι τρόποι γεωργικής καλλιέργειας που εφαρμόζουν έχουν ως στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και την παραγωγή

ενός ποιοτικού προϊόντος. Τέλος, ως τέταρτη αξία αντιλαμβάνεται η διατήρηση της ομορφιάς της υπό μελέτη περιοχής - και αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι το Βελβενδό Κοζάνης είναι μία από τις πιο όμορφες περιοχές της χώρας μας.

4.3. Κοινωνικά Χαρακτηριστικά της Δ.Ε. Βελβενδού Κοζάνης

4.3.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με τον Εμίλ Ντυρκέμ⁸ : “ η κοινωνική ζωή εδράζεται σε ένα υπόβαθρο που είναι καθορισμένο τόσο στην μορφή όσο και στο μέγεθός του. (Το υπόβαθρο αυτό) συντίθεται από την μάζα των ατόμων που αποτελούν την κοινωνία, από τον τρόπο που (τα άτομα αυτά) είναι κατανεμημένα στο χώρο, από την φύση και την διαμόρφωση των κάθε λογής πραγμάτων που επηρεάζουν τις συλλογικές σχέσεις.” Ο πληθυσμός είναι η βάση για την συγκρότηση της κοινωνίας. Συνεπώς, ο πληθυσμός παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στη μορφή ενός κοινωνικού συνόλου σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο.

Η **κοινωνία** είναι, ουσιαστικά, το σύνολο των σχέσεων που προϋποθέτουν, επιβεβαιώνουν και αναπαράγουν δεσμούς.

Όταν μιλάμε για **πληθυσμό**, στην ουσία εννοούμε το σύνολο των κατοίκων σε μία περιοχή μία δεδομένη στιγμή ή περίοδο.

4.3.2. Το μέγεθος του πληθυσμού και το θέμα της μετανάστευσης

Σύμφωνα με τις απογραφές πληθυσμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. (1961, 1971, 1981, 1991, 2001) καθώς και από στοιχεία της Δ.Ε. Βελβενδού προκύπτουν τα παρακάτω στοιχεία για τον οικισμό του Βελβενδού:

Πίνακας 1. Διαχρονική εξέλιξη πληθυσμού Βελβενδού Κοζάνης

Χρονολογία	1961	1971	1981	1991	2001
Βελβενδός	4.158	4.484	3.858	3.722	3.504

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. και Αρχείο Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Βελβενδού

⁸ Κοινωνιολογική Χρονιά, 1897 – 1898: 520 – 521, όπως αναφέρεται από τον Α.Ζιράρ εις Μ.Χάλμπαξ, 1970: xi-xii).

Επίσης, στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του πληθυσμού στον οικισμό του Βελβενδού, στην επαρχία Κοζάνης όπως και στο Νομό Κοζάνης.

Πίνακας 2. Διαχρονική εξέλιξη πληθυσμού Βελβενδού Κοζάνης – Επαρχίας Κοζάνης – Νομού Κοζάνης

	1981	1991	2001
<i>Βελβενδός</i>	3.858	3.722	3.504
<i>Επαρχία Κοζάνης</i>	81.177	83.153	86.950
<i>Νομός Κοζάνης</i>	145.359	150.386	155.837

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Σύμφωνα με στοιχεία του πρώην Καποδιστριακού Δήμου Βελβενδού, ο μόνιμος πληθυσμός της πρώην Δ.Ε. Βελβενδού το έτος 2001 ανήλθε στους 3.754 κατοίκους, ενώ το 2011 παρατηρείται αύξηση αυτού και υπολογίζεται στους 4.016 κατοίκους.

Όπως παρατηρείται στον παραπάνω πίνακα, κατά την περίοδο 1971 – 2001 στον οικισμό Βελβενδού παρουσιάζεται μείωση του πληθυσμού. Πιο συγκεκριμένα, η μέση ετήσια μεταβολή τα τελευταία 40 χρόνια είναι -0,424%. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων καθώς και με ιστορικά στοιχεία της εποχής, παρατηρούνται στο Βελβενδό δύο είδη κινητικότητας πληθυσμού⁹: η γεωγραφική κινητικότητα και η κοινωνική κινητικότητα. Η γεωγραφική κινητικότητα αναφέρεται στην μεταβολή θέσης στον χώρο, ενώ η κοινωνική κινητικότητα αναφέρεται στην μετακίνηση από ένα σημείο σε ένα άλλο μέσα σ'ένα κοινωνικό σύστημα ή ένα πλέγμα κοινωνικών σχέσεων.

Η μεγαλύτερη μείωση του πληθυσμού παρατηρείται την δεκαετία 1971-1981 και το γεγονός αυτό, σύμφωνα με τους συνεντευξιζόμενους, είναι άμεσα συνδεδεμένο με την κατασκευή της λίμνης Πολυφύτου. Για την ακρίβεια, τα έργα για την κατασκευή της λίμνης Πολυφύτου ξεκίνησαν το 1972 και αναγκαία προϋπόθεση για την ολοκλήρωση τους ήταν οι απαλλοτριώσεις κτημάτων τα οποία στη συνέχεια

⁹ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 8η Θεματική Ενότητα: “Μεταναστευτικό ρεύμα / Θέμα ερημοποίησης στο Βελβενδό” και στην 9η Θεματική Ενότητα: “Επιστροφή των νέων στο Βελβενδό για ενασχόληση με την αγροτική παραγωγή”.

κατακλύστηκαν με νερό. Όμως, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της περιοχής του Βελβενδού ασχολείται με την αγροτική παραγωγή σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα πιο εύφορα εδάφη βρίσκονταν στον κάμπο κοντά στον ποταμό Αλιάκμονα, σημειώθηκε την δεκαετία του '70 ένα έντονο μεταναστευτικό ρεύμα για Αμερική και Αυστραλία από τον οικισμό του Βελβενδού, ενώ από τις περιοχές που ανήκουν στην ορεινή ζώνη της πρώην Δ.Ε. Βελβενδού μετανάστευσαν κυρίως στην Γερμανία και στην Ελβετία. Έτσι, ο κύριος λόγος που οδήγησε τους βελβενδινούς στην μεταναστευτική επιλογή ήταν ο οικονομικός και πιο συγκεκριμένα η έλλειψη επαρκών δυνατοτήτων απασχόλησης και το χαμηλό εισόδημα.

Στην συνέχεια, από το έτος 1975 κι έπειτα, ιδιαίτερα την δεκαετία '80 – '90, παρατηρείται μία μείωση του πληθυσμού, η οποία οφείλεται στην διάχυτη αντίληψη της εποχής που απαξίωνε την ενασχόληση με την αγροτική παραγωγή και την έντονη στροφή των νέων προς την Ανώτατη Εκπαίδευση, έχοντας ως αποτέλεσμα την αδυναμία από την πλευρά της υπό μελέτη περιοχής να απορροφήσει ένα τόσο μεγάλο ποσοστό αποφοίτων Ανώτατης Εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας και συνεπώς την εσωτερική μετανάστευση προς τα μεγάλα αστικά κέντρα. Το συγκεκριμένο γεγονός επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία του Πίνακα 2. όπου η μείωση του πληθυσμού του οικισμού Βελβενδού με την ταυτόχρονη αύξηση του πληθυσμού τόσο στην επαρχία Κοζάνης όσο και στον Νομό Κοζάνης αποτελεί δείγμα γεωγραφικής κινητικότητας και πιο συγκεκριμένα εσωτερικής μετανάστευσης.

Έτσι, στην προκειμένη περίπτωση το φαινόμενο του εξαστισμού εμφανίζεται κυρίως στις νεαρότερες ηλικίες, ενώ ο κύριος παράγοντας επιλογής του είναι κοινωνικός, δηλαδή, δίνεται έμφαση στην αξία που έχει η μετανάστευση ως προϋπόθεση κοινωνικής προκοπής και σε αυτήν την περίπτωση η γεωγραφική κινητικότητα έχει ως αποτέλεσμα την κοινωνική κινητικότητα. Τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης μεταναστευτικής κίνησης είναι τόσο κοινωνικά όσο και δημογραφικά. Όσον αφορά στα κοινωνικά αποτελέσματα, το σημαντικότερο όλων είναι η διατάραξη της κοινωνικής ισορροπίας και οι μεταβολές στην κοινωνική δομή του Βελβενδού. Στη συνέχεια, υπήρξαν και δημογραφικά αποτελέσματα όπως η μείωση του πληθυσμού, η διαταραχή της ισορροπίας μεταξύ των δύο φύλων στις αναπαραγωγικές ηλικίες, γεγονός το οποίο εξηγεί το φαινόμενο της υπογεννητικότητας που έχει παρουσιαστεί τα τελευταία χρόνια στην υπό μελέτη

περιοχή (σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους), καθώς και η μεταβολή του μεγέθους και η σύνθεση του εργατικού δυναμικού, με το ποσοστό των αγροτών σταδιακά να μειώνεται και το ποσοστό των αποφοίτων Ανώτατης Εκπαίδευσης να αυξάνεται, μη έχοντας ευκαιρίες απασχόλησης στον τόπο καταγωγής τους.

Από την άλλη πλευρά, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία αύξηση του πληθυσμού, η οποία, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, συνδέεται άμεσα με την οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα μας τα τελευταία τρία χρόνια, με αποτέλεσμα την ολοένα και αυξανόμενη δυσκολία στην ανεύρεση εργασίας στα μεγάλα αστικά κέντρα και την επιστροφή των νέων στον τόπο καταγωγής τους. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι περισσότεροι νέοι που επιστρέφουν στο Βελβενδό, λόγω του ότι υπάρχει ήδη η υποδομή για γεωργική εκμετάλλευση από την οικογένεια τους σε συνδυασμό με την ύπαρξη των συνεταιρισμών, είτε έπειτα από δική τους επιθυμία είτε λόγω οικονομικής ανάγκης, προτιμούν να απασχοληθούν στον αγροτικό τομέα. Συνεπώς, η σωστή αξιοποίηση του συγκεκριμένου εργατικού δυναμικού μπορεί να δώσει μεγαλύτερη ώθηση αλλά και νέες προοπτικές στον αγροτικό τομέα, ο οποίος αποτελεί και την κύρια οικονομική και κοινωνική κινητήρια δύναμη του Βελβενδού.

Τέλος, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, αναμένεται τα επόμενα χρόνια να αυξηθεί ακόμη περισσότερο ο πληθυσμός της υπό μελέτη περιοχής, εξ 'αιτίας της αυξανόμενης επιστροφής των νέων στον τόπο καταγωγής τους, για τους λόγους που αναλύθηκαν παραπάνω.

4.3.3. Κατανομή του πληθυσμού

A. Η κατανομή του πληθυσμού στο χώρο

Σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. που πραγματοποιήθηκε το 2001, η πυκνότητα του πληθυσμού στην Δ.Ε. Βελβενδού είναι ίση με 29,68 κατοίκους ανά τετρ.χλμ. και σε σχέση με το έτος 1991 ο πληθυσμός εμφανίζει μείωση κατά 4,7%. Από τους 3.754 κατοίκους της απογραφής του 2001 οι 3.504 κατοικούν στην Δ.Κ. Βελβενδού, όπου από το έτος 1991 υπήρξε μείωση της τάξεως 4,6%. Στην συνέχεια, στις Τ.Κ. Καταφυγίου και Πολυφύτου υπάρχει μείωση με ποσοστό 20,18% και

45,16% αντίστοιχα ενώ η Τ.Κ. Αγίας Κυριακής παρουσιάζει μεγάλη αύξηση της τάξεως 247% (ο πληθυσμός αυξήθηκε από 17 σε 59 κατοίκους το έτος 2001). Εξ 'αιτίας του μικρού αριθμού των κατοίκων στις ορεινές Τ.Κ. που ανήκουν στην Δ.Ε. Βελβενδού, η μεταβολή του πληθυσμού στο σύνολο της Δ.Ε. εκφράζεται κυρίως από την μεταβολή πληθυσμού στην Δ.Κ. Βελβενδού, όπου αναλογεί το 21,3% του πληθυσμού και το 17,28% της έκτασης της υπό μελέτη περιοχής.

Πίνακας 3. Διαχρονική εξέλιξη πληθυσμού Δ.Ε. Βελβενδού

	1991	2001
Δ.Ε. Βελβενδού	3.940	3.754
Δ.Κ. Βελβενδού	3.674	3.504
<i>Βελβενδό</i>	<i>3.577</i>	<i>3.437</i>
<i>Παλαιογράτσανο</i>	<i>97</i>	<i>67</i>
Τ.Κ. Αγίας Κυριακής	17	59
Τ.Κ. Καταφυγίου	218	174
Τ.Κ. Πολυφύτου	31	17

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

B. Σύνθεση του πληθυσμού

Η μελέτη της δομής του πληθυσμού παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον αφού μας επιτρέπει να δούμε το επίπεδο της κοινωνικής ανάπτυξης με τη σύνθεση και το μέγεθος του γεροντικού πληθυσμού, τις δημογραφικές προοπτικές στις διαβαθμίσεις του πληθυσμού, τις προοπτικές της οικονομικής ανάπτυξης καθώς επίσης μας δίνει τις κατάλληλες πληροφορίες για την λήψη αναγκαίων μέτρων κοινωνικής πολιτικής βάσει στοιχείων για το εργατικό δυναμικό της περιοχής.

1. Δείκτης Γήρανσης

Βάσει στοιχείων που συλλέξαμε από τον πρώην Καποδιστριακό Δήμο Βελβενδού, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα ο πληθυσμός της Δ.Ε. Βελβενδού για το έτος 2001, βάσει της ηλικίας.

Πίνακας 4. Ηλικιακή σύνθεση πληθυσμού Δ.Ε. Βελβενδού - 2001

<i>Ηλικίες</i>	<i>Αριθμός</i>
0-18	650
18-30	500
31-45	1.050
46-65	900
65 και άνω	650
ΣΥΝΟΛΟ	3.750

Πηγή: Αρχείο Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Βελβενδού

Σύμφωνα με τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα μπορούμε να υπολογίσουμε το δείκτη γήρανσης της υπό μελέτη περιοχής, ο οποίος μας δίνει τη σχέση μεταξύ των δύο κατηγοριών συντηρούμενου πληθυσμού και μας δείχνει πόσοι συντηρούμενοι γέροντες αναλογούν σε 100 συντηρούμενους νέους. Βάσει του συγκεκριμένου δείκτη μπορούμε να εξαγάγουμε συμπεράσματα για το αν η υπό μελέτη περιοχή αντιμετωπίζει ζήτημα γήρανσης του πληθυσμού και συνεπώς ποιες είναι οι δημογραφικές προοπτικές του Βελβενδού. Έτσι, το έτος 2001, ο δείκτης γήρανσης του Βελβενδού Κοζάνης (1.13) είναι περίπου στα ίδια επίπεδα με τον δείκτη γήρανσης της Περιφέρειας Κοζάνης (1.02) και ακριβώς στα ίδια επίπεδα σε σχέση με το σύνολο της χώρας (1.13) (ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2012). Επίσης, παρατηρούμε ότι ο αριθμός των ατόμων άνω των 65 ετών είναι περίπου ίσος με τον αριθμό των ατόμων έως 14 ετών, οπότε στην προκειμένη περίπτωση δεν τίθεται θέμα γήρανσης του πληθυσμού, ενώ σύμφωνα με στοιχεία του 2011, ο πληθυσμός έχει αυξηθεί κατά 262 άτομα, γεγονός που οφείλεται, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, στην επιστροφή των νέων στον τόπο καταγωγής τους. Το συγκεκριμένο γεγονός, δύναται να δράσει πτωτικά στον δείκτη τα επόμενα χρόνια, καθώς αναμένεται να αυξηθεί το ποσοστό των γεννήσεων στην υπό μελέτη περιοχή.

2. Δείκτης Εξάρτησης

Βάσει στοιχείων που συλλέξαμε από τον πρώην Καποδιστριακό Δήμο Βελβενδού, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα, ο αριθμός των εργαζομένων ανά είδος απασχόλησης στην υπό μελέτη περιοχή για το έτος 2001.

Πίνακας 5. Αριθμός εργαζομένων ανά είδος απασχόλησης στο Βελβενδό

<i>Είδος απασχόλησης</i>	<i>Αριθμός</i>
Αγρότες σε οικογενειακές αγροτικές εκμεταλλεύσεις	1.150
Υπάλληλοι και βιομηχανικοί εργάτες(υπηρεσίες και ΔΕΗ)	250
Υπάλληλοι Ιδιωτικού Τομέα	150
Εμποροεπαγγελματίες	200
Φοιτητές και σπουδαστές ΑΕΙ -ΤΕΙ	230
Συνταξιούχοι ΟΓΑ και λοιποί	750
Ανήλικοι μέχρι 18 ετών	650
Άνεργοι	370
ΣΥΝΟΛΟ	3.750

Πηγή: Αρχείο Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Βελβενδού

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ηλικιακής σύνθεσης του υπό μελέτη πληθυσμού, έχουμε την δυνατότητα να υπολογίσουμε και τον δείκτη εξάρτησης. Ο συγκεκριμένος δείκτης, μας δείχνει πόσοι συντηρούμενοι (παίδες και γέροντες) αντιστοιχούν σε 100 άτομα του ενεργού πληθυσμού, δηλαδή, αναφέρεται στο «βάρος» που φέρει ο ενεργός πληθυσμός σε μία δεδομένη στιγμή. Έτσι, ο δείκτης εξάρτησης του Βελβενδού (48.5) για το έτος 2001 βρίσκεται περίπου στα ίδια επίπεδα με τον δείκτη εξάρτησης για το σύνολο της χώρας (47) και αν συνυπολογίσουμε τις ευνοϊκές οικονομικές συνθήκες της εποχής, συμπεραίνουμε ότι ο ενεργός πληθυσμός έχει αυξημένη δυνατότητα αποταμίευσης κι επομένως και επένδυσης και ότι σε γενικές γραμμές αποτελεί ένδειξη ικανοποιητικής προοπτικής για την ανάπτυξη του Βελβενδού. Επίσης, βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος αριθμός των εργαζομένων απασχολείται σε οικογενειακές αγροτικές εκμεταλλεύσεις, γεγονός το οποίο σχετίζεται άμεσα με τους θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης των αγροτικών συνεταιρισμών. Συνεπώς, η θετική εξελεγκτική πορεία του κλάδου συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στη μείωση της ανεργίας (9.3%) και ακολούθως στην αύξηση του ποσοστού του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, γεγονός το οποίο επιδρά θετικά στον δείκτη εξάρτησης.

Τέλος, με την ολοένα και μεγαλύτερη επιστροφή των νέων στον τόπο καταγωγής τους, έπειτα από την ολοκλήρωση των σπουδών τους, σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους, αναμένεται να αυξηθεί ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός τα επόμενα χρόνια, ένα στοιχείο πολύ σημαντικό, καθώς επηρεάζει πτωτικά τον δείκτη εξάρτησης.

4.3.4. Μορφωτικό επίπεδο στο Βελβενδό Κοζάνης

Η κοινωνία του Βελβενδού, ανέκαθεν, έδινε ιδιαίτερη έμφαση, στην παιδαγωγική ενέργεια, που ως στόχο έχει την ανατροφή, την εκπαίδευση και την μόρφωση των νέων ατόμων, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην διαμόρφωση της προσωπικότητας και στην ανάπτυξη του ήθους. Καθώς από την παιδεία εξαρτάται η ατομική ευτυχία και η κοινωνική ευημερία του ανθρώπου, οι βελβενδινοί έχουν αναπτύξει σε σημαντικό βαθμό τις υποδομές εκπαίδευσης του τόπου, αναβαθμίζοντας με αυτόν τον τρόπο και την ποιότητα της. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχουν στο Βελβενδό: 1) η Δημοτική Βιβλιοθήκη του Πνευματικού Κέντρου, 2) η Βιβλιοθήκη του Λυκείου καθώς και 3) η Παιδική και Εφηβική Βιβλιοθήκη σε συνεργασία με το ίδρυμα Annete Schlouberger από το έτος 1983. Οι συγκεκριμένες υποδομές, διαδραματίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην διαδικασία διάπλασης του ατόμου, αφού με την παροχή των γνώσεων επιτυγχάνεται τόσο η νοητική όσο και η ψυχική του καλλιέργεια.

Στην συνέχεια, ένας από τους πιο σημαντικούς φορείς εκπαίδευσης του τόπου είναι ο Μορφωτικός Όμιλος Βελβενδού, ο οποίος δραστηριοποιείται στην περιοχή από το έτος 1903 και ως κύριο στόχο έχει την εξύψωση του πνευματικού, μορφωτικού και πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων, διατηρώντας ένα σύνολο τμημάτων, όπως είναι: περιβαλλοντικό και εξωραϊστικό τμήμα, χορευτικό τμήμα, θεατρικό τμήμα, φωτογραφικό τμήμα, τμήμα ζωγραφικής, κινηματογραφική λέσχη, μουσική μπάντα, μουσική σχολή, MOTBE και χορωδία. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι κάθε παιδί στο Βελβενδό συμμετέχει σε τουλάχιστον ένα από τα τμήματα του Μορφωτικού Ομίλου, ενώ ακόμη και οικογένειες που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να προωθήσουν τα παιδιά τους σε αυτού του είδους την εκπαιδευτική διαδικασία, εξ' αιτίας της οικονομικής κρίσης, μπορούν να παρακολουθήσουν σε κάποιο από τα τμήματα με την εθελοντική εργασία του δασκάλου. Επίσης, μέσω του

Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού εκδίδεται, από το έτος 1964, μηνιαία εφημερίδα με την επωνυμία «Το Βελβεντό», όπου κάθε πολίτης μπορεί να διατυπώσει την άποψή του, αποτελώντας σημαντικό βήμα ελεύθερης έκφρασης. Με την λειτουργία του Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού, αφ' ενός το άτομο έχει την δυνατότητα να αποκτήσει γνώσεις και να αναπτύξει συγκεκριμένες δεξιότητες και αφ' ετέρου διασφαλίζεται η συνέχεια και η διάρκεια του πολιτιστικού συστήματος που έχει επιτευχθεί από προηγούμενες γενιές, ώστε να μην υπάρχει πιθανότητα παλινδρόμησης σε παλαιότερα στάδια. Συνεπώς, η συγκεκριμένη εκπαιδευτική δομή εκφράζει την κουλτούρα των βελβενδινών, μέσα από την δήλωση τόσο της πνευματικής καλλιέργειας όσο και του πνευματικού πολιτισμού, ενώ αξίζει να αναφερθεί ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η πολιτισμική ταυτότητα του τόπου, έχει εισαχθεί, με πρωτοβουλία της τοπικής κοινωνίας, στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση μάθημα τοπικής ιστορίας.

Τελικά, η διδασκαλία, η εκπαίδευση και η αγωγή αποτελούν, για τους βελβενδινούς, τα βασικά εργαλεία για την επίτευξη της παιδείας, ένας τομέας στον οποίο έχουν δώσει ιδιαίτερη έμφαση, αφού θεωρείται εξαιρετικά σημαντικός για την διαμόρφωση ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων. Το υψηλό μορφωτικό επίπεδο επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα, όπου παρουσιάζεται ο αριθμός των εισαχθέντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, για τα έτη 2006 - 2010.

Πίνακας 6. Αριθμός εισαχθέντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: 2006 - 2010

<i>Έτος</i>	<i>Αριθμός αποφοίτων</i>	<i>Αριθμός εισαχθέντων σε ΑΕΙ και ΤΕΙ</i>	<i>Ποσοστό Επιτυχίας</i>
2010	31	29	97%
2009	32	31	97%
2008	33	32	97%
2007	31	29	94%
2006	32	32	100%

Πηγή: Αρχείο Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Βελβενδού

4.3.5. Σύνθεση των Απόψεων των Συνεντευξιαζόμενων και Ανάλυση

Σύμφωνα με τον Π.Σ. Αβδελίδη (1986, σελ.227), ο συνεταιρισμός είναι: «μία μορφή κοινωνικής οργάνωσης, στην οποία συνενώνονται περισσότερα φυσικά πρόσωπα για να συντονίσουν από κοινού τις δραστηριότητές τους πάνω στη βάση της αμοιβαίας βοήθειας και αλληλεγγύης, με σκοπό να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση και γενικότερα το βιοτικό τους επίπεδο.».

Βάσει του παραπάνω ορισμού, επιχειρήσαμε να διερευνήσουμε τον κοινωνικό ρόλο των συνεταιρισμών στο Βελβενδό Κοζάνης, συμπεριλαμβάνοντας στην ποιοτική έρευνα ερωτήσεις σχετικές με το θέμα, οι οποίες στη συνέχεια τέθηκαν στους συνεντευξιαζόμενους. Πιο συγκεκριμένα, δεκαεννέα (19) από τους εικοσιτέσσερις (24) συνεντευξιαζόμενους τόνισαν ιδιαίτερα την σημασία της ύπαρξης των συνεταιρισμών τόσο για την οικονομική εξέλιξη όσο και για την κοινωνική και πολιτιστική εξέλιξη της υπό μελέτη περιοχής, στη ροή του χρόνου.¹⁰

Κατ' αρχήν, μέσα από την σταδιακή καλλιέργεια του συλλογικού πνεύματος, της αλληλοβοήθειας και της αλληλεγγύης αναπτύχθηκε το συνεταιριστικό κίνημα στο Βελβενδό έχοντας ως αποτέλεσμα την δημιουργία των συνεταιρισμών, οι οποίοι κατέληξαν να αποτελούν την ραχοκοκαλιά της τοπικής οικονομίας και συνεπώς την βάση για την κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη. Κατ' ακολουθίαν, ο κοινωνικός ρόλος του συνεταιρισμού στην τοπική κοινωνία είναι ιδιαίτερα σημαντικός, με την έννοια ότι αποτελεί μία αναφορά στην συνοχή της κοινωνίας. Συνεπώς, ενώ η ύπαρξη των συνεταιρισμών οφείλεται στην έντονη βίωση του κοινοτισμού των βελβενδινών, η μακρόχρονα σωστή λειτουργία τους στη βάση του ομαδικού πνεύματος προάγει με την σειρά της το αίσθημα της συλλογικότητας στην τοπική κοινωνία, δημιουργώντας στην ουσία έναν ανατροφοδοτούμενο κύκλο συλλογικότητας με απώτερο σκοπό την ολοκληρωμένη ανάπτυξη στην υπό μελέτη περιοχή.

¹⁰ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 3η Θεματική Ενότητα: “Συνεταιρισμός: η ύπαρξη του συλλογικού καλού – οφέλους που να διαχέεται σε όλα τα μέλη του έχοντας ως βασικό αντίκρυσμα την ίδια την κοινωνία μέσα στην οποία δρα”.

Έτσι, στο πλαίσιο του συλλογικού πνεύματος, της αλληλοβοήθειας και της αλληλεγγύης, έχει αναπτυχθεί στο Βελβενδό πληθώρα τοπικών συλλογικοτήτων ενώ οι συνεταιρισμοί, με στόχο την ύπαρξη του συλλογικού οφέλους που να απευθύνεται σε όλα τα μέλη του, έχοντας ως βασικό αντίκρισμα την ίδια την κοινωνία μέσα στην οποία δρα, στηρίζουν το σύνολο της τοπικής κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων και των τοπικών συλλόγων, ενώ το ίδιο ισχύει και αντιστρόφως. Για την ακρίβεια, οι συνεταιρισμοί συνδράμουν στους τοπικούς συλλόγους και τους φορείς εκπαίδευσης είτε άμεσα με χρηματοδότηση αυτών είτε έμμεσα με την συμμετοχή των μελών τους στους ίδιους τοπικούς συλλόγους, υποστηρίζοντας με αυτόν τον τρόπο την έβδομη συνεταιριστική αρχή, «Ενδιαφέρον για την Κοινότητα». Επίσης, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι όλοι οι συλλογικοί φορείς του τόπου (αγροτικοί συνεταιρισμοί, ΤΟΕΒ, Μορφωτικός Όμιλος Βελβενδού, Κ.Π.Ε., φορείς εκπαίδευσης κ.α.) συνεργάζονται μεταξύ τους είτε σε θέματα πολιτισμού και εκπαίδευσης είτε σε θέματα που αφορούν στην καθημερινή ζωή του τόπου.

Στη συνέχεια, καθώς το Βελβενδό θεωρείται μία αμιγώς αγροτική περιοχή, η δημιουργία των συνεταιρισμών αποτέλεσε φυσικό επακόλουθο στην ιστορική της εξέλιξη, με στόχο την «από τα κάτω» και από κοινού οργάνωση του συνόλου των αγροτικών δραστηριοτήτων και θέτοντας σε ένα ενιαίο πλαίσιο τις κοινές οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές προσδοκίες των μελών τους. Έτσι, σύμφωνα με τα παραπάνω, εξηγείται και το γεγονός ότι δεν υπάρχει στο Βελβενδό παραγωγός που να μην είναι μέλος στο συνεταιρισμό. Συνεπώς, η δημιουργία των συνεταιρισμών συνέβαλε σημαντικά τόσο στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου όσο και στην κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη.

Κατ'αρχήν, ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα του συνεταιρισμού είναι το γεγονός ότι ο παραγωγός παύει να λειτουργεί ως μεμονωμένος και οργανώνεται στο πλαίσιο μίας ομάδας μέσα στην οποία συναντά με τα υπόλοιπα μέλη τις κοινές του προσδοκίες. Έτσι, ο συνεταιρισμός έχει την δυνατότητα να προσφέρει στον παραγωγό μία σειρά παροχών που αφορούν σε θέματα οικονομικά, κοινωνικά, εκπαίδευσης ακόμη και ψυχαγωγίας. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στον οικονομικό τομέα, με την λειτουργία των συνεταιρισμών από την μία πλευρά, οργανώθηκε με πιο ουσιαστικό τρόπο το σύνολο της παραγωγής του τόπου και από την άλλη πλευρά, κατάφεραν οι παραγωγοί να απεμπλακούν από τον τομέα της

εμπορίας, γεγονός που συνετέλεσε σημαντικά τόσο στην αύξηση της ποιότητας του τελικού προϊόντος όσο και στην επίτευξη καλύτερης τιμής στην αγορά. Άμεσο αποτέλεσμα του συνδυασμού των παραπάνω παραγόντων ήταν η οικονομική ανάπτυξη των συνεταιρισμών και συνεπώς η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του συνόλου της κοινωνίας του Βελβενδού, καθώς με την ανάπτυξη αυτών συνεπάγεται αυτομάτως και η άνθηση και των υπόλοιπων τομέων παραγωγής.

Στη συνέχεια, η σωστή λειτουργία των συνεταιρισμών με την ακόλουθη οικονομική ανάπτυξη αυτών έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην άνθηση του πρωτογενή τομέα παραγωγής και συνεπώς στην ανάπτυξη του αγροτικού επαγγέλματος και την παγίωση αυτού στην υπό μελέτη περιοχή. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η πλειοψηφία των κατοίκων του Βελβενδού απασχολείται σε οικογενειακές αγροτικές εκμεταλλεύσεις ενώ ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού, με διαφορετικό είδος απασχόλησης, επιλέγει να παραμείνει στην περιοχή καλλιεργώντας λίγα στρέμματα, εφ' όσον υπάρχουν διαθέσιμα κτήματα, αφού δύναται να διοχετεύσει την παραγωγή μέσω των συνεταιρισμών και με τον αυτόν τον τρόπο να εξασφαλίσει ένα δεύτερο συμπληρωματικό εισόδημα.

Έτσι, γίνεται εύκολα κατανοητό ότι η ύπαρξη και η σωστή λειτουργία των συνεταιρισμών συμβάλλει όχι απλά στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου αλλά και στην κοινωνική, αφού αναπτύσσεται το αγροτικό επάγγελμα και έχοντας αυτό ως κύριο άξονα δημιουργείται κι ένα σύνολο επαγγελμάτων, με αποτέλεσμα να μειώνεται σε σημαντικό βαθμό η ανεργία, να συγκρατεί τον πληθυσμό στην περιοχή συμβάλλοντας με θετικό τρόπο στο φαινόμενο του εξαστισμού, να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται η τεχνογνωσία με την αξιοποίηση της κατάλληλης τεχνολογίας και τελικά να βελτιστοποιείται η ποιότητα ζωής του συνόλου της κοινωνίας του Βελβενδού, ενισχύοντας την διάθεση για περαιτέρω κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη. Έτσι, καθώς η ιστορική εξέλιξη του Βελβενδού είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εξέλιξη στον πρωτογενή τομέα παραγωγής, μέσα από τον συνεταιρισμό αντικατοπτρίζεται η ιστορική πορεία του τόπου και σε τελική ανάλυση η συνολική εικόνα της κουλτούρας των βελβενδινών, αποτελώντας έναν από τους πιο σημαντικούς φορείς πολιτισμού της υπό μελέτη περιοχής.

Τέλος, σύμφωνα με τον Αντόνιο Πόρτσια: «Ο Ένας είναι Ένας μαζί με άλλους, μόνος του είναι κανένας.», έτσι και στο Βελβενδό Κοζάνης αποτελεί κοινή παραδοχή, από το σύνολο των συνεντεύξεων, ότι: «αν δεν υπήρχε ο συνεταιρισμός δεν θα υπήρχε και το Βελβενδό».

- Το Σχέδιο Καλλικράτης για την Δ.Ε. του Βελβενδού Κοζάνης : η ίδρυση της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών του Βελβενδού»¹¹

Το Βελβενδό Κοζάνης, έπειτα από μία σειρά εθελούσιων συνενώσεων με όμορους οικισμούς (1952, 1985, 1994 και 1997) απέκτησε την μορφή του Καποδιστριακού Δήμου με έκταση 126.500 στρέμματα, πληθυσμό 4.016 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, και ορεινότητα 57%. Η συνολική εικόνα του Καποδιστριακού Δήμου Βελβενδού και η λειτουργία του, καταδεικνύουν με την πάροδο του χρόνου, μία αναπτυξιακή πορεία στο πλαίσιο της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, έχοντας ως βασικές αρχές τις αναντίρρητα πανανθρώπινες αξίες όπως είναι η ειρήνη, η ισότητα, η αλληλεγγύη και η δημοκρατία.

Πιο συγκεκριμένα, ο πρώην Καποδιστριακός Δήμος Βελβενδού θεωρούταν πρότυπο ανάπτυξης σε επίπεδο άμεσης δημοκρατίας με την πραγματοποίηση λαϊκών συνελεύσεων προγραμματισμού αλλά και λογοδοσίας της Δημοτικής Αρχής προς του πολίτες, καθώς και με άλλες θεσμικές συμμετοχικές λειτουργίες της κοινωνίας, έχοντας τον πολίτη στο επίκεντρο, οι οποίες προάγουν την δημοκρατία και τον καθιστούν ενεργό πολίτη, συμμετέχο στις αποφάσεις και τους σχεδιασμούς για την υπό μελέτη περιοχή.

Στην συνέχεια, ο Δήμος Βελβενδού, όντας στην υπηρεσία της τοπικής κοινωνίας και έχοντας ως στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη του τόπου τόσο σε οικονομικό επίπεδο όσο και σε πολιτικό, πολιτιστικό, κοινωνικό και τεχνικό/τεχνολογικό, αξιοποιούσε πλήρως αναπτυξιακά και χρηματοδοτικά προγράμματα, που αφορούσαν στην περιοχή, τόσο στο απώτερο παρελθόν όσο και πρόσφατα. Ενδεικτικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι την οκταετία 2003 – 2010 ο Δήμος Βελβενδού, υλοποίησε

¹¹ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 6η Θεματική Ενότητα: “Το Θέμα της Αυτοδιοίκησης”.

συνολικά 51 έργα συνολικού προϋπολογισμού 28.239.500 ευρώ, ενώ μέχρι και τις 31/12/2010, υπήρχαν στη διάθεση του Δήμου, όντας εύρωστος, υγιής και με μηδενικά χρέη, δεκαεφτά (17) ώριμες μελέτες, συνολικού προϋπολογισμού έργων 22.700.000 ευρώ.

Αξίζει να αναφερθεί ότι στο ίδιο πλαίσιο φιλοσοφίας λειτουργούν και οι δύο αγροτικοί συνεταιρισμοί του Βελβενδού, οι οποίοι είναι αναπτυσσόμενοι, εύρωστοι και συναλλαγματοφόροι και συνεπώς θεωρούνται οι βασικοί άξονες της τοπικής οικονομίας. Τελικά, για όλους τους παραπάνω λόγους, επιλέχθηκε το Βελβενδό μαζί με άλλους δύο Δήμους της χώρας (Ρέθυμνο και Σαμοθράκη), ως μία από τις πιο βιώσιμες πόλεις της Ευρώπης.

Στη συνέχεια, με το πρόγραμμα Καλλικράτης, το οποίο ψηφίστηκε στη Ελληνική Βουλή τον Μάιο του 2010, μεταρρυθμίστηκε η διοικητική διαίρεση της Ελλάδας και επανακαθορίστηκαν τα όρια των αυτοδιοικητικών μονάδων, ο τρόπος εκλογής των οργάνων και οι αρμοδιότητές τους. Το σχέδιο Καλλικράτης τέθηκε σε ισχύ στην πλήρη μορφή του την 1^η Ιανουαρίου 2011, ενώ πυροδότησε αντιδράσεις σε όλη την Ελλάδα με κινητοποιήσεις που εκδηλώθηκαν ποικιλοτρόπως. Η περιοχή του Βελβενδού, λόγω της πρότυπης αναπτυξιακής της πορείας, προτάθηκε αρχικά ως 5^{ος} Δήμος στον Νομό Κοζάνης αλλά στην τελική μορφή του Νομοσχεδίου, ο Δήμος Βελβενδού συγχωνεύτηκε στον Δήμο Σερβίων – Βελβενδού. Πιο συγκεκριμένα, ο Δήμος Σερβίων – Βελβενδού προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων Δήμων Βελβενδού, Σερβίων και Καμβουνίων και της κοινότητας Λιβαδερού, με έκταση 732.2 τ.χλμ, πληθυσμό 17.567 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, ενώ έδρα του νέου Δήμου ορίστηκαν τα Σέρβια.

Μετά την ψήφιση του σχεδίου Καλλικράτης, η περιοχή του Βελβενδού, όπως και πολλές άλλες περιοχές της Ελλάδας, βιώνει έντονα την στασιμότητα με άμεσες συνέπειες τόσο στην εξυπηρέτηση του πολίτη όσο και στην αναπτυξιακή πορεία του τόπου. Κατ' αρχήν, όσον αφορά στο επίπεδο εξυπηρέτησης του πολίτη, ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε κάποιες από τις συνέπειες της κατάργησης του Δήμου, όπως είναι: η αφαίμαξη των υπαλλήλων από τον Δήμο - με την εγκατάσταση των περισσότερων στο Δημαρχείο των Σερβίων, η αδρανοποίηση της Δημοτικής Αστυνομίας καθώς και η μεταφορά άλλων υπηρεσιών εξυπηρέτησης του πολίτη σε

γειτονικές περιοχές, η υποβάθμιση της λειτουργίας του παιδικού σταθμού, η στέρηση των νόμιμων επιχορηγήσεων σε πολιτιστικούς και αθλητικούς φορείς, η αφαίρεση και αδρανοποίηση του μηχανολογικού εξοπλισμού, η έλλειψη συνεργειών καθαριότητας καθώς και πολλά άλλα τα οποία υποβαθμίζουν σε σημαντικό βαθμό την ποιότητα ζωής της υπό μελέτη περιοχής. Στην συνέχεια, όσον αφορά σε επίπεδο αξιοποίησης των κρατικών επιχορηγήσεων ΚΑΠ και ΣΑΤΑ και ανταποδοτικών τελών, για το έτος 2011, από τα 800.000 ευρώ που αναλογούσαν κατά το Νομό να επενδυθούν στη Δημοτική Ενότητα Βελβενδού, τελικά αξιοποιήθηκαν 200.000 ευρώ, δηλαδή σε ποσοστό της τάξεως του 25%, ενώ σε επίπεδο προγραμματισμού και ένταξης έργων, το Βελβενδό δεν συμπεριλαμβάνεται στις επιλογές του Καλλικρατικού Δήμου.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, η κοινωνία του Βελβενδού τάσσεται κατά του Σχεδίου Καλλικράτης, ασπάζόμενη την άποψη ότι η βιαστική εφαρμογή του έχει επιφέρει δυσλειτουργίες στον Δήμο και συνεπώς κρίνεται αναγκαία η λήψη διαρθρωτικών μέτρων με απώτερο σκοπό την επανασύσταση του Δήμου με την μορφή που είχε με τον Νόμο Καποδίστρια. Για την ακρίβεια, από το έτος 2008 έχουν διεξαχθεί είκοσι (20) λαϊκές συνελεύσεις με βασικό θέμα την διοικητική μεταρρύθμιση, ενώ 3.040 ενήλικοι δημότες τάσσονται κατά της κατάργησης του Δήμου Βελβενδού, γεγονός το οποίο αντικατοπτρίζεται στην αποχή από τις Αυτοδιοικητικές εκλογές του Νοεμβρίου 2010, σε ποσοστό 96%. Η απουσία εκπροσώπων από τον πρώην Δήμο Βελβενδού στο Δημοτικό Συμβούλιο του νεοσύστατου Δήμου Σερβίων – Βελβενδού, καθιστά τον νέο Δήμο μοναδικό στην Ελλάδα με ελλειπές Δημοτικό Συμβούλιο.

Συνεπώς, προκειμένου να αντιμετωπίσουν οι βελβενδινοί το διοικητικό κενό, ίδρυσαν στις 15/09/2010 μία Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία και μη κυβερνητική οργάνωση, την «Κοινωνία των Πολιτών του Βελβενδού». Η «Κοινωνία των Πολιτών του Βελβενδού» αριθμεί 2.300 μέλη, που είναι σχεδόν όλοι οι ενήλικοι πολίτες της υπό μελέτη περιοχής και στελεχώνεται από 13μελές Διοικητικό Συμβούλιο και οχτώ (8) στελεχωμένες τομεακές επιτροπές με εθελοντές πολίτες καθώς και επιτροπές εθελοντικής εργασίας. Κύριοι στόχοι της είναι η συνέχιση της καθημερινής εξυπηρέτησης και λειτουργίας της πρώην Δ.Ε. Βελβενδού, η προώθηση των ώριμων μελετών, η ανάπτυξη πρωτοβουλιών και η παρακολούθηση υλοποίησης

έργων σε επίπεδο Δήμου. Συγχρόνως, συστάθηκε και η Συντονιστική Επιτροπή Αγώνα, η οποία δημιουργήθηκε τον Φλεβάρη του 2010 μέσα από μία λαϊκή συνέλευση, όπου συμμετέχουν σχεδόν όλοι οι πολίτες του Βελβενδού, η νεολαία, οι γυναίκες καθώς και εκπρόσωποι όλων των φορέων και των παραγωγικών τάξεων, όπως είναι οι αγροτικοί συνεταιρισμοί, οι τοπικοί σύλλογοι και τα σωματεία. Τέλος, απώτερος σκοπός της Συντονιστικής Επιτροπής Αγώνα αποτελεί η συνέχιση του αγώνα για την επανασύσταση του Δήμου Βελβενδού.

4.4 Οικονομικά Χαρακτηριστικά της Δ.Ε. Βελβενδού Κοζάνης

4.4.1. Εισαγωγή

Στην πρώην Δ.Ε. Βελβενδού παρουσιάζεται εξαιρετικά μεγάλη συγκέντρωση στον τομέα της μεταποίησης και του εμπορίου γεωργικών προϊόντων, με την ισχυρή παρουσία τριών αγροτικών συνεταιρισμών, οι οποίοι αποτελούν, στην ουσία, τους βασικούς πυλώνες της τοπικής οικονομίας, παίζουν σημαντικό ρόλο σε επίπεδο Περιφέρειας, ενώ αποτελούν και πρότυπο ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο. Για τους παραπάνω λόγους καθώς και λόγω της φύσης της ποιοτικής έρευνας που διεξήχθει στην υπό μελέτη περιοχή, το συγκεκριμένο κεφάλαιο στην παρούσα εργασία, στοχεύει στην όσο το δυνατόν διεξοδικότερη καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης των τριών αγροτικών συνεταιρισμών που δραστηριοποιούνται στο Βελβενδό Κοζάνης, τόσο από την άποψη της οικονομικής όσο και της μεταοικονομικής. Για την ακρίβεια, μέσω της μελέτης της οικονομικής δραστηριότητας των αγροτικών συνεταιρισμών επιδιώκεται η περαιτέρω διερεύνηση της φυσικής και κοινωνικής πραγματικότητας, δεδομένα τα οποία εκφράζουν την συνολική εικόνα της οικονομικής κατάστασης της υπό μελέτη περιοχής, στοχεύοντας σε τελική ανάλυση στην αποτίμηση του ‘κέρδους’ που επιφέρει η συγκεκριμένος τρόπος οικονομικής οργάνωσης για το σύνολο της κοινωνίας του Βελβενδού.

Πιο συγκεκριμένα, στην παρούσα εργασία, περιγράφονται και αναλύονται οι εξής τρεις αγροτικοί συνεταιρισμοί:

- 1) ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού. Αποτελεί έναν από τους πιο δραστήριους συνεταιρισμούς τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Απορροφά την παραγωγή εκατοντάδων τοπικών παραγωγών (κυρίως ροδάκινα και νεκταρίνια), ενώ τα τελευταία χρόνια έχει ξεκινήσει συνεργασία και με άλλες περιοχές της Ελλάδας αναλαμβάνοντας το κομμάτι της εμπορίας των προϊόντων τους, δημιουργώντας επιπλέον θέσεις εργασίας τόσο στον αγροτικό τομέα όσο και στην μεταποίηση. Τα προϊόντα του συνεταιρισμού παράγονται σύμφωνα με το σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης και

σύμφωνα με διεθνή πρότυπα, ενώ διατίθενται σε όλα τα μέρη της Ελλάδας καθώς και του εξωτερικού.

- 2) Ομάδα Παραγωγών Αγροτικός Συνεταιρισμός (Ο.Π. – Α.Σ.) Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ», με έτος ίδρυσης το 1987. Βασικό προϊόν του συνεταιρισμού είναι τα ροδάκινα και τα νεκταρίνια τα οποία παράγονται με Σ ύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης και διακινούνται τόσο στην εσωτερική αγορά όσο και στο εξωτερικό.

- 3) Γυναικείος Αγροτικός και Βιοτεχνικός Συνεταιρισμός Βελβενδού. Η δραστηριότητα του εν λόγω συνεταιρισμού ξεκίνησε με την λειτουργία δύο τμημάτων: α) υφαντική τέχνη και β) παρασκευή μαρμελάδας, αλλά πλέον ασχολείται αποκλειστικά με την μεταποίηση νωπών φρούτων σε μαρμελάδες, γλυκά και κομπόστες, αξιοποιώντας με αυτόν τον τρόπο και την παραγωγή της περιοχής του Βελβενδού. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα τελευταία χρόνια ο Γυναικείος Αγροτικός και Βιοτεχνικός Συνεταιρισμός της υπό μελέτη περιοχής έχει αναπτύξει άμεση συνεργασία με τον ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, με τον τελευταίο να έχει αναλάβει τον τομέα της εμπορίας των προϊόντων.

Ο παρακάτω πίνακας αποτελεί μία συνοπτική παρουσίαση της αγροτικής παραγωγής στην υπό μελέτη περιοχή, για το έτος 2011.

Πίνακας 7. Καλλιέργειες Ροδακίνων – Νεκταρινιών – Μήλων στο Βελβενδό

Συνεταιρισμός ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού	450 Αρχηγοί Οικογενειακών Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων
Συνεταιρισμός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού « Η ΔΗΜΗΤΡΑ»	130 Αρχηγοί Οικογενειακών Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων
Γυναικείος Αγροτικός και Βιοτεχνικός Συνεταιρισμός Βελβενδού	150 γυναίκες μέλη
ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	16.000 στρέμματα
Ετήσια ανανέωση σε φυτεύσεις	900 στρέμματα
Είδος Καλλιεργειών	Ροδάκινα – Νεκταρίνια: 80% Μήλα: 20%
Ποσότητες Προϊόντων	16.000 τόνοι

Εξαγωγές	10.000 τόνοι
Αγροτικό Εισόδημα	16 εκ. ευρώ
Εισερχόμενο Ετήσιο Συνάλλαγμα	9 εκ. ευρώ

Πηγή: Αρχείο Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Βελβενδού

Όσον αφορά στον αγροτικό τομέα, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, ότι τα τελευταία χρόνια α νθίζει και ο κλάδος της αμπελοκαλλιέργειας, με την ζωηρή δραστηριοποίηση τριών οινοποιείων, οι ανοδικές τάσεις των οποίων αναμένεται μελλοντικά να δώσουν νέα ώθηση στον συγκεκριμένο κλάδο για την υπό μελέτη περιοχή. Γι' αυτόν τον λόγο, παρατίθεται παρακάτω σχετικός πίνακας, ο οποίος αφορά στην οινοποιητική δραστηριότητα του Βελβενδού Κοζάνης.

Πίνακας 8. Αμπελοκαλλιέργειες και Οινοποιητική Δραστηριότητα στο Βελβενδό

Καλλιεργούμενες εκτάσεις αμπελιών	1.600 στρέμματα
Ετήσια ανανέωση σε φυτεύσεις	100 στρέμματα
Είδος Καλλιεργείων	Επιτραπέζια 5% Οινοπαραγωγής 95%
Ποσότητες Προϊόντων	1.500 τόνοι σταφύλια
Εξαγωγές κρασιών	2.000 τόνοι
Επισκέψιμα Οινοποιεία	3
Αποστακτήρια Τσίπουρου	6
Αγροτικό Εισόδημα	1.000.000 ευρώ
Εισερχόμενο Ετήσιο Συνάλλαγμα	500.000 ευρώ

Πηγή: Αρχείο Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Βελβενδού

4.4.2. Ιστορική αναδρομή του Συνεταιριστικού Κινήματος στο Βελβενδό Κοζάνης

Η διάσπαση του ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού σε ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού και Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» - Σύνθεση και Ανάλυση των απαντήσεων των συνεντευξιαζόμενων

Το έτος 1914, πραγματοποιείται από τον Ελευθέριο Βενιζέλο η πρώτη κοινοβουλευτική προσπάθεια οργάνωσης των συνεταιρισμών, με την εισαγωγή του νόμου 602. Τότε, ο έλληνας πολιτικός, προσπαθώντας να διαφυλάξει την καλοπροαίρετη προσπάθεια του συνεταιρίζεσθαι, προέβλεψε το άρθρο 56, σύμφωνα με το οποίο απαγορευόταν η οποιαδήποτε κομματική δραστηριότητα εντός των συνεταιρισμών και η συμμετοχή προσώπων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν τέτοιου είδους προβλήματα. Έτσι, από το 1914 κι έπειτα, δημιουργούνται οι οργανωτικές δομές και υποδομές στο συνεταιριστικό κίνημα στη χώρα μας με την έναρξη της ΠΑΣΕΓΕΣ και την ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας το έτος 1929, την ίδρυση της ΚΣΟΣ το 1940 στην Πελοπόννησο, της ΚΥΔΕΠ το 1946, της «ΔΩΔΩΝΗΣ» ΤΟ 1963 κ.α. . Συνεπώς, μέχρι και το έτος 1980, το ελληνικό συνεταιριστικό κίνημα ακολουθούσε μία λαμπρή πορεία, δημιουργώντας στέρεα οικοδομήματα στη βάση του συνεργατισμού, της αλληλεγγύης και της αλληλοβοήθειας.

Όμως, η αξιοθαύμαστη τούτη πορεία του ελληνικού συνεταιριστικού κινήματος ξεκίνησε να παίρνει την κατιούσα, όταν το έτος 1979 επί υπουργίας του κ. Μπούτου εξαιρέθηκε από τον νόμο της εποχής το άρθρο 56, το οποίο απαγόρευε την οποιαδήποτε προσπάθεια κομματικοποίησης των συνεταιριστικών οργανώσεων, ενώ με τον νόμο 1257/1982, γνωστός και ως ο πρώτος νόμος Σημίτη: «Για την αποκατάσταση της δημοκρατικής λειτουργίας των Συνεταιριστικών Οργανώσεων», ορίζεται δικαίωμα συμμετοχής στις αρχαιρεσίες των συνεταιρισμών, σε όσους ήθελαν να εγγραφούν μέλη μέσα σε 45 ημέρες. Με τον συγκεκριμένο νόμο εγράφησαν μέσα σε λίγες ημέρες στους συνεταιρισμούς 182.000 μέλη, ενώ άμεσο αποτέλεσμα ήταν η άλωση του συνεργατισμού και η κορύφωση του κομματισμού, με τα πράσινα και μπλε καφενεία να μεταφέρονται εντός των συνεταιρισμών μέσω των παραταξιακών ψηφοδελτίων.

Τούτη η προσπάθεια κορυφώνεται ακόμη περισσότερο με τον νόμο 15141/1985, όπου γίνεται σαφής αναφορά στην εισηγητική έκθεση του νόμου ότι: «με τον παρόντα νόμο ενισχύεται η προσπάθεια για την επίτευξη των στόχων για το συνεταιριστικό κίνημα και έτσι θα πετύχουμε τον σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας». Ο συγκεκριμένος νόμος, γνωστός και ως δεύτερος νόμος Σημίτη, επιβάλλει στους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς και τις δευτεροβάθμιες ενώσεις να προχωρήσουν σε συγχωνεύσεις, ενώ χρειάζονται 50 άτομα για να ιδρυθεί συνεταιρισμός. Σε ελάχιστες περιπτώσεις εφαρμόζεται ο νόμος, ενώ οι αναγκαστικές συνενώσεις αναιρούνται αργότερα, όταν αναλαμβάνει υπουργός Γεωργίας ο Γιάννης Ποττάκης. Για τον νόμο 1541 χρειάστηκαν οχτώ χρόνια αυστηρής κριτικής και δεκαπέντε περίπου χρόνια προσπαθειών ώστε να ανατραπεί με τον νόμο 2810, στον οποίο γίνεται σαφής αναφορά της αποκήρυξης του κομματισμού στους συνεταιρισμούς και στην πράξη εφαρμόζεται το ενιαίο ψηφοδέλτιο, ώστε να δοθεί το μήνυμα ότι οι συνεταιρισμοί πρέπει να είναι αυτόνομοι, αυτοδύναμοι και ακομμάτιστοι.

Στη συνέχεια, με σεβασμό στον θεσμό του συνεργατισμού κατατέθηκε και ψηφίστηκε στη Βουλή, το έτος 2011, ο νόμος 4015 που ως στόχο έχει τόσο την εξυγίανση του συνεταιριστικού θεσμού όσο και την περαιτέρω ανάπτυξή του. Για την ακρίβεια, ο συγκεκριμένος νόμος επιχειρεί: 1) την αντιμετώπιση των αδρανών και υπερχρεωμένων συνεταιρισμών καθώς και των συνεταιρισμών σφραγίδων, 2) την ουσιαστική ενεργοποίηση της συνταγματικής επιταγής για την εποπτεία και προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 4 του Συντάγματος και 3) την διασύνδεση της συνεταιριστικής ιδέας με το φυσικό περιβάλλον μίας παγκοσμιοποιημένης αγοράς.

Όπως προαναφέρθηκε, η δεκαετία του '80, χαρακτηρίζεται ως περίοδος πτώσης των συνεταιρισμών, ενώ αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι από τα πλεονάσματα που κατέγραφαν οι συνεταιρισμοί το 1980, καταγράφονται 150 δισεκατομμύρια δραχμές ελλείμματα το έτος 1989. Συνεπώς, από όλο αυτό το χρονικό διάστημα και από τις εκατοντάδες υγιών συνεταιρισμών που απαριθμούνται το 1980, στις μέρες μας ελάχιστοι είναι οι υγιείς συνεταιρισμοί, όπως: ο Συνεταιρισμός της Πίνδου στην Ήπειρο, ο Συνεταιρισμός της «VENUS» και της ΑΛΜΕ στην Ημαθία, ο

Συνεταιρισμός της Λαμίας κ.α., καθώς και οι Συνεταιρισμοί του Βελβενδού που αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση για το τί εστί συνεταιρισμός και πώς πρέπει να συμπεριφέρονται τα μέλη του.

¹² Παρ' όλα' αυτά, θύμα των πολιτικών γεγονότων της δεκαετίας του 1980 υπήρξε και ο ίδιος ο ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, όπου έπειτα από την μακρόχρονη λειτουργία του, η εισχώρηση των κομματικών μικροβίων αποτέλεσε την κερκόπορτα για την άλωση του συνεργατισμού και τελικά την διάσπαση του σε ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού και Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ». Στην ουσία, αποχώρησε από τον συνεταιρισμό ΑΣΕΠΟΠ μία ομάδα παραγωγών, με στόχο την δημιουργία ενός νέου συνεταιρισμού με την επωνυμία «Η ΔΗΜΗΤΡΑ». Ο νέος συνεταιρισμός στήθηκε στα πρότυπα του ΑΣΕΠΟΠ, ενώ το κύριο προϊόν παραγωγής και διακίνησης των δύο συνεταιρισμών ήταν και είναι ακριβώς το ίδιο, δηλαδή: ροδάκινα και νεκταρίνια. Αξίζει να σημειωθεί ότι εκείνη την εποχή δημιουργήθηκε στην Ελλάδα πληθώρα συνεταιρισμών με την συγκεκριμένη επωνυμία, ενώ η επιλογή των μελών γινόταν συνήθως με πολιτικά κριτήρια.

Με την διάσπαση του συνεταιρισμού, ο κοινωνικός αντίκτυπος στην υπό μελέτη περιοχή ήταν άμεσος αφού διατάραξε την συνοχή της κοινωνίας, χωρίζοντας την σε δύο πολιτικές παρατάξεις. Το συγκεκριμένο γεγονός, ίσχυσε στις περισσότερες περιοχές της χώρας μας, κατά την διάρκεια της δεκαετίας του '80, με τα κομματικά πάθη να είναι ιδιαίτερα έντονα και τις δύο κυρίαρχες πολιτικές δυνάμεις της εποχής να αβαντάρουν ακόμη περισσότερο την υπάρχουσα κατάσταση για την ικανοποίηση συγκεκριμένων πολιτικών συμφερόντων. Για την υπό μελέτη περιοχή, η τότε υπάρχουσα κοινωνική κατάσταση διατηρήθηκε μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας του '90, όπου άρχισαν σταδιακά να κατευνάζονται οι κομματικές αντιπαλοότητες, επανευρίσκοντας η κοινωνία την συνοχή της, σύμφωνα με το αίσθημα της συλλογικότητας, της αλληλεγγύης και της αλληλοβοήθειας. Στη συνέχεια, από την ύπαρξη δύο συνεταιρισμών σε μία κωμόπολη των 4.000 κατοίκων, υπήρξε πολύ σημαντικός οικονομικός αντίκτυπος. Πιο συγκεκριμένα, η ανυπαρξία συνεργασίας

¹² Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 1η Κατηγορία: “Η Διάσπαση του ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού σε Δύο Συνεταιρισμούς: ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού και Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού “Η ΔΗΜΗΤΡΑ” Και η Προοπτική Συνένωσης, της 2ης Θεματικής Ενότητας: “Η δομή των Συνεταιρισμών – κανονισμοί που τους διαμορφώνουν και εξέλιξη στη ροή του χρόνου”.

και ο οικονομικός ανταγωνισμός μεταξύ των δύο συνεταιρισμών είχε ως αποτέλεσμα την στυγή εκμετάλλευσή τους από την πλευρά των εμπόρων, κυρίως στο θέμα της τιμής του προϊόντος, με συνέπεια την ζημία στο σύνολο της κοινωνίας του Βελβενδού.

Συνεπώς, το έτος 1987, διασπάστηκε ο αγροτικός συνεταιρισμός στο Βελβενδό και παρ'ότι έχουν ξεπεραστεί οι κομματικές αντιπαλότητες, εξακολουθούν να λειτουργούν στην υπό μελέτη περιοχή δύο αγροτικοί συνεταιρισμοί, έχοντας τον ίδιο τρόπο οργάνωσης και διακινώντας το ίδιο προϊόν. Από το σύνολο των συνεντεύξεων συμπεραίνεται ότι το «Διαίρει και Βασίλευε» της εποχής, δυστυχώς λειτούργησε πολύ καλά και στο Βελβενδό, ενώ αποτελεί κοινή παραδοχή ότι αυτό ήταν και το μεγαλύτερο λάθος για τον τόπο. Ενώ οι περισσότεροι των συνεντευξιαζόμενων κατανοούν τα μειονεκτήματα της ύπαρξης δύο αγροτικών συνεταιρισμών στην ίδια περιοχή, θεωρούν ότι το κλίμα δεν είναι ακόμη ώριμο για να πραγματοποιηθεί ένα είδος συνένωσης. Ο λόγος που υπάρχει αυτού του είδους η διστακτικότητα είναι ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ακόμη κάποια κατάλοιπα από την έντονα πολιτικοποιημένη δεκαετία του '80 και την βίωση της εμπειρίας του χωρισμού, κυρίως από άτομα μεγαλύτερης ηλικίας που πιθανόν να επηρεάζουν και τους νεότερους. Επίσης, συχνά προβάλλεται το γεγονός ότι οι δύο συνεταιρισμοί έχουν χαράξει ένα διαφορετικό είδος πολιτικής, όπως είναι για παράδειγμα ο διαφορετικός τρόπος συγκομιδής, διαλογής και συσκευασίας των προϊόντων, με αποτέλεσμα να αποτελεί δύσκολο εγχείρημα μία απόπειρα συνένωσης. Στην ουσία, λόγω του ότι ακόμη υπάρχουν κάποια κατάλοιπα από τις δυσάρεστες εμπειρίες της δεκαετίας του '80 σε συνδυασμό με τον φόβο που δύναται να περικλύει μία τέτοιου είδους μεγάλη αλλαγή για τον τόπο, κωλύουν το θέμα της συνένωσης, παρ'ότι έχουν ξεκινήσει να πραγματοποιούνται προσπάθειες προς αυτήν την κατεύθυνση.

Σε γενικές γραμμές, δεκαεφτά (17) από τους εικοσιτέσσερις (24) συνεντευξιαζόμενους πιστεύουν στην ιδέα της συνένωσης και θεωρούν ότι σύντομα, ίσως και αναπόφευκτα, λόγω των κοινωνικο – οικονομικών συνθηκών τόσο σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο, θα πραγματοποιηθεί. Εξ'άλλου υποστηρίζουν ότι τα οφέλη για τον τόπο θα είναι πολλαπλάσια τόσο σε οικονομικό επίπεδο όσο και σε κοινωνικό, πολιτικό, πολιτισμικό ακόμη και τεχνικό/τεχνολογικό επίπεδο. Σε τελική ανάλυση, όπως σαφώς υποστηρίζεται και στις συνεντεύξεις, προκειμένου να

ωριμάσει το κλίμα στην υπό μελέτη περιοχή για την επίτευξη του εν λόγω εγχειρήματος, δύναται σταδιακά να ξεκινήσει ανάμεσα στους δύο συνεταιρισμούς ένα είδος συνεργασίας που να αφορά τόσο σε οικονομικό επίπεδο όσο και σε κοινωνικό, πολιτισμικό και τεχνικό/τεχνολογικό, όπως για παράδειγμα: στην υιοθέτηση μίας κοινής πολιτικής στην αγορά, στην από κοινού οργάνωση του συνόλου της παραγωγής, στην από κοινού προμήθεια φαρμάκων, υλικών συσκευασίας κ.α. , σε κοινά εκπαιδευτικά προγράμματα του συνόλου των παραγωγών, στην από κοινού δράση για διεκδίκηση δικαιωμάτων προς όφελος των παραγωγών, στην από κοινού δράση για αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούν στο σύνολο της κοινωνίας του Βελβενδού κ.α. .

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι παρά το κάκιστο ψυχολογικό κλίμα που επικράτησε στην υπό μελέτη περιοχή, από τις αρχές της δεκαετίας του '80 μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας του '90, το αίσθημα του συνεταιρισμού, της αλληλεγγύης και της αλληλοβοήθειας που καλλιεργούταν στο Βελβενδό επί σωρεία ετών κατάφερε να εξοντώσει τελικά τα κομματικά μικρόβια, με αποτέλεσμα και οι δύο αγροτικοί συνεταιρισμοί να είναι από τους πιο υγιείς και εύρωστους συνεταιρισμούς στην Ελλάδα, έχοντας συνεχώς ανοδικές τάσεις και αποτελώντας πρότυπο ανάπτυξης στον ελλαδικό χώρο.

Ο συνεταιρισμός, λοιπόν, αποτελεί μία πρωτοβουλία συνεργασίας με βασικές αρχές την αλληλεγγύη και την αλληλοβοήθεια, που εγγυάται τη δικαιότερη και αποδοτικότερη μορφή οικονομικής ανάπτυξης, ανάδειξης και διαχείρισης των αγαθών από την γη καθώς και τη συνεργασία με πίστη σε ανώτερα ιδεώδη. Καθ' όλη την ιστορική πορεία της υπό μελέτη περιοχής, το σύνολο της κοινωνίας δρούσε σύμφωνα με τις πανανθρώπινες αξίες της δημοκρατίας, της ειρήνης και της δικαιοσύνης αλλά και με βασικό γνώμονα στην διαδικασία της αναπτυξιακής της πορείας το αίσθημα της συλλογικότητας, της αλληλοβοήθειας και της αλληλεγγύης. Συνεπώς, τα κακώς κείμενα της δεκαετίας του '80 δύναται να αξιοποιηθούν θετικά στην μελλοντική αναπτυξιακή τους πορεία, καθώς από το σύνολο της αυτόχθονης συσσωρευμένης σοφίας των τελευταίων ετών συμπεραίνουμε το εξής: το αντίθετο του «Διαίρει και Βασίλευε» είναι το «Η Ισχύς εν τη Ενώση», γεγονός το οποίο αποτελεί βίωμα για τους βελβενδινούς και σε συνδυασμό με την ολοένα και αυξανόμενη εισαγωγή νέων ατόμων στον αγροτικό τομέα ενθαρρύνεται ακόμη

περισσότερο η ιδέα για μία μελλοντική συνένωση των δύο συνεταιρισμών ή έστω η ανάπτυξη ενός είδους συνεργασίας.

Γυναικείος Αγροτικός και Βιοτεχνικός Συνεταιρισμός Βελβενδού

¹³Ο Γυναικείος Αγροτικός Βιοτεχνικός Συνεταιρισμός Βελβενδού ιδρύθηκε το έτος 1985 από τις γυναίκες της υπό μελέτη περιοχής, με στόχο αφ' ενός να αξιοποιήσουν παραγωγικά τον ελεύθερό τους χρόνο και αφ'ετέρου να αποκτήσουν οικονομική ανεξαρτησία. Αρχικά, αντικείμενο των εργασιών του συνεταιρισμού ήταν η παραγωγή παραδοσιακών τοπικών προϊόντων, όπως: υφαντά, μαρμελάδες και γλυκά του κουταλιού, για την παραγωγή των οποίων απαιτούνταν ιδιαίτερες ικανότητες και μακρόχρονη παράδοση, στοιχεία, όμως, τα οποία ήταν κατοχυρωμένα από τις βελβενδινές γυναίκες. Σ'ένα πρώτο στάδιο, νοίκιασαν έναν χώρο 200 τ.μ. και καθώς δεν υπήρχε ο κατάλληλος μηχανολογικός εξοπλισμός, μετέφεραν καθημερινά όλα τα απαραίτητα σύνεργα από τα σπίτια τους όπως για παράδειγμα: караβάνες, κουτάλες κ.α. . Στην ουσία, οι γυναίκες ξεκίνησαν την εν λόγω επιχείρηση δίχως κεφάλαιο, παρά μόνο με το μεράκι τους και επενδύοντας στην προσωπική τους εργασία. Στη συνέχεια, έστησαν και λειτούργησαν για αρκετά χρόνια το δικό τους κατάστημα στην κεντρική πλατεία του Βελβενδού¹⁴, με αποτέλεσμα η αρχικά μικρή παραγωγή να απορροφάται σχετικά εύκολα στην τοπική αγορά.

Όταν συστήθηκε ο συνεταιρισμός απαρτιζόταν από 110 μέλη, αποτελώντας έναν από τους μεγαλύτερους Γυναικείους Συνεταιρισμούς στην Ελλάδα. Στην πορεία, εγκαταλείφθηκε ο τομέας της υφαντικής τέχνης, καθώς ήταν δύσκολο να διατεθούν τα συγκεκριμένα προϊόντα στην αγορά, και ξεκίνησε μία ζωνή δραστηριοποίηση στην παραγωγή μαρμελάδων και γλυκών του κουταλιού, τα οποία είναι γνωστά για την εξαιρετική ποιότητά τους τόσο λόγω της ποιοτικής πρώτης ύλης όσο και εξ' αιτίας του γεγονότος ότι παρασκευάζονται με άκρως παραδοσιακό τρόπο, χωρίς την προσθήκη συντηρητικών και χρωστικών ουσιών. Έτσι, το έτος 1993, προκειμένου να αναπτυχθούν ακόμη περισσότερο κατάφεραν να εγκατασταθούν σε δικό του

¹³ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 7η Θεματική Ενότητα: "Γυναικείος Αγροτικός και Βιοτεχνικός Συνεταιρισμός Βελβενδού".

¹⁴ Το συγκεκριμένο κατάστημα δεν υφίσταται πλέον.

ιδιόκτητο κτήριο, 1.000 τ.μ., και προμηθεύτηκαν νέα σύγχρονα μηχανήματα με μεγάλη παραγωγική δυναμικότητα. Οι συγκεκριμένες επενδύσεις ξεπέρασαν τα 300.000 ευρώ και χρηματοδοτήθηκαν σχεδόν αποκλειστικά από ξένα κεφάλαια (LEADER, ΤΟΠΙΚΟΣ ΠΟΡΟΣ, Τραπεζικό δάνειο).

Επίσης, κατά το πρώτο διάστημα λειτουργίας του συνεταιρισμού, πραγματοποιήθηκαν εκπαιδευτικά σεμινάρια για τα μέλη του, τα οποία αφορούσαν στην παρασκευή της μαρμελάδας αλλά και στον τρόπο που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί η τεχνολογία σε συνδυασμό με την παράδοση. Τα συγκεκριμένα σεμινάρια αποδείχθηκαν ιδιαίτερα χρήσιμα, αφού κατάφεραν οι γυναίκες να αποκτήσουν ένα είδος τεχνογνωσίας. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι ο υπερσύγχρονος μηχανολογικός εξοπλισμός που προμηθεύτηκε ο συνεταιρισμός, προκειμένου να αναβαθμίσει την ποιότητα παραγωγής του, αποτέλεσε ένα σημαντικό μειονέκτημα, αφού τα μέλη δεν είχαν τις απαραίτητες εξειδικευμένες γνώσεις ώστε να τον λειτουργήσουν σωστά και συνεπώς ένα μέρος του δεν αξιοποιήθηκε ποτέ.

Στην συνέχεια, η λειτουργία του συνεταιρισμού ορίζεται βάσει καταστατικού, ενώ αποφάσεις που αφορούν σε θέματα διαχείρισής του, λαμβάνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από την Πρόεδρο, την Αντιπρόεδρο, την Γραμματέα και τα μέλη, έπειτα από πραγματοποίηση Γενικών Συνελεύσεων. Ο συνεταιρισμός λειτουργεί βάσει εποχικού προσωπικού, συνήθως από τον Απρίλιο μέχρι και τον Οκτώβριο, ενώ για την παρασκευή των προϊόντων προμηθεύονται φρούτα κυρίως από το Βελβενδό, όπως είναι: ροδάκινα, βερίκοκα, δαμάσκηνα, μήλα, κυδώνια, κεράσια, αχλάδια και αχλαδόμηλα, καθώς και από άλλες περιοχές όπως είναι η Πελοπόννησος για το πορτοκάλι, τα Μεσόγεια για τα σύκα, η Κατερίνη για την φράουλα κ.α. .

Αξίζει να σημειωθεί ότι η τοποθεσία της υπό μελέτη περιοχής, όντας γεωγραφικά απομονωμένη, έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην έως τότε επιτυχημένη πορεία του συνεταιρισμού, αφού, προκειμένου να απορροφηθούν τα προϊόντα, αναγκαία συνθήκη αποτέλεσε η προώθησή τους σε όσο το δυνατόν περισσότερα σημεία του ελλαδικού χώρου. Με αυτόν τον τρόπο λειτούργησε ο εν λόγω συνεταιρισμός, από το 1985 έως το 2004, με το προϊόν να έχει εξαπλωθεί σε όλη την Ελλάδα,

συμπεριλαμβανομένων και των πιο μεγάλων αλυσίδων super market, όπως είναι ο Βασιλόπουλος, ο Σκλαβενίτης κ.α. .

Από το έτος 2004 κι έπειτα, πραγματοποιήθηκε μία μορφή συνεργασίας του ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού με τον Γυναικείο Αγροτικό και Βιοτεχνικό Συνεταιρισμό Βελβενδού, με τον πρώτο να αναλαμβάνει τον τομέα της εμπορίας του προϊόντος. Η συγκεκριμένη συνεργασία προέκυψε από τον συνδυασμό δύο παραγόντων. Από την μία πλευρά, ενώ ο Γυναικείος Συνεταιρισμός ξεκίνησε την λειτουργία του με όλα τα εχέγγυα για μία ανοδική πορεία, στην αναπτυξιακή του διαδρομή συνάντησε κάποια εμπόδια τα οποία ανέστειλαν σημαντικά την περαιτέρω ανάπτυξή του, όπως είναι: η διστακτική στάση των γυναικών για ανάληψη ρίσκου κι επιπλέον άνοιγμα στην αγορά - παρ'ότι εμφανίστηκαν τέτοιου είδους ευκαιρίες στη ροή του χρόνου ακόμη και για προώθηση του προϊόντος στο εξωτερικό, η έλλειψη κεφαλαίου κίνησης σε συνδυασμό με την ύπαρξη τραπεζικού δανείου καθώς και η απουσία κατάλληλων ατόμων με τις απαραίτητες γνώσεις που να μπορούν να ηγηθούν του συνεταιρισμού, με στόχο τόσο το οικονομικό όφελος όσο και το κοινωνικό.

Άμεσο αποτέλεσμα ήταν, τα τελευταία χρόνια, να έχει μειωθεί τόσο η παραγωγή όσο και τα μέλη του συνεταιρισμού, με τις γυναίκες να έχουν φτάσει σε πραγματικό αδιέξοδο και το μέλλον του συνεταιρισμού να θεωρείται αβέβαιο. Από την άλλη πλευρά, ο ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, όντας εύρωστος και υγιής, καθώς τον ενδιέφερε ιδιαίτερα ο τομέας της μεταποίησης, αφού αποτελεί μία σημαντική διέξοδο για τα νωπά προϊόντα, προχώρησε σε μία συνεργασία με τον Γυναικείο Συνεταιρισμό, ο οποίος συνέχισε να υφίσταται σαν οντότητα, παράγοντας τα ίδια προϊόντα που παρήγαγε και προηγουμένως, και τον ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού να αναλαμβάνει καθ' ολοκληρίαν το εμπορικό κομμάτι των προϊόντων.

Τέλος, ενώ κατά την πρώτη περίοδο συνεργασίας των δύο συνεταιρισμών, η προώθηση του προϊόντος ακολουθούσε ανοδική πορεία, τα τελευταία χρόνια, εξ 'αιτίας της οικονομικής κρίσης αλλά και της αυξημένης τιμής του προϊόντος λόγω της αναβαθμισμένης ποιότητάς του, έχει μειωθεί κατά πολύ η κατανάλωση, με αποτέλεσμα ο τομέας της μεταποίησης στην υπό μελέτη περιοχή να παρουσιάζει πτωτικές τάσεις. Στην παρούσα φάση, το θέμα τελεί υπό συζήτηση για την μελλοντική του εξέλιξη, ενώ αποτελεί κοινή παραδοχή από τις συνεντεύξεις, ότι

πρέπει άμεσα να πραγματοποιηθούν κάποιες κινήσεις για την διάσωση του εν λόγω τομέα καθώς μέσα από την ιστορική του εξέλιξη αντικατοπτρίζεται η πολιτισμική ταυτότητα της κοινωνίας του Βελβενδού, όπως επίσης συμβάλλει σημαντικά τόσο στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου όσο και στην κοινωνική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη.

4.4.3. Αντίληψη για την έννοια του συνεταιρισμού σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων

Σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους, ο συνεταιρισμός για την περιοχή του Βελβενδού αποτελεί τον κύριο παράγοντα ανάπτυξής της, καθώς αντιλαμβάνεται τόσο με την οικονομική έννοια όσο και με την κοινωνική, πολιτισμική, πολιτική και τεχνική/τεχνολογική έννοια, συμβάλλοντας, με αυτόν τον τρόπο, στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπό μελέτη περιοχής. Πιο συγκεκριμένα, για την αντίληψη της έννοιας του συνεταιρισμού, παρακάτω παρατίθενται κάποια αποσπάσματα των συνεντεύξεων από την ποιοτική έρευνα που εκπονήθηκε στο Βελβενδό Κοζάνης.¹⁵

«Ένωση κάποιων ανθρώπων, έχοντας ως σκοπό την καλύτερη διακίνηση προϊόντων, αποκτώντας μεγαλύτερη εμπορική δύναμη.»

«Συνεταιρισμός θα πει το εξής: εί ναι μία ομάδα ανθρώπων οι οποίοι συνεργάζονται μεταξύ τους ουσιαστικά[...]και δημιουργεί όλο αυτό που βλέπεις, το οποίο δεν αξιολογείται πλέον χρηματικά: αυτό θα πει συνεταιρισμός. Και από εκεί και πέρα στο ότι ακολουθούνται κάποιοι κανόνες ίσοι απέναντι σε όλους.»

«Συνεταιρισμός είναι μία ένωση προσώπων[....] Ο συνεταιρισμός θεωρούμε ότι είναι το σπίτι του καθενός. Η μεγαλύτερη μας περιουσία: αυτό είναι ο συνεταιρισμός.»

¹⁵ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 3η Κατηγορία: “Πως Αντιλαμβάνεται η έννοια του Συνεταιρισμού”, της 1ης Θεματικής Ενότητας: “Το θέμα του Κοινοτισμού και της συλλογικότητας στο Βελβενδό Κοζάνης”.

«Συνεταιρισμός είναι συνεργασία σε όλα τα επίπεδα[...] Δεν μπορεί να διανοηθεί ο βελβεντινός να παράγει χωρίς συνεταιρισμό. Τέλος.»

«Συνεταιρισμός είναι μία ομάδα ανθρώπων - να είναι όλοι μία γροθιά ενωμένοι[...]»

«Συνεταιρισμός είναι ένας φορέας ο οποίος έχει δημιουργηθεί από κάποιους ανθρώπους για να διοχετεύονται καλύτερα τα προϊόντα τους στην αγορά, πιο οργανωμένα θα λέγαμε, έχοντας περισσότερη ποσότητα για να έχουν καλύτερη διάθεση στην αγορά και να πετυχαίνουν καλύτερες τιμές.»

«Συνεταιρισμός είναι το καλύτερο απ'όλα, αλλά συνεταιρισμοί υπάρχουν πολλοί στην Ελλάδα, λίγοι όμως είναι αυτοί που είναι ενωμένοι και υγιείς[...]»

«Συνεταιρισμός σημαίνει όλοι μαζί, εμείς και όχι εγώ[...] Ο συνεταιρισμός δεν είναι μόνο η δουλειά και η επιχείρηση αλλά είναι και η όλη ιδέα. Η ιδέα ότι βρίσκεσαι σε μία ομάδα, που ομάδα σημαίνει ότι σκέφτομαι και τον διπλανό μου.»

«Συνεταιρισμός θα πει δουλεύουμε όλοι μαζί για όλους, προσφέρουμε για να γίνει αυτό ανταποδοτικό προς εμάς, αυτή είναι η φιλοσοφία του συνεταιρισμού[...]»

«Ο συνεταιρισμός είναι μία δύσκολη λέξη αλλά έχει μία πολύ καλή έννοια, τουλάχιστον στο Βελβεντό, και παρά το γεγονός ότι υπάρχουν πολλοί που θέλουν να την αποδυναμώσουν γιατί δεν τους συμφέρει να υπάρχουν συνεταιρισμοί. Συνεταιρισμός θα πει, μία ομάδα παραγωγών που συνεργάζεται, με όλα τα υπέρ και όλα τα κατά. Ο συνεταιρισμός περικλύει ένα σύνολο ιδεών που πρέπει να αποδεχτείς.»

4.4.4. Η δομή των αγροτικών συνεταιρισμών στο Βελβενδό Κοζάνης¹⁶

ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

Αρχικά, το σύνολο της λειτουργίας του ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού ορίζεται βάσει του καταστατικού και του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας. Διοικείται από 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο: Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος, Γραμματέας, Ταμίας και τα μέλη, το οποίο εκλέγεται, μέσω πραγματοποίησης Γενικής Συνέλευσης, από τα μέλη του συνεταιρισμού κάθε τέσσερα χρόνια. Έπειτα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, ορίζεται για τον Πρόεδρο του συνεταιρισμού πάγια αντιμισθία, λόγω του χρόνου που αφιερώνει για τον ίδιο τον συνεταιρισμό. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, ότι υπήρξε τροποποίηση του καταστατικού, σύμφωνα με την οποία τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει υποχρεωτικά να είναι παραγωγοί. Στη συνέχεια, βάσει του νόμου 4015, επανέρχεται το Εποπτικό Συμβούλιο, το οποίο είναι 3μελές, όπου παράλληλα με τους ορκωτούς λογιστές εποπτεύει την λειτουργία του Δ.Σ. .

Επιπροσθέτως, υπάρχουν 8 μόνιμοι υπάλληλοι στα γραφεία του συνεταιρισμού στο Βελβενδό, ανάλογα με τα επιμέρους τμήματα που υποστηρίζει, όπως είναι: ο Γενικός Διευθυντής, ο Γεωπόνος, ο Υπεύθυνος Πωλήσεων, τα άτομα που υποστηρίζει το τμήμα διαχείρισης καθώς και τα άτομα εκείνα που είναι υπεύθυνα για την συντήρηση του εξοπλισμού και για την αποθήκη γεωργικών φαρμάκων. Επίσης, στη διαχείριση του συνεταιρισμού υπάγεται κι ένα υποκατάστημα που λειτουργεί στην κεντρική λαχαναγορά Αθηνών, το οποίο απασχολεί μόνιμα δύο υπαλλήλους. Στη συνέχεια, τα τελευταία χρόνια αποχώρησαν από τον συνεταιρισμό επτά άτομα, λόγω συνταξιοδότησης, τα οποία δεν αντικαταστάθηκαν, καθώς επρόκειτο για θέσεις οι οποίες ήταν διπλές και συνεπώς ήδη καλυμμένες. Με τον συγκεκριμένο τρόπο, πραγματοποιήθηκε μία προσπάθεια μείωσης του κοστολογίου, διατηρώντας τον απαραίτητο αριθμό ατόμων στο μόνιμο προσωπικό, προκειμένου να καλύπτονται επαρκώς οι ανάγκες του συνεταιρισμού και να υποστηρίζεται σωστά η λειτουργία του. Όμως, καθώς ο συνεταιρισμός παρουσιάζει ανοδική πορεία, πιθανολογείται ότι

¹⁶ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 2η Θεματική Ενότητα: “Η Δομή των Συνεταιρισμών – Κανονισμοί που τους διαμορφώνουν και εξέλιξη στη ροή του χρόνου”.

μελλοντικά θα πραγματοποιηθούν προσλήψεις, υποστηρίζοντας την άποψη ότι αυτή τη φορά θα είναι περισσότερο στοχευμένες.

Στην συνέχεια, ο συνεταιρισμός απαριθμεί περίπου 400 παραγωγούς, εκ των οποίων όλοι διαμένουν στο Βελβενδό, εξαιρουμένων κάποιων συνεργασιών, που έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια, με κάποιους παραγωγούς από άλλες περιοχές του ελλαδικού χώρου για τους οποίους έχει αναλάβει ο συνεταιρισμός την εμπορία των προϊόντων τους. Επίσης, απασχολεί και εποχικό προσωπικό όπου ανάλογα με την εποχή κυμαίνεται από 20 έως 100 άτομα, συμβάλλοντας σε σημαντικό βαθμό στην καταπολέμηση της ανεργίας στην υπό μελέτη περιοχή.

Τέλος, ο συνεταιρισμός καλύπτει μία έκταση 30 στρεμμάτων, στα οποία στεγάζονται τα γραφεία, ο χώρος παραλαβής και φόρτωσης των προϊόντων, ο χώρος διαλογής, 11 ψυκτικοί θάλαμοι, αποθήκη γεωργικών φαρμάκων καθώς και άλλοι αποθηκευτικοί χώροι. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο εξοπλισμός του ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, ανανεώνεται και αναβαθμίζεται συνεχώς, σύμφωνα με τις εξελίξεις στον χώρο των οπωροκηπευτικών.

Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

Ο Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» απαρτίζεται από τέσσερα τμήματα, τα οποία είναι: 1) το Γεωτεχνικό Τμήμα, υπεύθυνος του οποίου είναι ο γεωπόνος του συνεταιρισμού, ο οποίος συνεργαζόμενος με ένα γεωτεχνικό γραφείο στην Βέρροια, επιβλέπει το σύνολο της παραγωγής και δίνει κατευθυντήριες γραμμές στους παραγωγούς του συνεταιρισμού, 2) το Τεχνικό Τμήμα, το οποίο απαρτίζεται από έναν ηλεκτρολόγο μηχανικό και έναν ψυκτικό, υποχρέωση των οποίων είναι να επιβλέπουν τον μηχανολογικό εξοπλισμό 3) το Οικονομικό Τμήμα – Λογιστήριο, το οποίο απασχολεί μόνιμα ένα άτομο, τον λογιστή του συνεταιρισμού και 4) το Τμήμα Διοίκησης Πωλήσεων, όπου ο Γενικός Διευθυντής επιβλέπει τον τομέα των πωλήσεων και του marketing καθώς και όλα τα υπόλοιπα τμήματα.

Το σύνολο της λειτουργίας του συνεταιρισμού ορίζεται βάσει καταστατικού και εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας¹⁷, ενώ διοικείται από το 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται από τα μέλη του συνεταιρισμού, έπειτα από πραγματοποίηση Γενικής Συνέλευσης, κάθε 4 χρόνια. Σύμφωνα με τον νέο νόμο, 4015, έχει επανέλθει το Εποπτικό Συμβούλιο, το οποίο εκλέχθηκε για πρώτη φορά με τις εκλογές του Νοεμβρίου το έτος 2012. Για το συγκεκριμένο Συμβούλιο αλλά και για το σύνολο των αιρετών δεν προβλέπεται μισθός, δικαιούνται, όμως, ημερήσιες αποζημιώσεις. Επίσης, κατά την περίοδο έντονης δραστηριότητας του συνεταιρισμού, περίπου 6 μήνες τον χρόνο, απασχολείται εποχικό προσωπικό, δίνοντας προτεραιότητα σε άτομα που είναι από την υπό μελέτη περιοχή, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην μείωση της ανεργίας του Βελβενδού.

Τέλος, ο συνεταιρισμός καλύπτει έκταση 15 στρεμμάτων όπου στεγάζονται τα γραφεία, το διαλογητήριο, ο χώρος παραλαβής και φόρτωσης των προϊόντων, 7 ψυκτικοί θάλαμοι καθώς και διάφοροι άλλοι αποθηκευτικοί χώροι. Όπως και ο ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού έτσι και ο Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ», ανανεώνει και αναβαθμίζει συνεχώς τον μηχανολογικό εξοπλισμό, με την προσθήκη μηχανημάτων νέας τεχνολογίας καθώς και με εφαρμογές που διασφαλίζουν την ποιότητα του προϊόντος.

4.4.5. Το κύριο προϊόν των συνεταιρισμών και ο τρόπος διαχείρισής του

Για την περιοχή του Βελβενδού Κοζάνης, η τελική επιλογή της ροδακινοκαλλιέργειας, με το ροδάκινο ως κύριο προϊόν παραγωγής και διακίνησης, οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι αποτελεί μία πιο εύκολη καλλιέργεια, σε σχέση με τις προηγούμενες που δοκιμάστηκαν στην περιοχή, καθώς και περισσότερο παραγωγική αποδίδοντας ένα εξαιρετικά ποιοτικό προϊόν, βάσει των κλιματολογικών και εδαφολογικών συνθηκών της υπό μελέτη περιοχής. Ωστόσο, πρόκειται για μία ιδιαίτερα δεσμευτική καλλιέργεια, αφού η φροντίδα της απαιτεί την ενασχόληση του παραγωγού καθ'όλη την διάρκεια του χρόνου, αποτελώντας τον κύριο παράγοντα αποτροπής για εντατική και συστηματική ενασχόληση με άλλα είδη αγροτικής καλλιέργειας. Συνεπώς, το κύριο προϊόν παραγωγής των δύο συνεταιρισμών είναι τα

¹⁷ Βλ. Παράρτημα 2: Καταστατικό Ο.Π. – Α.Σ.Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» και Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας.

ροδάκινα και τα νεκταρίνια, το τρίτο κατά σειρά προϊόν είναι τα μήλα, ενώ υπάρχουν σε κάποιες μικρές ποσότητες διάφορα άλλα προϊόντα, όπως είναι: τα δαμάσκηνα, τα κυδώνια, οι τομάτες κ.α. .

Αξίζει να αναφερθεί ότι ενώ στην υπό μελέτη περιοχή έχουν πραγματοποιηθεί προσπάθειες για βιολογική καλλιέργεια της ροδακινιάς, το συγκεκριμένο εγχείρημα δεν απέδωσε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, καθώς η εν λόγω καλλιέργεια έχει πολλούς εχθρούς και προκειμένου να επιτευχθεί μία καλή παραγωγή κρίνεται αναγκαία η χρήση φυτοφαρμάκων. Ακολούθως, όπως ήδη έχει αναφερθεί, και οι δύο αγροτικοί συνεταιρισμοί που δραστηριοποιούνται στο Βελβενδό Κοζάνης, από το έτος 2003 εφαρμόζουν πλήρως το «σύστημα της ολοκληρωμένης παραγωγής», βάσει του οποίου μειώνεται σημαντικά η αλόγιστη χρήση των φυτοφαρμάκων και παράγεται ένα ποιοτικό και ασφαλές προϊόν για τον καταναλωτή.

¹⁸Πιο συγκεκριμένα, η καλλιεργητική φροντίδα ξεκινάει από τον Νοέμβρη όπου πραγματοποιείται ο πρώτος και πιο βασικός ψεκασμός των δένδρων. Κατά τον μήνα Μάρτιο ξεκινάει ο δεύτερος ψεκασμός και στην συνέχεια πραγματοποιούνται επαναληπτικοί ψεκασμοί ανά 15 ημέρες. Τον Μάιο ξεκινάει η άρδευση των δέντρων και η αραίωση των καρπών. Από αρχές Ιούνη έως και τέλος Σεπτεμβρη πραγματοποιείται η συγκομιδή των ποικιλιών, όπως κάθε ποικιλία ωριμάζει στον χρόνο της. Η καλλιεργητική φροντίδα των δένδρων πραγματοποιείται πάντα υπό την καθοδήγηση του συνεταιρισμού, από την στιγμή φύτεψης του δένδρου μέχρι και την τελική εκκαθάριση του προϊόντος στον παραγωγό. Επίσης, οι αγροτικοί συνεταιρισμοί της υπό μελέτη περιοχής, έχοντας ως στόχο την ανοδική εξελιχτική πορεία του αγροτικού τομέα, τον σωστό προγραμματισμό της παραγωγής και την βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, παροτρύνουν, καθοδηγούν κατάλληλα και ενισχύουν οικονομικά τους παραγωγούς στην φύτεψη νέων δενδρυλλίων, μέσω της συμμετοχής τους σε επιχειρησιακά προγράμματα που αφορούν σε αγροτικές ενισχύσεις, χορηγούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τον γεωργικό τομέα.

¹⁸ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 2η Υποκατηγορία: “ Το Κύριο Προϊόν των Συνεταιρισμών και ο τρόπος διαχείρισής του”, της 1ης Κατηγορίας: “Κατανόηση Κοινωνικο – οικονομικών στόχων”, της 4ης Θεματικής Ενότητας: “Οι Αρχές των Συνεταιρισμών”.

Στη συνέχεια, από την στιγμή που ο παραγωγός παραδίδει το προϊόν στον συνεταιρισμό μέχρι και την τελική του διάθεση στην αγορά, ακολουθείται μία συγκεκριμένη διαδικασία. Η εν λόγω διαδικασία διαφέρει στους δύο συνεταιρισμούς, εξ' αιτίας τους διαφορετικού τρόπου συγκομιδής που υποστηρίζουν. Όσον αφορά στον ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, αρχικά πραγματοποιείται μία πρώτη διαλογή στην ράμπα παραλαβής όπου καταμετρούνται τα προϊόντα, ενώ γίνονται και οι κατάλληλοι ποιοτικοί έλεγχοι ώστε να πληροί το προϊόν τις κατάλληλες προϋποθέσεις προκειμένου να διατεθεί στην αγορά. Έπειτα, παραμένουν τα προϊόντα σε ένα θάλαμο υποδοχής, όπου βρίσκονται σε αναμονή μέχρι να τυποποιηθούν. Η τυποποίηση συνιστά μία διαδικασία όπου ομαδοποιούνται τα προϊόντα με βάση την ποικιλία, ώστε να επεξεργαστούν στο διαλογητήριο ανά ομάδα προϊόντος. Ακολούθως, στο διαλογητήριο σ' ένα πρώτο στάδιο πραγματοποιείται προδιαλογή όπου διαχωρίζονται τα προϊόντα που είναι για διάθεση στην αγορά με τα προϊόντα που προορίζονται για χυμοποίηση και σ' ένα δεύτερο στάδιο γίνεται διαλογή των προϊόντων που συνιστούν πρώτης και δεύτερης ποιότητας ώστε να διατεθούν στις κατάλληλες αγορές. Στην πορεία, γίνεται μία δεύτερη διαλογή ανάλογα με το χρώμα, το βάρος ή την διάμετρο του προϊόντος και τελικά πραγματοποιείται η τυποποίηση από το προσωπικό, παραμένοντας σε θαλάμους με κανονική ψύξη μέχρι να διατεθεί στην αγορά.

Όσον αφορά, στον Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ», η διαδικασία είναι παρόμοια, με την διαφορά ότι ο παραγωγός δεν παραδίδει τα προϊόντα συσκευασμένα και συνεπώς η διαδικασία της διαλογής και της συσκευασίας πραγματοποιείται στο διαλογητήριο και συσκευαστήριο του συνεταιρισμού και συνεπώς προηγείται όλων των υπόλοιπων σταδίων. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι και στους δύο συνεταιρισμούς υπάρχουν τα κατάλληλα συστήματα ιχνηλασιμότητας, βάσει των οποίων όλα τα προϊόντα είναι κωδικοποιημένα, με μοναδικό κωδικό για τον κάθε παραγωγό, όπου σε περίπτωση παρουσίασης κάποιου προβλήματος δύναται να διασταυρωθεί εάν το γεγονός που υποστηρίζεται όντως υφίσταται.

Όπως ήδη έχει αναφερθεί, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι μία από τις βασικές διαφορές των δύο αγροτικών συνεταιρισμών, ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού και Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ», αποτελεί ο διαφορετικός τρόπος συγκομιδής του προϊόντος, όπου ο ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού πραγματοποιεί την διαδικασία της διαλογής

και συσκευασίας στο κτήμα, ενώ ο Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» πραγματοποιεί την συγκεκριμένη διαδικασία στο διαλογητήριο και συσκευαστήριο του συνεταιρισμού. Σύμφωνα με τους συνεντευξιζόμενους, ο καθένας από τους δύο τρόπους συγκομιδής παρουσιάζει τόσο πλεονεκτήματα όσο και μειονεκτήματα, ωστόσο, υποστηρίζεται ότι η εν λόγω επιλογή από την πλευρά των συνεταιρισμών συμβάλλει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην διαδικασία της αναπτυξιακής τους πορείας.

Για την ακρίβεια, ο ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού αποτελεί έναν από τους λίγους συνεταιρισμούς, τόσο σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο, που πραγματοποιεί τον συγκεκριμένο τρόπο συγκομιδής, όπου σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων ο λόγος διατήρησής του έγκειται στο γεγονός ότι παρουσιάζει σημαντικά πλεονεκτήματα σε σχέση με άλλους τρόπους συγκομιδής. Αρχικά, ο συγκεκριμένος τρόπος αποφέρει καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά στην ποιότητα του προϊόντος, αφού έχει την δυνατότητα να ωριμάσει το φρούτο στο δέντρο, αποδίδοντας καλύτερα γευστικά χαρακτηριστικά, γεγονός το οποίο αναγνωρίζεται τόσο στο πεδίο της αγοράς όσο και στο καταναλωτικό κοινό. Όταν το φρούτο πρόκειται να περάσει από το διαλογητήριο, προϋποτίθεται η πρόωμη συγκομιδή του, με αποτέλεσμα να χάνει τόσο σε όγκο και βάρος όσο και στα ποιοτικά του χαρακτηριστικά, έχοντας σημαντικές επιπτώσεις στην διαμόρφωση της τελικής τιμής προκειμένου να διατεθεί στην αγορά. Στην συνέχεια, καθώς το προϊόν συσκευάζεται στο κτήμα αποφεύγεται σε σημαντικό βαθμό η ταλαιπωρία που δύναται να υποστεί το φρούτο όταν πρόκειται να περάσει από την διαδικασία του διαλογητηρίου. Με αυτόν τον τρόπο, αφ' ενός δεν υπάρχουν απώλειες στα προϊόντα και αφ'ετέρου συγκομίζεται ένα προϊόν το οποίο είναι πολύ ανθεκτικό, γεγονός που παίζει σημαντικό ρόλο τόσο στην διάθεση των προϊόντων στην εσωτερική αγορά όσο και στις εξαγωγές. Επίσης, υπό αυτές τις συνθήκες, υπάρχει η δυνατότητα διατήρησης κάποιων παλιών καλών ποικιλιών ροδακίνου, γεγονός που αποτελεί κι έναν από τους βασικούς στόχους του συνεταιρισμού, οι οποίες τελούν υπό εξαφάνιση και δεν δύναται να περάσουν από την διαδικασία του διαλογητηρίου.

Όμως, ενώ, ο εν λόγω τρόπος συγκομιδής αποδίδει ένα καλύτερο ποιοτικό και οικονομικό αποτέλεσμα για το σύνολο της παραγωγής, προϋποθέτει μεγαλύτερο κόπο για τον ίδιο τον παραγωγό και προκειμένου να επιτευχθεί το αναμενόμενο

αποτέλεσμα απαιτείται να συμμετέχουν στην συγκεκριμένη διαδικασία και τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας, γεγονός το οποίο δεν δραχμοποιείται με κανέναν τρόπο αφού αποτελεί εργασία της οικογένειας. Από την άλλη πλευρά, όταν το προϊόν δύναται να περάσει από διαλογητήριο και συσκευαστήριο, αφ' ενός μειώνεται σημαντικά τόσο το προσωπικό κόστος στη διαδικασία της συγκομιδής όσο και ο κόπος του παραγωγού και αφ' ετέρου αυξάνεται το τονάζ, με θετικά οικονομικά αποτελέσματα για τον ίδιο τον παραγωγό. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, υποστηρίζεται ότι με την διαλογή και συσκευασία του προϊόντος στις εγκαταστάσεις του συνεταιρισμού δεν υποβαθμίζεται η ποιότητα του προϊόντος ενώ ένα ακόμη πλεονέκτημα αποτελεί το γεγονός ότι τα προϊόντα οργανώνονται σε παρτίδες κωδικοποιημένες, που δεν τις γνωρίζει κανείς άλλος πέρα από την διοίκηση του συνεταιρισμού και τον ίδιο τον παραγωγό, διατηρώντας με αυτόν τον τρόπο μία στάση ουδετερότητας ώστε να αποφεύγεται η επιλογή ως προς αυτά βάσει κάποιων συμφερόντων, αφού στην διαλογή μπορεί να εργάζονται ακόμη και συγγενικά πρόσωπα των παραγωγών. Όμως, ο συγκεκριμένος τρόπος έχει αρνητικές συνέπειες σε ότι αφορά στην διαμόρφωση της τιμής για την διάθεση του προϊόντος καθώς οι παραγωγοί επιβαρύνονται από το κόστος που συνεπάγεται η λειτουργία του διαλογητηρίου και του συσκευαστηρίου.

Τέλος, μεγάλο μειονέκτημα και στις δύο περιπτώσεις, συνιστά ο κατακερματισμός της γης αφού αυτομάτως συνεπάγεται η επιβάρυνση του παραγωγού με επιπλέον λειτουργικά έξοδα, καθ' όλη τη διάρκεια της καλλιεργητικής φροντίδας των δένδρων, ενώ, ιδιαίτερα για τους παραγωγούς του ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, το γεγονός ότι ο κλήρος είναι μικρός στην υπό μελέτη περιοχή συμβάλλει σημαντικά στην διατήρηση του συγκεκριμένου τρόπου συγκομιδής που υποστηρίζει ο εν λόγω συνεταιρισμός, καθώς δεν στοχεύουν στο υπερτονάζ αλλά στην παραγωγή ενός ποιοτικού προϊόντος. Τελικά, προκειμένου να καταφέρουν οι παραγωγοί να μειώσουν τα λειτουργικά τους έξοδα, πραγματοποιείται μία προσπάθεια από την πλευρά τους για συγκέντρωση του συνόλου των στρεμμάτων σε ένα σημείο, είτε με ανταλλαγή κτημάτων είτε με την αγορά νέων.

Σύμφωνα με την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε παραπάνω, ο διαφορετικός τρόπος συγκομιδής των δύο συνεταιρισμών έχει σημαντικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο για την υπό μελέτη περιοχή. Κατ' αρχήν, η διατήρηση δύο διαφορετικών

συστημάτων συγκομιδής, συνέβαλλε με την πάροδο του χρόνου στο γεγονός της μεταπήδησης των παραγωγών του τόπου από τον έναν συνεταιρισμό στον άλλον, ανάλογα με την προσωπική θεώρηση του καθ'ενός για τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα που υποστηρίζει το καθ'ένα από αυτά. Κατ' ακολουθίαν, καθώς, πλέον, έχει σταθεροποιηθεί ο αριθμός των μελών του κάθε συνεταιρισμού, έχει παγιωθεί η άποψη από το σύνολο των μελών τους ότι ο συγκεκριμένος τρόπος συγκομιδής που πραγματοποιείται αποτελεί και την ειδοποιό διαφορά στην οργάνωση της παραγωγής του κάθε συνεταιρισμού με στόχο την ανοδική του πορεία στο πλαίσιο της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους, καθώς δεν υπάρχει διάθεση αλλαγής στο συγκεκριμένο θέμα από την πλευρά των συνεταιρισμών, αποτελεί έναν από τους πιο βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες στην προοπτική συνένωσης. Επί της ουσίας, οι κύριοι παράγοντες που αποτρέπουν το εγχείρημα της συνένωσης των δύο συνεταιρισμών αφορούν πρωτίστως στο θέμα της διαθέσης που υπάρχει προκειμένου να πραγματοποιηθεί, όπως εκτενώς αναλύθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, και δευτερευόντως σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης, για τα οποία υπάρχει η δυνατότητα εύρεσης λύσεων, εφ'όσον έχει οριστεί ως πρωταρχικός σκοπός η περαιτέρω ανάπτυξη συνεργασίας των δύο συνεταιρισμών, γεγονός που θα συμβάλλει σημαντικά στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπό μελέτη περιοχής, με άμεσες θετικές συνέπειες στην κοινωνική εξέλιξη του τόπου και πολλαπλάσια οικονομικά οφέλη για την ίδια την κοινωνία.

4.4.6. Προώθηση των προϊόντων των συνεταιρισμών σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο¹⁹

ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

Η προώθηση των προϊόντων στον ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού, τα τελευταία χρόνια, αφορά σε ένα ποσοστό της τάξεως του 50% στην εσωτερική αγορά και αντίστοιχα σε 50% στο εξωτερικό. Όσον αφορά στην εσωτερική αγορά, ο εν λόγω συνεταιρισμός

¹⁹ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 7η Υποκατηγορία: “Προώθηση των Προϊόντων των Συνεταιρισμών σε Εθνικό και Υπερεθνικό Επίπεδο”, της 1ης Κατηγορίας: “Κατανόηση Κοινωνικο – οικονομικών στόχων”, της 4ης Θεματικής Ενότητας: “Οι Αρχές των Συνεταιρισμών”.

έχει δημιουργήσει ένα δίκτυο διανομής σε όλη της Ελλάδα, προμηθεύοντας κυρίως μεγάλες αλυσίδες super market, επιλεκτικά κάποιους μεγάλους χονδρεμπόρους στην επαρχία καθώς και στο κατάστημα του συνεταιρισμού που λειτουργεί στην κεντρική λαχαναγορά της Αθήνας. Όσον αφορά στην αγορά του εξωτερικού, τα τελευταία χρόνια, η προώθηση των προϊόντων στοχεύει κυρίως στην κεντρική και ανατολική ευρώπη. Πιο συγκεκριμένα, έχει αναπτυχθεί μία συνεργασία κυρίως με την Ρωσία και την Ουκρανία όπου προωθείται η μεγαλύτερη ποσότητα των προϊόντων και ακολουθεί η Πολωνία, η Τσεχία, η Σλοβακία, η Ουγγαρία και η Λιθουανία.

Το βασικό γνώρισμα που χαρακτηρίζει τον εν λόγω συνεταιρισμό και που διασφαλίζει την ποιότητα του προϊόντος που παράγει είναι ο διαφορετικός τρόπος συγκομιδής που υποστηρίζει. Στον ελλαδικό χώρο είναι ελάχιστοι οι συνεταιρισμοί που υποστηρίζουν το συγκεκριμένο σύστημα, όπως είναι οι συνεταιρισμοί στην Νάουσα, και από αυτήν την άποψη οι κύριοι ανταγωνιστές του ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού για την εσωτερική αγορά, θεωρούνται οι ναουσαίοι. Για την αγορά του εξωτερικού, οι κύριοι ανταγωνιστές θεωρούνται οι ισπανοί και οι ιταλοί.

Κύριο μέλημα του συνεταιρισμού αποτελεί η εξωστρέφεια. Καθώς η εσωτερική αγορά αδυνατεί να απορροφήσει την συνολική ποσότητα του ροδακίνου που παράγεται, καταβάλλονται συνεχώς προσπάθειες από την πλευρά του εν λόγω συνεταιρισμού για περαιτέρω άνοιγμα στις αγορές του εξωτερικού, κυρίως προς τις χώρες της Αραβικής Χερσονήσου. Ένας ακόμη λόγος που συντελεί στην ενίσχυση της εξωστρέφειας είναι η οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια. Με αυτόν τον τρόπο προσπαθεί ο συνεταιρισμός να εξασφαλιστεί οικονομικά επενδύοντας σε νέες οικονομικές διεξόδους, ωστόσο, το συγκεκριμένο γεγονός δεν αναιρεί την προσπάθεια προώθησης των προϊόντων και στην εσωτερική αγορά. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο συνεταιρισμός, έπειτα από την μακρόχρονη πορεία του στον χώρο των οπωροκηπευτικών, έχει εδραιωθεί στην αγορά λόγω του ποιοτικού προϊόντος που παράγει, με αποτέλεσμα να αυξάνεται συνεχώς η ζήτηση για απ' ε υθείας συνεργασία, κυρίως από εμπόρους και από μεγάλες αλυσίδες super market του εξωτερικού.

Ο.Π – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

Η προώθηση των προϊόντων στον Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» αφορά σε ένα ποσοστό της τάξεως του 40% στην εσωτερική αγορά και σε ένα ποσοστό του 60% στο εξωτερικό. Όσον αφορά στην εσωτερική αγορά, τα προϊόντα του συνεταιρισμού προωθούνται σε μεγάλες αλυσίδες super market, επιλεκτικά σε κάποιους χονδρεμπόρους καθώς και στις κεντρικές λαχαναγορές των μεγάλων πόλεων, όπως είναι: η Αθήνα, η Λάρισα, τα Γιάννενα, η Άρτα, τα Τρίκαλα και η Πάτρα. Όσον αφορά στην αγορά του εξωτερικού, σε γενικές γραμμές, το 57% της εξαγωγής του ελληνικού επιτραπέζιου ροδάκινου προωθείται στην αγορά της Ρωσίας. Ακολούθως, το μεγαλύτερο ποσοστό των προϊόντων του εν λόγω συνεταιρισμού προωθείται στην Ρωσία και στην Ουκρανία και ακολουθεί η Πολωνία, η Τσεχία και η Ρουμανία. Στη συνέχεια, τα προϊόντα δεύτερης ποιότητας προωθούνται στο Ιράκ, στην Βουλγαρία, στην Αλβανία και στην Κύπρο.

Για την προώθηση των προϊόντων στην εσωτερική αγορά, κύριοι ανταγωνιστές του συνεταιρισμού θεωρούνται οι έλληνες, ενώ για την αγορά του εξωτερικού είναι κυρίως οι ισπανοί και οι ιταλοί.

Μία από τις βασικές προτεραιότητες του συνεταιρισμού αποτελεί η ενίσχυση της εξωστρέφειας, κυρίως προς τις χώρες της Αραβικής Χερσονήσου, όπως είναι: η Σαουδική Αραβία και το Ντουμπάι. Το συγκεκριμένο γεγονός οφείλεται αφ' ενός στην προσπάθεια της οικονομικής εξασφάλισης του συνεταιρισμού και αφ' ετέρου στην διεύρυνση των υπαρχόντων αγορών για περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη. Παρ' όλα' αυτά, η προσπάθεια προώθησης των προϊόντων στην εσωτερική αγορά, εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους του εν λόγω συνεταιρισμού.

Σύμφωνα με την παραπάνω καταγραφή, παρατηρούμε ότι και οι δύο συνεταιρισμοί της υπό μελέτη περιοχής, έχουν αναπτύξει ένα δίκτυο διανομής που αφορά στο σύνολο της εγχώριας αγοράς, ενώ οι εξαγωγές που πραγματοποιούνται καθιστούν τους συνεταιρισμούς περισσότερο ευέλικτους στο θέμα της προώθησης των προϊόντων, ιδιαίτερα σε εποχή οικονομικής κρίσης. Σε γενικές γραμμές, ο ρόλος της Ελλάδας για το συγκεκριμένο προϊόν, σε υπερεθνικό επίπεδο, δεν θεωρείται διόλου ασήμαντος καθώς κατέχει ένα σημαντικό μέρος των αγορών της Κεντρικής

και Ανατολικής Ευρώπης. Πιο συγκεκριμένα, ο ρόλος των δύο αγροτικών συνεταιρισμών της υπό μελέτη περιοχής είναι αρκετά σημαντικός τόσο σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο καθώς θεωρούνται βασικοί άξονες της τοπικής οικονομίας, όσο και σε εθνικό επίπεδο καθώς πρόκειται για δύο συνεταιρισμούς αναπτυσσόμενους, οικονομικά εύρωστους και συναλλαγματοφόρους.

Στην συνέχεια, ενώ η αναπτυξιακή διαδρομή των συνεταιρισμών στηρίζεται στην παραγωγή και προώθηση του ροδακίνου, ως βασικό προϊόν, τόσο στην εσωτερική αγορά όσο και στο εξωτερικό, η μελλοντική εξελεγκτική τους πορεία εξαρτάται αφ' ενός από τις κοινωνικο – οικονομικές συνθήκες που διαμορφώνονται στη ροή του χρόνου σε υπερεθνικό επίπεδο και αφ'ετέρου από την εθνική πολιτική που εφαρμόζεται στον τομέα των οπωροκηπευτικών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η καλλιέργεια της ροδακινιάς έχει ξεκινήσει να υιοθετείται σε αρκετές χώρες της ευρώπης, με άμεσες οικονομικές συνέπειες για τους συνεταιρισμούς εκείνους, του ελλαδικού χώρου, που διακινούν το ροδάκινο ως βασικό προϊόν, στοχεύοντας ακόμη και σε αγορές του εξωτερικού, όπως συμβαίνει με τους δύο αγροτικούς συνεταιρισμούς της υπό μελέτη περιοχής. Πιο συγκεκριμένα, στην Τουρκία ο τομέας της ροδακινοκαλλιέργειας ακολουθεί ανοδική πορεία, ενώ η Αλβανία, τα Σκόπια και οι χώρες του Καυκάσου έχουν ξεκινήσει την καλλιέργεια της ροδακινιάς, με αποτέλεσμα να υπάρχει μελλοντικά η πιθανότητα, ένα μεγάλο μέρος των αγορών στις οποίες διοχετεύονται τα προϊόντα των συνεταιρισμών της υπό μελέτη περιοχής, να αποκλείεται αφού θα καλύπτεται από τις εν λόγω αγορές. Συνεπώς, καθώς η εγχώρια αγορά βρίσκεται εν μέσω οικονομικής κρίσης ενώ για το εξωτερικό υπάρχει η πιθανότητα μελλοντικού αποκλεισμού κάποιων βασικών αγορών, δικαίως γεννούνται κάποιες αμφιβολίες για το κατά πόσο θα μπορούσε το ροδάκινο να εξακολουθήσει να αποτελεί το βασικό προϊόν διακίνησης των εν λόγω συνεταιρισμών.

Στην συνέχεια, η Ισπανία, η Γαλλία και η Ιταλία θεωρούνται οι μεγαλύτερες δυνάμεις στον τομέα του ροδακίνου και οι κύριες ανταγωνίστριες χώρες της Ελλάδας, τόσο στη ποιότητα του προϊόντος όσο και στην τελική τιμή διάθεσης του. Σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους, όσον αφορά στην ποιότητα του προϊόντος η Ελλάδα υπερέχει, ενώ σε ότι αφορά στην διαμόρφωση της τελικής τιμής, το ελληνικό προϊόν διατίθεται σε υψηλότερη τιμή σε σχέση με τις άλλες τρεις ευρωπαϊκές χώρες και ιδιαίτερα με την Ισπανία. Για το συγκεκριμένο γεγονός, δύο είναι οι βασικοί

παράγοντες που παίζουν καθοριστικό ρόλο. Σε γενικές γραμμές, στον τομέα της προώθησης των προϊόντων παίζει πολύ σημαντικό ρόλο το θέμα του οριακού κόστους, το οποίο επηρεάζεται από το μέγεθος της επιχείρησης. Στην προκειμένη περίπτωση, το μέγεθος της επιχείρησης εξαρτάται από την μέση στρεμματική απόδοση, δηλαδή, διαφορετικό οριακό κόστος έχει ένας παραγωγός που παράγει 200 τόνους ροδάκινα και διαφορετικό εκείνος που παράγει 30 τόνους ροδάκινα. Το γεγονός ότι στην υπό μελέτη περιοχή, η γη είναι κατακερματισμένη και ο κλήρος μικρός συμβάλλει στο να υπάρχει χαμηλή στρεμματική απόδοση, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η δυνατότητα ευελιξίας στην τιμή διάθεσης του προϊόντος, αφού σε περίπτωση που ο συνεταιρισμός προέβαινε σε μείωση της τιμής, η συγκεκριμένη κίνηση θα λειτουργούσε εις βάρος του παραγωγού. Από την άλλη πλευρά, σε περιπτώσεις άλλων ευρωπαϊκών χωρών, όπως για παράδειγμα στην Ισπανία, η εθνική πολιτική που εφαρμόζεται στο χώρο των οπωροκηπευτικών στοχεύει στην καλύτερη οργάνωση και προώθηση της παραγωγής, ενώ σε πολλές περιπτώσεις ενισχύεται και οικονομικά.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, αποτελεί κοινή παραδοχή, ότι στην Ελλάδα υπάρχει ανυπαρξία κράτους, κυρίως στην στήριξη για την προώθηση του προϊόντος, παρά το γεγονός ότι η ροδακίνο - παραγωγή απασχολεί περίπου 400.000 έλληνες και 100.000 αλλοδαπούς εργάτες, ενώ προσφέρει σημαντικά στην ελληνική οικονομία, καθώς τα ροδάκινα είναι από τα κυριότερα εξαγωγίμα προϊόντα της χώρας μας. Τέλος, ενώ υπάρχει θεωρητικά η δυνατότητα για περαιτέρω ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα παραγωγής στην Ελλάδα, προκειμένου να δρομολογηθεί σε μία υγιή αναπτυξιακή πορεία κρίνεται απαραίτητος ο σωστός προγραμματισμός και η οργάνωση του συνόλου της παραγωγής από την πλευρά του ελληνικού κράτους, στο πλαίσιο υιοθέτησης ενός εθνικού σχεδίου που θα αφορά στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα.

4.4.7. Αλλαγή πολιτικής των αγροτικών συνεταιρισμών μετά την είσοδο της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση²⁰

Με την ιδρυτική συνθήκη της Ρώμης για την ΕΟΚ το έτος 1957, τίθενται για πρώτη φορά οι βάσεις για την άσκηση μίας κοινής αγροτικής πολιτικής, ενώ από το έτος 1962 ξεκινά η πλήρης εφαρμογή της. Σύμφωνα με το άρθρο 33, οι στόχοι της ΚΑΠ ήταν: 1) η αύξηση της παραγωγικότητας της γεωργίας με την ανάπτυξη της τεχνικής προόδου, 2) η εξασφάλιση κατ' αυτόν τον τρόπο ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου στον γεωργικό πληθυσμό, 3) η σταθεροποίηση των αγορών, 4) η εξασφάλιση του εφοδιασμού του πληθυσμού και 5) η διασφάλιση λογικών τιμών για τους καταναλωτές. Το ίδιο άρθρο αναφέρει, επίσης: «κατά την εκπόνηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και των ειδικών μεθόδων που συνεπάγεται η εφαρμογή της, λαμβάνεται υπόψη»: 1) ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της γεωργικής δραστηριότητας, που απορρέει από την κοινωνική δομή της γεωργίας και τις διαρθρωτικές και φυσικές ανισότητες των διαφόρων γεωργικών περιοχών, 2) η ανάγκη βαθμιαίας προσαρμογής των κατάλληλων προσαρμογών και 3) το γεγονός ότι στα κράτη μέλη η γεωργία αποτελεί έναν τομέα στενά συνδεδεμένο με το σύνολο της οικονομίας. Στην συνέχεια, το άρθρο 34 αναφέρει: «Για να επιτευχθούν οι στόχοι που προβλέπονται στο άρθρο 33, δημιουργείται κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών (ΚΟΑ). Ανάλογα με τα προϊόντα, η οργάνωση αυτή λαμβάνει μία από τις ακόλουθες μορφές: 1) κοινοί κανόνες ανταγωνισμού, 2) υποχρεωτικός συντονισμός των διαφόρων εθνικών οργανώσεων αγοράς και 3) ευρωπαϊκή οργάνωση της αγοράς. Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΚΑΠ ήταν: 1) η δημιουργία ενιαίας αγοράς, 2) η κοινοτική προτίμηση και 3) η χρηματοδοτική αλληλεγγύη - ΕΓΤΠΕ, ενώ τα κύρια εργαλεία άσκησης της αγροτικής πολιτικής ήταν: 1) απόσυρση πλεονασμάτων (νωπά φρούτα και λαχανικά, 2) ελλειμματικές πληρωμές (βαμβάκι), 3) περιορισμός της παραγωγής (γάλα), 4) επιδότηση των εξαγωγών (χοιρινό, μοσχαρίσιο, πουλερικά) και 5) προστασία έναντι των εισαγωγών - δασμών.

²⁰ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 6η Υποκατηγορία: “Αλλαγή πολιτικής των Συνεταιρισμών μετά την είσοδο της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση”, της 1ης Κατηγορίας: “Κατανόηση Κοινωνικο – οικονομικών στόχων”, της 4ης Θεματικής Ενότητας: “Οι Αρχές των Συνεταιρισμών”.

Στη συνέχεια, το έτος 1968, εφαρμόζεται το Σχέδιο «Mansholt», το οποίο στοχεύει σε μία κατεύθυνση της γεωργίας προς μεγαλύτερες και ανταγωνιστικότερες εκμεταλλεύσεις, καθώς και στην διαμόρφωση ενός εισοδήματος για τους αγρότες ανάλογο με αυτό στους άλλους τομείς της οικονομίας. Τα κύρια μέτρα που εφαρμόστηκαν προς αυτήν την κατεύθυνση ήταν: 1) η μείωση των αγροτών με κίνητρα εξόδου, 2) η δημιουργία συνεταιρισμών και 3) δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα. Έπειτα, το έτος 1972, η ΕΟΚ εξέδωσε τρεις νέες οδηγίες, οι οποίες αφορούν: 1) στον εκσυγχρονισμό των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, 2) στην πρόωρη συνταξιοδότηση των αγροτών (55 ετών) και 3) στην εκπαίδευση των αγροτών. Στην πορεία, το έτος 1985 («Πράσινο Βιβλίο», J.Delors), τίθενται οι εξής στόχοι: 1) επιδοτήσεις για διαφοροποίηση της παραγωγής προς μη πλεονασματικά προϊόντα, 2) βελτίωση της ποιότητας, 3) προστασία του περιβάλλοντος και 4) συνολική ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω συγκεκριμένων μέτρων διαρθρωτικής πολιτικής και των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων. Το έτος 1992, λήφθηκαν μέτρα σε σχέση με: 1) τα σιτηρά, τους ελαιούχους σπόρους, το βόειο και αιγοπρόβειο κρέας και τα γαλακτομικά προϊόντα, 2) την μείωση των θεσμικών τιμών προς τις διεθνείς αγορές, 3) τις εισοδηματικές ενισχύσεις (στρεμματικές/ανά κεφαλή ζώου), 4) την αγρανάπαυση, 5) την διατήρηση των ποσοστώσεων, 6) την πρόωρη συνταξιοδότηση, 7) την αναδάσωση και 8) τις φιλικές πρακτικές προς το περιβάλλον.

Έπειτα, το έτος 1999 (Agenda 2000) αναλύονται οι προοπτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2000-2006 και προσδιορίζονται τα χρηματικά μέσα. Πιο συγκεκριμένα, αποφασίζεται μία συνολική αγροτική ανάπτυξη με την δημιουργία εναλλακτικών εισοδημάτων στην ύπαιθρο, η αύξηση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας μέσω της μείωσης των τιμών στήριξης και παράλληλη εισοδηματική αντιστάθμιση, παραμένουν αμετάβλητες οι αγροτικές δαπάνες για τα επόμενα επτά χρόνια, ενώ τίθενται περιβαλλοντικές παράμετροι και στόχοι που αφορούν στην ποιότητα και ασφάλεια των τροφίμων. Τα έτη 2002 και 2003, πραγματοποιείται μία ενδιάμεση επανεξέταση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, όπου λαμβάνονται μέτρα για: 1) την αποδέσμευση της στήριξης από το προϊόν και τον όγκο παραγωγής, 2) την ενιαία ενίσχυση με βάση τις ενισχύσεις που εισέπραττε ο παραγωγός την τριετία 2000-2002, 3) την πολλαπλή συμμόρφωση, 4) την αρχή της συνυπευθυνότητας, 5) τον περιορισμό της εισοδηματικής στήριξης στις μεγαλύτερες εκμεταλλεύσεις, 6) την

διάθεση των εξοικονομούμενων πόρων για την Αγροτική Ανάπτυξη, 7) την πολυλειτουργικότητα του αγροτικού χώρου και 8) την αναθεώρηση του καθεστώτος των μεσογειακών προϊόντων (ελαιόλαδο, καπνός, βαμβάκι).

Τέλος, όσον αφορά στο παρόν πλαίσιο της ΚΑΠ, η σημαντική αύξηση στις τιμές των τροφίμων έχει επαναφέρει την προσοχή στη γεωργία και συνεπώς έχουν εισαχθεί ήδη κάποιες βραχυπρόθεσμες ρυθμίσεις για να ανταποκριθεί σε αυτήν την κρίση. Στη συνέχεια, οι προτάσεις «Ελέγχου Υγείας» προσπαθούν να ρυθμίσουν την μεταρρύθμιση της ΚΑΠ, οι ενισχύσεις είναι κυρίως αποδεσμευμένες και υπόκεινται στο καθεστώς της πολλαπλής συμμόρφωσης, ο ρόλος των μηχανισμών παρέμβασης έχει μειωθεί σημαντικά, η πολιτική της Αγροτική Ανάπτυξης έχει ενισχυθεί με πόρους και εργαλεία πολιτικής, τίθενται νέα περιβαλλοντικά ζητήματα, όπως είναι για παράδειγμα η κλιματική αλλαγή, και τελικά διατυπώνονται νέες προτάσεις της Επιτροπής για την περίοδο 2014-2020.

Σύμφωνα με την παραπάνω καταγραφή της εξελεγκτικής πορείας της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, δύναται να εξαγάγουμε συμπεράσματα για την αναπτυξιακή πορεία των αγροτικών συνεταιρισμών της υπό μελέτη περιοχής, βάσει τόσο των ευκαιριών όσο και των περιορισμών που παρουσιάστηκαν από την εφαρμογή της, στη ροή του χρόνου. Κατ' αρχήν, από την στιγμή έναρξης της εφαρμογής της ΚΑΠ μέχρι και πρώτινως, καθώς ο τομέας των οπωροκηπευτικών δεν αποτελούσε ένα ξεχωριστό πεδίο δράσης, αλλά συμπεριλαμβανόταν στο γενικότερο πλαίσιο άσκησης μίας κοινής ευρωπαϊκής γεωργικής πολιτικής, είχε ως αποτέλεσμα την απουσία διατύπωσης συγκεκριμένων στόχων καθώς και εφαρμογής στοχευμένων δράσεων προς την ενίσχυση του συγκεκριμένου κλάδου. Συνεπώς, οι βασικοί στόχοι και τα μέτρα της ΚΑΠ δεν αφορούσαν άμεσα στο κύριο προϊόν των αγροτικών συνεταιρισμών της υπό μελέτη περιοχής.

Στην συνέχεια, βάσει του στόχου για την αύξηση της παραγωγικότητας της γεωργίας με την ανάπτυξη της τεχνικής προόδου και καθώς η γεωργία όδευε σταδιακά προς την εκμηχάνισή της, ενισχύθηκε εμμέσως ο εν λόγω κλάδος αφού δόθηκε στους έλληνες παραγωγούς η οικονομική δυνατότητα οργάνωσης και επέκτασης του γεωργικού μηχανολογικού εξοπλισμού, ακολουθώντας με αυτόν τον τρόπο τις κοινωνικο – οικονομικές εξελίξεις του ευρωπαϊκού χώρου. Επίσης, μία

ακόμη θετική επίπτωση της ΚΑΠ στην ελληνική γεωργία είναι το γεγονός ότι πραγματοποιήθηκαν σημαντικές επενδύσεις για αναπτυξιακά έργα, που για την υπό μελέτη περιοχή αφορά κυρίως στην επέκταση και τον εκσυγχρονισμό του υπάρχοντος αρδευτικού δικτύου, έχοντας ως αποτέλεσμα μία σημαντική αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι προκειμένου να επιτευχθεί ο υποχρεωτικός συντονισμός των διαφόρων εθνικών οργανώσεων αγοράς, στο πλαίσιο της ΚΟΑ στον τομέα των οπωροκηπευτικών (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2200/96), την περίοδο που πραγματοποιείται η προώθηση του ροδακίνου στις αγορές του εξωτερικού, διεξάγεται τηλεδιάσκεψη, μία φορά την εβδομάδα, μεταξύ των εκπροσώπων από τις τέσσερις βασικές ευρωπαϊκές δυνάμεις στον τομέα του ροδακίνου: Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία και Ελλάδα. Βασικό θέμα των συζητήσεων αποτελεί η αξιολόγηση της πορείας του προϊόντος, σε εθνικό επίπεδο, βάσει των συνθηκών της αγοράς για την περασμένη εβδομάδα, καθώς και η αποτίμηση, από την πλευρά των εκπροσώπων κάθε χώρας, για το σύνολο της εγχώριας ποσότητας του προϊόντος όπως και για την εκτιμώμενη τιμή διάθεσης του, σε βάθος χρόνου επτά ημερών. Εθνικός εκπρόσωπος στον τομέα του ροδακίνου έχει οριστεί ο ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, ενώ βασικός στόχος των τηλεδιασκέψεων αποτελεί η υιοθέτηση μίας κοινής πολιτικής στο θέμα της προώθησης των προϊόντων στις κοινές αγορές του εξωτερικού.

Ωστόσο, η Κοινή Αγροτική Πολιτική έχει γίνει αντικείμενο κριτικής από πολλούς και διαφορετικούς παράγοντες, ακόμη και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει πειστεί για αρκετά μειονεκτήματα της συγκεκριμένης πολιτικής. Κάποιες από τις βασικές αρνητικές επιπτώσεις της ΚΑΠ στο σύνολο της ελληνικής γεωργίας είναι η επιβάρυνση των εγχώριων καταναλωτών από τις υψηλές τιμές που διαμορφώνει η εφαρμογή αυτής της πολιτικής, η ενίσχυση της μονοκαλλιέργειας, η έμφαση στην άμεση ενίσχυση του εισόδηματος και όχι σε μακροπρόθεσμα διαρθρωτικά προγράμματα καθώς και η άνιση κατανομή των πόρων σε περιοχές και προϊόντα, καθώς ευνοήθηκαν ιδιαίτερα οι πεδινές περιοχές με βασικά προϊόντα το βαμβάκι και τα καπνά.

Ακολούθως, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων θεωρείται ότι η συγκεκριμένη πολιτική είχε περισσότερες αρνητικές συνέπειες παρά θετικές, στο

σύνολο της ελληνικής γεωργίας. Για την ακρίβεια, μπορεί να δόθηκαν κάποια κονδύλια για επενδύσεις σε αναπτυξιακά έργα, αλλά εάν τα χρήματα του εκάστοτε πακέτου δεν αξιοποιούνταν μέσα σ' ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, τότε επιβαλλόταν πρόστιμο ισόποσης αξίας, έχοντας ως αποτέλεσμα την σταδιακή δημιουργία χρέους. Στη συνέχεια, ένα από τα βασικά λάθη της ΚΑΠ ήταν η εφαρμογή του Σχεδίου «Manschlot». Το συγκεκριμένο σχέδιο είχε σαν στόχο την συγχώνευση πολλών μικρών αγροτικών νοικοκυριών σε μεγάλες γεωργικές μονάδες που θα λειτουργούσαν ως βιομηχανίες καθώς και τη μείωση του γεωργικού πληθυσμού, δημιουργώντας ευκαιρίες για τους νέους να ασχοληθούν στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα, όπως και την δυνατότητα στους γεροντότερους να συνταξιοδοτηθούν πρόωρα. Από την μία πλευρά, το εν λόγω σχέδιο είχε σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο σύνολο της ελληνικής γεωργίας, και από την άλλη πλευρά, δεν επιλέχθηκε η υιοθέτησή του από την κοινωνία της υπό μελέτη περιοχής, καθώς η φιλοσοφία του δεν ταίριαζε στην κουλτούρα των βελβενδινών. Αξίζει να αναφερθεί ότι μεγάλο πλήγμα τόσο στο σύνολο της ελληνικής γεωργίας όσο και στην αναπτυξιακή πορεία του πρωτογενή τομέα παραγωγής της υπό μελέτη περιοχής, ήταν η επιδότηση των αποσύρσεων των προϊόντων. Άμεσο αποτέλεσμα του συγκεκριμένου μέτρου πολιτικής ήταν η επιπλέον αποδυνάμωση της αγροτικής παραγωγής.

Στην συνέχεια, το έτος 2007 πραγματοποιήθηκε νέα μεταρρύθμιση της ΚΑΠ, με δύο βασικούς πυλώνες: ο πρώτος πυλώνας αφορά στην ενιαία αποδεσμευμένη ενίσχυση και στις κοινές οργανώσεις αγοράς και ο δεύτερος πυλώνας στην αγροτική ανάπτυξη. Οι λόγοι που οδήγησαν στη νέα μεταρρύθμιση της ΚΑΠ ήταν: 1) η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2) οι διαπραγματεύσεις στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ), 3) οι αυξημένες απαιτήσεις των ευρωπαϊών φορολογουμένων για διαφάνεια και έλεγχο των δαπανών του κοινοτικού προϋπολογισμού, 4) οι απαιτήσεις των καταναλωτών για ασφαλή τρόφιμα, 5) η ολοένα και μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και 6) η θέσπιση συστήματος για ενιαία αποδεσμευμένη ενίσχυση.

Πιο συγκεκριμένα, για τον τομέα των οπωροκηπευτικών, που αφορά άμεσα στους αγροτικούς συνεταιρισμούς της υπό μελέτη περιοχής, διατίθεται το 3.1% του Κοινοτικού Γεωργικού Ταμείου, ενώ θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικός στις χώρες του

ευρωπαϊκού νότου. Αξίζει να αναφερθεί ότι στην Ελλάδα τα οπωροκηπευτικά παράγουν ετησίως ακαθάριστη αξία περίπου 3 δις ευρώ, όπου το 1.4 δις ευρώ προέρχεται από τα φρούτα. Στην ουσία, ο νόμος 4015 που αφορά στην θέσπιση θεσμικού πλαισίου για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου, αποτελεί ένα εθνικό στρατηγικό σχέδιο, το οποίο βασίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές που έχει θέσει η Ε.Ε. . Για την ακρίβεια, προβλέπεται κατάλληλη διαδικασία για αναγνώριση των οργανώσεων παραγωγών, των οποίων η συμβολή συνίσταται: 1) στη συγκέντρωση της παραγωγής, 2) στη βελτίωση της ποιότητας της παραγωγής, 3) στην προώθηση της κατανάλωσης των οπωροκηπευτικών, 4) στην προστασία του περιβάλλοντος, 5) στην πρόληψη των κρίσεων της αγοράς, 6) στην εξισορρόπηση των πιέσεων που δέχονται οι τιμές των προϊόντων σε επίπεδο λιανικού εμπορίου και τέλος 7) στην ουσιαστική βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών.

Οι δύο αγροτικοί συνεταιρισμοί της υπό μελέτη περιοχής, ήδη πραγματοποιούν δράσεις, οι οποίες είναι στοχευμένες προς αυτή τη κατεύθυνση. Αρχικά, οι εν λόγω συνεταιρισμοί έχουν θέσει ως κύριους στόχους τη βελτίωση του κόστους παραγωγής και την σταθεροποίηση των τιμών του παραγωγού, την βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, την προώθηση της εμπορικής αξίας των προϊόντων, την προώθηση των προϊόντων τόσο των νωπών όσο και των μεταποιημένων, την προστασία του περιβάλλοντος και την πρόληψη και διαχείριση των κρίσεων στην αγορά. Πιο συγκεκριμένα, πραγματοποιούνται συχνά εκπαιδευτικά προγράμματα για την ενημέρωση των αγροτών, εφαρμόζεται η ολοκληρωμένη διαχείριση της καλλιέργειας, έχει πραγματοποιηθεί αντικατάσταση των υφιστάμενων συστημάτων άρδευσης καθώς και νέες εγκαταστάσεις υψηλότερης αποτελεσματικότητας, πραγματοποιούνται περιβαλλοντικές δράσεις όπως είναι η διάθεση για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στην στέγη των συνεταιρισμών και τελικά δράσεις για την διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων και επενδύσεων.

Για την πραγματοποίηση των συγκεκριμένων δράσεων που αφορούν σε επιχειρησιακά προγράμματα, συστήνεται επιχειρησιακό ταμείο από τις Ο.Π. το οποίο χρηματοδοτείται από τις χρηματικές εισφορές των μελών της Ο.Π. ή από την ίδια την Ο.Π. και από την κοινοτική χρηματοδοτική ενίσχυση. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι

ενώ στην Ελλάδα οι Οργανώσεις Παραγωγών δεν εμφανίζονται ελκυστικές, αφού ακόμη και σήμερα δεν φαίνονται ικανές ώστε να διαπραγματευτούν ικανοποιητικά την παραγωγή των μελών τους, οι συνεταιρισμοί της υπό μελέτη περιοχής αποτελούν εξαίρεση, καθώς θεωρούνται περιπτώσεις υποδειγματικών Ο.Π., ενώ πολλοί από τους στόχους και τις δράσεις που αφορούν στην τελευταία μεταρρύθμιση της ΚΑΠ καθώς και της εθνικής στρατηγικής, στους εν λόγω συνεταιρισμούς προϋπήρχαν.

4.4.8. Είδος απασχόλησης στους αγροτικούς συνεταιρισμούς (κανονισμοί με βάση την ιδιοκτησία)²¹

Σύμφωνα με το καταστατικό²² των συνεταιρισμών της υπό μελέτη περιοχής, μέλη τους μπορούν να γίνουν οποιαδήποτε φυσικά πρόσωπα που έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία, απασχολούνται στον τομέα των οπωροκηπευτικών, πληρούν το σύνολο των όρων του καταστατικού και αποδέχονται να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι στους υπό μελέτη συνεταιρισμούς, η είσοδος των μελών δεν ορίζεται βάσει ιδιοκτησιακού καθεστώτος. Συνεπώς, κάθε φυσικό πρόσωπο που απασχολείται στον κλάδο της αγροτικής οικονομίας που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού, μπορεί να γίνει μέλος, με μοναδική προϋπόθεση την κατώτατη στρεμματική καλλιέργεια. Πιο συγκεκριμένα, για τον Ο.Π – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» η κατώτατη στρεμματική καλλιέργεια του παραγωγού ορίζεται στο 1 στρέμμα και για τον ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού στα 7 στρέμματα, ενώ, ανώτατο όριο δεν καθορίζεται.

Σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους, αποτελεί κοινή παραδοχή ότι η ύπαρξη και λειτουργία των συνεταιρισμών της υπό μελέτη περιοχής συμβάλλει σημαντικά τόσο στην καταπολέμηση της ανεργίας όσο και στην άμβλυση της κοινωνικής ανισότητας. Καθώς οι συνεταιρισμοί αποτελούν τους βασικούς άξονες της τοπικής

²¹ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 4η Υποκατηγορία: “Είδος Απασχόλησης στους Συνεταιρισμούς”, της 1ης Κατηγορίας: “Κατανόηση Κοινωνικο – οικονομικών στόχων”, καθώς και στην 3η Υποκατηγορία: “Κανονισμοί με βάση την ιδιοκτησία”, της 2ης Κατηγορίας: “Κατανόηση των εσωτερικών κανονισμών ιδιοκτησίας και Ελέγχου”, της 4ης Θεματικής Ενότητας: “Οι Αρχές των Συνεταιρισμών”.

²² Το καταστατικό των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών στήνεται με βάση τους νόμους περί συνεταιρισμών. Στην προκειμένη περίπτωση, το καταστατικό είναι προσαρμοσμένο στο νόμο 4015.

οικονομίας, στον συγκεκριμένο τομέα απασχολούνται περισσότερες από τις μισές οικογένειες της υπό μελέτη περιοχής. Συνεπώς, με την λειτουργία των εν λόγω συνεταιρισμών, αφ' ενός δίνεται η δυνατότητα για περαιτέρω ανάπτυξη του αγροτικού τομέα στην υπό μελέτη περιοχή, καθώς αρκετοί είναι εκείνοι οι οποίοι επιλέγουν ως βασικό επάγγελμα το αγροτικό, με αυξητικές τάσεις στη ροή του χρόνου και αφ' ετέρου αποτελεί μία σημαντική οικονομική διέξοδο για τα άτομα εκείνα τα οποία δεν δύνανται να απασχοληθούν σε άλλους τομείς παραγωγής, εξ 'αιτίας κυρίως της οικονομικής κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια. Επίσης, σημαντική θεωρείται η συμβολή του συνεταιρισμού στην καταπολέμηση της ανεργίας της υπό μελέτη περιοχής καθώς προβαίνει συχνά στην πρόσληψη εποχικού προσωπικού, με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, για την κάλυψη ειδικών, έκτακτων και εποχικών αναγκών, ενώ δίνεται προτεραιότητα στα άτομα εκείνα τα οποία διαμένουν στην υπό μελέτη περιοχή όπως και σε αυτά που θεωρείται ότι βρίσκονται σε δυσμενέστερη οικονομική κατάσταση από άλλα.

Τέλος, σύμφωνα με την παραπάνω ανάλυση, οι συνεταιρισμοί της υπό μελέτη περιοχής προσανατολίζονται στις αξίες που πρεσβεύουν τόσο η πρώτη συνεταιριστική αρχή, «Εθελοντική και Ελεύθερη Συμμετοχή», όσο και η έβδομη συνεταιριστική αρχή, «Ενδιαφέρον για την Κοινότητα», καθώς εμφανίζονται κοινωνικά ευαισθητοποιημένοι, συμβάλλοντας σε σημαντικό βαθμό στην καταπολέμηση της ανεργίας του Βελβενδού και αναπτύσσοντας την φιλοσοφία της εξωστρέφειας μέσω της υιοθέτησης της ανοιχτής συμμετοχής στον συνεταιρισμό, χωρίς εθνικές, κοινωνικές, φυλετικές, πολιτικές ή θρησκευτικές διακρίσεις.

4.4.9. Το σύστημα αναδιανομής των κερδών των αγροτικών συνεταιρισμών²³

Για την διερεύνηση της έβδομης συνεταιριστικής αρχής: «Ενδιαφέρον για την Κοινότητα», εξετάζεται το είδος της κοινωνικής πολιτικής που υιοθετείται από τον συνεταιρισμό, βασικοί άξονες της οποίας είναι: η αύξηση του εθνικού προϊόντος, η προώθηση προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα, η περιφερειακή ανάπτυξη και η

²³ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 3η Υποκατηγορία: “Το σύστημα Αναδιανομής των Κερδών των Συνεταιρισμών”, της 1ης Κατηγορίας: “Κατανόηση Κοινωνικο – οικονομικών στόχων”, της 4ης Θεματικής Ενότητας: “Οι Αρχές των Συνεταιρισμών”.

αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου. Όσον αφορά στον τελευταίο παράγοντα, είναι σημαντικό η φιλοσοφία του συστήματος να έρχεται σύμφωνη με τις ανάγκες των μελών, έχοντας ως γνώμονα το κοινό καλό.

Συνεπώς, για τους συνεταιρισμούς της υπό μελέτη περιοχής, ακολουθείται μία συγκεκριμένη διαδικασία. Αρχικά, από την στιγμή έναρξης της συγκομιδής του προϊόντος μέχρι και την λήξη της, ο συνεταιρισμός παραλαμβάνει τα προϊόντα των παραγωγών προκειμένου να τα διαθέσει στην αγορά. Καθώς οι συνθήκες της αγοράς μεταβάλλονται από χρονιά σε χρονιά, δεν υπάρχει εξ' αρχής κάποια συμφωνηθείσα τιμή και συνεπώς ο απολογισμός πραγματοποιείται έπειτα από την ολοκλήρωση της προώθησης των προϊόντων. Στη συνέχεια, από το σύνολο των εσόδων του συνεταιρισμού αφαιρούνται τα πάγια λειτουργικά έξοδα, ενώ πραγματοποιείται και μία παρακράτηση για την δημιουργία ενός μικρού αποθεματικού, ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει ο συνεταιρισμός μέχρι και την επόμενη πώληση. Τέλος, ό, τι απομείνει από τα παραπάνω κέρδη αποδίδονται στα μέλη, ανάλογα με την παραγωγή του καθ' ενός.

Σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους, είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι οι παραγωγοί πληρώνονται τρεις φορές τον χρόνο, δηλαδή, μέχρι να πραγματοποιηθεί η τελική εκκαθάριση τον Δεκέμβριο, δίνεται μία πρώτη προκαταβολή τον Αύγουστο και μία δεύτερη προκαταβολή τον Οκτώβριο. Το συγκεκριμένο γεγονός θεωρείται ένα από τα βασικότερα πλεονεκτήματα του συνεταιρισμού καθώς το διάστημα από το τέλος του καλοκαιριού έως και τον χειμώνα αποτελεί μία νεκρή περίοδος για τους παραγωγούς και υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να υπάρξει η ανάγκη για οικονομική ενίσχυση αυτών. Τέλος, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, αποτελεί κοινή παραδοχή ότι το σύστημα αναδιανομής των κερδών του συνεταιρισμού έρχεται σύμφωνο με τις ανάγκες των μελών του και προσανατολίζεται προς το κοινό καλό, επιβεβαιώνοντας με αυτόν τον τρόπο μία από τις βασικές πτυχές της έβδομης συνεταιριστικής αρχής.

4.4.10. Η βασικότερη αρχή των αγροτικών συνεταιρισμών σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων

²⁴Σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους, προκειμένου να γίνει κάποιο άτομο μέλος του συνεταιρισμού, θα πρέπει να πληροί κάποιες προϋποθέσεις καθώς και να ασπάζεται ανεπιφύλαχτα τους όρους του καταστατικού του συνεταιρισμού όπως και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Υποστηρίζεται ότι ο συνεταιρισμός είναι μία από τις αποδείξεις της πεμπτουσίας της δημοκρατίας στην πράξη και βασίζεται στις αξίες της αυτοευθύνης, της ισότητας, της διακαιοσύνης, της εντιμότητας, της ειλικρίνειας και της κοινωνικής ευθύνης. Υπό αυτές τις συνθήκες, αναπτύχθηκε η ιδέα του συνεταιριστικού κινήματος στο Βελβενδό και συνεπώς δεν υπάρχει παραγωγός στην υπό μελέτη περιοχή που να μην είναι μέλος σε έναν από τους δύο τοπικούς αγροτικούς συνεταιρισμούς. Ακολούθως, μία από τις βασικότερες αρχές των συνεταιρισμών είναι ότι είναι αναγκαστικοί, δηλαδή, οι παραγωγοί είναι υποχρεωμένοι να διοχετεύουν το σύνολο της παραγωγής τους μέσω του συνεταιρισμού και οποιαδήποτε κίνηση προσβάλλει την εν λόγω αρχή οδηγεί σε αυστηρές κυρώσεις για τον παραγωγό και στην συνακόλουθη διαγραφή του από τον συνεταιρισμό. Η συγκεκριμένη αρχή ισχύει από την αρχή της ίδρυσης των συνεταιρισμών και υποστηρίζεται ότι είναι και η σημαντικότερη, καθώς συμβάλλει στην διατήρηση της συνοχής του συνεταιρισμού, στην ανάπτυξη της συλλογικότητας καθώς και στη προάσπιση των αξιών της δικαιοσύνης, της ειλικρίνειας, της αυτοευθύνης και σε τελική ανάλυση της ίδιας της δημοκρατίας.

²⁴ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 1η Υποκατηγορία: “Γενικές Αρχές που διέπουν την λειτουργία των Συνεταιρισμών”, της 1ης Κατηγορίας: “Κατανόηση Κοινωνικο – οικονομικών στόχων”, της 4ης Θεματικής Ενότητας: “Οι Αρχές των Συνεταιρισμών”.

4.4.11. Έλεγχος από τα μέλη των συνεταιρισμών μέσω δημοκρατικών διαδικασιών²⁵

Η δεύτερη και πολύ βασική αρχή είναι η «Δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών», δηλαδή, οι συνεταιριστικές οργανώσεις είναι δημοκρατικές οργανώσεις, οι οποίες ελέγχονται από τα μέλη τους, τα οποία συμμετέχουν στην διαμόρφωση της πολιτικής και στη λήψη αποφάσεων. Για την ακρίβεια, και στους δύο αγροτικούς συνεταιρισμούς της υπό μελέτη περιοχής, πραγματοποιούνται πολύ συχνά Γενικές Συνελεύσεις, όπου τίθενται θέματα σχετικά με την καλλιέργεια και την παραγωγή, τις καινούριες ανάγκες των συνεταιρισμών, νέα επενδυτικά σχέδια ή ακόμη και το άνοιγμα σε μία καινούρια δραστηριότητα και τέλος προτάσεις που αφορούν στην μελλοντική εξελεγκτική τους πορεία. Επίσης, οποτεδήποτε προκύψει κάποιο ζήτημα μέσα στον συνεταιρισμό, πραγματοποιείται νέα Γενική Συνέλευση προκειμένου να συζητηθεί και στη συνέχεια να ψηφιστεί η απόφαση του, ενώ, είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται εφαρμόζονται πάντα και επί ίσοις όροις απέναντι σε όλους.

Επομένως, σε ό, τι αφορά στην παραλαβή των προϊόντων, η διαδικασία ακολουθείται κανονικά, χωρίς να γίνονται εξαιρέσεις, ενώ, τα μέλη, ανεξαρτήτως ποσότητας παραγωγής, έχουν ίσα εκλογικά δικαιώματα (1 μέλος = 1 ψήφος). Βάσει του νόμου 4015, δίνεται η δυνατότητα στον παραγωγό, ανάλογα με την συνεταιριστική του μερίδα να κατέχει από 1-3 ψήφους, ενώ είναι στην ευχέρεια της Γενικής Συνέλευσης του συνεταιρισμού για τον αν θα προβεί στην εφαρμογή της συγκεκριμένης τροποποίησης. Οι συνεταιρισμοί του Βελβενδού Κοζάνης, δεν έχουν προχωρήσει στην εν λόγω τροποποίηση, διατηρώντας το καθεστώς των ίσων εκλογικών δικαιωμάτων, προασπίζοντας, με αυτόν τον τρόπο, την ισότητα μεταξύ των μελών τους όπως και την αξία της δημοκρατίας. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού έχει προβεί σε σχετική τροποποίηση του καταστατικού, όπου απαγορεύεται τα μέλη του μόνιμου προσωπικού να είναι παραγωγοί ή ακόμη και να αποτελούν συγγενικά πρόσωπα παραγωγών του συνεταιρισμού.

²⁵ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 1η Υποκατηγορία: “Έλεγχος από τα μέλη των συνεταιρισμών μέσω δημοκρατικών διαδικασιών”, της 2ης Κατηγορίας: “Κατανόηση των Εσωτερικών Κανονισμών ιδιοκτησίας και Ελέγχου”, της 4ης Θεματικής Ενότητας: “Οι Αρχές των Συνεταιρισμών”.

Τέλος, σύμφωνα με τους συνεντευξιζόμενους, αποτελεί κοινή παραδοχή ότι η λειτουργία των εν λόγω συνεταιρισμών στηρίζεται στη βάση των δημοκρατικών μηχανισμών, ενώ τα μέλη τους συμμετέχουν ενεργά στη λήψη αποφάσεων, διαμορφώνοντας από κοινού το είδος της αναπτυξιακής τους πολιτικής.

4.4.12. Ενημέρωση - Εκπαίδευση - Παιδεία των μελών των αγροτικών συνεταιρισμών

Η « Εκπαίδευση, πρακτική εξάσκηση και πληροφόρηση» αποτελεί την πέμπτη και πολύ βασική συνεταιριστική αρχή.²⁶ Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, στους συνεταιρισμούς της υπό μελέτη περιοχής, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα της εκπαίδευσης των μελών. Πιο συγκεκριμένα, πραγματοποιούνται συχνά ενημερώσεις και εκπαιδευτικά σεμινάρια που αφορούν στο κύριο προϊόν και στην καλλιεργητική του φροντίδα με φιλοπεριβαλλοντικούς όρους, σε θέματα οργάνωσης του συνόλου της παραγωγής ώστε να υπάρχει ο κατάλληλος καταμερισμός των ποικιλιών με στόχο την προώθηση των προϊόντων καθ' όλη την διάρκεια της εμπορικής περιόδου, σε θέματα φυτοπροστασίας σύμφωνα με το σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης καθώς και σε θέματα προστασίας και ασφάλειας του παραγωγού κατά την διάρκεια των καλλιεργητικών φροντίδων. Οι ενημερώσεις των μελών διεξάγονται είτε στον χώρο του συνεταιρισμού είτε στο Πνευματικό Κέντρο της υπό μελέτη περιοχής, ενώ όταν πρόκειται για πρακτική άσκηση, οργανώνονται οι παραγωγοί σε μικρές ομάδες και εκπαιδεύονται στους οπωρώνες υπό τη καθοδήγηση του γεωπόνου του συνεταιρισμού.

Προκειμένου να υπάρχει συνεχής ενημέρωση του συνεταιρισμού για τις εξελίξεις που πραγματοποιούνται στον κλάδο, έχει αναπτυχθεί ένα δίκτυο συνεργασίας με μεγάλες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα, με πανεπιστήμια και ινστιτούτα τόσο σε εθνικό όσο και υπερεθνικό επίπεδο, καθώς επίσης και με γεωπόνους, ως εξωτερικοί συνεργάτες, οι οποίοι πραγματοποιούν

²⁶ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 2η Υποκατηγορία: “Ενημέρωση - Εκπαίδευση - Παιδεία των μελών των Συνεταιρισμών”, της 2ης Κατηγορίας: “Κατανόηση των Εσωτερικών Κανονισμών ιδιοκτησίας και Ελέγχου”, της 4ης Θεματικής Ενότητας: “Οι Αρχές των Συνεταιρισμών”.

συχνά ενημερώσεις στα μέλη των συνεταιρισμών για εξελίξεις που αφορούν στον κλάδο της αγροτικής οικονομίας που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες των συνεταιρισμών. Στη συνέχεια, προς αυτή τη κατεύθυνση πραγματοποιούνται από τους συνεταιρισμούς εκπαιδευτικά ταξίδια στο εξωτερικό, όπου έρχονται σε επαφή με διάφορα Ινστιτούτα και άλλους συνεταιρισμούς, όπου και γίνονται παρουσιάσεις των εφαρμογών σε νέες καλλιεργητικές φροντίδες, αμφοτέρων των πλευρών. Με αυτόν τον τρόπο, αποκομίζεται νέα γνώση που αφορά από το σύνολο οργάνωσης ενός συνεταιρισμού έως και θέματα φυτοπροστασίας, με αποτέλεσμα την γένεση νέων ιδεών που τίθενται σε εφαρμογή στους εν λόγω συνεταιρισμούς. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, ότι ο ρόλος του κράτους στον τομέα της εκπαίδευσης και της ενημέρωσης για τους συνεταιρισμούς είναι εξ'ολοκλήρου απών, με αποτέλεσμα η εξέλιξη του συγκεκριμένου τομέα να εξαρτάται καθαρά από την ανάπτυξη πρωτοβουλιών των εν λόγω συνεταιρισμών. Στην περίπτωση του ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, υπάρχει σαν προοπτική η δημιουργία ερευνητικού τμήματος, με την συνεργασία Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, αλλά μέχρι στιγμής οι προσπάθειες που έχουν καταβληθεί δεν έχουν επιφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, κυρίως λόγω έλλειψης συντονισμού.

Στην συνέχεια, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, υπάρχει έντονο ενδιαφέρον και μεγάλη συμμετοχή στα εν λόγω εκπαιδευτικά προγράμματα από την πλευρά των μελών και αποτελεί κοινή παραδοχή, ότι ο συγκεκριμένος τομέας είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος στους υπό μελέτη συνεταιρισμούς, ενώ σε περίπτωση που προκύψει κάποιο θέμα στους παραγωγούς, έχουν την δυνατότητα να απευθυνθούν στην διοίκηση, ώστε να συζητηθεί και να δοθεί, από κοινού, η βέλτιστη λύση.

Επίσης, πραγματοποιούνται τακτικές συναντήσεις των μελών, έπειτα από σύγκληση Γενικής Συνέλευσης, για θέματα που αφορούν στην οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού, στην εξελεγκτική του πορεία και στις προοπτικές για το μέλλον, συμπεριλαμβανομένων και των πιθανών νέων επενδύσεων προς όφελος του συνεταιρισμού, όπου ενημερώνονται τα μέλη κι έπειτα από ψηφοφορία λαμβάνεται η σχετική απόφαση. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι η ενημέρωση των πολιτών στην υπό μελέτη περιοχή είναι άμεση, καθώς στην κεντρική εκκλησία του Βελβενδού είναι εγκατεστημένα μεγάφωνα, απ'όπου ανακοινώνονται είτε θέματα

που αφορούν στο σύνολο της κοινωνίας του Βελβενδού είτε ζητήματα που σχετίζονται με τον συνεταιρισμό.

4.4.13. Συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών και άλλων φορέων²⁷

Η έκτη και πολύ σημαντική συνεταιριστική αρχή αφορά στην συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών. Στην ουσία, οι συνεταιριστικές οργανώσεις εξυπηρετούν τα μέλη τους περισσότερο αποτελεσματικά και ενδυναμώνουν το συνεταιριστικό κίνημα συνεργαζόμενες μεταξύ τους σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Όπως, ήδη έχει αναφερθεί, ο ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, ως εθνικός εκπρόσωπος στον τομέα του ροδακίνου, καθ'όλη τη διάρκεια της εμπορικής περιόδου, έρχεται σε επικοινωνία, μία φορά την εβδομάδα, με τους αντίστοιχους εκπρόσωπους της Γαλλίας, της Ισπανίας και της Ιταλίας, καθώς και της RF (ένωση περιφερειών της νοτίου ζώνης στον τομέα των οπωροκηπευτικών προϊόντων), σε θέματα που αφορούν στο σύνολο των αποθεμάτων για το συγκεκριμένο προϊόν κάθε χώρας όπως και στην εκτίμηση για την διαμόρφωση της τιμής σε βάθος χρόνου μίας εβδομάδας.

Επίσης, το έτος 2008, δημιουργήθηκε εξαγωγική Κοινοπραξία για το επιτραπέζιο ροδάκινο, με μέλη δέκα συνεταιρισμούς: Α.Σ.Ν., ΑΣΕΠΟΠ Νάουσας, Α.Σ. και τον ΑΣΟΠ Επισκοπής, ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού και Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ», 3 συνεταιρισμοί της ΑΛΜΜΕ (Αλιάκμονα, Μέσης, Μελίκης) και η «Βένους». Πρόεδρος της Κοινοπραξίας ήταν ο Πρόεδρος του ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού και κύριος σκοπός της ήταν η από κοινού διεκδίκηση σε θέματα που αφορούν στο βασικό προϊόν των συνεταιρισμών. Όμως, με τον νέο νόμο, 4015, η Κοινοπραξία είναι υποχρεωμένη να αλλάξει μορφή και να μετατραπεί σε Α.Ε., γεγονός που έχει ως συνέπεια την δημιουργία επιπλέον εξόδων και συνεπώς την πάση της λειτουργίας της. Όπως υποστηρίζεται από τις συνεντεύξεις, μπορεί η Κοινοπραξία να πάψει να υφίσταται ως νομική μορφή, ωστόσο η συνεργασία των εν λόγω συνεταιρισμών θα συνεχίσει να υπάρχει.

²⁷ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 4η Υποκατηγορία: “Συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών και άλλων φορέων”, της 2ης Κατηγορίας: “Κατανόηση των Εσωτερικών Κανονισμών ιδιοκτησίας και Ελέγχου”, της 4ης Θεματικής Ενότητας: “Οι Αρχές των Συνεταιρισμών”.

Στην συνέχεια, ο ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, έχει αναπτύξει, τα τελευταία χρόνια, συνεργασία και με άλλες περιοχές του ελλαδικού χώρου, όπως είναι η Σκάλα Λακωνίας, η Χαλκιδική, ο Τύρναβος και η Καστοριά, για τις οποίες αναλαμβάνει το εμπορικό κομμάτι των προϊόντων τους. Στόχος της συγκεκριμένης δράσης, είναι η επιμήκυνση της εμπορικής περιόδου και συνεπώς η συνεχής παρουσία του συνεταιρισμού στην αγορά. Με αυτόν τον τρόπο και με την περαιτέρω ανάπτυξη συνεργασιών, δύναται να αξιοποιούνται οι εγκαταστάσεις του συνεταιρισμού καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου, ενώ άμεσο αποτέλεσμα θα είναι η αύξηση της απασχόλησης, η μείωση των λειτουργικών εξόδων καθώς και η αύξηση των κερδών προς όφελος των ιδίων των συνεταίρων. Η συγκεκριμένη προοπτική ισχύει και για τον Ο.Π – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ», προκειμένου να αναπτυχθεί συνεργασία με κάποιους παραγωγούς από την Άρτα, την Καβάλα, την Κατερίνη και την Καστοριά.

Ακολούθως, τα τελευταία πέντε χρόνια, έχει ξεκινήσει ένα είδος συνεργασίας ανάμεσα στους δύο συνεταιρισμούς της υπό μελέτη περιοχής, κυρίως σε θέματα που αφορούν στο σύνολο της τοπικής κοινωνίας, όπως είναι η διοργάνωση της γιορτής ροδακίνου, το κοινό αρδευτικό σύστημα κ.α., ενώ υπάρχει έδαφος για περαιτέρω ανάπτυξη συνεργασίας, όπως είναι ο τομέας της διαφήμισης, της προμήθειας υλικών, της εμπορίας κ.α. . Επίσης, όπως ήδη έχει αναφερθεί, από το έτος 2004 έχει ξεκινήσει ένα είδος συνεργασίας μεταξύ του ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού και του Γυναικείου Αγροτικού και Βιοτεχνικού Συνεταιρισμού Βελβενδού, με τον πρώτο να έχει αναλάβει το εμπορικό κομμάτι των μεταποιημένων προϊόντων. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, ότι το σύνολο των παραγωγών της υπό μελέτη περιοχής, ανεξαρτήτως του συνεταιρισμού στον οποίο είναι μέλη, συνεργάζονται πολύ συχνά μεταξύ τους, καθ' όλη την διάρκεια των καλλιεργητικών φροντίδων, προσφέροντας την εθελοντική τους εργασία ο ένας στον άλλον, στην βάση της συλλογικότητας, της αλληλεγγύης και της αλληλοβοήθειας.

4.4.14. Οικονομική εξέλιξη των αγροτικών συνεταιρισμών τα τελευταία τρία χρόνια και η επίδραση από την οικονομική κρίση

ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

Από εξέταση των οικονομικών καταστάσεων των τριών τελευταίων χρήσεων του συνεταιρισμού, ήτοι 2010, 2011 και 2012, προκύπτουν τα παρακάτω:

- Οι πωλήσεις από 1.754.882 ευρώ το έτος 2010, μειώθηκαν στα 1.159.123 ευρώ το έτος 2011 και παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητες το 2012 στα 1.126.690 ευρώ, ποσοστό μείωσης πωλήσεων 2010 με 2012, -35,8%.
- Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων αυξήθηκαν από 1.988.000 ευρώ το 2010 στα 2.193.000 ευρώ το έτος 2012.
- Το πάγιο ενεργητικό της επιχείρησης σε αξίες κτήσης από 5.387.000 ευρώ το έτος 2010 διαμορφώθηκε στα 5.478.000 ευρώ το 2012, παρουσιάζοντας οριακή αύξηση.
- Η σχέση βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων προς κυκλοφορούν ενεργητικό, διαμορφώνει δείκτη 2.5 φορές και δείχνει την άνεση της επιχείρησης να καλύψει τις άμεσες ανάγκες.
- Τα καθαρά αποτελέσματα χρήσεων διαμορφώθηκαν από 7.000 ευρώ ζημιές το έτος 2010 στα 1.000 ευρώ κέρδη το 2011 και στα 32.000 ευρώ κέρδη το 2012. Θ α πρέπει όμως, να τονιστεί οι σημαντικές αποσβέσεις πάγιων στοιχείων στις οποίες προέβει η επιχείρηση και οι οποίες σωρευτικά ανέρχονται στο σημαντικό ποσό των 634.000 ευρώ.

Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

Από οικονομικά στοιχεία που τέθηκαν στη διάθεση μας, για τα τρία τελευταία οικονομικά έτη (2010, 2011, 2012) του συνεταιρισμού, προκύπτουν τα παρακάτω:

- Οι πωλήσεις από 1.894.000 ευρώ το 2010 εκτινάχθηκαν στα 2.446.000 το έτος 2012, δηλαδή αύξηση της τάξεως του 29,15%.

- Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων από 1.600.000 ευρώ το 2010 παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητο το έτος 2012 στα 1.604.000 ευρώ.
- Το πάγιο ενεργητικό της επιχείρησης σε αξίες κτήσης από 3.537.000 ευρώ το 2010 διαμορφώθηκε στα 4.153.000 το 2012, ακολουθώντας τακτική σημαντικής αύξησης πάγιων επενδύσεων.
- Η σχέση βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων προς κυκλοφορούν ενεργητικό διαμορφώνει δείκτη 2 φορές και δείχνει την άνεση της επιχείρησης να καλύψει τις άμεσες ανάγκες.
- Η από χρήση σε χρήση διαμόρφωση των καθαρών κερδών εμφανίζει αξιοπρόσεχτη μεταβλητότητα, ήτοι: κέρδη = 32.000 ευρώ το έτος 2010, ζημιές = 112.000 ευρώ το 2011 και κέρδη = 112.000 ευρώ το έτος 2012. Σημαντικές, ωστόσο, είναι οι αποσβέσεις πάγιων στοιχείων, οι οποίες σωρευτικά για τις υπό εξέταση χρήσεις ανέρχονται στα 777.000 ευρώ.

Συγκρίνοντας και εντάσσοντας τις δύο επιχειρήσεις στο οικονομικό περιβάλλον που διαμορφώθηκε στο διάστημα της οικονομικής κρίσης που μαστίζει την χώρα μας, μπορούμε να εξαγάγουμε κάποια βασικά συμπεράσματα. Αρχικά, ο ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, ακολούθησε συντηρητική τακτική χωρίς αύξηση επενδύσεων με αποτέλεσμα συρρίκνωσης των πωλήσεων κατά 35.8%, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως. Στη συνέχεια, ο Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ», σε αντίθεση με τον ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, ακολούθησε επεκτατική πολιτική επενδύσεων κατά 616.000 ευρώ με αντίστοιχη επιθετική πολιτική πωλήσεων, οι οποίες και αυξήθηκαν κατά ποσοστό 29.15%. Τέλος, ανεξάρτητα από τα παραπάνω και της πολιτικής που ακολουθεί ο κάθε συνεταιρισμός, αποτελεί γεγονός ότι συνιστούν δύο επιχειρηματικές οντότητες, οικονομικά εύρωστες και αναπτυσσόμενες.

²⁸ Στην συνέχεια, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, η οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχει επιδράσει ως έναν

²⁸ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στη 5η Θεματική Ενότητα: “Επίδραση από τη Οικονομική Κρίση”.

βαθμό αρνητικά στους συνεταιρισμούς της υπό μελέτη περιοχής. Κατ' αρχήν, λόγω της οικονομικής στενότητας του καταναλωτικού κοινού και εξ' αιτίας του γεγονότος ότι το βασικό προϊόν των συνεταιρισμών δεν συμπεριλαμβάνεται στα προϊόντα άμεσης ανάγκης, έχει μειωθεί σε εξαιρετικό βαθμό η εγχώρια κατανάλωση. Παρ' όλα' αυτά, επειδή και οι δύο συνεταιρισμοί έχουν αναπτύξει ένα σημαντικό εμπορικό δίκτυο, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο, χαρακτηρίζονται από δυνατότητα ευελιξίας στην προώθηση προϊόντων, καθώς σε περιόδους εγχώριας οικονομικής κρίσης δύναται να αυξήσουν το ποσοστό των εξαγωγών και με αυτόν τον τρόπο να έχουν τις λιγότερο δυνατές απώλειες. Συνεπώς, αφ' ενός η τιμή διάθεσης του βασικού προϊόντος των συνεταιρισμών στην αγορά έχει μείνει σταθερή και αφ' ετέρου βάσει της ανάπτυξης νέων συνεργασιών με άλλες περιοχές του ελλαδικού χώρου, δύναται μελλοντικά να αυξηθεί η συνολική ποσότητα των εμπορεύσιμων προϊόντων, συνεπώς και οι πωλήσεις. Υπό αυτές τις συνθήκες, σημαντικό είναι το γεγονός ότι δεν έχει πραγματοποιηθεί μείωση του εποχικού προσωπικού, ενώ με την ολοένα και αυξανόμενη εμπορική δύναμη των συνεταιρισμών δύναται μελλοντικά να επέλθει και αύξηση του εποχικού προσωπικού.

Στην πορεία, τα υλικά και τα είδη συσκευασίας που χρησιμοποιούν οι συνεταιρισμοί, όπως είναι: πλαστικά είδη, χάρτινα είδη, ξύλο κόντρα πλακέ για τα κιβώτια κ.α., όπως και τα λιπάσματα και φυτοφάρμακα που χρησιμοποιούνται από τους παραγωγούς καθ' όλη τη διάρκεια των καλλιεργητικών φροντίδων, είναι επί των πλείστων εισαγόμενα, με αποτέλεσμα να έχει αυξηθεί αρκετά η τιμή τους. Επιπλέον, οι συγκεκριμένες εταιρείες με τις οποίες συνάλλασονται οι συνεταιρισμοί, λόγω της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης της χώρας, ζητούν να εισπράξουν είτε με προέμβασμα είτε μετροιούς, με αποτέλεσμα να ασκείται ακόμη μεγαλύτερη οικονομική πίεση στους συνεταιρισμούς. Στη συνέχεια, με την αύξηση της τιμής του πετρελαίου καθώς και του ρεύματος έχει αυξηθεί και το λειτουργικό κόστος τόσο του συνεταιρισμού όσο και των παραγωγών. Επομένως, μπορεί τα έσοδα των συνεταιρισμών να παραμένουν σε ικανοποιητικά επίπεδα, ωστόσο, έχουν αυξηθεί κατά πολύ τα έξοδα. Το συγκεκριμένο γεγονός, αναστέλλει σε σημαντικό βαθμό την πραγματοποίηση επενδύσεων, όπως παρατηρούμε να συμβαίνει στην περίπτωση του ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού.

Από την άλλη πλευρά, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ», τα τρία τελευταία χρόνια, έχει αυξήσει τόσο το ποσοστό των επενδύσεων όσο και των πωλήσεων. Ένας σημαντικός παράγοντας που μπορεί να συνηγορεί προς αυτήν την κατεύθυνση είναι η αύξηση της συνολικής ποσότητας της αγροτικής παραγωγής, εξ' αιτίας του διαφορετικού τρόπου διαλογής και συσκευασίας των προϊόντων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, το σύνολο της αναμενόμενης παραγωγής του εν λόγω συνεταιρισμού δύναται να διπλασιαστεί μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια και στο σημείο αυτό οδηγούμαστε σ' ένα οξύμορο σχήμα: από την μία πλευρά αυξάνεται ο συνολικός όγκος παραγωγής των μελών, συνεπώς και οι πωλήσεις και από την άλλη πλευρά, δεν υπάρχουν οι κατάλληλες εγκαταστάσεις στον συνεταιρισμό που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν ένα τέτοιο γεγονός. Ακολούθως, αφ' ενός κρίνεται αναγκαίο να πραγματοποιήσει ο συνεταιρισμός περαιτέρω επενδύσεις για επέκταση των ήδη υπάρχοντων εγκαταστάσεων και του μηχανολογικού εξοπλισμού και αφ' ετέρου λόγω της δεδομένης οικονομικής συγκυρίας, από την μία πλευρά το εισόδημα των παραγωγών δεν επαρκεί ώστε με μία σχετική παρακράτηση να συσσωρευθεί το απαιτούμενο κεφάλαιο και από την άλλη πλευρά δεν προωθούνται τα κατάλληλα επενδυτικά σχέδια από την πλευρά του κράτους που θα μπορούσαν να ενισχύσουν σημαντικά στην υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης.

4.4.15. Επιστροφή των νέων στο Βελβενδό για ενασχόληση με την αγροτική παραγωγή

²⁹ Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, τα τελευταία χρόνια υπάρχει αρκετό ενδιαφέρον από τους νέους της υπό μελέτη περιοχής για ενασχόληση με την αγροτική παραγωγή. Από την μία πλευρά, υπάρχει μία μερίδα ατόμων που κατ' επιλογή ασχολήθηκαν ή και θέλουν να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή και από την άλλη πλευρά υπάρχουν και τα άτομα εκείνα τα οποία, λόγω δυσκολίας στην εύρεση εργασίας στον τομέα ενδιαφέροντός τους, αναγκαστικά προσανατολίζονται σε αυτήν την κατεύθυνση. Οι λόγοι που συμβάλλουν σε αυτό το γεγονός είναι αφ' ενός ότι οι νέοι της υπό μελέτη περιοχής έχουν μεγαλώσει με την αγροτική

²⁹ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 9η Θεματική Ενότητα: “Επιστροφή των νέων στο Βελβενδό για ενασχόληση με την αγροτική παραγωγή”.

κουλτούρα, έχουν κληρονομημένη γη καθώς και τον κατάλληλο μηχανολογικό εξοπλισμό και αφ'έτερου η ύπαρξη των συνεταιρισμών που από την μία πλευρά αποτελούν μία σίγουρη οικονομική διέξοδο και από την άλλη πλευρά δίνεται η δυνατότητα στους νέους παραγωγούς να «μαθητεύσουν» μέσα στον συνεταιρισμό και να αποκτήσουν την κατάλληλη τεχνογνωσία για την αγροτική παραγωγή.

Σε γενικές γραμμές, υποστηρίζεται η άποψη, ότι, εν καιρώ οικονομικής κρίσης, όπου οι ευκαιρίες ανάπτυξης είναι περιορισμένες, για τα άτομα εκείνα τα οποία αποφασίζουν να μετοικήσουν στην ύπαιθρο προκειμένου να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή, προϋποτίθεται η ύπαρξη τόσο των καλλιεργούμενων εκτάσεων όσο και του μηχανολογικού εξοπλισμού, ειδάλως είναι πολύ δύσκολο να ξεκινήσουν εκ του μηδενός. Πιο συγκεκριμένα, στο Βελβενδό Κοζάνης, τα άτομα εκείνα τα οποία αποφασίζουν να επιστρέψουν στον τόπο καταγωγής τους για να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή, έχουν ήδη την απαραίτητη υποδομή από την οικογένειά τους, ενώ αξίζει να αναφερθεί ότι, τα τελευταία τρία χρόνια με την οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα μας, το συγκεκριμένο ρεύμα γνωρίζει αυξητικές τάσεις με την πάροδο του χρόνου. Τέλος, ενώ, υπάρχει από τους νέους η απαραίτητη διάθεση για περαιτέρω ανάπτυξη τους αγροτικού τομέα στο Βελβενδό, σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας αποτελεί η περιορισμένη έκταση των καλλιεργούμενων γαιών στην υπό μελέτη περιοχή.

4.5. Πολιτισμικό Υπόβαθρο της Δ.Ε. Βελβενδού Κοζάνης

4.5.1. Εισαγωγή

Καθ'όλη την ιστορική διαδρομή της ανθρωπότητας, οι άνθρωποι έζησαν και δημιούργησαν πολιτισμούς, όπου στις περισσότερες των περιπτώσεων άνθισαν, άκμασαν και τελικά έσβησαν, ενώ νέοι πρόβαλαν αργότερα στην ίδια εστία. Βασικός παράγοντας για την ανάπτυξη πολιτισμού σε μία περιοχή είναι από την μία πλευρά το οικονομικό υπόβαθρο που υπάρχει και από την άλλη πλευρά, οι αξίες που αυτό υποστηρίζει καθώς και οι βασικές πεποιθήσεις του συνόλου της κοινωνίας που το δημιούργησαν. Ο λόγος που ο δυτικός πολιτισμός περνάει κρίση είναι γιατί μέσα από την προσπάθεια εξάπλωσης των επιστημονικών και τεχνικών κεκτημένων, έχει οικοδομηθεί ένα σύστημα παραγωγής το οποίο καταστρέφει την φύση και ένα είδος κοινωνίας το οποίο εξαθλιώνει τον άνθρωπο. Στην ουσία, βιώνεται έντονα μία κρίση αξιών η οποία, στις μέρες, εκφράζεται ως οικονομική κρίση. Βασικότερο, όμως, όλων είναι οι πραγματικές πεποιθήσεις που υποστηρίζει ο άνθρωπος, ώστε το μυαλό με την καρδιά να βρίσκονται σε ειρήνη, προασπίζοντας τις αναντίρρητα πανανθρώπινες αξίες της ισότητας, της αλληλεγγύης και της δημοκρατίας. Με αυτόν τον τρόπο το οικονομικό υπόβαθρο μίας περιοχής οικοδομείται σε γερά θεμέλια και ακολούθως γεννάται πολιτισμός, ο οποίος ακμάζει και παραμένει.

Το Βελβενδό Κοζάνης, είναι κτισμένο στις ΒΔ υπώρειες των Πιερίων, μέσα σ'ένα δάσος από οπωροφόρα δέντρα και πλούσια χλωρίδα και πανίδα. Η ιστορία του Βελβενδού ξεκινά από την εποχή της αρχαιότητας, ενώ ήδη από την περίοδο της Τουρκοκρατίας θεωρούνταν από τις πιο ακμάζουσες κωμοπόλεις της Δ.Μακεδονίας. Έτσι, οι κάτοικοι της υπό μελέτη περιοχής, καθώς βρίσκονταν παράμερα από τις ορεινές διαβάσεις έμεναν ανενόχλητοι από ξένες επιδρομές, με αποτέλεσμα να επιδοθούν ειρηνικά στα εργατικά τους καθήκοντα και να αναπτυχθούν οικονομικά σε μεγάλο βαθμό. Όπως, ήδη έχει αναφερθεί, η ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπό μελέτη περιοχής βασίστηκε στην ανάπτυξη του κοινοτισμού, της συλλογικότητας, της αλληλεγγύης και της αλληλοβοήθειας, αξίες οι οποίες ισχύουν ακόμη και στις μέρες μας. Συνεπώς, βάσει των παραπάνω αξιών και με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον, ανέπτυξε η κοινωνία του Βελβενδού την τόλμη, την επίνοια, την

δημιουργική δραστηριότητα και την πρωτοβουλία σε όλες τις πτυχές του κοινωνικού βίου της υπό μελέτη περιοχής. Ακολούθως, δημιουργήθηκε ένας αξιοθαύμαστος πολιτισμός, αποκορύφωμα του οποίου ήταν η γένεση των ίδιων των συνεταιρισμών, ενώ οι συνεταιρισμοί από την πλευρά τους προάγουν πολιτισμό, παγιώνοντας τις βασικές πανανθρώπινες αξίες.

Σε όλη την διαδρομή της ιστορίας, οι άνθρωποι έβρισκαν πάντα τους κατάλληλους τρόπους και τα μέσα, προκειμένου να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί ο πολιτισμός τους. Για την ακρίβεια, στην υπό μελέτη περιοχή, η εξέλιξη του πολιτισμού εκφράζεται μέσα από τα ήθη και έθιμα, την αρχιτεκτονική παράδοση, τα παραδοσιακά επαγγέλματα, τα αρχαιολογικά ευρήματα καθώς και από την ανάπτυξη της πολιτιστικής δραστηριότητας. Παρακάτω, περιγράφεται καθένας από αυτούς τους τομείς, ώστε να δοθεί μία συνολική εικόνα της εξέλιξης του πολιτισμού στην υπό μελέτη περιοχή, στη ροή του χρόνου. Αξίζει να αναφερθεί ότι, δεδομένης της εξέλιξης της κοινωνικο – οικονομικής κατάστασης της υπό μελέτη περιοχής, η διαμόρφωση της κουλτούρας των βελβενδινών σχετίζεται άμεσα με τον αγροτικό τρόπο διαβίωσης.

4.5.2. Ο οικιστικός χώρος και η αρχιτεκτονική του

«Ο οικισμός του Βελβεντού είναι αγροτικός, πυκνοδομημένος με έντονα αστικά χαρακτηριστικά. Η αυλή βρίσκεται συνήθως στο πίσω μέρος της ή στη νοτιοανατολική πλευρά. Στο ανώι συνήθιζαν να ξεραίνουν τα προϊόντα.»

(Αφήγηση Γ.Παπαδόπουλου, εκπαιδευτικού)

Η λαϊκή αρχιτεκτονική του Βελβεντού, όσον αφορά στη δομή και στη μορφολογία ανήκει στο είδος τη βαλκανικής αρχιτεκτονικής. Τα υλικά δόμησης είναι το ξύλο και η πέτρα, τα οποία ταιριάζουν με τις κλιματολογικές συνθήκες της υπό μελέτη περιοχής και με την αρχιτεκτονική της μείζονος Μακεδονίας.

Τα μνημεία είναι κτισμένα με λίθους κι έχουν ως συνδετικό υλικό το πηλοκονίαμα. Τα πετρόχτιστα σπίτια μακεδονίτικης αρχιτεκτονικής, τα στενά σοκάκια και οι μεταβυζαντινές εκκλησίες υποδηλώνουν την μακρά ιστορική πορεία του Βελβεντού. Τα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά της εποχής, μεταξύ 16^{ου} και 19^{ου}

αιώνα, είναι τα μικρά ορθογώνια παράθυρα με οριζόντιο πρέκι και οι μονόφυλλες ή δίφυλλες θύρες, οι οποίες είναι ταμπλαδοτές με πλατυκέφαλα καρφιά. Οι πλατοσκεπείς στέγες προτιμώνται στις ορεινές περιοχές (Παλαιογράτσανο, Πολύφυτο, Αγία Κυριακή), αλλά τελικά το κεραμίδι υπερίσχυσε με την πάροδο του χρόνου. Μετά το 1900 χτίζονται τα νεοκλασικά κτίσματα, όπως είναι το αρρεναγωγείο (1905), το οποίο κατασκευάστηκε από δωρεά των βελβενδινών της Ρουμανίας, το Παρθεναγωγείο (1910, το οποίο κατασκευάστηκε έπειτα από δωρεά των βελβενδινών της Φιλαδέλφειας Αμερικής), καθώς και το Κοινοτικό κατάστημα.

«Βαρύ, επιβλητικό και μεγαλοπρεπές δέσποζε στο σταυροδρόμι προς το 'Μιμιλέρι', το θαυμάσιο εκείνο κτήριο για εκατόν πενήντα και πάνω χρόνια, έως ότου το 1960 η σκαπάνη το μεταμόρφωσε σε σωρούς συντριμμάτων, καταστρέφοντας βάρβαρα το ωραιότερο αρχιτεκτονικό μνημείο, που γνώρισε ποτέ το Βελβεντό στο τύπο του αρχοντικού. Θα πρέπει να χτίστηκε γύρω στα 1790 μ.χ. από τον πλούχοντα Γεώργιο του Ζήση Αντωνιάδη ή Γιουρτζήση, που ήταν η πιο ισχυρή προσωπικότητα της εποχής του. Το οικοδόμημα, τεράστιο, διώροφο, σε σχήμα Γ, είχε όλα τα αρχιτεκτονικά γνωρίσματα των αρχοντικών Σιατίστης και Καστοριάς, αφού οι πρωτομάστοροι του είχαν μετακληθεί από τις δύο αυτές πόλεις. Γνώρισε μέρες λαμπρού μεγαλείου μα και μοναδικής φρίκης, καθώς στέγαζε τη ζωή, την πολυκύμαντη, της οικογένειας Γιουρτζήση. Είναι χαρακτηριστικά τα όσα θρυλούνται για το αρχοντικό Γιουρτζήση, που από φίλους ονομάστηκε 'άσυλο καταφυγής' και από εχθρούς 'πύργος των μαρτυρίων'.»

(Λαογραφικοί αντίλαλοι του Βελβεντού, Αθηνά Τζινίκου.)

Σήμερα, τα παλιά σπίτια που σώζονται, είναι κυρίως διώροφα με νεοκλασικά στοιχεία, τα οποία κτίστηκαν την πρώτη δεκαετία του 20^{ου} αιώνα, κυρίως από μετανάστες της Αμερικής.

4.5.3. Μουσειακοί χώροι στο Βελβενδό

Από το 1997 ξεκίνησε η λειτουργία λαογραφικού μουσείου στο Βελβενδό. Τα εκθέματα του μουσείου προέρχονται από δωρεές των κατοίκων του Βελβενδού, ενώ οι θεματικές ενότητες που παρουσιάζονται είναι οι εξής:

- 1) Ο τόπος, η ιστορία, οι άνθρωποι

- 2) Εμείς κι εμείς
- 3) Εμείς και οι άλλοι
- 4) Από τη γη στο κρασί
- 5) Από τη γη στο ψωμί
- 6) Από το νήμα στο σκουτί και στρωσίδι
- 7) Η ‘κατσουλάτη’ και η ‘Καταφυγιώτικη’
- 8) Αυτές είναι αντρικές δουλειές
- 9) Το μουσειοπαιδαγωγικό πρόγραμμα

Στη συνέχεια, ο Μορφωτικός Όμιλος Βελβενδού διαθέτει αρχαιολογική συλλογή, η οποία περιλαμβάνει αντικείμενα των προϊστορικών και ιστορικών χρόνων, που βρέθηκαν στην ευρύτερη περιοχή του Βελβενδού. Η αρχαιολογική συλλογή έχει αναγνωριστεί επίσημα από το Υπουργείο Πολιτισμού και αναμένεται η κατασκευή κατάλληλου κτηρίου, ώστε να στεγαστεί.

4.5.4. Δημόσια γλυπτά και μνημονικοί τόποι

Στην υπό μελέτη περιοχή έχουν ανεγερθεί συνολικά έξι δημόσια γλυπτά τα οποία αφορούν σε προτομές, ανδριάντες, ανάγλυφα, κατασκευές και ηρώα. Η τοποθέτηση τους πραγματοποιήθηκε την περίοδο της σύγχρονης ιστορίας (1950 -1994) και αναφέρονται σε ιστορικά πρόσωπα (Σταμάτης Κλεάνθης, Ζήνων Παπαναστασίου, Χαρίσιος Παπαμάρκου), σε ιστορική δράση (Ηρώον Αντίστασης) και σε ιστορική ιδέα (Ηρώον Ελευθερίας).

4.5.5. Μύλοι και νερόμυλοι

Στην υπό μελέτη περιοχή, υπήρχαν περίπου σαράντα νερόμυλοι, εκ των οποίων οι περισσότεροι βρίσκονταν κατά μήκος του νευράλακκα της Λάφιστας και του Ξερόλακκα. Ο τύπος του βελβενδινού νερόμυλου ήταν ανατολίτικος ή βυζαντινός με οριζόντια φτερωτή. Οι νερόμυλοι δούλευαν όλο το εικοσιτετράωρο και άλεθαν κυρίως σιτηρά. Στη συνέχεια, το έτος 1927, ιδρύθηκε στο Βελβενδό πετρελαιοκίνητος αλευρόμυλος, ο οποίος την ημέρα λειτουργούσε ως αλευρόμυλος και την νύχτα ηλεκτροδοτούσε το Βελβενδό. Στην ουσία, με την εισαγωγή του αλευρόμυλου σήμανε και το τέλος της εποχής των νερόμυλων. Τέλος, αυτή τη στιγμή

υπάρχουν δύο νερόμυλοι, οι οποίοι αναπλαστήκαν από τον Δήμο Βελβενδού και είναι επισκέψιμοι.

4.5.6. Παραδοσιακά επαγγέλματα

Στο Βελβενδό, η γεωργία είναι παράδοση, όπως είναι η υλοτομία στο Καταφύγιο και η κτηνοτροφία στο Παλαιογράτσανο. Στην ιστορική πορεία της υπό μελέτη περιοχής, τα προϊόντα της βελβενδινής γης είναι τα εξής: η βρίζα, το κριθάρι, το καλαμπόκι, το λινάρι, το σιτάρι, το σουσάμι, το καραμπουτσιάκι (είδος καλλιεργήσιμου μπιζελιού για ζωοτροφή), το βαμβάκι, τα φασόλια και τα καπνά. Στην φρουτοπαραγωγή περιλαμβάνονται οι κασιούλες (μικρά άγρια αχλάδια), τα τζιρνίκια (κορόμηλα), τα μισκάμπδα (μεγαλύτερα αγριοάχλαδα), καρπούζια, τσίντσα (τζίτζιφα) και ροδάκινα.

4.5.7. Οι γυναικείες ασχολίες

Οι βασικές καθημερινές δραστηριότητες των γυναικών ήταν η καθαριότητα του σπιτιού, η μαγειρική, το εργόχειρο και η χειροτεχνία. Οι βελβενδινές γυναίκες θεωρούνται εξαιρετικά επιδέξιες υφάντρες καθώς και μοδίστρες. Πιο συγκεκριμένα, κατείχαν πολύ καλά την τέχνη του εργόχειρου, η οποία άρχισε να αναπτύσσεται από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα και δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι ο Γυναικείος Αγροτικός και Βιοτεχνικός Συνεταιρισμός, ξεκίνησε έχοντας ως βασική δραστηριότητα την υφαντική.

4.5.8. Έθιμα και Παραδόσεις

Αποκριές στο Βελβενδό

Στην περιοχή της Μακεδονίας, τα έθιμα της Αποκριάς έχουν ως κύριο ρόλο την ιστορία του τόπου. Στο Βελβενδό, ο Φανός γιορτάζεται πριν την Καθαρά Δεύτερα, ενώ μέχρι και το τέλος του 19^{ου} αιώνα τα αποκριάτικα δρώμενα γίνονταν πριν την Πρωτοχρονιά. Αράπηδες, καμήλες, μπαμπόγεροι, φωταράδες είναι κάποια από τα έθιμα, τα οποία έχουν τις ρίζες τους στην αρχαιότητα και τις διονυσιακές γιορτές, καθώς και στην οθωμανοκρατία και αναβιώνουν κάθε χρόνο τις ημέρες των

Θεοφανίων. Πιο συγκεκριμένα, οι αράπηδες ήταν άντρες βαμμένοι με καπνιά, ντυμένοι με μάσκες και προβιές, ζώνονταν με σπάθες από λινάρι και περνούσαν από τα σπίτια για να ζητήσουν λεφτά. Σύμφωνα με καταγεγραμμένο ισολογισμό από αρχείο της κεντρικής εκκλησίας του Βελβενδού, τα έσοδα δίνονταν στην Κοινότητα.

Ο ερχομός της Άνοιξης

«Η Περπερούνα και τα Χελιδονίσματα γιορτάζονταν την Άνοιξη, ενώ το Πάσχα συνήθιζαν να πηγαίνουν στους Αγίους Αναργύρους και στον Αηλιά»

(Αφήγηση Τόλιου Τσιανάκα)

Το έθιμο της περπερούνας πραγματοποιούταν σε περιόδους ανομβρίας για την πρόκληση της βροχής. Το συγκεκριμένο έθιμο, περιλάμβανε χορό από ένα παιδί μεταμφιεσμένο, συνήθως κορίτσι το οποίο το στόλιζαν με λουλούδια και πρασινάδα «για να πρασινίσει η γη σαν την πιρπιρού». Μία παρέα κοριτσιών κύκλωνε την Περπερούνα και τραγουδούσαν χορεύοντας κυκλικά :

Πιρπιρίτσα περπατεί

το θεό παρακαλεί

«Βρέξε, θέε μου, μια βροχή

μια βροχή μια σιγανή

να ανθίσουν τα χωράφια,

να καρπίσουν τ'αμπελάκια»

Τα χελιδονίσματα επιβιώνουν ακόμη στις μέρες μας, στην Ήπειρο, στη Μακεδονία, στη Θράκη και στα Δωδεκάνησα. Στο έθιμο της Χελιδόνας τραγουδούν τα παιδιά τα χελιδονίσματα την πρώτη μέρα του Μαρτίου ή την εαρινή ισημερία (21 Μαρτίου), για να χαιρετίσουν τον ερχομό της Άνοιξης:

«Ήρθε πάλι η Χελιδόνα, ήρθε πάλι η Μελιδόνα

απ'τη θάλασσα μακριά, και μας έφερε καλά,

τη δροσιά και τη χαρά, και τα κόκκινα αυγά.»

Ο γάμος

Στο Βελβενδό ο γάμος θεωρούταν από τα πιο σημαντικά γεγονότα στη ζωή ενός ανθρώπου και ακολουθούταν πάντα το τυπικό τελετουργικό. Ο αρραβώνας πραγματοποιούταν σε τρεις φάσεις: ο κύριος αρραβώνας που ήταν η ανταλλαγή των δαχτυλιδιών, το ύψωμα, που ήταν η επίσημη ανταλλαγή δώρων και οι σ'μιθιροί, που ήταν οι επίσημες επισκέψεις μεταξύ των δύο οικογενειών. Στην συνέχεια, ο γάμος ξεκινούσε από την Πέμπτη, μία μέρα αφιερωμένη στην καθαριότητα και στο ασβέστωμα του σπιτιού. Την Παρασκευή ήταν η αλευρομέρα, καθώς ήταν αφιερωμένη στα ζυμώματα και το απόγευμα του Σαββάτου ήταν τα στεφανώματα. Τέλος, την επόμενη μέρα οι γονείς της νύφης καλούσαν τους συγγενείς για φαγητό και το γλέντι διαρκούσε μέχρι να σημάνει εσπερινός. Τέλος, στις μέρες μας η τελετουργία του γάμου έχει διαφοροποιηθεί αρκετά αλλά κατά καιρούς διοργανώνονται στην υπό μελέτη περιοχή αναπαραστάσεις του βελβενδινού γάμου.

Γιορτές και πανηγύρια

«Τα γλέντια και τα πανηγύρια στις δύσκολες μεταπολεμικές εποχές δεν έλειπαν στο Βελβεντό. Το Μετόχι και η Ρέμβη ήταν τόπος διασκέδασης και συνάντησης για γυναίκες και άντρες. Οι γυναικοπαρέες πήγαιναν στη Ρέμβη χωρίς συνοδεία. Εκεί γινόταν το νυφοπάζαρο. Στους νερόμυλους τα γλέντια ήταν ολονύκτια.»

(Αφήγηση Ε. Κουτρή – Λάππα)

«Ο μνήμες αφορούν στα παιδικά χρόνια, στη σκληρή δουλειά, στη διασκέδαση, στο φλερτ. Οργανοπαίκτες, μαντολινάτες και καντάδες είχε στο Βελβεντό, ωραία μουσική και χορευτικές συναντήσεις. Τα κυρίως παραδοσιακά όργανα είναι στο Βελβεντό ο ζουρνάς και το νταούλι, αλλά και ο νταϊρές, ο νταμπουράς, η φλογέρα, το κλαρίνο, το μπουρί, το λαγούτο και το βιολί.»

(Αφήγηση Τόλιου και Μαριάνθης Τσιανάκα)

Σε όλα τα εξωκλήσια του Βελβενδού, ανήμερα της γιορτής γίνονται εκδηλώσεις με τη συμμετοχή των κατοίκων. Ο Δεκαπενταύγουστος, η γιορτή της Θεοτόκου – πολιούχου της περιοχής, η γιορτή του Σωτήρος (6 Αυγούστου), η γιορτή του Αη

Θανάση (18 Ιανουαρίου) και η γιορτή του Προδρόμου στο Μοναστήρι συνοδεύονται συνήθως από πανηγύρια.

4.5.9. Η Γιορτή του Ροδακίνου

Σύμφωνα με τον πρώην Δήμαρχο Βελβενδού Μ.Στεργίου, η πρώτη γιορτή ροδακίνου, «ήταν αφιερωμένη στους ανθρώπους που έφυγαν, στις γενιές που μας μεγαλώσανε παλεύοντας με τη γη. Σε αυτούς που ξενύχτησαν στη ‘δέση’, με το φανάρι και το τσαπί, νύχτες ολόκληρες για να ποτίσουν τους οπωρώνες και ανάστησαν τις οικογένειές τους και μας του νεότερους.»

Η γιορτή του ροδακίνου, που καθιερώθηκε ως θεσμός από το έτος 2005, διοργανώνεται κάθε χρόνο περίπου στα μέσα του καλοκαιριού, έχοντας ως σκοπό την προβολή του ροδακίνου ως το κυριότερο αγροτικό προϊόν της περιοχής. Η γιορτή συνοδεύεται από ημερίδα για το ροδάκινο, μουσικές εκδηλώσεις, επισκέψεις στους χώρους καλλιέργειας και ξεναγήσεις στα αξιοθέατα του Βελβενδού.

4.5.10. Τα παζάρια των Σερβίων

Η εμποροπανήγυρη των Σερβίων που γίνεται ακόμη και στις μέρες μας, ξεκίνησε το 1670 και αποτελεί παράδοση για την ευρύτερη περιοχή, καθώς είναι τόπος συνάντησης και ανταλλαγής προϊόντων. Στα ορεινά χωριά των Σερβίων ασχολούνταν με την κτηνοτροφία, ενώ σε άλλες περιοχές καλλιεργούσαν σιτάρι, καλαμπόκι, ρόβη και κεχρί. Το έτος 1819 ο Επίσκοπος Βενιαμίν έπειτα από απαίτηση των χριστιανών της περιοχής έπεισε του Οθωμανούς να αλλάξουν την ημέρα του παζαριού από Κυριακή σε Δευτέρα. Σήμερα η εμποροπανήγυρη πραγματοποιείται στα τέλη του Σεπτεμβρίου.

«Η βελβενδινή φαμελιά με κρυφή λαχτάρα, όλο το χρόνο, περίμεναν του παγγυρ’ στα Σέρβια. Ο καθένας είχε και το δικό του λόγο. Και δεν ήταν μικρό γεγονός το πανηγύρι τα παλιά χρόνια.

Έρχονταν μακρινοί πρματευτάδες με χίλια δυο πλουμίδια. Κατέβαιναν οι βλάχοι από τα βουνά, άπλωναν και οι βλάχισσες τα σκουτιά και τις μαλούτες κι αράδιαζαν τα τουλούμια το τυρί και τα πουλούσαν. Κι οι τσιαμπάσηδες με κάθε λογής ζωντανό για

ξεπούλημα ή ανταλλαγή. Κι απ'τους τσιγγάνους, άλλοι γύριζαν με τις σίτες και τα κόσκινα στον ώμο, άλλοι εμπορεύονταν αδράχτια και σαϊτες και άλλοι έκαναν τον αρκουδιάρη για να τα οικονομήσουν. Κι αν είχες παρά, μπορούσες να μπεις στο 'βιλαέτι του γέλιου' με τους παράξενους καθρέφτες ή να σταθείς σε κάποιο κιόσκι και να γλεντήσεις, ακούοντας μουσική από λαϊκή ορχήστρα με νταούλια και γκάιντες και ταμπουράδες και κλαρίνα. Και σαν πεινούσες, μπορούσες να φας ψάρι τηγανητό ή ζυμαροκεφτέδες και να γλυκαθείς με παγγυριώτικο χαλβά.»

(Αθηνά Τζινίκου, Λαογραφικοί Αντίλαλοι του Βελβεντού, σελ.395.)

4.5.11. Σύλλογοι Μεταναστών

Ήδη από το 1903, οι μετανάστες του Βελβεντού άρχισαν να ιδρύουν συλλόγους, έχοντας ως σκοπό την οικονομική προσφορά στον τόπο καταγωγής τους. Στην Φιλαδέλφεια της Αμερικής ιδρύθηκε το 1903 ο Φιλεκπαιδευτικός Σύλλογος των εν Αμερική Βελβενδινών «Φιλοπατρία» και παράλληλα ιδρύθηκε στην Ουάσινγκτον σύλλογος με την επωνυμία «Φιλοπατρία». Στη συνέχεια, το έτος 1908 ιδρύθηκε ο «Σύλλογος Βελβεντινών» στο Κλήβελαντ του Οχάιο και στο Μπρίστολ η «Ελληνική Αδελφότης» Βελβενδινών. Επίσης, την ίδια χρονιά ιδρύθηκαν τρεις σύλλογοι στον Άγιο Λουδοβίκο, στο Μιζούρι και στον Άγιο Φραγκίσκο με την επωνυμία «Τα Πιέρια». Ακολούθως, ιδρύθηκαν ο «Σύλλογος Κυριών Αγάπη» στη Ουάσινγκτον, ο Σύλλογος «Ελευθερία» στη Φιλαδέλφεια και ο Σύλλογος «Αγία Τριάς» στο Κλήβελαντ. Το έτος 1905, ιδρύθηκε ο Σύλλογος Βελβενδινών Βουκουρεστίου, ο οποίος εκδίδει και την ελληνόφωνη εφημερίδα «Πατρίς» και στην Αυστραλία ιδρύθηκε ο Σύλλογος «Αλιάκμων» την δεκαετία του '50. Τέλος, ιδρύθηκε στην Αθήνα ο «Αδελφικός Σύνδεσμος Βελβενδινών εν Αθήναις» το 1904 και ο σύλλογος Βελβενδινών «Τα Πιέρια» στα μέσα του 20^{ου} αιώνα.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι σύλλογοι των μεταναστών του Βελβεντού πραγματοποιούν κατά καιρούς συνέδρια, τα λεγόμενα Παμβελβενδινά Συνέδρια. Τα εν λόγω Συνέδρια, πραγματοποιούνται από το 1984, αποτελώντας γέφυρα μεταξύ των ντόπιων και των ομογενών βελβενδινών, ενώ στις εργασίες αυτών πραγματοποιείται έλεγχος για τις δράσεις των εκάστοτε Δημοτικών Συμβουλίων, καταθέτονται προτάσεις για σύγχρονα έργα και χαράζονται στόχοι για το μέλλον της βελβενδινής κοινωνίας. Το πρώτο Παμβελβενδινό Συνέδριο πραγματοποιήθηκε το έτος 1984 στο

Κλήβελαντ των Η.Π.Α., το έτος 1987 έγινε στην ίδια περιοχή, στην συνέχεια το 1995 διεξήχθει στην Αυστραλία, το 2005 στη Νερεμβέργη και τέλος το έτος 2009 στο Γουάιλντγουντ του Νιου Τζέρσεϊ. Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί 8 Συνέδρια.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται στοιχεία, για το σύνολο των ετεροδημοτών, όπως και της ομογένειας της υπό μελέτη περιοχής.

Πίνακας 9. Ετεροδημότες

<i>Σύλλογοι</i>	<i>Οικογένειες</i>	<i>Μέλη</i>
Βελβενδινών Αθήνας (1960)	90	210
Βελβενδινών Θεσσαλονίκης (1963)	180	450
Βελβενδινών Κοζάνης (1978)	70	160
Καταφυγιωτών Κατερίνης (1950)	180	450
Καταφυγιωτών Θεσσαλονίκης (1970)	40	100
Αγίας Κυριακής Νάουσας (1986)	70	150
Παλαιογρατσανιτών Κορίνου (1980)	35	100
Πολυφυτιανών Ημαθίας (1977)	55	130
Άλλες πόλεις	110	250
ΣΥΝΟΛΟ		2.000

Πηγή: Αρχείο Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Βελβενδού

Πίνακας 10. Ομογένεια

<i>Σύλλογοι</i>	<i>Οικογένειες</i>	<i>Μέλη</i>
Washington D.C. USA (1903)	180	430
Philadelphia P.A. USA (1903)	210	700
Cleveland Ohio. USA (1920)	140	350
Sydney Australia (1966)	110	230
Nurnberg, Germany (1980)	70	170

Άλλες χώρες	150	350
ΣΥΝΟΛΟ		2230

Πηγή: Αρχείο Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Βελβενδού

4.5.12. Μαζικοί Φορείς – Σύλλογοι Βελβενδού

1. ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού
2. Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»
3. Γυναικείος Αγροτικός και Βιοτεχνικός Συνεταιρισμός Βελβενδού
4. ΤΟΕΒ Βελβενδού
5. Συνδικάτο Οικοδόμων
6. Εμπορικός Σύλλογος
7. Υλοτόμοι Αγίας Κυριακής
8. Υλοτόμοι Παλαιογρατσάνου
9. Αγροτικός Σύλλογος Βελβενδού
10. Αγροτικός Σύλλογος «ΟΜΟΝΟΙΑ»
11. Σύλλογος Πληττομένων
12. Μορφωτικός Όμιλος Βελβενδού
13. Αθλητικός Σύλλογος
14. Ορειβατικός Σύλλογος
15. Χιονοδρομικός Όμιλος
16. Κυνηγετικός Σύλλογος
17. Σύλλογος Τσιούκα
18. Σύλλογος Γρατσάνη
19. Σύλλογος Αγία Παρασκευή Πολυφύτου
20. Εξωραϊστικός Σύλλογος Καταφυγίου
21. ΜΕΚ Κατερίνης
22. Σύνδεσμος Καταφυγιωτών Θεσσαλονίκης
23. Σύλλογος Βελβενδινών Θεσσαλονίκης
24. Σύλλογος Βελβενδινών Αθήνας
25. Σύλλογος Βελβενδινών Κοζάνης
26. Σύλλογος Βελβενδινών Αμερικής (3 Σύλλογοι: Ουάσινγκτον, Φιλαδέλφεια, Κλήβελαντ)

27. Σύλλογος Βελβενδινών Αυστραλίας (Σύδνεϊ)
28. Σύλλογος Βελβενδινών Γερμανίας (Νυρεμβέργη)

4.5.13. Δραστηριότητα Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού

α. Το έτος 1964, έπειτα από πρωτοβουλία του δασκάλου Ν.Παπαευαγγέλου, Προέδρου του Αναμορφωτικού Ομίλου «Ο Πιέρος», ιδρύθηκε η δανειστική βιβλιοθήκη του Μ.Ο.Β. . Στεγάζεται στο Πνευματικό Κέντρο Βελβενδού και αυτή τη στιγμή διαθέτει περίπου 7.000 βιβλία, βιντεοταινίες, αρχείο πολυμεσικών εφαρμογών, περιοδικά, αφίσες και χάρτες.

β. Από το έτος 1966, ο Μ.Ο.Β. εκδίδει μηνιαίως την εφημερίδα «Το Βελβεντό», η οποία διανέμεται σε συνδρομητές σε Ελλάδα, Ευρώπη, Αμερική και Αυστραλία.

γ. Το έτος 1969, ιδρύθηκε στον Μ.Ο.Β. μουσική μπάντα, με δαπάνες των βελβενδινών της Αμερικής. Η Μουσική Σχολή λειτουργεί από το 1996 υποστηρίζοντας τμήματα προπαιδείας, θεωρίας, αρμονίας, φλογέρας, σαξόφωνου, κιθάρας, πιάνου και μπουζουκιού.

δ. Το έτος 1927 λειτούργησε για πρώτη φορά στο Βελβενδό υπαίθριος κινηματογράφος. Το κινηματογραφικό τμήμα του Μ.Ο.Β. ιδρύθηκε το 1978, ενώ η κινηματογραφική λέσχη είναι μέλος της Ομοσπονδίας Κινηματογραφικών Λεσχών Ελλάδος από το 1987.

ε. Από το έτος 1951, λειτουργεί στον Όμιλο Θεατρικό Τμήμα, που κατά περιόδους ανεβάζει έργα με ερασιτέχνες βελβενδινούς συντελεστές, ενώ από το 1979 λειτουργεί και Παιδική Θεατρική Σκηνή.

στ. Από το έτος 1985, λειτουργεί στον Μ.Ο.Β. τμήμα ζωγραφικής με τμήμα παιδικό και ενηλίκων. Το συγκεκριμένο τμήμα συμμετέχει σε εκθέσεις και στην κατασκευή σκηνικών για τις παραστάσεις, την οργάνωση αποκριάτικων εκδηλώσεων και την διοργάνωση παζαριών με χειροποίητες κατασκευές. Για την διδασκαλία της ζωγραφικής τέχνης, δάσκαλοι είναι συνήθως βελβενδινοί ζωγράφοι.

ζ. Από το έτος 1979, λειτουργεί στον Όμιλο, Φωτογραφικό τμήμα και Εργαστήριο φωτογραφίας.

η. Από το έτος 1979, λειτουργεί, επίσης και τμήμα εκμάθησης παραδοσιακών χορών για παιδιά και εφήβους, που συμμετέχουν σε εκδηλώσεις σε Ελλάδα και εξωτερικό.

θ. Λειτουργεί, επίσης, περιβαλλοντικό και εξωραϊστικό τμήμα, το οποίο ενδιαφέρεται για την προστασία του περιβάλλοντος και τον εξωραϊσμό του χώρου με δενδροφυτεύσεις, καθαριότητα, διαμορφώσεις χώρων και κατασκευές βρυσών.

4.5.14. MOT.O.BE

Ο MOT.O.BE. είναι όμιλος νέων δικυκλιστών, ο οποίος ιδρύθηκε το 2009 και οργανώνει επιμορφωτικά σεμινάρια για την ορθότερη και ασφαλέστερη οδήγηση, όπως επίσης και σεμινάρια δεξιοτεχνίας.

4.6. Υποδομές της Δ.Ε. Βελβενδού – Προοπτικές Ανάπτυξης

4.6.1. Υποδομές και περιουσία της πρώην Δ.Ε. Βελβενδού

- Δημαρχείο
- Κ.Ε.Π.
- Πνευματικό Κέντρο
- Αθλητικό Κέντρο (2 γήπεδα πρασίνου, κλειστό γήπεδο μπάσκετ, οργανωμένος στίβος με ταρτάν και προβολείς, αίθουσα ενόργανης γυμναστικής, αίθουσα βαρών)
- Τουριστικό περίπτερο Μετόχι
- Δημοτικό Σχολείο Βελβενδού
- Γυμνάσιο – Λύκειο Βελβενδού
- Δύο Νηπιαγωγεία
- Παιδικός Σταθμός
- Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Πρότυπο Σχολείο)
- Πρότυπο Λαογραφικό Μουσείο
- Διατηρητέο Ακίνητο (Νέο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης)
- Διατηρητέο παλιό γυμνάσιο - λύκειο / Αρχαιολογικό και Βυζαντινό Μουσείο
- Μουσείο Ζορμπά στο Καταφύγι
- Δύο αναπλασμένοι νερόμυλοι ως μουσεία
- Τέσσερα διατηρητέα σχολικά κτήρια οικισμών (με μουσειακές συλλογές)
- Δημοτικά πάρκινγκ με στέγαστρα
- Οικόπεδα Δήμου (8)
- Σχολικά αγροκτήματα 100 στρεμμάτων
- Δασικό φυτώριο με 24 στρέμματα γης προς αξιοποίηση
- Υπερσύγχρονο υδραγωγείο με δεξαμενές διήθησης και φυσικής καθίζησης στο Βελβενδό
- Υδραγωγεία στους 4 οικισμούς
- Ακίνητο εργατικών κατοικιών
- Τρία εμπορικά καταστήματα
- Κατασκηνώσεις αγίας τριάδας

- Ακίνητο κληροδοτήματος Παπαναστασίου στην πλατεία Κάνιγγος στην Αθήνα. Τα ενοίκια διατίθενται για υποτροφίες φοιτητών και μαθητών
- Τρία διαμερίσματα και δύο καταστήματα κληροδοτήματος Δελβίζη στη Θεσσαλονίκη και ένα διαμέρισμα στην Αθήνα
- Διαμέρισμα στην πλατεία Κάνιγγος

4.6.2. Μηχανολογικός εξοπλισμός της πρώην Δ.Ε. Βελβενδού

Πίνακας 11. Μηχανολογικός εξοπλισμός πρώην Δ.Ε. Βελβενδού

	<i>Είδος</i>	<i>Ποσότητα</i>
1.	Πολυμηχάνημα αποχιονισμών και κλάδευσης	1
2.	Πυροσβεστικά οχήματα	2
3.	Απορριματοφόρα	2
4.	Εκσκαφέας – φορτωτής	1
5.	Επιβατικά (Δήμος και Δημοτική Αστυνομία)	2
6.	Αγροτικά 4*4 για τα Συνεργεία	3
7.	Φορτηγά για μεταφορές υλικών	2
8.	Λεωφορείο	1
9.	Σάρωθρο	1
10.	Ανυψωτικό μηχάνημα	1
	ΣΥΝΟΛΟ ΟΧΗΜΑΤΩΝ – ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΟΥ	16

Πηγή: Αρχείο Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Βελβενδού

4.6.3. Πυροπροστασία – Δασοπυρόσβεση

- Πυροσβεστικά οχήματα (2)
- Δεξαμενές πυρόσβεσης (9)
- Πυροσβεστικοί κρούνοι (70)
- Εθελοντές πολίτες με βυτιοφόρα (300)

4.6.4. Έργα που εντάχθηκαν σε προγράμματα και είναι σε εξέλιξη

- Ανάπλαση οικισμού Καταφυγίου (από το πρόγραμμα Αλέξανδρος Μπαλτατζής – 640.000 ευρώ)
- Κατασκευή βιολογικού καθαρισμού (από το πρόγραμμα ΕΣΠΑ «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» - 3.467.500 ευρώ)
- Νέο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (από το πρόγραμμα Σχολικών Υποδομών του ΕΣΠΑ – 2.198.000 ευρώ)

4.6.5. Ωριμες μελέτες για ένταξη σε διάφορα προγράμματα

- Μελέτη υποδομών για επέκταση του σχεδίου (για ένταξη στο ΕΣΠΑ – 5.5 εκ. ευρώ)
- Μελέτη ανάπλασης ιστορικού κέντρου (για ένταξη στο ΕΠΠΕΡ – 2 εκ. ευρώ)
- Μελέτη διευθέτησης Θολόλακκα (για ένταξη στο ΕΣΠΑ – 3,5 εκ. ευρώ)
- Μελέτη ανάπλασης οικισμού Παλαιογράτσανου (υποβλήθηκε στο LEADER – 330.000 ευρώ)
- Μελέτη ανάπλασης οικισμού Αγίας Κυριακής (για υποβολή στο ΟΠΑΑΧ – 240.000 ευρώ)
- Μελέτη αρχαιολογικού – βυζαντινού μουσείου (300.000 ευρώ)
- Μελέτη ασφαλτόστρωσης επαρχιακών δρόμων (7 εκ.ευρώ)
- Μελέτη ασφαλτόστρωσης αγροτικής οδοποιίας (για εθνικά προγράμματα - 500.000 ευρώ)
- Μελέτη κολυμβητηρίου (με διαθέσιμα 500.000 ευρώ από δεσμευμένη δωρεά της Πολυξένης Ζαχαριάδου)
- Μελέτη ανάπλασης αυλής δημοτικού σχολείου Βελβενδού (140.000 ευρώ)
- Μελέτη ανάπλασης συντήρησης βυζαντινού μνημείου Αγίου Δημητρίου Γρατσάνης (300.000 ευρώ)
- Μελέτη ανάπλασης συντήρησης Αγίου Νικολάου Καταφυγίου (350.000 ευρώ)
- Μελέτη μουσείου Ζορμπά στο Καταφύγι (250.000 ευρώ)

- Μελέτη κόμβου ΑΣΕΠΟΠ και ανάπλασης των στροφών μέχρι το παλιό καταφυγιώτικο εργοστάσιο (παραδόθηκε στην Νομαρχία για να εκτελεστεί, λόγω του ότι ο δρόμος εμπίπτει στο επαρχιακό δίκτυο)
- Μελέτη ολοκλήρωσης κατασκευών (έχει ενταχθεί στο Πίνδος)
- Διάθεση 500.000 ευρώ από τον Τοπικό Πόρο για το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο του ΤΟΕΒ
- Έκδοση βιβλίου για τα 200 χρόνια της κεντρικής εκκλησίας του Βελβενδού
- Έκδοση εγχειριδίου τοπικής ιστορίας για τους μαθητές των σχολείων

4.6.6. Σύνοψη και Ανάλυση των Απαντήσεων των Συνεντευξιαζόμενων

³⁰Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, αποτελεί κοινή παραδοχή, ότι μέχρι και το 2011, έτος ψήφισης του νομοσχεδίου Καλλικράτης, η περιοχή του Βελβενδού βρισκόταν σε μία συνεχή εξελικτική πορεία, καθώς εφαρμοζόταν σχέδιο ολοκληρωμένης ανάπτυξης, το οποίο αφορούσε τόσο στον οικονομικό τομέα όσο και στον κοινωνικό, πολιτισμικό και τεχνικό/τεχνολογικό τομέα της υπό μελέτη περιοχής. Από αυτήν την άποψη, η κοινωνία του Βελβενδού βρισκόταν στα βήματα της ολοκληρωμένης ανάπτυξης και δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι το σύνολο των συνεντευξιαζόμενων δηλώνουν ικανοποιημένοι από την ποιότητα ζωής τους. Για την ακρίβεια, το έτος 1993, πραγματοποιήθηκε ένα αναπτυξιακό συνέδριο στο Βελβενδό, στο οποίο ορίστηκαν οι αναπτυξιακοί στόχοι για την υπό μελέτη περιοχή, οι βασικοί άξονες καθώς και στοχευμένες δράσεις τόσο στον τομέα της οικονομίας και κυρίως σε θέματα που αφορούν στους συνεταιρισμούς που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, όσο και σε άλλους τομείς που αφορούν στην ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την κοινωνική ανάπτυξη, την εξέλιξη της πολιτιστικής δραστηριότητας καθώς και την δημιουργία υποδομών με την χρήση της κατάλληλης τεχνολογίας. Το εν λόγω αναπτυξιακό σχέδιο, αποτελούσε και την αναπτυξιακή βάση για την πραγματοποίηση στοχευμένων δράσεων της εκάστοτε δημοτικής αρχής του Βελβενδού.

³⁰ Στην προκειμένη περίπτωση, για το σύνολο των ολοκληρωμένων απαντήσεων ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Παράρτημα 1, στην 5η Υποκατηγορία: “Ποιότητα ζωής στο Βελβενδό – Το θέμα της Ανάπτυξης”, της 1ης Κατηγορίας: “Κατανόηση Κοινωνικο – οικονομικών Στόχων”, της 4ης Θεματικής Ενότητας: “Οι Αρχές των Συνεταιρισμών”.

Στη συνέχεια, το γεγονός ότι η περιοχή του Βελβενδού θεωρείται πρότυπο ανάπτυξης και οι αγροτικοί συνεταιρισμοί παράδειγμα προς μίμηση για την αναπτυξιακή τους πορεία, οφείλεται κυρίως στον παράγοντα της εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα, υποστηρίζεται, ότι η εν λόγω κοινωνία έχει αφιερώσει πολλές προσπάθειες και πόρους στην οργανωμένη παιδεία, σε μία παιδεία όπου δίνεται η δυνατότητα να μετατραπεί η δυναμικότητα σε πραγματικότητα για το κοινό καλό, δημιουργώντας ολοκληρωμένους ανθρώπους. Το δημόσιο σχολείο, ο Αθλητικός Σύλλογος, η Παιδική Βιβλιοθήκη και ο Μορφωτικός Όμιλος αποτελούν κάποιους από τους κύριους φορείς εκπαίδευσης, οι οποίοι προάγουν τον πολιτισμό και παγιώνουν τις βασικές πεποιθήσεις του ατόμου, οι οποίες προβάλλονται από την προάσπιση των αναντίρρητα πανανθρώπινων αξιών της ισότητας, της δημοκρατίας, της ειρήνης και της αλληλεγγύης.

Καθώς το Βελβενδό, έχει ιδιαίτερα ανεπτυγμένο το αίσθημα της συλλογικότητας, του κοινοτισμού, της αλληλεγγύης και της αλληλοβοήθειας, στην διαδικασία της αναπτυξιακής πορείας της υπό μελέτη περιοχής συμμετέχουν όλοι οι τοπικοί συλλογικοί φορείς. Όπως ήδη έχει αναφερθεί, βασικός παράγοντας ανάπτυξης αποτελεί η ύπαρξη των ίδιων των συνεταιρισμών, οι οποίοι μέσα από την λειτουργία τους προάγουν την ολοκληρωμένη ανάπτυξη, συμβάλλοντας στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, στην εξέλιξη της τεχνικής και τεχνολογίας καθώς και στη προώθηση της πολιτιστικής δραστηριότητας.

Έτσι, στη γιορτή ροδακίνου, η οποία αποτελεί την βασικότερη εκδήλωση για την προβολή της υπό μελέτη περιοχής, κύριοι χορηγοί είναι οι συνεταιρισμοί. Στην πορεία, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβενδού, συνεργάζεται πολύ συχνά με τα σχολεία, τα οινοποιεία, τον ορειβατικό σύλλογο, καθώς και με τους συνεταιρισμούς για οργάνωση κοινών δράσεων, εκδηλώσεων και ημερίδων. Στη συνέχεια, τα οινοποιεία συνεργάζονται συχνά με τους συνεταιρισμούς σε θέματα που αφορούν στην φυτοπροστασία όπως και στην οργάνωση κοινών δράσεων. Τα σχολεία του Βελβενδού, έχουν έρθει πολλές φορές σε επαφή με τους συνεταιρισμούς προκειμένου να ενημερωθούν κατάλληλα σε θέματα που αφορούν στο περιβάλλον και στον αγροτικό τομέα της υπό μελέτη περιοχής. Επίσης, αξίζει να αναφερθεί ότι για την ίδρυση της Παιδικής και Εφηβικής Βιβλιοθήκης, τα έξοδα για το πρώτο χρονικό διάστημα λειτουργίας της τα είχε αναλάβει εξ'ολοκλήρου ο συνεταιρισμός,

ενώ αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού, προέβη σε τροποποίηση του καταστατικού, όπου σε περίπτωση παύσης λειτουργίας του, το σύνολο της περιουσίας του συνεταιρισμού μεταβιβάζεται αυτομάτως στον Μορφωτικό Όμιλο Βελβενδού. Σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους, κύριος παράγοντας για την εύρυθμη λειτουργία όλων των παραπάνω δραστηριοτήτων αποτελούσε ο πρώην Καποδιστριακός Δήμος Βελβενδού, ενώ σύμφωνα με τον πρώην δήμαρχο Βελβενδού, Μανώλη Στεργίου, προκειμένου να χαρακτηρίσει την κοινωνία του Βελβενδού στην αναπτυξιακή της πορεία δηλώνει ότι πρόκειται για «μία κοινωνία σε δράση».

Συνεπώς, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, η διαμόρφωση των κοινωνικο – οικονομικών συνθηκών της υπό μελέτη περιοχής στη ροή του χρόνου, έχει εξασφαλίσει μία εξαιρετική ποιότητα ζωής, καθώς μέσα από την ανάπτυξη του συλλογικού πνεύματος και της συλλογικής δράσης επιτυγχάνεται η ολοκληρωμένη ανάπτυξη του Βελβενδού. Για την ακρίβεια, διατίθενται οι κατάλληλες υποδομές παιδείας, μέσω των οποίων προάγεται ο πολιτισμός, ενώ δημιουργούνται ολοκληρωμένοι άνθρωποι οι οποίοι έχουν την δυνατότητα να συμμετέχουν ως ενεργοί πολίτες στην διαμόρφωση της αναπτυξιακής πορείας του τόπου τους. Ακολουθώντας, επιτυγχάνεται η οικονομική ανάπτυξη του τόπου με την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των συνεταιρισμών, προωθώντας την αξιοποίηση της κατάλληλης τεχνικής και τεχνολογίας, συμβάλλοντας στην καταπολέμηση της ανεργίας και της κοινωνικής ανισότητας και διατηρώντας τους ανθρώπους σε επαφή με τη γη, όντας αναπόσπαστο κομμάτι του φυσικού περιβάλλοντος.

Παρ'όλα'υτά, θεωρείται ότι, τα τρία τελευταία χρόνια, αφ'ενός με την οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα μας και αφ'ετέρου με την ενσωμάτωση της Δ.Ε. Βελβενδού στον Καλλικρατικό Δήμο Σερβίων – Βελβενδού, έχει ανασταλλεί σε σημαντικό βαθμό η αναπτυξιακή πορεία της υπό μελέτη περιοχής, αφού από την μία πλευρά δεν προωθούνται τα κατάλληλα αναπτυξιακά προγράμματα που θα μπορούσαν να δώσουν ώθηση στην ανάληψη αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και από την άλλη πλευρά, η τοπική κοινωνία εμφανίζεται συγκρατημένη σε θέματα που αφορούν σε επενδύσεις για την πραγματοποίηση αναπτυξιακών δράσεων, αφού το σύνολο των εξόδων έχει αυξηθεί κατά πολύ σε σχέση με τα έσοδα. Σε γενικές γραμμές παρά τις δύσκολες εθνικές κοινωνικο – οικονομικές συνθήκες, στο

Βελβενδό Κοζάνης πραγματοποιούνται ακόμη κάποιες στοχευμένες αναπτυξιακές δράσεις, ό μως, προκειμένου να εξακολουθήσει η αναπτυξιακή πορεία στην υπό μελέτη περιοχή, κρίνεται αναγκαία η επανασύσταση του Δήμου, σύμφωνα με τα πρότυπα του Νομοσχεδίου Καποδίστριας.

Στην συνέχεια, σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους, υποστηρίζεται ότι υπάρχει ακόμη περιθώριο για περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη του Βελβενδού, θέτοντας ως προϋπόθεση την ήπια μορφή ανάπτυξης του συγκεκριμένου τομέα, ώστε να αποτελέσει ένα συμπληρωματικό εισόδημα για τον τόπο. Βασικότερο, όμως, όλων θεωρείται η περαιτέρω ανάπτυξη του αγροτικού τομέα, με ανάληψη πρωτοβουλιών που να αφορούν στη σύνταξη κτηματολογίου, στην αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, μέσω των συνεταιρισμών, για καλύτερη οργάνωση της παραγωγής καθώς και στην πραγματοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων τα οποία δύναται να φέρουν πολλαπλά οφέλη για το σύνολο των παραγωγών, συμπεριλαμβανομένου και της μείωσης του κόστους των λειτουργικών εξόδων. Τέλος, υποστηρίζεται ότι βάσει του ανεπτυγμένου πρωτογενή τομέα της υπό μελέτη περιοχής, θα μπορούσε να αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο ο τομέας της μεταποίησης, δημιουργώντας, με αυτόν τον τρόπο, περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης για τους νέους και αποτρέποντας την εσωτερική μετανάστευση.

5. Απάντηση του Νοητικού Γρίφου – Έλεγχος της συμβατότητας της θεωρίας της «Αξιοβιώτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης» με το είδος της ανάπτυξης που συντελείται στο Βελβενδό Κοζάνης

Η ποιοτική έρευνα που εφαρμόστηκε στην παρούσα εργασία, είχε ως σκοπό την αντιμετώπιση του νοητικού γρίφου που έχουμε θέσει: «Οι συνεταιρισμοί του Βελβενδού Κοζάνης προάγουν την Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή του Βελβενδού», μέσω της παραγωγής κοινωνικών εξηγήσεων. Η παραγωγή των κοινωνικών εξηγήσεων, που πραγματοποιήθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, αφ' ενός στηρίζεται σε ένα είδος επεξηγηματικής λογικής και αφ' ετέρου επιτελεί ένα συγκεκριμένο έργο προς την εκπλήρωση ενός προσδοκώμενου στόχου. Η ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων της έρευνας, είχε ως στόχο την διερεύνηση της συμβατότητας της θεωρίας της Αξιοβιώτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης με το είδος της ανάπτυξης που συντελείται στο Βελβενδό Κοζάνης, σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας της υπό μελέτη περιοχής.

Ακολούθως, για την ανίχνευση και εξήγηση του νοητικού γρίφου, ο οποίος στοιχειοθετείται μέσα από την διατύπωση των ερευνητικών ερωτημάτων, εφαρμόστηκε η προσέγγιση της ερμηνευτικής θεώρησης. Με την συγκεκριμένη προσέγγιση, δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στις προερχόμενες από απλούς, καθημερινούς ανθρώπους ερμηνείες, ενώ παράλληλα παρέχονται ερμηνείες του ίδιου του ερευνητή που στηρίζονται στις αρχές, τις αξίες και τα ενεργήματα της Αξιοβιώτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, προκειμένου να προχωρήσουμε στον έλεγχο της εν λόγω θεωρίας για την υπό μελέτη περιοχή. Συνεπώς, αποστολή του ερευνητικού μας έργου ήταν να εκτιμήσουμε τα ποιοτικά δεδομένα έναντι των αρχικών μας υποθέσεων που διατυπώθηκαν με την μορφή των ερευνητικών ερωτημάτων.

Σύμφωνα με τον Ρόκο (2001), «η οικονομική ανάπτυξη θα πρέπει να συμβαδίζει και να συντελεί στην κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική ανάπτυξη όλων των ανθρώπων, αξιοποιώντας την τεχνολογική πρόοδο, την εργασία, την δημιουργικότητα, με βάση τις πανανθρώπινες αξίες της δικαιοσύνης, της ειρήνης, της

δημοκρατίας, της αλληλεγγύης, της πολιτικής οικονομικής, του μέτρου και του σεβασμού στη φύση και στον πολιτισμό των ανθρώπων, με στόχο την επίτευξη μίας καλύτερης ζωής σ'έναν καλύτερο κόσμο». Όπως ήδη έχει αναφερθεί, για την επίτευξη της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, κρίνεται αναγκαίος ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου της οικονομίας στον κοινωνικό βίο του σύγχρονου ανθρώπου, με διαφορετικές μεθόδους παραγωγής και κατανάλωσης, ώστε να διασφαλίζεται μία προοπτική διάρκειας. Συνεπώς, η σωστή αξιοποίηση του συνεταιριστικού θεσμού, με τις αρχές και τις αξίες που υποστηρίζει, θεωρείται ως μία λύση που προσανατολίζεται σε αυτήν την κατεύθυνση.

Στην παρούσα εργασία, τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν, προς απάντηση του νοητικού γρίφου, διερευνούν εάν ο τρόπος λειτουργίας των συνεταιρισμών της υπό μελέτη περιοχής έρχεται σύμφωνος με τις αρχές και αξίες που αντιπροσωπεύει ο συνεταιριστικός θεσμός καθώς και αν μέσω του συγκεκριμένου τρόπου οικονομικής οργάνωσης, η οικονομική ανάπτυξη του Βελβενδού συμβαδίζει με την κοινωνική, πολιτισμική, πολιτική και τεχνική / τεχνολογική ανάπτυξη με σεβασμό στον άνθρωπο και στο φυσικό περιβάλλον. Στην συνέχεια, έχοντας ως σημείο αναφοράς τους δύο βασικούς προβληματισμούς που θίξαμε παραπάνω, πραγματοποιείται μία προσπάθεια απάντησης του νοητικού γρίφου, βάσει της παραγωγής κοινωνικών εξηγήσεων επί των αποτελεσμάτων της ποιοτικής έρευνας, γεγονός το οποίο μας οδηγεί, στην πορεία, στον έλεγχο της συμβατότητας της θεωρίας της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης με το είδος της ανάπτυξης που συντελείται στην υπό μελέτη περιοχή.

Σύμφωνα με την ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων που πραγματοποιήθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, η φιλοσοφία της ίδρυσης των αγροτικών συνεταιρισμών του Βελβενδού Κοζάνης στηρίζεται στην άποψη του «ισχύς εν τη ενώση». Συνεπώς, βάση της δημιουργίας των συνεταιρισμών αποτέλεσε το ήδη αναπτυγμένο πνεύμα της συλλογικότητας, το οποίο καλλιεργούνταν επί σωρεία ετών στην κοινωνία του Βελβενδού, αποτελώντας αναπόσπαστο κομμάτι της κουλτούρας της, και με απώτερο στόχο την επίτευξη ενός συλλογικού σκοπού. Έτσι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ποιοτικής έρευνας, οι εν λόγω συνεταιρισμοί ακολουθούν συγκεκριμένες αρχές μέσω των οποίων προασπίζονται οι αξίες της δικαιοσύνης, της ισότητας, της αλληλεγγύης, της αυτοβοήθειας και της αυτοευθύνης και συνεπώς:

- 1) Αποτελούν εθελοντικές οργανώσεις ανοιχτές σε όλα τα άτομα εκείνα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους και επιθυμούν να αποδεχθούν τις ευθύνες ως μέλη τους.

Σύμφωνα με το καταστατικό και τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας των συνεταιρισμών και όπως υποστηρίζουν οι συνεντευξιζόμενοι, η συγκεκριμένη αρχή πραγματοποιείται ανεξαρτήτως φύλου, κοινωνικού επιπέδου, φυλής, πολιτικών πεποιθήσεων και θρησκείας, ενώ σημαντικό είναι το γεγονός ότι δεν ορίζεται συγκεκριμένο ιδιοκτησιακό καθεστώς που να δεσμεύει τα άτομα εκείνα τα οποία επιθυμούν να συμμετέχουν στις λειτουργίες του συνεταιρισμού. Η εν λόγω αρχή επιβεβαιώνεται και από την συνεχώς αυξανόμενη διάθεση των υπό μελέτη συνεταιρισμών για αύξηση των μελών τους, μέσω της σύναψης συνεργασιών, είτε με μεμονωμένους παραγωγούς είτε με ομάδες παραγωγών από άλλες περιοχές του ελλαδικού χώρου.

- 2) Πραγματοποιείται δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών.

Για την ακρίβεια, για οποιοδήποτε θέμα προκύπτει που να αφορά στους υπό μελέτη συνεταιρισμούς, πραγματοποιούνται πάντα Γενικές Συνελεύσεις, μέσω των οποίων τα μέλη συμμετέχουν ενεργά στην διαμόρφωση της πολιτικής τους και στη λήψη αποφάσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο των συνεταιρισμών εκλέγεται κάθε τέσσερα (4) χρόνια από τα μέλη και οι αιρετοί εκπρόσωποι είναι υπόλογοι στους συνεταιίρους για την πολιτική που ακολουθούν και τις δραστηριότητες που πραγματοποιούν. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες για την εύρυθμη λειτουργία του συνεταιρισμού αποτελεί η ύπαρξη ενός καλού Διοικητικού Συμβουλίου που να στοχεύει στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη του συνεταιρισμού. Τέλος, η δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών εκφράζεται μέσα από την ισότητα των μελών στα δικαιώματα ψήφου, δηλαδή κάθε μέλος έχει μία ψήφο ανεξαρτήτως ποσότητας παραγωγής προϊόντων. Αξίζει να αναφερθεί ότι ο σχετικός νόμος περί συνεταιρισμών δίνει το δικαίωμα στους συνεταιρισμούς για τροποποίηση του καταστατικού, ώστε ο αριθμός των ψήφων κάθε μέλους να πηγαίνει αναλογικά με την ποσότητα παραγωγής, ωστόσο οι υπό μελέτη

συνεταιρισμοί δεν έχουν προχωρήσει στην εν λόγω τροποποίηση καθώς θεωρούν δικαιότερο το σύστημα που ήδη ακολουθείται.

3) Η λειτουργία τους βασίζεται στην οικονομική συμμετοχή των μελών.

Τα μέλη συμμετέχουν ισότιμα και διαχειρίζονται δημοκρατικά το κεφάλαιο των συνεταιρισμών. Σύμφωνα με τους συνεντευξιαζόμενους, πραγματοποιείται δίκαιη διανομή των οφελών, ενώ η διαδικασία της διανομής έρχεται σύμφωνη με τις ανάγκες των μελών. Στη συνέχεια, οι συνεταιρισμοί διαθέτουν μεγάλο κεφάλαιο κίνησης, γεγονός το οποίο καθιστά ικανά τα μέλη τους, αφ'ενός να καλύπτουν τις άμεσες ανάγκες των συνεταιρισμών και αφ'ετέρου να προχωρούν στην πραγματοποίηση επενδυτικών δράσεων που αφορούν στην εξελεγκτική τους πορεία.

4) Χαρακτηρίζονται από αυτονομία και ανεξαρτησία.

Όταν οι ίδιοι οι συνεταιρισμοί συνάπτουν συμφωνίες με άλλους φορείς, είναι σ' αυτό ελεύθεροι, ακολουθώντας κανόνες που διασφαλίζουν την δημοκρατική διοίκηση από τα μέλη, διατηρώντας την συνεταιριστική αυτονομία.

5) Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση των μελών.

Κύριος στόχος είναι η δημιουργία ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων για την διασφάλιση της διαμόρφωσης της μέσης κοινωνικής συνείδησης και της κοινωνικής δυναμικής. Μέσω των εκπαιδευτικών σεμιναρίων, ημερίδων και εκδρομών που πραγματοποιούν οι συνεταιρισμοί αναδεικνύονται τα οφέλη της συνεργασίας και παρέχονται οι απαραίτητες γνώσεις στους συνεταίρους ώστε να μπορούν να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη των συνεταιρισμών.

6) Υπηρετούν με αποτελεσματικότητα τα μέλη τους αναπτύσσοντας δίκτυα συνεργασίας με άλλους συνεταιρισμούς σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο.

- 7) Αναπτύσσεται έντονο ενδιαφέρον για την κοινωνία του Βελβενδού πραγματοποιώντας στοχευμένες δράσεις κοινωνικής πολιτικής εγκεκριμένες από τα μέλη τους.

Καθώς οι συνεταιρισμοί αποτελούν τους βασικούς πυλώνες της τοπικής οικονομίας συνεισφέρουν τόσο στην καταπολέμηση της ανεργίας όσο και της κοινωνικής ανισότητας. Αξίζει να αναφερθεί ότι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων, η πρόσληψη του εποχικού προσωπικού πραγματοποιείται με κριτήρια τόσο τοπικά όσο και οικονομικά, δηλαδή δίνεται προτεραιότητα στα άτομα εκείνα τα οποία κατοικούν στο Βελβενδό καθώς και στους οικονομικά ασθενέστερους. Στην συνέχεια, οι συνεταιρισμοί συνεργάζονται με όλους τους τοπικούς συλλογικούς φορείς για την διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων ή και δράσεων που να αφορούν στο σύνολο της κοινωνίας του Βελβενδού. Επίσης, σημαντικό είναι το γεγονός ότι, προκειμένου να ενισχυθούν οι δραστηριότητες των βασικών συλλογικών φορέων του Βελβενδού, οι συνεταιρισμοί προχωρούν ακόμη και στην οικονομική στήριξη αυτών. Τέλος, συνεργάζονται ακόμη και σε θέματα που αφορούν στη συνολική προβολή του Βελβενδού, ως ενδεικνυόμενος τύπος προορισμού, όπως είναι για παράδειγμα η διοργάνωση της γιορτής ροδακίνου, της οποίας κύριοι χορηγοί είναι οι ίδιοι οι συνεταιρισμοί.

Τελικά, οι συνεταιρισμοί αναπτύσσουν έντονο ενδιαφέρον για το φυσικό πλαίσιο μέσα στο οποίο δρουν κατανοώντας την ανάγκη προστασίας της φύσης, η οποία εμπεριέχει ως αναπόσπαστο κομμάτι της τον άνθρωπο και τους πολιτισμούς του. Το συγκεκριμένο γεγονός επιβεβαιώνεται από την εφαρμογή του συστήματος της ολοκληρωμένης παραγωγής εκ μέρους των συνεταιρισμών, βασικοί στόχοι της οποίας είναι: η μείωση της μόλυνσης του περιβάλλοντος, η ενθάρρυνση της βιοποικιλότητας, η πιστοποίηση της ποιότητας των προϊόντων για την προστασία του καταναλωτή καθώς και η διοχέτευση γνώσεων γεωργικής εκμετάλλευσης με τέτοιο τρόπο ώστε να προστατεύεται και η υγεία του παραγωγού. Τέλος, οι συνεταιρισμοί έχουν συνεισφέρει σημαντικά στην διαμόρφωση πολιτικής και λήψης αποφάσεων σε θέματα που αφορούν στον τομέα του περιβάλλοντος για την υπό μελέτη περιοχή, με την πραγματοποίηση έργων, όπως είναι: ο πολυλειτουργικός αγωγός για παραγωγή

ρεύματος από νερό και η ελεγχόμενη άρδευση με ηλεκτρονική υδροληψία για οικονομία νερού.

Έτσι, οι υπό μελέτη συνεταιρισμοί συνιστούν ένα είδος οικονομικής οργάνωσης, της οποίας το περιεχόμενο είναι κοινωνικό. Από αυτήν την άποψη, δεν τροφοδοτείται η ανάπτυξη του διπλού κεφαλαίου - εργασίας, το οποίο καθυποτάσσει την φύση, ισοπεδώνει πολιτισμούς, αλλοτριώνει συνειδήσεις και συμβάλλει στην αναζήτηση του άμεσου κέρδους, διατηρώντας τα δεσμά της φτώχειας, της αμάθειας και των κοινωνικών ανισοτήτων. Απεναντίας, μέσα από τις συγκεκριμένες διαδικασίες παραγωγής των συνεταιρισμών αναπτύσσονται στο βαθμό του μέγιστου δυνατού οι ανθρώπινες και κοινωνικές σχέσεις, δημιουργούνται ενεργοί, συνειδητοί και υπεύθυνοι πολίτες, μειώνεται το ποσοστό της ανεργίας και η ψαλίδα της κοινωνικής ανισότητας στην υπό μελέτη περιοχή, προστατεύεται ο τοπικός πολιτισμός και ενθαρρύνεται η ανάπτυξη της πολιτιστικής δραστηριότητας, διατηρούνται και ενισχύονται οι βασικές πανανθρώπινες αξίες της ειρήνης, της δικαιοσύνης, της δημοκρατίας, της αλληλεγγύης και της ισότητας, αξιοποιείται η κάθε φορά κατάλληλη τεχνική/τεχνολογία και τελικά προστατεύεται η φύση, με τον ίδιο τον άνθρωπο να θεωρεί τον εαυτό του ως αναπόσπαστο κομμάτι της και όχι ως κυρίαρχο της.

Συνεπώς, καταλήγουμε στο γεγονός ότι: **«οι συνεταιρισμοί του Βελβενδού Κοζάνης προάγουν την ολοκληρωμένη ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή του Βελβενδού»**, καθώς ο συγκεκριμένος τρόπος οικονομικής οργάνωσης, συντελεί σε μία οικονομική ανάπτυξη, η οποία προϋποθέτει δημιουργικά, θεμελιώνεται, συμβαδίζει και συντελεί στην κοινωνική, πολιτική και πολιτισμική ανάπτυξη, αξιοποιώντας την κάθε φορά κατάλληλη τεχνολογία και έχοντας ως άξονα των πρωτοβουλιών και δράσεων της, την ανάγκη προστασίας της φύσης της οποίας μέρος είναι τόσο ο άνθρωπος όσο και ο πολιτισμός που εκείνος δημιουργεί.

Πιο συγκεκριμένα, στην υπό μελέτη περιοχή, η κοινωνική ανάπτυξη συντελεί στην οικονομική, πολιτική και πολιτισμική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής του Βελβενδού. Οι παράγοντες που διασφάλισαν και προήγαγαν την κοινωνική ανάπτυξη είναι τόσο η ανάπτυξη του κοινοτισμού όσο και η ιδιαίτερη έμφαση που δόθηκε στη παιδεία. Για την ακρίβεια, το δοθέν φυσικό και γεωγραφικό περιβάλλον της περιοχής,

όρισε το είδος της εργασίας που ασκείται, την γεωργική, και συνεπώς το είδος της σύνθεσης, της οργάνωσης και της διοίκησης της υπό μελέτη κοινότητας. Η σύνθεση της κοινότητας, ως παραγωγική μονάδα, καθ'όλη τη διάρκεια της ιστορικής της πορείας, έχει ως στόχο την οργάνωση των ιδρυτικών της λειτουργιών. Υπό αυτές τις συνθήκες, αναπτύσσεται το συλλογικό πνεύμα, απελευθερώνονται οι ναρκωμένες δυνάμεις της υπερεργασίας και οι άνθρωποι άρχισαν να στρέφουν το ενδιαφέρον τους στην συγκρότηση της παραγωγικής αλληλεγγύης με τον πλησίον τους. Άμεσο αποτέλεσμα ήταν να οργανωθούν τα άτομα σε ομάδες, ανάλογα με την παραγωγική τους δραστηριότητα, μέχρι της τελικής ιδρύσεως του αγροτικού συνεταιρισμού, προορισμός του οποίου ήταν να συνθέσει και να οργανώσει τις ιδρυτικές λειτουργίες της κοινότητας, γεγονός το οποίο οδηγεί προς την ολοκλήρωσή της.

Η ανάπτυξη του κοινοτισμού, οργάνωσε την κοινωνία σε μία ενιαία ομάδα, σκοπός της οποίας είναι η από κοινού αντιμετώπιση των καθημερινών προβλημάτων της υπό μελέτη περιοχής και η ρύθμιση των κοινωνικών και ανθρώπινων σχέσεων που προκύπτουν από την καλλιέργεια των παραγωγικών σχέσεων. Προκειμένου να διατηρηθεί η ισορροπία των κοινωνικών σχέσεων προϋποτίθεται η συστηματική του καθ'ενός τόσο οικονομική αγωγή, όσο και πνευματική, ηθική και αισθητική καλλιέργεια. Έτσι, δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι οι κάτοικοι του Βελβενδού επένδυσαν σημαντικά στον τομέα της παιδείας, δημιουργώντας ολοκληρωμένους ανθρώπους, εξασφαλίζοντας την μέση κοινωνική συνείδηση και κοινωνική δυναμική και προασπίζοντας τις πανανθρώπινες αξίες της δημοκρατίας, της ισότητας, της ελευθερίας, της ειρήνης και της αλληλεγγύης, αξίες που μπορούν να καλλιεργηθούν και να υπερασπιστούν μόνο από την συνεχή βίωση της οργανικής ομάδας.

Συνεπώς, η κοινωνική ανάπτυξη που συντελείται στο Βελβενδό Κοζάνης, συμβαδίζει με τις αρχές, τις αξίες και τα ενεργήματα της Αξιοβιώτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, καθώς το κυρίαρχο μοντέλο παραγωγής, διανομής και κατανάλωσης της υπό μελέτη περιοχής, συνιστά την κατάλληλη απάντηση στο συνεχώς αναπτυσσόμενο καπιταλιστικό σύστημα, κύριοι στόχοι του οποίου είναι η μεγιστοποίηση της ανταγωνιστικότητας, του κέρδους και της αποδοτικότητας των αγορών. Για την ακρίβεια, μέσω της υπεράσπισης και εφαρμογής του συνεταιριστικού θεσμού στο Βελβενδό, μειώνεται το ποσοστό της ανεργίας, της κοινωνικής ανισότητας, της αμάθειας, της μετανάστευσης και συγχρόνως

εξασφαλίζονται τα απαραίτητα υλικά αγαθά για ένα ποιοτικό τρόπο βίωσης της καθημερινής ζωής, δημιουργώντας τις κατάλληλες υποδομές παιδείας και υγείας.

Στη συνέχεια, η πολιτισμική διάσταση του Βελβενδού εμπεριέχει την οικονομική, πολιτική, κοινωνική και τεχνική/τεχνολογική διάσταση μίας ανάπτυξης που βρίσκεται σε διαλεκτική αρμονία με τον άνθρωπο και το φυσικό περιβάλλον. Έτσι, η πολιτισμική ανάπτυξη στο Βελβενδό επιτυγχάνεται, α) με τον σεβασμό και την διαφύλαξη του τοπικού πολιτισμού, της αυτόχθονης γνώσης, του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, των σκέψεων, των εθίμων και των παραδόσεων των ανθρώπων, β) με την αναγνώριση των δικαιωμάτων όλων των μελών της κοινότητας να συμμετέχουν σε κάθε διαδικασία που τους αφορά, συνδιαμορφώνοντας κοινές δράσεις ανάπτυξης και γ) με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της παιδείας, της παιδαγωγικής, της έρευνας και της τεχνολογίας σε συνδυασμό με την αυτόχθονη γνώση των κατοίκων. Συνεπώς, μέσω της ομαδικής συνθετικής δράσης και δημιουργίας αναζωογονείται και κινείται κάθε πιθανή δυνατότητα που αφορά στην ανάπτυξη αυθόρμητων οικονομικών, κοινωνικών, πολιτικών, αισθητικών, πνευματικών και ηθικών λειτουργιών της υπό μελέτη περιοχής.

Ακολούθως, η πολιτική διάσταση στην αναπτυξιακή διαδικασία του Βελβενδού, συμβαδίζει με την οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική ανάπτυξη, καθώς έχει ως κύριο στόχο την ουσιαστική συμμετοχή όλων των ατόμων, ως μορφωμένων, χειραφετημένων, ελεύθερων, συνειδητών, ενημερωμένων και ισότιμων πολιτών, σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής και κοινωνικής ζωής, έχοντας ως βάση την αξιοποίηση της δημόσιας παιδείας, στην οποία μπορούν όλοι να έχουν ισότιμη πρόσβαση, ώστε να είναι σε θέση να εξελίξουν σε προσωπικό επίπεδο τις δημιουργικές ικανότητες και δεξιότητές τους, γεγονός που οδηγεί στην δημιουργία ενός πολιτισμού, όπου οι πολίτες στοχάζονται και δρουν ατομικά και συλλογικά με τέτοιο τρόπο όπου τα ενδιαφέροντα και τα συμφέροντα τους τελούνται με σεβασμό στα δικαιώματα των υπολοίπων, ώστε μέσω της συλλογικής δράσης να επιτυγχάνεται τελικά η δημιουργία ενός ισορροπημένου φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, με μία ποιότητα ζωής, που αξίζει κανείς να την βιώνει.

Στην πορεία, η τεχνολογία θεωρείται ότι αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του πολιτισμού μίας κοινωνίας. Έτσι, η τεχνολογία «ολοκληρώνει συνεργιστικά την

παράγωγη από την παιδεία και την έρευνα εφαρμοσμένη γνώση, με την συσσωρευμένη πείρα των αισθήσεων και των τεχνικών εμπειριών των μελών μίας κοινωνικής οργάνωσης, στην κατεύθυνση επίλυσης των προβλημάτων τα οποία ανακύπτουν στη ζωή και τις σχέσεις και αλληλεπιδράσεις τους με το φυσικό και κοινωνικό – οικονομικό τους περιβάλλον, για την ικανοποίηση των πραγματικών αλλά και πλασματικών αναγκών τους.» (Ρόκος, 1995). Συνεπώς, στην υπό μελέτη περιοχή αξιοποιείται η κάθε φορά κατάλληλη τεχνολογία, η οποία είναι συμβατή με τις τοπικές, φυσικές, πολιτισμικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, με μεθόδους και τεχνικές που δύναται να συντηρούνται και να βελτιώνονται επιχειρησιακά από τα μέλη της κοινότητας με στόχο την ικανοποίηση των ζωτικών τους αναγκών και με σεβασμό στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον μέσα στο οποίο εφαρμόζεται.

Τελικά, στην υπό μελέτη περιοχή, έχοντας συμφωνήσει οι πολίτες σε έναν κοινό κώδικα επικοινωνίας και κατανόησης των αρχών, των αξιών και των στόχων της ανάπτυξης διαμορφώνεται μία ολοκληρωμένη και διεπιστημονική αναπτυξιακή θεωρία, όπου επί του πρακτέου, η οικονομική ανάπτυξη του Βελβενδού συμβαδίζει με την κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη, σε διαλεκτική αρμονία και με σεβασμό στο συγκεκριμένο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, του οποίου μέρος είναι ο άνθρωπος, επιβεβαιώνοντας τις αρχές, τις αξίες και τα ενεργήματα της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης.

6. Ευρύτερη απήχηση της Ποιοτικής Έρευνας

Ένας από τους κύριους στόχους της εργασίας ήταν η ποιοτική έρευνα, η οποία διεξήχθη στην υπό μελέτη περιοχή, να μην περιορίζεται στο στενό πλαίσιο της παρούσας εργασίας αλλά να έχει και μία ευρύτερη απήχηση. Βασικός σκοπός αποτέλεσε η ανάδειξη του τρόπου λειτουργίας της κοινωνίας του Βελβενδού, που την διακρίνει σε πρότυπο ανάπτυξης στον ελλαδικό χώρο, ώστε να αποτελέσει παράδειγμα και για άλλες κοινότητες, οι οποίες στοχεύουν σε μία διαφορετικού είδους ανάπτυξη, την οποία θα αξίζει να την βιώνεις, για μία καλύτερη ζωή σ'έναν καλύτερο κόσμο.

Πιο συγκεκριμένα, μέσω της ανάλυσης των ποιοτικών δεδομένων καταλήξαμε στο συμπέρασμα, το οποίο αποτελεί και την απάντηση του νοητικού γρίφου, ότι «οι συνεταιρισμοί του Βελβενδού Κοζάνης προάγουν την ολοκληρωμένη ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή του Βελβενδού». Για την ακρίβεια, η σωστή αξιοποίηση των συνεταιριστικών αρχών και αξιών συμβάλλουν στην ορθή λειτουργία των συνεταιρισμών, με αποτέλεσμα να επιτυγχάνεται η οικονομική ανάπτυξη στην υπό μελέτη περιοχή, η οποία συντελεί στην κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες και δράσεις με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον, του οποίου μέρος αποτελεί ο άνθρωπος και ο πολιτισμός του. Συνεπώς, ο συγκεκριμένος τρόπος οικονομικής οργάνωσης θεμελιώνει δημιουργικά μία οικονομική ανάπτυξη, η οποία έρχεται σύμφωνη με τις αρχές, τις αξίες και τα ενεργήματα της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, αποτελώντας την βάση για την δημιουργική ανάπτυξη όλων των υπόλοιπων πτυχών της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας.

Καθώς το Βελβενδό Κοζάνης αποτελεί πρότυπο ανάπτυξης και οι συνεταιρισμοί που λειτουργούν στην υπό μελέτη περιοχή υποδειγματικά παραδείγματα για τον ελλαδικό χώρο, επιλέχθηκε ως περίπτωση μελέτης για τη διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας. Η παρούσα εργασία, υποδεικνύει ότι οι συγκεκριμένες αρχές, αξίες και ενεργήματα πάνω στα οποία βασίζεται η επίτευξη της ολοκληρωμένης ανάπτυξης για το Βελβενδό Κοζάνης, δύναται να εφαρμοστούν και σε άλλα παρόμοια κοινωνικά πλαίσια, τα οποία παρουσιάζουν τουλάχιστον κάποια βασικά κοινά χαρακτηριστικά

με αυτό της υπό μελέτη περιοχής. Έτσι, προκύπτει, κατ' αρχήν, η ανάγκη από την πλευρά των πολιτών ενός κοινού ορισμού για την έννοια της ανάπτυξης με συγκεκριμένες αρχές και αξίες, που θα τους επιτρέπει να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες και να πραγματοποιούν στοχευμένες δράσεις, οι οποίες θα προσανατολίζονται στην κατεύθυνση της ολοκληρωμένης ανάπτυξης. Στην συνέχεια, η διαμόρφωση και υλοποίηση μίας τέτοιας αντίληψης δεν μπορεί να προέρχεται από τα πάνω, απεναντίας φορείς μίας τέτοιας αντίληψης μπορούν να είναι μόνο μορφωμένοι, συνειδητοί, χειραφετημένοι και υπεύθυνοι άνθρωποι, οι οποίοι προασπίζουν τις πανανθρώπινες αξίες της ειρήνης, της δημοκρατίας, της αλληλεγγύης και της ισότητας. Συνεπώς, σημαντικός παράγοντας για την εξασφάλιση μίας τέτοιας προοπτικής είναι η έμφαση στην παιδεία, που ως στόχο θα έχει την διασφάλιση της διαμόρφωσης της μέσης κοινωνικής συνείδησης και της κοινωνικής δυναμικής.

Ακολούθως, τα παραπάνω επιχειρήματα συνιστούν βασικές προϋποθέσεις για την επίτευξη της ολοκληρωμένης ανάπτυξης μίας περιοχής, ενώ, η σωστή εφαρμογή του συνεταιριστικού θεσμού θα μπορούσε, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, να αποτελέσει την δημιουργική βάση στην πορεία της αναπτυξιακής διαδικασίας. Πιο συγκεκριμένα, η διαμόρφωση των εθνικών κοινωνικο – οικονομικών συνθηκών των τριών τελευταίων ετών, αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα μας, δημιουργεί προβλήματα υπανάπτυξης, ελλοχεύει κινδύνους για την διάλυση του κοινωνικού ιστού και αποτελεί την κύρια αιτία αύξησης της ανεργίας, ιδιαίτερα στην ηλικιακή ομάδα των νέων από 18 έως 29 ετών, γνωστή και ως «χαμένη γενιά». Η σωστή εφαρμογή του συνεταιριστικού μοντέλου δύναται να ενδυναμώσει την κοινωνική συνοχή, μπορεί να δώσει λύσεις ανάπτυξης, ενώ αποτελεί σημαντική οικονομική και κοινωνική διέξοδο για του νέους, οι οποίοι έχουν την δυνατότητα να απασχοληθούν σε έναν δυναμικό τομέα, με άμεσο αποτέλεσμα την μείωση των ποσοστών της ανεργίας όπως και της μετανάστευσης. Το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο θα μπορούσε να εφαρμοστεί σωστά ο συνεταιριστικός θεσμός καθορίζεται τόσο από τις γεωοικονομικές συνθήκες της περιοχής όσο και από το κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο αυτής. Τέλος, ο τρόπος εφαρμογής του συνεταιριστικού θεσμού από τους υπό μελέτη συνεταιρισμούς με την πολιτική που ακολουθούν και τις στοχευμένες δράσεις που πραγματοποιούν, όπως εκτενώς αναλύθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, δεν μπορεί να ισχύσει σε όλες τις

περιπτώσεις, δύναται όμως να φωτίσει τον δρόμο για τις κοινότητες εκείνες, οι οποίες στοχεύουν στην επίτευξη της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης.

7. Διατύπωση αναπτυξιακών προτάσεων για την Δ.Ε. Βελβενδού Κοζάνης

Βάσει της διαμόρφωσης των εθνικών κοινωνικο – οικονομικών συνθηκών, τόσο με την οικονομική κρίση που μαστίζει την χώρα μας τα τελευταία τρία χρόνια όσο και με την διοικητική μεταρρύθμιση που επήλθε από την εφαρμογή του νομοσχεδίου «Καλλικράτης», η περιοχή του Βελβενδού Κοζάνης, όπως και άλλες Δ.Κ. του ελλαδικού χώρου, αντιμετωπίζει μία στασιμότητα στην διαδικασία της αναπτυξιακής της πορείας με άμεσο αρνητικό αντίκτυπο τόσο στην οικονομική ανάπτυξη όσο και στην κοινωνική, πολιτισμική, πολιτική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη. Υπό αυτές τις συνθήκες και προκειμένου να συνεχίσει η κοινωνία του Βελβενδού την αναπτυξιακή της πορεία, εδραιώνοντας την αναπτυξιακή της δυναμική, κρίνεται αναγκαία τόσο η περαιτέρω ανάπτυξη των δύο τοπικών αγροτικών συνεταιρισμών, όπου μέσα από την στοχευμένη δράση τους μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπό μελέτη περιοχής, όσο και με την περαιτέρω ανάπτυξη της συλλογικής δράσης, με στόχο την ενδυνάμωση του αγώνα για την επαναφορά του Δήμου Βελβενδού, σύμφωνα με τον νόμο Καποδίστρια. Συνεπώς, με την σωστή οργάνωση της Συντονιστικής Επιτροπής Αγώνα ενθαρρύνεται η προσπάθεια για την επίτευξη επανασύστασης του Δήμου, ενώ με τις στοχευμένες δράσεις της Μ.Κ.Ο «Κοινωνία των Πολιτών Βελβενδού» ενδυναμώνεται η συλλογικότητα και δύναται να τονωθούν και να αξιοποιηθούν οι αναπτυξιακές δυνατότητες και προοπτικές της υπό μελέτη περιοχής, μέσω της ανάπτυξης πρωτοβουλιών και της αξιοποίησης αναπτυξιακών προγραμμάτων για τα οποία υπάρχει η δυνατότητα υλοποίησής τους μέσω της εν λόγω οργάνωσης.

Στην συνέχεια, καθώς οι συνεταιρισμοί του Βελβενδού Κοζάνης αποτελούν τους βασικούς πυλώνες της τοπικής οικονομίας της υπό μελέτη περιοχής και έναν από τους βασικότερους παράγοντες επίτευξης της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, προχωρήσαμε στην διατύπωση κάποιων βασικών αναπτυξιακών προτάσεων που αφορούν στην περαιτέρω ανάπτυξη των συνεταιρισμών, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο σημαντικά στην αναπτυξιακή διαδικασία της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης της υπό μελέτη περιοχής. Συνεπώς, βάσει των αποτελεσμάτων της ποιοτικής έρευνας, αξιολογήσαμε τις δυνατότητες, τους

περιορισμούς και τις πραγματικές προοπτικές των υπό μελέτη συνεταιρισμών, και ακολούθως, πραγματοποιείται η διατύπωση των αναπτυξιακών προτάσεων, οι οποίες αφορούν σε στοχευμένες δράσεις των συνεταιρισμών, αγγίζοντας όλους τους τομείς της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας της υπό μελέτη περιοχής.

- 1) Ανάπτυξη περαιτέρω συνεργασίας των δύο τοπικών αγροτικών συνεταιρισμών: ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού και Ο.Π – Α.Σ Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ», με απώτερο σκοπό την μελλοντική συνένωση αυτών. Η συγκεκριμένη δράση δύναται να πραγματοποιηθεί με την σταδιακή ανάπτυξη συνεργασίας των δύο συνεταιρισμών σε ζητήματα που αφορούν στο σύνολο των παραγωγών της υπό μελέτη περιοχής, ό πως είναι θέματα φυτοπροστασίας, εμπορίας καθώς και η από κοινού οργάνωση της γεωργικής εκμετάλλευσης της υπό μελέτη περιοχής. Η εν λόγω δράση δύναται να επηρεάσει θετικά τόσο στην οικονομική ανάπτυξη του Βελβενδού όσο και στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.
- 2) Μέσω της συνεργασίας των δύο συνεταιρισμών δύναται να πραγματοποιηθεί σταδιακή αναδιάρθρωση των καλλιεργειών ώστε: α) ανάλογα με τα ιδιαίτερα εδαφολογικά και κλιματαλογικά χαρακτηριστικά της περιοχής να οριστούν ζώνες καλλιέργειας τόσο για τις ποικιλίες του ροδακίνου, που αποτελεί και το βασικό προϊόν των συνεταιρισμών, όσο και για την προώθηση άλλων καλλιεργειών, όπως είναι για την υπό μελέτη περιοχή η καλλιέργεια της μηλιάς, που σε κατάλληλες συνθήκες δύναται να παράγει ποιοτικό προϊόν αλλά και σε ποσότητα, ώστε να δοθεί μελλοντικά η δυνατότητα για εμπορική αξιοποίηση αυτών και β) να συγκεντρωθεί το σύνολο των στρεμμάτων του κάθε παραγωγού σε μία περιοχή, με στόχο την μείωση των λειτουργικών τους εξόδων.
- 3) Ίδρυση ερευνητικού κέντρου στο Βελβενδό, που να αξιολογεί τις δυνατότητες, τους περιορισμούς και τις προοπτικές της αγροτικής παραγωγής της υπό μελέτη περιοχής και να λειτουργεί συμβουλευτικά σε συνεργασία με τους δύο συνεταιρισμούς, σε συνδυασμό με την δημιουργία πειραματικού οπωρώνα. Η συγκεκριμένη δράση στοχεύει στην ανάπτυξη του αγροτικού τομέα του Βελβενδού και ακολούθως στην οικονομική ανάπτυξη, στην

αξιοποίηση της κάθε φορά κατάλληλης τεχνικής και τεχνολογίας καθώς και στην στελέχωση μίας διεπιστημονικής ομάδας, τα μέλη της οποίας θα συναποφασίζουν και θα υλοποιούν στοχευμένες δράσεις που θα αφορούν στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής του Βελβενδού. Η εν λόγω δράση θα συμβάλλει σημαντικά και στην κοινωνική ανάπτυξη αφού θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, περιορίζοντας το ποσοστό της ανεργίας, όπως και την μεταναστευτική τάση.

- 4) Ανάπτυξη του τομέα της μεταποίησης, μέσω της εφαρμογής στοχευμένων δράσεων για την περαιτέρω ανάπτυξη του Γυναικείου Βιοτεχνικού και Αγροτικού Συνεταιρισμού Βελβενδού. Η εν λόγω δράση μπορεί να προσφέρει την δυνατότητα ειδίκευσης στις γυναίκες της περιοχής, αξιοποιώντας την αυτόχθονη γνώση της τεχνικής στην μεταποίηση προϊόντων σε συνδυασμό με την εφαρμογή νέας τεχνολογίας, ενώ δύναται να προσελκύσει και νέα άτομα, κατέχοντες ακαδημαϊκού υποβάθρου, για την στελέχωση διεπιστημονικού προσωπικού, με στόχο τη εύρυθμη λειτουργία του συνεταιρισμού. Καθώς ο Γυναικείος Αγροτικός και Βιοτεχνικός Συνεταιρισμός Βελβενδού, αντιμετωπίζει ήδη κάποια σημαντικά οικονομικά προβλήματα, προκειμένου να διαμορφωθεί μία τέτοιου είδους προοπτική, κρίνεται αναγκαία η ανάπτυξη ενδιαφέροντος και η συλλογική δράση από το σύνολο της κοινωνίας του Βελβενδού, καθώς και η υποστήριξη εκ μέρους των δύο αγροτικών συνεταιρισμών της υπό μελέτη περιοχής. Η συγκεκριμένη δράση στοχεύει τόσο στην οικονομική ανάπτυξη όσο και στην κοινωνική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη του Βελβενδού.
- 5) Περαιτέρω ανάπτυξη του δικτύου συνεργασίας με άλλες ομάδες παραγωγών του ελλαδικού χώρου, με στόχο την αύξηση των προϊόντων για διάθεση στην αγορά, γεγονός που θα συμβάλλει αφ'ενός στην επέκταση της εμπορικής παρουσίας των συνεταιρισμών στην αγορά και αφ'ετέρου στην συνεχή αξιοποίηση των εγκαταστάσεων των συνεταιρισμών. Η εν λόγω δράση θα έχει πολλαπλά οφέλη τόσο για τους συνεταιίρους όσο και για το σύνολο της κοινωνίας του Βελβενδού, αφού θα μειωθούν σε σημαντικό βαθμό τα λειτουργικά έξοδα των συνεταιρισμών, ενώ θα ανοίξουν και νέες θέσεις

εργασίας, συμβάλλοντας στην μείωση της ανεργίας και της κοινωνικής ανισότητας.

- 6) Περαιτέρω ανάπτυξη του δικτύου συνεργασίας με άλλες ομάδες παραγωγών τόσο σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο για την καλύτερη εξυπηρέτηση των μελών όπως και για την ενδυνάμωση του συνεταιριστικού θεσμού.
- 7) Πραγματοποίηση περαιτέρω εκπαιδευτικών σεμιναρίων σε θέματα που αφορούν στην κοινωνία, στην οικονομία, στον πολιτισμό, στο περιβάλλον όπως και στην τεχνική/τεχνολογία, στο σύνολο των μελών καθώς και στα άτομα του μόνιμου προσωπικού, ώστε να είναι σε θέση να αναλάβουν υπεύθυνα τόσο τους οικονομικούς όσο και τους κοινωνικούς τους ρόλους, προκειμένου να συμβάλλουν ενεργά στην ανάπτυξη του συνεταιρισμού. Επιπλέον, κρίνεται αναγκαία η πραγματοποίηση ειδικών εκπαιδευτικών ημερίδων με στόχο την ενημέρωση της νέας γενιάς για την φύση του συνεργατισμού και τα ωφελήματα που προσφέρει.
- 8) Συνεργασία των συνεταιρισμών με όλες τις βαθμίδες της σχολικής εκπαίδευσης για την πραγματοποίηση κοινών δράσεων, με στόχο την επαφή των νέων με το φυσικό περιβάλλον και την καλλιέργεια για ανάγκη προστασίας του, την μετάδοση της αγροτικής κουλτούρας, την διδασκαλία των νέων για τα ωφελήματα του συνεργατισμού, καθώς και την ενημέρωση τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των μαθητών για τις προοπτικές του αγροτικού τομέα και της ευκαιρίες απασχόλησης που αυτός προσφέρει.
- 9) Τόσο με την οικονομική κρίση που μαστίζει την χώρα μας τα τελευταία τρία χρόνια όσο και με το ζήτημα της αυτοδιοίκησης που αντιμετωπίζει η περιοχή του Βελβενδού, θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική, από την πλευρά των συνεταιρισμών, η οικονομική ενίσχυση των κυριότερων τοπικών συλλογικών φορέων, όπως είναι ο Μορφωτικός Όμιλος Βελβενδού, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, ο Αθλητικός Σύλλογος, η Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών» κ.α., γεγονός το οποίο θα συμβάλλει σημαντικά τόσο στην πολιτισμική ανάπτυξη όσο και στην κοινωνική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη του τόπου.

8. Προτάσεις

Η συγκεκριμένη έρευνα αποσκοπούσε στη διερεύνηση του ρόλου των συνεταιρισμών στην αναπτυξιακή διαδικασία του Βελβενδού Κοζάνης. Βασικός πυλώνας του ερευνητικού σχεδιασμού αποτέλεσε η άποψη ότι οι αρχές, οι αξίες και τα ενεργήματα της οικονομικής ανάπτυξης θα πρέπει να θεμελιώνουν, να συντελούν και να συμβαδίζουν με την κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη της υπό μελέτη περιοχής, πραγματοποιώντας πρωτοβουλίες και δράσεις με σεβασμό στη φύση, της οποίας μέρος είναι ο άνθρωπος και ο πολιτισμός του. Άρα, κύριος στόχος ήταν η διερεύνηση της συμβατότητας της θεωρίας της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης με το είδος της ανάπτυξης που συντελείται στην υπό μελέτη περιοχή, μέσω της ανάδειξης των αρχών και των αξιών που υποστηρίζουν οι συνεταιρισμοί όπως και των δράσεων που πραγματοποιούν και που συμβάλουν προς την επίτευξη της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης.

Έτσι, σύμφωνα με την παραπάνω συλλογιστική πραγματοποιήθηκε μία προσπάθεια καταγραφής της υφιστάμενης φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας, που αναγνωρίζει με όσο το δυνατόν πιο αντικειμενικό τρόπο τα κοινωνικά φαινόμενα που αναδεικνύουν το Βελβενδό ως πρότυπο ανάπτυξης στον ελληνικό χώρο και τους συνεταιρισμούς ως υποδειγματικά παραδείγματα για τα ελληνικά δεδομένα. Συνεπώς, βάσει της παρούσας εργασίας, προτείνεται η περαιτέρω έρευνα για την υπό μελέτη περιοχή, η οποία δύναται να επιτευχθεί με την σύσταση κατάλληλης διεπιστημονικής ομάδας προκειμένου να συνταχθεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης για το Βελβενδό Κοζάνης με βάση τις αρχές, τις αξίες και τα ενεργήματα της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης. Πιο συγκεκριμένα, στη φιλοσοφία και στο περιεχόμενο της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης υποστηρίζεται η ολιστική διεπιστημονική μεθοδολογία όπου σε κάθε βήμα της απαιτείται το πάντρεμα μεταξύ θεωρίας και πράξης. Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου, οι διαδικασίες καθώς και οι φάσεις των δράσεων για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπό μελέτη περιοχής, μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσω κάποιων συγκεκριμένων βημάτων, τα οποία παρουσιάζονται ακολούθως:

- 1) Το πρώτο βήμα αφορά στη διεπιστημονική και ολιστική τεκμηρίωση, διαβούλευση, συμφωνία και αποδοχή της Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης και των αρχών, των αξιών, των στόχων, των δράσεων και των ενεργημάτων της, ως βέλτιστης επιλογής, για την διατύπωση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της περιοχής του Βελβενδού.
- 2) Στη συνέχεια, ακολουθεί η διεξαγωγή των απαραίτητων ερευνών και μελετών των Ολοκληρωμένων Αποδόσεων της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας της περιοχής του Βελβενδού.
- 3) Ακολουθεί η ανάλυση των στοιχείων τα οποία συγκροτούν τη δυναμική της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής πραγματικότητας της υπό μελέτη περιοχής.
- 4) Πραγματοποιείται διατύπωση και τεκμηρίωση τριών εναλλακτικών αναπτυξιακών σεναρίων Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης του Βελβενδού Κοζάνης.
- 5) Γίνεται διερεύνηση των προβλημάτων, των δυνατοτήτων υλοποίησης και των αντικειμενικών περιορισμών κάθε σεναρίου.
- 6) Με συλλογική και διεπιστημονική εργασία προεκτιμάται και αξιολογείται το ισοζύγιο των θετικών και αρνητικών στοιχείων του κάθε σεναρίου και τελικά επιλέγεται το βέλτιστο για την Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Βελβενδού Κοζάνης, με αξιοποίηση των θετικών στοιχείων και από τα άλλα δύο σενάρια.
- 7) Τέλος, το τελευταίο και πολύ σημαντικό βήμα αποτελεί η εφαρμογή του βέλτιστου σεναρίου Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης της περιοχής του Βελβενδού με συνεχή παρακολούθηση, συνεχείς ελέγχους και ανάδραση.

Τέλος, βάσει της παρούσας ερευνητικής εργασίας δύναται να πραγματοποιηθεί περαιτέρω ερευνητική μελέτη όσον αφορά στο θέμα εφαρμογής του συνεταιριστικού θεσμού. Για την ακρίβεια, θα παρουσίαζε ιδιαίτερο ενδιαφέρον η διερεύνηση των περιπτώσεων εκείνων, στις οποίες θα μπορούσε ο συνεταιριστικός θεσμός να

αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία ολοκληρωμένης ανάπτυξης. Στην συνέχεια, για την επίτευξη του παραπάνω στόχου, βασικός πυλώνας της εν λόγω έρευνας αποτελεί η ανίχνευση των απαραίτητων κοινωνικών προϋποθέσεων για την επιτυχή ενσωμάτωση του συνεταιριστικού θεσμού στο πλαίσιο μίας κοινωνικής κουλτούρας και τελικά η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο το ίδιο το συνεταιριστικό μοντέλο θα μπορούσε να προσαρμοστεί στο πλαίσιο ενός κοινωνικού συνόλου, σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της φυσικής και κοινωνικο – οικονομικής του πραγματικότητας, διατηρώντας τις βασικές συνεταιριστικές αρχές και αξίες. Εν κατακλείδι, μία τέτοιου είδους μελέτη θα μπορούσε να συμβάλλει σημαντικά στην αντιμετώπιση της παρούσας κοινωνικο – οικονομικής κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα μας, με την ανάλογη προώθηση και την σωστή αξιοποίηση του συνεταιριστικού θεσμού.

Βιβλιογραφία

Βιβλία

- ❖ ΑΒΔΕΛΙΔΗΣ Π. Σ. (1986). *Το Αγροτικό Συνεταιριστικό Κίνημα στην Ελλάδα – Ιστορική Εξέλιξη και Δράση Προβλήματα και Προοπτικές Ανάπτυξης*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση
- ❖ Βαμβακίδου Ιφ. και Γκόλια Π. (2010). *Το Βελβεντό, ο τόπος μου – Μαθήματα Τοπικής Ιστορίας*. Βελβεντό: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας – Ένταξη στο πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ».
- ❖ Bradley Keith & Gelb Alan (1983). *Cooperation at Work – The Mondragon Experience*. Great Britain: Heinemann Educational Books.
- ❖ Flecha Ramon – Santa Cruz Ignacio (2011). *Cooperation for Economic Success: The Mondragon Case*. Analyse & Kritik.
- ❖ Καραβίδας Κ.Δ. (1981). *Το πρόβλημα της αυτονομίας - σοσιαλισμός και κοινοτισμός*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- ❖ Kasmir Sharryn (1996). *The Myth Of Mondragon – Cooperatives, Politics, and Working – Class Life in a Basque Town*. Albany: State University of New York Press.
- ❖ Marx K. (1973). *Le Capital* – τόμ. 2. Paris: Ed.Sociales.
- ❖ Mason J. (2011). *Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας*. Κυριαζή Ν.(επιμ.), (μετάφραση Δημητριάδου Ε.). Αθήνα: Πεδίο.
- ❖ Μεγδάνης Χαρίσιος, ανέκδοτο βιβλίο “*Απογραφική Έκθεσις του Μεσημβρινού μέρους της Μακεδονίας*”, του οποίου τα χειρόγραφα δημοσίευσε ο Καλλινδέρης Μιχ., Γενικός Επιθεωρητής Μ.Ε. .
- ❖ More Thomas (2007). *Η ουτοπία*. Κονδύλης Γ. (μετάφραση). Αθήνα: Μεταίχμιο.

- ❖ Πούκεβιλ Φραγκίσκος (1824). *Ταξίδι στην Ελλάδα* – τόμ.3. Παρίσι: Β' Έκδοση.
- ❖ Robson C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου: Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές*. Νταλάκου Β . Π. (μετάφραση). Αθήνα: Gutenberg.
- ❖ Ρόκος Δ. (2005). *Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη Για Ένα ειρηνικό και Καλύτερο Κόσμο*. Συλλογικός τόμος: “Περιβάλλον και Ανάπτυξη. Διαλεκτικές σχέσεις και διεπιστημονικές προσεγγίσεις”. Αθήνα: Εναλλακτικές εκδόσεις.
- ❖ Ρόκος Δ. (2001). *Από τη “βιώσιμη” ή “αιφόρο” στην αξιοβίωτη ολοκληρωμένη ανάπτυξη*. Εκτός εμπορίου βιβλίο, Ε.Μ.Π. . Αθήνα: 2001.
- ❖ Ρόκος, Δ. (2001). "Θεμελιώδεις προϋποθέσεις για ένα σχέδιο αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης. Η περίπτωση μιας ελληνικής περιφέρειας. Από τη θεωρία στην πράξη". Συνέδριο "Εξουσία και Κοινωνίες στη Μεταδιπολική Εποχή". Χανιά 25-27 Αυγούστου 2000. Τομέας Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Πρακτικά, σελ. 173-196. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα.
- ❖ Σουμάχερ Ε.Φ. (1980). *Το μικρό είναι όμορφο*. Αθήνα: Εκδόσεις Γλάρος.
- ❖ Σοφοκλής (1992). *Αντιγόνη*. Εκδόσεις: Επικαιρότητα.
- ❖ Τζινίκου-Κακούλη Α. (1979). *Λαογραφικοί αντίλαλοι του Βελβεντού*. Θεσσαλονίκη.
- ❖ Τσαούσης Δ. (2006). *Κοινωνική Δημογραφία*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- ❖ Τσιώλης Γ., Δαφέρμος Μ., Σαματάς Μ., Κουκουριτάκης Μ. (2011). *Οι κοινωνικές επιστήμες στον 21ο αιώνα: Επίμαχα θέματα και προκλήσεις*. Χιωτάκης Σ. (επιμ.). Αθήνα: Πεδίο.
- ❖ Θαβώρης Α. (1964). *Το Βελβεντό. Η ιστορία του και η ετυμολογία του*. – τόμ. ΣΤ'. Ανάτυπο από τα «Μακεδονικά». Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ε.Μ.Σ. .

- ❖ Whyte W.F. – Whyte K.K. (1991). *Making Mondragon – The Growth and Dynamics of the Worker Cooperative Complex*. Ithaca, New York: ILR PRESS, Second Edition, Revised.
- ❖ Ζανδέ Α. Ν. (2010). *Μελετήματα για το Βελβεντό*. Βελβεντό: Εκδόσεις Μορφωτικός Όμιλος Βελβεντού.

Μελέτες – Εργασίες

- ❖ Βαλάνης Γ. (1980). *Η Συνεταιριστική Κίνηση στο Βελβεντό*. Πτυχιακή εργασία στο τμήμα: Διοίκηση Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων, της Ανωτέρας Σχολής Τεχνολόγων Γεωπονίας. Θεσσαλονίκη.
- ❖ *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Σερβίων – Βελβεντού / Α' Φάση: Στρατηγικός Σχεδιασμός* (2012). Δήμος Σερβίων - Βελβεντού Πλατεία Ελευθερίας, Σέρβια.
- ❖ Ομάδα της 2 ΠΔΕΒ, αποτελούμενη από: Φουρκιώτη Γ., Χουρπουλιάδη Π., Δελβενιώτη Γ., Πασπανό Τ. (1995). *Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την κατασκευή και λειτουργία του εγγειοβελτιωτικού έργου : Αρδευτικό έργο Βελβεντού Ν.Κοζάνης – Β' Φάση*. Θεσσαλονίκη: Υπουργείο Γεωργίας – 11^α Περιφερειακή Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας.
- ❖ Τσακίρης Σ. (2008). Γεωργοτεχνική Έκθεση – Μελέτη Σκοπιμότητας. *Έργο: Ηλεκτρονική Υδροληψία με χρήση επαναφορτιζόμενης κάρτας για εξοικονόμηση αρδευτικού νερού στο ΤΟΕΒ Βελβεντού Ν. Κοζάνης*.
- ❖ Χατζηχαρίση Ι. (2000). *Μελέτη εφαρμογής του Συστήματος της Ολοκληρωμένης Παραγωγής καρπών, στην καλλιέργεια ροδακινιάς και άλλων οπωροφόρων, στην περιοχή του Βελβεντού*. Νάουσα: Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.)

Περιοδικά

- ❖ Περιοδικό: *Νέα Μεγάλη Ελλάδα* (1913). τόμ. 2.
- ❖ Μπιτσάκης Ε. . *Η έννοια της προόδου: Η αστική και η μαρξιστική αντίληψη*. Περιοδικό: *ΟΥΤΟΠΙΑ Επιθεώρηση Θεωρίας και Πολιτισμού*.

Άλλες πηγές

- ❖ Αρχείο της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας και Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης: «Κοινωνία των Πολιτών» (2012). *Ταυτότητα Καποδιστριακού Δήμου Βελβεντού «Μια κοινωνία σε δράση»*. Βελβενδό.
- ❖ *Ειδικός Κανονισμός Λειτουργίας του Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»*, ως Οργάνωση Παραγωγών Οπωροκηπευτικών. ΚΑΝ. (Ε.Ε.) 2200/96 του Συμβουλίου.
- ❖ *Καταστατικό του Αγροτικού Συνεταιρισμού Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»*, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2810/2000, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4015/2011.
- ❖ *Καταστατικό του ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού*, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2810/2000, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4015/2011.
- ❖ Πρακτικά Βουλής, ΙΓ΄ Περίοδος Προεδρευομένης Δημοκρατίας, Σύνοδος Β΄, Συνεδρίαση ΣΖ΄. (7/9/2011).

Ιστοσελίδες

- ❖ Διαδικτυακός τόπος της Agrocert (Οργανισμός Πιστοποίησης & Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων – Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων), URL: <http://www.agrocert.gr>
- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Agronews, “Συνεταιρισμοί Νόμος 4015/2011 Η τελευταία ευκαιρία”, URL: <http://www.agronews.gr/files/1/anakoynoseis/Συνεταιρισμοί,%20νόμος%204015-2011,%20η%20τελευταία%20ευκαιρία.pdf> , αναρτημένο την 10-4-2013.

- ❖ Διαδικτυακός τόπος της Αναπτυξιακής Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε., URL: <http://www.anko.gr>
- ❖ Διαδικτυακός τόπος του ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού, URL: <http://www.asepopv.gr>
- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Γυναικείου Αγροτικού και Βιοτεχνικού Συνεταιρισμού Βελβεντού, URL: http://www.velvento.gr/gr_o/o_sun_gunekeios.htm
- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Δήμου Βελβεντού, URL: <http://www.velvento.gr/gr.htm>
- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Δήμου Σερβίων – Βελβεντού, URL: <http://www.dservionvelventou.gr>
- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Διεπιστημονικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) «Περιβάλλον και Ανάπτυξη», Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, URL: <http://www.survey.ntua.gr/environ/>
- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών (Δ.Σ.Α.), “Θεσμικό Πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου – Οργάνωση της Εποπτείας του Κράτους (Νόμος 4015/ ΦΕΚ 210/ Α / 21.9.2011), URL: http://www.dsanet.gr/Epikairothta/Nomothesia/n4015_2011.htm , αναρτημένο την 11-4-2013.
- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.), URL: <http://www.nagref.gr>
- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Ανάφορας (ΕΣΠΑ), Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, “Νέα Προγραμματική Περίοδος για την Πολιτική Συνοχή 2014-2020”, URL: <http://www.espa.gr/el/Pages/staticNewProgrammingPeriod.aspx>

- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Εθνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας & Ανάπτυξης (ETEAN A.E.), URL: <http://www.tempme.gr/PublicPages/HomePage.aspx>
- ❖ Διαδικτυακός τόπος της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ), URL: <http://www.statistics.gr/portal/page/portal/>
- ❖ Διαδικτυακός τόπος Επικούρεια Φιλοσοφία, Αλεξανδρίδης Λ. Α. (17/1/2013), *Η πρόοδος στην ανθρωπότητα κατά τον Επίκουρο και τον Λουκρήτιο*, Ομιλία στον Κήπο Αθηνών, URL: http://www.epicuros.gr/kombos/a_arthra_PROODOS.pdf, αναρτημένο την 28-5-2013.
- ❖ Website of the European Commission, Agriculture and Rural Development, URL: http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm
- ❖ Website of the International Co-operative Alliance, Co-operative identity, values & principles, URL: <http://ica.coop/en/what-co-op/co-operative-identity-values-principles>
- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβενδού, URL: <http://kpe-velvent.koz.sch.gr/index.php> , αναρτημένο την 20-4-2013.
- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Μετσόβιου Κέντρου Διεπιστημονικής Έρευνας (ΜΕ.Κ.Δ.Ε.) του Ε.Μ.Π., URL: [http://www.ntua.gr/MIRC/ /](http://www.ntua.gr/MIRC/)
- ❖ Διαδικτυακός τόπος της Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ», URL: www.dimitracoop.gr , αναρτημένο την 14-3-2013.
- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.) URL: <http://www.opekepe.gr/applications.asp>

- ❖ Διαδικτυακός τόπος της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ), URL: <http://www.paseges.gr/el>

- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Ρόκου Δημήτριου (Καθηγητής Ε.Μ.Π.), URL: <http://drokos.webnode.gr/>

- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Τ.Ε.Ι Πειραιά, «Τα Αμπελάκια και η ‘Κοινή Συντροφιά’ τους», URL: <http://hellas.teipir.gr/Thesis/Larisa/ampelakia/greek/ksyntrofia.htm>, αναρτημένο την 20-6-2013.

- ❖ Διαδικτυακός τόπος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, URL: <http://www.minagric.gr/index.php/el/>

- ❖ Διαδικτυακός τόπος Wikipedia, “Αρχαιολογία”, URL: <http://el.wikipedia.org/wiki/Αρχαιολογία> , αναρτημένο την 25-5-2013.

- ❖ Διαδικτυακός τόπος Wikipedia, “Βιομηχανική Επανάσταση”, URL: http://el.wikipedia.org/wiki/Βιομηχανική_Επανάσταση , αναρτημένο την 25-5-2013.

- ❖ Διαδικτυακός τόπος Wikipedia, “Economic growth”, URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Economic_growth , αναρτημένο την 25-5-2013.

- ❖ Διαδικτυακός τόπος Wikipedia, “Εμπορική Επανάσταση”, URL: http://el.wikipedia.org/wiki/Εμπορική_Επανάσταση , αναρτημένο την 25-5-2013.

- ❖ Διαδικτυακός τόπος Wikipedia, “Εμποροκρατία”, URL: <http://el.wikipedia.org/wiki/Μερκαντιλισμός> , αναρτημένο την 25-5-2013.

- ❖ Διαδικτυακός τόπος Wikipedia, “Φεουδαλισμός”, URL: <http://el.wikipedia.org/wiki/Φεουδαρχία> , αναρτημένο την 25-5-2013.

- ❖ Διαδικτυακός τόπος Wikipedia, “Φιλελευθερισμός”, URL: <http://el.wikipedia.org/wiki/Φιλελευθερισμός> , αναρτημένο την 25-5-2013.
- ❖ Διαδικτυακός τόπος Wikipedia, “Karl Marx”, URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Karl_Marx , αναρτημένο την 25-5-2013.
- ❖ Διαδικτυακός τόπος Wikipedia, “Μεσαίωνας”, URL: <http://el.wikipedia.org/wiki/Μεσαίωνας> , αναρτημένο την 25-5-2013.
- ❖ Διαδικτυακός τόπος Wikipedia, “Νεοφιλελευθερισμός”, URL: <http://el.wikipedia.org/wiki/Νεοφιλελευθερισμός> , αναρτημένο την 26-5-2013.
- ❖ Διαδικτυακός τόπος Wikipedia, “Παλαιολιθική Περίοδος”, URL: http://el.wikipedia.org/wiki/Παλαιολιθική_περίοδος , αναρτημένο την 25-5-2013.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΚΑΤΗΓΟΡΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΠΟΙΟΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

1^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΒΕΛΒΕΝΔΟ

1^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ Η ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΣΤΟ ΒΕΛΒΕΝΔΟ

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Σαν κοινωνία είχαμε πάντα μία εντελώς διαφορετική νοοτροπία, δηλαδή το Βελβεντό ήταν πάντα μία συλλογική κοινωνία, αρκεί να σου πω ότι αυτή τη στιγμή λειτουργούν πάνω από 30 συλλογικοί φορείς και στις παραγωγικές τάξεις με τους συνεταιρισμούς και στον τομέα του πολιτισμού, του αθλητισμού και άλλων ενδιαφερόντων όπως οι ορειβατικοί σύλλογοι κ.α. . Επίσης, σημαντικό είναι το γεγονός ότι σε όλα αυτά που κάνουμε, ακόμη και στην εταιρεία για τον αγώνα ενάντια του Καλλικράτη, μας βοηθούν αρκετά και οι ομογενείς. Είναι μία κοινωνία δηλαδή, που οι συλλογικές δράσεις πάντα την ερέθιζαν. Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να αναφέρουμε την συμμετοχή του Βελβεντού στο Πανευρωπαϊκό Δίκτυο βιώσιμων πόλεων. Υπήρξε μία προκήρυξη του 2009 στους δήμους όλης της χώρας αν είχαν να προτείνουν στοιχεία βιώσιμης ανάπτυξης, δηλαδή εάν πληρούσαν κάποιες προϋποθέσεις για μια βιώσιμη ανάπτυξη, κατά την γενική έννοια, που ήταν ένας καλός δείκτης για όλους, εάν το έκαναν, να δουν κατά πόσο έχουν προσανατολισμό στο περιβάλλον, στην ανάπτυξη, στην ισορροπία και συνεργασία όλων των συνιστωσών μιας κοινωνίας στο να κάνεις βήματα μπροστά και αυτό να έχει και διάρκεια. Έκαναν πολλοί Δήμοι αιτήσεις αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε από την Ελλάδα να επιλέξει μόνο τρεις που ήταν: το Βελβεντό, το Ρέθυμνο και η Σαμοθράκη.

Εδώ υπάρχει συλλογικότητα, υπάρχει συλλογική δράση αλλά με μία συνειδητοποίηση ότι δεν είναι τυχαία: έρχεται τόσο από το δημόσιο σχολείο όσο και από τα σχολεία της συμπληρωματικής παιδείας που είναι ο Μορφωτικός Όμιλος με όλα τα τμήματα δραστηριοτήτων που υποστηρίζει, το Πνευματικό Κέντρο, ο Αθλητικός Σύλλογος, η Παιδική Βιβλιοθήκη, κ.α., όπου μπορεί ο καθένας να καλλιεργεί τα ενδιαφέροντά του και να αναδεικνύονται οι δεξιότητες που μπορεί να έχει κάποια στιγμή ενταγμένος στο σύνολο και να προσφέρει εκεί που μπορεί. Όλοι μας περάσαμε από αυτά και τώρα που είμαστε ενήλικοι όλοι μας συμβάλλουμε στην

ανάπτυξη, στην επιβίωσή της και την προοπτική της για το μέλλον. Ακόμη και η δημιουργία των συνεταιρισμών δεν είναι τυχαία γιατί εδώ υπήρχε μία συλλογικότητα η οποία καλλιεργούνταν από παλιά, δηλαδή ο Μορφωτικός Όμιλος έχει 100 χρόνια ζωής, τα σχολεία μας είναι παμπάλαια και ο Αθλητικός Σύλλογος επίσης είναι πάρα πολλά χρόνια.

Πρόσφατα διάβασα σε ένα βιβλίο ότι αυτό που κάνουμε εμείς τώρα εδώ, που οργανώνεται δηλαδή η κοινωνία μας για να αντιμετωπίσει το αυτοδιοικητικό κενό, το είχαν κάνει και το 1914 οι πρόγονοι μας, πριν από 100 χρόνια. Είχε απελευθερωθεί η Μακεδονία από τους Τούρκους το 1912 και επικρατούσε ακόμη ο πανικός από τους Τούρκους που είχαν φύγει και κάποιος ήθελε να επιβάλλουν εξουσίες δικές τους. Κι έτσι αντέδρασε ο κόσμος, οργανώθηκε και τότε έκαναν δική τους διοίκηση για το Βελβεντό. Διάβασα λοιπόν το βιβλίο και είδα ότι συμπίπταμε. Δεν τους μιμηθήκαμε απλά πιστεύω ότι το ίδιο συλλογικό πνεύμα και η ίδια αντίληψη επικρατούσε και πριν έναν αιώνα.

Όσον αφορά στον δήμο μας: πολιτική με την έννοια των κομματικών δραστηριοτήτων δεν υπάρχει, όμως η λειτουργία του Δήμου ήταν θεσμικό ζήτημα. Γινόταν λοιπόν μία ετήσια Λαϊκή Συνέλευση για να συνταχθεί ο προϋπολογισμός του Δήμου όπου κάθε φορέας έφερνε τις προτάσεις του. Οι αγρότες έλεγαν θέλουμε δρόμους ασφαλτοστρωμένους, οι ορειβάτες έλεγαν θέλουμε ορειβατικά μονοπάτια, οι αθλητές έλεγαν θέλουμε ταρτάν στο γήπεδο, ο Μορφωτικός Όμιλος έλεγε ότι θέλουμε να κάνουμε 5 εκδόσεις και οι δημότες μας έλεγαν τα προβλήματά τους. Όλα τα υπόλοιπα ήταν θεματικές συνελεύσεις του Δήμου, δηλαδή ήταν για κάποιο θέμα όπως για παράδειγμα για το πολεοδομικό σχέδιο. Τώρα η σημερινή κατάσταση στην εταιρεία είναι η εξής: λειτουργεί ένα συμβούλιο που ουσιαστικά έχει στην ευθύνη του την αυτοδιοικητική λειτουργία του χώρου, όπου ένα παράδειγμα σαν ΜΚΟ και σαν εταιρεία είναι το εξής: μπήκαμε στο πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας κι αυτή τη στιγμή από ευρωπαϊκά χρήματα δουλεύουν εδώ 20 παιδιά για 5 μήνες, 13 εργάτες καθαριότητας και 7 επιστήμονες σε διάφορους τομείς, όπως: νοσοκόμα, κοινωνική λειτουργός, παιδαγωγός για την παιδική βιβλιοθήκη, οικονομολόγος και γεωπόνος για τις διάφορες δουλειές που κάνουνε κάτω από την ομπρέλα της εταιρείας. Ο κόσμος εδώ δεν θα έλεγα ότι ασχολείται με την πολιτική αλλά ότι ασχολείται με τα κοινά και το ότι ασχολείται με τα κοινά φαίνεται και από την λειτουργία της εταιρείας που είναι τώρα - και παλιότερα ο Δήμος.

Τώρα η Εταιρεία είναι σαν να έχει αντικαταστήσει τον Δήμο. Παλιότερα, δηλαδή, πολλοί δημότες ασχολούνταν μέσα από την επιτροπή του Δήμου για διάφορα θέματα χωρίς να είναι δημοτικοί σύμβουλοι, χωρίς να είναι Δήμαρχος- Αντιδήμαρχος κ.λ.π., οι ίδιοι οι δημότες σήμερα είναι στην εταιρεία και επιπλέον οι πολίτες ασχολούνται

με τα κοινά μέσω των πολλών μαζικών φορέων που έχει το Βελβεντό: παραγωγικές τάξεις από τη μια πλευρά και φορείς ενδιαφερόντων από την άλλη πλευρά: μορφωτικός, αθλητικός, ορειβατικός, χιονοδρομικός, κυνηγετικός, οι πολιτιστικοί σύλλογοι των χωριών, ο εμπορικός σύλλογος κ.α. που αυτό είναι μία ενασχόληση με τα κοινά, συλλογικές εκφράσεις δηλαδή μαζικών φορέων.

Η αυτοοργάνωση μας έκανε όλους πιο διεκδικητικούς. Μπήκαμε σε πολλά προγράμματα: όπως για την εκκλησία, για τα μνημεία, για αρχαιολογίες, για ανασκαφές, για κοινωνική μέριμνα, για εκπαίδευση, για μουσεία κ.α.. Ό,τι πρόγραμμα κυκλοφορούσε και μπορούσε να κουμπώσει στο Βελβεντό το αξιοποιήσαμε, φυσικά δεν μπορούσαμε να τα κάνουμε όλα, αλλά ότι μπορούσαμε. Αλλά άλλα θέματα όπως για παράδειγμα σεμινάρια, προβολή, γιορτές κ.α., όλα αυτά συμβάλλουν και μεμονωμένα από κάθε φορέα, και μεμονωμένα από τους πολίτες αλλά και όλοι μαζί. Όλα αυτά έχουν μία αιτία που είναι νομίζω η παιδεία και ο τρόπος ζωής που έχουμε, είναι απλός ο τρόπος ζωής απλούστατος. Έχουν όμως διάφορες βαθμίδες και πολλαπλά αποτελέσματα και φτάνουμε μετά στην ανάπτυξη που είναι κάτι επιθυμητό. Βέβαια εκεί πρέπει να αναφερθεί σοβαρά ο Καλλικράτης ότι δεν τα έλαβε υπ' όψιν αυτά τα πράγματα και ότι οι κοινωνίες που λειτούργησαν σαν πρότυπα, γιατί ήταν πρότυπος μικρός αγροτικός δήμος το Βελβεντό, τους σαλαμοποίησαν για να είναι στην ίδια κατηγορία με τον Δήμο Αχαρνών...

Ακόμη και στους συνεταιρισμούς έχουμε διαφανή και δημοκρατικό τρόπο λειτουργίας και ο λόγος είναι ότι όλα αυτά τα παιδιά πέρασαν από την Παιδική Βιβλιοθήκη. Είναι θέμα παιδείας και η Παιδική Βιβλιοθήκη είναι μία παράμετρος, αλλά έβαζε το λιθαράκι της στο να σκέφτεται καλύτερα ο άλλος. Δεν μπορείς να κάνεις χοντράδες σε μία κοινωνία γιατί θα σε λιθοβολήσουν, χωρίς πέτρες, αλλά δεν υπάρχει περίπτωση γιατί αν εσύ δεν σκέφτεσαι ορθώς σκέφτονται οι υπόλοιποι.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του συνεταιρισμού είναι η συλλογική δράση. Για παράδειγμα κάνουμε κοινές δράσεις όσον αφορά στην γιορτή ροδακίνου που ξεκινάει από τον συνεταιρισμό, η ιδέα αυτή ήταν του Προέδρου μας, αλλά εκεί φαίνεται ο Δήμος και όχι ο συνεταιρισμός και έτσι πρέπει να γίνεται γιατί πρέπει στην ουσία να φανεί ο Βελβεντός, εμείς φαινόμεστε ως χορηγοί. Από εκεί και μετά δεν μπορεί ο Συνεταιρισμός να έχει πρωταγωνιστικό ρόλο σε πολιτικές αποφάσεις, μπορεί να έχει κάποιο ρόλο αλλά όχι πρωταγωνιστικό ρόλο κι έτσι πρέπει να γίνεται γιατί είμαστε ξεχωριστή επιχείρηση. Γενικά σε θέματα που έχουν να κάνουν με συλλογικές δράσεις, που έχουν να κάνουν με τα κοινά πάντα πηγαίνει κάποιος εκπρόσωπός μας όπως στην περίπτωση του Μορφωτικού Ομίλου. Όμως, η δικιά μας

η γενιά καμία σχέση δεν έχει με τα κομματικά, όπως οι προηγούμενες γενιές, και αυτό είναι ένα ευτυχές γεγονός. Σαν συνεταιρισμός, όμως, σε ότι έχει να κάνει με τα κοινά λαμβάνει μέρος.

Διευθυντής Συνεταιρισμού Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Η έννοια της συλλογικής δράσης υπήρχε από πολύ παλιά στον Βελβεντό. Υπήρχε, για παράδειγμα, και ο θεσμός της εθελοντικής εργασίας, δηλαδή βγαίνανε όλοι οι βελβεντινοί που ήταν σε ηλικία εργασίας και ήταν υποχρεωμένοι να κάνουν προσωπική εργασία, δηλαδή έβγαιναν και έφτιαχναν τα κοινωφελή έργα: αρδευτικά συστήματα, δεξαμενές, τοιχία αντιστήριξης, δρόμους, δρόμους πλακόστρωτους κ.λ.π, όλοι από κοινού χωρίς να αμείβονται. Σταδιακά αυτό είχε γίνει θεσμός και το έκαναν αχώγκιστα και ευχάριστα. Αυτό ίσχυε και σε άλλα μέρη στην Ελλάδα αλλά στο Βελβεντό είχε καθιερωθεί πλέον και ήταν δεδομένο. Έβγαιναν στον Δήμο κι έλεγαν για παράδειγμα ότι εμείς το χρόνο θα δώσουμε 20 μεροκάματα για να φτιάξουμε τα του δήμου μας - τα του οίκου μας. Όλα σχεδόν στο Βελβεντό τότε, την περίοδο μετά τον πόλεμο – ‘50 και μετά, έγιναν με προσωπική εργασία, αυτά που τώρα υποτίθεται ότι τα κάνει η ευνοούμενη πολιτεία. Οπότε υπήρχε στο Βελβεντό αυτό το πνεύμα και σαν αποτέλεσμα ήταν να δημιουργηθεί και ένα πνεύμα ομαδικότητας συνεταιριστικό με μια διαφορετική νοοτροπία. Ακόμη και σήμερα που μιλάμε όλοι οι αγρότες του Βελβεντού είναι συνεταιρισμένοι, είτε στον έναν συνεταιρισμό είτε στον άλλον - και όποιος διανοηθεί να διακινήσει έστω κι ένα κιλό εκτός συνεταιρισμού, το αναφέρει και το καταστατικό μας και το τηρούμε ευλαβικά, διαγράφεται. Γι’ αυτό και σπάνια θα δείτε τέτοια γεγονότα και τέτοια περιστατικά. Ακόμη και τώρα οι πάντες διακινούν όλους τους την παραγωγή μέσα από τους συνεταιρισμούς και αυτό το πράγμα βέβαια το λένε τα καταστατικά και ο νόμος περί συνεταιρισμών ή ο κανονισμός λειτουργίας της Commission της Ε.Ε. για τις ομάδες παραγωγών σχεδόν σε όλους τους συνεταιρισμούς, σε όλα τα μέρη της Ε.Ε. ή της Ελλάδος, αλλά δεν το εφαρμόζουν. Εμείς εδώ το εφαρμόζουμε. Και υπάρχει μία συνεταιριστική συνείδηση βαθιά ριζωμένη μέχρι τώρα και από αυτό βλέπουμε ότι έχουμε μόνο ευεργετήματα.

Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία Πολιτών»

- Στο Βελβεντό Σύλλογοι πολιτιστικοί, φιλεκπαιδευτικοί κ.α. όπως ίσως τους έλεγαν παλιότερα υπήρχαν και πριν από τον πόλεμο, από τις αρχές του αιώνα. Για παράδειγμα με την σημερινή ονομασία ο Μορφωτικός Όμιλος ξεκίνησε το 1930 ως Αναμορφωτικός Όμιλος Βελβεντού και σταμάτησε τις δραστηριότητες με τον

εμφύλιο πόλεμο. Οι δραστηριότητες που είχε τότε ήταν πολιτιστικές όπως μουσική, θεατρικές ομάδες κ.λ.π. και στην ουσία επανιδρύθηκε το 1951 σχεδόν μαζί με τον συνεταιρισμό. Η συλλογική δράση στο Βελβεντό πήγαινε πακέτο είτε ήταν στην παραγωγή είτε ήταν στην κοινωνία. Η συλλογική δράση στον Βελβεντό συνδέεται άμεσα με το συλλογικό πνεύμα. Στην ουσία το συλλογικό πνεύμα ξεκινάει από το άτομο, μεταφέρεται στους Συλλόγους είτε αυτοί είναι πολιτιστικοί είτε αυτοί ήταν συνεταιρισμοί είτε ο,τιδήποτε άλλο και μετά ξαναπήγαινε και ξαναερχόταν πλέον σαν συλλογική δράση. Η συλλογική δράση υπάρχει πρώτα στον καθένα ξεχωριστά γιατί έτσι πρέπει να ενεργώ στον τόπο μου – στην πορεία μεταφέρεται στους συλλόγους στους οποίους συμμετέχει ο καθένας είτε στα Δ.Σ. είτε εθελοντικά και αυτό μετά επιστρέφει στην κοινωνία σαν συλλογική δράση. Γι' αυτόν τον λόγο έχουμε και πάρα πολλούς συλλόγους, γύρω στους 30: καταρχήν είναι η μεγάλη παραγωγική μονάδα που είναι οι 2 συνεταιρισμοί και ο Γυναικείος Συνεταιρισμός, ο Μορφωτικός Όμιλος, Ο Αθλητικός Σύλλογος, ο Κυνηγετικός Σύλλογος, ο Ορειβατικός Σύλλογος κ.α. .

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Η έννοια του συλλογικού πνεύματος, της ομαδικότητας και του εθελοντισμού υπάρχει στην κουλτούρα των κατοίκων του Βελβεντού, γιατί σ'έναν συνεταιρισμό εάν δεν υπάρχει εθελοντισμός δεν υπάρχει μέλλον για τον συνεταιρισμό. Δίκτυο ύδρευσης και δίκτυο αποχέτευσης εδώ στο Βελβεντό υπήρχε πριν από το '40, εδώ τα σπίτια μέσα είχαν νερό ενώ σε πολλές περιοχές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης δεν είχαν. Αυτό το έκανε εδώ ο κόσμος με εθελοντική εργασία, δηλαδή το κάθε άτομο χρωστούσε για παράδειγμα 10 μέρες εθελοντική εργασία στην Κοινότητα τότε και ήταν υποχρεωμένος να πάει να τις κάνει αυτές τις 10 μέρες είτε ήταν δάσκαλος, είτε ήταν αγρότης είτε ήταν εργάτης. Έπρεπε να πάει να τις κάνει.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Από την έννοια του συλλογικού πνεύματος ξεκινάνε όλα. Αν δεν υπήρχε συλλογικότητα και συνεργασία, τότε όλη η κουβέντα γύρω από τον συνεταιρισμό σταματάει μέσα σε ένα τέταρτο. Εάν μετά μπει το προσωπικό θέμα μέσα, τότε όλα σταματάνε. Βέβαια μέσα σε 400 ανθρώπους που έχει ο συνεταιρισμός υπάρχει και ένα ποσοστό που δεν έχει την συλλογικότητα μέσα του αλλά γι' αυτό υπάρχουν και οι δημοκρατικές διαδικασίες.

Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Αυτό που μου έχει κάνει εντύπωση στη κοινωνία του Βελβεντού είναι ότι είναι φοβερά τοπικιστές με την καλή και με την κακή έννοια. Είναι φοβερά τοπικιστές και υπάρχει μία έπαρση σε αυτό. Καλά είναι τον τόπο σου να το αγαπάς αλλά δεν μπορείς να υποτιμάς και τους υπόλοιπους Αυτά είναι κάποια χαρακτηριστικά που βγαίνουν μερικές φορές αλλά είναι χαρακτηριστικά, γιατί κατά τ'άλλα υπάρχει το συλλογικό πνεύμα και η αλληλοβοήθεια. Το Βελβεντό είναι κλειστή κοινωνία και για να μπορέσεις να ενταχθείς σε αυτήν την κοινωνία πρέπει να έχεις τσαμπουκά. Εδώ ζεις τρελά πράγματα αλλά είναι όμορφα. Ήταν όμορφα τα χρόνια όσο σκληρά κι αν ήταν κάποια πράγματα κι αν δεν είχα αυτήν την δύναμη δεν θα μπορούσα να ανταπεξέλθω, αλλά το αγαπούσα αυτό που έκανα και τον τόπο αγάπησα και τους ανθρώπους αγάπησα και γι' αυτό και εκείνοι με δέχονται μέσα στην κοινωνία με αυτόν τον τρόπο και δεν με ξεχωρίζουν έστω κι αν είμαι από αλλού.

Πρόεδρος ΤΟΕΒ Βελβεντού

- Ο ΤΟΕΒ στην Ελλάδα δημιουργήθηκε το 1960. Παλιά ήταν ένα γραφειάκι που σου έδιναν χαρτάκια, την εποχή που είχαμε τα κανάλια στο Σκεπασμένο. Στο κανάλι αυτό που είναι στο Σκεπασμένο – εκεί ξεκίνησαν οι παππούδες μας και το έφτιαξαν όλο με προσωπική εργασία, με πέτρινα κανάλια όπου πήραν νερό από το βουνό και το κατέβασαν μέσα στο κάμπο. Παλιότερα που ήταν Κοινότητα ο Βελβεντός είχαν προσωπική εργασία, δηλαδή εγώ σαν δημότης έπρεπε να κάνω μεροκάματο για κοινή οφέλεια στο Βελβεντό. Μαζεύονταν, λοιπόν κι έτσι έκαναν έργα τότε. Υπάρχει πολύ έντονα ο εθελοντισμός. Αυτό το έργο που έκαναν τότε δεν υπήρχε πουθενά και τότε υπήρχε κι ένας φύλακας, ο οποίος μοίραζε το νερό και έλεγε για παράδειγμα ότι σήμερα θα ποτιστεί “αυτή” η περιοχή. Το πρώτο αρδευτικό έγινε την δεκαετία του '50 με αυτόν τον τρόπο.

Καθηγήτρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Βελβεντού

- Στην κουλτούρα των βελβεντινών υπάρχει πολύ έντονα το συλλογικό πνεύμα, ο εθελοντισμός και η συνεργατικότητα. Το πνεύμα συνέργειας υπάρχει μέχρι και σήμερα και τα τελευταία χρόνια που έχουμε ένα πρόβλημα με τον Καλλικράτη, αυτό το πνεύμα της συνεργατικότητας και της αλληλοβοήθειας το έχουμε αναπτύξει ακόμη περισσότερο. Δηλαδή όσο μας δυσκολεύεις τόσο πιο ενεργοί γινόμαστε και ο ένας βοηθάει τον άλλον.

Παλιά γινόντουσαν τα νυχτέρια, δηλαδή όταν μάζευαν ροδάκινα, μαζεύονταν στο ένα σπίτι και όταν ο άλλος είχε αυτό που λέμε φούρια δηλαδή έφτανε και άναβε το φρούτο και έπρεπε να το μαζέψει - άρα χρειαζόταν βοήθεια, δεν είχα εγώ πολύ

δουλειά για παράδειγμα κι ερχόμουν σ'έσένα που είχες προτεραιότητα και την επόμενη μέρα ερχόσουν εσύ σ'εμένα. Αυτό γινόταν και στα καπνά και στο λυνάρι όπου πήγαιναν και τα μάζευαν και μετά τα βράδια μαζεύονταν στα σπίτια και έκαναν τα λεγόμενα νυχτέρια: εκεί ξενυχτούσαν μέχρι ό,τι ώρα τους έπαιρνε, αράδιαζαν τον καπνό για να μην μείνει και στεγνώσει ή έβαζαν στα τελάρα τα ροδάκινα όπου ξεχώριζαν τα καλά από τα σάπια και μετά πήγαιναν τα προϊόντα στον συνεταιρισμό. Αυτού του είδους η συνεργατικότητα υπήρχε από παλιά και όσο πιο πολύ δυσκολεύονταν ο κόσμος τόσο περισσότερη αλληλοβοήθεια υπήρχε στο Βελβεντό, ακόμη και σήμερα. Δηλαδή, αυτήν την στιγμή βλέπω διάφορους συνταξιούχους που επειδή είναι δύσκολα γενικά τα πράγματα και δεν υπάρχουν εργατικά χέρια πάνε σε φίλους τους παραγωγούς και βοηθάνε αφιλοκερδώς. Πάντα υπάρχει αυτό το πνεύμα αλληλοβοήθειας, ανέκαθεν υπήρχε.

Αυτό το πνεύμα πιστεύω ότι καλλιεργείται και στους νέους, δηλαδή περνάει από την οικογένεια στα παιδιά. Για παράδειγμα τώρα με τον Καλλικράτη βλέπω ότι η νεολαία δίνει το παρόν της με διάφορες δραστηριότητες που κάνει. Έχουμε πολλές οργανώσεις στον Βελβεντό αλλά όλοι έχουμε έναν κοινό σκοπό: πώς θα βελτιώσουμε την καθημερινότητά μας, αλλά να έχουμε το ροδάκινο – να έχουμε έσοδα, όχι σαν Δήμος πια αλλά σαν Βελβεντό, έτσι ώστε να μπορέσουμε να αναβαθμίσουμε την ποιότητα ζωής μας και να έχουμε και πολιτιστική δραστηριότητα.

Οι συνεταιρισμοί από την πλευρά τους μπαίνουν ως χορηγοί σε πάρα πολλές δραστηριότητες. Αν για παράδειγμα το σχολείο νιώσει την ανάγκη, δηλαδή εάν η παιδεία εγκαταληφθεί στο έλεος του θεού θα απευθυνθούμε στους συνεταιρισμούς, γιατί είναι ένα μέρος της κοινωνίας το οποίο έχει την δυνατότητα να βοηθήσει και ξέρουμε ότι θα τρέξουν πρώτοι. Από την άλλη πλευρά, θα πιάσουμε τους ομογενείς και θα βοηθήσουν τα σχολεία, έτσι δουλεύουν οι βελβεντινοί. Το σχολείο από την πλευρά του θα συμμετέχει σε προγράμματα που κάνουν οι ομογενείς και αν οι ίδιοι οι ομογενείς δεν είχαν κάνει αυτό το πρόγραμμα που είχε χρηματικό έπαθλο εμείς στο σχολείο δεν θα είχαμε υπολογιστές τώρα. Αυτό εννοούμε όταν λέμε ότι ο ένας βοηθάει τον άλλον και αυτά δεν τα κάνεις για τον εαυτό σου αλλά για να πάνε πέντε πράγματα μπροστά και πάντα βοηθάνε όλοι είτε είναι οι Σύλλογοι από την Αυστραλία είτε είναι οι συνεταιρισμοί, από παντού. Επίσης, ο πρώτος Σύλλογος ομογενών στις Η.Π.Α. έγινε από Βελβεντινούς, γεγονός που αναδεικνύει το πνεύμα συλλογικότητας που υπάρχει στην κουλτούρα των βελβεντινών.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Υπάρχει πολύ έντονα το αίσθημα της αλληλοβοήθειας στο Βελβεντό και αυτό είναι κάτι που υπάρχει από παλιά εδώ. Παλιότερα που είχαμε καπνό εδώ, μαζεύονταν οι οικογένειες τα βράδια – δηλαδή η κάθε οικογένεια πήγαινε και σε άλλο σπίτι κάθε βράδυ - και βοηθούσε στην παραγωγή, αυτά ήταν τα λεγόμενα νυχτέρια. Τώρα για παράδειγμα πάμε μία μέρα παρέα όλοι μαζί για να κλαδέψουμε και δεν υπάρχει διαχωρισμός: ότι ο παραγωγός είναι από τον ΑΣΕΠΟΠ ή τον Δήμητρα.

Πρώην Λογίστρια του Γυναικείου Αγροτικού και Βιοτεχνικού Συνεταιρισμού Βελβενδού

- Η κίνηση που έγινε από τις γυναίκες για να ιδρύσουν δικό τους συνεταιρισμό συνδέεται πολύ με το συλλογικό πνεύμα που χαρακτηρίζει του βελβεντινούς. Αυτό υπήρχε πάντα εδώ και μάλιστα επειδή δεν είμαι από εδώ, είχα δουλέψει πριν έρθω στο Βελβεντό σε έναν συνεταιρισμό στην Καστοριά, απ'όπου και κατάγομαι, και το συλλογικό πνεύμα και η συλλογικότητα των βελβεντινών ήταν γνωστά εκεί. Ακόμη και μέσα στον συνεταιρισμό που δούλευα, τον ΑΣΕΠΟΠ τον είχαν σαν πρότυπο αλλά και γενικά το Βελβεντό για το συνεταιριστικό πνεύμα, για το πώς ίδρυσαν τον συνεταιρισμό, πώς στήθηκαν κ.λ.π. . Αυτό υπάρχει πολύ έντονα και υπάρχει από παλιά.

Αυτό που επίσης μου έκανε εντύπωση είναι η νοικοκυροσύνη τους, η εργατικότητά τους και το αίσθημα της αλληλοβοήθειας που τους χαρακτηρίζει, δηλαδή για να γίνει κάτι στο ένα χωράφι θα μαζεύονταν όλοι μαζί και θα το έκαναν, όταν χρειαζόταν κάτι κάποιος άλλος πάλι θα μαζεύονταν όλοι οι φίλοι και θα βοηθούσαν και δεν μιλάμε για απλά πράγματα - αλλά βοηθάει πολύ ο ένας τον άλλον. Από εκεί και πέρα έχει τα προβλήματα μίας κλειστής κοινωνίας που όλες οι κλειστές κοινωνίες έχουν: είναι λίγο απομονωμένο το χωριό, δεν έχει ξένο κόσμο, δεν είναι πέρασμα αλλά σε γενικές γραμμές ο κόσμος είναι προοδευτικός.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 1

- Όλο αυτό το πράγμα έχει και προστριβές και διαξιφισμούς πολλές φορές, τα πράγματα δεν είναι πάντα παραμυθένια όπως φαίνονται απ'έξω. Ναι, είμαστε όλοι μαζί κι έχουμε έναν συλλογικό σκοπό αλλά υπάρχουν και διαφωνίες - και πρέπει να υπάρχουν για να βγάλουμε και αποτέλεσμα. Το γεγονός ότι υπάρχει ένα συνεταιριστικό πνεύμα εδώ και 50 χρόνια στο Βελβεντό και ισχύει ακόμα, ενώ σε άλλες περιοχές έχει εκλείψει προ πολλού ή υπάρχει μόνο σαν έννοια και όχι σαν θεσμός, αυτό λέει πολλά. Υπάρχει δηλαδή η έννοια του συνεταιρισμού και της

συλλογικής εργασίας και το έχουν αποδείξει αυτό οι βελβεντινοί, τον θέλουν τον συνεταιρισμό γενικότερα.

Διευθύντρια Λυκείου και μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού

- Κατά την γνώμη μου το συλλογικό πνεύμα υπάρχει στην κουλτούρα των Βελβεντινών όσο υπάρχει και σε άλλες κλειστές κοινωνίες - και εννοώ σε κλειστές κοινωνίες οι οποίες βρέθηκαν στην ανάγκη να πάρουν την τύχη στα χέρια τους για να αναπτύξουν τον τόπο τους. Κανείς δεν θα νοιαζόταν για ένα χωριό των 3.000 ή 5.000 κατοίκων, αν οι ίδιοι οι κάτοικοι δεν ήθελαν να κάνουν πράγματα. Αυτή είναι βέβαια η δική μου γνώμη.

Στο Βελβεντό υπάρχει και έντονος τοπικισμός, πράγμα το οποίο κατανοώ πλήρως λόγω του ότι είμαι από την Κρήτη, όμως είναι έντονος, δηλαδή υπάρχει το αντίπαλο δέος που είναι τα Σέρβια - όπως για παράδειγμα το αντίπαλος δέος είναι στα Χανιά το Ηράκλειο. Οι άνθρωποι μπορεί να διαφοροποιούνται και όντως έτσι είναι γιατί έχει άλλες καταβολές η περιοχή των Σερβίων και άλλες καταβολές η περιοχή του Βελβεντού. Όμως αυτός ο τοπικισμός έχει θετικά στοιχεία αλλά έχει και αρνητικά, δηλαδή δεν έχει μόνο θετικά που σημαίνει ότι νοιάζομαι για τον τόπο μου αλλά μπορεί να έχει και την διάσταση ότι ο τόπος μου θέλω να μείνει κλειστός, αν για παράδειγμα θα μπορούσα να βάλω και σύνορα τότε θα το έκανα. Δεν λέω ότι αυτό εκφράζουν οι άνθρωποι στο Βελβεντό, γιατί έχουν έναν κοσμοπολίτικο χαρακτήρα και αυτό οφείλεται κυρίως στην μετανάστευση. Η επαφή με την Αμερική από τις αρχές του 20ου αιώνα είχε σαν αποτέλεσμα να έχουν κι άλλες εικόνες κι άλλες προσλήψεις, κάτι που σε ένα άλλο χωριό η σε μία άλλη κλειστή κοινωνία αντίστοιχη του Βελβεντού εάν δεν είχαν τέτοια ερεθίσματα, δεν θα το είχαν και δεν θα το έψαχναν. Σίγουρα αγαπούν τον τόπο τους, σίγουρα τον προσέχουν αλλά έχω την αίσθηση ότι τα 3 τελευταία χρόνια με την ιστορία του Καλλικράτη έχουν αρχίσει να κλείνονται επικίνδυνα – επικίνδυνα για εκείνους και όχι για τρίτους. Επικίνδυνα για το ίδιο το χωριό.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

- Ο πατέρας μου ήταν από τα ιδρυτικά μέλη του ΑΣΕΠΟΠ, ήταν από τότε που πρωτοάρχισαν να βάζουν ροδάκινο αλλά μεγαλώνοντας και σε αγροτική οικογένεια τον συνεταιρισμό τον είχαμε δεύτερο σπίτι μας. Οι βελβεντινοί είχαν πάντα το «συνεργάζεσθαι», συνεργάζονταν πάντα όλοι μαζί σε όλα, όπως για παράδειγμα στα σπίτια που τα έφτιαχναν όλοι μαζί - και αυτό είναι κάτι που ισχύει μέχρι σήμερα. Μπορεί τώρα οι δουλειές να άλλαξαν αλλά το συλλογικό πνεύμα και η αλληλεγγύη

υπάρχει σε ό,τι και να κάνουν. Και επειδή αυτό είναι κάτι που το έχουμε πολύ έντονα στην κουλτούρα μας περνάει και στις νεότερες γενιές.

Υπάρχουν πολλά παραδείγματα στην ροή του χρόνου που αναδεικνύουν την συλλογικότητα στην κουλτούρα των βελβεντινών. Για παράδειγμα επί τουρκοκρατίας για τα χωράφια του κάμπου που καλλιεργούσαν οι βελβεντινοί έδιναν και φόρο στον μπέη των Σερβίων, δούλευαν δηλαδή στα χωράφια τους και τα έδιναν στον μπέη. Οι βελβεντινοί όμως έκαναν το εξής: πάνω από το Βελβεντό που ήταν άγονα τα χωράφια και όλο πέτρα – που τελικά δεν ήταν άγονα – έφεραν νερό από το βουνό με τα κανάλια που έφτιαξαν και τον καλλιέργησαν. Μοίρασαν τον κάμπο πάνω από το Βελβεντό ανά γειτονιές ανά 2.5 στρέμματα – όσο μπορούσε να κάνει ένα ζευγάρι βόδια σε μία μέρα – [ενώ σε κάθε διασταύρωση του νερού έκαναν και από ένα εκκλησάκι για να βλέπει ο άλλος την εκκλησία και να μην κλέβει το νερό, γι' αυτό έχουμε και τόσες εκκλησίες στο Βελβεντό]. Στη συνέχεια, είχαν χωρίσει τις καλλιέργειες σε ζώνες δηλαδή υπήρχε ζώνη για λινάρι, καλαμπόκι, φρούτα, καπνό κ.α., οπότε είχαν απ' όλες τις καλλιέργειες και αυτά τα έβαζαν σε ένα 'κενό' καλάθι, όπου το πρώτο μερίδιο το έδιναν πάντα στον ορφανοτρόφο δηλαδή ήταν για τις χήρες και τα ορφανά γιατί και αυτές έπρεπε να ζήσουν με κάποιον τρόπο, ενώ κάθε Κυριακή γινόταν και λειτουργία σε διαφορετικό ξωκλήσι.

Είναι μεγάλο θέμα ο κοινοτισμός στο Βελβεντό γιατί το Βελβεντό έχει έντονο αυτό το αίσθημα το οποίο φυσικά συνδέεται με τον συνεργατισμό. Σε όλα υπάρχει μία σειρά και μία αλληλουχία και όλα ξεκινούν από 4 γενιές πριν μέχρι και που έφτασαν οι βελβεντινοί να κάνουν τον συνεταιρισμό.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 2

- Το συλλογικό πνεύμα υπάρχει πολύ έντονο στην κουλτούρα των βελβεντινών, μεγαλώνουμε μέσα σε αυτό και από παιδιά γνωρίζουμε την έννοια του συνεταιρισμού, μαθαίνουμε ότι η λέξη συνεταιρισμός είναι μία καλή λέξη.

2^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ (ΛΟΓΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ – ΠΟΙΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΕ Η ΙΔΙΑ Η ΙΔΕΑ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙ)

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ο συνεταιρισμός με την μορφή που έχει τώρα ιδρύθηκε το 1958 αλλά υπήρχε από πιο πριν με την μορφή Κοινοπραξίας. Ιδρύθηκε από παραγωγούς, κάποιιοι θα είχαν την αρχική ιδέα, ίσως να ήταν 2-3 άτομα αλλά είναι δύσκολο να βρούμε ποιοι είναι.

Αρχικός σκοπός της ίδρυσης του συνεταιρισμού ήταν να γίνει μία καλύτερη διακίνηση των φρούτων, δηλαδή η ιδέα ήταν να ενωθούν κάποιοι άνθρωποι μαζί για να αποκτήσουν μία πιο μεγάλη εμπορική δύναμη

Πρώην Δήμαρχος Βελβεντού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Αμέσως μετά τον εμφύλιο έστησαν τους συνεταιρισμούς. Ο συνεταιρισμός βέβαια υπήρχε και παλιότερα, από το 1933 αλλά τότε με τον Μεταξά τους είχαν σταματήσει, απαγορευόταν κάθε είδους συνεταιριστική δραστηριότητα και κάθε είδους τέτοια λειτουργία, οπότε είχε μία πλήρη αναστολή, αλλά αν σταματήσεις μία τέτοια δραστηριότητα πολλά πράγματα παγώνουν. Εδώ, λοιπόν, βγαίνει και λίγο η φιλοσοφία ζωής που έχει ο κόσμος. Αμέσως μετά, λοιπόν, τον εμφύλιο και ενώ η Ελλάδα ήταν σκοτωμένη, κι ακόμη υπάρχουν εδώ παλιές μνήμες, οι άνθρωποι αποφάσισαν να συνενωθούν κάτω από την ομπρέλα του συνεταιρισμού. Θέλησαν να κάνουν τον συνεταιρισμό για να μπορέσουν να επιβιώσουν. Ήταν δύσκολα τα πράγματα, οπότε άρχισαν να καλλιεργούν κι έστησαν τον συνεταιρισμό. Συνεργάστηκαν λοιπόν οι πολίτες παρά το κάκιστο ψυχολογικό κλίμα του εμφυλίου. Εδώ καινοτόμησαν κι έκαναν το πρώτο βήμα: σύστησαν τον συνεταιρισμό για να μπορέσουν να οργανώσουν την τοπική παραγωγή και την οικονομία συνεπώς και τον τρόπο που επιβίωναν γιατί υπήρχε μία τεράστια καταστροφή.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Ο συνεταιρισμός ως ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού ξεκίνησε το 1958. Υπήρχε και πιο πριν βέβαια μία ομάδα παραγωγών. Ο συνεταιρισμός όμως είναι ιδρυμένος από το 1958 με αυτήν την επωνυμία και από τότε εμπορεύεται κυρίως ροδάκινα και νεκταρίνια και αν θυμάμαι καλά είμαστε ο 2^{ος} συνεταιρισμός που ιδρύθηκε στην Ελλάδα.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Η αρχή του συνεταιρισμού στον Βελβεντό ξεκίνησε από τη δεκαετία του '50, όταν διαπίστωσαν οι παραγωγοί εδώ ότι μπορούν να διαθέσουν τα προϊόντα τους ενωμένοι πολύ καλύτερα από ότι μπορούσαν να τα διαθέσουν μεμονωμένοι. Έχοντας και μία εμπειρία από τις καλλιέργειες του καπνού παλιότερα που ο καθένας διακινούσε τα προϊόντα του ατομικά με τον έμπορα και ο έμπορας ως γνωστόν ήταν «διαίρει και βασιλεύει», συνειδητοποίησαν ότι ενωμένοι θα μπορούσαν να διαθέσουν τα προϊόντα τους καλύτερα. Στο Βελβεντό ξεκίνησαν διάφορες καλλιέργειες κατά περιόδους, πρώτα υπήρχε ο καπνός μετά μπήκαμε στα φασόλια, έπειτα στη φράουλα και μετά μπήκαμε στα ροδάκινα. Κάθε φορά εγκαταλείπονταν η προηγούμενη

καλλιέργεια, δηλαδή από τη δεκαετία του '30 με '40 ξεκίνησαν τα καπνά, μετά ήταν τα φασόλια κάπως παράλληλα, μετά μόνο τα φασόλια όπου είχαμε βγάλει και μία ποικιλία που την έλεγαν φασόλια βελβεντού. Μετά εγκαταλείφθηκαν τα φασόλια, μπήκαμε στη φράουλα στη δεκαετία του '50 με '60 όπου από εκεί ουσιαστικά ξεκίνησε και ο συνεταιρισμός, δηλαδή το «συνεταιρίζεσθαι» στο Βελβεντό. Με την φράουλα έφτιαξαν εδώ οι άνθρωποι τον συνεταιρισμό όπου είδαν τα ευεργετήματα του συνεταιρισμού και τα πλεονεκτήματα τα στο εισόδημα τους, στους τρόπους καλλιέργειας, στο κόστος καλλιέργειας κ.λ.π. κι έτσι προχώρησαν κι έκαναν τον συνεταιρισμό στο Βελβεντό. Βέβαια το συνεταιριστικό κίνημα στον Βελβεντό ξεκίνησε έτσι από μόνο του, με αγνές προθέσεις και υπάρχει και μία ιδιαίτερη νοοτροπία στον Βελβεντό για το συνεταιρίζεσθαι που δεν θα την βρεις εύκολα κάπου αλλού, δηλαδή είναι πολύ ανεπτυγμένο το πνεύμα του συνεταιρίζεσθαι στο Βελβεντό.

Εργαζόμενος – δάσκαλος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβενδού

- Η αρχή του συνεταιριστικού κινήματος προσδιορίζεται περίπου στις αρχές του 20^{ου} αιώνα γύρω στο 1910-1920, σαν ιδέα και σαν αρχή θα το λέγαμε αλλά κυρίως μεταπολεμικά είχε μεγαλύτερη άνθηση.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Παλιότερα ο Βελβεντός ασχολούταν με καπνά και με λινάρι και τότε βέβαια δεν υπήρχε συνεταιρισμός – έρχονταν εδώ οι έμποροι και έπαιρναν τα καπνά από τον κόσμο με όλα τα επακόλουθα όσον αφορά στην τιμή κ.λ.π. . Ο κόσμος το είδε αυτό κι επειδή ο κόσμος εδώ είναι φυλοσυνεταιριστής, δηλαδή του αρέσει η ομαδικότητα και να βγάξει αποτέλεσμα μέσα από την συνεργασία, ίδρυσε τον συνεταιρισμό. Η ίδρυση, λοιπόν, του συνεταιρισμού ήταν αποτέλεσμα του συλλογικού πνεύματος που είχαν οι βελβεντινοί. Υπήρχε στο Βελβεντό μία κοινωνικότητα, πράγμα το οποίο φαίνεται μέσα από τον θεσμό της εθελοντικής εργασίας για την κατασκευή δημοσίων έργων, και αυτό μετά οδήγησε στη σκέψη για δημιουργία συνεταιρισμών, για να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν καλύτερα στην προώθηση των προϊόντων. Ο πρώτος συνεταιρισμός έγινε με την φράουλα και τα κηπευτικά γύρω στο '50.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Υπάρχουν διάφορες αναφορές για την αρχή του συνεταιριστικού κινήματος αλλά ο,τιδήποτε στοιχείο υπήρχε είχε και σε μία πυρκαγιά στα παλιά γραφεία του

συνεταιρισμού που υπήρχαν την δεκαετία του '80. Κάηκε ένα μεγάλο μέρος του αρχείου και μαζί με αυτά κάηκαν και τα έγγραφα που αποδείκνυαν από πότε είναι ο συνεταιρισμός και ποιες ήταν οι σταδιακές του αλλαγές. Η πρώτη μορφή του συνεταιρισμού ήταν Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός και ήταν ο 2ος συνεταιρισμός που έγινε στην Ελλάδα – κοντά στο 1920. Αυτή η μορφή ίσχυε και μεταπολεμικά όπου παράλληλα με τους πιστωτικούς τότε συνεταιρισμούς άρχισαν να δημιουργούνται και υποτυπώδεις ομάδες διαχείρισης προϊόντων. Τότε ο Βελβεντός ήταν σε ένα μεγάλο κομμάτι καλλιέργεια καπνού και κηπευτικά. Αυτές οι μικρές ομάδες, που στην ουσία ήταν Κοινοπραξίες, είχαν τον ΓΠΕΣΕ σαν ομπρέλα για ο,τιδήποτε ήθελαν να κάνουν αλλά αυτές διαχειρίζονταν το προϊόν τους, δηλαδή ήταν οι παραγωγοί της φράουλας, οι παραγωγοί της τομάτας και υπήρχαν και φασόλια τότε στο Βελβεντό. Αυτές οι ομάδες λειτούργησαν με αυτόν τον τρόπο μέχρι το '50 περίπου και το '58 μαζεύτηκαν όλοι αυτοί και έκαναν τον ΣΕΠΟΠ. Λειτούργησε σαν ενιαίος συνεταιρισμός μέχρι το 1987 όπου και διασπάστηκε, έφυγε μία μικρή ομάδα παραγωγών και πήγε και έκανε έναν συνεταιρισμό δίπλα, τον ΔΗΜΗΤΡΑ. Ιστορικά αυτή είναι η πορεία του συνεταιρισμού στο Βελβεντό.

Πρόεδρος ΤΟΕΒ Βελβενδού

- Αρχικά ήταν ο ΣΕΠΟΠ και 2 Κοινοπραξίες. Όλοι είχαν το ίδιο προϊόν απλά δεν ήταν μέλη ενός συνεταιρισμού. Υπήρχε ένας συνεταιρισμός που είχε τα μέλη του και υπήρχαν και άλλες 2 Κοινοπραξίες που είχαν τα δικά τους μέλη. Διακινούσαν το ίδιο προϊόν όλοι απλά είχαν ξεχωριστές διοικήσεις. Μετά ενώθηκαν όλοι μαζί κι έγινε ένας συνεταιρισμός ο ΑΣΕΠΟΠ.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 2

- Παλιά υπήρχαν 3 συνεταιρισμοί και σιγά σιγά μαζεύτηκαν κι έγιναν ένας συνεταιρισμός, όπου ήταν πολύ καλά. Είχαμε και το super market που ήταν του συνεταιρισμού, απασχολούσε και 5-6 παιδιά δικά μας και παίρναμε από εκεί κάποια πράγματα πιο φθηνά. Τότε όλοι έγραφαν στο τεφτέρι και αυτό το super market βοήθησε αρκετά.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

- Στον Βελβεντό ο κλήρος είναι μικρός, δεν είναι τα μεγάλα χωράφια του κάμπου για να βγάλουν ποσότητα, οπότε έπρεπε κάτι να γίνει για να προωθήσουν τα προϊόντα τους. Πιστεύω ότι ίσως αυτός να ήταν και ένας σημαντικός λόγος που παρακινήθηκαν οι παραγωγοί για να ιδρύσουν τον συνεταιρισμό.

3^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΠΩΣ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ένωση κάποιων ανθρώπων έχοντας ως σκοπό την καλύτερη διακίνηση προϊόντων αποκτώντας μεγαλύτερη εμπορική δύναμη.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Συνεταιρισμός θα πει το εξής: είναι μία ομάδα ανθρώπων οι οποίοι συνεργάζονται μεταξύ τους ουσιαστικά και δη μιουργεί όλο αυτό που βλέπεις το οποίο δεν αξιολογείται πλέον χρηματικά: αυτό θα πει συνεταιρισμός. Και από εκεί και πέρα στο ότι ακολουθούνται κάποιοι κανόνες ίσοι απέναντι σε όλους...

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Συνεταιρισμός είναι μία ένωση προσώπων. Στον ΑΣΕΠΟΠ, δηλαδή μαζευτήκαν 400 άνθρωποι κι έχουν από κοινού μία επιχείρηση, γιατί είναι επιχείρηση - είναι παραγωγική μονάδα με απώτερο σκοπό την καλύτερη διαχείριση του προϊόντος τους. Δηλαδή ο συνεταιρισμός σε εμάς κάνει καθαρά διαχείριση για λογαριασμό των παραγωγών. Δεν υπάρχει το αλισβερίσι μεταξύ διοίκησης και παραγωγού σαν να είναι κάτι διαφορετικό. Αυτό εδώ το πράγμα ανήκει σε 400 άτομα όπου αυτοί οι 400 εκλέγουν κάθε 4 χρόνια 9 ανθρώπους για να τους εκπροσωπούν εδώ μέσα και όλο αυτό θα πρέπει να λειτουργεί όσο το δυνατόν πιο συνετά με λιγότερα λειτουργικά έξοδα και με την καλύτερη δυνατή τιμή της αγοράς για να μπορέσει να είναι το εισόδημα του παραγωγού όσο γίνεται καλύτερο. Αυτό είναι ο συνεταιρισμός. Ο συνεταιρισμός θεωρούμε ότι είναι το σπίτι του καθενός. Η μεγαλύτερη μας περιουσία: αυτό είναι ο συνεταιρισμός.

Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Συνεταιρισμός είναι συνεργασία σε όλα τα επίπεδα. Αν θες να παράγεις προϊόντα, γιατί τα πάντα μπορείς να παράγεις και να είναι και καλά και όμορφα, το θέμα είναι τί θα τα κάνεις και πώς θα τα διαθέσεις. Μόνο με συνεταιρισμό μπορείς και με τίποτε άλλο. Μόνος του κάποιος μπορεί να είναι μαναβάκη δεν μπορεί να παράγει ποσότητες και να τις διαθέσει κιόλας. Δεν μπορεί να διανοηθεί ο βελβεντινός να παράγει χωρίς συνεταιρισμό. Τέλος.

Παραγωγός Συνεταιρισμού Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Συνεταιρισμός είναι μία ομάδα ανθρώπων - να είναι όλοι μία γροθιά ενωμένοι. Να λέει ο καθένας την γνώμη του, να ακούει τον άλλον αλλά να μην προσπαθεί να περάσει το δικό του και όταν κάποιος είναι λάθος και κάποιος σε διορθώνει πρέπει τουλάχιστον να μην το παίρνεις εγωιστικά. Αυτό είναι συνεταιρισμός, γιατί όταν πας εγωιστικά τότε διαλύεται ο συνεταιρισμός. Και φυσικά όλα αυτά ξεκινούν από το Συμβούλιο, πρέπει το Συμβούλιο να κρατά ενωμένους τους παραγωγούς - και το Συμβούλιο το διαλέγουν οι συνεταιριστές.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 1

- Συνεταιρισμός είναι ένας φορέας ο οποίος έχει δημιουργηθεί από κάποιους ανθρώπους για να διοχετεύονται καλύτερα τα προϊόντα τους στην αγορά, πιο οργανωμένα θα λέγαμε, έχοντας περισσότερη ποσότητα για να έχουν καλύτερη διάθεση στην αγορά και να πετυχαίνουν καλύτερες τιμές.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 2

- Συνεταιρισμός είναι το καλύτερο απ'όλα, αλλά συνεταιρισμοί υπάρχουν πολλοί στην Ελλάδα, λίγοι όμως είναι αυτοί που είναι ενωμένοι και υγιείς. Οι πιο πολλοί είναι συνεταιρισμοί σφραγίδα, έχουν μόνο το όνομα, πήραν και κάποια χρήματα από το κράτος και από επιδοτήσεις και δεν λειτουργούν τίποτα.

Διευθύντρια Λυκείου και μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού

- Ποιο είναι τώρα το σπουδαίο στο Βελβεντό: πέρασαν περίοδοι που ζητούσαν τον τουρισμό που είναι το εύκολο πράγμα αλλά δεν σταμάτησαν να καλλιεργούν τη γη τους. Πριν 7 χρόνια περίπου, ονειρεύτηκαν να κάνουν ένα χιονοδρομικό κέντρο που τελικά αυτό αποδείχτηκε μία σαπουνόφουσκα και εκ των υστέρων υπήρξαν και άνθρωποι που είπαν ότι δεν μπορούν να κάνουν χιονοδρομικό κέντρο γιατί υπάρχουν x χιονοδρομικά κέντρα στην Ελλάδα που δεν μπορούν να συναγωνιστούν την Ελβετία, δηλαδή υπάρχει αυτό το τουριστικό προϊόν αλλού. Παρ'όλα'υτά οι άνθρωποι ονειρεύτηκαν σε αυτό, όμως δεν είπαν να βάλουν το ένα πόδι πάνω στο άλλο γιατί αύριο θα υπάρχει το χιονοδρομικό κέντρο οπότε ας εγκαταλείψω την γη. Αυτό είναι το αξιοθαύμαστο στο Βελβεντό, όπως επίσης και το γεγονός του σοβινισμού που τους έχει οδηγήσει στο να θέλουν να κάνουν ένα καλό και ποιοτικό προϊόν.

Μέλος Γυναικείου Αγροτικού και Βιοτεχνικού Συνεταιρισμού Βελβενδού

- Συνεταιρισμός σημαίνει όλοι μαζί, εμείς και όχι εγώ, είναι κάτι που προσπαθώ να το περάσω και στα παιδιά μου, όχι μόνο σαν ιδέα αλλά και σαν δουλειά και γενικά να το εφαρμόζω και στη ζωή μου. Ο συνεταιρισμός δεν είναι μόνο η δουλειά και η επιχείρηση αλλά είναι και η όλη ιδέα. Η ιδέα ότι βρίσκεσαι σε μία ομάδα, που ομάδα σημαίνει ότι σκέφτομαι και τον διπλανό μου.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

- Συνεταιρισμός θα πει δουλεύουμε όλοι μαζί για όλους, προσφέρουμε για να γίνει αυτό ανταποδοτικό προς εμάς, αυτή είναι η φιλοσοφία του συνεταιρισμού. Επειδή είμαστε 3 οινοποιεία στην περιοχή και πάρα πολλοί αμπελουργοί θα ήθελα κάποια στιγμή να δημιουργήσουμε μία ομάδα παραγωγών. Μόνο που αυτό είναι λίγο δύσκολο γιατί άλλαξαν και τα χρόνια και αυτό για να γίνει θέλει μία ηγετική μορφή ώστε να τραβήξει μπροστά. Και είναι σημαντικό το γεγονός ότι σαν ομάδα παραγωγών θα έχουμε προτεραιότητα ώστε να μπούμε σε κάποια προγράμματα, δηλαδή όλο αυτό θα είναι προς όφελος μας.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 2

- Ο συνεταιρισμός είναι μία δύσκολη λέξη αλλά έχει μία πολύ καλή έννοια, τουλάχιστον στο Βελβεντό, και παρά το γεγονός ότι υπάρχουν πολλοί που θέλουν να την αποδυναμώσουν γιατί δεν τους συμφέρει να υπάρχουν συνεταιρισμοί. Συνεταιρισμός θα πει, μία ομάδα παραγωγών που συνεργάζεται, με όλα τα υπέρ και όλα τα κατά. Ο συνεταιρισμός περικλύει ένα σύνολο ιδεών που πρέπει να αποδεχτείς.

4^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΠΟΙΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΕ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΓΘΗΚΕ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Επειδή ο Βελβεντός είναι και λίγο απομονωμένος σε σχέση με άλλες περιοχές της Ελλάδας ήταν πιο εύκολο να συσπειρωθεί ο κόσμος.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Το συλλογικό πνεύμα που χαρακτηρίζει την κοινωνία του Βελβεντού δεν αναπτύχθηκε τώρα ξαφνικά και θα σου δώσω ένα παράδειγμα που αφορά και τους

συνεταιρισμούς. Όταν λοιπόν η χώρα μας είχε σκοτωθεί από τον εμφύλιο, ειδικά από το 1946 και μετά που γινόταν της κακομοίρας σε όλη την Ελλάδα, το ίδιο είχαμε κι εδώ, δηλαδή ατελείωτα θύματα και παρατάξεις και φατρίες. Τελοσπάντων όταν τελειώνει ο εμφύλιος το λογικό σε μία κοινωνία μικρή είναι αυτή η αντίθεση να κρατούσε για πολλά χρόνια. Εδώ όμως λειτούργησαν διαφορετικά. Εδώ αμέσως μετά τον εμφύλιο μαζεύτηκαν οι άνθρωποι κι έστησαν τον συνεταιρισμό.

Εργαζόμενος – δάσκαλος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβεντού

- Στους συνεταιρισμούς οφείλουμε και το γενικότερο πνεύμα της συλλογικότητας όλων μας. Από εκεί ξεκίνησε και μετά επεκτάθηκε στους πολιτιστικούς φορείς, αθλητικούς κ.α. .

Διευθύντρια Λυκείου και μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβεντού

- Η κοινωνία του Βελβεντού είναι μία κλειστή κοινωνία με τα καλά της και με τα κακά της. Βέβαια αν έχεις ζήσει σε κλειστή κοινωνία κάποια πράγματα σου αρέσουν αλλά όταν περνάει κάποιο χρονικό διάστημα σταματούν να σου αρέσουν. Οι άνθρωποι εδώ «αγκαλιάζουν» τον ξένο που έρχεται αλλά νομίζω ότι σε αυτό υπάρχει ένα όριο και αυτό γενικά συμβαίνει σε όλες τις κλειστές κοινωνίες, δεν είναι κάτι το διαφορετικό. Τώρα γιατί είναι μία ιδιαίτερη περίπτωση το Βελβεντό;;; Είναι μία ιδιαίτερη περίπτωση γιατί οι άνθρωποι επειδή είναι απομακρυσμένοι από το κέντρο είναι λίγο «απομονωμένοι» λόγω της γεωγραφικής τους τοποθεσίας και αυτό που φρόντισαν να κάνουν είναι να είναι πολύ εργατικοί και πολύ νοικοκύρηδες και αυτό είναι κάτι που φαίνεται στον τόπο - κι έτσι με αυτόν τον τρόπο ανέπτυξαν το συνεταιριστικό κίνημα και αναπτύχθηκαν και οι ίδιοι προσωπικά.

Στην προκειμένη περίπτωση λόγω της απομόνωσης ήταν πιο εύκολο να συσπειρωθούν αλλά έχω την εντύπωση ότι είναι και λίγο μύθος γιατί αυτό που συμβαίνει στην υπόλοιπη ελληνική κοινωνία συμβαίνει κι εδώ. Αυτό που θέλω να πω είναι ότι το γεγονός ότι έχουμε μία συνοχή και μία συλλογικότητα νομίζω ότι πολλές φορές είναι επιφανειακό και δεν είναι ουσιαστικό. Συλλογικότητα και εθελοντισμό το Βελβεντό έχει να επιδείξει και μάλιστα εθελοντισμό που δεν έχει καμία σχέση με τον σημερινό εθελοντισμό, δηλαδή είναι από τα χωριά που την δεκαετία του '50 άνοιγαν οι άνθρωποι εθελοντικά δρόμους. Το γεγονός ότι έφτιαξαν μόνοι τους το αρδευτικό σύστημα είναι πολύ σημαντικό, γιατί την δεκαετία του '50 που τους βρήκε και ένα δεύτερο κύμα μετανάστευσης όπου έφυγαν πολλοί για την Αυστραλία και την Γερμανία, ενώ με το πρώτο κύμα στην αρχή του αιώνα είχαν φύγει πολλοί για Αμερική, τα χρόνια ήταν πολύ δύσκολα και το χωριό πέρασε πάρα πολύ δύσκολα

ειδικά μέσα στον εμφύλιο. Ήταν ένα από τα χωριά που η πλειοψηφία ήταν με τους αντάρτες αλλά κυρίως επειδή το χωριό ήταν μοιρασμένο είναι αξιοθαύμαστο το πώς μπόρεσαν να συμβιώσουν, δηλαδή γειτόνισσα με γειτόνισσα που η μία μπορεί να ήταν με τον Εθνικό Στρατό και άλλη με τους αντάρτες και παρ' όλα' αυτά πάνω σε αυτήν την λογική στήθηκαν οι συνεταιρισμοί. Σε τελική ανάλυση, αυτό είναι το αξιοθαύμαστο με το Βελβεντό ότι τότε τα πολιτικά πάθη ήταν πολύ έντονα αλλά ο συνεταιρισμός δεν στήθηκε από την μία πλευρά αλλά και από τις δύο, δηλαδή το '50 που στήσανε τον συνεταιρισμό, τον έστησαν άνθρωποι που ήταν και από διαφορετικές πολιτικές τοποθετήσεις γιατί ήταν έντονα εκείνη την εποχή τα πολιτικά πάθη. Αυτό, όμως δεν τους εμπόδισε να συνεργαστούν για το καλό του τόπου τους.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

- Ο συνεταιρισμός είναι ο κινητήριο μοχλός για το Βελβεντό και όλο αυτό το συνεργάζεσθαι που βγάζει ο συνεταιρισμός περνάει και μέσα μας, αυτό που βγάζει ο συνεταιρισμός το “όλοι μαζί” περνάει μέσα στον καθένα ξεχωριστά και τελικά μας χαρακτηρίζει και συλλογικά σαν κοινωνία. Είναι δηλαδή το συλλογικό πνεύμα που υπάρχει στην κουλτούρα μας και αποτέλεσμα ήταν η δημιουργία του συνεταιρισμού και όλων των υπόλοιπων συλλογικοτήτων και τελικά όλο αυτό ανατροφοδοτείται από την μία πλευρά στην άλλη.

5^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΤΙΘΕΤΑΙ ΕΝΑΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ: ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΣΤΗ ΡΟΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Στόχος αποτελεί η όσο το δυνατόν καλύτερη διακίνηση του προϊόντος. Ξεκίνησε ο συνεταιρισμός και η κύρια καλλιέργεια έγινε το ροδάκινο με την πάροδο των χρόνων σιγά - σιγά. Αρχικά, την δεκαετία του '60 ίσως και πιο πριν η κύρια καλλιέργεια εδώ ήταν η φράουλα, απλά εγκαταλείφθηκε με τα χρόνια και άρχιζαν να φυτεύονται ροδακινιές. Η φράουλα ήταν πάρα πολύ ευαίσθητο φρούτο, ήθελε πολύ κόπο και φαντάζομαι ότι θα έτυχαν και κάποιες συνεχόμενες χρονιές ανάποδες οπότε εγκαταλείφθηκε. Τώρα η κύρια καλλιέργεια είναι το ροδάκινο κι έχει συνεχώς αυξητικές τάσεις, δηλαδή φυτεύονται συνεχώς νέα δέντρα και η παραγωγή αναμένεται να μεγαλώσει πολύ τα επόμενα 2-3-4 χρόνια.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Το 1960 – 1961 υπήρχε πολύ φτώχεια γενικώς στην χώρα. Εδώ ήταν το αγροτικό εισόδημα τότε και δεν είχαν ροδάκινα και μήλα, καπνά είχανε και φράουλες. Όταν ήρθε η λίμνη το 1974 άλλαξε το μικροκλίμα στην περιοχή, αυξήθηκε η υγρασία και η φράουλα πλέον δεν μπορούσε να ανταπεξέλθει, σάπ ιζε. Έτσι κατήργησαν την φράουλα και έβαλαν ροδάκινα. Τότε δηλαδή ο συνεταιρισμός δραστηριοποιούταν στα καπνά και στις φράουλες και υπήρχε και γιορτή φράουλας τότε.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Πριν το ροδάκινο υπήρχε η φράουλα και τα καπνά αλλά οι καλλιέργειες αυτές είναι πολύ δύσκολες και ουσιαστικά εμφανίστηκαν τα ροδάκινα, είχαν μία καλή ροή και έμειναν. Δεν μπορώ να είμαι και απόλυτα σίγουρος γι'αυτά γιατί εγώ όταν γεννήθηκα δεν θυμάμαι καν να υπήρχε φράουλα στον συνεταιρισμό, είναι μόνο από διηγήσεις που έχω ακούσει.

Είναι γεγονός ότι έχουν μειωθεί οι παραγωγοί στον συνεταιρισμό τα τελευταία χρόνια κι έχουν αυξηθεί τα στρέμματα. Ο λόγος που συμβαίνει αυτό είναι γιατί έχουν αλλάξει οι απαιτήσεις και οι ανάγκες της εποχής σε σχέση με την γεωργία. Για παράδειγμα την δεκαετία του '80 θεωρούταν μεγαλοπαραγωγός ένας παραγωγός ο οποίος είχε 50 τόνους ροδάκινα, τότε ήταν από τους μεγαλύτερους, ενώ τώρα εάν δεν φτάσεις τους 150 τόνους δεν θεωρείσαι μεγαλοπαραγωγός. Στην ουσία δεν φτάνει το εισόδημα σου για να ζήσεις. Με 50 τόνους ροδάκινα δεν φτάνει το εισόδημα σου για να ζήσεις αποκλειστικά από την γεωργία. Αυτοί τουλάχιστον που ασχολούνται αποκλειστικά με την γεωργία δίνουν έμφαση στο να αυξήσουν το τονάζ.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ενώ ο συνεταιρισμός ξεκίνησε με την φράουλα, κάποια στιγμή η φράουλα είχε αρχίσει να μην αποδίδει το αναμενόμενο εισόδημα - δηλαδή έπεφταν οι τιμές της και έπαιξαν ρόλο και τα καιρικά προβλήματα, γιατί είναι ένα ευαίσθητο προϊόν και καλλιεργούταν υπαίθρια. Έτσι κου ράστηκε ο κόσμος και κάποιοι πρωτοπόροι πιλοτικοί ξεκίνησαν τότε να κάνουν μία άλλη καλλιέργεια. Έψαχναν μία άλλη καλλιέργεια δυναμική, γιατί πάντα το Βελβεντό ασχολούνταν με τις δυναμικές καλλιέργειες, δεν είχαμε δηλαδή σιτηρά, καλαμπόκια κ.λ.π. . Ξεκίνησαν, λοιπόν, μία δυναμική καλλιέργεια κυρίως με το ροδάκινο, βλέποντας και κάποιες άλλες περιοχές, τις αποδόσεις που είχαν αλλά και τις κατάλληλες κλιματολογικές συνθήκες και το μικροκλίμα του Βελβεντού που ευνοούσε τη συγκεκριμένη καλλιέργεια και μετά από 5-6 χρόνια που αποδείχθηκαν τα πιλοτικά πρώτα κτήματα, πραγματοποιήθηκε μία

στροφή κι έγινε ομαδική πλέον η καλλιέργεια του ροδακίνου κυρίως - και του μήλου. Αυτό μπορούμε να πούμε ότι ξεκίνησε από το '70 και μετά. Στην αλλαγή της καλλιέργειας από την φράουλα στο ροδάκινο έπαιξε ρόλο το πρώτο αρδευτικό σύστημα που έγινε μετά το 1973 που είχε επίπτωση πλέον εντατικά και συστηματικά στην καλλιέργεια του ροδακίνου, γιατί αυτές είναι καλλιέργειες που έχουν απαίτηση σε νερό. Πριν το αρδευτικό ποτίζαμε με τα νερά των Πιερίων, όταν όμως έγινε το αρδευτικό ποτίσαμε σχεδόν το 70-80% όλης της διαθέσιμης έκτασης κι έτσι έδωσε ώθηση στην επέκταση της ροδακινοκαλλιέργειας. Τώρα έχουμε φτάσει σε ένα σημείο ανάπτυξης που ο κόσμος ενώ θέλει να επεκταθεί δεν μπορεί να το κάνει γιατί δεν υπάρχουν διαθέσιμα εδάφη.

Εργαζόμενος – δάσκαλος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβεντού

- Η ροδακινιά είναι ένα δέντρο πολύ απαιτητικό και χωρίς την άρδευση δεν θα υπήρχε αυτή η ανάπτυξη της ροδακινιάς. Βέβαια ροδακινιές υπήρχαν και πριν το '74 που έγινε η λίμνη, ξεκίνησε από το '50 περίπου η εισαγωγή της ροδακινιάς και άρχισε να αντικαθιστά κάποιες άλλες καλλιέργειες που ήταν παλιότερα, όπως: καπνά, φράουλα, φασόλια, λινάρι και παλιότερα μεταξοσκώληκας. Όταν ήταν εδώ η περίοδος του μεταξοσκώληκα σχεδόν κάθε σπίτι είχε ένα δωμάτιο που είχε μέσα τον μποτίνιο – τοπική λέξη για τον μεταξοσκώληκα και από αυτήν την περίοδο έχει μείνει και η εξής φράση στο Βελβεντό: «Κοίταξε καλά να μην χαλάσουμε τον μποτίνιο» που λεγόταν όταν γινόταν κάποια αφιμαχία και σήμαινε να μην τσακωθούμε. Γι' αυτό κι εκείνη την περίοδο, δηλαδή αρχές του 20^{ου} αιώνα είχε και πάρα πολλές μουριές στο Βελβεντό. Στη συνέχεια, η λίμνη ολοκληρώθηκε το '74 αλλά ροδακινιά υπήρχε από το '50 περίπου, απλά υπήρχαν λιγότερα στρέμματα, και το '80 που άρχισε να μπαίνει η μηχανοκίνηση στον κάμπο του Βελβεντού έγινε η κύρια καλλιέργεια. Στην ουσία από το '80 και μετά που ήταν η μεγάλη ανάπτυξη στην τεχνολογία και αγοράστηκε μηχανολογικός εξοπλισμός από πολλά προγράμματα μέσω της ΕΟΚ. Έτσι έγινε μία εκμηχανοποίηση της γεωργίας στο Βελβεντό και η ροδακινιά μπήκε σιγά σιγά ως κυρίως προϊόν. Καμία καλλιέργεια δεν μπήκε απότομα ώστε να εξαφανίσει μία άλλη, όλες γίνονταν σταδιακά. Προφανώς κάποιοι αγρότες ξεκίνησαν να βάζουν ροδακινιές και επειδή ήταν περισσότερο αποδοτική και λιγότερο απαιτητική ως προς τις φροντίδες, τελικά καθιερώθηκε. Η λίμνη ήταν που έπαιξε τον καθοριστικό ρόλο για την καθιέρωση της ροδακινιάς, δηλαδή από εκεί που καλλιεργούσαν οι αγρότες 2-3 στρέμματα παλιότερα, το 2.000 ο μέσος κλήρος πρέπει να ήταν γύρω στα 15 στρέμματα, άρα τριπλασιάστηκε ο κλήρος. Το μικροκλίμα παρότι έχει αλλάξει με την κατασκευή της λίμνης δεν πιστεύω ότι έπαιξε κάποιο ρόλο στην αλλαγή της καλλιέργειας. Το μικροκλίμα όμως σίγουρα έχει αλλάξει από την ύπαρξη της λίμνης

και αυτό έχει θετικά αλλά και αρνητικά στοιχεία. Στα αρνητικά είναι η αύξηση της υγρασίας και οι ομίχλες για μεγάλο χρονικό διάστημα και στα θετικά είναι ότι το κλίμα έγινε λίγο πιο ήπιο και οι θερμοκρασίες δεν είναι τόσο ακραίες. Το 2.000 έγινε μία προσπάθεια να μπουν ελιές ως συμπληρωματικό εισόδημα, όχι για να αντικαταστήσει τα ροδάκινο και τα μήλα αλλά ως συμπλήρωμα, γιατί η ελιά μαζεύεται αργότερα και δεν έχει τόσες πολλές απαιτήσεις. Το 2003 όμως έκανε μία φοβερή παγωνιά και η θερμοκρασία στο Βελβεντό έφτασε τους -20 βαθμούς. Φυσικά τότε δεν έμεινε ούτε ροδάκινο αλλά ούτε και ελιά και από τότε δεν ξαναέβαλαν.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο πρώτος συνεταιρισμός έγινε με την φράουλα και ο Βελβεντός τότε ήταν ξακουστός για την φράουλά του, αλλά επειδή ήταν υπαίθρια παραγωγή με όλα τα αρνητικά και τα προβλήματα που είχε αυτό το είδος παραγωγής και αναπτύχθηκε συγχρόνως και σε άλλες περιοχές που έβγαζαν καλύτερη ποιότητα, άρχισε σιγά σιγά η φράουλα να εγκαταλείπεται – η τελευταία παραγωγή πρέπει να ήταν το '70 – '75. Παράλληλα άρχισε να επεκτείνεται το ροδάκινο. Το ροδάκινο είναι εντατική καλλιέργεια όπως και η φράουλα αλλά δεν έχει την ευαισθησία της φράουλας και ο Βελβεντός επειδή δεν φοβόταν την δουλειά, δηλαδή οι Βελβεντινοί είναι εργασιομανείς, και επειδή η ροδακινιά έχει μεγάλες απαιτήσεις ήρθαν και παντρεύτηκαν αυτά τα δύο. Βέβαια στο μέλλον δεν ξέρω τι θα γίνει γιατί και το ροδάκινο περνάει και αυτό την κρίση του.

Υπεύθυνος Πωλήσεων Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ο ΑΣΕΠΟΠ στη ροή του χρόνου έχει μετεξελιχθεί αρκετά, δηλαδή έχει γίνει πιο εμπορική επιχείρηση παρότι υπάρχει μέσα το συνεταιριστικό πνεύμα. Είναι πιο πολύ συνεταιριστική, έχει κάνει πιο μεγάλο άνοιγμα στις αγορές και όταν λέω αγορές εννοώ κυρίως του εξωτερικού γιατί στην εσωτερική αγορά ήμασταν πάντα παρόντες, δηλαδή και μέχρι ένα σημείο ο κύριος όγκος των προϊόντων κατευθυνόταν στην εσωτερική αγορά. Τα τελευταία 2 χρόνια υπάρχει μία ισορροπία, 50% εσωτερική αγορά και 50% στο εξωτερικό. Την φετινή χρονιά θα είμαστε πιο εξωστρεφείς γιατί και με την οικονομική κρίση, αναγκαστικά κυνηγάμε αυτό το κομμάτι. Από την άλλη πλευρά, τα τελευταία 9 χρόνια δώσαμε αρκετή έμφαση στο θέμα της διαφήμισης και της προβολής, είναι πλέον αναγνωρίσιμος ο συνεταιρισμός και ο καταναλωτής γνωρίζει ποιοι είμαστε, γνωρίζει το προϊόν αλλά και τί ζητάει, πλέον το προϊόν είναι επώνυμο. Το βασικότερο, δηλαδή είναι αυτό. Επίσης, όσον αφορά στο θέμα των καλλιεργητικών φροντίδων υπάρχει πάντα εξέλιξη, δηλαδή έχουμε φτάσει σε ένα

σημείο να χρησιμοποιούμε όσο το δυνατόν λιγότερα φυτοφάρμακα, ζιζανιοκτόνα και λιπάσματα με ότι αυτό συνεπάγεται για τον παραγωγό αλλά πρωτίστως για τον καταναλωτή. Τα βασικά κομμάτια εξέλιξης του Συνεταιρισμού είναι αυτά τα 3.

Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ο γεωργός είναι ταυτισμένος με τον συνεταιρισμό, έστω κι αν καλλιεργούσε λίγα στρέμματα με ροδάκινα. Ο συνεταιρισμός είναι το ΠΑΝ! Γιατί ο παραγωγός γνωρίζει ότι χωρίς τον συνεταιρισμό δεν μπορεί, τέτοια είναι η κουλτούρα του – η νοοτροπία του – η αγάπη του που λέει ότι όλοι μαζί θα κάνουμε κάτι, μόνοι μας δεν μπορούμε. Αυτός είναι και ο συλλογικός σκοπός του συνεταιρισμού, δηλαδή έζησα τους παλιότερους το πόσο πονάνε αυτόν τον συνεταιρισμό και πόσο τον πονάω κι εγώ. Μπορεί να ήταν μία κουραστική δουλειά αλλά ήταν μία δουλειά που σε γέμιζε και ήταν και τρομερά δημιουργική. Εδώ δημιουργήσαμε πράγματα, αναπτύξαμε πράγματα και τον συνεταιρισμό τον πάμε συνέχεια όλο και πιο πάνω γιατί το πονάς αυτό που θες να κάνεις και έχει βέβαια και αντίκρισμα, δεν κάνεις κάτι στο κενό. Σιγά σιγά χτίζεται κάτι και πολλά πράγματα μπήκαν στο μυαλό των παραγωγών, έγιναν τρόπο ζωής – εφάρμοσαν την ολοκληρωμένη διαχείριση στο Βελβεντό και αυτό το έχουν κατακτήσει.

Πριν από 25 χρόνια, εάν έβγαζε ένας παραγωγός 60 τόνους ροδάκινα θεωρούταν μεγαλοπαραγωγός και όχι απλά έβγαζε λεφτά αλλά του έμεναν και στην άκρη. Τώρα εάν είσαι σε αυτούς τους τόνους θα πρέπει οπωσδήποτε να έχεις κι άλλη δουλειά για να ζεις την οικογένειά σου, δηλαδή για να ζήσει μία οικογένεια μόνο με το αγροτικό επάγγελμα θα πρέπει να είσαι πάνω από 120 τόνους.

Ο συλλογικός σκοπός του συνεταιρισμού είναι η κοινή διαχείριση των προϊόντων, η κοινή ανάπτυξη γιατί ο συνεταιρισμός δεν είναι μόνο να πουλάει, αν ήταν έτσι θα είχε ο καθένας το μαγαζάκι του και θα έφερναν στον συνεταιρισμό τα προϊόντα και θα τα πουλούσαν. Εδώ παίζει ρόλο όλη η διαδικασία η οποία δουλεύει ρολόι. Εδώ το προσωπικό και η διοίκηση γνωρίζει την γενικότερη κατάσταση που ο κάθε παραγωγός μεμονωμένα μπορεί να μην ξέρει. Στον συνεταιρισμό έγινε αναδιάρθρωση ποικιλιών και καλλιεργειών την δεκαετία του '80 και την έκανε από μόνος του, που στην Ελλάδα δεν είχε γίνει κάτι τέτοιο. Συνεργαστήκαμε με Ινστιτούτα, με γεωπόνους, με καθηγητές, κάναμε ταξίδια στο εξωτερικό, οργανώναμε ενημερώσεις κ.α. και εμπλουτίσαμε την γκάμα μας και τις γνώσεις μας.

Πριν από το ροδάκινο ήταν η φράουλα, συνυπήρξαν κιόλας για ένα διάστημα αλλά σταδιακά η φράουλα εγκαταλείφθηκε. Το ροδάκινο είναι πιο εύκολη καλλιέργεια ενώ η φράουλα είναι πιο ντελικάτη. Μετά, επειδή καλλιεργούνταν χρόνια η φράουλα άρχισε να έχει και περισσότερες ασθένειες άρα και περισσότερα προβλήματα χωρίς

να έχουν τα όπλα που έχουν τώρα. Τα φάρμακα είναι δηλητήρια αλλά είναι και όπλα και όταν τα χρησιμοποιείς σωστά δεν κινδυνεύει κανένας. Στην συνέχεια άρχισε να εκμηχανίζεται και η καλλιέργεια, οπότε το ροδάκινο το καλλιεργείς πιο εύκολα με το τρακτέρ ενώ την φράουλα όχι τόσο γιατί θέλει σκάψιμο. Ήταν πιο δύσκολη καλλιέργεια η φράουλα. Στο ροδάκινο μπορούσες να καλλιεργήσεις και πιο πολλά στρέμματα, έγινε και το αρδευτικό και άρχισαν να αναπτύσσονται. Βέβαια προς τα τέλη της δεκαετίας του '70 υπήρξε μία μεγάλη κοιλιά και με το ροδάκινο - για το τί θα κάνουν, γιατί το Βελβεντό είχε μεγάλο αριθμό μεταναστών. Πάντως δεν νομίζω ότι στην εγκατάλειψη της φράουλας έπαιξε ρόλο η κατασκευή του φράγματος. Έχει πιο πολύ υγρασία τώρα αλλά έτσι κι αλλιώς το Βελβεντό είχε υγρασία. Το πιο βασικό για την εγκατάλειψη της φράουλας είναι ότι είναι μία δύσκολη καλλιέργεια ενώ το ροδάκινο είναι εύκολη καλλιέργεια.

Καθηγήτρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Βελβενδού

- Θυμάμαι από μικρό παιδί που ήμουνα που είχαμε συνεταιρισμούς εδώ. Υπήρχε ένας συνεταιρισμός όπου διοχετεύονταν όχι τόσο το ροδάκινο όσο η φράουλα. Μετά έγινε συστηματική η καλλιέργεια του ροδακίνου – καλλιέργειες οι οποίες ήταν πιο συστηματικές και πιο αποδοτικές γιατί η φράουλα ήταν μεν καλό σαν φρούτο αλλά ήταν πολύ ευαίσθητο στην μεταφορά, στην συντήρηση κ.λ.π., υπήρχαν δηλαδή τέτοια προβλήματα. Ο συνεταιρισμός νομίζω ότι παλιότερα ήταν πάνω στη δεξαμενή προς το Μετόχι κι εκεί πήγαιναν τα κεσεδάκια με τις φράουλες με τα ζώα. Μετά αναπτύχθηκαν 2 συνεταιρισμοί, ο ΑΣΕΠΟΠ και ο Δήμητρα αλλά απ'όσο γνωρίζω ο ΑΣΕΠΟΠ είναι ένας από τους μεγαλύτερους συνεταιρισμούς σε κίνηση προϊόντων και αναγνωρισμένος μέσα από ευρωπαϊκά προγράμματα για την ποιότητα των προϊόντων που έχει.

Με το σχολείο έχουμε κάνει και εργασίες που αφορούν στους συνεταιρισμούς ή σε άλλα θέματα που χρειάστηκε να έρθουμε σε επαφή με τους συνεταιρισμούς. Είχαμε κάνει, λοιπόν, μία εργασία πέρυσι με θέμα: νερό- ορθολογική χρήση νερού – πηγές – ποτάμια όπου ήρθαμε σε επαφή με διάφορους παραγωγούς και μας εξήγησαν πώς ζούσαν πριν γίνει το έργο της λίμνης και φυσικά ακό μη και ιστορικά πώς εξελίχθηκαν μέχρι και σήμερα όπου και πάλι πήγαμε στους συνεταιρισμούς για να μας πουν πώς πότιζαν παλιά και πώς ποτίζουν σήμερα γιατί παλιότερα είχαν άλλες καλλιέργειες. Στη σύγχρονη εποχή έχουμε πιο πολλά ροδάκινα γιατί έχουμε νερό ενώ παλιότερα δεν είχαμε. Είχαμε σιτάρι, λινάρι, καρπούζια, πεπόνια κ.α. . Φυσικά τότε ήταν πιο δύσκολα τα πράγματα γιατί πολλά προϊόντα δεν μπορούσαν να τα διοχετεύσουν από το ποτάμι στις αγορές της Κοζάνης κ.α. γιατί ήταν μακρινές οι αποστάσεις και για να τα πάνε εκεί υπήρχε φυσική φθορά και χαλούσαν τα προϊόντα.

Πολλές φορές δεν μπορούσαν να τα πουλήσουν την ίδια μέρα και μετά χαλούσαν γιατί δεν είχαν και ψυγεία τότε για να τα συντηρήσουν, άρα τα πετούσαν με αποτέλεσμα αυτό να έχει περισσότερο κόστος και λιγότερο κέρδος.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Στην αρχή είχαμε κάποια οικονομικά προβλήματα, αφού ξεκινήσαμε από το μηδέν. Σταδιακά όμως και με την σωστή διαχείριση όλα αυτά ξεπεράστηκαν. Πέρασαν και πολλά Συμβούλια, άλλα ήταν καλά και άλλα ήταν χειρότερα αλλά προς το παρόν έχουμε καλό συμβούλιο και όλα τα πράγματα θέλουν κατά βάση σωστή διαχείριση, προς το παρόν ο συνεταιρισμός είναι σε καλό δρόμο και πάμε καλά.

Εγώ προσωπικά είμαι πολύ ευχαριστημένος από τον συνεταιρισμό. Πάντα σε έναν συνεταιρισμό ή σε μία επιχείρηση που είναι πολλά άτομα, θα είναι και κάποιοι που θα είναι δυσαρεστημένοι, ένα μικρό ποσοστό που δεν θα φταίνει πάντα αυτοί αλλά είναι και μερικοί οι οποίοι το παιδεύουν αυτό. Προσωπικά είμαι πολύ ευχαριστημένος από τον συνεταιρισμό.

Αυτού του είδους η δυσαρέσκεια από κάποια άτομα πιστεύω ότι είναι λόγω προσωπικών συμφερόντων, π.χ. ένας συνεταιρισμός τώρα για να κρατηθεί πρέπει να δουλεύει κάποιο έκτακτο προσωπικό οπότε αν εγώ είμαι στο Συμβούλιο μπορεί να απαιτώ να πάρω την γυναίκα μου ή εσένα για δουλειά κι εσύ μπορεί να μην μπορείς να ανταπεξέλθεις αλλά σώνει και καλά επειδή εγώ είμαι μεγαλοπαραγωγός πρέπει να γίνει έτσι. Εντάξει, πάντα υπάρχουν τα συμφέροντα και είναι κάποιοι που τα κοιτάνε. Ο συλλογικός σκοπός του συνεταιρισμού είναι να πάει καλύτερα και όταν πάει καλύτερα τότε πάνε καλύτερα και οι παραγωγοί και είναι ευχαριστημένοι, εάν δεν πάει καλά ο συνεταιρισμός τότε κανείς δεν είναι ευχαριστημένος. Τα πράγματα όμως όπως έγιναν τώρα είναι πολύ δύσκολα και δεν είναι για λάθη, γι' αυτό και πρέπει να υπάρχει σωστή διαχείριση. Τώρα πια επειδή έχουν αλλάξει οι καταστάσεις είναι πολύ θετικό το γεγονός ότι και οι 2 συνεταιρισμοί έχουν μέσα νέους ανθρώπους που μπορούν να ανταπεξέλθουν καλύτερα στις συνθήκες.

1^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΚΥΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΟΪΟΝ.

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ροδάκινο και νεκταρίνι είναι ο κύριος όγκος, έχουμε από όλα τα φρούτα και μήλα, δαμάσκηνα, κεράσια απλά είναι σε μικρότερες ποσότητες, λίγες. Έχουμε και συνεργασίες και με άλλες περιοχές της Ελλάδας που μας φέρνουν τα φρούτα τους,

κάποια φρούτα που εμείς έχουμε σε μικρότερες ποσότητες ή δεν έχουμε καθόλου. Δηλαδή τα δικά μας προϊόντα είναι περίπου 9.000.000 κιλά και στο σύνολο μαζί με αυτά που διαχειριζόμαστε και από άλλες περιοχές είναι περίπου 12.000.000 κιλά.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Εδώ παράγονται υπερπολλαπλάσια ροδάκινα, μήλα, δαμάσκηνα λίγα, αχλάδια κ.α., κυρίως όμως ροδάκινα και σύμφωνα με μία αρθρογραφία από μία εφημερίδα που έκανε έρευνα: το βελβεντινό ροδάκινο είναι το καλύτερο ροδάκινο της Ευρώπης. Η δική μου άποψη είναι η εξής: 1) Πιστεύω ότι η συνεταιριστική ιδέα θα υπάρχει στο Βελβεντό για πάρα πολλά χρόνια, ο συνεργατισμός που είναι στην ουσία η κεντρική ιδέα που διαπερνά τον κόσμο γι' αυτήν την συλλογική δραστηριότητα η οποία έχει από αποτέλεσμα όταν γίνεται μέσα απ' ό τους συνεταιρισμούς. Άρα λοιπόν η συνεταιριστική ιδέα θα υπάρχει εδώ για πολλά χρόνια, είναι βίωμα και παλιά παράδοση. Είναι και ανάγκη εξάλλου, δηλαδή πρέπει να υπάρχει και ένα τοπικό εισόδημα, τα χωράφια είναι εδώ και ο κόσμος πρέπει τουλάχιστον να τα αξιοποιεί. Τώρα βήματα για ανάπτυξη ξέρω ότι κάνουν, κάθε χρόνο μπαίνουν και σε καινούριες επενδύσεις, κάνουν επεκτάσεις, καινούριους θαλάμους με καινούριες τεχνολογίες για να παραμένουν τα προϊόντα που δεν πουλιούνται άμεσα αλλά σε μία βδομάδα ή δυο, πολ' λές φορές και επίτηδες για να πιάσουν καλύτερες τιμές, τα φυλάγουν εκεί, καινούρια και σύγχρονα διαλογητήρια κ.λ.π., αλλά όλα αυτά είναι βήματα για να μπορούμε να έχουμε και καλύτερο προϊόν και να μπορούμε να το διαθέτουμε και με καλύτερους όρους και σε καλύτερες τιμές. Από εκεί και μετά βλέπω αυτή τη συνεργασία που κάνουν, αξιοποίηση ή μάλλον απ' όπου με εκμετάλλευση των φρούτων των άλλων περιοχών για να μπορέσουν να περπατήσουν οπότε δίνουν δουλειά, πρόσκαιρη μεν - εποχιακή, σε πολλές γυναίκες και αφήνουν και κάποια έσοδα στους συνεταιρισμούς. Τώρα για πρότυπες καλλιέργειες υπάρχει ένα θέμα, εάν πούμε ότι αλλάζουμε τις καλλιέργειες εδώ από ροδάκινα και τις κάνουμε π.χ ακτινίδια που είχε ξεκινήσει αυτό κάποτε και το λέω σαν παράδειγμα, χύθηκαν πάρα πολλοί να βάλουν - μπήκαν και πολλά στρέμματα ακτινίδια και αποδείχθηκε μετά από 4-5 χρόνια ότι το κλίμα δεν το σήκωνε το ακτινίδιο, κάποιες έκτακτες παγωνιές που συμβαίνουν 3-4 φορές τον χειμώνα τα κατέστρεψε. Αυτό σήμαινε ότι έπρεπε οι συνεταιρισμοί να έχουν ένα πειραματικό αγρόκτημα και να κάνουν δοκιμή, να δοκιμάζουν δηλαδή τον άσι, που είναι ένα καινούριο μήλο - μία μορφή αχλοδόμηλου, να το δοκιμάσουν αυτό το προϊόν και να δουν αν στέκει στο τοπικό μικροκλίμα. Αλλά αυτό θα μπορούσε να γίνει με τον εξής τρόπο: σ' ένα τοπικό αγρόκτημα που θα είναι υπό την ευθύνη του συνεταιρισμού με γεωπόνους,

εάν όντως αντέχει κ.λ.π. το γενικεύουμε και είναι όντως άλλη μία παραγωγή. Τέτοιο αγρόκτημα έψαχναν οι συνεταιρισμοί και εμείς σαν Δήμος δεν είχαμε τότε χώρο να τους δώσουμε κάπου και όταν συνενώθηκαν οι δή μοι το Υπουργείο Γεωργίας αποφάσισε να δώσει στον ΑΣΕΠΟΠ ένα αγρόκτημα που είναι στις παρυφές των Σερβίων, 100 στρέμματα, τεκμηρίωσαν και την απόφασή τους, τότε ο Σκανδαλίδης ήταν υπουργός και είπε ότι αυτό το πράγμα πρέπει να το πάρει ο συνεταιρισμός και επειδή ήταν μέσα στη περιοχή - άρα το μικροκλίμα που υπάρχει απεικονίζεται σωστά, μπορεί λοιπόν να γίνονται πειραματικές καλλιέργειες εκεί και εφόσον αυτές αποδεικνύονται προσοδοφόρες και ανθεκτικές για την περιοχή να γενικεύεται η καλλιέργειά τους. Όμως, όταν μπήκε το θέμα αυτό, ότ αν πήραν δηλαδή το αγρόκτημα με απόφαση του υπουργού, ο Δήμος Σερβίων σήκωσε τον τόπο γιατί δεν δέχονταν να δοθεί στους βελβεντινούς και όχι μόνο αυτό, αλλά έκαναν και προσφυγή στο Συμβούλιο Επικρατείας για να ακυρωθεί η απόφαση. Αυτό είναι και ένα παράδειγμα που μπορεί να καταλάβει κανείς ότι ε μείς δεν μπορούμε να συμβιώσουμε με τους Σερβιώτες σε μία κοινή πορεία, όταν δηλαδή ένα εντελώς αναπτυξιακό εργαλείο που δίνει μία δυνατότητα για όλη την περιοχή να δοκιμαστεί μία καινούρια καλλιέργεια και να είναι μία αφορμή για να βγάλεις εισόδημα κι αυτό πολεμιέται από τον ίδιο τον αυτοδοικητικό μηχανισμό που διοικεί την περιοχή. Πηγαίνουν στο Συμβούλιο Επικρατείας για να ακυρωθεί αυτή η παραχώρηση του αγροκτήματος και προτιμούν να το έχουν έτσι χέρσο παρά να το δώσουν στον συνεταιρισμό του Βελβεντού, που είναι πρωτοπόρος πανελλαδικά για να κάνει πειραματικές καλλιέργειες. Είναι ένα πρόβλημα.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Το 98% της παραγωγής μας αυτή τη στιγμή είναι ροδάκινα και νεκταρίνια. Έχουμε περίπου 5.500 στρέμματα με τάσεις αύξησης και από εκεί και πέρα έχουμε λίγα μήλα, λίγα δαμάσκηνα κατά καιρούς και κάποιες τομάτες οι οποίες βέβαια είναι σε πολύ μικρές ποσότητες. Το 2^ο δηλαδή προϊόν μετά είναι τα μήλα κι έρχονται κάποια δαμάσκηνα κάποια κυδώνια, κάποια αχλάδια αλλά είναι πολύ λίγα όμως. Το κύριο προϊόν είναι το ροδάκινο και το νεκταρίνι.

Όταν λέω ότι υπάρχουν τάσεις αύξησης εννοώ στρεμματικά. Δεν αυξάνονται οι παραγωγοί αλλά αυξάνονται τα στρέμματα. Ο μέσος όρος ηλικίας πριν μία 7ετία περίπου ήταν τα 55 χρόνια, τώρα είναι τα 45, δηλαδή οι άνθρωποι που έχουν μείνει έχουν αυξήσει τα στρέμματα και τα έχουν καλλιεργήσει και αναμένεται να αυξηθούν περισσότερο στο μέλλον.

Κοντά στο 2000 - 2005 ξεκίνησε μία διαδικασία επέκτασης για να καλλιεργήσουμε και κάτι ακόμα εμείς. Αυτές είναι οι νέες τάσεις, οι πανευρωπαϊκές και πάντα λένε το

εξής: χαρακτηρίζονται περιοχές για το προϊόν που τους χαρακτηρίζει, δηλαδή ξέρουμε ότι από το Βελβεντό θα έρθουν και θα πάρουν ροδάκινα και νεκταρίνια και τελείωσε η υπόθεση. Από τη Άρτα για παράδειγμα θα πάνε να πάρουνε πατάτες, δεν είναι κακό βέβαια το να επεκταθείς και να κάνεις κάτι ακόμα αλλά δεν είχε αποτέλεσμα τελικά αυτό σε εμάς γιατί οι ποσότητες ήταν πολύ μικρές. Εμείς πουλάμε χονδρική δεν πουλάμε λιανική, εντάξει πουλάμε σε κάποιον που θα έρθει να πάρει ένα τελάρο ροδάκινα αλλά δεν είμαστε μανάβικο, πουλάμε ποσότητα. Όταν ο άλλος θέλει να έρθει να φορτώσει κάτι θέλει ποσότητα. Γι' αυτό και κάναμε και τις κινήσεις με τα μήλα που δεν είναι 100 τόνοι είναι 1.000.000 κιλά με τάσεις να ανεβούνε, με τα καστοριανά. Γιατί εμείς ξαφνικά τα κτήματα των μήλων που είχαμε: ήταν παλιά καταρχήν, πολύ μικρή η έκταση – 0,5 στρέμμα ο ένας, 1 στρέμμα ο άλλος -, με 8 ποικιλίες μέσα, παλιές φυτεύσεις 30ετίας, με αποτέλεσμα όλο αυτό να μην τους δίνει κέρδος. Πλέον τα μήλα καλλιεργούνται σε τεράστιες εκτάσεις με συγκεκριμένες – καινούριες ποικιλίες που κατεβάζουν κιλά κ.λ.π. για να έχεις ένα αποτέλεσμα. Κι αυτός ήταν και ο λόγος που κοπήκαν τελικά και τα μήλα από εμάς. Είχαμε κι εμείς 1.500.000 και πάνω μήλα τα οποία πλέον δεν καλλιεργούνται γιατί δεν τους έδινε αποτέλεσμα. Όταν μέσα σε 0,5 στρέμμα έχεις 4 ποικιλίες για να τα ξεδιαλύνεις και να τα μαζέψεις τελικά είναι περισσότερα τα εργατικά από ότι πληρώνεσαι. Ο δικός μας ο στόχος είναι άνθρωποι οι οποίοι θέλουν να καλλιεργήσουν μήλο για παράδειγμα. Στην δικιά μας της περιοχή είναι τέτοια η ορεινότητα που παράγουμε πάρα πολύ καλό golden και όχι τόσο κόκκινο μήλο δυστυχώς. Έτσι λοιπόν, σε αυτούς που θέλουν να καλλιεργήσουν μήλο προσπαθούμε να τους βάλουμε σε αυτό αλλά τουλάχιστον να βάλουν κάποια στρέμματα, δηλαδή να πεις ότι έχεις 5 στρέμματα χωράφι για να βάλεις, για να αξίζει το κόπο και να πάρεις και λεφτά. Και τελικά έχουν μείνει 4-5 παραγωγοί οι οποίοι κάνουν ακριβώς αυτό το πράγμα. Τα λέω αυτά για να εξηγήσω ποιος είναι ο λόγος που τελικά δεν επεκτεινόμαστε και σε άλλη καλλιέργεια ή πολυκαλλιέργεια. Επίσης, η ροδακινιά είναι μία καλλιέργεια η οποία απαιτεί πάρα πολύ χρόνο και κόπο από αρχές Ιανουαρίου μέχρι τέτοια εποχή, δηλαδή Οκτώβρη, που ξεκινάνε οι άνθρωποι να κλαδεύουν, αν το επιτρέψει ο καιρός, από τον Ιανουάριο, ξεκινάμε με ψεκασμούς και φτάνουμε στον Μάιο που πρέπει να αραιώσεις και οι ποικιλίες μας είναι τέτοιες που ξεκινούν από τον Ιούνιο και ακόμη μαζεύουμε ροδάκινα. Δηλαδή δεν αφήνει περιθώριο για να βάλεις κάτι άλλο. Ίσως θα μπορούσαμε να έχουμε κεράσι και αυτό λέμε στον κόσμο: να βάλει κεράσια, τα οποία όμως πέφτουν ακριβώς πάνω στα αραιώματα των ροδακινιών και γι' αυτό δεν βάζει ο κόσμος κεράσια. Είναι συγκυριακά κάποια πράγματα. Για παράδειγμα στην περιοχή του Τυρνάβου, στον κάμπο της Λάρισας τα πράγματα είναι πολύ διαφορετικά. Εκεί έχουν αγλάδια,

ροδάκινα και αμπέλια, αυτό που συμβαίνει όμως είναι το εξής: έχουν ροδάκινα πρώιμα τα οποία ξεκινάνε τον Μάιο και τελειώνουν το πολύ σε 20 μέρες και δεν μπορούν να κάνουν κάτι άλλο γιατί δεν τους βοηθάει το κλίμα, έχουν πολύ ζέστη. Οπότε μετά μπορούν να βάλουν και αχλάδια τα οποία βγαίνουν μέσα στον Αύγουστο και μπορούν να έχουν και αμπέλια κ.λ.π. .

Εμείς εδώ έχουμε 40 ποικιλίες συμπυγμένες, καλλιεργούμε 68. Οι ποικιλίες που υπάρχουν είναι εκατομμύρια αλλά εμείς κοιτάμε να κάνουμε επιλογές και κυρίως να κρατήσουμε τις παλιές ποικιλίες και να μην τις χάσουμε γιατί τελικά θα είμαστε οι μόνοι στην Ελλάδα που πιστεύω ότι θα τις έχουμε στο μέλλον. Κοιτάμε να μην τις χάσουμε γιατί αξίζουν κι εκεί είναι που θα χτυπήσουμε κάποια στιγμή και χτυπάμε και τώρα.

Επίσης, κάποια στιγμή κάναμε μία προσπάθεια να φέρουμε εδώ ακτινίδια, να τα εμπορευτούμε. Όμως αυτό τελικά δεν γίνεται γιατί το ακτινίδιο έχει την ιδιότητα να παράγει αιθυλένιο και αυτό που φοβάται το μήλο είναι το αιθυλένιο. Όσοι έχουν ακτινίδια και μήλα τα αποθηκεύουν σε τελειώς ξεχωριστούς θαλάμους, αυτό είναι το πρόβλημα μας, αλλιώς θα είχαμε φέρει. Βέβαια όλη αυτή η προσπάθεια γίνεται για να βρισκόμαστε μονίμως στην αγορά. Πέρα από το ότι μειώνεται η κοστολόγηση γιατί υπάρχουν και κάποιοι μόνιμοι υπάλληλοι στον συνεταιρισμό που πληρώνονται, κι επειδή τον χειμώνα δεν έχουμε αντικείμενο όσον αφορά στο προϊόν, προσπαθούμε όλο το χρόνο να είμαστε στην αγορά για να μην χάσει από την αγορά γιατί όσο χάνεις σε ξεχνάνε και οι υπόλοιποι.

Αυτό που πραγματικά προσπαθούμε να κάνουμε εδώ σε νέες καλλιέργειες είναι το μήλο και το κεράσι, όσον αφορά στις δενδροκαλλιέργειες, κάτι άλλο δεν νομίζω ότι θα μπορούσε να αποδώσει.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Το βασικό προϊόν του συνεταιρισμού είναι τα ροδάκινα και τα νεκταρίνια σε ποσοστό 90 - 95%, έχουμε ένα ποσοστό 5-6% σε μήλα που έχει πέσει η καλλιέργεια του - παλιότερα ήταν πιο αυξημένη αλλά τελικά διαπιστώθηκε ότι η στρεμματική απόδοση σαν εισόδημα στον παραγωγό είναι μεγαλύτερη στο ροδάκινο από ότι στο μήλο κι επίσης δεν είχαμε και κάποια συγκριτικά πλεονεκτήματα σαν μηλοπαραγωγός περιοχή σε σχέση με κάποια άλλα πλεονεκτήματα που έχουν κάποιες άλλες περιοχές, όπως είναι το δυτικό Βέρμιο, οι Πύργοι, το Μελοχώρι ή η Ζαγορά που έχουν υψόμετρο μεγαλύτερο και έχουν και κάποια πλεονεκτήματα που απαιτεί η μηλοκαλλιέργεια. Έτσι, εγκαταλείφθηκε σταδιακά αυτή η καλλιέργεια αλλά βέβαια ψάχνονται εναλλακτικές λύσεις γιατί δεν είναι καλό να είμαστε μόνο στην μονοκαλλιέργεια του ροδάκινου. Σταδιακά, βλέπουμε ότι κάποιοι παραγωγοί

και φυσικά κάτω από τις οδηγίες και παροτρύνσεις του συνεταιρισμού, ξεκινάνε και στο κεράσι, μπαίνει δηλαδή και η καλλιέργεια του κερασιού. Επίσης, αρχίζουν να μπαίνουν κάποια καινούρια κτήματα μήλων με καινούριες ποικιλίες και με καινούριους τρόπους φύτευσης π.χ μονόκλινα σε παλμέτα, με δίχτυα αντιχαλαζιακά κ.λ.π. . Αυτά στο μέλλον έχουν μία προοπτική που σαν στόχο έχουν να σπάσουν την μονοκαλλιέργεια και να δώσει και στον συνεταιρισμό μία μεγαλύτερης διάρκειας εμπορική παρουσία στην αγορά. Προσπαθούμε και πιστεύω ότι σιγά σιγά θα το πετύχουμε.

Στις πειραματικές καλλιέργειες υπάρχουν πάντα κάποιοι πρωτοπόροι που και με την παρότρυνση του συνεταιρισμού ξεκινούν πιλοτικά κάποιες καλλιέργειες, βέβαια τώρα όχι όπως παλιά αλλά κοιτώντας εδαφολογικές αναλύσεις, έχοντας κλιματολογικά στοιχεία - τα στατιστικά στη διάθεσή μας, βλέποντας τις ποικιλίες και υπό την καθοδήγηση εξειδικευμένων γεωπόνων πλέον σε αυτές τις δυναμικές καλλιέργειες ξεκινάμε κάποια πιλοτικά κτήματα και αργότερα, μετά από μία 5ετία, βλέποντας την πορεία με αυτές τις καλλιέργειες ενθαρρύνεται για να επεκταθεί και στους υπόλοιπους.

Στον Βελβεντό ο κόσμος θέλει να απλωθεί, να επεκταθεί κι άλλο αλλά είναι περιορισμένη η γη και μάλιστα δεν είναι μόνο περιορισμένη αλλά και κατατεμαχισμένη, ο κλήρος δηλαδή είναι μικρός αφού ο μέσος κλήρος είναι γύρω στα 17-18 στρέμματα. Έχει αναπτυχθεί βέβαια τώρα τελευταία γιατί έχει περάσει σε λιγότερα άτομα, νέοι πλέον αγρότες που μπήκαν μέσα στην καλλιέργεια του ροδάκινου και του μήλου αλλά κυρίως του ροδάκινου κι έχουν γίνει πλέον επαγγελματίες γεωργοί. Κατόρθωσαν, παίρνοντας κτήματα διπλανά κ.α., να κάνουν κάποιες βάσεις, για παράδειγμα 40-50 στρέμματα, αλλά βέβαια αυτοί είναι λίγοι. Αυτό βέβαια έχει επίπτωση στο κόστος. Δηλαδή εκεί έχουμε ένα πρόβλημα, ότι δεν μπορούμε να ανταγωνιστούμε ανταγωνίστριες χώρες στις αγορές στις οποίες ο μέσος κλήρος είναι 200 και 300 στρέμματα και μάλιστα συγκεντρωμένα σε ένα σημείο. Εκεί το κόστος παραγωγής είναι αρκετά χαμηλότερο. Σε γενικές γραμμές, αυτό είναι μεγάλο μειονέκτημα γιατί όταν έχεις 40 στρέμματα σε 5 σημεία και χρειάζεται να κάνεις 15 χιλιόμετρα την ημέρα για να πας στα κτήματα όπου θα πρέπει να ψεκάσεις, να αρδεύσεις, να κλαδέψεις, να αραιώσεις, να λιπάνεις κ.λ.π. όλα αυτά πολλαπλασιάζουν το κόστος παραγωγής γιατί έχεις κόστος μετακίνησης, ανθρωποώρες χαμένες, φυτοφάρμακα περισσότερα σε ποσότητα κ.λ.π., όλα αυτά έχουν ένα οριακό κόστος αυξημένο σε σχέση με τους ανταγωνιστές οι οποίοι καλλιεργούν το ίδιο προϊόν αλλά το καλλιεργούν σε μεγαλύτερες και ενιαίες εκτάσεις.

Ο συνεταιρισμός, όμως, συνεχώς αναπτύσσεται, έχουν μπει πολλά νέα δενδρύλλια που αυτό σημαίνει ότι μετά από 4 χρόνια θα έχουμε σαν συνεταιρισμός άλλα 4.000.000 κιλά. Κι εκεί αρχίζουν κάποια προβλήματα γιατί πλέον δεν επαρκούν οι εγκαταστάσεις – η χωρητικότητα του μηχανολογικού εξοπλισμού. Επομένως θα πρέπει να πάμε σε επενδύσεις και το κακό είναι ότι είμαστε σε μία οικονομική συγκυρία όπου τα πράγματα εξελίσσονται πολύ δυσοίωνα και δεν υπάρχουν προγράμματα από την Πολιτεία ώστε να καλύπτει κάποιο κομμάτι της χρηματοδότησης. Αυτή τη στιγμή είμαστε σε μία καμπή που μάλλον θα έχουμε εκτίναξη, μία ανάπτυξη με μεγάλα ποσοστά τα επόμενα 2-3 χρόνια που θα πρέπει να δούμε πώς θα λύσουμε το πρόβλημα και παράλληλα έχουμε σαν στόχο να διαχειριστούμε και κάποια άλλα προϊόντα που δεν συμπίπτουν με το δικό μας προϊόν για να αυξήσουμε την εμπορική μας παρουσία και να μπορέσουμε να προχωρήσουμε.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Το κύριο προϊόν είναι το ροδάκινο. Είχαμε και μία περίοδο που δοκιμάσαμε το ακτινίδιο για να έχουμε παράλληλα μία δεύτερη καλλιέργεια, αλλά το '90 έκανε μία μεγάλη παγωνιά και τα ακτινίδια πάθανε μεγάλη ζημιά οπότε και δεν ξαναβάλαμε. Επίσης, παράλληλα με το ροδάκινο είχαμε και μήλο, κυρίως τις 2 προηγούμενες δεκαετίες που είχαμε αρκετό μήλο αλλά τα τελευταία χρόνια επειδή έχουν βάλει αρκετές ορεινές περιοχές και βγάζουν πολύ καλά μήλα, το μειώσαμε κι αυτό. Έχει πέσει δηλαδή η παραγωγή γιατί λόγω κλιματικών συνθηκών σε άλλες περιοχές η ποιότητά τους είναι καλύτερη από την δική μας. Σε ορεινές περιοχές που είναι πάνω από 600 μέτρα γίνεται πιο καλό το μήλο. Κι εμείς εδώ έχουμε τέτοιο υψόμετρο αλλά δεν μπορείς να επιβάλλεις στον άλλον που μπορεί να έχει εκεί κτήμα να βάλει την συγκεκριμένη καλλιέργεια. Εάν όμως σε εκείνη την ζώνη του κάμπου βάζαμε μόνο μήλα θα ήταν ένα πολύ καλό ποιοτικό προϊόν στην αγορά, αλλά δεν μπορείς να το επιβάλλεις στον παραγωγό. Αυτό θα μπορούσε να γίνει εάν είχαμε μία καλή κοινή οργάνωση και από τους 2 συνεταιρισμούς για να μπορέσουμε να το περάσουμε και στους παραγωγούς.

Το κυρίως προϊόν είναι το ροδάκινο, λίγα μήλα και κεράσια που ξεκινήσαμε τα τελευταία χρόνια να βάζουμε. Έχουμε λίγα δαμάσκηνα γιατί γενικά το δικό μας το υψόμετρο δεν ενδείκνυται για δαμάσκηνο. Επίσης ξεκίνησαν να μπαίνουν και λίγα βερίκοκα. Γενικά υπάρχει η προοπτική στο να υπάρξει ανάπτυξη της παραγωγής για να μην βγαίνει ο συνεταιρισμός στην αγορά μόνο με ένα προϊόν. Είναι καλό να

βγαίνεις στην αγορά με όσο το δυνατόν περισσότερα προϊόντα γιατί έτσι έχεις άλλη βαρύτητα, δηλαδή έχει άλλη βαρύτητα η συνεργασία σου με τον έμπορο.

Τώρα κάνουμε κάποιες κινήσεις για να βάλουμε κι άλλα προϊόντα από άλλες περιοχές όπως: μήλο, ακτινίδιο, πορτοκάλι κ.α., δηλαδή να τους βάλουμε σαν μέλη του συνεταιρισμού με ειδικό καθεστώς και να έχουν βέβαια τις απολαβές και τις υποχρεώσεις που έχουν τα σημερινά μέλη.

Αυτό που θα ήθελα μελλοντικά για τον συνεταιρισμό είναι να έχει ένα καλό και ποιοτικό προϊόν και να βγαίνουμε ανταγωνιστικά στην αγορά με αυτό το προϊόν. Όταν έχεις σταθερή ποιότητα σε τέτοια ευαίσθητα προϊόντα ένα είναι το σίγουρο: ότι θα έχεις και σταθερή διάθεση, γιατί οι καιροί σφίγγουν και δεν θα κοιτάμε το πόσο πουλάμε αλλά να πουλάμε.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Υπάρχουν προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη του συνεταιρισμού όσον αφορά στην παραγωγή. Συγκεκριμένα, υπάρχει σχέδιο για το ροδάκινο που είναι πολύ συγκεκριμένο και υλοποιείται ήδη: να φτάσουμε σε μία παραγωγή της τάξεως των 12-14 εκ.κιλών, όχι πιο πάνω. Ο βασικότερος, όμως, σχεδιασμός μας είναι να μην υπάρχουν μεγάλες διακυμάνσεις στην εποχή μεταξύ Μάη μέχρι και τέλος Σεπτεμβρη, δηλαδή να υπάρχει μία πιο σταθερή πορεία ποσοτήτων και όχι διακυμάνσεις μεγάλες με εβδομάδες που θα έχουν υπερπαραγωγή και εβδομάδες χωρίς παραγωγή. Αυτό το καταφέρνουμε με τις ποικιλίες που προωθούμε στους συνεταιρισμούς και πιστεύουμε ότι το έχουμε καταφέρει σε ένα μεγάλο κομμάτι. Επίσης, για άλλα προϊόντα έχουμε κάνει κάποιες κινήσεις τα τελευταία 5-6 χρόνια για πρώιμα ροδάκινα που δεν μπορεί να τα βγάλει ο συνεταιρισμός – συνεργαστήκαμε με έναν συνεταιρισμό στον Τύρναβο που φέρνουν στον ΑΣΕΠΟΠ μία ποσότητα δική τους και την διαχειριζόμαστε εμείς, το οποίο βοηθάει κι εκείνους κι εμάς. Επίσης, φέρνουν και μία ποσότητα αχλαδιών δική τους που εμείς δεν μπορούμε να βγάλουμε αχλάδια εδώ. Στη συνέχεια, με την Καστοριά έχουμε ξεκινήσει μία συνεργασία όπου διαχειριζόμαστε 1.000.000 κιλά μήλα, τα οποία επίσης δεν μπορούμε να κάνουμε εμείς εδώ. Δηλαδή ο στόχος του συνεταιρισμού είναι να λειτουργήσει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα για να αυξηθεί η εμπορική περίοδος μέσω της αύξησης της ποικιλίας των προϊόντων. Θα θέλαμε να εμπορευτούμε και ακτινίδιο αλλά δεν μπορούμε να το κάνουμε αυτό εδώ λόγω τεχνικών δυσκολιών: δεν μπορούμε να έχουμε μήλα και ακτινίδια στον ίδιο χώρο γιατί θα καταστραφούν τα ακτινίδια. Ο μόνος τρόπος για να γίνει αυτό είναι να είναι τα φρούτα σε διαφορετικά κτήρια, για παράδειγμα στο απέναντι του συνεταιρισμού

ΔΗΜΗΤΡΑ, αυτό είναι ένα από τα οφέλη του να είναι 1 Συνεταιρισμός και όχι 2. Κάνουμε επίσης και άλλες παράλληλες ενέργειες με εσπεριδοειδή, για αξιοποίηση και τους χειμωνιάτικους μήνες. Ήδη ξεκινήσαμε να κάνουμε κάποιες ενέργειες, θα φανεί σε λίγο καιρό αν θα καρποφορήσουν.

Στη συνέχεια, θα θέλαμε πολύ να έχουμε ένα κτήμα για να κάνουμε πειραματικές καλλιέργειες. Αρκετά χρόνια πριν ζητούσαμε από το Υπουργείο να μας παραχωρήσει ένα κτήμα που είναι στην είσοδο του διπλανού χωριού των Σερβίων. Αυτό το κτήμα είναι του Υπουργείου Γεωργίας και ήταν κάποτε δενδροκομικός σταθμός από το 1930 και μετά. Εκεί φύτευαν διάφορες ποικιλίες από μα και καρύδια. Αυτό είναι εγκαταλελειμμένο εδώ και πολλά χρόνια και είναι του Υπουργείου όχι κάποιου Δήμου ή Νομαρχίας. Πριν από ενάμιση χρόνο περίπου ο τότε υπουργός Σκανδαλίδης - ήταν ο 4ος που του το καταθέσαμε αυτό σαν πρόταση - το είδε, το αποδέχτηκε, του άρεσε, έβαλε και κάποιους δικούς του εκεί για να δουν αν όντως αυτό που λέμε ισχύει. Εμείς στην ουσία ζητήσαμε το εξής: να μας παραχωρήσουν το κτήμα με ενοίκιο για να το κάνουμε πειραματικό οπωρώνα, δηλαδή να φέρουμε από Ιταλία και από Ισπανία τις καινούριες ποικιλίες των ροδακίνων που αυτοί αξιολόγησαν αλλά δεν ξέρουμε στην Ελλάδα πως είναι και να φέρουμε αξιολογημένες ποικιλίες σε κάποιες άλλες καλλιέργειες που θέλουμε να περάσουμε π.χ βερίκοκα όσιμα για την περιοχή ή κεράσι, ούτως ώστε μέσα από εκεί να βγαίνει κάθε χρόνο τί μπορεί να προωθηθεί σε όλη την περιοχή. Είχαμε φτάσει σε σημείο να κλείσουμε συνεργασίες με ινστιτούτα στην Ισπανία και στη Β.Ιταλία όπου αξιολογούν κάθε χρόνο γύρω στις 3.000 ποικιλίες και είχαμε συμφωνήσει μαζί τους να μας δίνουν τις ήδη αξιολογημένες σαν σωστές γι'αυτούς ποικιλίες για να τις αξιολογούμε κι εδώ. Η αξιολόγηση θα γινόταν από δικά μας άτομα, από γεωπόνους του ΕΘΙΑΓΕ και από δικούς τους που θα έρχονταν κατά διαστήματα. Αυτό, όμως, σταμάτησε, γιατί θεώρησαν τα Σέρβια ότι δεν έπρεπε να πάρει ο ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού το κτήμα και αυτή τη στιγμή έκαναν προσφυγή στο Συμβούλιο Επικρατείας για να ακυρωθεί η απόφαση του Σκανδαλίδη. Τα αίτια θεωρώ ότι είναι καθαρά ρατσιστικά – τοπικιστικά, δεν θέλουν να πάρουν το κτήμα οι βελβεντινοί. Όμως, με αυτόν τον τρόπο θα μπορούσε όλη η περιοχή να καλλιεργήσει και άλλα προϊόντα και να κάνει διαχείριση αυτών με καλύτερα αποτελέσματα, γιατί αυτή τη στιγμή η πιο δυναμική τους καλλιέργεια είναι τα καλαμπόκια.

Υπεύθυνος Πωλήσεων Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Ο συνεταιρισμός στα μελλοντικά του σχέδια έχει σαν σκοπό να επεκταθεί ακόμη περισσότερο και στην ελληνική αγορά και στο εξωτερικό. Καταρχήν θέλοντας και μη είμαστε υποχρεωμένοι γιατί από την φύση του ο συνεταιρισμός διακινεί όλα τα

προϊόντα των παραγωγών - μελών του και προσπαθούμε να επιτύχουμε το καλύτερο δυνατό οικονομικό αποτέλεσμα γι' αυτούς, που αυτό έχει σαν συνέπεια: εάν φέτος είμαστε π.χ στους 8.000 τόνους με τις νέες φυτεύσεις που έγιναν τα τελευταία χρόνια στα επόμενα 2-3 χρόνια θα φτάσουμε στους 12.000-13.000 τόνους, συν όλα τα υπόλοιπα προϊόντα θα είμαστε περίπου στους 15.000 τόνους. Από εκεί και πέρα ο στόχος μας είναι να επιμηκύνουμε την εμπορική περίοδο με επιλεκτικές συνεργασίες και με άλλα προϊόντα ούτως ώστε να μπορέσουμε να φτάσουμε κάποια στιγμή τουλάχιστον στην εσωτερική αγορά να είμαστε παρόντες όλο το χρόνο και στις εξαγωγές αν μπορέσουμε κι εκεί όλο το χρόνο θα είναι ό,τι καλύτερο.

Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Στον συνεταιρισμό υπάρχει προοπτική για να εξελιχθεί το ροδάκινο με την εισαγωγή νέων ποικιλιών, για την ακρίβεια αυτό γίνεται συνέχεια. Είναι μία συνεχής διαδικασία το να φέρνουμε καινούριες ποικιλίες όπως υπάρχουν και κάποιες που θα μείνουν στους αιώνες των αιώνων – αυτές τις ποικιλίες τις βρήκα εδώ, θα τις αφήσω και δεν πρέπει να φύγουν αυτές οι ποικιλίες. Είναι ποικιλίες ορόσημα και παντός καιρού. Βέβαια μία ποικιλία για να την αξιολογήσεις στον τόπο σου θέλεις μία δεκαετία για να τύχει σε όλες τις συνθήκες και να έχεις μία συνολική εικόνα.

Όταν ήρθα στον συνεταιρισμό το '84 γινόταν μία ψιλοαπογραφή την οποία οργάνωσα καλύτερα, δηλαδή κάθε παραγωγός όταν ερχόταν για να πληρωθεί έπρεπε να περάσει πρώτα από το γραφείο του γεωπόνου και να δηλώσει: τί καλλιεργεί, πόση έκταση, σε ποια περιοχή, τί ποικιλίες και σε ποια ηλικία βρίσκονται, πόσα δέντρα κ.α., οπότε ξέροντας τί καλλιεργεί ο καθένας γνωρίζαμε και τί υπάρχει στο σύνολο και μπορούσαμε να προωθήσουμε και ποικιλίες. Εντωμεταξύ είχαν μεσολαβήσει τότε και τα μεσογειακά προγράμματα που είχαν πέσει πολλά χρήματα. Στο '84 κοντά βάλαμε την πρώτη ποικιλία και βγάλαμε κι εμείς χρήματα. Είχαμε δηλαδή σφαιρική αντίληψη της πραγματικότητας και ξέραμε έτσι τί έχουμε να διαχειριστούμε.

Καθηγήτρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Βελβενδού

- Οι συνεταιρισμοί έχουν πάρα πολλές ποικιλίες, έχουν ανοίξει πλέον την γκάμα παραγωγής τους σε προϊόντα, δεν είναι περιορισμένες και φυσικά τις εξελίσσουν συνεχώς για να γίνουν και πιο ανθεκτικές στις αλλαγές του καιρού, γιατί οι συνθήκες έχουν αλλάξει, αλλά και στις οικονομικές αποδοχές που θα έχουν από αυτό το προϊόν. Σε αυτήν την κατεύθυνση παίζουν πολλά ρόλο όπως: καλλιέργεια, φύτεμα, ράντισμα, κλάδεμα, αραίωση μέχρι και πώς θα πάρουν το τελικό προϊόν και θα το διοχετεύσουν στην αγορά.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο συνεταιρισμός αυτή τη στιγμή είναι αναπτυσσόμενος, δηλαδή έχει πολύ μεγάλες προοπτικές. Έχει καλές προοπτικές για τα μετέπειτα χρόνια. Πιστεύω ό τι για να υλοποιηθούν όλα τα πράγματα και για να πηγαίνει καλά ο συνεταιρισμός πρέπει να γίνει μία ακόμη περαιτέρω υποδομή γιατί η παραγωγή είναι αυξανόμενη σε τόνους. Όμως, δεν είναι ότι αυξάνονται τα μέλη αλλά η παραγωγή των μελών είναι που αυξάνεται. Οπότε ο συνεταιρισμός πρέπει να αναζητήσει καινούριες αγορές στο εξωτερικό γιατί στην εσωτερική αγορά υπάρχει ένα πλαφόν, δηλαδή η ζήτηση είναι μέχρι ενός ορίου και δεν μπορεί να αυξηθεί περισσότερο. Από εκεί και πέρα σαν συνεταιρισμός θα πρέπει να υπάρξει υποδομή και ξεχωρισμός ακόμα περισσότερο σε ψυγεία, εγκαταστάσεις ακόμα και σε προσωπικό. Αυτή είναι η προσωπική μου εκτίμηση – για να μπορέσουμε να πηγαίνουμε μπροστά και για να είμαστε ανταγωνιστικοί, διότι στις αγορές του εξωτερικού έχουμε να ανταγωνιστούμε χώρες όπως είναι η Ιταλία, η Γαλλία, η Ισπανία τις οποίες για να τις ανταγωνιστείς πρέπει να έχεις υποδομή και μία Α΄ Ποιότητα στο προϊόν αλλιώς δεν μπορείς να ανταγωνιστείς και να χτυπήσεις στις τιμές. Επιπλέον, χρειάζεται και μείωση του κόστους παραγωγής για τον παραγωγό, δηλαδή δεν είναι μόνο να πουλάμε 50 ή 80 λεπτά το κιλό τα ροδάκινα από την στιγμή που ο παραγωγός έχει ένα αυξημένο κόστος, δηλαδή πρέπει να φροντίζουμε και να εξασφαλίζουμε ένα σταθερό και καλό εισόδημα για τον παραγωγό.

Με την μέχρι στιγμής λειτουργία του συνεταιρισμού είμαι ευχαριστημένος αλλά πρέπει να γίνουν μεγαλύτερα βήματα για να μπορέσει να συνεχίσει ο συνεταιρισμός. Θα πρέπει να λειτουργήσει ιδιωτικο-οικονομικά, σαν να το είχε ιδιώτης τον συνεταιρισμό για να μπορεί να είναι πιο ευέλικτος στις αποφάσεις και στα πάντα. Αυτό μπορεί να γίνει σιγά σιγά, πρέπει να μπει στο μυαλό των παραγωγών και των διοικούντων ότι ο συνεταιρισμός πρέπει να λειτουργήσει ιδιωτικά, με την έννοια να μην δυσκολεύεται να πάρει αποφάσεις. Για μία απόφαση όταν θέλουμε να κάνουμε μία εκκίνηση ή μία επένδυση πρέπει να ενημερωθούν οι παραγωγοί, πρέπει να ενημερωθεί το συμβούλιο – εντάξει πρέπει να ενημερωθούν αλλά πρέπει να υπάρχει και το ιδιωτικό ρίσκο ώστε να μπορείς να επενδύσεις στο μέλλον. Υπάρχει δηλαδή μία δυσκολία όσον αφορά στο ρίσκο και είναι λογικό να υπάρχει όταν συμμετέχουν πολλά άτομα αλλά πρέπει να ξεφύγουμε από αυτό το πράγμα και να ρισκάρουμε, μπορεί να χάσουμε πρόσκαιρα αλλά θα κερδίσουμε μελλοντικά.

Η σκέψη και η πολιτική των συνεταιρισμών είναι η εξής: 1) επειδή τα βασικά προϊόντα είναι το ροδάκινο και το νεκταρίνι θα πρέπει να πάμε σε ποικιλίες αυτών οι οποίες θα είναι ανταγωνιστικές στην αγορά, δηλαδή θα προσπαθήσουμε να περιορίσουμε τους παραγωγούς και να τους κατευθύνουμε στο είδος των ποικιλιών

που θα καλλιεργούν για να κρατήσουμε κάποιες παλιές ποικιλίες αλλά και να πάμε σε κάποιες καινούριες. 2) Σημαντικό είναι επίσης να πάμε και σε κάποια άλλα προϊόντα και ήδη ξεκίνησαν στα κεράσια και σε κάποιες άλλες ποικιλίες μήλων. Δηλαδή πρέπει να το περάσουμε αυτό στους παραγωγούς, ότι πρέπει να επεκταθούμε και σε άλλα προϊόντα. Το θέμα με την επέκταση και σε άλλα προϊόντα είναι ότι θα μπορείς να αυξάνεις τη διάρκεια συντήρησης της επιχείρησης μέσα στην αγορά. Όταν για παράδειγμα θα έχουμε κεράσια από τον Απρίλιο τότε θα μπορούμε να μπαίνουμε πιο νωρίς στις αγορές και δεν θα σταματήσουμε τον Οκτώβρη όπως κάνουμε τώρα έχοντας μόνο το ροδάκινο. Έτσι αυξάνεται η εμπορική περίοδος και δεν χάνουμε την επαφή με τους εμπόρους, δηλαδή για 5 μήνες να είμαι νεκρός στην αγορά, και θα έχω και καλύτερη συνεργασία με την αγορά.

Γι' αυτόν τον λόγο είναι και καλό να έχουμε και κάποιες συνεργασίες και με άλλες περιοχές. Μέχρις στιγμής αυτό δεν το κάναμε αλλά από εδώ και πέρα θα δούμε τι μπορεί να γίνει γιατί για να συνεργαστείς και με άλλες περιοχές και να διαχειριστείς τα προϊόντα τους θα πρέπει να καταστρατηγήσουμε ορισμένους όρους τους καταστατικού, δεν είναι έτσι απλό. Μπορούμε για παράδειγμα να πάρουμε αυτή τη στιγμή προϊόντα από κάποιους άλλους συνεταιρισμούς ή από κάποιες άλλες περιοχές όπως είναι οι Πύργοι, η Καστοριά ή ακτινίδια από την Άρτα και να τα δουλέψουμε εδώ αλλά με ορισμένες προϋποθέσεις που είναι βάσει του καταστατικού που έχουμε και βάσει του καινούριου νόμου που πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι σαν συνδεδεμένα μέλη με τον συνεταιρισμό. Δεν πρέπει να φαίνεται ότι θα αγοράσεις τα ροδάκινα, θα κάνεις εμπορία δηλαδή αλλά να φαίνεται ότι στα φέρνει σαν παραγωγός. Πάντως, σίγουρα ο συνεταιρισμός θα βγει ωφελημένος από αυτό γιατί δεν θα υπάρχει νεκρή περίοδος και τους νεκρούς μήνες θα συντηρείται ο συνεταιρισμός αφού θα έχει δουλειά και θα μπορεί να δουλεύει και περισσότερο προσωπικό ανοίγοντας και περισσότερες θέσεις εργασίας.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Προς το παρόν δεν λείπει κάτι από τον συνεταιρισμό αλλά αυτό που θα λείπει στον μέλλον είναι οι εγκαταστάσεις, γιατί ανέβηκε πολύ η παραγωγή και τώρα πρέπει να στεγαστεί σε ψυγεία. Μόνο αυτό το θέμα υπάρχει γιατί κατά τ' άλλα δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα.

Ο συνεταιρισμός μπορεί να είναι καλά τώρα αλλά ποτέ δεν πρέπει να μένεις στάσιμος, πρέπει να προχωράς και παραπέρα. Επειδή τώρα εμπορευόμαστε μόνο ροδάκινα, νεκταρίνια και λίγα μήλα, θα μπορούσαμε να βάλουμε και άλλα προϊόντα μέσα όπως: κυδώνια, δαμάσκηνα, φιρίκια και να ξεκινάμε πιο νωρίς. Είναι κάποια προϊόντα τα οποία δεν μπορούμε να τα κάνουμε εμείς εδώ, θέλουν υψόμετρο όπως

για παράδειγμα το μήλο αλλά θα μπορούσαμε με κάποιον τρόπο να ξεκινάμε πιο νωρίς και να τελειώνουμε πιο αργά γιατί και όλο το προσωπικό που είναι μόνιμο εδώ πρέπει από κάπου να πληρωθεί κι εγώ δεν είμαι αντίθετος στο να πληρωθούν αλλά να υπάρχει και προϊόν για να βγαίνουν τα έξοδα. Υπάρχουν 6 μήνες που δεν δουλεύει το ροδάκινο και αυτούς τους μήνες μπορούμε να τους εκμεταλλευτούμε βάζοντας και κάτι άλλο γιατί τα ψυγεία κάθονται - και όχι απαραίτητα εμείς οι παραγωγοί του συνεταιρισμού αλλά και άλλοι παραγωγοί από άλλες περιοχές που θα μπορούσαν να φέρουν στον συνεταιρισμό τα προϊόντα τους.

Υπάρχει φυσικά και σαν προοπτική οι παραγωγοί του Δήμητρα να αρχίσουν να βάζουν και άλλες καλλιέργειες και είναι κάποιοι που το κάνουν ήδη, δηλαδή βάζουν κι άλλες ποικιλίες ροδακίνου.

Εγώ είμαι ένας μεσαίος παραγωγός - έχω 70 τόνους ροδάκινα και σε 2 χρόνια θα έχω 90-100. Τα στρέμματα είναι 50 αλλά στα 15 είναι τα νέα δενδρύλλια που πρέπει να ανανεώνονται και να αντικαθιστάς τα παλιά. Πιστεύω ότι είναι καλά να έχεις 50 στρέμματα ώστε τα 15 από αυτά να μπορείς να τα γυρνάς για να ανανεώσεις το χωράφι σου γιατί θα το αφήσεις και 1-2 χρονιές - δεν θα βάλεις κατευθείαν νέα δενδρύλλια - ώστε να καθαρίζει το χώμα και να γίνονται οι κατάλληλες αναλύσεις σε συνεργασία πάντα με τον γεωπόνο του συνεταιρισμού.

Φέτος για παράδειγμα έβαλα κεράσια και σε γενικές γραμμές το σκεφτόμαστε για να πάμε και σε νέες καλλιέργειες, έχουν γίνει ομιλίες και υπάρχει μία προοπτική. Θα δείξει πώς θα πάει, πάντως γίνονται προσπάθειες στην κατεύθυνση εξέλιξης του συνεταιρισμού.

Οι βελβεντινοί είναι εργατικοί, άξιοι και βλέπουν και κάποια χρόνια μπροστά σε σχέση με άλλους, που αυτό είναι καλό. Γι'αυτό και ο συνεταιρισμός δεν πρέπει με τίποτα να μείνει στάσιμος έστω και αργά βήματα να γίνονται αλλά τουλάχιστον να κάνουμε κινήσεις. Γι'αυτό και κάθε χρόνο εμείς κάτι κάνουμε π.χ θα αγοράσουμε κάποια μηχανήματα που μας εξυπηρετούν κ.α. .

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 1

- Θα έπρεπε ο συνεταιρισμός να έχει μεγαλύτερη γκάμα προϊόντων, μεγαλύτερη προώθηση στην αγορά και να είναι υπαρκτός περισσότερο χρόνο στην αγορά κατά την διάρκεια του χρόνου. Ενώ ροδάκινα διαχειρίζεται πολύ καλά και σε μεγάλη γκάμα, θα μπορούσε να διαχειρίζεται κι άλλα προϊόντα και να δουλεύει περισσότερο κόσμος όλο το χρόνο. Γίνεται μία προσπάθεια σε αυτήν την κατεύθυνση κι έχουμε κάποια προϊόντα και τον χειμώνα αλλά το 90% είναι το καλοκαίρι και το 10% τον χειμώνα. Πρέπει να δουλεύει περισσότερο και τον χειμώνα για να είναι και αυτή μία βιώσιμη επιχείρηση, για να έχεις συνεχώς επαφή

με εμπόρους και να είσαι συνέχεια στο παιχνίδι. Είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει το όνομα σου συνεχώς στην αγορά άσχετα από το αν έχεις μεγάλο ή μικρό κέρδος, το μεγαλύτερο κέρδος είναι ότι υπάρχουν συνεχώς στην αγορά και βλέπει το όνομα σου και ο έμπορος και ο καταναλωτής και είναι άλλο να βλέπει ροδάκινα Βελβεντού και άλλο προϊόντα Βελβεντού. Αυτό μπορεί να γίνει με τους παραγωγούς του Βελβεντού που μπορούν σε κάποια προϊόντα να αυξήσουν περισσότερο το τονάζ αλλά και σε συνεργασία με άλλες περιοχές.

Στον συνεταιρισμό βρίσκομαι 13 χρόνια και αυτό που παρατηρώ είναι ότι έχει ανοδική πορεία σε τονάζ αλλά και παράλληλα σε όλα τα υπόλοιπα αντικείμενα. Κάθε χρόνο είναι αυξανόμενες οι τάσεις με μεγάλες κλίμακες, αναλογικά δηλαδή από πέρυσι μέχρι φέτος ανέβηκε γύρω στο 30% σε τονάζ και αντίστοιχα σε διάθεση του προϊόντος - αν και ήταν μία δύσκολη χρονιά, γιατί γενικά ο κόσμος δυσκολεύεται να αγοράσει τέτοια προϊόντα, οι πωλήσεις πήγαν αρκετά καλά.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού 2

- Στον συνεταιρισμό κάναμε πολλά λάθη με τις ποικιλίες του ροδακίνου και αυτό ήταν ένα σοβαρό πρόβλημα που είχαμε εδώ γιατί ο καθένας πήγαινε και έβαζε μία ποικιλία που μπορεί να ήταν και αδοκίμαστη, γιατί εμείς εδώ δεν έχουμε φυτώρια, και μία ποικιλία για να δείξει θέλει τουλάχιστον μία 5ετία. Τώρα, όμως, ξεκινήσαμε μία συνεργασία με τον γεωπόνο μας για να δούμε ο κάθε παραγωγός τί ποικιλία μπορεί να βάλει και να οργανωθεί καλύτερα όλο το σύστημα. Σε αυτήν την κατεύθυνση συνεργαζόμαστε και με έναν άλλον γεωπόνο από την Βέροια όπου ό,τι καινούριο και δοκιμασμένο υπάρχει μας το φέρνει και μας το παρουσιάζει.

Στα Σέρβια υπάρχει ένα κρατικό φυτώριο όπου ήθελε να το πάρει ο συνεταιρισμός για να βάζουμε δοκιμαστικές ποικιλίες και ύστερα να συμβουλευόμαστε τους παραγωγούς κατάλληλα. Τώρα έχουμε 65 ποικιλίες και αν μπορέσουμε να τις φτάσουμε μέχρι 300 θα είναι πολύ καλά. Επίσης είναι σημαντικό να κρατήσουμε και τις παλιές ποικιλίες που έχει το Βελβεντό γιατί αυτές είναι οι καλύτερες.

Στη συνέχεια, έχουμε πολλά χωράφια τα οποία είναι εγκαταλελειμμένα και τα οποία πρέπει μελλοντικά να αξιοποιηθούν γιατί υπάρχει διαθέσιμη έκταση και είναι κρίμα να μένει έτσι. Επίσης, παλιότερα στο Βελβεντό με την κατασκευή του φράγματος πήραν από τους παραγωγούς τα χωράφια και σαν αντιστάθμισμα μας έκανε το κράτος αντλιοστάσια και δεξαμενές και πραγματικά εάν δεν υπήρχε και αυτό τότε, θα είχαμε φύγει όλοι. Τότε αυτό μας βοήθησε αρκετά αλλά τώρα πια πληρώνουμε κανονικά ρεύμα το οποίο είναι πολύ ακριβό και γι' αυτό είμαστε σε μία διαδικασία για να κάνουμε ένα υδροηλεκτρικό ώστε να μειωθεί το κόστος του ρεύματος στον

παραγωγό. Γενικότερα γίνονται πράγματα και προσπαθούμε να πάμε μπροστά τον συνεταιρισμό.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 3

- Δεν θεωρώ ότι λείπει κάτι από τον συνεταιρισμό, έλειπε η διαφήμιση αλλά τα τελευταία χρόνια έγινε και αυτό που είναι ένα μεγάλο προτέρημα. Αυτή τη στιγμή έχει πολύ καλή ανάπτυξη ο συνεταιρισμός με βάση αυτά που έχουμε κάνει και που κάνουμε. Κάθε χρόνο κάτι που θα μπει στην άκρη την επόμενη χρονιά γίνεται ανάπτυξη. Τώρα θα γίνουν καινούρια ψυγεία και επίσης μάλλον θα βάλουμε και φωτοβολταϊκά. Δεν νομίζω ότι υπάρχει κάτι που μπορούμε να κάνουμε και δεν το κάνουμε.

Πιστεύω γενικά ότι ο ΑΣΕΠΟΠ και 2-3 ακόμα συνεταιρισμοί στην Ελλάδα είναι από τους λίγους εξελιξίμους και αυτό είναι ό,τι καλύτερο. Κάνουμε συνεχώς βήματα και εξελίσσουμε και την υποδομή μας.

Πιστεύω ότι θα ήταν καλό ο συνεταιρισμός να είχε παραπάνω προϊόντα για να είναι ανοιχτός πιο πολλούς μήνες ώστε να μπαίνουμε πιο νωρίς στην αγορά και να βγαίνουμε αργότερα για να μην χάνουμε τους πελάτες μας. Τώρα συνεργαζόμαστε με κάποιες περιοχές που μας φέρνουν και άλλα προϊόντα αλλά μπορούμε να επεκταθούμε ακόμη περισσότερο. Κατά καιρούς βέβαια έχουμε βάλει κι εμείς κι άλλες καλλιέργειες, από εδώ πέρασαν τουλάχιστον 15 είδη καλλιεργειών αλλά το ροδάκινο είναι αυτό που έμεινε γιατί έχει περισσότερο κέρδος και καλύτερη ποιότητα. Τώρα βάλουμε κεράσια που είναι καλή παραγωγή αλλά έχει πολύ δουλειά και δεν την ξέρουμε καλά αυτή τη παραγωγή αλλά όσοι έβαλαν τα κρατήσουν. Επίσης, προωθούν τα βερίκοκα και τα φιρίκια. Πιστεύω ότι τώρα θα μπουν 4-5 καινούριες παραγωγές. Κάτι άλλο δεν νομίζω ότι μπορεί να ευδοκιμήσει εδώ. Κάποιος ο οποίος είναι πάνω από 100 τόνους μπορεί να βάλει μία νέα καλλιέργεια, δεν έχει πρόβλημα. Με τον τρόπο αυτόν θα διευκολυνθεί ο ίδιος ο παραγωγός και θα ξεκινάει και από τον Μάιο που τότε δεν έχει ακόμη εργασίες με το ροδάκινο. Πρώτο όμως και πολύ σημαντικό είναι να συμπληρώσουμε την παραγωγή του ροδακίνου όλη τη σεζόν και αυτό είναι το καλύτερο, δηλαδή είναι προτιμότερο να έχεις όλη τη σεζόν ροδάκινα που είναι το κύριο προϊόν και μετά να βάλεις κάτι άλλο παρά να σου λείπει το ροδάκινο και να χάνεις τους πελάτες που έχεις μέσα στη σεζόν. Προτιμάμε να συμπληρώνουμε την σεζόν με ροδάκινα και από εκεί και πέρα να βάζουμε και νέες καλλιέργειες, πιθανώς κι εγώ να βάλω κεράσια.

Επίσης, προσπαθήσαμε να πάρουμε ένα κτήμα για να το κάνουμε πειραματικό οπωρώνα αλλά τώρα τα Σέρβια έχουν κάνει προσφυγή στο Συμβούλιο Επικρατείας και μάλλον δεν θα γίνει, αυτό θα ήταν πολύ καλό αν γινόταν. Μπορούσαμε να

κάνουμε πολλά σε αυτό το αγρόκτημα όπως να δοκιμάζουμε καινούριες ποικιλίες γιατί τώρα τις δοκιμάζουν οι ίδιοι οι παραγωγοί στα χωράφια τους και αν η συγκεκριμένη ποικιλία δεν ευδοκιμήσει τότε ζημιώνεται ο ίδιος ο παραγωγός. Εμείς κάνουμε όλα τα πειράματα σε εμάς.

Αντιπρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Οι εποχές είναι πολύ δύσκολες και για τα ελληνικά δεδομένα ο συνεταιρισμός είναι αρκετά ανεπτυγμένος. Έχουμε φτιάξει κάποια πράγματα και με βάση τα έσοδα είμαστε καλά. Δεν μπορείς να κάνεις πράγματα αν δεν έχεις λεφτά και γι' αυτό ψαχνόμαστε με προγράμματα αλλά έχει στενέψει τώρα λίγο το πράγμα.

Γεωπόνος Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Αυτή τη στιγμή στον συνεταιρισμό είναι 140 παραγωγοί περίπου και έχουμε 1.600 στρέμματα ροδάκινα, 600 στρέμματα νεκταρίνια, 50 στρέμματα μήλα και 10 στρέμματα κυδώνια. Ενώ όσον αφορά στις ποικιλίες έχουμε 60 ποικιλίες στο ροδάκινο και 60 στο νεκταρίνι.

Σε γενικές γραμμές είναι δύσκολο να πάμε και σε άλλες νέες καλλιέργειες. Στο μήλο δεν μπορούμε να συναγωνιστούμε άλλες περιοχές που έχουν υψόμετρο και βγάζουν μήλο που είναι και καλύτερης ποιότητας και με καλύτερο χρώμα. Για τριανταφυλλίες δεν ενδείκνυται καθόλου η περιοχή εδώ, ενώ το κεράσι θέλει πολλά εργατικά χέρια και δεν μπορούμε να συναγωνιστούμε άλλες περιοχές στην τιμή - που έχουν πιο φθηνά εργατικά χέρια.

Από την άλλη πλευρά αυτό που θα μπορούσε να γίνει στον συνεταιρισμό μελλοντικά και να έχει και κάποιο νόημα είναι να γίνει μία μονάδα που να παράγει χυμό. Έτσι κι αλλιώς υπάρχουν πολλά ροδάκινα τα οποία δεν μπορούν να διοχετευθούν στην αγορά και πάνε προς χυμοποίηση, επειδή μπορεί να είναι πιο μαλακά ή να έχουν κάποιο χτύπημα γιατί κατά τ' άλλα είναι πολύ καλής ποιότητας. Υπάρχουν πολύ λίγα εργοστάσια στην Ελλάδα που παίρνουν ροδάκινα για χυμό και κάτω από αυτές τις συνθήκες θα μπορούσε να δημιουργηθεί μία μονάδα, το θέμα είναι ότι νομικά δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις για να γίνει αυτή η μονάδα στους συνεταιρισμούς, οπότε γίνεται στην ουσία χυμός στα διαλογητήρια κι έπειτα ο συνεταιρισμός τον πουλάει σε άλλα εργοστάσια.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 2

- Σε γενικές γραμμές θεωρώ ότι δεν λείπει κάτι από τον συνεταιρισμό αλλά αυτό που θα μπορούσε να γίνει μελλοντικά και θα είχε νόημα είναι να πραγματοποιηθεί

εμπορία καινούριων προϊόντων σε συνεργασία με άλλες περιοχές για να μπορέσει να ανοίξει η γκάμα των προϊόντων του συνεταιρισμού και να έχει για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα εμπορική παρουσία στην αγορά. Γι' αυτόν τον λόγο υπάρχει και μία προοπτική να βάλουν νέες καλλιέργειες και οι ίδιοι οι παραγωγοί του συνεταιρισμού.

2^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ : Η ΔΟΜΗΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ– ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΤΗ ΡΟΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ο Συνεταιρισμός διοικείται από 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο: Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος, Γραμματέας, Ταμίας και τα υπόλοιπα μέλη τα οποία εκλέγονται κάθε 4 χρόνια από την Γενική Συνέλευση του συνεταιρισμού η οποία αποτελείται από τα μέλη του συνεταιρισμού. Κάθε 4 χρόνια δηλαδή γίνονται εκλογές, εκλέγονται 9 άτομα που διοικούν τον συνεταιρισμό για 4 χρόνια μέχρι τις επόμενες εκλογές. Επίσης υπάρχει καταστατικό και εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας και προσωπικού. Αυτή τη στιγμή, πέρα από το 9μελές διοικητικό συμβούλιο, υπάρχει ο γενικός διευθυντής, ο υπεύθυνος πωλήσεων, το λογιστήριο, το τμήμα διαχείρισης γεωπόνου, υπάρχουν πίσω τα παιδιά στα κλαρκ για φορτώσεις και συντήρηση ψυγείων και εξοπλισμού και υπάρχει και η αποθήκη γεωργικών φαρμάκων. Υπάρχει επίσης και ένα υποκατάστημα στην κεντρική λαχαναγορά Αθηνών. Αυτές είναι οι διαχειρίσεις του συνεταιρισμού. Επίσης αυτή τη στιγμή ο συνεταιρισμός έχει 400 μέλη – παραγωγούς που παραδίδουν σε εμάς την παραγωγή τους και είναι όλοι από το Βελβεντό, αν εξαιρέσεις κάποιες συνεργασίες που έχουμε και με άλλες περιοχές της Ελλάδας σε κάποια φρούτα.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο συνεταιρισμός έχει μόνιμο προσωπικό 4 άτομα και τα τμήματα από τα οποία απαρτίζεται είναι 4. Αρχικά, είναι το γεωτεχνικό τμήμα με τον γεωπόνο που επιβάλλει την παραγωγή με συμβουλές έχοντας ταυτόχρονα και τον σύμβουλο, όπου έχουμε και ένα γραφείο συμβούλου με γεωτεχνικούς από την Βέροια που μας δίνουν και αυτοί συμβουλές σε όλα τα ζητήματα σε συνεργασία με τον δικό μας γεωπόνο. Το συγκεκριμένο γραφείο απαρτίζεται από 2-3 συμβούλους που ο ένας από αυτούς είναι επιφορτισμένος με το να δίνει οδηγίες, κατευθύνσεις και συμβουλές πάνω στην

παραγωγή και στον συνεταιρισμό Δήμητρα αλλά σε συνεργασία πάντα με τον γεωπόνο του γεωτεχνικού τμήματος του συνεταιρισμού. Στη συνέχεια, έχουμε το τεχνικό τμήμα όπου έχουμε τον ηλεκτρολόγο μηχανικό, ψυκτικό που επιβλέπει τον μηχανολογικό εξοπλισμό, τις κτηριακές εγκαταστάσεις κ.λ.π. , το λογιστήριο που είναι το οικονομικό τμήμα με μόνιμο λογιστή και το τμήμα της διοίκησης πωλήσεων – marketing που ο διευθυντής επιβλέπει και τις πωλήσεις και το marketing αλλά και τα υπόλοιπα τμήματα. Αυτά είναι τα 4 τμήματα από τα οποία δομείται ο συνεταιρισμός. Από εκεί και πέρα υπάρχουν οι εγκαταστάσεις σε ιδιόκτητο οικόπεδο 15 στρεμμάτων όπου έχουμε γύρω στα 4 στρέμματα εγκαταστάσεις με πάνελς, αποθήκες για υλικά συσκευασίας, ψυγεία: 7 θαλάμους με ψυκτικούς χώρους και με αποθήκες, οι 4 από τις οποίες είναι με ελεγχόμενη ατμόσφαιρα όταν θα χρειαστεί για κάποια φρούτα, έχουμε το συσκευαστήριο-διαλογητήριο που είναι η γραμμή διαλογής συσκευασίας όλων των προϊόντων, υπάρχει γραμμή μικροσυσκευασίας όπου κάνουμε τις μικροσυσκευασίες του ενός κιλού κ.λπ. για τα market, κυρίως του εξωτερικού. Επίσης, υπάρχουν και οι ράμπες παραλαβής που είναι η επέκταση των εγκαταστάσεων αλλά και αυτές όμως επί σκεπής. Αυτά όλα μαζί είναι γύρω στα 4 στρέμματα. Αυτή είναι η υλικοτεχνική υποδομή, η διοικητική οργάνωση και τα τμήματα του συνεταιρισμού. Τώρα, εμείς έχουμε 140 μέλη - παραγωγούς και τους μήνες από Ιούνιο μέχρι και Σεπτέμβρη απασχολούνται εδώ πέρα γύρω στα 45 άτομα, τους άλλους μήνες γύρω στα 5-10 άτομα περιστασιακά όταν θα χρειαστεί να κάνουμε κάποια διαλογή σε άλλο φρούτο, όπως τα μήλα.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Υπάρχει το Δ.Σ. το οποίο είναι 7μελές. Τώρα με τις καινούριες εκλογές στις αρχές του Νοεμβρίου θα βγει και εποπτικό συμβούλιο το οποίο δεν υπήρχε. Το Συμβούλιο θα ασχολείται με την εποπτεία, δεν ασκεί διοίκηση μόνο εποπτεία και συντάσσει στη Γ.Σ. μία έκθεση πεπραγμένων. Το συγκεκριμένο συμβούλιο δεν είναι έμμισθο αλλά και κανένας από τους αιρετούς δεν είναι έμμισθος, μόνο ημερήσιες αποζημιώσεις μπορούν να παίρνουν. Στη συνέχεια, έχουμε 4 μόνιμους υπαλλήλους: ο διευθυντής ο οποίος ασχολείται με την πώληση σε συνεργασία και με τον Πρόεδρο, ο λογιστής, ο γεωπόνος και ο τεχνικός. Κατά την περίοδο της συγκομιδής έχουμε το προσωπικό στο διαλογητήριο.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Υπάρχουν 8 μόνιμοι υπάλληλοι εδώ στο Βελβεντό και 2 στην Αθήνα. Έχουμε ένα υποκατάστημα στην λαχαναγορά Αθηνών που μαζί με τα 2 παιδιά της Αθήνας είναι 10 οι μόνιμοι υπάλληλοι. Τα τελευταία χρόνια αποχώρησαν με σύνταξη 7 άτομα τα οποία δεν αντικαταστάθηκαν, δηλαδή ήμασταν 17. Αυτές οι θέσεις είναι καλυμμένες γιατί ήταν διπλές θέσεις. Για παράδειγμα: είχαμε 2 γεωπόνους, έφυγε ο ένας και δεν αντικαταστάθηκε κ.α. . Με αυτόν τον τρόπο προσπαθήσαμε να μειώσουμε το κοστολόγιο, βέβαια τώρα μεγαλώνοντας η οργάνωση πιθανότατα θα χρειαστεί να ξανακάνουμε κάποιες προσλήψεις αλλά πιο στοχευμένα. Τώρα, θεωρούμε ότι έχουμε φτάσει σε ένα επίπεδο μόνιμου προσωπικού που δουλεύει καλά η οργάνωση. Έχουμε και εποχικό προσωπικό, που ανάλογα με την δουλειά και την εποχή μπορεί να φτάσει μέχρι και τα 80 άτομα, κάποιες μέρες μπορεί να είναι 20 και κάποιες άλλες μπορεί να είναι 100. Μετά είναι το Δ.Σ. δηλαδή οι αιρετοί που εκλέγονται κάθε 4 χρόνια πλέον βάσει της καινούριας νομοθεσίας από την Γενική Συνέλευση και εκλέγεται το Δ.Σ. . Το Δ.Σ. μετά εκλέγει τον Πρόεδρο και τα μέλη: ταμιά, γραμματέα κ.α. . Ο Πρόεδρος έχει με απόφαση της Γ.Σ. πάγια αποζημίωση, δεν είναι μισθολογική κατάσταση με ασφάλειες κ.λ.π. αλλά είναι σαν αντιμισθία για τον χρόνο που αφιερώνει στον συνεταιρισμό. Επίσης, έχουμε αλλάξει το καταστατικό μας και τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει υποχρεωτικά να είναι παραγωγοί. Έγινε και άλλη μία τροποποίηση και πλέον επανέρχεται και το Εποπτικό Συμβούλιο. Στην ουσία, το Εποπτικό Συμβούλιο εποπτεύει την λειτουργία του Δ.Σ. . Παλιότερα που δεν υπήρχε Εποπτικό Συμβούλιο γινόταν ο έλεγχος από την Αγροτική Τράπεζα, την δεκαετία του '80. Την δεκαετία του '90 άλλαξε ο νόμος και έφυγε ο έλεγχος των συνεταιρισμών από την Αγροτική Τράπεζα και πήγε στα Εποπτικά Συμβούλια. Μετά, ο νόμος 2810 του 2000 κατήργησε το Εποπτικό Συμβούλιο και πέρασε ο οικονομικός έλεγχος σε ορκωτούς λογιστές και ο νόμος 4015 του 2011 επαναφέρει το Εποπτικό Συμβούλιο παράλληλα με τους ορκωτούς λογιστές. Δηλαδή οι ορκωτοί λογιστές από 1 γίνονται 2 υποχρεωτικά κάθε χρόνο και πρέπει να κάνουν έλεγχο στα βιβλία του συνεταιρισμού, ενώ το Εποπτικό Συμβούλιο θα είναι αυτό, που βάσει του καινούριου νόμου, θα ελέγχει την νομιμότητα των πράξεων, δηλαδή κατά πόσο μία απόφαση της διοίκησης είναι σύννομη ή όντως είναι για καλό του συνεταιρισμού. Τελικά, έχουμε 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο και 3μελές Εποπτικό Συμβούλιο.

Πρώην γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Δεν υπάρχει ιδιαίτερη εναλλαγή των προσώπων στο Δ.Σ. . Αλλαγές μπορεί να υπάρχουν αλλά είναι στα κατώτερα στελέχη της Διοίκησης. Σίγουρα ο Πρόεδρος

πρέπει να τα έχει καλά με όλους, δηλαδή για όλους είναι ίδιος – είναι ο Πρόεδρος του συνεταιρισμού. Στον Βελβεντό δεν υπάρχουν φιλόδοξοι άνθρωποι για καρέκλες. Υπάρχουν για τα σκαμνάκια αλλά όχι για τις καρέκλες. Ο βελβεντινός θέλει να είναι στο Συμβούλιο αλλά όχι να είναι Πρόεδρος. Πρόεδρος θα είναι κάποιος άλλος γιατί αυτός θα είναι πιο εύκολο να είναι από κάτω του. Αυτό το έχω παρατηρήσει γενικά και στον συνεταιρισμό και στην τοπική αυτοδιοίκηση, ότι δηλαδή δεν υπάρχουν φιλόδοξοι άνθρωποι και γι' αυτό δεν υπάρχει και εναλλαγή προσώπων στη διοίκηση. Φυσικά εκείνοι που είχαν την φιλοδοξία να κάνουν κάτι τέτοιο κόπιασαν για τον συνεταιρισμό, δεν θα βρεις εύκολα ανθρώπους σαν τον Νέστορα και τον Νίκο - τους Προέδρους του ΑΣΕΠΟΠ, έχουν πανελλαδικό όνομα – δηλαδή όσοι ασχολήθηκαν με τα αγροτικά τους γνωρίζουν. Αυτοί οι άνθρωποι έχουν συμμετοχή και πραγματικά πασχίζουν και ο λόγος που συμβαίνει αυτό είναι γιατί δεν είναι επαγγελματίες συνδικαλιστές, είναι παραγωγοί και γιατί και αυτοί τρώνε από τον συνεταιρισμό και όχι από την καρέκλα τους. Τώρα έχουν βάλει και αντιμισθία για τον πρόεδρο και κατά την γνώμη μου πρέπει να αμείβεται για να μπορεί κι εκείνος να τρέχει για διάφορα θέματα γιατί αλλιώς θα παρατήρει τις δουλειές του.

1^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Η ΔΙΑΣΠΑΣΗ ΤΟΥ ΑΣΕΠΟΠ ΒΕΛΒΕΝΔΟΥ ΣΕ ΔΥΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ: ΑΣΕΠΟΠ ΒΕΛΒΕΝΔΟΥ ΚΑΙ Ο .Π. – Α.Σ. ΒΕΛΒΕΝΔΟΥ «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» ΚΑΙ Η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΩΣΗΣ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ο συνεταιρισμός χωρίστηκε τη δεκαετία του '80 για πολιτικούς λόγους. Τότε ήταν τα κομματικά πιο έντονα κι έτσι χωριστήκαμε και παραμείναμε από τότε χωρισμένοι. Δεν τα ξέρω κι εγώ καλά, τότε ήταν ΠΑΣΟΚ – ΝΔ και υπήρχαν κόντρες. Κάπως έτσι ξεκίνησε η ιστορία τότε και απλά παρέμεινε, άσχετα εάν τώρα δεν υφίσταται κάτι τέτοιο. Τώρα δηλαδή δεν κοιτάς τα μέλη σου με πολιτικά κριτήρια, έχουν ξεπεραστεί αυτά.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Δημιουργήθηκε λοιπόν ο συνεταιρισμός όπου κάποια στιγμή το 1986 χώρισαν από κομματικές αντιπαλότητες, μπήκαν δηλαδή τότε οι πολιτικοί μέσα. Είχε και πραγματικούς λόγους αλλά ήταν και λίγο το κλίμα το μεταπολιτευτικό. Με τον χωρισμό του συνεταιρισμού υπήρχαν και κάποιοι τριγμοί στην κοινωνία, δεν είχε ιδιαίτερο αντίκτυπο στην κοινωνία γιατί οι άνθρωποι συνέχισαν να ζουν εδώ, τα

χωράφια των συνεταιριστών του ενός συνεταιρισμού και των μελών του άλλου συνεταιρισμού ήταν δίπλα - δίπλα, τα ίδια πράγματα καλλιεργούσαν, τα ίδια πράγματα προωθούσαν στο εμπόριο, τις ίδιες αγωνίες είχαν. Απλά από την ύπαρξη των 2 συνεταιρισμών υπήρξε αντίκτυπο οικονομικό γενικότερο, δηλαδή έρχονταν οι έμποροι και μπορούσαν πολύ εύκολα να παίξουν με τις τιμές και να εκμεταλλευτούν στην ουσία τους συνεταιρισμούς. Σε αυτό το παιχνίδι του ανταγωνισμού που υπήρχαν δύο συνεταιρισμοί με διαφορετικά συμβούλια κοιτούσαν μυστικά ο καθένας πώς θα πορευθεί για να κρατήσουν πελάτες κι έτσι έπεφταν πολλές φορές θύματα των ίδιων των χονδρεμπόρων που αυτοί ήταν αστέρια - μαφίες και κατάφερνε ο έμπορος ενώ έμπαινε στο Βελβεντό αντί να αντιμετωπίσει ένα τείχος και έναν πωλητή έβρισκε δύο και τους έκανε παιχνίδι. Αυτό εάν το δεις σε βάθος χρόνου 4 μηνών εμπόριο όπου μπορεί να σκιαμαχεί ο κάθε έμπορος με τον έναν συνεταιρισμό και τον άλλον και ουσιαστικά οι δύο συνεταιρισμοί μεταξύ τους και με τις σκιές τους, αυτό είναι σοβαρό πρόβλημα. Τελospάντων, αυτό νομίζω ότι το κατάλαβαν και οι ίδιοι νωρίς κι έχουν ένα επίπεδο συνεργασίας τώρα.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Τον απέναντι συνεταιρισμό τον ονομάζουμε Δήμητρα και σύμφωνα με αυτό υπήρχε για εμένα ένα παράλογο γεγονός. Ευτυχώς, δεν είμαστε σε εκείνη τη γενιά την πολιτικοποιημένη, την τρελά πασοκική και νεοδημοκρατική. Τότε, λοιπόν, άκουγε ο περισσότερος κόσμος και έλεγε ότι απλά τσακώθηκε το τότε Διοικητικό Συμβούλιο με κάποιους άλλους παραγωγούς και φύγανε αλλά δεν είναι αυτή η αλήθεια. Εκείνη την εποχή το 1985 λοιπόν δεν θυμάμαι ακριβώς τον αριθμό αλλά είναι πολύ μεγάλος αριθμός, στην Ελλάδα δημιουργήθηκαν, χωρίς να το λέω με απόλυτη ακρίβεια, γύρω στους 3.000 συνεταιρισμούς με το όνομα Δήμητρα, άλλες πραγματικές και άλλες συνεταιρισμοί σφραγίδα. Αυτό συνέβη γιατί τότε λόγω κομματικών πεποιθήσεων κ.λ.π. και λόγω ΠΑΣΟΚ στα Διοικητικά Συμβούλια των συνεταιρισμών κυριαρχούσαν οι ΠΑΣΟΚτζήδες και τότε λοιπόν υπήρχε και η τρέλα της απόσυρσης: αυτό το προϊόν το οποίο πετιόταν, το οποίο ουσιαστικά πρέπει να πετάξεις όταν δεν μπορείς να το διαθέσεις, αλλά καλό προϊόν ουσιαστικά. Η έννοια της απόσυρσης ήταν η εξής: πετάω ό,τι προϊόν δεν μπορώ να διαθέσω και γι' αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδοτούσε κάποια χρήματα για να μην χάσει ο παραγωγός τα χρήματα του και παρατήρει την καλλιέργεια και δεν παράγεται πλέον προϊόν. Αυτή την έννοια είχε η απόσυρση. Επειδή, λοιπόν, υπήρχε η τρέλα της απόσυρσης όπου παιζόταν πάρα πολύ χρήμα και επειδή στα τότε Δ.Σ., όχι όμως του Βελβεντού - το Βελβεντό δεν είχε κάνει τρελά πράγματα με την απόσυρση, μιλάμε κυρίως για τον κάμπο και για τρελά ποσά. Άρα, επειδή στα Δ.Σ. των τότε συνεταιρισμών υπήρχαν

ΠΑΣΟΚτζήδες ως επί των πλείστων, είχαν τρελαθεί οι ΝεοΔημοκράτες γιατί δεν είχαν κουτάλα σε αυτό το μερίδιο της απόσυρσης, δεν έσπασε ο συνεταιρισμός εδώ μόνο. Έσπασαν παντού. Είναι μύθος δηλαδή ότι έσπασε μόνο στο Βελβεντό. Και δημιουργήθηκαν γι' αυτό τον λόγο, για να έχουν κουτάλα στο μύθο της απόσυρσης. Αυτός ήταν ο λόγος και κανένας άλλος μέχρι που κάποια στιγμή η Ε.Ε. αποφάσισε να κόψει την απόσυρση και πολύ καλά έκανε γιατί είχε δημιουργήσει παραγωγούς οι οποίοι παρήγαγαν μόνο για την απόσυρση και για τίποτα άλλο και αυτό ήταν ένα τεράστιο λάθος. Γι' αυτό δεν μπορούμε να συμμαζέψουμε την Ελλάδα, τουλάχιστον σε αυτό το κομμάτι των νωπών προϊόντων. Τελικά, οι συνεταιρισμοί παρέμειναν χωρισμένοι γιατί μετά μπλέκονται άλλα συμφέροντα μέσα και σε αυτό το κομμάτι δεν θα ήθελα να εμβαθύνω άλλο. Θα σου πω μόνο ότι έχω παρευρεθεί σε 4 Συναντήσεις Δ.Σ. με πρωτοβουλία του δικού μας Προέδρου για συνένωση και δεν μπορώ να περιγράψω το τί συνέβη, οπότε πλέον δεν πιστεύω ότι αξίζει κιόλας. Είναι δύσκολο πιστεύω να γίνει τώρα συνένωση, δεν ξέρω. Ένα γεγονός που κωλύει σημαντικά το θέμα της συνένωσης είναι ότι λόγω του διαφορετικού τρόπου συγκομιδής το προϊόν που παράγουν οι 2 συνεταιρισμοί είναι διαφορετικό.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Για να πραγματοποιηθεί άμεσα συνένωση των δύο συνεταιρισμών είναι λίγο δύσκολο γιατί επικρατούν ακόμη τα κατάλοιπα του διαχωρισμού, γιατί πριν το '87 που έγινε ο συνεταιρισμός Δήμητρα ήταν ένας ο συνεταιρισμός και ακόμη παλιότερα, πάλι ξεκίνησε ένας συνεταιρισμός και διασπάστηκε σε 3 μετά έγιναν 2 και μετά ξανάγινε πάλι 1. Παρ'όλα'υτά θα μπορούσε να υπάρξει ουσιαστικό πεδίο δράσης και εφ'όσον δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες και υπό προϋποθέσεις θα πρέπει να υπάρξει κάποια στιγμή αυτή η συνεργασία, δεν ξέρω αν θα την πω συνένωση αλλά πάντως να είναι μία κοινή δράση. Επειδή όμως η εμπειρία έχει δείξει εδώ στο Βελβεντό ότι όταν προχωρήσεις σε συνένωση υπάρχει ο κίνδυνος πολλές φορές να δημιουργηθούν ξανά εκείνες οι προϋποθέσεις, τα αίτια και οι τάσεις που δημιουργούν τη διάσπαση, θα πρέπει η συνένωση να γίνει με τις σωστές προϋποθέσεις και να κατοχυρώνουν ότι δεν θα ξαναπροκύψει στο μέλλον κάτι παρόμοιο. Υπάρχουν τρόποι και μπορεί να γίνει, το θέμα όμως είναι να πειστούν κάποιοι οι οποίοι είναι στα πράγματα και παίρνουν τις αποφάσεις και αυτοί οι ίδιοι οι παραγωγοί. Πάντως αυτή τη στιγμή υπάρχει ένα καλό κλίμα συνεργασίας σε διάφορα θέματα που αυτό μπορεί σιγά σιγά να είναι το γενεσιολόγο αίτιο να επέλθει και το επιθυμητό αποτέλεσμα, εφ'όσον υπάρξουν και οι κατάλληλες προϋποθέσεις.

Εργαζόμενος – δάσκαλος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβενδού

- Το 1987 διασπάστηκε ο συνεταιρισμός κι έγιναν 2 συνεταιρισμοί. Δεν τα ξέρω και καλά μπορεί να κάνω και λάθος αλλά φαντάζομαι ότι αυτή είναι η κοινή εκτίμηση: ότι συνέβη λόγω κομματικών επιλογών που είναι αυτό δυστυχώς που συμβαίνει συνήθως με τα κόμματα και το βλέπουμε και σήμερα, κι έτσι διασπάστηκε και έγινε ένας άλλος συνεταιρισμός. Ενώ τα πράγματα έχουν ηρεμήσει όπως γενικότερα στην Ελλάδα, δεν παύει να είναι ένα μειονέκτημα για το Βελβεντό ότι έχει δύο συνεταιρισμούς αντί για έναν.

Εύχομαι βέβαια να υπάρξει συνένωση. Νομίζω ότι πολλούς ανθρώπους έχει απασχολήσει αυτό το θέμα και πιστεύω ότι πια απασχολεί και τους ίδιους τους συνεταιρισμούς, εννοώ τις διοικήσεις και τα μέλη των συνεταιρισμών. Κατά την γνώμη μου οι συνθήκες είναι πάρα πολύ ώριμες για να γίνει αυτό, δηλαδή ειδικά αυτήν την δοκιμασία που εμείς εδώ την περνάμε έντονα, εννοώ τον Καλλικράτη που εκτός από την κρίση την εθνική που βιώνουμε σαν Έλληνες πολίτες έχουμε και την άλλη κρίση την αυτοδιοικητική. Πιστεύω ότι είναι η κατάλληλη περίοδος για να αναπτυχθούν κάποιες πρωτοβουλίες από τα μέλη των Διοικήσεων κυρίως, αλλά και από άλλους συνέταιρους παραγωγούς προς την κατεύθυνση αυτή. Νομίζω ότι είναι τεχνικά τα ζητήματα που έχουν να λύσουν δηλαδή τί θα γίνει με τις περιουσίες, με τις μερίδες, τα υλικά κ.λ.π. και πώς θα γίνονται κάποια πράγματα, αλλά νομίζω ότι είναι λεπτομέρειες τα περιουσιακά στοιχεία. Νομίζω ότι έχουν αντιληφθεί και οι δύο συνεταιρισμοί και το ξέρουν καλά ότι είναι προς το συμφέρον τους αυτό γιατί νομίζω ότι αντιλαμβανόμαστε όλοι τί θα πει «η ισχύς εν τη ενώση». Λοιπόν, όλοι για έναν και ένας για όλους, νομίζω ότι αυτό το συνεταιριστικό σύνθημα είναι το βασικότερο και πρέπει να ενωθούν. Εγώ προσωπικά θα προσπαθήσω με ό,τι δυνάμεις έχω αλλά και με άλλους ανθρώπους που συμφωνούμε να γίνει αυτή η συνένωση. Νομίζω ότι δεν υπάρχει κάποιος λόγος να υφίσταται καν, ειδικά μετά από αυτήν την κρίση την πολύπλευρη και την πολιτική η οποία ήταν αποκαλυπτική για όλους μας, το τί ρόλο παίζουν τα κόμματα. Αυτό θέλω να πω και δεν κρύβομαι.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Κάπου κοντά στο '85, ενώ ο συνεταιρισμός ήταν ένας, χωρίστηκε και έγιναν 2 συνεταιρισμοί. Μπήκαν μέσα τα κομματικά μικρόβια. Ήτανε μία περίεργη δεκαετία τότε εκείνη. Οι μεν προσπαθούσαν να εδραιωθούν στην εξουσία τότε με τον Ανδρέα Παπανδρέου, οι άλλοι δεν δέχονταν να χαθεί η εξουσία από αυτούς και υπήρχε μία κόντρα. Υπήρχε μία κόντρα τότε γενικά και αυτό το ξέρουμε. Οι πολιτικάντηδες τότε, γιατί εγώ δεν θεωρώ ότι έχουμε πολιτικούς στην Ελλάδα, εφάρμοζαν τότε της

βασίλισσας Ελισάβετ το “Διαίρει και βασίλευε” και δυστυχώς με αυτό πορευόμαστε μέχρι τώρα στην Ελλάδα και γι’ αυτό έχουμε αυτή τη κατάντια που έχουμε, γιατί ο έλληνας, όσο κι αν υπερηφανευόμαστε, δεν έχει μυαλό και είναι επιρρεπής σε τέτοια πολιτικά ζητήματα. Ισχύει το δικό μου το κόμμα και το δικό σου το κόμμα, λες και έχουμε μετοχές εμείς σε κάποιο κόμμα. Τα συμφέροντα είναι κοινά για όλους τους Έλληνες και αν αυτό το δει ο Έλληνας και το καταλάβει θα πάμε μπροστά, αν δεν το δει τότε δυστυχώς δεν κάνουμε τίποτα.

Ενώ, λοιπόν, παλιότερα υπήρχαν 2-3 Κοινοπραξίες κάποια στιγμή αυτές ενώθηκαν και δημιούργησαν έναν συνεταιρισμό τον ΑΣΕΠΟΠ ο οποίος κράτησε 7-8 χρόνια και μετά υπήρξε η διάσπαση που έγινε ο ΔΗΜΗΤΡΑ. Ο ΑΣΕΠΟΠ κράτησε πιο πολλά μέλη, στην διαίρεση τότε ήταν τετραπλάσιος σε δυναμικό απ’ ότι ο ΔΗΜΗΤΡΑ και σιγά σιγά ο ΔΗΜΗΤΡΑ έφτιαξε τις εγκαταστάσεις του, ανεβαίνει και με προοπτική να ισορροπήσουν σε δυναμικό τα επόμενα 2 χρόνια, ίσως ο ΔΗΜΗΤΡΑ να έχει και περισσότερα κιλιά.

Η συνένωση είναι μία “απαγορευτική” λέξη. Αυτό δεν το λέω αρνητικά, αλλά αυτή τη λέξη την χρησιμοποιούν οι πολιτικάντηδες για να αντλήσουν ψήφους. Για εμένα η συνένωση αν είναι να γίνει, προσωπικά το επιθυμώ, θα πρέπει να είναι καρπός μιας καλής συνεργασίας για να μην έχουμε ξανά τα προηγούμενα αποτελέσματα, δηλαδή να μην έχουμε πάλι διάσπαση διότι όταν δεν έχουν συνεργασία τα μέλη μεταξύ τους είναι σίγουρο ότι με την πρώτη ευκαιρία θα διασπαστούν πάλι. Άρα πρώτα θα πρέπει να ζυμωθεί η συνεργασία για να δούμε ότι μπορούμε να συνεργαστούμε, και επιβάλλεται κιόλας να συνεργαστούμε, και μετά η συνένωση θα έρθει από μόνη της. Ήδη καταβάλλονται προσπάθειες και από τις 2 πλευρές για συνεργασία.

Η διάσπαση ήταν ένα επίτευγμα κομματικό αλλά το καρπώθηκαν οι έμποροι γιατί όταν διαιρείς κάτι είναι πιο εύκολο να κάνεις κτήμα και τα δύο κομμάτια. Εμείς εδώ στο Βελβεντό όχι ότι είμαστε η κορυφή αλλά βγάζουμε ένα πολύ καλό προϊόν, από τα καλύτερα στην Ελλάδα αλλά και πανευρωπαϊκά. Όταν, λοιπόν, βγάζεις ένα προϊόν εάν πήγαινες στις αγορές δυναμικά και ενιαία θα είχες καλύτερα αποτελέσματα. Όταν είσαι διαιρεμένος στις αγορές οι έμποροι το εκμεταλλεύονται αυτό και σπάνε τις τιμές. Εάν, λοιπόν, ήμασταν ενωμένοι θα είχαμε άλλη βαρύτητα στις αγορές. Επίσης, αν ήμασταν ενωμένοι αντί να αγοράζουμε τα είδη συσκευασίας θα μπορούσαμε να τα φτιάχνουμε μόνοι μας και με αυτόν τον τρόπο θα γλιτώναμε χρήματα και θα δίναμε και δουλειά σε κόσμο. Όταν είσαι μεγάλος λειτουργείς διαφορετικά. Βέβαια, το γεγονός αυτό εγκυμονεί και κινδύνους γιατί θα πρέπει να πετάς στις περιόδους κρίσης της αγοράς, δηλαδή όταν υπάρχει πληθώρα προϊόντων στην αγορά θα πρέπει να έχεις και καλή διαχείριση. Η συνεργασία και ο όγκος του προϊόντος δεν έχει μόνο θετικά αλλά και αρνητικά.

Ο λόγος που διασπάστηκε τότε ο συνεταιρισμός, δηλαδή τα κομματικά θέματα πλέον δεν υφίστανται αλλά στο μέλλον δεν ξέρω που θα μας καταστήσουν. Οι λόγοι που κωλύουν αυτή τη στιγμή την συνένωση ίσως να είναι και εγωιστικοί. Μπορεί να φαίνεται περίεργο αλλά σε μικρές κοινωνίες το συναντάς αυτό: εσείς κι εμείς.

Επίσης, τότε με την διάσπαση των συνεταιρισμών υπήρχε και κοινωνικός αντίκτυπος. Δηλαδή τότε είχε χωριστεί η κοινωνία στα 2. Ήμουν μικρός εγώ τότε αλλά το έβλεπα: σε άλλα καφεενία οι μεν και σε άλλα οι δε. Τόσο πολύ δηλαδή, αλλά ξεπεράστηκε. Αυτός ο διαχωρισμός που είχε τότε το χωριό, εγώ και πάλι ρίχνω την ευθύνη στα κόμματα. Αυτοί ήταν που συντηρούσαν τον διχασμό αυτόν γιατί μέσα από αυτόν αντλούσαν ψήφους. Ο ένας ερχόταν στον έναν συνεταιρισμό κι έλεγε θα σας κάνω “αυτό” και αντλούσε ψήφους και μετά πήγαινε στον άλλον και έλεγε θα σας κάνω “εκείνο” και αντλούσε ψήφους κι από εκεί. Συντηρούσαν την εικόνα της συνένωσης και καρπώνονταν και από εκεί. Ήταν μία εποχή περίεργη και δύσκολη και μακάρι να μην έρθει ποτέ ξανά.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Η διάσπαση του συνεταιρισμού θεωρητικά έγινε για πολιτικούς λόγους. Αυτή είναι η εκδοχή που έχω ακούσει κι εγώ και όλοι της ηλικίας μου. Το τί πραγματικά συνέβη κανείς δεν το ξέρει, απλά ήταν μία δεκαετία που τα κομματικά ήταν αρκετά έντονα και έπαιζαν μεγάλο ρόλο στα πάντα και στην καθημερινή μας ζωή: μπλε – πράσινα καφεενία, μπλε – πράσινοι συνεταιρισμοί, είναι κάτι που έγινε σε όλη την Ελλάδα. Απλά εμείς είμαστε και τυχεροί που μείναμε με δύο γιατί αλλού έγιναν και 4 και 5 συνεταιρισμοί, δηλαδή ο καθένας σήκωνε το δικό του λάβαρο κι έκανε συνεταιρισμό εκείνη την δεκαετία. Εδώ τουλάχιστον κρατήθηκαν 2.

Ο διαχωρισμός φυσικά είχε και επιπτώσεις. Καταρχήν αποδυναμώνεται το προϊόν, δηλαδή αν υπήρχε ένα μαγαζί στο Βελβεντό θα ήταν πολύ καλύτερα διαπραγματευτικά. Δεν μιλάμε πλέον για την κοινωνική συνοχή του κόσμου που όλο αυτό είχε δημιουργήσει προβλήματα και υπάρχουν ακόμη και τώρα, υπάρχει δηλαδή κόσμος που αντιμετωπίζει κάποιους με καχυποψία και λένε “αυτοί είναι οι άλλοι”. Υπάρχει ακόμα αυτό από μεγαλύτερες ηλικίες, αυτές οι ηλικίες δεν ξεχνάνε. Οι ηλικίες που τα έκαναν όλα αυτά και που τα βίωσαν δεν ξεχνάνε εύκολα. Μπορεί βέβαια να έχει περάσει το μίσος που υπήρχε τότε, η έντονη αντιπαλότητα και διαμάχη αλλά και πάλι υπάρχει. Το σημαντικότερο πρόβλημα που δημιουργήθηκε τότε ήταν ότι δημιούργησε πρόβλημα μέσα σε μία κοινωνία, δηλαδή χωρίστηκε ένα χωριό – “αυτοί” και οι “άλλοι” ήταν μόνιμα. Αυτό ήταν έντονο μέχρι και τα τέλη της δεκαετίας του '90, φυσικά τα πρώτα χρόνια γίνονταν φοβερά πράγματα, απλά μέσα

στη δεκαετία του '90 άρχισε να χαλαρώνει όλο αυτό. Τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζεται σαν κάτι που υπάρχει, δηλαδή υπάρχουν 2 συνεταιρισμοί και τελείωσε.

Όλοι ξέρουμε ότι κάποια στιγμή πρέπει να γίνει ένας και γίνονται προσπάθειες αλλά τα πράγματα είναι δύσκολα γιατί υπάρχουν ακόμα άνθρωποι που δεν θέλουν, είναι άνθρωποι που λένε ότι εμείς πήγαμε και κάναμε αυτό και δεν το πουλάμε. Θεωρούν, λοιπόν, ότι έχτισαν μία περιουσία που το βλέπουν σαν το σπίτι τους και δεν θέλουν να το ξεπουλήσουν. Όμως, φτάσαμε σε κάποια χρόνια που δεν πρέπει να υπάρχουν 2 συνεταιρισμοί. Η αγορά το επιτάσσει αυτό γιατί δεν μπορεί να έρχεται εδώ συνεργάτης και να υπάρχει ανταγωνιστής δίπλα, θα πρέπει να υπάρχει ένας που να διαπραγματεύεται, δηλαδή μία ομάδα να υπάρχει και να είμαστε και οι 2 μαζί.

Εάν το όλο θέμα το προσεγγίσεις από ψυχολογικής άποψης, υπάρχουν 2 κομμάτια. Καταρχήν, όλα αυτά τα γεγονότα εγώ δεν τα έζησα, τα γνωρίζω από διηγήσεις αλλά περνώντας τα χρόνια και κουβεντιάζοντας με μεγάλους ανθρώπους που τα έζησαν όλα αυτά συνειδητοποίησα ότι ίσως δεν ήταν απλά κομματικά τα θέματα. Δεν μπορώ αυτή τη στιγμή να πω κάτι με σιγουριά και να το αποδείξω αλλά μπορεί να ήταν ακόμα και προσωπικές κόντρες κάποιων ανθρώπων που απλά τότε βρήκαν έδαφος εκείνη την εποχή με τα κομματικά. Δεν μπορεί για παράδειγμα να υπάρχουν παραγωγοί που να “μισούν” ο ένας τον άλλον για μεγάλο χρονικό διάστημα. Να θεωρεί δηλαδή εχθρό του τον απέναντι ενώ οι ηγεσίες των 2 συνεταιρισμών τότε να είναι μαζί και να είναι μαζί κάθε βράδυ έξω. Αυτό πάει να πει ότι εδώ στο Βελβεντό το “Διαίρει και βασιλεύε” λειτούργησε πάρα πολύ καλά. Όχι μόνο σ’εμάς βέβαια αλλά σε όλη την Ελλάδα. Διαιρέθηκε το μαγαζί και έγιναν 2 και λειτουργούσε σαν αντίδωρο ο ένας για τον άλλον για να επιβιώνουν. Επιβίωσε σε μία εύκολη κατάσταση γιατί τότε τα χρόνια ήταν εύκολα, '80-'90, ήταν δηλαδή χρονιές που δεν υπήρχαν δυσκολίες της αγοράς και δεν υπήρξε ο φόβος για το τί θα γίνουν τα προϊόντα. Φτάνουμε όμως τώρα σε μία κατάσταση που θα πρέπει να διαχειριστούν τα πάντα όσο γίνεται καλύτερα με όσο το δυνατόν λιγότερα έξοδα για να μπορέσει ο παραγωγός να πάρει περισσότερα λεφτά προκειμένου να επιβιώσει. Γι’ αυτό και όλοι το σκεφτόμαστε και προβληματιζόμαστε και λέμε: γιατί να γίνει αυτό τότε;;

Έχουν γίνει, λοιπόν, προσπάθειες για συνένωση αλλά δεν έχουν καρποφορήσει δυστυχώς. Ο λόγος που δεν έχει γίνει αυτό είναι γιατί υπάρχει φόβος. Υπάρχουν βέβαια και κάποια παλιά κατάλοιπα αλλά αυτά αρχίζουν να χάνονται. Το απελπιστικό, και όντως είναι απελπισία αυτό το πράγμα, είναι ότι υπάρχουν νέοι άνθρωποι που τους έχει κυριέψει ο φόβος. Φοβούνται για το τί θα γίνει μετά και μήπως τους πετάξει ο ΑΣΕΠΟΠ έξω, γιατί ό,τι και να γίνει ο ΔΗΜΗΤΡΑ είναι το 1/3 από τον ΑΣΕΠΟΠ και στην ουσία θα γίνει κάτι σαν απορρόφηση. Δεν μπορεί να

γίνει διαφορετικά, επιχειρήσεις είμαστε. Έτσι, μία επιχείρηση σαν την δική μας, που δεν χρωστάει τίποτα και είναι υγιής δεν μπορεί να συγχωνευθεί έτσι απλά με μία επιχείρηση που δεν έχει τόσο καλή πορεία. Στην ουσία γίνεται κάτι σαν απορρόφηση και αρχίζουν να φοβούνται. Έχουν φοβικές μεθόδους κι αυτόν τον φόβο δεν τους τον βγάζεις εύκολα, ότι διαπίστευση κι αν τους δώσεις. Πάντα υπάρχει στο πίσω μέρος τους μυαλού τους αυτό το πράγμα. Επίσης, είναι πιθανό να είναι κάποιοι που δεν τον θέλουν γιατί κρατάνε το δικό τους μπαϊράκι, είτε σαν παραγωγοί είτε σαν υπάλληλοι. Γιατί εάν το δεις σφαιρικά οποιοσδήποτε υπάλληλος είναι λογικό να φοβάται αφού θα αναρωτιέται τί θα γίνει από εκεί και μετά. Φοβούνται το επόμενο βήμα και η αλήθεια είναι ότι ο ΔΗΜΗΤΡΑ είναι γενικά πιο συντηρητικός σε όλα: στην καθημερινότητα και στις κινήσεις του στην αγορά. Κάποτε τα δεδομένα της αγοράς άλλαζαν κάθε 10-15 χρόνια και υπήρχε μία μονοτονία. Τώρα αλλάζουν κάθε χρόνο: από τον τρόπο που συσκευάζεις μέχρι και τις κινήσεις προώθησης και εμπορίας που θα κάνεις. Έτσι όπως είναι τα πράγματα εάν παραμείνεις στάσιμος έχεις τελειώσει. Εάν κάνεις ένα γκάλοπ στο Νομό Πέλλας θα δεις ότι δεν μιλάνε καθόλου για συνεταιρισμό γιατί δεν υπάρχει ούτε ένας, που κάποτε ήταν δύναμη με την 10πλάσια ποσότητα από την δική μας. Στην Ημαθία ισχύει το ίδιο, όσοι δεν ακολούθησαν τα τελευταία 10-15 χρόνια τις αλλαγές τελείωσαν.

Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Την διάσπαση του συνεταιρισμού την έζησα από μέσα και θα σου πω και την προσωπική μου εκτίμηση. Στην ουσία η κόντρα ήταν προσωπική, κομματικό ήταν το ένδυμα γιατί έπρεπε κάποιο ένδυμα να βάλουν. Πιστεύω ότι ξεκινούσε από 2-3 άτομα, τα οποία τύχαινε να είναι και στον ίδιο κομματικό χώρο. Βέβαια τότε ήταν έντονα τα μίσση και τα κομματικά πάθη αλλά παρότι υπήρχαν μπλε και πράσινα καφενεΐα, μέσα στον συνεταιρισμό, που κι εκεί μπορεί να ήταν ΠΑΣΟΚ και ΝΔ, στον στόχο που έβαζαν δεν έβαζαν τον στόχο του κόμματος ούτε οι μεν ούτε οι δε αλλά έβαζαν τον στόχο του συνεταιρισμού άσχετα αν ήθελαν να είναι αυτοί κουμανταδόροι. Για παράδειγμα μπορεί να ήθελαν να λένε τα επιτεύγματα του ΠΑΣΟΚ σε σχέση με τους συνεταιρισμούς αλλά ο στόχος του Συμβουλίου και του Προέδρου ήταν το κέρδος του συνεταιρισμού. Αυτοί θα αξιοποιούσαν το ΠΑΣΟΚ για κέρδος του συνεταιρισμού και αντίστοιχα αν κέρδιζε η ΝΔ θα αξιοποιούσε τη ΝΔ για κέρδος του συνεταιρισμού. Απλά για να τραβήξεις κόσμο βάζεις το ένδυμα του κόμματος. Τότε το ΠΑΣΟΚ ήταν κυρίαρχη δύναμη και κέρδιζε τους φορείς και τους συνεταιρισμούς. Η ΝΔ ίδρυε δεύτερους αγροτικούς συλλόγους. Εδώ δεν είχε λόγο ύπαρξης ο αγροτικός σύλλογος, υπήρχε ο αγροτικός σύλλογος αλλά τα κάλυπτε όλα ο συνεταιρισμός, δηλαδή και τον συνδικαλισμό ερχόταν να τον παίξει ο

συνεταιρισμός. Οπότε εκμεταλλεύτηκαν κάποιες καταστάσεις και κάποιοι έβαλαν το πολιτικό ένδυμα: είπαν “δεν κερδίσαμε τις εκλογές..θα φύγουμε..να δού με τί θα κάνουν αυτοί που κερδίζουν τις εκλογές”. Έφυγαν κάποιοι, δεν έφυγαν όλοι οι δεξιοί, 80 άτομα έφυγαν ουσιαστικά τότε και στον ΑΣΕΠΟΠ μέσα δεν ήταν 80 δεξιοί – ήταν πολύ π ερισσότεροι, κάποιοι δεν ακολούθησαν γιατί είχαν ήδη στρωμένο τραπέζι κι έκαναν τόσα χρόνια για να στήσουν αυτόν τον συνεταιρισμό, γιατί να έφευγαν για να ξαναρχίσουν από την αρχή; Σε αυτούς που έφυγαν η ιδέα του συνεταιρισμού ήταν καρφωμένη αλλά για οποιονδήποτε λόγο και αν έφυγαν στο τέλος ίδρυσαν έναν συνεταιρισμό στα ίδια πρότυπα.

Αυτά δεν ήταν παλιά θέματα, για να πεις ότι αυτή η ιδέα μπορεί να δουλεύεται καιρό, ήταν θέματα των τελευταίων ετών. Αν οι άλλοι κέρδιζαν τις εκλογές και ξέμεναν αυτοί πίσω..αυτή ήταν η αφορμή. Τότε υπήρχε και ενιαίο ψηφοδέλτιο που μπορούσες να τους πάρεις όλους πακέτο. Ήταν πικρό βέβαια για τον οποιονδήποτε να βρεθεί έξω από την διοίκηση του συνεταιρισμού. Τότε αυτοί που έφυγαν έκαναν το εξής: έκαναν διάφορες μαζώξεις και συζητούσαν το θέμα των εκλογών, έλεγαν π.χ.: “γιατί χάσαμε τις εκλογές; Να γίνουν ξανά εκλογές! Συζητούσαν κι έλεγαν κι έλεγαν..”να κάνουμε συνεταιρισμό αν είναι! Γιατί να μας εκμεταλλεύεται πάλι ο συνεταιρισμός;” Κατά την γνώμη μου ήταν κουτά αυτά που έλεγαν, δηλαδή έλεγαν ότι θα κάνουν μόνοι τους δικό τους συνεταιρισμό και δεν θα χρειάζονται τίποτα, ούτε υπαλλήλους, ούτε εξοπλισμό τίποτα – μόνοι τους θα κουβαλούσαν, μόνοι τους θα πουλούσαν, δεν θα είχαν τα έξοδα που έχει ο συνεταιρισμός και θα καρπώνονταν εκείνοι τα κέρδη. Δεν γίνεται αυτό. Μαζεύτηκαν κάμποσες φορές και για να κάνουν καταστατικό έπρεπε να μαζέψουν υπογραφές. Τότε υπέγραψαν οι πάντες, π.χ: η μάνα μου, ο πατέρας μου, ο η θεία μου, ο γιος μου που σπούδαζε στην Αθήνα, η κόρη μου που ήταν στην Αμερική κ .α. . Τελοσπάντων, μαζεύτηκαν οι υπογραφές για να δημιουργηθεί και ήρθαν μετά κι έκαναν αίτηση διαγραφής από τον ΑΣΕΠΟΠ, γιατί αυτοί που ήταν γραμμένοι στον συνεταιρισμό δεν μπορούσαν να είναι ταυτόχρονα μέλη, οπότε έγραψαν τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας και αυτοί έκαναν αίτηση διαγραφής διότι οι διαγραφές στον συνεταιρισμό γίνονται στο τέλος του χρόνου. Ο συνεταιρισμός ιδρύεται αρχές καλοκαιριού και δεν μπορούσαν να είναι κι εδώ κι εκεί. Κάπως έτσι ήταν τα γεγονότα αλλά εγώ πιστεύω ότι η ουσία ήταν αλλού, ξεκίνησε από αλλού. Βέβαια αυτό μπορεί να μην το παραδεχτούν κάποιοι αλλά αυτή είναι η δική μου εκτίμηση που και κάποιοι άλλοι την ενστερνίζονται και τα λέω και σαν τρίτος γιατί εγώ δεν είχα εμπλοκή σε αυτά. Από τότε που μπήκα στον συνεταιρισμό μέχρι και που έφυγα η αρχή μου ήταν ότι η διοίκηση είναι διοίκηση και οφείλεις να συνεργαστείς μαζί τους, δεν υπάρχει κανένας λόγος να εμπλακείς σε εκλογές κ.λ.π. και αυτό είναι κάτι που δεν αφορά πολιτικές πεποιθήσεις.

Πρόεδρος ΤΟΕΒ Βελβεντού

- Ήτανε ένας ο συνεταιρισμός και ύστερα επήλθε ο χωρισμός και δημιουργήθηκε άλλος ένας συνεταιρισμός: ο Δήμητρα. Τότε τον ίδιο μήνα έγιναν γύρω στις 50 Δήμητρες. Τότε ο Μητσοτάκης ήθελε να ελέγξει το συνεταιριστικό κίνημα και ίδρυσαν παντού συνεταιρισμούς οι οποίοι ήταν καθαρά δεξιοί, δηλαδή από όλους του συνεταιρισμούς είχε δοθεί γραμμή από το Κόμμα και έγιναν Δήμητρες. Εάν πάτε στα χωριά εδώ γύρω σε όλα υπάρχουν.

Στην ουσία, τότε έγιναν εκλογές και υπήρχε ενιαίο ψηφοδέλτιο και τότε βγήκαν οι περισσότεροι κέντρο και αριστερά. Εντάξει δεν ήταν και αυτός ο λόγος που έγινε η διάσπαση, δηλαδή τα στελέχη τη ΝΔ που ήταν μέσα.

Νομίζω ότι τώρα έχουν πάψει αυτά τα κομματικά, έχουν λιώσει οι κομματικοί πάγοι γιατί παλιά είχαμε και τα καφενεία αλλά νομίζω πώς τώρα η νεολαία δεν κινείται σε αυτήν την γραμμή. Τώρα δεν νομίζω ότι υπάρχουν πια κατάλοιπα από την διάσπαση. Ο ΑΣΕΠΟΠ αν έβγαζε 3 έδρες για εκπροσώπους έβγαιναν 3 από το ΠΑΣΟΚ ή 2 από το ΚΚΕ, οπότε δεν είχαν αντιπροσώπους.

Αυτό δεν είναι τυχαίο, σε όλη την Ελλάδα έγινε αυτή η Δήμητρα και εντάξει δεν είναι καλό για τον τόπο γιατί όταν διακινείς ένα προϊόν και υπάρχει ανταγωνισμός μέσα στον ίδιο χώρο τότε σε μία κακή χρονιά που το ροδάκινο δεν περπατάει ο έμπορας θα σε χτυπήσει και αυτό είναι που θέλει να κάνει στην ουσία, ζητάει την διάσπαση ενώ όταν είσαι ενωμένος δεν μπορεί να σε χτυπήσει.

Αυτή η διάσπαση είχε και αντίκτυπο στην κοινωνική συνοχή του Βελβεντού. Για παράδειγμα ακούς να λένε: εμείς στον Δήμητρα πήραμε τόσο το κιλό..δηλαδή υπήρχε αυτός ο ανταγωνισμός και ακόμα υπάρχει στα σκληρά μέλη που το μόνο που σκέφτονται είναι αν πήρε ο ΑΣΕΠΟΠ ή ο Δήμητρα και το αντίθετο. Αν πήραν περισσότερα λεφτά το κιλό, αν έγινε καλύτερη διαχείριση, αν πούλησαν καλύτερα, αν είχαν καλύτερο προϊόν. Άρα υπάρχει ανταγωνισμός και αυτός ο ανταγωνισμός δεν είναι καλός ανταγωνισμός είναι ο κακός ανταγωνισμός. Τώρα εκεί μέσα υπάρχουν και συμφέροντα, για να τα πούμε κι αυτά. Για παράδειγμα ο άλλος εκεί μέσα είναι Πρόεδρος, είναι διευθυντής ή είναι λογιστής δηλαδή υπάρχει ένα μόνιμο προσωπικό που πληρώνεται από τον Δήμητρα ή τον ΑΣΕΠΟΠ. Υπάρχει δηλαδή και ο ατομισμός, το προσωπικό συμφέρον.

Εγώ όμως πιστεύω ότι θα γίνει συγχώνευση, πιστεύω δηλαδή ότι τα νέα παιδιά θα το επιτύχουν γιατί ασχολούνται πολλά νέα παιδιά με την αγροτική παραγωγή λόγω της κρίσης. Σαν δημότης Βελβεντού πιστεύω ότι το καλύτερο είναι να γίνει συνένωση των 2 συνεταιρισμών, τουλάχιστον να ξεκινήσουν κάποιες συνεργασίες – για παράδειγμα να έχουν τα ίδια φάρμακα ή πιστεύω ότι ακόμη και στις πωλήσεις

μπορούν να συνεργαστούν για να αντιμετωπίσουν τους εμπόρους από κοινού, να ορίζουν δηλαδή τις ίδιες αγορές. Έτσι, πιστεύω ότι θα σπάσουν σιγά σιγά τα ατομικά συμφέροντα και πιστεύω ότι οι νέοι θα έχουν καλύτερα αποτελέσματα, επιβάλλεται αυτό. Για παράδειγμα σε μία κακή χρονιά ερχόταν ο έμπορος και πήγαινε στον έναν και στον άλλον συνεταιρισμό κι έκανε παζάρια και η ζημιά αυτή ήταν για την κοινωνία του Βελβεντού. Στην ουσία ο σκοπός των εμπορών είναι να μη υπάρχουν συνεταιρισμοί.

Ο ΑΣΕΠΟΠ και ο Δήμητρα έχουν συνεργασίες και με άλλους συνεταιρισμούς που είναι υγιείς στην Βέροια κι έχουν κάνει και Κοινοπραξία. Γι' αυτό ελπίζω ότι κι εδώ θα συνεργαστούμε και νομίζω ότι τώρα τα πράγματα είναι πιο ευνοϊκά. Έχει σπάσει πλέον το κομματικό και ο κόσμος είδε ότι το ατομικό συμφέρον δεν βγάζει πουθενά. Όλοι μαζί μπορούμε να καταφέρουμε πολλά, ο ένας δεν μπορεί να κάνει τίποτα.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Η διάσπαση του συνεταιρισμού ήταν μεγάλο λάθος, τουλάχιστον αυτή είναι η προσωπική μου άποψη. Ήταν μεγάλο λάθος που χωρίσανε αλλά αυτό έγινε πριν 25-30 χρόνια, τώρα από εδώ και πέρα υπάρχουν 2 επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούν σαν ξεχωριστές επιχειρήσεις στην ιδιωτική αγορά.

Ο λόγος που χώρισαν πιστεύω ότι ήταν τελείως κομματικός. Ήταν κομματικός κι αν προχωρήσεις και λίγο παραπέρα μπορεί να δεις και κάποια προσωπικά συμφέροντα κάποιων ατόμων – ορισμένων ατόμων που ήταν τότε μέσα στις διοικήσεις. Αυτό και τίποτε άλλο, δηλαδή ο παραγωγός ο οποίος καλλιεργούσε κάποια προϊόντα και παρέδιδε στον συνεταιρισμό – ο απλός παραγωγός - δεν νομίζω ότι είχε κανένα όφελος ή κέρδος από όλη αυτήν την ιστορία.

Για κάποια χρόνια ανάμεσα στους 2 συνεταιρισμούς υπήρχε μία ανταγωνιστικότητα μέσα στην ίδια κοινωνία του Βελβεντού όπου προσπαθούσαν να επιτύχουν καλύτερες τιμές για τον ίδιο τον παραγωγό, δηλαδή να μειώσουν το κόστος για να βγάλει έστω και μία δραχμή παραπάνω εκκαθάριση ο ένας από τον άλλον. Σαν σύνολο, όμως για να μπει μέσα στις μεγάλες αγορές πιστεύω ότι είχε χάσιμο στο να είναι 2 επιχειρήσεις γιατί όταν υπάρχουν 2 επιχειρήσεις μέσα σε μία μικρή κοινωνία του Βελβεντού πιστεύω ότι ο κάθε έμπορος είτε του εσωτερικού είτε του εξωτερικού μπορεί να το εκμεταλλευτεί. Για παράδειγμα θα πάει στον έναν συνεταιρισμό θα ρωτήσει πόσο πουλάει, θα πάρει μία τιμή και μετά θα πάει στον άλλον συνεταιρισμό και θα κάνει κι εκεί παζάρια και θα υπάρχει εκμετάλλευση και ζημιά, ειδικά σε περιόδους που δεν περπατάει ο συνεταιρισμός. Από εκεί και πέρα όσο μεγαλύτερος είσαι τόσο πιο καλά ελίσσεσαι τουλάχιστον στην εξωτερική αγορά.

Η διάσπαση του συνεταιρισμού επίδρασε και στην συνοχή του Βελβεντού, τουλάχιστον μέχρι κάποια χρόνια. Σιγά σιγά βέβαια αυτό ξεπεράστηκε και τώρα στον Δήμητρα βλέπω παραγωγούς που ήρθαν από τον ΑΣΕΠΟΠ πριν 2 χρόνια σε εμάς. Έχει ξεπεραστεί δηλαδή, αλλά τα πρώτα 10 χρόνια υπήρχε μεγάλη κόντρα το οποίο δεν ωφέλησε πουθενά, περισσότερο ζημιά έκανε παρά οτιδήποτε άλλο.

Για να γίνει μία συνένωση αυτή τη στιγμή με την υποδομή που έχουν οι 2 συνεταιρισμοί πρέπει να ξεπεραστούν πολλοί παράγοντες. Δεν είναι κάτι απλό, δηλαδή πρέπει να δεις ο κάθε συνεταιρισμός τι υποχρεώσεις έχει και τι υποδομή έχει, που αυτό δεν το ξέρουμε. Για τον Δήμητρα γνωρίζω αλλά για τον ΑΣΕΠΟΠ δεν ξέρω τι υποχρεώσεις έχει, για παράδειγμα σε δάνεια κ.λ.π. αλλά και τι υποδομή υπάρχει. Είναι πάρα πολλά τα πράγματα που πρέπει να ξεπεραστούν. Πάντως το καλό είναι ότι υπάρχει ένας είδος συνεργασίας αυτή τη στιγμή τουλάχιστον στην εμπορία και αυτό είναι ένα καλό πρώτο βήμα. Πρέπει, όμως, να ελεγχθούν πολλοί παράγοντες προς αυτήν τη κατεύθυνση και έχει πολύ δρόμο ακόμα, δεν είναι μόνο θέμα των μελών για να πουν ότι συμφωνούν, είναι πολλά θέματα που πρέπει να ελεγχθούν. Και δεν πιστεύω ότι υπάρχει ακόμα διάθεση προς αυτήν την κατεύθυνση. Δεν υπάρχει από τους διοικούντες και από πολλά πράγματα. Και από τα μέλη δεν υπάρχει απ'όλα, αφού υπάρχουν ακόμα μέσα κάποια μέλη που δεν θέλουν, δεν έχει ωριμάσει ακόμα το κλίμα όπως πρέπει να ωριμάσει για να γίνει μία τέτοια κίνηση και δεν ξέρω αν θα ωφελησει ή αν θα είναι χειρότερα απ'ότι είναι τώρα.

Ίσως να υπάρχει και κάποιος φόβος γιατί και οι 2 συνεταιρισμοί πλέον είναι 2 επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούν με την δικιά τους υποδομή σε δικές τους αγορές, δηλαδή αυτή τη στιγμή ο καθένας έχει πιάσει το πόστο του. Οι αγορές που έχουμε είναι ίδιες, δηλαδή αν μιλάμε για αγορές της Ρωσίας που κατεβάζει εκεί τα προϊόντα ο ΑΣΕΠΟΠ και ο Δήμητρα, εκεί κατεβάζουν και άλλοι 10 συνεταιρισμοί της Βέροιας απλώς ο καθένας έχει το brandname του και έχει και το πελατολόγιο του και αυτό προσπαθεί να το εκμεταλλευτεί στο έπακρον. Τώρα το πώς θα ωφελησει εάν συνενωθούν, πιστεύω ότι θα ωφελησει σε κάποια πράγματα και σε κάποια άλλα θα υπάρξει μειονέκτημα. Θα δούμε. Είναι πράγματα τα οποία δεν μπορείς να τα πεις με βεβαιότητα ότι αν γίνουν θα έχουν και το αναμενόμενο αποτέλεσμα.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Στον συνεταιρισμό Δήμητρα ο πατέρας μου ήταν από τα ιδρυτικά μέλη. Αρχικά ήταν ένας συνεταιρισμός και μετά για διάφορους κομματικούς λόγους διασπάστηκε και δημιουργήθηκε η Δήμητρα. Το γεγονός αυτό έχει θετικά και αρνητικά στοιχεία. Ο διαχωρισμός έγινε το '85 που ήμουν μικρός τότε, ξέρω όμως τι έγινε. Πιο πολύ έγινε για κομματικούς λόγους αλλά μπορεί να ήταν και κάποιοι προσωπικοί λόγοι, ήταν

και κάποιοι που κοιτούσαν το συμφέρον τους αλλά θεωρώ ότι οι λόγοι ήταν πιο πολύ κομματικοί. Επειδή η κοινωνία του Βελβεντού είναι και κλειστή κοινωνία κοιτούσαν και το συμφέρον τους. Αρχικά ο Δήμητρα ήταν σε άλλες εγκαταστάσεις κι ύστερα έγινε ο διαχωρισμός. Είναι τώρα 26 χρόνια που παραμένουν έτσι. Στην αρχή, είχαμε αρκετές οικονομικές δυσκολίες γιατί ξεκινήσαμε από το μηδέν, μετά αυξήθηκε η παραγωγή, ήρθαν και άλλα μέλη και προς το παρόν είμαστε καλά. Βέβαια δεν έχουμε την δύναμη που έχει ο ΑΣΕΠΟΠ γιατί είμαστε το 1/3 από τον ΑΣΕΠΟΠ.

Τώρα πια το φαινόμενο πολιτικοποίησης έχει αρχίσει και εξαφανίζεται, δηλαδή η επιλογή των μελών δεν γίνεται πλέον με βάση τα πολιτικά κριτήρια, όποιος θέλει και πληροί τους κανόνες του καταστατικού μπορεί να έρθει.

Παλιότερα, μέχρι και πριν μία δεκαετία υπήρχε μία αντιπαράθεση μεταξύ των συνεταιρισμών. Τώρα, έχει αλλάξει αυτό και μέσα στον ΑΣΕΠΟΠ υπάρχει πολύ καλό Δ.Σ. με νέους ανθρώπους κάτι που είναι πολύ θετικό γιατί οι νέοι είναι άλλα μυαλά, άλλαξαν οι καταστάσεις, άλλαξε η εμπορία, άλλαξαν τα πράγματα.

Πιστεύω ότι αν ήταν ένας ο συνεταιρισμός δεν θα υπήρχε αυτή η ανταγωνιστικότητα που υπάρχει: στην ποιότητα παραγωγής αλλά και στο γεγονός το “να θελήσουμε εμείς να πάμε καλύτερα από τον ΑΣΕΠΟΠ ή να θελήσει ο ΑΣΕΠΟΠ να πάει καλύτερα από τον Δήμητρα”.

Διχασμός στην κοινωνία γενικά δεν υπάρχει, εμένα ο κολλητός μου είναι στο συμβούλιο στον ΑΣΕΠΟΠ, δεν έχει καμία σχέση αυτό, ποτέ δεν αναφέραμε κάτι μόνο κάποιες συζητήσεις έχουμε κάνει. Μπορεί να έβλεπε παλιότερα ο δικός μου ο πατέρας να ερχόταν σε αντιπαράθεση με τον δικό σου αλλά τώρα δεν υπάρχουν αυτά. Προς το παρόν δεν έχουμε κανένα τέτοιου είδους πρόβλημα γιατί και οι Πρόεδροι τυχαίνει να βγαίνουν μαζί στο εξωτερικό μαζί με κάποια άλλα άτομα των Συμβουλίων, δεν υπάρχει τέτοιο θέμα. Ένα άλλο μειονέκτημα είναι ότι αν ήμασταν σε μία κτηριακή εγκατάσταση θα είχαμε μεγάλο πρόβλημα αφενός στην υποδομή και αφετέρου στην καθυστέρηση για παραλαβή.

Πιστεύω ότι μία συνένωση είναι καλή εν μέρη γιατί για να γίνει μία συνένωση σ'εμάς εδώ υπάρχουν κάποια θέματα λόγω του ότι έχουμε εντελώς διαφορετικό τρόπο συγκομιδής. Παρ'όλα'υτα πιστεύω ότι θα μπορούσε να γίνει συνένωση και αν όχι συνένωση τότε καλύτερη συνεργασία. Για παράδειγμα θα μπορούσαμε να αγοράζουμε μαζί τελάρα από τον ίδιο προμηθευτή, θα μπορούσαμε να αγοράζουμε κούτες από τον ίδιο μαζί και αν προχωρούσε το θέμα της συνένωσης θα μπορούσε να είναι το ένα κτήριο για τελάρο και το άλλο για κλούβα, δηλαδή να έχουμε ένα συμβούλιο. Πιστεύω ότι μία συνένωση θα ήταν καλή γιατί θα μπορείς να παίζεις αλλιώς με τους εμπόρους ενώ όταν είσαι 2 σε παίζει αλλιώς ο έμπορος. Έρχεται ο έμπορος παζαρεύει, πέφτουν οι τιμές και από αυτό ζημιώνονται όλοι οι παραγωγοί.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 1

- Από τον χωρισμό του συνεταιρισμού υπάρχουν και υπέρ και κατά. Καλό θα ήταν να υπήρχε μία επιχείρηση και να ανοίγεται στις αγορές βγάζοντας ένα προϊόν. Για κάποιους λόγους διαφώνησαν τότε και χώρισαν. Σίγουρα ο διαμελισμός μίας επιχείρησης δεν είναι ό,τι καλύτερο, χάνεις σε δύναμη, σε αξία και σε οτιδήποτε άλλο - αλλά για κάποιους λόγους οι παλιότεροι έκριναν ότι πρέπει να χωρίσουν και κυρίως ήταν πολιτικοί οι λόγοι. Τώρα, από εκεί και πέρα υπάρχουν 2 επιχειρήσεις οι οποίες δουλεύουν ανεξάρτητα για το ίδιο προϊόν πάντα. Φυσικά ο χωρισμός του συνεταιρισμού δίχασε κατ'επέκταση και την κοινωνία για πολλά χρόνια αλλά δεν νομίζω ότι ισχύει πια αυτό. Τώρα το να μιλάς για ένα προϊόν δηλαδή περισσότερο τονάζ, σίγουρα μιλάς με περισσότερη δύναμη στην αγορά και αυτό είναι καλό. Απλά για να φτάσεις στο σημείο της συνένωσης πρέπει να συγκλίνουν και οι 2 επιχειρήσεις, δηλαδή δεν πρέπει να υπάρχουν εγωισμοί για να γίνει μία συνένωση. Θα πρέπει να ξεπεραστούν κάποια πράγματα που τους διαχωρίζουν και μετά να γίνει, αν δεν ξεπεραστούν αυτά δεν υπάρχει κανένας λόγος να γίνει κάτι τέτοιο. Αυτή τη στιγμή είναι 2 ανεξάρτητες επιχειρήσεις οι οποίες δουλεύουν χωριστά. Τώρα αν μπορέσουν να τα βρουν για να κάνουν κάτι καλύτερο, για να φέρουν κάτι περισσότερο στον τόπο μας ας το κάνουν. Αν είναι να πάμε μπροστά και αυτό είναι το κλειδί, να το κάνουμε αλλά αν είναι να το κάνουμε για να λέμε ότι είμαστε μαζί και από πίσω είμαστε χώρια τότε καλά είμαστε κι έτσι, δεν υπάρχει κανένας λόγος. Να το κάνουμε μόνο για το θεαθήναι και από πίσω να υπάρχουν περισσότερα μαχαιρώματα ή οτιδήποτε άλλο τότε ας μείνουμε όπως είμαστε.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 2

- Το 1986 έγινε η διάσπαση του ΑΣΕΠΟΠ όπου τότε έφυγαν κάποιοι κι έκαναν τον συνεταιρισμό Δήμητρα. Αρχικά είχαν πάει σε έναν άλλον συνétaιρο ο οποίος ήταν μεγάλος παραγωγός και είχε και δικό του ψυγείο, οπότε έκατσαν εκεί 1-2 χρόνια και μετά πήγαν κι έκαναν τις εγκαταστάσεις του Δήμητρα. Για εμένα ήταν μεγάλο λάθος και το λάθος ήταν που οι τότε κυβερνήσεις έδωσαν χρήματα για να γίνει ο Δήμητρα, έδωσαν δάνεια, ακόμη και σε πρόγραμμα μπήκαν για να κάνουν τον συνεταιρισμό, τους βοήθησαν πολύ. Έπρεπε να τους πουν ότι δεν σαν δίνουμε τίποτα, να καθίσετε όπως είστε γιατί ο συνεταιρισμός που έχετε αρκεί. Έγινε αυτή η διάσπαση και από την μία πλευρά μπορώ να πω ότι υπήρχε μία διαφάνεια δηλαδή εκείνοι πήραν τόσα κι εμείς τόσα αλλά από την άλλη πλευρά χάσαμε πολλά χρήματα από την Ε.Ε. . Όταν κόπηκαν οι αποσύρσεις, μετά το γύρισαν σε σχέδια δράσης με έργα όπου εάν είχες τζίρο 1.000.000 τότε έπαιρνες πίσω ένα ποσοστό της τάξης του 3-4%, δηλαδή

ανάλογα με τον τζίρο που είχες έπαιρνες και το ανάλογο ποσοστό. Και οι δύο χάσαμε πολλά χρήματα, ο ΑΣΕΠΟΠ έπαιρνε αλλά εκείνοι δεν πιστεύω να έπαιρναν γιατί είχαν πολύ χαμηλότερο τζίρο. Επίσης, αν είναι ένας συνεταιρισμός αλλιώς χτυπάς την γροθιά στο τραπέζι και αλλιώς όταν είναι 2.

Είμαι υπέρ της συνένωσης και πολλές φορές σε συναντήσεις που έχουμε κάνει το είπα αλλά είναι μερικοί ακόμα και νέα παιδιά και νέοι σύμβουλοι που δεν πιστεύουν ή δεν θέλουν να γίνει κάτι τέτοιο. Εντωμεταξύ τώρα έχει ξεκινήσει και ένα άλλο αλαλούμ που παρεξηγούνται κάποιοι από εδώ και πάνε στον Δήμητρα και το αντίθετο. Εγώ αυτό που θέλω είναι να καθίσουμε κάτω, να τα συζητήσουμε και να τα βρούμε. Βγαίνουμε μαζί στο καφενείο, τρώμε, πίνουμε, τα χρήματα όλα στο Βελβεντό έρχονται, όλοι βελβεντινοί είμαστε, οι οικογένειες όλες εδώ είναι και όσα περισσότερα χρήματα μπορούν να έρθουν για τον κόσμο του Βελβεντού είναι και το καλύτερο.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 3

- Όταν έγινε η διάσπαση του συνεταιρισμού ήμουν αρκετά μικρός αλλά γνωρίζω όλη την ιστορία και μπορώ να πω ότι ήταν ένα μεγάλο λάθος, τουλάχιστον εμείς που είμαστε νεότεροι αυτό πιστεύουμε. Πιστεύουμε ότι θα ήταν καλύτερα αν ήταν ένας συνεταιρισμός ή ακόμα καλύτερα να γινόταν ένας τώρα αλλά αυτό είναι λίγο δύσκολο γιατί έχουν αλλάξει κάποια πράγματα. Γενικά είμαι υπέρ της συνένωσης αλλά οι 2 συνεταιρισμοί είναι διαφορετικοί τώρα γιατί αλλιώς πουλάει ο ένας και αλλιώς ο άλλος και λόγω του διαφορετικού τρόπου συγκομιδής έχει αλλάξει η ποιότητα στο προϊόν, δηλαδή πουλάμε το ίδιο προϊόν με διαφορετική ποιότητα. Εάν ήταν το ίδιο πράγμα νομίζω ότι θα ήταν πολύ καλύτερα, θα ήμασταν ένα. Βέβαια ακόμη και τώρα υπάρχει πολύ έχθρα από τους παλιότερους που φανατίζουν και κάποιους νέους που για εμένα είναι λάθος αλλά αν έχεις λίγο ανοιχτό μυαλό μπορείς να δεις τα πράγματα και λίγο διαφορετικά και πιστεύω ότι οι νέοι εδώ το έχουν αυτό. Υπάρχουν ακόμη πολλά κατάλοιπα από εκείνη την εποχή, σκέψου σε μία οικογένεια να είναι ο πατέρας που το έζησε όλο αυτό κι έφυγε από τον συνεταιρισμό και να είναι το παιδί στην ίδια επιχείρηση και ο ένας να προσπαθεί να πείσει τον άλλον: ο πατέρας να λέει ότι καλά κάναμε και φύγαμε και ο γιος να λέει ότι πρέπει να γίνουμε ένα. Σκέψου μόνο τί χάσμα μπορεί να υπάρχει εκεί μέσα. Σαν προοπτική βέβαια για το μέλλον το βλέπω να γίνεται, στην πορεία είτε το θέλουμε είτε όχι θα ενωθούμε αλλά τώρα πώς θα βρεθεί το καταστατικό και πώς θα το δουλέψουμε δεν ξέρω. Εάν υπάρξουν κατά σε κάτι τέτοιο θα είναι η εσωτερική φαγωμάρα αλλιώς δεν υπάρχει κάποιο άλλο μειονέκτημα από την συνένωση γιατί τώρα έχουμε ένα προϊόν και στην ουσία έχουμε 2 τιμές. Ο ένας χαλάει στον άλλον την πιάτσα και όταν ο ένας

πουλάει καλύτερη ποιότητα στην πιάτσα την χαλάει ο άλλος στην τιμή. Υπάρχει ανταγωνισμός αυτή τη στιγμή ανάμεσα στους 2 συνεταιρισμούς ενώ δεν θα έπρεπε να υπάρχει. Πιστεύω ότι θα έπρεπε να έρχεται εδώ ο έμπορας και να έχουμε μία τιμή, να την κανονίζουμε εμείς και να πουλάμε. Τώρα πηγαίνει στον έναν συνεταιρισμό λέει μία τιμή, έρχεται στον άλλον λέει μία άλλη τιμή και τελικά γίνονται τέτοιου είδους παζάρια και η τιμή πέφτει. Άρα, λοιπόν, ένα είναι το θέμα της τιμής και στην συνέχεια είναι το θέμα των πωλήσεων που βέβαια αυτό έχει να κάνει κυρίως με το Συμβούλιο και τους διευθυντές αλλά πιστεύω ότι σαν πωλήσεις θα είναι πολύ καλύτερα αν είναι ένας ο συνεταιρισμός. Τώρα, πιστεύω ότι μία σχετική φαγωμάρα θα υπάρχει γιατί δεν τα βρίσκουν εύκολα για να ενωθούν αλλά πιστεύω ότι τα νέα παιδιά θα μπορέσουν να τους κάνουν στην άκρη. Θα είναι ένα μεγάλο υπέρ εάν μπορέσει να γίνει σωστά γιατί αν γίνει λάθος θα είναι ένα μεγάλο κατά, δηλαδή θα γίνει ένας συνεταιρισμός και θα ξαναχωριστεί που είναι ό,τι χειρότερο υπάρχει.

Αντιπρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Πιστεύω ότι θα μπορούσε να γίνει μία συνένωση και να ξεκινήσουμε από την αρχή αλλά επειδή έχουν περάσει πολλά χρόνια και ο καθένας τώρα κάνει την δουλειά του, είναι και μεγάλο το χάσμα. Οι δύο συνεταιρισμοί έχουν διαφορετική πολιτική και στον τρόπο συγκομιδής και σε όλα. Λόγω του ότι υπάρχει διαφορά στον τρόπο συγκομιδής είναι και πολύ διαφορετική η ποιότητα στον προϊόν τελικά. Αυτά τα κολλήματα ξεπερνιούνται, τα κολλήματα είναι στα μυαλά τους, ο κάθε συνεταιρισμός έχει χαράξει την δική του πολιτική. Στην ουσία αυτό που συμβαίνει είναι το εξής: στον Δήμητρα υπάρχουν 15 παραγωγοί που από τότε που έκαναν αυτό το σύστημα με το να περνάνε το προϊόν από το διαλογητήριο μέσα σε μία 15ετία από 50-60 τόνους έφτασαν στους 150-160 τόνους. Αυτά τα 15 άτομα αν κάνουν το σύστημα το δικό μας και θελήσουν να ενωθούμε δεν θα μπορέσουν να μαζέψουν αυτά τα ροδάκινα.

Το δύσκολο στην συνένωση είναι ότι έχουμε 2 ξεχωριστές επιχειρήσεις με ξεχωριστή διαχείριση η κάθε μία και ακολουθεί η κάθε μία τον δρόμο της. Στην ουσία θα ήταν καλύτερα αν υπήρχε ένας συνεταιρισμός σαν Βελβεντό αλλά το θέμα είναι ότι είμαστε εντελώς διαφορετικοί τώρα και στα πλάνα εμπορίας και σε όλα. Δεν είναι μόνο να έχουμε εμείς από εδώ καλή θέληση αλλά και από τον Δήμητρα. Αυτό το θέμα πρέπει να δουλευτεί, να τριφτεί.

Η κατάσταση ούτε ώριμη είναι για να γίνει κάτι τέτοιο και ούτε το επιδιώκουν κιάλας, μπορεί και από τον Δήμητρα να μην το επιδιώκουν κάποιιοι. Ο ΑΣΕΠΟΠ παλιότερα το επιδίωξε, τώρα πια όχι. Το είχαμε επιδιώξει και τους είχαμε πει και

εγγράφως να γίνει συνένωση με κάποιους όρους που θα βρίσκαμε μαζί αλλά δεν θέλησαν. Τώρα όμως ήρθαν λίγο δύσκολα τα πράγματα για εκείνους στις πωλήσεις και μερικοί θέλουν αλλά με δικούς τους όρους που και αυτό πάλι δεν γίνεται γιατί με αυτόν τον τρόπο θα κατεβάσουμε εμείς την ποιότητα μας. Μπορεί κάποιος από εκεί να γκρινιάζουν αλλά κατά βάθος νομίζω ότι δεν έχουν κανένα πρόβλημα και ίσως δεν βλέπουν και κανέναν λόγο για συνένωση.

Παλιότερα με τον διαχωρισμό ίσως να γίνονταν κάποια επεισόδια και να είχε και αντίκτυπο στην κοινωνία, εμείς όμως οι νεότεροι δεν έχουμε κανένα πρόβλημα και δεν έχει καμία σημασία αν κάποιος είναι στον ΑΣΕΠΟΠ ή στον Δήμητρα.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

- Τον χωρισμό τον θυμάμαι γιατί τότε δούλευα στο διαλογητήριο του συνεταιρισμού. Υπήρχε πολύ μεγάλη ένταση μέσα στον συνεταιρισμό αλλά και στο σπίτι που θυμάμαι ότι ο πατέρας μου είχε στεναχωρηθεί πάρα πολύ και προσπαθούσε να καταλάβει γιατί έγιναν όλα αυτά. Δεν ξέρω τελικά αν μπήκε το πολιτικό παιχνίδι μέσα ή και κάποια άλλα συμφέροντα, δεν ξέρω πώς ακριβώς το είδαν και δεν συμφωνούσαν με τους Προέδρους. Ήταν όμως πολύ μεγάλο πλήγμα ο χωρισμός γιατί αλλιώς είναι να είναι ένας συνεταιρισμός στον τόπο και αλλιώς δύο. Στην αρχή, φυσικά υπήρχε και διαχωρισμός στην κοινωνία. Όταν το ξεκίνησαν θυμάμαι ότι είχαν γράψει τους πάντες γιατί όσο περισσότερα άτομα έχει ένας συνεταιρισμός τόσο περισσότερο φαινόταν στο Υπουργείο. Γράψανε δηλαδή όσους περισσότερους μπορούσαν για να έχει περισσότερη ισχύ. Υπήρχε διχασμός στην κοινωνία και ήταν και το θέμα το μεγάλο τότε και νομίζω ότι μπήκαν μέσα και ξένα πρόσωπα, δηλαδή διάφοροι πολιτικοί και η αλήθεια είναι ότι πότε δεν μπόρεσα να το καταλάβω. Ο Δήμητρα θεωρούταν δεξιός συνεταιρισμός αλλά υπήρχαν και άτομα στον ΑΣΕΠΟΠ που ήταν δεξιοί και δεν έφυγαν γιατί δεν θεωρούσαν ότι έπρεπε να χωρίσουν, προβλήματα μπορεί να υπάρχουν παντού αλλά δεν ξέρω γιατί έπρεπε να το φτάσουν τόσο πολύ στα άκρα και να χωρίσουν. Θα ήταν πολύ καλό πιστεύω να ενωθούν πάλι αλλά νομίζω ότι είναι πολύ δύσκολο για να γίνει, υπάρχουν ακόμη κάποια κατάλοιπα και έχουν κι έναν εντελώς διαφορετικό τρόπο συγκομιδής που αυτό αποτελεί μεγάλη διαφορά. Για τον λόγο αυτόν πολλοί έφυγαν από τον ΑΣΕΠΟΠ και πήγαν στην Δήμητρα γιατί έτσι θα γλίτωναν μεροκάματα και χρόνο.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 2

- Ήτανε μεγάλο λάθος που χώρισε ο συνεταιρισμός. Στην ουσία μπήκαν μέσα στον συνεταιρισμό τα προσωπικά συμφέροντα που οδήγησαν στον χωρισμό και τα οποία συνέχισαν να υπάρχουν και μετά. Τα συμφέροντα αυτά ήταν από κάποια λίγα άτομα

αλλά κατάφερε εδώ στο Βελβεντό να λειτουργήσει πολύ καλά το «Διαίρει και Βασίλευε». Κατά την γνώμη μου δεν έπρεπε να χωρίσουν γιατί ο χωρισμός αυτός αποτέλεσε την χαρά των εμπόρων και ζημιωμένοι βγαίνουν οι παραγωγοί του Βελβεντού.

Θεωρώ ότι θα ήταν καλό να γίνει μία συνένωση γιατί πέρα από το γεγονός ό τι χώρισε ένας συνεταιρισμός και έγιναν δύο, χώρισε και μία κλειστή κοινωνία στα δύο όπου επειδή τα πράγματα τότε ήταν πολύ έντονα, είχανε φτάσει οι άνθρωποι στο σημείο να μην μιλάει ο ένας στον άλλον. Σταδιακά όμως φεύγει αυτός ο διχασμός. Ο κόσμος, όμως, δεν είναι ακόμη έτοιμος για μία τέτοια συνένωση γιατί ακόμη ο καθένας σκέφτεται με τον δικό του τρόπο, στο μέλλον ίσως και να μπορέσει να γίνει. Ανάμεσα στους δύο συνεταιρισμούς δεν υπάρχει καμία διαφορά και όποιος λέει κάτι τέτοιο τότε σημαίνει ότι έχει μέσα του το μικρόβιο. Έχουν ακριβώς την ίδια συμπεριφορά και την ίδια πολιτική, η μόνη διαφορά τους είναι ότι έχουν διαφορετικό τρόπο συγκομιδής που όμως αυτό δεν κωλύει το θέμα της συνένωσης, αυτό είναι κάτι που μπορεί να ξεπεραστεί. Ουσιαστικές διαφορές που να κωλύουν την συνένωση δεν υπάρχουν, απλά δεν είναι ακόμα έτοιμη η κοινωνία.

3^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ : ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ: Η ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΛΟΥ-ΟΦΕΛΟΥΣ ΠΟΥ ΝΑ ΔΙΑΧΕΕΤΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΕΧΟΝΤΑΣ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟ ΑΝΤΙΚΡΥΣΜΑ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΔΡΑ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Αν σκεφτείς ότι από τους 3.500 κατοίκους του Βελβεντού οι 2.500 και παραπάνω ασχολούνται με την αγροτική παραγωγή σίγουρα βοηθάει στην ανάπτυξη. Σχεδόν όλοι ασχολούνται με το ροδάκινο. Και στην ουσία ο συνεταιρισμός είναι περιουσία των μελών, σε αυτούς ανήκει. Στα 400 ή 420-450 που μπορεί να είναι τα επόμενα χρόνια σε αυτούς ανήκει, αυτοί πληρώνουν το δικαίωμα της εγγραφής, την μερίδα για να γίνουν μέλος. Δεν ανήκει σε κανέναν από εμάς, είναι των μελών – των παραγωγών. Πιστεύω ότι ο συνεταιρισμός εξασφαλίζει ένα ικανοποιητικό εισόδημα, αξιοπρεπές για τα μέλη του, οπότε και συνθήκες διαβίωσης. Σε σχέση με άλλες περιοχές της Ελλάδας επιτυγχάνουμε υψηλότερη τιμή αλλά ανικανοποίητοι πάντα θα υπάρχουν, το θέμα είναι να είμαστε και λίγο προσγειωμένοι στην πραγματικότητα ειδικά αυτά τα χρόνια με την κρίση. Πιστεύω, όμως ότι είμαστε καλά. Έτσι, πέρα από το οικονομικό κομμάτι βοηθάει και στο πολιτισμικό και κοινωνικό γιατί η

έντονη δραστηριότητα του συνεταιρισμού με τα ροδάκινα μπορεί να οδηγήσει στο να γίνονται κάποιες εκδηλώσεις όπως η γιορτή ροδάκινου που γίνεται κάθε καλοκαίρι τα τελευταία 8 χρόνια: έχει χορευτικά, μουσικά συγκροτήματα, γευστιγνωσία, ξεναγήσεις..δηλαδή μπορείς να πεις ότι βοηθάει και κοινωνικά και πολιτισμικά. Επίσης ενισχύουμε όσο πιο πολύ μπορούμε οικονομικά την κοινωνία και φυσικά όταν μας ζητηθεί από διάφορους συλλόγους όπως π.χ. με τον Αθλητικό Σύλλογο που βοηθάμε με χορηγίες και αν όχι με κάποιος χρηματικό ποσό τότε με κάποια χορηγία. Πάντα βοηθάμε, πάντα και κάθε χρόνο.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Μέσα λοιπόν από το συλλογικό πνεύμα δημιουργήθηκε και το συνεταιριστικό κίνημα το οποίο αποτελεί και την ραχοκοκαλιά της τοπικής οικονομίας. Δηλαδή είναι ένα μεγάλο ποσοστό οικογενειών που είναι αγρότες καθαρά και υπάρχουν και αγρότες που είναι και μία 2^η δραστηριότητα που πιθανόν να είναι βιομηχανικοί εργάτες στην ΔΕΗ στην Πτολεμαΐδα ή εδώ στο Πολύφυτο ή σε διάφορες άλλες υπηρεσίες όπως στην Νομαρχία, δάσκαλοι, καθηγητές κ.α. . Όλοι αυτοί είναι μέλη του συνεταιρισμού. Αν δεν ήταν οι συνεταιρισμοί για να αφήνουν αυτό το βασικό εισόδημα στο χωριό το οποίο επιμερίζεται στις οικογένειες είτε είναι κύριο επάγγελμα τους είτε είναι βοηθητικό θα ήμασταν πολύ πιο φτωχοί και σε τελείως διαφορετική κλίμακα θα κινούνταν οι πάντες. Το Βελβεντό δεν θα μπορούσα σήμερα να σου πω ότι είναι ένα πλούσιο χωριό αλλά εύπορο μπορώ να το πω, με την έννοια ότι δεν είναι φτωχοί αφού έχουν τα χωράφια τους, έχουν μία δυνατότητα, έχουν τους μπαχτσέδες τους. Με την οργάνωση των συνεταιρισμών το γεγονός ότι δεν αναλαμβάνει ρίσκο πώλησης κανένας αλλά το αναλαμβάνει το συμβούλιο είναι και αυτό μία καλή ιστορία. Είναι πολύ δύσκολο να έχεις το χωράφι, να παράγεις ροδάκινα, να τα συσκευάζεις, να πρέπει να τα πουλήσεις και μετά να έχεις να μαζέψεις κι άλλα. Ενώ έτσι ξεμπερδεύουν, τα πηγαίνουν στον συνεταιρισμό κι έτσι ο συνεταιρισμός με τους διοικητικούς υπαλλήλους και τους εκλεγμένους φροντίζει να τα πουλήσει, είσαι απερίσπαστος και ασχολείσαι μόνο με τη συλλογή και την συσκευασία των ροδακίνων.

Στη συνέχεια μέσα από την συλλογικότητα προήλθε ο συνεταιρισμός αλλά και ο ίδιος ο συνεταιρισμός προάγει την συλλογικότητα κι έτσι πραγματοποιείται μία δημιουργική ανακύκλωση από το ένα επίπεδο να πάμε στο άλλο και όταν φτάσουμε στην κορυφή γυρνάει πάλι κάτω για να σε ξαναφέρει επάνω. Είσαι συνεταιριστής άρα μιλάς για συλλογική δραστηριότητα, ξαναστηρίζεις τις συλλογικές δράσεις όλης της κοινωνίας είτε είναι πολιτιστικές, αθλητικές είτε κοινωνικοπολιτικές ακόμα και

αυτοδιοικητικές και ξαναγίνεσαι πάλι καλός συνεταιριστής και ούτω καθ'εξής. Είναι ένας μηχανισμός που εξ'αυτού επιβιώνει το Βελβεντό και θα συνεχίσει να επιβιώνει για πολλά χρόνια και από την άλλη μεριά το Βελβεντό θα τον τροφοδοτεί αυτόν τον κύκλο της συλλογικότητας γιατί ακριβώς επιβιώνει από αυτό.

Θα μιλήσω για την αρχή της επικουρικότητας, μία από τις βασικές αρχές στις οποίες στηρίχθηκε ο Συνασπισμός των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων παλιά, της Ευρωπαϊκής Ένωσης σήμερα. Η αρχή της επικουρικότητας είναι ότι ο ένας χώρος θα πρέπει να βοηθάει τον άλλον και οι δύο μαζί να πορεύονται μπροστά, από το επικουρώ που σημαίνει βοηθώ. Για παράδειγμα όσο ήμασταν στον δήμο δεν ασχολούμασταν μόνο με τα καθαρά καθήκοντα του δήμου που είναι: νερό, άρδευση, καθαριότητα, ο φωτισμός και τα νεκροταφεία. Αυτά είναι που προβλέπει το Σύνταγμα, οι αυτοδιοικητικοί νόμοι. Από εκεί και πέρα αναλαμβάνονταν κάποιες πρωτοβουλίες που ήταν π.χ. για τον πολιτισμό, για τα σχολεία κ.λ.π. . Εγώ τώρα θέλω λίγο να μιλήσω για την επικουρικότητα όπως την αντιλαμβάνομαι από το Δημοτικό Συμβούλιο και των ημερών μου και παλιότερα. Όταν λοιπόν ο Συνασπισμός Γυναικών από ένα ενοικιαζόμενο κατάστημα, που έκανε μαρμελάδα, ήθελε ένα χώρο δικό του, ο δήμος προσέφερε δημοτικό ακίνητο για να στήσουν τον συνεταιρισμό τους σε ένα καινούριο κτήριο και βοήθησε στο να στηθεί όλη η επένδυση. Όταν οι 2 συνεταιρισμοί χρειάζονταν για να μεταφέρουν τα ροδάκινα από τα χωράφια καλύτερους δρόμους, να μην είναι δηλαδή ο αγροτικός δρόμος με χαλίκια και κοσκινίζονται τα ροδάκινα στο τρακτέρ φτάνοντας στον συνεταιρισμό σε άσχημη κατάσταση χτυπημένα κ.λ.π., ο δήμος ανέλαβε πρωτοβουλία κι έκανε ασφαλτοστρωμένους δρόμους. Κάναμε δηλαδή ένα δίκτυο 63 χλμ αγροτικών δρόμων με ασφαλτο μέσα από το Αλέξανδρος Μπλατζής και την παλιότερη ονομασία που ήταν το ΟΠΑΑΧ. Ουσιαστικά, δεν ήταν στις στενές μας αρμοδιότητες να φτιάξουμε τους αγροτικούς δρόμους με ασφαλτο, απλά εμείς έπρεπε να τους συντηρούμε σαν δημοτικό δίκτυο, αλλά όμως αφού είδαμε ένα πρόγραμμα, το πήραμε, το αξιοποιήσαμε και κάναμε 63 χλμ. δρόμο. Και μας έμεναν άλλα 30 τώρα εδώ, βέβαια αν κάναμε και άλλα 30 χλμ δρόμο, όλο το Βελβεντό όλος ο κάμπος θα είχε ασφαλτο που σημαίνει ότι όλη η παραγωγή από το χωράφι μέχρι και τον συνεταιρισμό θα κυκλοφορούσε σε ασφαλτο, δεν πειράζονται καθόλου τα προϊόντα δεν κοσκινίζονται πάνω στις καρότσες των αυτοκινήτων ή των τρακτέρ, φτάνουν άθικτα στον συνεταιρισμό και έχουν μία καλύτερη παραγωγή, αλλιώς θα πετούσαν μία ποσότητα αναγκαστικά, ό,τι πληγώνεται δηλαδή στη μεταφορά πετιέται. Αυτή είναι μια μορφή βοήθειας του Δήμου προς τους αγρότες, με βάση την αρχή της επικουρικότητας. Άλλη μορφή: ανακαλύψαμε ένα πρόγραμμα για την διαχείριση των ορεινών υδάτων και τον περιορισμό της κατασπατάλησης του νερού, αυτό σήμαινε ότι δεν έπρεπε να

ποτίζουν οι παραγωγοί με όσες ώρες ήθελαν με κατάκλιση κ.λ.π. στα χωράφια αλλά με ειδικές ηλεκτροβάνες, έτσι τις λέγαμε, για ηλεκτρονική υδροληψία. Δηλαδή έτσι όπως έχεις τώρα εσύ την πιστωτική κάρτα και πας να κάνεις μία αγορά το ίδιο κάνουν κι αυτοί, πάνε στον οργανισμό και αγοράζουν κυβικά νερό. Για παράδειγμα, θέλουν 5.000 κυβικά νερό τα οποία τα πληρώνουν εκείνη την ώρα και με αυτά τα 5.000 κυβικά πάει ο αγρότης στο χωράφι βάζει την κάρτα και λέει από τα 5.000 κυβικά θέλω σήμερα να πέσουν στο χωράφι μόνο τα 800. Αυτό περιορίζει πάρα πολύ το νερό από το αν είχες ένα ανοιχτό αυλάκι και έπρεπε μόνος σου να υπολογίσεις πότε το χωράφι αυτό χορταίνει νερό ενώ τώρα με τους γεωπόνους ξέρεις ότι ένα στρέμμα θέλει 40 κυβικά νερό, επομένως βάζεις την κάρτα εκεί και παίρνεις τόσο νερό όσο σου χρειάζεται για να ποτίσεις το χωράφι. Το σημαντικό είναι το εξής: αυτό το πρόγραμμα για εγκατάσταση μηχανισμών ηλεκτρονικής υδροληψίας ήτανε από το Αλέξανδρος Μπαλτατζής αλλά ο συνεταιρισμός δεν μπορούσε να μπει, αγρότες μεμονωμένα δεν μπορούσαν να μπουν, έπρεπε να μπει ο δήμος. Δεν μπήκαν και πολλοί Δήμοι, σε πληροφορώ ότι σε όλη την Ελλάδα πρέπει να ήμασταν 3. Μπήκαμε, λοιπόν, και εγκαταστήσαμε 950 ηλεκτρονικές υδροληψίες στα χωράφια. Αυτή είναι άλλη μία μορφή βοήθειας του Δήμου στους αγρότες, στην αρχή της επικουρικότητας πάντα. Μετά άλλη μία καλή πρωτοβουλία ήταν ότι επειδή αυτοί αντλούν νερό από την λίμνη για να ποτίσουν αλλά τα αντλιοστάσια θέλουν πάρα πολύ ρεύμα, τα έξοδα που δημιουργούνται για να πληρώσουν το ρεύμα στους αγρότες στη ΔΕΗ είναι πάρα πολλά, είναι 50 ευρώ το στρέμμα, δηλαδή πρέπει να δίνουν 50 ευρώ ανά στρέμμα για να ξεπληρώσουν το ηλεκτρικό ρεύμα που δαπανιούνται από το αντλιοστάσιο. Στην ουσία, παίρνει το νερό από τη λίμνη το ανεβάζει στο βουνό και μετά κατεβαίνει με τις διώρυγες στα χωράφια. Ο ένας τρόπος που περιορίστηκε η κατανάλωση ήταν με τις ηλεκτρονικές κάρτες που είχαν λιγότερη κατανάλωση άρα λιγότερη άντληση άρα λιγότερο ρεύμα από την ΔΕΗ. Μία άλλη παράμετρος ήταν ότι έπρεπε να βρούμε έναν τρόπο ή να παράγουμε ρεύμα ή να έχουμε έσοδα από την ΔΕΗ. Κάναμε λοιπόν μία κοινή προσπάθεια μαζί με τον άλλον οργανισμό τον ΤΟΕΒ, που έχει το δίκτυο ύδρευσης, για ένα έργο ώστε να παράγουμε ρεύμα από κάποιους καταρράκτες νερού που έχουμε εδώ πάνω. Γι' αυτό ο δήμος πέρα από τις προσπάθειες τις γραφειοκρατικές που έπρεπε να προσπεράσουν, τυπικές αγκυλώσεις από τα Υπουργεία κ.λ.π. και με άδεια περιβαλλοντικών όρων τους αφήσαμε και από τα λεφτά που δίνουν 500.000 ευρώ όταν φύγαμε 31/12 γιατί δεν μπορούσαν να το κάνουν ακόμα. Τους αφήσαμε, λοιπόν, 500.000 στο ταμείο σε συγκεκριμένο χρηματοδοτικό πρόγραμμα για να χρηματοδοτήσουν αυτό το υδροηλεκτρικό που θα ξεκινήσει τώρα. Είναι και αυτό στην αρχή της επικουρικότητας, δηλαδή ο ένας φορέας βοηθάει τον άλλον και αφού ο δήμος

βοηθάει τον συνεταιρισμό, ο συνεταιρισμός παράγει, πουλάει, φέρνει εισοδήματα άρα έχουμε μία ανάπτυξη η οποία βοηθιέται και από εδώ και από εκεί. Τώρα αν θυμάμαι, αυτό το εργοστάσιο θα παράγει ρεύμα 1.9 MWt για όλους του χειμερινούς μήνες, δηλαδή από τον Οκτώβριο μέχρι και τον Μάιο περίπου, και από τους υπολογισμούς τους σημερινούς πρέπει να τους δίνει ένα εισόδημα σαν ΤΟΕΒ 300.000 ευρώ τον χρόνο. Τα έξοδα τους τα αναλυτικά μπορεί να είναι 200.000 ευρώ. Θα πληρώνουν δηλαδή στη ΔΕΗ τα 200 χιλιάδικα αυτόματα λόγω του ότι παράγουν ρεύμα και το πωλούν στη ΔΕΗ, θα γίνεται ένας συμψηφισμός και θα έχουν και κέρδος 100.000 ευρώ για τις δικές τους ανάγκες όπως στο να κάνουν συντήρηση των αντλιοστασίων, να κάνουν και άλλες διώρυγες, να επεκτείνουν το δίκτυο το αρδευτικό και σε άλλα χωράφια πιο μακριά από το χωριό κ.α. . Αυτό, λοιπόν, είναι μία άλλη δραστηριότητα στα πλαίσια της επικουρικότητας. Από 'κει και μετά, στην απλή καθημερινότητα ο δήμος πληρώνει τις συντηρήσεις της αγροτικής οδοποιίας, δηλαδή να περάσουν τα grader να καθαρίσουν τους δρόμους όπου δεν ήταν άσφαλτος. Επίσης, ο δήμος έβαζε μηχανήματα για να καθαρίσει την περιττή βλάστηση στα χωράφια. Ουσιαστικά, αυτό έπρεπε να το κάνουν οι αγρότες, οι ίδιοι οι ιδιοκτήτες χωραφιών αλλά με τις δουλειές που είχαν αυτοί και το τρέξιμο το καθημερινό δεν προλάβαιναν να το κάνουν κι έτσι το φρόντιζε ο δήμος ώστε να μην υπάρχει πρόβλημα με την ορατότητα στους δρόμους. Όλο αυτό το έξοδο γινόταν για να έχουμε μία ασφάλεια στη διακίνηση των προϊόντων, να μην έχουμε ατυχήματα από τρακτέρ σε κάποιες στροφές κ.λ.π. . Κι αυτό είναι στα πλαίσια της επικουρικότητας. Η γιορτή ροδάκινου επίσης: αποφασίσαμε να κάνουμε τη γιορτή ροδάκινου και είναι φέτος νομίζω ο 9^{ος} χρόνος, ήταν ένα έξοδο που μέχρι το 2010 το αναλάμβανε αποκλειστικά ο δήμος, γύρω στις 20.000 ευρώ να το οργανώσουν για 3 μέρες όπου χρειάζονταν αφίσες, έντυπα, ορχήστρες, προβολή και δώρα για τους επισκέπτες. Ό,τι υπήρχε και δεν υπήρχε το πλήρωνε ο δήμος εκτός από τα ίδια τα προϊόντα που τα έβαζαν οι συνεταιρισμοί, τα ροδάκινα δηλαδή τα έφερναν οι ίδιοι. Τώρα που δεν έχουμε τον δήμο και έχουμε την εταιρεία, πέρσι για παράδειγμα το κάναμε όλο με χορηγίες. Φέτος ένα μεγάλο μέρος των χορηγιών το έβαλαν οι ίδιοι οι συνεταιρισμοί και κάποιοι συνεργαζόμενοι, κάποιες εταιρείες φαρμάκων ή λιπασμάτων κ.λ.π.. Όμως η προβολή του προϊόντος αυτή καθ'αυτή δεν ήταν αποκλειστική δουλειά του δήμου, όμως λέγαμε ότι θα βοηθήσουμε κι εμείς, κι αυτό στα πλαίσια της επικουρικότητας, γιατί λέγαμε ότι από αυτό ζει ο κόσμος. Αυτό είναι ο στυλοβάτης της τοπικής οικονομίας άρα το στηρίζουμε καθολικά. Το περνούσαμε λοιπόν με πολιτική πλέον απόφαση στο Δημοτικό Συμβούλιο, ό,τι τη γιορτή ροδάκινου δεν την οργανώνουν οι συνεταιρισμοί αλλά ο δήμος και οι συνεταιρισμοί και ο Εμπορικός Σύλλογος βέβαια από την άλλη πλευρά γιατί είναι κι αυτός

συμμέτοχος σε αυτή τη γιορτή. Στη συνέχεια, κάναμε κι άλλες εκδηλώσεις από κοινού όπως για παράδειγμα κάποιες ημερίδες για φωτοβολταϊκά, κάποιες ημερίδες για καινούριες μορφές καλλιέργειών, κάποιες άλλες που αφορούσαν αξιοποίηση ενεργειακών πόρων κ.α. . Δηλαδή συνεργαζόμασταν με τους συνεταιρισμούς έτσι κι αλλιώς αλλά ας πούμε ότι βάζαμε και κάποια έξοδα, δεν ήμασταν υποχρεωμένοι να το κάνουμε. Όμως, λειτουργώντας από κοινού και με βάση την αρχή της επικουρικότητας έπρεπε και νομίζω ότι σωστά κάναμε και ασχολούμασταν με αυτό το κομμάτι.

Όπως προανέφερα, ο δήμος βοηθούσε τον συνεταιρισμό, ο συνεταιρισμός την κοινωνία, η κοινωνία τον δήμο και αντίστροφα. Είναι μία ανατροφοδοτούμενη διαδικασία ανάπτυξης τοπικά από τον έναν στον άλλον και αντίστροφα και όλοι μαζί με τα μάτια στραμμένα στο μέλλον.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Δεν θα υπήρχε Βελβεντός εάν δεν υπήρχε συνεταιρισμός. Τέλος, Στον συνεταιρισμό παλιότερα ήμασταν 700 μέλη, σχεδόν τότε τα 600 ήταν ενεργά. Με αυτό εννοώ ότι υπάρχει μία μικρή μερίδα ανθρώπων στο Βελβεντό οι οποίοι είναι δημόσιοι υπάλληλοι - ΔΕΗτζήδες, επειδή υπάρχει ΔΕΗ εδώ, δάσκαλοι κ.λ.π. . Από αυτούς κάποιοι καλλιεργούσαν κάποια κτηματάκια που είχαν για να έχουν και ένα δεύτερο εισόδημα αλλά οι περισσότεροι από αυτούς επειδή μπήκαμε πλέον σε ένα πλαίσιο επαγγελματισμού πλέον δεν τα καλλιεργούν γιατί δεν συμφέρει να καλλιεργείς λίγα στρέμματα. Εάν, όμως, δεν υπήρχε αυτή η οικονομική ανάπτυξη των 2 συνεταιρισμών όλοι αυτοί οι οποίοι είχαν ένα 2^ο εισόδημα από τα μικρά κτήματα που είχαν θα τα παρατούσαν τελείως και θα έφευγαν από το Βελβεντό για να μείνουν Κοζάνη ή και αλλού. Κι εγώ ο ίδιος θα έφευγα. Τώρα αυτή είναι η υπάρχουσα κατάσταση και αυτό είναι που τζιράρει το χρήμα στο Βελβεντό. Δεν υπάρχει κάποια άλλη βασική δραστηριότητα στον Βελβεντό που να μπορεί να φέρει οικονομική ανάπτυξη αφού συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη, δεν υπάρχει μετανάστευση, κρατάμε εδώ νέο κόσμο και το Βελβεντό σφύζει από ζωή.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Μόνο ο Δήμητρα έχει 140 παραγωγούς που είναι περίπου 100 οικογένειες στο Βελβεντό εξασφαλίζοντας σε ένα σεβαστό πληθυσμό ένα ικανοποιητικό εισόδημα, από εκεί και πέρα ο συνεταιρισμός επιτελεί και κοινωνικό έργο με την στήριξη και την βοήθεια κάποιων κοινωνικών φορέων, συλλόγων κ.λ.π. Κατά καιρούς οι φορείς μπορεί να ζητάνε κάποιες επιχορηγήσεις και τους βοηθάμε. Συνεισφέρει δηλαδή και στην πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου αφού βοηθάμε τον πολιτιστικό σύλλογο, τον

Μορφωτικό Όμιλο, τον Αθλητικό Σύλλογο κ.λ.π. . Κάθε χρόνο συντάσσεται κάποιος προϋπολογισμός από την διοίκηση και το Δ.Σ. του συνεταιρισμού ο οποίος εγγράφει κονδύλια και αυτά τα πράγματα: δωρεές, επιχορηγήσεις, οικονομικές ενισχύσεις κ.α. . Στη συνέχεια καταπολεμά την ανεργία για 4 μήνες με την πρόσληψη εποχικού προσωπικού δίνοντας περίπου 200.000 ευρώ ενώ συμβάλλουμε πιστεύω με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στο γεγονός ότι ο Βελβεντός εξακολουθεί να έχει 3.800 κατοίκους ενώ τα άλλα χωριά από γύρω έχουν απαξιωθεί. Ασυζητητί συμβάλλει στην τοπική ανάπτυξη. Επίσης επειδή λειτουργούμε και σαν εξαγωγική επιχείρηση φέρνουμε και συνάλλαγμα, δηλαδή έχουμε μία οικονομική μεγέθυνση η οποία είναι με εξωστρέφεια.

Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία Πολιτών»

- Εάν δεν υπήρχε ο συνεταιρισμός τότε το Βελβεντό θα ήταν ένα εντελώς διαφορετικό χωριό. Μπορεί να ήμασταν ένα χωριό 200 κατοίκων με 7.000 μετανάστες και τώρα είμαστε ένα χωριό με 3.500 κατοίκους με 5.000 έξω που πήγαν σε άλλα μέρη της Ελλάδας αλλά 3.500 δεν έφυγαν ποτέ από εδώ.

Εργαζόμενος – δάσκαλος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβενδού

- Ένας λόγος που το Βελβεντό πήγε μπροστά είναι λόγω της συνεργασίας, λόγω των συνεταιρισμών γιατί εάν δεν υπήρχαν οι συνεταιρισμοί δεν θα υπήρχε το Βελβεντό αυτό που ξέρουμε εμείς σήμερα, δεν θα ήταν γνωστό ούτε οι κάτοικοι - οι αγρότες θα ευημερούσαν. Δεν θα υπήρχε αυτή η τεχνογνωσία που έχουν αποκτήσει αλλά ούτε και η ευημερία γιατί όλα τα χρόνια και ειδικά την δεκαετία του 2.000 οι αγρότες δούλεψαν και πήραν λεφτά και με κοινοτικά προγράμματα αλλά και οι ίδιοι δούλεψαν. Υπήρχε μία ανάπτυξη στο ροδάκινο, πήγαινε καλά και υπήρχε μία εξαγωγική μεγάλη πορεία ειδικά την τελευταία δεκαετία μέχρι την κρίση. Αλλά αν δεν υπήρχαν οι συνεταιρισμοί και το συνεταιριστικό πνεύμα - η συλλογικότητα σε όποιον βαθμό υπάρχει για να μην είμαστε και υπερβολικοί, δεν θα πρόκοβε το Βελβεντό.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Προσπαθεί ο συνεταιρισμός να δώσει στον παραγωγό τα πάντα: τα λειτουργικά του εφόδια με μηδενικό ποσοστό κέρδους - δεν βάζουμε ποσοστό κέρδους στα μέλη μας, ποσοστό κέρδους μπαίνει μόνο σε μη μέλη -, στη συνέχεια ο συνεταιρισμός δίνει στα μέλη του τη δυνατότητα πίστωσης που μπορεί να ψωνίζει όλο τον χρόνο τα εφόδια

του από τον συνεταιρισμό και να τα αποπληρώσει στο τέλος του χρόνου με την εκκαθάριση. Ο συνεταιρισμός παρέχει στον παραγωγό οτιδήποτε χρειαστεί σαν εφόδια, δηλαδή στην αποθήκη μας μπορεί να βρει κάποιος οτιδήποτε χρειαστεί για την καλλιέργεια του, δεν είναι αναγκασμένος να φύγει από εδώ και να πάει κάπου αλλού. Ο συνεταιρισμός παρέχει στον παραγωγό ακόμη και δάνειο, δηλαδή σε οποιαδήποτε οικονομική αδυναμία κάποιου ανθρώπου μέλους μας για κάτι στην ζωή του μπορεί να απευθυνθεί στον συνεταιρισμό και να πάρει δάνειο. Ο συνεταιρισμός δεν έχει κέρδος από αυτό, γίνεται μόνο για να βοηθάει τα μέλη του. Ο συνεταιρισμός έχει μεγάλο ανοιχτό κεφάλαιο κίνησης το οποίο δεν το χρησιμοποιεί ή το χρησιμοποιεί μόνο σε περιόδους που είναι για αποπληρωμή προϊόντων και ένα κομμάτι αυτών των χρημάτων το χρησιμοποιεί και για την δανειοδότηση προς τα μέλη που την χρειάζονται, δηλαδή με ότι επιτόκιο θα δανείσει η τράπεζα στον συνεταιρισμό, το κεφάλαιο κίνησης πάει κατευθείαν στον παραγωγό απλά τον γλιτώνει από την διαδικασία του να βάζει υποθήκες και χίλια δυο πράγματα. Έχουμε μόνιμα γύρω στα 500.000 σε δανειοδότηση. Οι πάντες έχουν πάρει δάνειο από εδώ είτε για να αγοράσουν ένα κτήμα είτε για να αγοράσουν μηχανήματα είτε για να αγοράσει ένα σπίτι στο παιδί του κάποιος κάποια στιγμή, είναι καθαρά διευκόλυνση στον παραγωγό.

Εάν δεν υπήρχαν οι συνεταιρισμοί το Βελβεντό δεν θα είχε ούτε χίλιους κατοίκους αυτή τη στιγμή. Δεν μπορεί να σου παρέχει ο Βελβεντός πλέον τίποτα άλλο γιατί παραδοσιακά οι βελβεντινοί ήταν αγρότες και δεν μπορεί να επιβιώσει αυτή η κοινωνία χωρίς τους αγρότες.

Υπεύθυνος Πωλήσεων Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Η λειτουργία του συνεταιρισμού παίζει πολύ σημαντικό ρόλο σε τοπικό επίπεδο, περιφερειακό ακόμη και εθνικό ή και ευρύτερο. Σε τοπικό επίπεδο, ειδικά όπως έχουν γίνει τα πράγματα τα τελευταία χρόνια, είμαστε ο πνεύμονας της περιοχής, δηλαδή αν πάει καλά ο συνεταιρισμός πάνε καλά και οι παραγωγοί και πάει καλά και η περιοχή μας. Εάν δεν πάει καλά ο συνεταιρισμός δεν πάει καλά τίποτα. Ο στόχος του συνεταιρισμού και οι προσπάθειες όλων μας είναι να συνεχίσουμε να πηγαίνουμε καλά και ακόμη καλύτερα αν γίνεται για να συνεχίσουμε να εξασφαλίζουμε ένα ικανοποιητικό εισόδημα και ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο στον κόσμο.

Ο συνεταιρισμός ήτανε και είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την τοπική κοινωνία. Μπορεί να μην ήτανε όσο είναι τώρα σε τόσο μεγάλο βαθμό, όμως έπαιζε κάποιο ρόλο και παλιότερα. Τώρα παίζει και ένα σημαντικό ρόλο σε ευρύτερο περιφερειακό επίπεδο και μας έχουν σαν παράδειγμα στην ευρύτερη περιφέρεια στο θέμα

οργάνωσης και λειτουργίας του συνεταιριστικού μοντέλου και από την άλλη πλευρά παίζουμε σημαντικό ρόλο και στο οικονομικό κομμάτι γιατί τα χρήματα δεν μένουν όλα μέσα στο Βελβεντό αλλά ξοδεύονται και ευρύτερα κι έτσι κινείται η αγορά. Για παράδειγμα όλα τα χρόνια όταν έφταναν τα Χριστούγεννα ήταν σημαντικό για του Κοζανίτες να έχει πάει καλά ο συνεταιρισμός που σημαίνει ότι πήγαν καλά οι παραγωγοί που σημαίνει ότι οι Βελβεντινοί θα ανέβουν να ψωνίσουν.

Και σε εθνικό επίπεδο έχουμε κάποιον σημαντικό ρόλο γιατί το 60% της παραγωγής περίπου είναι εξαγωγές και όσο αυξάνεται ο όγκος της παραγωγής αυξάνεται και η ποσότητα των εξαγόμενων προϊόντων άρα έρχεται και περισσότερο συνάλλαγμα. Γενικότερα, ο συνεταιρισμός δίνει δουλειά σε άλλες βιοτεχνίες και βιομηχανίες στην Ελλάδα που μας προμηθεύουν υλικά.

Πιστεύω ότι ο αγροτικός τομέας τα επόμενα χρόνια θα είναι ο κινητήριος μοχλός και έπρεπε να έχει δοθεί πολύ περισσότερη προσοχή.

Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Εγώ έλεγα το εξής: στο Βελβεντό οι κάτοικοι του Βελβεντού εκτός από τους φυσικούς τους γονείς είχαν και άλλους δύο και αυτοί είναι ο συνεταιρισμός και ο δήμος. Αυτό το ένιωθα, το ζούσα, έβλεπα δηλαδή ότι ο,τιδήποτε συνέβαινε στους ανθρώπους ή για κάτι που μάθαιναν και τους ήταν άγνωστο μέχρι τότε πήγαιναν ή στον δήμο ή στον συνεταιρισμό – ανάλογα με την φύση του θέματος. Μπορεί για παράδειγμα να άκουγαν κάτι στην τηλεόραση για τα αγροτικά κι έρχονταν κατευθείαν στο συνεταιρισμό για να ζητήσουν πληροφορίες. Στη συνέχεια, η ενημέρωση των παραγωγών στο Βελβεντό είναι άμεση, δηλαδή πέρα από το τί γίνεται μέσα στον συνεταιρισμό, όταν επρόκειτο για κάποια έκτακτα γεγονότα που θα έπρεπε να ενημερωθούν γινόταν ανακοίνωση από τα μεγάφωνα που έχουμε στο Βελβεντό. Το μεγάφωνο, δηλαδή, είναι η φωνή του Βελβεντού και η ενημέρωση στους παραγωγούς είναι άμεση και ανά πάσα στιγμή για ο,τιδήποτε απασχολεί τους παραγωγούς θα έρχονταν στον συνεταιρισμό - ακόμη και για οικογενειακά θέματα έρχονταν γιατί πάντα θα έβρισκαν έναν άνθρωπο για να συζητήσουν. Εδώ είναι που κουρνιάζουν..και για τους παλιότερους βέβαια είναι ακό μη μεγαλύτερο το συναισθηματικό δέσιμο και είναι αδιανόητο γι'αυτούς να μην είναι μέλη του συνεταιρισμού.

Ο συνεταιρισμός, επίσης, βοηθάει όλες τις συλλογικότητες γιατί τα μέλη του συνεταιρισμού είναι ταυτόχρονα και μέλη αυτής της κοινωνίας. Παραδοσιακά βοηθάει τον Μορφωτικό Όμιλο και τον Αθλητικό Σύλλογο. Στον Αθλητικό Σύλλογο μπορεί να μη πάει ο ίδιος ο παραγωγός να αθληθεί αλλά θα πάει η οικογένεια του και υπάρχει πραγματικά οργανισμός στο Αθλητικό Κέντρο. Ο Μορφωτικός Όμιλος κάνει

συνεχώς εκδηλώσεις με τα τμήματα που έχει και σε πολλές από αυτές μπορεί να συμμετείχαν και οι ίδιοι οι παραγωγοί. Το άλλο στο οποίο συμβάλλει ο συνεταιρισμός είναι ότι δίνει δουλειά, αφού στο Βελβεντό είναι περίπου 1.000 οικογένειες και οι 600-700 είναι αγροτικές οικογένειες.

Ο συνεταιρισμός σε σχέση με τους παραγωγούς συμβάλλει στα πάντα από την εκπαίδευση του σε διάφορα θέματα και την διάθεση του εξοπλισμού του μέχρι και την ψυχαγωγία του.

Πρόεδρος ΤΟΕΒ Βελβενδού

- Ο συνεταιρισμός παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην τοπική κοινωνία, δεν θα υπήρχε αλλιώς Βελβεντός. Εμείς τώρα δεν θα ήμασταν στον Βελβεντό. Χάρη σε αυτά τα χωράφια έμεινε ο κόσμος εδώ και ειδικά τώρα που γυρίζουν και πολλά νέα παιδιά για να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή.

Ο συνεταιρισμός συνεισφέρει στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής που είναι και το πιο βασικό κομμάτι γιατί από εκεί ξεκινάνε όλα. Χωρίς οικονομική ανάπτυξη δεν γίνεται τίποτα αφού εάν ο άλλος δεν έχει δουλειά θα φύγει και θα μείνουν εδώ μόνο οι παππούδες που είναι 60 και 70 χρονών. Προσφέρει ένα ικανοποιητικό εισόδημα στον παραγωγό αλλά είναι και άλλες κοινωνικές ομάδες που ζουν από αυτό όπως μαγαζιά κ.λ.π. αλλιώς ρημάζεις. Εδώ κινείται ο κόσμος και δεν περιμένει από το κράτος, ψάχνεται συνεχώς για καινούριες ποικιλίες, στα θέματα του νερού κ.α. και γι' αυτό και επιβραβεύονται. Διαφορετικά, ειδικά μέσα στην κρίση εάν περιμέναμε από το κράτος θα ήμασταν τελειωμένοι.

Επίσης, ο συνεταιρισμός κάνει διάφορα έργα όπως φωτοβολταϊκά που θέλει να κάνει στις στέγες για να έχουν αυτονομία στο ρεύμα, στην μεταποίηση θέλουν να κάνουν κάποια πράγματα κ.α. . Το πιο βασικό όμως είναι ότι ο συνεταιρισμός σε κάποιες δύσκολες καταστάσεις μπορεί να μπει εγγυητής γιατί διακινούν πολλά ποσά κι έχουν καλές σχέσεις με τις τράπεζες. Μπορεί να μπει σαν εγγυητής, είναι εγγύηση. Όταν μπαίνει ο ΑΣΕΠΟΠ σαν εγγυητής για κάποια έργα σε χρηματοδοτήσεις τότε σε βλέπουν με άλλο μάτι.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Υπάρχει μεγάλη διαφορά του μεμονωμένου παραγωγού απ' ό,τι να είναι σε συνεταιρισμό. Καταρχήν ο συνεταιριζόμενος έχει πάρα πολλά πλεονεκτήματα και αυτά είναι τα εξής: πρώτα απ' όλα νιώθει την σιγουριά εξασφάλισης ενός εισοδήματος, δηλαδή ο συνεταιρισμός έχει μία υποδομή η οποία θα διοχετεύσει τα προϊόντα του στην αγορά και θα κερδίσει καλύτερες τιμές για τον παραγωγό ενώ ο παραγωγός ο οποίος θα διοχετεύσει τα προϊόντα του μόνος του στην αγορά ενέχει

πολλούς κινδύνους, τουλάχιστον από την πλευρά εξασφάλισης εισοδήματος και ειδικά στα σημερινά χρόνια. Μπορεί να πάρει κάποια επιταγή από έναν έμπορο – μπορεί ο έμπορος να την εκμεταλλευτεί – μπορεί η επιταγή να μείνει ακάλυπτη, μπορεί να συμβούν χίλια δυο πράγματα. Μετά, ο συνεταιρισμός έχει πολύ διαφορετικές αγορές απ'ότι έχει ένας παραγωγός. Ο συνεταιρισμός θα κάνει τα προϊόντα του εξαγωγή γιατί έχει τις αγορές του εξωτερικού που διοχετεύει ένα μεγάλο ποσοστό προϊόντων ενώ ο μεμονωμένος παραγωγός δεν μπορεί να διοχετεύσει τα προϊόντα του στην εξωτερική αγορά, είναι λίγη η ποσότητα οπότε εκ των πραγμάτων δεν μπορεί να τα διοχετεύσει έξω. Ύστερα ο συνεταιρισμός όλα τα προϊόντα β' κατηγορίας αλλά και αυτά που πάνε προς χυμοποίηση θα τα διοχετεύσει σε μία τιμή έστω 5-10 λεπτά το κιλό, δεν θα πάνε χαμένα. Ο μεμονωμένος παραγωγός δεν μπορεί να τα δώσει σε βιομηχανίες οι οποίες είναι 2 - 3 στην Ελλάδα: 1-2 στην Βέροια, 1 στον Βόλο και 1 στη Θεσσαλονίκη. Επίσης, είναι οι εγκαταστάσεις, δηλαδή ένας μεμονωμένος παραγωγός για να κάνει ψυγείο θέλει 100.000 ευρώ και από την άλλη πλευρά δεν μπορεί να συντηρήσει μόνος του τα προϊόντα του όπως μπορεί να τα συντηρήσει ο συνεταιρισμός: σε μία περίπτωση όπου η αγορά είναι καθισμένη πρέπει να έχει την δυνατότητα συντήρησης και ο συνεταιρισμός έχει τις εγκαταστάσεις και την εμπειρία να τα συντηρήσει ώστε στο επόμενο δεκαήμερο να μπορεί να τα διοχετεύσει στην αγορά. Ο μεμονωμένος παραγωγός δεν θα έχει τέτοια δυνατότητα ώστε να έχει τέτοια υποδομή: ψυγεία, μηχανήματα, ηλεκτρικά κλαρκ κ.α. ώστε να μπορέσει να τα μετακινήσει, να τα συντηρήσει και τελικά να τα διοχετεύσει στην αγορά κι έτσι με την μείωση της ποιότητας του απευθείας θα χάσει.

Αυτή τη στιγμή πιστεύω πως ένας μέσος παραγωγός εξασφαλίζει ένα ικανοποιητικό εισόδημα μέσω του συνεταιρισμού αλλά δεν πιστεύω πως αυτό είναι το αναμενόμενο αποτέλεσμα, δηλαδή μπορεί να εξασφαλίζει 10.000 ή 15.000 ευρώ το χρόνο ανάλογα με τον τονάζ που έχει, όμως πιστεύω ότι μπορεί να εξασφαλίσει πολύ μεγαλύτερο εισόδημα.

Με την μέχρι στιγμής λειτουργία του συνεταιρισμού είμαι ευχαριστημένος αλλά πιστεύω ότι χρειάζονται μεγαλύτερα βήματα και πιστεύω ότι ο συνεταιρισμός αλλά και ο κάθε συνεταιρισμός προκειμένου να πετύχει πρέπει να λειτουργήσει με εντελώς ιδιωτικά κριτήρια από εδώ και πέρα. Γνωρίζουμε ότι το Συνεταιριστικό Κίνημα είναι πολύ δύσκολο να κινηθεί στην Ελλάδα, κακώς μεν αλλά πρέπει να γίνει πιο ευκίνητο. Γι' αυτό πρέπει να λειτουργήσει ιδιωτικοοικονομικά, σαν να το είχε δηλαδή ένας ιδιώτης τον συνεταιρισμό που να μπορεί να είναι ευέλικτος στις αποφάσεις και στα πάντα.

Είναι πολύ σημαντικό ο ρόλος του συνεταιρισμού στην τοπική κοινωνία. Χωρίς συνεταιρισμό δεν θα υπήρχε Βελβεντό, απλ ό. Σίγουρα δεν θα υπήρχε. Οι 2 συνεταιρισμοί και ο ΤΟΕΒ είναι η οικονομική ζωή της κοινωνίας του Βελβεντού. Δεν θα υπήρχε αλλιώς Βελβεντό. Όλα αυτά είναι αλυσίδα, ο ΤΟΕΒ δίνει ζωή στους παραγωγούς για να καλλιεργήσουν τα ροδάκινα τους και οι συνεταιρισμοί εξασφαλίζουν το εισόδημα τους και μάλιστα σε ένα μεγάλο ποσοστό οι συνεταιρισμοί εισάγουν συνάλλαγμα, γύρω στο 60-70%, εισάγουν χρήμα. Δεν παίρνουν χρήμα για να ανακυκλώσουν από την εσωτερική κοινωνία αλλά φέρνουν χρήμα μέσα. Ίσως γι' αυτό να μην έχει επηρεάσει τόσο πολύ η κρίση το Βελβεντό, αλλά χωρίς αυτά τα πράγματα δεν θα υπήρχε Βελβεντό. Στη συνέχεια, γύρω από αυτά χτίζεται η κοινωνική ζωή και τα πολιτιστικά δρώμενα.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Το 90% της οικονομίας του Βελβεντού είναι από τον συνεταιρισμό, 5% είναι δημόσιοι υπάλληλοι και 5% κτηνοτρόφοι κ.α. .

Υπάρχει διαφορά του μεμονωμένου παραγωγού από τον συνεταιριζόμενο. Ο μεμονωμένος παραγωγός μπορεί να πάει πολύ καλύτερα από εμάς αλλά μπορεί να πάει και πολύ χειρότερα. Αν όμως πάει πολύ χειρότερα τότε βούλιαξε το καράβι. Στο Βελβεντό υπάρχουν κάποια άτομα που δεν είναι μέλη, 2-3 άτομα, και τώρα είναι πολύ δύσκολα τα πράγματα. Τώρα, όταν είσαι μεμονωμένος παραγωγός ό,τι έξοδα έχεις, ό,τι λάθη και να κάνεις τα χρεώνεσαι εσύ ενώ στον συνεταιρισμό έχεις κι άλλους δίπλα σου, είναι ένας κύκλος – είναι μία αλυσίδα και τουλάχιστον έχεις μία ασφάλεια. Δηλαδή ο συνεταιρισμός μόνο προτερήματα έχει και καθόλου μειονεκτήματα, εγώ δεν θα σκεφτόμουν ποτέ να μείνω μόνος για να δώσω σε κάποιους έξω και να μου τα πουλάνε. Ποτέ! Επίσης, άλλη έγκριση έχουμε εμείς και ο ΑΣΕΠΟΠ και άλλη έγκριση κάποιος που τα πουλάει μόνος του. Όταν είσαι μόνος σου είσαι εντελώς μόνος σου είναι διαφορετικό να έχεις δίπλα σου το Συμβούλιο, του διευθυντές, έχεις μία ασφάλεια. Επίσης, δεν είσαι μόνος σου με την έννοια ότι απολαμβάνεις το γεγονός ότι είσαι μέλος μίας ομάδας. Υπάρχουν βέβαια και οι οικονομικές απολαβές αλλά δεν είναι μόνο θέμα απολαβής, δηλαδή στον συνεταιρισμό όλα γίνονται κάτω από κάποιον έλεγχο όπου για παράδειγμα υπάρχει ο γεωπόνος και όλοι οι παραγωγοί τον συμβουλευονται για τις καλλιέργειες τους αλλά και ο ίδιος ο γεωπόνος ανά τακτά χρονικά διαστήματα πραγματοποιεί ενημερώσεις για τους παραγωγούς. Όταν είσαι μεμονωμένος παραγωγός όποιον κι αν έχεις να σε ενημερώσει δεν θα ενημερωθείς όπως ενημερώνεται κάποιος που είναι στον συνεταιρισμό αφού όταν εμείς ενημερωνόμαστε είμαστε 100 άτομα κι έτσι το συζητάς εντελώς διαφορετικά. Εδώ σε εμάς για παράδειγμα μπαίνουν καινούρια

δενδρύλλια και μας στέλνουν μήνυμα απευθείας μέσω internet. Τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά όσο φαίνονται, δηλαδή μέσα στον συνεταιρισμό υπάρχει καλύτερη οργάνωση - κατευθείαν για οποιοδήποτε γεγονός ενημερώνεσαι, σε παίρνουν τηλ. στο κινητό κι αν δεν σε βρουν κατευθείαν τηλ. στο σπίτι.

Το αν ο συνεταιρισμός εξασφαλίζει ένα ικανοποιητικό ποσό για τον παραγωγό αυτό εξαρτάται από αρκετούς παράγοντες όπως το τονάζ που έχει και αν βάζει μεροκάματα ή όχι. Για παράδειγμα ένας μεσαίος παραγωγός που μπορεί και δουλεύει τα χωράφια του μόνος του ή οικογενειακά εξασφαλίζει ένα μεροκάματο, αν βάζει μεροκάματα είναι δύσκολα τα πράγματα γιατί τα κοστολόγια είναι πολύ ακριβά: φάρμακα, πετρέλαιο κ.α. , ένας ο οποίος του πήγαν καλά κάποιες χρονιές θα είναι και καλά στο μέλλον αλλά θα πρέπει να δουλεύει αρκετά μόνος του.

Ο συνεταιρισμός είναι το Α και το Ω για την τοπική κοινωνία. Αν πάρουν οι παραγωγοί χρήματα κινούνται και τα μαγαζιά εδώ. Οι βελβεντινοί όλα τα αγοράζουμε από εδώ και ότι δεν βρίσκουμε εδώ πάμε στην Κοζάνη κι αν πάρω εγώ λεφτά θα δουλεύουν και τα μαγαζιά, αν δεν πάρω δεν θα δουλέψει κανένας. Μέχρι και στην τράπεζα αν δεν καταθέσουν οι συνεταιρισμοί αυτά που πρέπει ούτε και αυτή μπορεί να κρατηθεί, η τράπεζα εδώ κρατιέται από τους συνεταιρισμούς.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 1

- Ένας μεμονωμένος παραγωγός που δεν είναι μέλος συνεταιρισμού δεν μπορεί να έχει κάποια προνόμια που έχει ένας συνεταιρισμός. Για παράδειγμα δεν μπορεί να αγοράσει κάποια πράγματα μόνος του, δηλαδή να κάνει εγκαταστάσεις ψυγείων ή φορτηγά ή διαλογητήρια, δεν μπορεί να ανταπεξέλθει οικονομικά και είναι λογικό αυτό γιατί δεν μπορεί ο κάθε παραγωγός να έχει όλες αυτές τις εγκαταστάσεις ενώ στον συνεταιρισμό ένα διαλογητήριο ή ένα ψυγείο το διαχειρίζονται 200-300 μέλη. Όταν είσαι σε συνεταιρισμό τα προϊόντα έχουν μικρότερο λειτουργικό κόστος γιατί τις εγκαταστάσεις τις εκμεταλλεύονται πολλοί παραγωγοί και από την άλλη πλευρά τα προϊόντα τους διοχετεύονται καλύτερα στην αγορά γιατί είναι σε μεγαλύτερες ποσότητες και μπορείς να έχεις και πιο πολλούς πελάτες, πιο μεγάλες αλυσίδες super market ή οτιδήποτε άλλο. Είναι λογικό όταν είναι κάτι σε μεγαλύτερη ποσότητα να έχει και καλύτερη διάθεση αφού μπορεί να καλύψει μεγάλη γκάμα της αγοράς ενώ ο μεμονωμένος παραγωγός αυτό που μπορεί να κάνει είναι να βγάλει τα προϊόντα του στην λαϊκή αγορά, δεν μπορεί να κάνει κάτι άλλο.

Οπότε η έννοια του συνεταιρισμού έχει λειτουργήσει εδώ και 50 χρόνια με πάρα πολλά οφέλη για τον τόπο. Τα οφέλη είναι καταρχήν οικονομικά, δηλαδή βλέπεις περιοχές που οι παραγωγοί δεν είναι σε συνεταιρισμούς όπου πηγαίνει ο κάθε έμπορος και μιλάει κατευθείαν με τον παραγωγό ενώ όταν παρεμβάλλεται ένας

πωλητής ο οποίος ξέρει τις τιμές και ξέρει και πώς θα μιλήσει γίνεται καλύτερη διάθεση του προϊόντος, γιατί και η δουλειά του παραγωγού είναι να παράγει και όχι να πουλάει. Εάν έναν παραγωγό τον κάνεις και πωλητή τότε θα χαθεί το παιχνίδι, σίγουρα κάπου θα υστερήσει και λογικά θα είναι στην παραγωγή του. Ένα άλλο σημαντικό όφελος είναι ότι δίνονται πολλά μεροκάματα στον τόπο, δηλαδή στον ΑΣΕΠΟΠ δουλεύουν καθημερινά 40-60 άτομα για 3-4 μήνες που είναι πολύ σημαντικό γιατί βοηθιέται το εισόδημα ενώ αν τα προϊόντα έφευγαν κατευθείαν σε κάποιον έμπορο και τα συσκεύαζε σε ένα άλλο σημείο αυτά τα μεροκάματα θα τα έπαιρναν κάποιοι άλλοι.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού 2

- Το να είσαι μεμονωμένος παραγωγός, κατά την γνώμη μου είσαι χαμένος. Καταρχήν αν όλοι οι παραγωγοί που έχει η Ελλάδα ήταν μεμονωμένοι και μαλωμένοι μεταξύ τους θα χτυπιόμασταν ο ένας με τον άλλον. Δεύτερον, δεν είναι εύκολο να έχει κάποιος πάνω του και την παραγωγή και το εμπόριο, τα άτομα τότε πρέπει να είναι διπλά. Στον συνεταιρισμό ο παραγωγός παράγει, παραδίδει εκεί τα προϊόντα του και από εκεί κι έπειτα αναλαμβάνει ο συνεταιρισμός την εμπορία. Μόνο ένα καλό υπάρχει στον μεμονωμένο παραγωγό και αυτό είναι το γεγονός ότι φεύγει ο μεσάζοντας και ο καταναλωτής τρώει πιο φθηνά αλλά δεν μπορεί να γίνει αυτό το πράγμα γιατί είναι καλύτερα να είναι οι συνεταιρισμοί όπως είναι υγιείς και από την άλλη πλευρά θα μπορούσε να υπάρχει και το κράτος για να ελέγχει τους μεσάζοντες. Στην συνέχεια, ειδικά όταν μιλάμε για ευαίσθητα προϊόντα που πρέπει να τα διαθέσεις άμεσα στην αγορά πρέπει να έχεις τις κατάλληλες εγκαταστάσεις για να τα συντηρήσεις που ο μεμονωμένος παραγωγός δεν μπορεί να το κάνει αυτό ενώ ο συνεταιρισμός έχει αυτή τη δυνατότητα. Εμείς εδώ πάντα λέγαμε: «Συνεταιριστείτε!». Οι υγιείς συνεταιρισμοί στην Ελλάδα είναι πολύ λίγοι, πρέπει να είναι γύρω στους 50.

Εάν δεν ήταν οι συνεταιρισμοί η πλειοψηφία θα έφευγε από το Βελβεντό και θα έμεναν μόνο οι μεγάλοι. Οι συνεταιρισμοί είναι αυτοί που κρατάνε τους νέους.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού 3

- Σε γενικές γραμμές ένας παραγωγός μπορεί να εξασφαλίσει ένα ικανοποιητικό εισόδημα. Αυτή τη στιγμή εγώ είμαι κατά μέσο όρο γύρω στα 50 λεπτά το κιλό τα ροδάκινα που είναι περίπου τα μισά καθαρά λεφτά, δηλαδή αν κάποιος έχει 50 τόνους ροδάκινα έχει 25.000 εισόδημα καθαρά, μπορεί και παραπάνω και πιστεύω ότι αυτό είναι ένα καλό εισόδημα. Εάν έχεις και την οικογένεια σου να βοηθάει στο κτήμα τότε είναι πολύ καλύτερα γιατί δεν έχεις και έξοδα σε εργατικά.

Γενικά, είμαι πολύ ευχαριστημένος από τον συνεταιρισμό. Αν δεν υπήρχε ο συνεταιρισμός δεν θα υπήρχαμε κι εμείς σε αυτή τη δουλειά. Δεν νομίζω ότι χωρίς αυτόν τον συνεταιρισμό θα επιβίωναν τουλάχιστον 500 παραγωγοί που είναι στον ΑΣΕΠΟΠ και άλλοι 200 παραγωγοί που είναι στον Δήμητρα. Ο συνεταιρισμός είναι πολύ εξελίξιμος και πάμε πολύ καλά και στον εξωτερικό.

Υπάρχει μεγάλη διαφορά του μεμονωμένου παραγωγού από το να είναι συνεταιριζόμενος. Πριν 2 χρόνια είχαμε στον ΑΣΕΠΟΠ 2 παραγωγούς οι οποίοι δεν ήταν ευχαριστημένοι από τον συνεταιρισμό και αναγκάστηκαν να φύγουν, νόμιζαν ότι μόνοι τους θα είναι καλύτερα και θα πετύχαιναν και καλύτερες τιμές. Ειδικά ο ένας κατάφερε μέσα σε αυτά τα 2 χρόνια να χρωστάει πάρα πολλά λεφτά και αυτό συνέβη εξαιτίας της εκμετάλλευσης από τους έμπορες. Όταν είσαι στον συνεταιρισμό δεν έχεις τέτοια προβλήματα γιατί έχουμε την ασφάλεια του εμπορίου. Επίσης, ο συνεταιρισμός έχει και αναγνωρισιμότητα αφού έχουμε φτάσει να δίνουμε μέχρι και Σιβηρία. Στη συνέχεια, ο συνεταιρισμός έχει την δυνατότητα να πετυχαίνει και πολύ καλές τιμές. Ένα άλλο μεγάλο πλεονέκτημα είναι οι γεωπόνοι μας όπου μπορείς πάντα να τους συμβουλευέσαι. Οι γεωπόνοι σου προσφέρουν γνώση και καθοδήγηση, νιώθουμε έτσι μία ασφάλεια, μία προστασία. Στη συνέχεια είναι σημαντικό το γεγονός ότι εμείς πληρωνόμαστε 2 φορές τον χρόνο και ότι ώρα και να χρειαστείς λεφτά, είτε έχει πουλήσει ο συνεταιρισμός είτε όχι, μπορείς να έρθεις και να πάρεις λεφτά, δηλαδή αν χρειαστείς κάποια χρήματα και δεν τα έχεις τότε έρχεσαι στον ταμιά και είτε έχει πουληθεί το εμπόρευμα είτε όχι υπάρχει μία παρακαταθήκη που μπορεί να σου δώσει ένα ποσό όταν έχεις ανάγκη. Αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο πλεονέκτημα γιατί από το καλοκαίρι μέχρι και τα Χριστούγεννα που πληρωνόμαστε είναι ένα νεκρό σημείο και μπορεί να χρειαστείς χρήματα. Σε έναν έμπορα αν πήγαινες να ζητήσεις χρήματα είναι σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα σου έδινε. Είναι επίσης σημαντικό ότι παίρνουμε μαζικές αγορές σε λιπάσματα και φυτοφάρμακα και έτσι βγαίνει πιο φθηνά στον παραγωγό ενώ εάν πιάς μεμονωμένα να αγοράσεις απ'έξω θα είναι διπλάσια η τιμή και δεν ξέρεις και σίγουρα αν θα βρεις αυτά που θέλεις. Σημαντικό είναι και το ISO που έχουμε σαν συνεταιρισμός που μας βοηθάει πολύ ενώ αν είσαι μόνος σου είναι λίγο δύσκολο να πάρεις τέτοιου είδους πιστοποιήσεις. Σημαντικό είναι και το γεγονός ότι βρίσκεσαι σε μία ομάδα, αυτό μόνο προτέρημα μπορεί να είναι από την στιγμή που μπορείς και συνεννοείσαι με τον διπλανό σου. Ο συνεταιρισμός γενικά βοηθάει πάρα πολύ, δηλαδή ένα παιδί που θα ξεκινήσει τώρα μπορεί να έρθει στον συνεταιρισμό και οι άνθρωποι εδώ να τον καθοδηγήσουν κατάλληλα, θα του εξηγήσουν και θα τον βοηθήσουν να ξεκινήσει ενώ αν είσαι μόνος σου πρέπει να ξεκινήσεις και μόνος σου, πράγμα πολύ δύσκολο.

Εάν δεν ήταν ο συνεταιρισμός τότε το Βελβεντό δεν θα ήταν αυτό που είναι τώρα, θα ήταν κάτι άλλο. Συνεισφέρει πάρα πολύ στην τοπική ανάπτυξη και μόνο το ότι υπάρχει τραβάει και κόσμο από την άποψη ότι ακόμα και σαν όνομα διαφημίζεται, δηλαδή υπάρχει κόσμος που έρχεται στο Βελβεντό λόγω του συνεταιρισμού. Επίσης, τα τελευταία χρόνια γίνεται και η γιορτή ροδακίνου που για εκείνες τις ημέρες το Βελβεντό γεμίζει κόσμο και ευνοούνται όλοι από αυτό, από τα μαγαζιά μέχρι και τον τελευταίο έμπορο. Από την άλλη πλευρά, όλοι οι Βελβεντινοί θα πληρωθούν από τον συνεταιρισμό γιατί όλοι ασχολούνται με τα ροδάκινα κι έστω και 5 τόνους να έχει ο άλλος θα πάρει χρήματα από τον συνεταιρισμό. Ένα άλλο σημαντικό θέμα είναι ότι ο συνεταιρισμός κρατάει εδώ και κόσμο γιατί κάποιος ο οποίος μπορεί να έχει λίγα ροδάκινα και να ασχολείται έχοντας την γεωργική παραγωγή ως δευτερεύον επάγγελμα και μόνο το γεγονός ότι μπορεί να παραδώσει στον συνεταιρισμό μένει στο Βελβεντό αντί να πάει να μείνει στην Κοζάνη που εκεί μπορεί να είναι και το κύριο επάγγελμά του.

Αντιπρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Η συνεισφορά του συνεταιρισμού στην κοινωνία του Βελβεντού είναι μεγάλη, είναι η κινητήριος οικονομική μηχανή. Η διαχείριση που κάνει ο συνεταιρισμός είναι πάντα προς όφελος των μελών του, δηλαδή έχουμε πολύ καλή γεωτεχνική υπηρεσία με γεωπόνο που βοηθάει τους παραγωγούς στο χωράφι, όλα τα εφόδια ο παραγωγός τα βρίσκει μέσα στον συνεταιρισμό πράγμα που γίνεται καθαρά για κέρδος των παραγωγών κ.α. .

Υπάρχει διαφορά του μεμονωμένου παραγωγού με τον συνεταιριζόμενο: καταρχήν όταν είσαι στον συνεταιρισμό δεν είσαι στο έλεος του κάθε εμπόρου που θα σου πει στην αρχή μία τιμή και όταν πας να πληρωθείς θα πάρεις τα μισά. Επίσης, ο παραγωγός δεν έχει το άγχος της εμπορίας αυτό το αναλαμβάνει ο συνεταιρισμός και γι' αυτό υπάρχει και ο διευθυντής πωλήσεων. Επίσης είσαι καλυμμένος σε πολλά πράγματα όπως είναι τα εφόδια που ο παραγωγός τα παίρνει από τον συνεταιρισμό και είναι πολύ πιο φθηνά. Υπάρχουν οι γεωτεχνικές υπηρεσίες που αντί να τρέχεις στον κάθε γεωπόνο έξω, έχεις μόνιμα έναν γεωπόνο που συνεργάζεσαι και είναι και πιο οργανωμένο έτσι το σύστημα. Στην συνέχεια, έχουμε τα σήματα ποιότητας όπου γίνεται ολοκληρωμένη διαχείριση και τα προϊόντα μας με αυτόν τον τρόπο δεν έχουν καθόλου υπολείμματα.

Διευθύντρια λυκείου και μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού

- Θεωρώ ότι η ύπαρξη του συνεταιρισμού παίζει καθοριστικό ρόλο στην τοπική κοινωνία. Καταρχήν ο ρόλος του είναι οικονομικός και επίσης είναι και κοινωνικός με την έννοια ότι είναι μία αναφορά στην συνοχή της κοινωνίας, δηλαδή είναι ένας κρίκος που ενώνει τους ανθρώπους, τους ενώνει σε οικονομικό επίπεδο κ.α. . Βέβαια ο συνεταιρισμός δεν έχει πολιτιστική δραστηριότητα και είναι κάτι που ίσως θα μπορούσε να κάνει σταδιακά αλλά είναι και κάτι που δεν ξέρω κατά πόσο θα μπορούσε να το κάνει μέσα σε αυτές τις οικονομικές συνθήκες. Είναι όμως θετικοί στο να συμμετάσχουν στην πολιτιστική δραστηριότητα του τόπου και ένας λόγος που δεν κάνει ο ίδιος είναι γιατί αυτόν τον ρόλο στην κοινωνία τον παίζει ο Μορφωτικός Όμιλος.

Είναι πάρα πολύ σημαντικός ο ρόλος των 2 συνεταιρισμών και εύχομαι να μπορέσουν να τα βρουν και να συνεργαστούν και οι δύο μαζί, να συνενωθούν.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

- Ο συνεταιρισμός έχει συνεισφέρει πάρα πολύ στην τοπική κοινωνία από πολλές απόψεις. Καταρχήν όλοι οι παραγωγοί έπαιρναν τα φάρμακα μέσα από τον συνεταιρισμό, δηλαδή εδώ υπήρχε μαγαζί με φάρμακα αλλά δεν μπόρεσε να επιβιώσει γιατί όλα τα φάρμακα οι παραγωγοί τα έπαιρναν από τον συνεταιρισμό. Θυμάμαι τα πρώτα τελάρα τα έφτιαχναν οι ίδιοι, τα πρώτα κτήρια τα έκαναν μόνοι τους, με προσωπική εργασία. Αλλά το πιο σημαντικό είναι ότι ο συνεταιρισμός μάζευε τον κόσμο. Είναι σημαντικό το γεγονός ότι ο κόσμος πήγαινε τα προϊόντα στον συνεταιρισμό και μετά ξένοιαζαν, δεν είχαν το άγχος και της εμπορίας που θεωρώ ότι στον αγρότη αυτό είναι και το πιο σημαντικό. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, είναι μοναδικό θεωρώ, οι άνθρωποι μετά είχαν άλλον αέρα.

Το Βελβεντό είναι ο συνεταιρισμός και ο συνεταιρισμός είναι το Βελβεντό, δηλαδή θεωρώ ότι είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας και δεν μπορώ να φανταστώ με τίποτα το Βελβεντό χωρίς τον συνεταιρισμό. Ο συνεταιρισμός βρίσκεται παντού, δηλαδή σε συλλόγους, σε εκδηλώσεις κ.α. . Δεν γίνεται αλλιώς γιατί όλοι σχεδόν οι κάτοικοι έχουν ένα μέλος στην οικογένεια τους που είναι είτε στον ΑΣΕΠΟΠ είτε στον Δήμητρα. Ο συνεταιρισμός αποτελεί την κύρια κινητήρια οικονομική δύναμη και δεν πιστεύω ότι θα υπήρχε αυτή η ανάπτυξη εάν δεν υπήρχε ο συνεταιρισμός. Όλα είναι αλληλένδετα, δηλαδή αν δεν πάει καλά ο συνεταιρισμός δεν θα δουλέψει ούτε το οινοποιείο ούτε τα μαγαζιά και γενικά κανένας γιατί ο συνεταιρισμός είναι αυτός που θα φέρει τα λεφτά μέσα στην κοινωνία.

Ο συνεταιρισμός παλιότερα είχε και super market όπου μέσα δούλευαν και άτομα από το Βελβεντό. Αυτή η προσπάθεια ξεκίνησε με τις πατάτες και το λάδι που είδαν ότι το Βελβεντό δεν είχε λάδι οπότε έφερε ο συνεταιρισμός και αγόραζαν τα μέλη του πιο φθηνά, σταδιακά άρχισε να φέρνει και άλλα προϊόντα και είχε γίνει ένα μικρό πρατήριο. Είναι περίπου όπως αυτό που γίνεται τώρα το «χωρίς μεσάζοντες». Ήταν σαν αποθήκη στην αρχή, όπως είναι τώρα φαντάζομαι τα κοινωνικά παντοπωλεία και μετά έγινε μαγαζί, δηλαδή έφερε προϊόντα ο συνεταιρισμός σε μεγάλες ποσότητες που ήταν πιο φθηνά για να μπορέσει να εξυπηρετήσει τα μέλη του. Στην πορεία έγινε κανονικό super market, δεν ήταν πιο φθηνά και νομίζω ότι ο λόγος που έκλεισε ήταν επειδή δεν μπορούσε να ανταγωνιστεί τις άλλες μεγάλες αλυσίδες των super market. Μάλιστα θυμάμαι τότε ότι είχαν διαμαρτυρηθεί οι παντοπώλες του Βελβεντού ότι δεν θα έχουν δουλειά και ήταν κάποιος που είχε μαγαζί και είπε το εξής που το θυμάμαι πολύ καλά: “ο συνεταιρισμός μας ταΐζει και εμάς και αν δουλεύει ο συνεταιρισμός τότε θα δουλεύουμε όλοι, για όλους φέγγει ο ήλιος!”

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 2

- Ο συνεταιρισμός έχει συνεισφέρει πάρα πολλά στην κοινωνία. Ο συνεταιρισμός ιδρύθηκε κατευθείαν μετά τον πόλεμο και στην ουσία η κοινωνία αναπτύχθηκε μέσα από τον συνεταιρισμό. Στο Βελβεντό ο συνεταιρισμός είναι ο πρώτος παραγωγικός φορέας μέσα από τον οποίο επιτυγχάνεται οικονομική ανάπτυξη και στην συνέχεια μέσα από την οικονομική ανάπτυξη αναπτύσσονται και όλες οι υπόλοιπες πτυχές της κοινωνίας. Επίσης, μέσα από τον συνεταιρισμό και μέσα από το ροδάκινο καθώς έρχεται περισσότερο χρήμα στο χωριό έχουν την δυνατότητα οι Βελβεντινοί να έχουν και ένα επίπεδο στην ποιότητα ζωής τους.

Υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα σε έναν μεμονωμένο παραγωγό και σε έναν συνεταιριζόμενο. Η κύρια διαφορά είναι ότι όταν είσαι σε συνεταιρισμό νιώθεις μία σιγουριά και το σίγουρο είναι ότι ακόμα κι αν είσαι μέσα σε πολλούς δεν πρόκειται να χαθείς τελείως, κάτι που δεν είναι καθόλου σίγουρο για έναν μεμονωμένο παραγωγό. Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι βρίσκεσαι σε μία ομάδα και μοιράζεσαι και τα αρνητικά και τα θετικά συναισθήματα: είσαι συνέταιρος και στο κέρδος και στο χασίμο.

4^Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

1^Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

1^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΡΙΣΜΩΝ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ο συνεταιρισμός λειτουργεί βάσει του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και του καταστατικού.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Είναι και κάτι ακόμα πολύ σημαντικό για τον συνεταιρισμό: εάν πας σε ένα χωράφι και πεις θέλω ροδάκινα θα σου πούνε πάρ'τα τσάμπα και όσα θες. Εάν πεις όμως ότι θες να αγοράσεις, ο παραγωγός δεν υπάρχει περίπτωση να σου πουλήσει, θα πρέπει να πας να τα πάρεις από τον συνεταιρισμό. Όλα τα προϊόντα φεύγουν τιμολογημένα κανονικά και μέσα από τον συνεταιρισμό. Όλοι οι παραγωγοί εδώ είναι μέλη του συνεταιρισμού και όποιος θελήσει να ιδιωτεύσει πρέπει να φύγει από μέλος και τέτοιες περιπτώσεις είναι ζήτημα εάν έχουμε 3-4.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Για να γίνει κάποιος μέλος του συνεταιρισμού θα πρέπει να πληροί κάποιες προϋποθέσεις και να πληρώσει και κάποιο χρηματικό ποσό εγγραφής και μερίδας. Το βασικότερο όμως είναι ότι πρέπει να δηλώσει ότι ασπάζεται ανεπιφύλαχτα όλες τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και το καταστατικό του συνεταιρισμού και τον κανονισμό λειτουργίας της Commission για τις ομάδες παραγωγών. Εάν μελετήσει κανείς τα παραπάνω θα διαπιστώσει ότι οι νομοθέτες έχουν κάνει κάποιες τροποποιήσεις στην ροή του χρόνου με πολύ σοφία γιατί πραγματικά το συνεταιρίζεσθαι και ο συνεταιρισμός είναι μία από τις αποδείξεις της πεμπτουσίας της δημοκρατίας στην πράξη.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο Συνεταιρισμός μας είναι υποχρεωτικός – αναγκαστικός, δηλαδή ο παραγωγός δεν μπορεί να πουλήσει έξω ούτε κιλό. Αυτό είναι ένα καλό πράγμα γιατί είναι άλλοι

Συνεταιρισμοί που έχουν για παράδειγμα το 20% να μπορεί να το πουλήσει ο παραγωγός έξω κι εκεί χάνουν την μπάλα. Δηλαδή δεν μπορείς να ξέρεις σίγουρα το σύνολο της παραγωγής για να καθορίσεις και το 20%. Μπορεί ο παραγωγός να σου δηλώσει πλασματικά αναμενόμενη παραγωγή και αντί για 20% όταν βρίσκει καλύτερες τιμές στο ελεύθερο εμπόριο να σου βγάλει το 50-60% κι ο Συνεταιρισμός να χάνει γιατί θα πάει εκεί την υποβαθμισμένη ποιότητα. Ευτυχώς που αυτό το σκέφτηκαν οι προηγούμενες γενιές και για τους δύο Συνεταιρισμούς.

Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ο συνεταιρισμός είναι υποχρεωτικός. Αν πας και πεις στον παραγωγό ότι θέλεις να αγοράσεις 5 τελάρα ροδάκινα θα σου πει πήγαινε στον συνεταιρισμό. Δεν το κάνουν έτσι κι αλλιώς, πέρα από το ότι απαγορεύεται. Εν έτη 1950 και κάτι το είχε βάλει ο συνεταιρισμός σαν ρήτρα στο καταστατικό. Αν θέλεις να φας θα σου δώσω μία σακούλα δωρεάν, αν θέλεις να αγοράσεις θα πας στον συνεταιρισμό.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Εμπειρικά δούλεψα, δηλαδή παλιά ασχολούταν ο πατέρας μου και μετά συνέχισα κι εγώ αυτό το επάγγελμα, απλώς επειδή στο Βελβεντό η ιδέα του συνεταιριστικού κινήματος είναι τόσο ανεπτυγμένη σε όλους του παραγωγούς όλοι είναι μέσα στον συνεταιρισμό. Δεν υπάρχει στο Βελβεντό παραγωγός – εκτός από ένα μικρό ποσοστό - οι οποίοι να διοχετεύουν τα προϊόντα τους από μόνοι τους στην αγορά. Αυτοί που είναι τώρα μόνοι τους ήταν στον συνεταιρισμό αλλά για διάφορους λόγους έχουν φύγει. Βασικά διαγράφηκαν από τον συνεταιρισμό για διάφορους λόγους, στην ουσία παραβίασαν το καταστατικό και διαγράφηκαν. Αυτοί τώρα διοχετεύουν μόνοι τους τα προϊόντα τους στην αγορά και εκεί είναι δύσκολα τα πράγματα.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Όποιος δεν συνεργάζεται με τον συνεταιρισμό τιμωρείται. Όποιος δεν συνεργάζεται σε θέματα ποιότητας παραγωγής τιμωρείται. Επίσης ο συνεταιρισμός είναι αναγκαστικός, δηλαδή δηλώνει ο παραγωγός την παραγωγή του και δεν μπορεί να πουλήσει τίποτα έξω, αυτό είναι σίγουρο.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 2

- Στον ΑΣΕΠΟΠ δεν φεύγει ούτε κιλό έξω, κανένας δεν πουλάει έξω από τον συνεταιρισμό και δεν υπάρχει περίπτωση να το κάνουμε αυτό. Ακόμη κι αν έρθει κάποιος στο χωράφι και μας πει ότι μας δίνει την διπλάσια τιμή θα του πούμε να πάει στο συνεταιρισμό και στην ουσία αυτό είναι που μας κρατάει κιάλας. Για παράδειγμα

έχουμε τον Τύρναβο όπου είχε συνεταιρισμούς αλλά σταδιακά οι έμποροι τους χάλασαν γιατί έκαναν ότι ήθελαν αυτοί και σχεδόν το 60% από αυτούς φέρνει τα ροδάκινα σε εμάς όπου τα επεξεργαζόμαστε και τα στέλνουμε στους συνεργάτες που έχουμε. Αυτά τα χρόνια αυτά τα παιδιά είδαν κάποια χρήματα γιατί με τους εμπόρους που είχαν εκεί δεν του έμενε τίποτα, ενώ εμείς τους αντιμετωπίζουμε ακριβώς όπως αντιμετωπίζω εγώ τον εαυτό μου τον ίδιο.

Εάν πηγαίναμε στο σύστημα του μη συνεταιρίζεσθαι και πουλούσαμε ο καθένας έξω τότε θα ήταν πολύ διαφορετικά τα πράγματα. Εμείς εδώ έχουμε 2-3 που έφυγαν από τον συνεταιρισμό και μάλιστα ο ένας είχε δώσει σε κάποιον έμπορα κάποια προϊόντα και τον πιάσαμε, του βάλουμε μεγάλο πρόστιμο και τον διώξαμε από τον συνεταιρισμό. Αυτός τώρα θέλει να ξαναγυρίσει πίσω αλλά από την στιγμή που πουλούσε έξω δεν μπορεί να ξαναγυρίσει. Τόσο αυστηρό νόμο έχουμε εδώ.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

- Ο συνεταιρισμός έχει δώσει πάρα πολλά στον τόπο και ισχύει ότι δίνουμε όλα τα προϊόντα στον συνεταιρισμό, τίποτα δεν βγαίνει έξω και αυτό είναι πολύ σημαντικό.

2^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του συνεταιρισμού είναι ότι γίνεται η συγκομιδή στο κτήμα, δηλαδή το ροδάκινο έρχεται κατευθείαν στο τελάρο με μηδενική ταλαιπωρία. Ένα χέρι το πιάνει από το τελάρο και το βάζει στο κτήμα άρα δεν περνάει από μηχανήματα, βούρτσες, νερά για να πλυθεί και να σκουπιστεί και σε γενικές γραμμές να ταλαιπωρηθεί. Το ότι συγκομίζεται στο κτήμα πρώτα απ'όλα το κάνει περισσότερο ανθεκτικό, ζει περισσότερες μέρες γιατί το ροδάκινο έτσι κι αλλιώς είναι πολύ ευαίσθητο φρούτο, δεν μπορεί να συντηρηθεί μήνες. Τώρα εάν το έχεις ταλαιπωρήσει κι εσύ επιπλέον το έχεις κάνει ακόμη πιο ευαίσθητο... και πέρα από αυτό επειδή ακριβώς ωριμάζει στο δέντρο και κόβεται για να μπει στο τελάρο έχει και πιο καλά γευστικά χαρακτηριστικά, είναι πιο νόστιμο. Αυτό είναι και ένα πλεονέκτημα που αναγνωρίζεται. Δηλαδή για τους παραγωγούς μπορεί να είναι μεγαλύτερος ο κόπος στο χωράφι αλλά αυτό αναγνωρίζεται, δηλαδή πληρώνεται περισσότερο και αναγνωρίζεται και από τους πελάτες, ειδικά από αυτούς που είναι στο εξωτερικό. Δηλαδή σε μακρινούς προορισμούς που τα ροδάκινα θα πρέπει να κάνουν κάποιες μέρες για να φτάσουν όσο λιγότερες απώλειες έχει αυτός τόσο πιο ευχαριστημένος είναι κι έτσι το προτιμάει. Έχουμε αυτό το πλεονέκτημα της

συσκευασίας τροφίμων. Αυτό είναι σημαντικό και αναγνωρίζεται. Τώρα όλα τα υπόλοιπα που είναι πιστοποιητικά, iso κ.λ.π. υπάρχουν. Επίσης υπάρχουν συστήματα ιχνηλασιμότητας για να ξέρουμε ανά πάσα στιγμή κάθε τελάρο που πηγαίνει, σε ποιον προορισμό και που ανήκει ώστε να μπορούμε να ανατρέξουμε πίσω και να βρούμε εάν υπάρχει κάποιο πρόβλημα δηλαδή να μπορέσουμε να διασταυρώσουμε αν όντως αυτά που λέει ο πελάτης είναι αληθή. Σου ανέφερα ότι έχουμε και αποθήκη γεωργικών φαρμάκων, δηλαδή τα φάρμακα τα δίνουμε στους παραγωγούς εμείς οι ίδιοι και έτσι ξέρουμε ανά πάσα στιγμή τί έχει πάρει ο καθένας και πότε.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Ο τρόπος συγκομιδής είναι διαφορετικός στους 2 συνεταιρισμούς. Δηλαδή πολλοί παραγωγοί για να μην κουράζονται προτιμούν να πάνε τα ροδάκινα χύμα στον συνεταιρισμό και να τα συσκευάσει το διαλογητήριο τους. Αυτό, όμως, έχει κάποιο κόστος ενώ στον άλλον συνεταιρισμό, στον ΑΣΕΠΟΠ, τα πάνε συσκευασμένα κι εκεί το κόστος που αφορά στην συσκευασία όπου μία οικογένεια είναι στημένη στο χωράφι και πρέπει να κάνει αυτήν την ταξινόμηση και τοποθέτηση στα τελάρα δεν το δραχμοποιεί κανένας γιατί είναι δουλειά της οικογένειας. Έχει έναν καλύτερο αντίκτυπο στην τιμή που παίρνει αυτός ενώ οι άλλοι στην Δήμητρα έχουν μία μείωση στις τιμές διότι επιβαρύνονται και με αυτό το κόστος. Όμως εκεί είναι πιο ξεκούραστοι, μπορούν να έχουν περισσότερους τόνους δηλαδή κάποιος να βγάζει περισσότερα ροδάκινα. Και με αυτόν τον τρόπο μεταπήδησαν πολλοί και από τον έναν συνεταιρισμό στον άλλον: κάποιιοι που προφανώς κουράζονταν με την ταξινόμηση και την συσκευασία στον ΑΣΕΠΟΠ πήγαν για ευκολία στην Δήμητρα και κάποιιοι που ήθελαν καλύτερες τιμές πήγαν στον ΑΣΕΠΟΠ, γιατί σου λέει ο άλλος ότι από την στιγμή που είμαι αγρότης μπορώ να κάτσω λίγο περισσότερο στο κτήμα και να πετύχω καλύτερες τιμές. Και οι 2 συνεταιρισμοί στοχεύουν πολύ στην ποιότητα και υπάρχει και οργανισμός πιστοποίησης για την ποιότητα και αυτοί έχουν και δύο πρωτόκολλα agrocet και agro1 και 2, τα οποία τηρούνται με ευλάβεια, δεν μπορεί δηλαδή να πουληθεί προϊόν και να έχει το παραμικρό ακόμα και δευτερεύον ή τριτεύον κίνδυνο για τον καταναλωτή, ούτε γ'αστείο. Αυτό σημαίνει, λοιπόν, ότι κάτω από την ίδια ομπρέλα και με τους ίδιους όρους δουλεύουν οι πάντες είτε είναι κύρια απασχόληση είτε είναι δευτερεύουσα.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Εδώ η διαδικασία του τρόπου συγκομιδής είναι ιδιαίτερη. Εμείς αυτό που θέλουμε είναι να κρατήσουμε τις παλιές καλές ποικιλίες οι οποίες βέβαια, έτσι όπως δουλεύουν οι υπόλοιποι άνθρωποι που είναι 1-2 συνεταιρισμοί στην Ελλάδα και στην Ευρώπη κανείς, δεν μπορούν να περάσουν το διαλογητήριο που περνάνε όλοι οι υπόλοιποι. Σε εμάς, δηλαδή, η ιδιαιτερότητα μας και το μεγάλο μας πλεονέκτημα είναι ότι συγκομίζουμε και συσκευάζουμε στο κτήμα, τα ροδάκινα δηλαδή δεν περνάνε από διαλογητήριο. Εδώ οι άνθρωποι παίρνουν τελαράκια στο χωράφι τους, τα συγκομίζουν, τα κατηγοριοποιούν και τα συσκευάζουν μόνοι τους και τα φέρνουν εδώ έτοιμα συσκευασμένα. Αυτό έχει τεράστια πλεονεκτήματα: 1) για το στάδιο της συγκομιδής είναι ο καλύτερος τρόπος για να συγκομίσεις έτσι ώστε να μπορέσει μετά ο καταναλωτής να φάει ένα ροδάκινο και να του αρέσει, γιατί αν είναι να το περάσεις διαλογητήριο το ροδάκινο το οποίο έχει διάμετρο 80 χιλ. το μισό θα το χάσεις από τα χτυπήματα του κι εμείς δεν το χάνουμε. Οπότε θα πρέπει να συγκομίζεις ένα πιο άγουρο ροδάκινο το οποίο έχει άλλα τεράστια μειονεκτήματα ενώ εμείς θέλουμε να συγκομίσουμε ένα προϊόν το οποίο να το φάει ο καταναλωτής στα καταλληλότερα του ζάχαρα. Το προϊόν έτσι έχει ποιότητα και θα το ξαναγοράσει ο καταναλωτής. Σε γενικές γραμμές τα ροδάκινα είναι γλυκά, εάν το μαζέψεις άγουρο τότε θα είναι ξινό και θα σε πειράξει στο στομάχι. 2) Ένα δεύτερο πλεονέκτημα του συγκεκριμένου τρόπου συγκομιδής είναι ότι δεν χάνουμε προϊόν. Όταν συγκομίζεις ένα προϊόν το οποίο το βάζεις στην κλούβα και περνάει από πάρα πολλά χέρια τότε θα έχεις τεράστιες φύρες και ροδάκινα τα οποία είναι καλά θα τα χάσεις. Η διαδικασία, λοιπόν, είναι η εξής: όλα γίνονται στο κτήμα πλην βέβαια κάποιων μικρόκαρπων ροδακίνων τα οποία θα πρέπει εμείς να τα κάνουμε κουπάκια του ενός κιλού που αυτά δεν μπορεί να τα κάνεις ο καθένας γιατί πρέπει εμείς να τα περάσουμε διαλογητήριο, να τα κατηγοριοποιήσουμε για να τα βγάλουμε στο κιλό. Αυτό δεν μπορεί να το κάνει ένας άνθρωπος στο κτήμα του με τίποτα. Αυτά όμως γίνονται στα πολύ μικρόκαρπα ροδάκινα. Ότι μπορούμε να το συσκευάσουμε στο κτήμα το συσκευάζουμε στο κτήμα και αυτό είναι το 90% έως 95% των ροδακίνων. Αυτός ο τρόπος μπορεί να έχει μεγαλύτερο κόπο για τον παραγωγό αλλά έχει καλύτερο ποιοτικό και οικονομικό αποτέλεσμα στο τέλος. Άρα, υπάρχει ένα τελαράκι με μία θήκη μέσα η οποία για παράδειγμα παίρνει 16 ροδάκινα, οπότε οι παραγωγοί πάνε βάσει αυτής της θήκης που είναι και η διάμετρος του κάθε ροδακίνου οπότε και κατηγοριοποιούνε. Όταν ο συνεταιρισμός παραλαμβάνει τα ροδάκινα, τα παραλαμβάνει ανά ποιοτική κατηγορία ώστε να πληροί αυτές τις προϋποθέσεις. Η μία παράμετρος παραλαβής είναι αυτή και η δεύτερη είναι το να είναι πλήρως απαλλαγμένο από ασθένειες.

Για τον συγκεκριμένο τρόπο συγκομιδής δεν έχει γίνει κάποια εκπαίδευση γιατί πάντα έτσι γινότανε στο Βελβεντό, από τότε που υπάρχει ο συνεταιρισμός - και δεν το έχουν αλλάξει. Για παράδειγμα οι Ισπανοί έχουν ξεκινήσει καμπάνια διαφήμισης για να προσπαθήσουν τουλάχιστον να βάλουν κάποια ποσότητα της παραγωγής τους να τη συσκευάσουν νωρίς, δεν γίνεται βέβαια γιατί αν πας στα ισπανικά και στα ιταλικά συσκευαστήρια τα διαλογητήρια τους δεν παίρνουν κλούβες, τα διαλογητήρια τους παίρνουν κάτι μπιζ, έτσι τα λέμε εμείς, που παίρνουν 300 κιλά μέσα το καθένα κι επειδή έχουν δει ότι έχουν χάσει πάρα πολύ από αυτό προσπαθούν τουλάχιστον μία μερίδα ροδάκινα και το διαφημίζουν αυτό, να είναι κομμένα και συσκευασμένα από το δέντρο. Θέλουν με τον τρόπο αυτόν να μπορέσουν τουλάχιστον σε κάποια ποσότητα τους να πάρουν κάποια υπεραξία. Τώρα πώς θα το καταφέρουν αυτό δεν ξέρω γιατί είναι δύσκολο από τη στιγμή που μιλάμε για άλλες εκτάσεις και για άλλου είδους καλλιέργεια, δηλαδή εκεί ένας άνθρωπος μπορεί να έχει 600 στρέμματα ροδάκινα που είναι τελείως διαφορετικό από αυτό που κάνουμε εμείς εδώ. Γι' αυτό και σε εμάς βοηθάει το γεγονός ότι έχουμε μικρό κλήρο αφού εμείς δεν πάμε για υπερτονάζ αλλά για να βγάλουμε ποιοτικό προϊόν και να πάρει αξία από την ποιότητα του. Ο άλλος συνεταιρισμός για παράδειγμα περνάει το προϊόν από το διαλογητήριο.

Αυτό που πιστεύω ότι ξεχωρίζει τον συνεταιρισμό είναι η ποιότητα του που μέσα σε αυτήν την λέξη βέβαια περιλαμβάνονται τα πάντα: από μία σειρά μοχθηρών εργασιών μέχρι και την δομή του συνεταιρισμού. Αυτό δεν γίνεται από την μία μέρα στην άλλη. Έχουμε κοπιάσει πολύ για να φτάσουμε σε αυτό το σημείο και να καταλάβουν οι άνθρωποι ότι το προϊόν το οποίο παράγουν πρέπει να είναι ποιοτικό, σε σημείο που να πάνε στο super market και να μπορούν να το αγοράσουν και οι ίδιοι σαν καταναλωτές. Προσωπικά, αυτό προσπάθησα να κάνω όλα αυτά τα χρόνια και φυσικά πριν από εμένα υπήρχε μία δομή σε αυτή τη βάση όπου και οι προηγούμενοι γεωπόνοι το ίδιο προσπάθησαν να κάνουν. Αυτή η δομή υπάρχει και δουλεύει και θα συνεχίσει να δουλεύει, δεν σταματάμε.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Είμαστε αναγνωρισμένη ομάδα παραγωγών από το 2001, είμαστε πιστοποιημένοι κατά agro 1.2 , 1.2.2 κατά global gap και είμαστε και πιστοποιημένοι κατά το iso 22.000 και κατά το 9.001. Επίσης, έχουμε εγκαταστήσει και ένα κεντρικό σύστημα εγρ αποκλειστικά σχεδιασμένο και με αλγόριθμο ειδικά φτιαγμένο για τον συνεταιρισμό μέσα από το οποίο ξεκινάμε και επιβλέπουμε, κρατάμε στατιστικά στοιχεία και παρατηρούμε από τη στιγμή που θα θελήσει να φυτέψει ο παραγωγός, - τί και πότε και πόσο και πού- και φτάνουμε μέχρι και την τελική εκκαθάριση του

προϊόντος στον παραγωγό στο τέλος της εμπορικής διαδικασίας. Δηλαδή, ο παραγωγός εδώ είναι υποχρεωμένος σε συνεργασία με τον συνεταιρισμό όταν θα προχωρήσει σε φύτεψη ενός αγροκλήματος να δού με ποιες ποικιλίες είναι οι προτεινόμενες, να δούμε σε ποιους φυτοριούχους - γιατί το πολλαπλασιαστικό υλικό στην Ελλάδα είναι μία μεγάλη γάγγραινα αφού οι φυτοριούχοι που διακινούν τα πολλαπλασιαστικά υλικά δεν είναι του επιπέδου που θα έπρεπε να είναι αφού δεν λειτουργούν σωστά με επιστημονικά κριτήρια και με έρευνα σωστή όπως είναι στις περισσότερες περιοχές της Ισπανίας για παράδειγμα και κυρίως της Γαλλίας και της Ιταλίας, όπου ξεκινούν καινούριες ποικιλίες στις δυναμικές καλλιέργειες και ειδικά στο ροδάκινο και στο νεκταρίνι που μας ενδιαφέρει. Οπότε εμείς ελέγχουμε και προσπαθούμε να κατευθύνουμε τον παραγωγό στις σωστές ποικιλίες, αυτές που εμπορικά δείχνουν ότι θα κινηθούν στις επόμενες δεκαετίες γιατί το ροδάκινο μας πούμε είναι μία καλλιέργεια η οποία όταν θα ασχοληθεί κάποιος μαζί της δεσμεύεται τουλάχιστον για μία δεκαπενταετία, δεν είναι σαν την φράουλα, τον καπνό κ.α. . Εδώ ξεκινάς και για 15 χρόνια δεσμεύεσαι να ακολουθείς την καλλιέργεια του ροδάκινου, οπότε θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεχτικοί στο τί και πώς και πότε και πόσο θα φυτευτεί. Αυτά λοιπόν όλα μέσα από μια καθοδήγηση, καταγράφονται ηλεκτρονικά και μετά υπάρχει ένα σύστημα που το επιβάλλουν και τα αγρο και τα iso και τα global gap, όπου παρακολουθείται κάθε δενδρύλλιο σε κάθε τμήμα και κάθε παραγωγός μέχρι που να το παραλάβει ο καταναλωτής. Υπάρχει δηλαδή πλήρης ιχνηλασιμότητα, δηλώνεται η αναμενόμενη παραγωγή μετά τα αραιώματα που γίνονται τέλος Μαΐου με αρχές Ιουνίου και με βάση το κτήμα, την ποικιλία και αυτά που περιμένει κατά τμήμα και κατά ποικιλία να πάρει ο παραγωγός μέσω egr, στο τέλος αφού παραδίδει την συγκομισθείσα και γίνεται ο έλεγχος για να μπορέσουμε να ελέγξουμε ότι είναι δικά μας πράγματα και δεν είναι από κάπου αλλού. Άρα λοιπόν όσον αφορά τον συνεταιρισμό Δήμητρα κάθε φορά είμαστε σίγουροι κι εμείς και κυρίως πρέπει να είναι και ο καταναλωτής ότι αυτά που τρώει είναι σίγουρα Βελβεντού και ότι έχουν παραχθεί σίγουρα μέσα από ένα σύστημα το οποίο σε κάθε στάδιο του είναι αυστηρά ελεγχόμενο και επιτηρούμενο.

Στη συνέχεια, η λειτουργία του συνεταιρισμού είναι η εξής: φέρνουν οι παραγωγοί τα προϊόντα τους στον συνεταιρισμό από τα κτήματα απευθείας σε κλούβες, σε παρτίδες κωδικοποιημένες που δεν τις ξέρει κανένας άλλος εκτός από τον παραγωγό και το σύστημα. Στη συνέχεια, πάει το προϊόν στο διαλογητήριο και στο συσκευαστήριο. Η συγκεκριμένη διαδικασία συγκομιδής έχει το πλεονέκτημα ότι τα προϊόντα είναι κωδικοποιημένα κι έτσι αποφεύγεται να γίνεται κάποια επιλογή ως προς αυτά με βάση κάποια συμφέροντα, αφού στη διαλογή μπορεί να εργάζονται και

συγγενείς παραγωγών. Διατηρούμε μία ουδετερότητα σε αυτό το θέμα, επομένως γίνεται η διαλογή, γίνεται η συσκευασία και διατίθενται στο εμπόριο.

Εργαζόμενος – δάσκαλος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβεντού

- Στο ροδάκινο εφαρμόζεται η ολοκληρωμένη διαχείριση που ξεκίνησε από το 2003 η πλήρης εφαρμογή. Η απόλυτη εφαρμογή του που σημαίνει ότι όλοι οι αγρότες του Βελβεντού που καλλιεργούν ροδάκινα και μιλάω για τον ΑΣΕΠΟΠ συγκεκριμένα που γνωρίζω, αυτό ισχύει και στη ΔΗΜΗΤΡΑ, αλλά για να μη πω πράγματα που δεν ξέρω, εφαρμόζεται ολοκληρωμένη διαχείριση η οποία, για όποιον το ακούει ενδεχομένως - και δεν το έχει δει όχι μόνο στην πράξη αλλά και δεν έχει δει την φιλοσοφία και τους κανόνες που διέπουν αυτήν την πρακτική, αυτόν τον τρόπο δηλαδή παραγωγής - ίσως να μην λείπει τίποτα. Αν το δεις όμως στην πλήρη έκταση είναι εκπληκτικό το πώς έχει στηθεί αυτός ο τρόπος καλλιέργειας και παραγωγής του ροδάκινου. Έχει εκατοντάδες οδηγίες, δηλαδή για να πούμε ένα παράδειγμα από το πόσο λιγότερο πετρέλαιο πρέπει να καταναλώνει ένας αγρότης στο χωράφι και πώς να γίνεται η εξοικονόμηση καυσίμων μέχρι το βασικότερο που είναι το φρούτο να πάει στον καταναλωτή χωρίς χημικά κατάλοιπα.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο ΔΗΜΗΤΡΑ μαζεύει τα ροδάκινα στο κτήμα και η συσκευασία γίνεται στον συνεταιρισμό. Με αυτόν τον τρόπο προσπαθούμε να ανεβάσουμε την ποιότητα γιατί η συσκευασία εδώ δεν συγχωρεί λάθη. Δηλαδή δεν υπάρχει περίπτωση να γίνει λάθος γιατί ξέρεις ότι όταν είναι δικό σου κάτι το συγχωρείς ενώ εδώ οι γυναίκες που δουλεύουν παίρνουν σταθερές εντολές και δεν γνωρίζουν κιόλας ποιανού είναι τα ροδάκινα. Είναι εντελώς απρόσωπο και λειτουργούν σαν ρομποτάκια. Με αυτόν τον τρόπο ανεβαίνει η ποιότητα. Όμως, υπάρχει και ένα κόστος διαχείρισης μεγαλύτερο. Βέβαια αν το αντισταθμίσεις με το γεγονός ότι σε άλλη περίπτωση θα έπρεπε να είχες και άλλα χέρια στο χωράφι τότε είσαι στα ίδια στην ουσία. Αυτό άλλους τους συμφέρει και άλλους όχι. Με αυτόν τον τρόπο ο παραγωγός μπορεί να παράγει μεγαλύτερο τονάζ προϊόντος από κάποιον που κάνει την συσκευασία στο κτήμα. Για παράδειγμα έχει έρθει παραγωγός στον ΔΗΜΗΤΡΑ που μάζεψε 8 τόνους σε μία μέρα. Αν αυτός ο παραγωγός έκανε την συσκευασία στο κτήμα δεν θα μπορούσε να φέρει πάνω από 2-3 τόνους την ημέρα.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Το κύριο προϊόν είναι τα ροδάκινα και τα νεκταρίνια. Το τρίτο κατά σειρά προϊόν είναι τα μήλα και μετά σε κάποιες μικροποσότητες είναι διάφορα άλλα όπως δαμάσκηνα, κυδώνια μέχρι και τομάτες.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Το πρώτο βήμα, που ξεκινάμε την χειμερινή περίοδο, είναι ο ψεκασμός μέσα στον Νοέμβριο – Δεκέμβριο που είναι απαραίτητος και βασικός ψεκασμός με χαλκό. Από εκεί και πέρα ξεκινάει το κλάδεμα των δέντρων. Κατά τον Μάρτιο ξεκινάει ο δεύτερος ψεκασμός και από εκεί και πέρα θα μπορούμε σε επαναληπτικούς ψεκασμούς ανά 15ήμερο μετά τον Μάρτιο. Όταν φτάνουμε στον Μάιο θα υπάρξει το αραίωμα των καρπών στη ροδακινιά και από εκεί και πέρα υπάρχει και η άρδευση που μπαίνει τον Μάιο και ύστερα μπαίνουμε στο καλοκαίρι όπου αρχίζει η συγκομιδή των ποικιλιών – από τέλος Μαΐου όπου κάθε ποικιλία ωριμάζει στον χρόνο της. Οι ποικιλίες που καλλιεργούνται στο Βελβεντό ξεκινάνει από αρχές Ιουνίου και τελειώνουν τέλη Σεπτεμβρίου. Το ροδάκινο, σε γενικές γραμμές, δεν είναι αγροτικό προϊόν όπως είναι ο καπνός, είναι μία καλλιέργεια που χρειάζεται εργασία όλο το χρόνο αφού για την επόμενη καλλιεργητική περίοδο θέλει μεγάλη προετοιμασία.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Ο Δήμητρα δουλεύει διαφορετικά από τον ΑΣΕΠΟΠ στο θέμα της συγκομιδής, ο ΑΣΕΠΟΠ τελαρώνει στα κτήματα ενώ εμείς τελαρώνουμε στον συνεταιρισμό κι εγώ αυτό το σύστημα δεν το αλλάζω με τίποτα. Εδώ φαίνεται ο καλός παραγωγός και ο κακός παραγωγός γιατί το μηχάνημα δεν κάνει διάκριση σε κανέναν. Οι γυναίκες που δουλεύουν εδώ πέρα δεν ξέρουν τον κωδικό του καθενός και δεν υπάρχουν διακρίσεις και ακόμη και το μηχάνημα το δουλεύει υπεύθυνο άτομο που δεν έχει προσωπικά με κανέναν.

Το γεγονός ότι υπάρχει κατακερματισμός της γης είναι ένα μείον αλλά οι πιο πολλοί προσπαθούν να μαζεύουν τα κτήματα σε ένα σημείο. Στην ουσία κάνουμε αλλαγές μεταξύ μας, συνεργάζονται έτσι οι συνεταιρισμοί και οι παραγωγοί που να μπορούν να γίνονται αλλαγές δηλαδή έχεις εσύ ένα κτήμα που μου ταιριάζει μου το δίνεις και σου δίνω εγώ κάπου αλλού. Εάν εγώ σου δώσω 3 στρέμματα και το δικό σου είναι 1.5 θα μου πληρώσεις την διαφορά αλλά εάν είναι το ίδιο θα κάνουμε συμβόλαιο και θα αλλάζουμε τα χαρτιά κανονικά. Είναι πολύ πιο παραγωγικό να έχεις την έκταση σου σ' ένα σημείο. Πολλές φορές οι γείτονες μπορεί να είναι και τσακωμένοι και να μην δίνουν αλλά σε αυτήν την περίπτωση γίνεται το εξής: πηγαίνω εγώ σε κάποιον

και του λέω πήγαινε να πάρεις εσύ το κτήμα από τον γείτονα μου για λογαριασμό μου και μετά θα σου δώσω κανονικά εσένα τα λεφτά και θα πάρω εγώ το κτήμα. Συμβαίνει και αυτό. Με αυτόν τον τρόπο γενικά κατεβάζεις το κοστολόγιο.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 1

- Από την στιγμή που έρχεται ο παραγωγός και παραδίδει το προϊόν μέχρι και να φύγει αυτό το προϊόν στην αγορά, ακολουθείται μία συγκεκριμένη διαδικασία η οποία είναι η εξής: γίνεται μία πρώτη παραλαβή, μία πρώτη διαλογή στη ράμπα παραλαβής όπου εκεί καταμετρούνται τα προϊόντα και γίνεται κι ένας πρώτος ποιοτικός έλεγχος. Γίνεται ποσοτική παραλαβή όπου παραλαμβάνουμε τα προϊόντα από την στιγμή που είναι καλά ή αν τα έχουμε δουλέψει. Από εκεί και πέρα γίνεται πρόψυξη, παραμένει το προϊόν σε θάλαμο όπου ο θάλαμος αυτός είναι υποδοχής και μένει σε αυτή τη θερμοκρασία - στους 15-20 βαθμούς - σε αναμονή μέχρι να τυποποιηθούν. Από εκεί και πέρα τυποποιούνται τα προϊόντα με βάση την ποικιλία γιατί χωρίζονται σε ποικιλίες – ομαδοποίηση π.χ κόκκινα ροδάκινα, λευκά ροδάκινα, κ.λ.π. και τα νεκταρίνια αντίστοιχα και δουλεύονται στα διαλογητήρια ανά ομάδα προϊόντος όχι ανά παραγωγό. Από εκεί και πέρα έρχονται στο διαλογητήριο και από την στιγμή που έρχονται στο διαλογητήριο, έρχονται σαν παρτίδα είναι δηλαδή μοναδικού παραγωγού, μοναδικό προϊόν και μοναδική παρτίδα με έναν αριθμό που δεν υπάρχει άλλος. Μπαίνουν στο διαλογητήριο, γίνεται προδιαλογή, καθαρίζονται τα πολύ σκάρτα τα οποία πάνε για χυμό είτε επειδή είναι μαλακά είτε επειδή είναι χτυπημένα και γίνεται μία δεύτερη διαλογή για τα προϊόντα αυτά που είναι μεν για αγορά αλλά είναι δεύτερης ποιότητας - υποβαθμισμένα – με μικρά σημάδια, οπτικά λάθη, μπορεί να είναι λερωμένο το φρούτο ή πολύ λίγο μαλακό που ναι μεν είναι καλό και θα πάει στην αγορά αλλά δεν είναι πρώτη διαλογή, πρώτη ποιότητα. Και από εκεί και πέρα η συνέχεια είναι να κάνουμε διαλογή στο διαλογητήριο όσον αφορά μέγεθος δηλαδή διάμετρο, βάρος και χρώμα. Αυτό το επιλέγουμε εμείς αν θέλουμε να δουλέψουμε με χρώμα, βάρος ή διάμετρο, βάζουμε πρόγραμμα και αντίστοιχα λέμε στο διαλογητήριο τί να κάνει και σε ποια έξοδο να στείλει τα προϊόντα που θέλουμε. Από εκεί και πέρα γίνεται η τυποποίηση από τις γυναίκες – κάθε γραμμή διαλογής έχει ένα συγκεκριμένο φρούτο, μέγεθος ή διάμετρο ή βάρος αναλόγως πώς το επιλέγουμε εμείς, τυποποιεί η γυναίκα, μπαίνει σε τελάρο, κλούβα ή κλουβάκι ανάλογα με το υλικό συσκευασίας που θέλουμε να δουλέψουμε και από εκεί πάει σε παλέτα, δένεται και πάει για κανονική ψύξη όπου μένει στα ψυγεία μέχρι να πάει για διάθεση στην αγορά. Από εκεί και πέρα είναι η φόρτωση κι εκεί σταματάει ο ρόλος μας.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 2

- Υπάρχουν και κάποια σχέδια δράσης όπου βάζει ο συνεταιρισμός ένα ποσό, παίρνουμε και από το κράτος ένα βοήθημα και κάνουμε κάποια έργα. Για παράδειγμα οι παραγωγοί παίρνουν μία ενίσχυση για όποιον θέλει να βάλει καινούρια δέντρα γιατί όποιος το κάνει αυτό έχει πολλά έξοδα, για 10 στρέμματα είναι περίπου 10.000 ευρώ τα έξοδα αφού μόνο να αγοράσεις τα δενδρύλλια είναι 3.000 ευρώ. Για να το ξεκινήσει όμως ο παραγωγός, παίρνει μία ενίσχυση που είναι περίπου τα μισά χρήματα αλλά με την συμφωνία ότι ο παραγωγός αν φύγει σε 4 χρόνια θα έχανε τα χρήματα του. Οπότε υπογραφόταν μία υπεύθυνη δήλωση γι' αυτό, γιατί έχει τύχει να έδινε ο ΑΣΕΠΟΠ ενίσχυση και μετά ο παραγωγός έφευγε και πήγαινε στον συνεταιρισμό Δήμητρα, έχει συμβεί και αυτό. Παρ' όλα' αυτά, αυτό είναι καλό που γίνεται και είναι ένα σημαντικό βοήθημα.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 3

- Ένας παραγωγός πριν από 5 χρόνια μάζευε γύρω στον 1-1.5 τόνο ροδάκινα μεσαίας ποιότητας ενώ τώρα με τα συστήματα αυτά που κάνουμε ξεκινάς από τα 2-3 χρόνια και παίρνεις παραγωγή, παίρνεις πιο χοντρό ροδάκινο κι έτσι ανεβάζεις τονάζ, δηλαδή ήδη με 50 στρέματα αν μάζευες 100 τόνους, τώρα μαζεύεις 115-120 τόνους - με τα ίδια χωράφια. Ένας τρόπος αύξησης της παραγωγής είναι αυτός. Ένας άλλος τρόπος είναι η γνώση, δηλαδή κάποτε στα ίδια χωράφια πηγαίναμε και ρίχναμε ένα τσουβάλι λίπασμα συνέχεια κάθε χρόνο ενώ τώρα υπάρχει το χημείο του κράτους που γίνονται αναλύσεις και σου λένε τί λίπασμα χρειάζεται το έδαφος κι έτσι μεγαλώνει η παραγωγή και κάνεις και καλό στο δέντρο γιατί κρατάει περισσότερα χρόνια παίρνοντας με αυτόν τον τρόπο και περισσότερα χρόνια παραγωγή. Επίσης, στον ΑΣΕΠΟΠ χειριζόμαστε το ροδάκινο με πολύ διαφορετικό τρόπο σε σχέση με τον Δήμητρα, δηλαδή εμείς πουλάμε ένα φρέσκο προϊόν γιατί η συγκομιδή γίνεται στο χωράφι ενώ στον Δήμητρα τα βάζουνε σε κλούβα και περνάνε κάποιες μέρες εκεί μέχρι να τα συσκευάσουν. Είναι δύο εντελώς διαφορετικά πράγματα γιατί τελικά το προϊόν έχει άλλη ποιότητα.

Αντιπρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Υπάρχει και το επιχειρησιακό ταμείο που είναι ένα πρόγραμμα της Ε.Ε. που επιδοτεί σε κάποιες περιπτώσεις ένα έργο που θέλει να κάνει κάποιος - ανάλογα με τον τζίρο που κάνει παίρνει και το ανάλογο ποσό. Στους παραγωγούς βοηθάει στα δέντρα: για παράδειγμα αν πάρεις 1.000 ευρώ δέντρα τα 400 τα πληρώνει ο παραγωγός και τα 600 τα πληρώνει αυτόματα ο συνεταιρισμός με αυτό το πρόγραμμα.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

- Στον ΑΣΕΠΟΠ η συσκευασία γίνεται στο χωράφι που και στην Δήμητρα έτσι γινόταν παλιότερα, τα τελευταία χρόνια όμως το έχουν αλλάξει. Αυτός ο τρόπος συγκομιδής αποτελεί παράδοση στο Βελβεντό, δηλαδή ακόμη και την φράουλα που είχαν με αυτόν τον τρόπο την συσκευάζαν και αυτό είναι πολύ σημαντικό για το προϊόν γιατί είναι καλύτερης ποιότητας όταν συσκευάζεται στο χωράφι, μαζεύεται το προϊόν πιο πολύ στην ώρα του και πραγματικά αν δεις μόνο τα τελάρα του ενός και του άλλου συνεταιρισμού θα διαπιστώσεις την διαφορά. Επειδή η Δήμητρα αναγκαστικά τα περνάει από διαλογητήριο, θα τα μαζέψει αναγκαστικά πιο άγουρα και φυσικά οι παραγωγοί χάνουν σε μέγεθος, βάρος αλλά και ποιότητα. Αυτός ο τρόπος συγκομιδής στο χωράφι είναι πολύ σημαντικός για το Βελβεντό γιατί μπαίνει όλη η οικογένεια στο χωράφι και δουλεύουν ακόμη και τα μικρά παιδιά. Όλοι βρίσκονται στα χωράφια, δηλαδή το καλοκαίρι αν πας στην πλατεία στο Βελβεντό δεν θα δεις κανέναν γιατί όλοι βρίσκονται στο κτήμα. Αυτό υπάρχει στην κουλτούρα μας και το περνάμε και στις νέες γενιές δηλαδή μαθαίνουν από μικρά παιδιά να είναι εργατικά και μπαίνουν στην διαδικασία της αγροτικής παραγωγής. Πέρα από το γεγονός ότι η συγκομιδή στο χωράφι δίνει καλύτερα αποτελέσματα στην ποιότητα του προϊόντος, ο τρόπος αυτός είναι και ένα στοιχείο της κουλτούρας μας. Υπάρχει και ένα μείον εδώ στο Βελβεντό και αυτό είναι ότι ο κλήρος είναι πολύ μικρός, αλλά αυτός είναι ο τόπος και κάπως πρέπει να το διαχειριστούμε όλο αυτό. Για να μαζέψουμε εμείς αυτά τα στρέμματα για το οινοποιείο σε μία μεριά που τα θέλαμε, τα αγοράζαμε στρέμμα στρέμμα.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 2

- Το κυρίως προϊόν είναι ροδάκινα και νεκταρίνια ενώ τα τελευταία 3 χρόνια έχουμε αλλάξει τον τρόπο συγκομιδής και αντί να συγκομίζουμε στο κτήμα περνάμε τα φρούτα από το διαλογητήριο. Γενικά θεωρώ ότι είναι πολύ καλύτερος αυτός ο τρόπος.

3^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΔΙΑΝΟΜΗΣ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Αρχικά οι παραγωγοί φέρνουν τα προϊόντα τους. Ξεκινάνε για παράδειγμα τα ροδάκινα από τον Ιούνιο και συνεχώς φέρνουν μέχρι να τελειώσει η συγκομιδή τον

Σεπτέμβρη. Το προϊόν τους δεν το πουλάνε γιατί δεν υπάρχει κάποια τιμή, απλά φέρνουν τα προϊόντα τους και μετά τα παραλαμβάνει ο συνεταιρισμός και τα πουλάει. Όταν κάποια στιγμή τελειώσει η παραγωγή και όταν πουληθούν όλα από το ψυγείο, τότε καθόμαστε και λέμε: Πόσα ροδάκινα ήρθαν; Τόσα. Πόσα πουλήθηκαν; Τόσα. Αφαιρούμε όλα τα έξοδα του συνεταιρισμού και όταν λέω έξοδα εννοώ τα εξής: αμοιβές προσωπικού, ρεύματα, τηλέφωνα, υλικά συσκευασίας που αγοράσαμε, τελάρα, θήκες κ.α. και αφού λοιπόν τα αφαιρέσουμε από το συνολικό πόσο αυτό που απομένει το μοιράζουμε στους παραγωγούς. Το μοίρασμα στους παραγωγούς γίνεται ανάλογα με το τί έφερε ο καθένας δηλαδή τί ποικιλία, τί μεγέθη κ.λ.π. διότι υπάρχουν κατηγορίες. Δηλαδή δεν υπάρχει κάποια συγκεκριμένη ή συμφωνημένη τιμή εξ'αρχής είναι όπως πάει η χρονιά. Αφαιρούμε όλα τα έξοδα και ότι απομένει το μοιράζουμε στους παραγωγούς, δεν κρατάμε κάποιο κέρδος απλώς γίνεται διαχείριση. Πιστεύω ότι το σύστημα αυτό είναι σχετικά απλό και δίκαιο.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Αρχικά οι παραγωγοί φέρνουν εδώ τα προϊόντα τους. Αφού περαστούν από το διαλογητήριο – συσκευαστήριο τα προϊόντα διατίθενται στο εμπόριο. Στο τέλος αφαιρούνται τα λειτουργικά έξοδα - το τί ακριβώς λειτουργικά έξοδα έχει η όλη αυτή διαδικασία στον συνεταιρισμό κατά έτος, καταμερίζονται κατά κιλό – επιβαρύνεται ο παραγωγός και τα χρήματα που θα περισσέψουν από τη μέση τιμή πώλησης κάθε ποικιλίας επιστρέφονται στον παραγωγό. Κάπως έτσι λειτουργεί ο συνεταιρισμός δηλαδή πουλάμε, αφαιρούμε όλα τα λειτουργικά έξοδα, κάνουμε και μία παρακράτηση για ένα αποθεματικό για να μπορεί να λειτουργήσει ο συνεταιρισμός μέχρι την επόμενη πώληση και τα υπόλοιπα αποδίδονται στους παραγωγούς, είναι δικά τους. Γιατί και ο συνεταιρισμός είναι των παραγωγών. Δεν έχουμε δηλαδή κάτι άλλο είναι καθαρά δική τους η επιχείρηση, κρατάνε τα λειτουργικά έξοδα της επιχείρησης και τίποτα περισσότερο, απλά μόνο ένα μικρό αποθεματικό για να μπορέσει να λειτουργήσει ο συνεταιρισμός.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Εδώ και χρόνια υπάρχει στο Βελβεντό ένας άτυπος νόμος. Θα παραδώσεις τα προϊόντα στον συνεταιρισμό και από την στιγμή που τα παραδίδεις κοντά στο 15αύγουστο κάθε συνεταιρισμός θα δώσει μία προκαταβολή. Μετά τον Οκτώβριο θα δώσουν μία 2η προκαταβολή και στις 20 - 22 Δεκεμβρίου θα γίνει εκκαθάριση των τελικών προϊόντων. Αυτό είναι ένα σύστημα που ακολουθείται στο Βελβεντό, κάποιες φορές μπορεί και να μην ακολουθηθεί όταν μπορεί να υπάρξουν προβλήματα π.χ. μπορεί να έχουμε πει ότι εμείς θα ξοφλήσουμε τους παραγωγούς 22

Δεκέμβρη αλλά για ορισμένους λόγους να μην είναι εφικτό αυτό να γίνει γιατί για παράδειγμα μπορεί να μην έχει μαζέψει τα χρήματα και να πάει τελικά 22 Ιανουαρίου. Δεν είναι και de facto αυτό, γι' αυτό λέμε ότι είναι ένας άτυπος νόμος. Συνήθως όμως έτσι γίνεται και προσπαθούμε να τηρούμε το χρονοδιάγραμμα και να μην ξεφεύγουμε από αυτό.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 3

- Είναι σημαντικό το γεγονός ότι εμείς πληρωνόμαστε 2 φορές τον χρόνο και ότι ώρα και να χρειαστεί λεφτά, είτε έχει πουλήσει ο συνεταιρισμός είτε όχι, μπορείς να έρθεις και να πάρεις λεφτά, δηλαδή αν χρειαστεί κάποια χρήματα και δεν τα έχεις τότε έρχεσαι στον ταμιά και είτε έχει πουληθεί το εμπόρευμα είτε όχι υπάρχει μία παρακαταθήκη που μπορεί να σου δώσει ένα ποσό όταν έχεις ανάγκη. Αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο πλεονέκτημα γιατί από το καλοκαίρι μέχρι και τα χριστούγεννα που πληρωνόμαστε είναι ένα νεκρό σημείο και μπορεί να χρειαστείς χρήματα.

4^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΕΙΔΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ο συνεταιρισμός απασχολεί συνολικά 10 άτομα που είναι μόνιμοι υπάλληλοι. Όλο το υπόλοιπο προσωπικό είναι εποχικό που δουλεύει κυρίως το καλοκαίρι όταν έχουμε την περισσότερη δουλειά και μπορεί να είναι 50-60-80 άτομα, ανάλογα τις ανάγκες. Και τα μέλη του συνεταιρισμού τα οποία είναι περίπου 400.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Το παιδί που είχε την προσδοκία να δουλέψει σε ένα αντικείμενο εφάμιλλο του πτυχίου του και δεν έβρισκε δουλειά, δούλεψε στα χωράφια του πατέρα του σαν οικογενειακή καλλιέργεια. Υπάρχουν εδώ κανονικοί επιστήμονες με μεταπτυχιακά και ντοκτορά οι οποίοι δουλεύουν κι έχουν ροδάκινα. Όμως επειδή το κράτος ποτέ δεν φρόντισε να θεωρήσει ότι το αγροτικό επάγγελμα είναι αξιοπρεπές και μπορεί να είναι επιλογή ενός ανθρώπου νέου κι επειδή οι γονείς μας είχαν ταλαιπωρηθεί από την αγροτική ζωή, δεν είχαν και καλά λεφτά, υπάρχει και η αστάθεια των καιρικών συνθηκών πάντα μας έδιναν το ερέθισμα και μας εξωθούσαν στο να σπουδάσουμε και να φύγουμε από τα χωράφια. Έτσι, λοιπόν, διαμορφώθηκε μία καινούρια συνείδηση η οποία ήταν η εξής: αυτός που σπουδάζει πρέπει να βρει δουλειά εφάμιλλή του αντικειμένου του. Δεν γίνεται αυτό. Κάποια στιγμή όταν και ο ίδιος καταλαβαίνει ότι δεν μπορεί να το κάνει αυτό μεταπίπτει από λανθάνον αγρότη και

υποαπασχολούμενος στα χωράφια της οικογένειας στον κανονικό αγρότη και είναι πάρα πολλά τα νέα παιδιά τώρα εδώ στο Βελβεντό και στον συνεταιρισμό που το επίπεδο τους είναι ΑΕΙ και ΤΕΙ. Η λειτουργία δηλαδή του συνεταιρισμού βοηθάει και στη καταπολέμηση της ανεργίας αφού είναι η ραχοκοκαλιά της τοπικής οικονομίας. Επίσης, στους συνεταιρισμούς εργάζονται και αρκετά άτομα σαν εποχικό προσωπικό, δουλεύουν δηλαδή μέχρι και 50 γυναίκες από το Βελβεντό στη συσκευασία προϊόντων και πέρα από το οικογενειακό τους εισόδημα βγάζουν και κάποια μεροκάματα.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο συνεταιρισμός έχει 140 μέλη αλλά δίνει και περίπου 200.000 ευρώ εργατικά στην περίοδο που λειτουργούν τα διαλογητήρια σε 40 άτομα που εργάζονται εδώ καταπολεμώντας την ανεργία για 4 μήνες. Στον Βελβεντό υπήρχαν αρκετές οικογένειες οι οποίες ασχολούνταν με την οικοδομή και που τώρα λόγω της οικονομικής κρίσης έχει επηρεαστεί πάρα πολύ αυτός ο κλάδος. Όμως οι ίδιες οικογένειες παράλληλα με την οικοδομή είχαν και αγροτική παραγωγή και τώρα που έκοψε η οικοδομή έχουν αυξήσει την παραγωγή του προσπαθώντας να αντισταθμίσουν το απολισθέν εισόδημα. Επομένως ο συνεταιρισμός αποτελεί μία διέξοδος και βοηθάει ουσιαστικά στην καταπολέμηση της ανεργίας. Αν δεν είχαμε τους συνεταιρισμούς για να υπάρχει αυτή η συγκέντρωση, η διαχείριση και αυτή η εμπορία ειδικά αυτή τη δύσκολη εποχή, τα πράγματα θα ήταν πολύ χειρότερα για την κοινωνία του Βελβεντού.

Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβεντού και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία Πολιτών»

- Υπάρχει στο Βελβεντό θέμα ανεργίας αλλά το σημαντικό είναι ότι υπάρχουν διέξοδοι για ένα συμπληρωματικό εισόδημα, δηλαδή μπορεί κάποιος όλο το χειμώνα να είναι πραγματικά άνεργος αλλά το καλοκαίρι βρίσκει μία δουλειά στον συνεταιρισμό για 3-4 μήνες που τον βοηθάει και για τον χειμώνα συν το εισόδημα που έχει και η οικογένεια του. Αυτό είναι αρκετά βοηθητικό αυτήν την περίοδο. Ο συνεταιρισμός βοηθάει πολύ στην καταπολέμηση της ανεργίας ειδικά τα καλοκαίρια που δουλεύουν πολλά παιδιά και γυναίκες.

Πρόεδρος Διοικητικού συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο συνεταιρισμός είχε 450 μέλη. Κάναμε όμως ένα ξεκαθάρισμα και τώρα είναι περίπου 165 – 170, τα ενεργά μέλη. Δηλαδή είναι αυτοί που τώρα παραδίδουν στον

συνεταιρισμό γιατί πριν με τα 450 ήταν άτομα τα οποία δεν παρέδιδαν αλλά είχαν δικαίωμα ψήφου. Έτσι, εκμεταλλευτήκαμε τον νόμο 4015 και κάναμε ένα ξεκαθάρισμα των μελών. Τους δώσαμε περιθώριο για να σκεφτούν εάν θέλουν να διατηρήσουν την μερίδα τους να έρθουν και να το δηλώσουν αλλιώς διαγράφονται και ήρθαν πολλοί που δήλωσαν ξανά καλλιέργεια και την κράτησαν.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Πέρα από το μόνιμο προσωπικό που είναι 10 άτομα και καθώς μεγαλώνει η επιχείρηση υπάρχει περίπτωση να κάνουμε κι άλλες προσλήψεις, έχουμε και εποχικό προσωπικό. Από τα τέλη Μάη μέχρι και τέλος Σεπτεμβρίου το προσωπικό που κυμαίνεται καθημερινά είναι από 40 έως 100 άτομα. Από τον Οκτώβριο μέχρι και τον Μάρτιο μέρα παρά μέρα αν το βάλεις σαν μέσο όρο δουλεύουν γύρω στα 30 άτομα. Στην ουσία δουλεύουν σχεδόν όλο το χρόνο, το λέμε εποχικό γιατί δεν έχει αυτή τη σταθερότητα του μόνιμου προσωπικού, δηλαδή τα περισσότερα παιδιά και οι γυναίκες δουλεύουν πάνω από 6 μήνες απλά από τον Οκτώβριο και μετά είναι πιο λίγη η δουλειά γιατί ο δικός μας όγκος είναι στα καλοκαιρινά ροδάκινα.

Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Ο συνεταιρισμός δίνει και δουλειά στους Βελβεντινούς, δηλαδή πόσα παιδιά και πόσες γυναίκες δουλεύουν εδώ και όλα αυτά είναι αλισβερίσι. Από τις 1000 οικογένειες που είναι στο Βελβεντό οι 600-700 είναι αγροτικές οικογένειες, ασχολούνται με την παραγωγή ροδακίνου.

Πρόεδρος ΤΟΕΒ Βελβεντού

- Ο ΤΟΕΒ απασχολεί κάποιο προσωπικό εποχικά, δηλαδή κάποιους ηλεκτρολόγους, τεχνολόγους κ.α. και αυτό γίνεται με ανάθεση έργου. Επίσης, ο συνεταιρισμός βοηθάει πολύ και στην καταπολέμηση της ανεργίας. Όταν ξεκινάει η συγκομιδή των προϊόντων καθημερινά μπορεί να δουλεύουν στον κάθε συνεταιρισμό μέχρι και 60 άτομα. Δουλεύουν πάρα πολλά παιδιά εκεί και είναι ένα εισόδημα αυτό. Τώρα το χειμώνα μπορεί να δουλέψουν κάποιες γυναίκες κάποιο φασόν, μπορεί να κάνει μεταποίηση – το συζητάνε αυτό, για να γίνει δηλαδή μεταποιητική μονάδα και 10 μεροκάματα ακόμα είναι σημαντική υπόθεση. Ο Δήμητρα συσκευάζει στον συνεταιρισμό κι εκεί απασχολούν περισσότερες γυναίκες, με 2 βάρδιες δούλευαν φέτος. Σίγουρα συμβάλλει ο συνεταιρισμός στην καταπολέμηση της ανεργίας στον Βελβεντό.

Καθηγήτρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Βελβεντού

- Ο συνεταιρισμός βοηθάει πάρα πολύ στην καταπολέμηση της ανεργίας στο Βελβεντό.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Ο συνεταιρισμός συνεισφέρει και στην καταπολέμηση της ανεργίας αφού εδώ δουλεύει και αρκετό εποχικό προσωπικό, όλοι αυτοί αυτούς τους μήνες έχουν ένσημα και μετά μπαίνουν στο ταμείο ανεργίας. Πρέπει να είναι γύρω στα 40 άτομα εκ των οποίων 20 πρέπει να είναι γυναίκες.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού 1

- Ο ΑΣΕΠΟΠ βοηθάει πολύ στο τοπικό εισόδημα αφού για 3-4 μήνες δουλεύει εποχικό προσωπικό καθημερινά 40-60 άτομα.

Παλιότερα ήταν πολύ λίγοι αυτοί που ήταν καθαρά παραγωγοί, τώρα και όσο περνάνε τα χρόνια είναι πιο επαγγελματίες θα λέγαμε, πιο καθαροί αγρότες και τώρα με την οικονομική κρίση δεν υπάρχει και κάπου αλλού δουλειά και γι' αυτό ο συνεταιρισμός αποτελεί μία διέξοδο.

Ο συνεταιρισμός δίνει δουλειά σε πολύ κόσμο και μάλιστα προσπαθεί να δώσει δουλειά σε άτομα που το έχουν περισσότερο ανάγκη και αυτό είναι πολύ σημαντικό, δηλαδή κάποιος που έχει ανάγκη το μεροκάματο πραγματικά, τον βοηθάει ο συνεταιρισμός γιατί έχει την δυνατότητα να το κάνει και το κάνει.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού 3

- Συνεισφέρει αρκετά και στην καταπολέμηση της ανεργίας γιατί στον συνεταιρισμό δουλεύουν αρκετά παιδιά από το Βελβεντό για 4 μήνες, ενώ τώρα με τα τρίτα προϊόντα που φέρνουμε έχουμε και κάποιους μήνες τον χειμώνα που προσφέρεται εργασία και τελικά φτάνεις σε ένα σημείο να παίρνεις 7 μήνες δουλειά.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΔΗΜΗΤΡΑ Βελβεντού 2

- Ο συνεταιρισμός μέσα από την απασχόληση που αφορά στα μέλη του και την εποχική απασχόληση που προσφέρει για αρκετούς μήνες τον χρόνο σε κατοίκους του Βελβεντού βοηθάει πάρα πολύ στη καταπολέμηση της ανεργίας και της κοινωνικής ανισότητας.

5^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΟ ΒΕΛΒΕΝΔΟ – ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Από την στιγμή που ο συνεταιρισμός εξασφαλίζει ένα πολύ ικανοποιητικό εισόδημα, αξιοπρεπές για τα μέλη του, τότε είναι καλές και οι συνθήκες διαβίωσης. Δηλαδή είναι όλα μία αλυσίδα, όσο πιο πολλά έχεις τόσο πιο πολλά ξοδεύεις οπότε κινείται και η αγορά. Πιστεύω ότι ειδικά σε αυτήν την περίοδο που είμαστε τώρα είμαστε καλά. Υπάρχει κέντρο υγείας εδώ πέρα και υπάρχουν και σχολεία.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Τώρα σε αυτό εδώ το υπόμνημα έχουμε τις μελέτες που δώσαμε που είχαν εκτελεστεί τουλάχιστον στην δική μου οχταετία γιατί είχαμε όλα τα στοιχεία και ήταν 28.231.000 από ευρωπαϊκά προγράμματα κυρίως, δηλαδή δύσκολα προγράμματα - και το άλλο κομμάτι είναι ότι 31/12/2010 τελιώνοντας δηλαδή, παραδώσαμε και αυτές εδώ τις 17 μελέτες στον Δήμο, έτοιμες για να τις εντάξουν στο ΕΣΠΑ ή σε κάποιο άλλο χρηματοδοτικό πρόγραμμα, από αυτές εκτελούνται μερικές (3 Αλέξανδρος Μπαλατζής, Leader, από το ΕΣΠΑ για τις σχολικές υποδομές για ένα παλιό κτήριο, το οποίο θα ανακαινιστεί και θα γίνει κι ένα βιοκλιματικό κτήριο δίπλα, έχουμε τον βιολογικό καθαρισμό που γίνεται και τρεις παρεμβάσεις στα χωριά για αναπλάσεις των πλατειών και του κέντρου). Όλα αυτά είχανε ετοιμαστεί από εμάς και τα δώσαμε έτοιμα, κάποια τα είχαμε δημοπρατήσει κιόλας αλλά μετά ο Καλλικράτης μας παρέδωσε εκεί οπότε συνεχίζουν αυτοί, ουσιαστικά δηλαδή σε αυτόν τον μεγάλο δήμο τα μόνα έργα τα οποία εκτελούνται αυτήν την περίοδο είναι αυτά που έδωσε το Βελβεντό έτοιμα και με ώριμες μελέτες. Στη συνέχεια, όταν οι μελέτες ήταν μικρές μέχρι 7.000 τις κάναμε απ' ευθείας ανάθεση σε μικρά γραφεία που είναι εδώ της περιοχής και που μπορούσανε. Βέβαια όταν επρόκειτο για μεγάλο ποσό δεν μπορούσαμε εμείς σαν δήμος να κάνουμε ανάθεση από μόνοι μας, χρειαζόταν να συμπράξει η Νομαρχία και μερικές φορές μια εταιρεία όπως είναι η ANKO(Αναπτυξιακή Κοζάνης) ή όπως είναι η ΔΕΜΚΟ, (δημοτική επιχείρηση μελετών κατασκευών Κοζάνης) σαν τρίτος συμβαλλόμενος, δηλαδή για να μπορεί να γίνει μία προγραμματική σύμβαση ώστε αυτοί να κάνουν τις διαδικασίες της έρευνας αγοράς και να επιλεγθεί ο καλύτερος μειοδότης κι εμείς απλά να πληρώσουμε. Όλα αυτά όμως ήταν κι ένα τρικ για να αποφύγουμε τα πολλά λεφτά γιατί στα δημόσια έργα τα χρήματα που ζητούν για μία μελέτη είναι τεράστια, δεν μπορούσαμε να τα δώσουμε εμείς ως δήμος και μας συνέφερε να τα κάνουμε

παρ'ότι δεν ήταν στην αρμοδιότητα μας, δηλαδή ένα παράδειγμα είναι: ο δρόμος από το Βελβεντό για το Καταφύγι είναι αρμοδιότητα της Νομαρχίας για να στρωθεί, της τότε Νομαρχίας για να γίνει ασφαλτος αλλά και η σύνδεση με την Πιερία. Αφού είδαμε και αποείδαμε δηλαδή, το είχα δει σαν σύμβουλος 8 χρόνια και σαν Δήμαρχος 1 με 1-1,5 χρόνο, λέω παιδιά τώρα δεν γίνεται να περιμένουμε την Νομαρχία να κάνει την μελέτη, δεν θα την κάνει ποτέ. Οπότε την κάναμε εμείς, ενώ ήταν εκτός των αρμοδιοτήτων μας, ήμασταν δηλαδή στα όρια της νομιμότητας αλλά λέγαμε ότι θα κάνουμε το δημοτικό δίκτυο τουλάχιστον μέχρι το Καταφύγιο να ασφαλοστρωθεί. Ζητήσαμε λοιπόν προσφορές και πήραμε για μία μελέτη 22 χλμ. Την μελέτη λοιπόν, την κάναμε με πολλά παζάρια με ένα γραφείο της Θεσσαλονίκης με 110.000 ευρώ αλλά με ενδιάμεσο φορέα την ΔΕΜΚΟ Κοζάνης. Ήταν απαραίτητο να γλιτώσουμε πάρα πολλά λεφτά και πήραμε και την κάναμε, την οποία όμως δεν μπορούσαμε να υλοποιήσουμε εμείς έτσι κι αλλιώς γιατί μιλούσαμε για ένα δίκτυο το οποίο ήταν και διανομαρχιακό. Την παραδώσαμε λοιπόν, στη Νομαρχία Κοζάνης και έκαναν αυτοί την δημοπρασία και την ασφαλοστρωση του δρόμου. Τέτοιου είδους μελέτες έγιναν και τα έργα κατά μία έννοια τα πιστωνόμαστε εμείς αφού ήταν πρωτοβουλία της δημοτικής αρχής και αφού πληρώναμε τις μελέτες. Είμαστε λοιπόν, μία διαφορετική κοινωνία, δουλεύαμε συλλογικά αυτά τα χρόνια και με εντελώς διακριτό τρόπο συνέχισα στην πορεία μας, με μία σχεδιασμένη μέσα από ένα αναπτυξιακό συνέδριο ανάπτυξη, τα βήματα που κάναμε δηλαδή δεν ήταν ότι μας κατέβαινε στο μυαλό. Κάναμε λοιπόν ένα συνέδριο στο οποίο είχαμε καταλήξει σε κάποια συμπεράσματα το '93 και λέγαμε ότι εδώ πέρα πρέπει να κάνουμε ορισμένα θέματα όσον αφορά στους συνεταιρισμούς αλλά και ορισμένα άλλα όπως στο να πάρουμε άλλες πρωτοβουλίες για τον πολιτισμό, να κάνουμε υποδομές, να κάνουμε μουσείο, να κάνουμε πνευματικό κέντρο κ.α. Όλα αυτά λοιπόν αποτελούσαν κι Ευαγγέλιο για όλους τους Δημάρχους που πέρασαν από τότε, τρεις ουσιαστικά από το Συνέδριο εκείνο: εκείνος ήταν ένας Δήμαρχος, ο προκάτοχός μου κι εγώ ουσιαστικά. Πάνω σε αυτό στηριχθήκαμε και έχει την έννοια της ανάπτυξης και μάλιστα με απλές λέξεις: ανάδειξη και ανάπτυξη της περιοχής ως πολιτισμικού και τουριστικού πόλου. Όμως αυτό το πράγμα δεν συνέβαινε στα Σέρβια και ούτε πρόκειται να συμβεί ποτέ εκεί, ούτε καν στη Κοζάνη που είναι και μεγάλος Δήμος αλλά είναι σκόρπιος. Στη συνέχεια, εδώ τα παιδιά έχουν και μία συμπληρωματική εκπαίδευση όπου το ένα είναι η παιδική βιβλιοθήκη καθώς και ο Μορφωτικός Όμιλος που είναι για ενδιαφέροντα και για καλλιέργεια αλλά και ανάδειξη των δυνατοτήτων και δεξιοτήτων που μπορεί να έχει ένα άτομο. Επίσης ο Αθλητικός Σύλλογος που είναι μία άλλη διάσταση βέβαια αλλά λειτουργεί συμπληρωματικά κι αυτός. Αυτά τα παιδιά, λοιπόν, περνούν από αυτά τα σχολεία που είναι κατ'αρχήν το

κύριο σχολείο, το δημόσιο, αλλά και τα συμπληρωματικά που είναι η βιβλιοθήκη, ο Μορφωτικός Όμιλος και ο Αθλητικός Σύλλογος. Κάποια στιγμή γίνονται φοιτητές, γυρίζουν στο Βελβεντό και είναι αυτά τα παιδιά που μπήκαν στους συνεταιρισμούς ή όσοι από εμάς γυρίσαμε και ασχοληθήκαμε με τα κοινά, με την αυτοδιοίκηση ή και κάπως παραπέρα γιατί υπάρχουν άτομα από εδώ που πήγαν και σε άλλους βαθμούς διοικητικής οργάνωσης του κράτους όπως είναι η Νομαρχία, βουλευτές κ.α. Επομένως, όλη η ιστορία εδώ πέρα είναι δομημένη από πολλές πλευρές έτσι ώστε ο κάθε άνθρωπος να βελτιώνεται ατομικά και σαν μέλος, δηλαδή να αντιλαμβάνεται ότι είναι μέλος της κοινωνίας που λειτουργεί συλλογικά. Αυτό πιστεύω ότι είναι και το ξεχωριστό στο Βελβεντό. Δηλαδή αν με ρωτούσαν κάποιοι για την ανάπτυξη να τους δώσω ένα στίγμα είναι ότι είναι μία κοινωνία σε δράση. Κοινωνία σε δράση και ισόρροπη δράση και δεν θα δεις μεγάλες εισοδηματικές διαφορές εδώ. Δεν θα έλεγα ότι υπάρχει κοινωνική ανισότητα εδώ, πολύ λίγο. Για παράδειγμα ανοίξαμε από τον δήμο εθελοντισμό για να κάνουμε συσσίτια για κάποιους ανθρώπους όχι άπορους αλλά ανήμπορους που είναι μεγάλης ηλικίας και που δεν έχουν παιδιά ή δεν είναι τα παιδιά τους εδώ. Έτσι είπαμε να κάνουμε συσσίτια με εθελοντές, είναι 28 γυναίκες εθελόντριες που πάνε και μαγειρεύουν ανά 2 άτομα κάθε μέρα κάπου εδώ με τρόφιμα που τους δίνουμε εμείς, δίνει ο ένας δώρο, δίνει ο άλλος π.χ. λεφτά κ.λ.π. οπότε οι οικογένειες που δήλωσαν ανήμποροι - όχι άποροι - είναι περίπου 15. Οι άποροι είναι ζήτημα αν είναι άλλα 20-30 άτομα εκτός πια αν με το καινούριο οικονομικό πλαίσιο διαμορφώνεται ήδη μία μορφή απορίας για όλους, φτωχαίνει κόσμος αλλά δεν είναι αυτοί ας πούμε που θα χρειαστούν συσσίτιο. Επίσης, ακόμη κι εδώ υπάρχει πρόβλημα ανεργίας και θα σου πω γι' αυτό. Εδώ όλα τα παιδιά σπουδάζουν, δεν υπάρχει παιδί που να μην έχει πάει Πανεπιστήμιο, οι πάντες. Όταν, λοιπόν, φτάσεις στα 18 και μπεις στο Πανεπιστήμιο και στα 22-23-24 π.χ. τελειώσεις σου δημιουργείται η προσδοκία από το κράτος και από τις δομές του ότι θα δουλέψεις κάπου στο δημόσιο. Αυτή η προσδοκία υπήρχε, τώρα αρχίζουν και αλλάζουν τα πράγματα γιατί αρχίσαμε να το παίρνουμε απόφαση. Αυτή η προσδοκία έκανε την νεολαία πανελλαδικά, και σε εμάς εδώ, να πέσει σε μία αδράνεια όσον αφορά στις πρωτοβουλίες απασχόλησης άλλης μορφής, περίμενε δηλαδή ο άλλος που ήταν 25 χρονών πήγαινε και στο στρατό και μετά γυρνούσε έπαιρνε μέρος σε κάποιον διαγωνισμό και προσπαθούσε να μπει κάπου. Παράλληλα όμως δούλευε, δηλαδή δεν είναι η ανεργία των πόλεων που είσαι ανάμεσα σε 4 τοίχους που δεν έχεις τίποτα άλλο να κάνεις και που οι γονείς σου δεν έχουν καμία άλλη δυνατότητα. Υπάρχει υποαπασχόληση εδώ μέσω του συνεταιρισμού και ο συνεταιρισμός βοηθάει πολύ στην τοπική ανάπτυξη αφού είναι από τις βασικές συνιστώσες της τοπικής ανάπτυξης, βασικότατη. Είναι δηλαδή το 70% του τοπικού εισοδήματος, ότι

εισέρχεται στο Βελβεντό είναι από τους συνεταιρισμούς και ένα 70% του εισοδήματος των συνεταιρισμών, των πωλήσεων τους δηλαδή, είναι από το εξωτερικό άρα είναι και συνάλλαγμα, κάνουμε δηλαδή και πάρα μα πάρα πολύ καλό και στην εθνική οικονομία. Δεν αλλάζεται το χρήμα μόνο μεταξύ ελληνικών χεριών πλέον στις ντόπιες αγορές, έχουν και ένα τεράστιο σοβαρό κομμάτι στις εξαγωγές όπως είναι Ρωσία, Πολωνία, Ιαπωνία έφτασαν κάποτε, με Σαουδική Αραβία είχαν πολλά χρόνια συνεργασία αλλά τώρα με τους πολέμους εδώ στη Μέση Ανατολή κ.λ.π κανά δυο χρόνια έσπασε αυτή η πώληση προς τα εκεί και μετά είχαν από 'δω Αγγλία, Γερμανία, δηλαδή σε πολλές αγορές της ευρώπης.

Στο Βελβεντό όλοι έχουν και ροδάκινα. Εντάξει τώρα μπορεί να υπάρχει και καμιά εξαίρεση αλλά είναι λίγοι αυτοί, δηλαδή στα 1000 περίπου νοικοκυριά που είναι εδώ αν εξαιρέσεις έναν αριθμό υπαλλήλων που δεν μπορούν, δεν πιστεύω να είναι πάνω από 150 συνολικά. Όλοι οι υπόλοιποι έχουν και ροδάκινα γιατί εντάξει κρατάς και μία καλή σχέση με τη γη, είναι και ένας εμπεδωμένος τρόπος ζωής, είμαστε αγρότες, αγροτικό χωριό - δεν θα γίνουμε ξαφνικά μία βιομηχανική πόλη και ούτε πρόκειται να γίνουμε.

Ο τουρισμός μας αγγίζει αλλά με σταθερά ανερχόμενα βήματα όμως ως μικρή παράμετρος του τοπικού εισοδήματος, δηλαδή έρχεται πολύς κόσμος και στις γιορτές και στις εκδηλώσεις αλλά και κάθε μέρα για να δουν το φαράγγι με τους καταρράκτες, να δουν την εκκλησία, το λαογραφικό μουσείο, μαθητόκοσμος από το ΚΠΕ, εκκλησιαστικός τουρισμός αρκετός, ορειβάτες έρχονται πάρα πολλοί όλο το χρόνο. Αυτές είναι ήπιες μορφές τουριστικής ανάπτυξης. Επίσης, υπήρχε κι ένα σχέδιο για ένα χιονοδρομικό κέντρο αλλά αποδείχθηκε ότι ήταν ανεδαφικό και δεν το πραγματοποιήσαμε τελικά. Τελοσπάντων, έχουμε μία τουριστική ανάπτυξη και λόγω της προβολής που κάναμε όλα αυτά τα χρόνια και είναι μία σταθερή παράμετρος εισοδήματος αλλά βελτιώνεται. Τώρα βέβαια περνάει κι αυτή την κρίση της. Ωστόσο έχουμε εξέλιξη, δηλαδή αυξάνεται η επισκεψιμότητα στο Βελβεντό για διάφορους λόγους και αιτίες ευτυχώς καλούς: λόγω της θέσης και λόγω της φυσικής ομορφιάς και των εκδηλώσεων που γίνονται: γιορτές ροδάκινου, γιορτή τσίπουρου και κρασιού θα έχουμε τώρα σε λίγο, τα καζάνια που δουλεύουν συστηματικά γύρω στους 2 μήνες, αποκριάτικες εκδηλώσεις γίνονται, καλοκαιρινές εκδηλώσεις γίνονται, διαδρομές όπως σου είπα με τους ορειβάτες έχουμε. Όλα αυτά δηλαδή στους μικρούς ορεινούς οικισμούς τραβούν κόσμο. Επίσης, στο αθλητικό κέντρο που είναι από τα πιο σύγχρονα έρχονται και κάνουν εδώ προετοιμασία μεγάλες ομάδες όπως είναι Άρης, Παναθηναϊκός, ΠΑΟΚ κ.α. Τώρα πριν από 1 εβδομάδα ήταν οι σχολές Μαντουλίδη, μία τεράστια ιδιωτική επιχείρηση εκπαίδευσης στη Θεσσαλονίκη όλο αριστοκρατία και αφρόκρεμα και ήταν εδώ, δηλαδή έχουμε και

αθλητικό τουρισμό σημαντικό. Μετά, έχουμε και θρησκευτικό τουρισμό, βάλουμε την εκκλησία σ' ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα γύρω στις 700.000 ευρώ περίπου για να ξανασυντηρηθεί μ' ένα αρμονικότατο όπως το λέω, σύνολο τοιχογραφιών, ξυλόγλυπτων, φορητών εικόνων, οροφής κ.λ.π. και δόμησης του 19^{ου} αιώνα, του 1804. Αυτό λοιπόν έχει αποκατασταθεί και είναι σαν να είσαι την ημέρα που το έκαναν τον 19^ο αιώνα. Βγάλαμε ένα βιβλίο, το Κ.Π.Ε. έφερε κόσμος και το λαογραφικό μουσείο επίσης. Οπότε έχουμε και από τον τουρισμό ένα κομμάτι εισοδήματος, αγροτική παραγωγή, επαγγελματίες από την εμποροεπαγγελματική δραστηριότητα, επίσης υπάρχει κάποιο εισόδημα από τις οικοδομικές δραστηριότητες που βέβαια έχει πέσει αρκετά τώρα αλλά ελπίζω να φύγουμε από την κρίση και να συνεχίσουν αυτά τα επαγγέλματα και από τον τουρισμό.

Από υποδομές υγείας είναι το αγροτικό ιατρείο, μονάδα κοινωνικής μέριμνας που συστήσαμε από το Δήμο όπως είναι το βοήθεια στο σπίτι που έχουν αυτοκίνητο, έχουν κοινωνικό λειτουργό, νοσοκόμα και μία γυναίκα που πάει στο σπίτι και φροντίζει ψώνια, καθαριότητες κ.λ.π. . Τώρα άλλη υποδομή υγείας είναι το κέντρο υγείας Σερβίων και το νοσοκομείο Κοζάνης. Και από τον δήμο στηρίζαμε όλα τα χρόνια που ήμουν εκεί την παρουσία απογευματινού γιατρού με δικά μας όμως λεφτά από τον δήμο γιατί το αγροτικό ιατρείο δουλεύει μέχρι το μεσημέρι. Αυτά είναι τα βασικά. Τα παιδιά από την κοινωνική μέριμνα μαζί με τον γιατρό ανεβαίνουν και στα ορεινά χωριά, τα οποία είναι κυρίως καλοκαιρινά θέρετρα, για παράδειγμα το Καταφύγιο έχει 1.000 κατοίκους το καλοκαίρι και καθόλου τον χειμώνα, μένουν μόνο 2 οικογένειες και η Αγία Κυριακή έχει μία έξαρση το καλοκαίρι αλλά έχει και το χειμώνα και γι' αυτό πάει μονάδα κοινωνικής μέριμνας για να παράσχει τις πρώτες βοήθειες αν χρειαστεί. Επίσης, οι ομογενείς στο αγροτικό ιατρείο μας έκαναν δώρο έναν απινιδωτή, έναν υπολογιστή και σύνδεση internet για να έχουν μία σχέση με το νοσοκομείο Σωτηρία στη Αθήνα ώστε να μπορούν για ένα βαρύ περιστατικό να επικοινωνούν και να έχουν μία απευθείας διάγνωση.

Σε υποδομές παιδείας έχουμε έναν παιδικό σταθμό, 2 νηπιαγωγεία, δημοτικό σχολείο, γυμνάσιο και λύκειο. Σε αυτά προσθέτουμε και το Κ.Π.Ε. και ως συμπληρωματική παιδεία την παιδική βιβλιοθήκη, τις 2 βιβλιοθήκες του γυμνασίου και του λυκείου και του Μορφωτικού Ομίλου αλλά και τον ίδιο τον Μορφωτικό Όμιλο που έχει ευρεία γκάμα δραστηριοτήτων.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Στον Βελβεντό θα μπορούσαν να γίνουν κάποιες κινήσεις για ανάπτυξη του ορεινού όγκου. Για πολλά χρόνια έλεγαν ότι θα φτιάξουν χιονοδρομικό κέντρο, πράγμα το οποίο τελικά δεν έγινε ποτέ και ούτε νομίζω ότι θα γίνει. Από εκεί και πέρα δεν έχει

σχεδόν καθόλου τουρισμό ενώ θα μπορούσε να υπάρξει μία περαιτέρω ανάπτυξη με βάση την ανάπτυξη του αγροτουρισμού. Μπορεί να ακούγεται εγωιστικό αλλά πιστεύω ότι έχουμε ωραίο τόπο, με πολύ όμορφο περιβάλλον. Δεν υπάρχουν άλλες εναλλακτικές λύσεις για να δώσουν κάποιο άλλο εισόδημα οπότε γι' αυτό είμαι κατηγορηματικός και 100% σίγουρος ότι δεν θα υπήρχε Βελβεντός εάν δεν υπήρχε ο συνεταιρισμός. Θα ήταν ίσως ένα μικρό χωριουδάκι με λίγους κατοίκους.

Σίγουρα χωρίς τον συνεταιρισμό θα ήταν και άλλη η ποιότητα ζωής. Βέβαια την ποιότητα ζωής ο καθένας την δημιουργεί και την φτιάχνει όπως θέλει με γνώμονα την οικονομική του επιφάνεια. Νομίζω, όμως ότι σε γενικές γραμμές οι βελβεντινοί έχουν καλή ποιότητα ζωής. Τυγχάνει το εξής: μέχρι και το 2004 που ξεκινήσαμε τις συνεργασίες, είχα στο μυαλό μου τον δικό μας τρόπο λειτουργίας του συνεταιρισμού και όταν πήγα στον Τύρναβο, ενώ οι άνθρωποι έχουν κι εκεί λεφτά αντίκρυσά μία εντελώς διαφορετική εικόνα. Στην Καστοριά αντίκρυσά επίσης ένα χαοτικό πράγμα. Εδώ οι Βελβεντινοί μοχθούν για να βγάλουν το ψωμί τους, είναι πολύ εργατικοί και αυτό τους έχει φέρει ένα οικονομικό αποτέλεσμα με μία οικονομική επιφάνεια.

Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβεντού και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία Πολιτών»

- Ο Μορφωτικός Όμιλος είναι ένας από τους πιο σημαντικούς Συλλόγους στο Βελβεντό. Αποτελεί τον φορέα εκείνον που προάγει την πολιτιστική δραστηριότητα στο Βελβεντό και αγκαλιάζεται και από τους παλιούς και από τους νέους. Έχει περίπου 1000 μέλη αλλά αυτοί που συμμετέχουν ενεργά στις Συνελεύσεις είναι περίπου 200-250. Τα τμήματα από τα οποία αποτελείται ενδεικτικά είναι: τμήμα ζωγραφικής σε έναν εξαιρετικό εικαστικό χώρο που τον έχουν διαμορφώσει οι άνθρωποι σε ένα κτήριο ξεχωριστά από τα γραφεία του Ομίλου, μουσική σχολή, χορευτικό τμήμα, κινηματογράφος όπου προβάλλει ταινίες και φέτος έκανε και θερινό στο κτήριο της ζωγραφικής, φωτογραφία, μηνιαία εφημερίδα που εκδίδεται από τον Μορφωτικό Όμιλο από το 1966 όπου ο καθένας μπορεί να εκφραστεί μέσα από αυτήν, αλλά ισχύει κάποιος εσωτερικός κανονισμός για το ύψος και δεν πρέπει να είναι πολιτικό κείμενο. Στη συνέχεια, έχει βιβλιοθήκη με 10.000 τόμους και αρκετό αρχείο, όπου υπάρχει αναγνωστήριο και λειτουργεί και ως δανειστική βιβλιοθήκη. Υπάρχει χορωδία με πάρα πολλά μέλη που συνεχώς πραγματοποιούν εμφανίσεις και τέλος υπάρχει και αρχαιολογική συλλογή. Όσον αφορά στην αρχαιολογική συλλογή, τα αρχαιολογικά ευρήματα που βρίσκονταν κατά καιρούς στο Βελβεντό τα συνέλλεγε ο Μορφωτικός Όμιλος. Κυρίως από την δεκαετία του '80 κι έπειτα που άρχισε η έντονη αγροτική δραστηριότητα με τμήματα να σκάβουνε τα τρακτέρ και να βγάζουν συνεχώς αντικείμενα, ξεκίνησε μία προσπάθεια αυτά να

περισυλλέγοντα κατά κάποιο τρόπο και αυτήν την προσπάθεια την ανέλαβαν άνθρωποι του Μορφωτικού Ομίλου. Τότε οι αγρότες ότι έβρισκαν πραγματικά το έφερναν στον Μορφωτικό Όμιλο και σε συνεργασία με ανθρώπους του Μορφωτικού Ομίλου όπου τα μάζευαν και τα φύλαγαν. Φυσικά δεν μπορούσε να τα συντηρήσει αλλά τουλάχιστον τα φυλούσε. Οπότε δημιουργήθηκε μία αρκετά μεγάλη και σημαντική αρχαιολογική συλλογή κι ενώ είχαμε και κάποιες δικαστικές περιπέτειες τελικά δικαιωθήκαμε γιατί δεν κάναμε αρχαιοκαπηλία, απλά τα φυλούσαμε. Αυτή η συλλογή τώρα βρίσκεται στο μουσείο της Αιανής για συντήρηση. Έχει ήδη αγοραστεί από τον Δήμο ένα κτήριο με σκοπό να γίνει μουσείο για να μεταφερθούν όλα τα ευρήματα εκεί.

Σε γενικές γραμμές υπάρχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον από τις οικογένειες στο να προωθούν τα παιδιά τους να ασχοληθούν με κάποια δραστηριότητα του Μορφωτικού Ομίλου. Εκατοντάδες παιδιά συμμετέχουν στα τμήματα του. Ο Μορφωτικός Όμιλος ανέκαθεν υπήρξε μία εξαιρετικής συμπεληρωματική παιδεία για τα παιδιά στο Βελβεντό.

Η ποιότητα ζωής στο Βελβεντό είναι εξαιρετική, για έναν άνθρωπο που ζητάει αυτό το πράγμα, δηλαδή ένα ωραίο φυσικό περιβάλλον σε ένα μικρό μέρος στην επαρχία, ήσυχο αλλά και έντονο πολλές φορές. Υπάρχουν εξαιρετικές υποδομές παιδείας και ένα αθλητικό κέντρο με απίστευτες υποδομές όπου πολλές μεγάλες ομάδες έρχονται εδώ για προετοιμασία. Στις υποδομές υγείας δεν υπάρχει κάτι το ιδιαίτερο, όπως συμβαίνει στην επαρχία γενικότερα. Σε αυτό το κομμάτι η κατάσταση είναι κάπως δύσκολη αλλά δεν θυμάμαι να δημιουργήθηκε ποτέ και κάποιο έντονο πρόβλημα για περιστατικά που θα μπορούσαν να αποφευχθούν και δεν έγινε.

Θεωρώ ότι ένας τόπος σαν τον Βελβεντό έχει όλα όσα χρειάζεται, δεν μπορώ να έχω μεγάλες απαιτήσεις. Θα μπορούσε για παράδειγμα να έχει περισσότερους χώρους εναλλακτικής διασκέδασης. Στην συνέχεια, θα μπορούσε να αναπτυχθεί λίγο περισσότερο ο τουρισμός αλλά να είναι ήπιας μορφής, δεν θα ήταν καλή μία τουριστική ανάπτυξη με άναρχο τρόπο και να διαλύσει τα πάντα στο Βελβεντό. Σε αυτήν την κατεύθυνση γίνονται κάποιες προσπάθειες με την δημιουργία ξενοδοχείων και την σημαντική ανάπλαση χώρων όπως είναι το Σκεπασμένο με τους καταρράκτες. Επίσης, έχουμε κάνει προσπάθειες για διαφήμιση του Βελβεντού τα τελευταία χρόνια κι έτσι υπάρχει κίνηση όλο τον χρόνο. Προσπαθούμε να φέρουμε κόσμο, δεν κλεινόμαστε σαν κοινωνία σε αυτό το κομμάτι ενώ αρκετοί μας θεωρούν κλειστή κοινωνία, χωρίς να καταλαβαίνω τον λόγο.

Εργαζόμενος – δάσκαλος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβεντού

- Το Κ.Π.Ε. Βελβεντού είναι ένα από τα 50 περίπου κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που λειτουργούν σε όλη την χώρα μέχρι το ξέσπασμα της κρίσης 2010-2011 που ήταν 65 περίπου αλλά αρκετά συγχωνεύτηκαν. Όσα κέντρα σε όσους Νομούς υπήρχαν περισσότερα από ένα, δηλαδή στον Νομό μας για παράδειγμα υπήρχε το κέντρο Βελβεντού και της Σιάτιστας. Της Σιάτιστας έκλεισε και συγχωνεύθηκε με του Βελβεντού, λειτουργούμε δηλαδή σαν Κ.Π.Ε. Βελβεντού-Σιάτιστας και οι στόχοι είναι 3 ουσιαστικά: ο 1^{ος} είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών των εκπαιδευτικών της τοπικής και ευρύτερης κοινωνίας πάνω σε περιβαλλοντικά ζητήματα – προβλήματα ή προκλήσεις καλύτερα αλλά και καταγραφή κάποιων προτάσεων για να δοθούν κάποιες λύσεις πάνω σε αυτά γιατί νομίζω ότι πια είναι αστείο αλλά αυτονόητο ότι όλοι γνωρίζουμε ποια είναι τα προβλήματα που μας απασχολούν στο περιβάλλον. Άρα το θέμα δεν είναι πια να εντοπίσουμε προβλήματα, τα έχουμε εντοπίσει εδώ και πάρα πολλά χρόνια, ούτε καν να εξετάσουμε τί να κάνουμε αλλά να κάνουμε πια δηλαδή να πράξουμε. Μπορούμε να κάνουμε πράγματα για να αλλάξουμε συνήθειες, νοοτροπίες κ.λ.π. . Ο 2^{ος} στόχος είναι η παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού έντυπου και ηλεκτρονικού ως υποστηρικτικό των προγραμμάτων μας και έχουμε προβεί σε κάποιες εκδόσεις. Τέλος, ο 3^{ος} στόχος είναι η ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της τοπικής περιοχής του Βελβεντού και ευρύτερα, βέβαια το χαρακτηριστικό είναι όσον αφορά στο περιβάλλον. Αυτοί είναι οι 3 βασικοί στόχοι. Τώρα αυτοί πετυχαίνονται με δραστηριότητες – η δράση που κάνουμε για να τους πετύχουμε που είναι και το ζητούμενο το ουσιαστικό κομμάτι. Προσπαθούμε για τις μαθητικές ομάδες οι οποίες επισκέπτονται το κέντρο καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου που είμαστε ανοιχτά για να επισκεφθούν, προσπαθούμε όσο μπορούμε στο λίγο χρονικό διάστημα που θα έρθουν στο κέντρο τόσο με θεωρητικό μέρος το οποίο το δουλεύουμε στο κέντρο όταν έρχεται η ομάδα όσο και το βιωματικό όταν πάμε στο πεδίο με διάφορες δραστηριότητες δηλαδή έξω στη φύση, αναλόγως το ποιο πρόγραμμα διαλέγει κάθε ομάδα κι έχουμε διάφορα προγράμματα που μπορούν οι μαθητικές ομάδες να διαλέξουν. Γενικώς αυτή είναι η σπουδαιότερη δράση του κέντρου: η ευαισθητοποίηση, ο προβληματισμός, οι ομάδες - πέρα φυσικά από τις γνώσεις που δίνουμε εδώ στο σύντομο χρονικό διάστημα των λίγων ωρών αν είναι για μία μέρα ή το περισσότερο αν είναι ημερών: πώς δηλαδή να αγαπήσουν το φυσικό περιβάλλον ή και το δομημένο περιβάλλον και αν μη τί άλλο αν αγαπάμε κάτι το προστατεύουμε και νοιαζόμαστε γι' αυτό. Η δεύτερη δραστηριότητα που είναι βασική και αυτή είναι ότι κάνουμε σεμινάρια για εκπαιδευτικούς: το 2004 τον Νοέμβριο υπογράφηκε η σύμβαση με το Υπουργείο παιδείας με την τότε υπουργό παιδείας κυρία Γιαννάκου

και τέλη 2005-2006 ξεκίνησε την λειτουργία. Στην αρχή, λοιπόν, το σχολικό έτος 2006-2007 ξεκινήσαμε με 6 σεμινάρια για εκπαιδευτικούς - 3ημερα σεμινάρια. Πέρυσι κάναμε 3 και φέτος εκεί προσανατολιζόμαστε γιατί δεν έχουμε χρήματα. Τα σεμινάρια αυτά είναι με ότι θέμα μπορείτε να φανταστείτε, δηλαδή που να έχει σχέση με το περιβάλλον - από λίμνες, και βουνά, από τοπική ιστορία και μνημεία - πολιτισμό - παράδοση μέχρι και ορειβατικά μονοπάτια, ενέργεια, απορρίμματα, ανακύκλωση, Α.Π.Ε. . Όλα τα αντικείμενα σχεδόν τα έχουμε πιάσει που αφορούν το περιβάλλον και πέρυσι μάλιστα πήγαμε και σε έναν άλλον τομέα με πολλούς εκπαιδευτικούς που ήταν οι νέες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες - το νέο τοπίο μετά την κρίση με τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που επικρατούν και ποιος τρόπος ανάπτυξης υπάρχει σε μία έτσι επαρχιακή πόλη, ανάπτυξη δηλαδή κάποιας ορεινή - ημιορεινής περιοχής.

Στη συνέχεια, η ύπαρξη και λειτουργία των συνεταιρισμών παίζει σημαντικό ρόλο στην τοπική ανάπτυξη και στην ποιότητα ζωής των Βελβεντινών από πολλές απόψεις. Κατ'αρχήν θα πω ένα παράδειγμα: το 1984 εγκαινιάστηκε μία από τις ελάχιστες τότε και σήμερα παιδικές αγροτικές και εφηβικές βιβλιοθήκες. Τα έξοδα της βιβλιοθήκης αυτής τα ανέλαβε τότε ο συνεταιρισμός και νομίζω ότι είναι εύκολο κάποιος να κάνει του συνειρμούς και να συμπεράνει τί σημαίνει βιβλιοθήκη σε ένα χωριό, σε μία κωμόπολη 3.500 κατοίκων. Ήταν 25 περίπου σε όλη την Ελλάδα, σε αγροτικές περιοχές πάντα, από μία υπέροχη φιλέλληνα γαλλίδα αλλά η σύμβαση και τα έξοδα ήταν αποκλειστικά από τους συνεταιρισμούς. Έτσι ξεκίνησε τότε και στη συνέχεια βέβαια οι συνεταιρισμοί έβαζαν λιγότερα χρήματα γιατί υπήρχε ένα ίδρυμα, μία επιχορήγηση από την ελληνική πολιτεία. Είναι ένα παράδειγμα για τους συνεταιρισμούς και πόσο σημαντική είναι η προσφορά τους γιατί δεν θα γινόταν ποτέ αγροτική βιβλιοθήκη με έξοδα των αγροτών μεμονωμένα. Σαν συνεταιρισμός, όμως, συμφωνούν γιατί μιλάμε για τα παιδιά μας, την ουσιαστική παιδεία και αυτό δεν είναι απλά εκπαίδευση αλλά παιδεία και πολιτισμός. Επίσης, οι συνεταιρισμοί διαχρονικά στηρίζουν την λειτουργία όλων των φορέων δηλαδή ενισχύουν το Πνευματικό κέντρο, τον Μορφωτικό Όμιλο, τον Αθλητικό Σύλλογο κ.α. με κάποια χρήματα τα οποία είναι σημαντικά για την λειτουργία τους. Ένα άλλο παράδειγμα είναι η γιορτή ροδάκινου που μπορεί βασικός διοργανωτής να ήταν ο δήμος αλλά δεν θα γινόταν χωρίς τους συνεταιρισμούς και τα αποτελέσματα της γιορτής ροδάκινου δεν είναι τόσο σημαντικά για τους συνεταιρισμούς όσο είναι για το Βελβεντό, δηλαδή η γιορτή ροδάκινου κυρίως προωθεί και διαφημίζει το Βελβεντό γιατί τα ροδάκινα πλέον είναι γνωστά νομίζω, πιο πολύ διαφημίζεται το Βελβεντό. Επίσης, οι συνεταιρισμοί βελτίωσαν το εισόδημα των αγροτών και δεν υπήρχε περίπτωση να υπάρχει αυτή η ευημερία, η πρόοδος δηλαδή του Βελβεντού και των Βελβεντινών αν

δεν υπήρχαν οι συνεταιρισμοί, το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων θα ήταν χαμηλότερο. Άρα θα ήταν λιγότερες οι δυνατότητες εκπαίδευσης, παιδείας, πολιτισμού, μεταπτυχιακών, διδακτορικών και γενικότερα εξέλιξης και προόδου. Μετά, αλλιώς αντιμετωπίζεται ένα θέμα συλλογικά, για παράδειγμα η άρδευση του κάμπου, και αλλιώς ατομικά: δηλαδή το πώς ποτίζουμε, το τί καλλιέργειες βάζουμε, ποιες ποικιλίες προτιμάμε από αυτή την καλλιέργεια που βάζουμε κ.α. . Το γεγονός ότι υπάρχουν γεωπόνοι στους συνεταιρισμούς μας και αυτό είναι κάτι που μας ξεχωρίζει γιατί δεν συμβαίνει αυτό δυστυχώς. Στην πορεία, είναι οι ίδιες εγκαταστάσεις των συνεταιρισμών που δεν υπήρχε περίπτωση χωρίς τους συνεταιρισμούς να έχουμε τέτοιες εγκαταστάσεις στο Βελβεντό και εννοώ τα κτίρια, τα διαλογητήρια, τις αποθήκες, το κατάστημα στην Αθήνα κ.α. . Ο συνεταιρισμός, επίσης είχε και δικό του super market που σημαίνει ότι υπήρχε και πολιτική συγκεκριμένη να βοηθάει τους αγρότες, δηλαδή παλιότερα όλοι οι αγρότες αντί να παίρνουν ένα μέρος χρημάτων σαν μέτοχοι στον συνεταιρισμό, τους δίδονταν κάποια χιλιάδες δραχμές και πήγαιναν και ψώνιζαν δωρεάν. Μετά ο συνεταιρισμός σημαίνει θέσεις εργασίας, που είναι πολύ σημαντικό για την ανεργία στο Βελβεντό. Επίσης, οι συνεταιρισμοί πετυχαίνουν καλύτερες τιμές όχι μόνο για τα προϊόντα τους αλλά μειώνονται και τα έξοδα των παραγωγών δηλαδή αλλιώς θα εμπορευθούν μία τεράστια ποσότητα λιπασμάτων ή μία τεράστια ποσότητα φυτοφαρμάκων ή τελάρων, κλουβιών, υλικών συσκευασίας κ.α. και αλλιώς ο καθένας μεμονωμένος.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός συνεταιρισμού Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Υπάρχει στον Βελβεντό μία σχετική οικονομική ευημερία σε σχέση με άλλες περιοχές, όχι όμως το ιδανικό γιατί για την ροδακινιά πρέπει να αφιερώσεις πολλές εργατοώρες και έχει και πολλές καλλιεργητικές φροντίδες. Όποιος τα κάνει όλα αυτά μόνος του βγαίνει κερδισμένος πολύ περισσότερο από κάποιον που πληρώνει μεροκάματο.

Η ποιότητα ζωής στο Βελβεντό είναι πολύ καλή. Είναι μία μικρή πόλη αλλά έχει όλες τις δυνατότητες για τους νέους που δεν τις έχει ούτε μία μεγάλη πόλη δηλαδή: νυχτερινή ζωή, φροντιστήρια, σχολεία, αθλητισμό, πνευματικό κέντρο, Μορφωτικός Όμιλος με ένα σωρό δραστηριότητες όπως είναι: τμήμα ζωγραφικής, μουσική, χορωδίες, χορευτικά τμήματα κ.α. . Δηλαδή ό,τι θέλει ένα παιδί και ένας ενήλικας για να αξιοποιήσει τον ελεύθερο χρόνο του υπάρχει.

Για το Βελβεντό θέλουμε απλά αυτό που του ανήκει. Είναι ένας χαρισματικός τόπος από γεωγραφικής άποψης και άποψη περιβάλλοντος, οι άνθρωποι είναι εργασιομανείς, είναι κοινωνικοί. Θέλουμε απλά αυτό μας ανήκει, τον Δήμο μας. Ο

κόσμος να έχει δουλειά και να πηγαίνει μπροστά. Ο τουρισμός μέχρι σήμερα είναι ένα συμπληρωματικό κομμάτι για το Βελβεντό, έχει όμως δυνατότητες μεγάλες. Θέλαμε για παράδειγμα να κάνουμε ένα χιονοδρομικό κέντρο στα Πιέρια αλλά οι αγκυλώσεις του κράτους δεν το επέτρεψαν, ελπίζουμε να το κάνουμε στο μέλλον. Όμως σήμερα ο κόσμος δεν έχει λεφτά για να αφήσει, ούτε να επενδύσει μπορεί διότι με μαθηματική ακρίβεια δεν πρόκειται να κάνει απόσβεση του κεφαλαίου του. Οι καιροί είναι δύσκολοι οπότε και οι στόχοι μας θα πρέπει να είναι προσγειωμένοι. Θα ήθελα να μπορέσουμε να κρατήσουμε τον κόσμο εδώ και να μην έχουμε μείωση του πληθυσμού να υπάρχει ένα καλό εισόδημα για να μπορούν οι οικογένειες να τα βγάζουν πέρα και άμα αλλάξουν οι καταστάσεις σε αξιοποίηση του ορεινού όγκου μπορεί να πάμε και σε θερμοκηπιακές εκμεταλλεύσεις. Για παράδειγμα στην Ιταλία έχουν θερμοκήπια ροδακινιάς, μπορείς να κάνεις κι εδώ αλλά αυτά θέλουν λεφτά.

Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Στον Βελβεντό υπήρχε μία ανάπτυξη κι έχουμε κάνει διάφορες συζητήσεις πάνω σε αυτό το θέμα, δηλαδή στα πολιτιστικά είχε μία ανάπτυξη – υπήρχε μία κουλτούρα, στην τοπική αυτοδιοίκηση, στους συνεταιρισμούς κ.λ.π. , και αναλύαμε που μπορεί να οφείλεται αυτό: καταρχήν το πρώτο και βασικό είναι ότι ο πληθυσμός είναι ομοιογενής, όλοι είναι βελβεντινοί, για παράδειγμα μπορεί κάποιος να παντρεύτηκε μία γυναίκα από μία άλλη περιοχή και παρότι αυτή η γυναίκα μπορεί να ζει 50 χρόνια στο Βελβεντό θεωρείται ξένη. Γενικά ο Βελβεντός δεν είχε συναλλαγές με άλλα στοιχεία, άρα είχαν όλοι την ίδια κουλτούρα. Καλλιεργούσαν όλοι τα ίδια πράγματα, δηλαδή μέχρι και η απασχόληση τους ήταν ίδια: η γεωργία και μάλιστα θα καλλιεργούσαν όλοι το ίδιο προϊόν π.χ. φασόλια, καπνά, φράουλα, ροδάκινα. Ένα ακόμη στοιχείο είναι ότι ήταν γεωγραφικά απομονωμένοι, δεν ήταν πέρασμα το Βελβεντό άρα μόνο με αυτά θα ασχολούνταν και για να γίνει κάτι έπρεπε οι ίδιοι να το κάνουν και όταν κάνεις κάτι το πονάς και προσπαθείς να το κάνεις ακόμη καλύτερο.

Το πρώτο αρδευτικό στο Βελβεντό για παράδειγμα έγινε με εθελοντική συμμετοχή. Γύρω στο '58 που είχε πολύ χαλάζι και δεν έμεινε τίποτα όρθιο από την παραγωγή τους είχαν έρθει από την Νομαρχία για να κουβεντιάσουν τί θα γίνει με τους παραγωγούς. Αυτό που έλεγαν τότε από την Νομαρχία ήταν να τους δώσουνε διάφορα προϊόντα όπως ρύζι, ζάχαρη κ.α. και μαζεύτηκαν οι παραγωγοί και είπαν : “το να μας δώσετε ρύζι κ.α. δεν θα είχε κάποιο νόημα γιατί με το φαγητό μπορούμε να τα βολέψουμε, εμείς θέλουμε να δουλεύουμε και τα επόμενα χρόνια και αυτό που θέλουμε είναι τα λεφτά που θα δίνετε σε προϊόντα να τα βάλουμε για να κατεβάζουμε νερό από το βουνό για να ποτίζουμε τα χωράφια μας. Με το φαγητό

εμείς θα βολευτούμε.”. Έτσι έβαλαν τα λεφτά κι έγινε το πρώτο κανάλι που κατέβασαν νερό από το Σκεπασμένο. Βέβαια μετά έγινε η λίμνη αλλά αυτό είναι μία άλλη ιστορία.

Πρόεδρος ΤΟΕΒ Βελβενδού

- Ο ΤΟΕΒ είναι οργανισμός κοινής ωφέλειας, ανήκει στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Είναι οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και ασκούν πράξη δημόσιας διοίκησης, για παράδειγμα παραχωρεί το κράτος σε εμάς τα αντλιοστάσια όπου εμείς αντλούμε νερό από την λίμνη και έχουμε και τα νερά που κατεβαίνουν από το βουνό που τα αξιοποιούμε και αυτά και με αυτόν τον τρόπο κάνουμε την άρδευση. Για τα νερά που κατεβαίνουν από το βουνό έχουμε κάνει μία δεξαμενή πάνω στο Σκεπασμένο και στην ουσία αξιοποιούμε τα νερά του ορεινού όγκου τα οποία αποταμιεύουμε εκεί και από εκεί ποτίζουμε γύρω στα 2.000 στρέμματα. Τα άλλα τα στρέμματα τα ποτίζουμε με αντλίες από την λίμνη. Αυτός είναι ο τρόπος που ποτίζουμε τον κάμπο.

Ο ΤΟΕΒ απαρτίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο που είναι 7μελές και υπάρχουν 41 αντιπρόσωποι οι οποίοι εκλέγονται από τα μέλη. Μέλη μας είναι ο ιδιοκτήτες χωραφιών. Οι εκλογές γίνονται κάθε 4 χρόνια και εκλέγονται 41 αντιπρόσωποι και αυτοί οι 41 εκλέγουν το Δ.Σ. το οποίο είναι 7μελές. Οι απολογιστικές συνελεύσεις που γίνονται είναι από τους 41 και όχι από όλα τα μέλη. Τα μέλη είναι περίπου 1.500 δηλαδή όλοι οι αγρότες, είναι όλοι οι ιδιοκτήτες αλλά κάποιοι ιδιοκτήτες δεν καλλιεργούν γιατί μπορεί να λείπουν ή για οποιονδήποτε άλλον λόγο και αυτά τα χωράφια τα νοικιάζουν σε κάποιους άλλους και τα καλλιεργούν.

Πρόσφατα εκσυγχρονίσαμε το μισό δίκτυο άρδευσης βάζοντας ηλεκτροβάνες με το πρόγραμμα Μπαλτατζής – ευρωπαϊκό πρόγραμμα – και τώρα εκκρεμεί μία δημοπρασία για το υπόλοιπο που είναι άλλες 300 ηλεκτροβάνες. Αυτό το σύστημα κάνει το εξής: πάει ο αγρότης και βάζει μία κάρτα παίρνοντας μονάδες από το computer, λέει πόσες μονάδες θέλει – για παράδειγμα ας πούμε ότι το στρέμμα θέλει 40 κυβικά νερό περίπου γιατί αυτά είναι υπολογισμένα – χτυπάει ένα κουμπί που λέει 40 κι εκείνος μετά φεύγει γιατί μόλις τελειώσουν οι μονάδες αυτό σταματάει από μόνο του. Αυτό έγινε πέρυσι πρώτη φορά και τώρα εκκρεμεί μία δημοπρασία για να γίνει και το υπόλοιπο. Για την ποσότητα του νερού παίζουν ρόλο διάφοροι παράγοντες όπως είναι: το έδαφος, η καλλιέργεια κ.α. και φυσικά οι παραγωγοί συνεννοούνται και με τους γεωπόνους του συνεταιρισμού και ξέρουν ακριβώς πόσο πρέπει να ποτίσουν το στρέμμα. Στη συνέχεια, μπορώ να πω ότι αυτό το σύστημα λειτουργεί καλά αλλά φυσικά είμαστε ακόμη στη φάση της εγγύησης και κάποια προβλήματα υπάρχουν αλλά κι εμείς τα εντοπίζουμε για να μπορέσουν να

βελτιωθούν. Αυτό είναι φυσικό επόμενο γιατί μιλάμε για ηλεκτρονικούς εγκεφάλους αλλά το βασικό είναι ότι μειώσαμε την σπατάλη. Αυτό το σύστημα εφαρμόζεται και στο Νευροκόπι που είναι η πρώτη περιοχή που το υιοθέτησε, το έχει 5-6 χρόνια. Τώρα έχουν δείξει ενδιαφέρον και άλλες περιοχές δηλαδή ρώτησαν εμάς αν ξέρουμε κάτι για να τους δώσουμε στοιχεία και γενικά βλέπουμε πολύ ενδιαφέρον. Γενικά το σύστημα αυτό έχει θετικά αλλά έχει και αρνητικά, το σημαντικό είναι ότι τα θετικά είναι περισσότερα και γι'αυτό υπάρχει και ενδιαφέρον από αρκετές περιοχές. Καταρχήν μειώσαμε την σπατάλη που ήταν μεγάλο πλήγμα και για να το πούμε έτσι απλά: δεν έχουμε την κύρια συνείδηση, αφού πάει ο άλλος και αφήνει το νερό να τρέχει όλο το βράδυ. Αυτό όμως κόβει από μόνο του και με αυτόν τον τρόπο κερδίζει ο παραγωγός και εργατοώρες. Από την άλλη μειώθηκε και το ρεύμα που ήταν πραγματικά απάλευτο. Στα τιμολόγια η ΔΕΗ τα τελευταία χρόνια ανεβαίνει συνέχεια και δεν έχει κάποιο δη μοκρατικό τιμολόγιο που να είναι π.χ. αγροτικό ρεύμα, βιομηχανικό ρεύμα κ.λ.π. , οπότε επιβαρύνονται πολύ οι αγρότες.

Όσον αφορά στο ρεύμα για να μπορέσει να μειωθεί, αυτό που κοιτάζαμε να κάνουμε είναι ένα υδροηλεκτρικό. Στην ουσία, για τα νερά του ορεινού όγκου έχουμε κάνει έναν αγωγό: είναι ένας πολυλειτουργικός αγωγός, ο οποίος θα χρησιμοποιείται για την άρδευση. Από εκεί κατεβάζουμε κάτω στο αντλιοστάσιο που είναι κοντά στη λίμνη για να έχει μία πολύ μεγάλη κλίση, θα χρησιμοποιήσουμε το νερό του βουνού και θα δουλέψουμε με αντλιοστρόβιλο ο οποίος βάσει μελέτης θα μας παρέχει 1.9 Μwt, είναι μεγάλη υπόθεση. Είναι μια μικρή παραγωγική μονάδα όπου εμείς θα πουλάμε στη ΔΕΗ και με αυτά τα χρήματα θα καλύψουμε το ρεύμα και πιστεύουμε και περισσότερο εάν έχουμε καλές χρονιές με νερό. Οπότε θα μειώσουμε το κόστος των αγροτών και γενικά δηλαδή στον πρωτογενή τομέα γιατί αυτή τη στιγμή έχουμε υψηλό κόστος. Η χρηματοδότηση είναι από τον Πόρο – τοπικό πρόγραμμα ανάπτυξης που παίρνουν οι Δήμοι και είχε εκταμιεύσει ο δήμος Βελβεντού, όταν ήταν ακόμα δήμος πριν 2 χρόνια, 500.000 ευρώ. Έχουμε κι εμείς ιδίων πόρων άλλα 110.000 ευρώ που τα έχουμε σαν αποθεματικά γι'αυτό το έργο και θα πάρουμε κι ένα δάνειο που θα το πληρώσουμε με δόσεις με την ΔΕΗ πάλι. Τώρα είμαστε εδώ και έτοιμοι να ξεκινήσουμε μετά από πολλές διαδικασίες και πολύ γραφειοκρατία. Συνολικά θα βγει γύρω στα 1.200.000 ευρώ.

Ο ΤΟΕΒ το παλεύει πολύ και πραγματικά προσπαθούμε για όφελος των αγροτών, ό,τι καλύτερο μπορούμε να κάνουμε το κάνουμε. Από την άλλη πλευρά ο ΤΟΕΒ δεν μπορεί να αναλάβει έργα, δηλαδή σαν οργανισμός δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι τέτοιο, ε μείς απλώς τα χρήματα τα χρησιμοποιούμε για να συντηρούμε τα αντλιοστάσια. Αυτά γίνονται με τα χρήματα των μελών που πληρώνουν. Το κράτος δεν συνεισφέρει καθόλου οικονομικά, είναι καθαρά χρήματα των αγροτών αυτά και

κάνουμε κάθε φορά προϋπολογισμό για βιοπορισμό, είναι δηλαδή τα τέλη που πληρώνει ο κόσμος για να ανταπεξέλθει ο οργανισμός οικονομικά, για την λειτουργία του.

Καθηγήτρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Βελβενδού

- Το σχολείο έχει συνεργαστεί πολλές φορές με τους συνεταιρισμούς και μάλιστα έχουν πραγματοποιηθεί και πολλές εργασίες. Η μία από αυτές αφορούσε την συνεργασία του Γυναικείου Συνεταιρισμού με τον ΑΣΕΠΟΠ για προώθηση πρώτης ύλης στον Γυναικείο Συνεταιρισμό και οικονομική στήριξη αυτού. Αυτή η ιδέα ήταν πολύ καλή και έδωσε και το πρώτο βραβείο στα παιδιά. Ήταν μία ομάδα παιδιών η οποία διακρίθηκε στον διαγωνισμό όπου συμμετείχαν σχολεία απ'όλη την Ελλάδα. Το πρόγραμμα αυτό το είχε οργανώσει το Υπουργείο παιδείας, Υπουργείο Ανάπτυξης, ήταν η Microsoft, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο – Ευρωπαϊκή Ένωση και ένα οικονομικό πανεπιστήμιο όπου όλοι αυτοί οι χορηγοί δώσανε κάποια βραβεία και ιδίως τα πρώτα βραβεία ήταν πολύ καλά, γιατί υπήρχαν διαβαθμίσεις. Τα παιδιά αυτά που διακρίθηκαν – 5 κοπέλες - θα μπορούσαν να φοιτήσουν δωρεάν για όσο διαρκέσουν οι σπουδές τους χωρίς έξοδα και με υποτροφία με την προϋπόθεση ότι θα ακολουθούσαν οικονομικές επιστήμες. Κάποια άλλα παιδιά που δεν ακολούθησαν πήραν υπολογιστές, πήγαν ταξίδι στην Ε.Ε. και τους έδωσε η Microsoft 2 προγράμματα εγκατάστασης στον υπολογιστή. Φυσικά, μέσα σε όλα αυτά υπήρχε και μία «διαφήμιση» ως πούμε στο σχολείο και στην περιοχή γιατί έρχονταν κανάλια κ.λ.π. για να πάρουν συνέντευξη από το σχολείο, εφημερίδες κ.α. και με αυτόν τον τρόπο αναδείχθηκαν και οι ικανότητες των γυναικών. Φυσικά δόθηκε έμφαση στην ιδέα ότι 2 συνεταιρισμοί μπορούν να φέρουν καλύτερα αποτελέσματα από το αν μία ομάδα κάνει έναν συνεταιρισμό και δεν μπορεί να προωθήσει ίσως επειδή υπάρχουν οικονομικά προβλήματα. Ο ΑΣΕΠΟΠ είναι πολύ εύρωστος συνεταιρισμός, από τους καλύτερους στην Ελλάδα, για να μην πω από τους πρώτους.

Επίσης συνεργαστήκαμε και με τον συνεταιρισμό Δήμητρα όπου μας μίλησε για επιχειρηματικότητα και για προώθηση προϊόντων – τα ανοίγματα που έχει κάνει στην αγορά. Εκεί στην ουσία ασχοληθήκαμε με το εμπόριο φρούτων και την καλλιέργεια. Αυτές ήταν οι 2 παράλληλες εργασίες που υλοποιήθηκαν, η μία διακρίθηκε και η άλλη όχι.

Επίσης, πριν λίγα χρόνια, με πρόταση ενός ομογενή βελβεντινού από την Αμερική, Κώστα Αντωνιάδη, είχε πει να δώσει κάποια χρήματα σε σχολεία εφόσον αυτά ασχολούνταν με περιβαλλοντικά θέματα – με ζητήματα της τοπικής κοινωνίας και τότε είχαμε βάλει το θέμα που είχε να κάνει με την αξιοποίηση της λίμνης, κατά πόσο αυτή μολύνεται, εάν επιβαρύνεται ο υδροφόρος ορίζοντας κ.α. και τότε είχαμε

επισκεφθεί τους 2 συνεταιρισμούς γιατί μας ενδιέφερε πολύ να δούμε αν ακολουθούν κάποιες οδηγίες της Ε.Ε. που υπάρχουν για την μόλυνση του περιβάλλοντος σε σχέση με την γεωργία.

Το Βελβεντό είναι έρωτας και τα παιδιά έχουν πολύ καλή σχέση με τον τόπο τους. Σαν τρόπος ζωής τρελαίνονται, τους αρέσει πολύ. Ο καθένας εδώ έχει τον κήπο του με τα λουλούδια του, τον λαχανόκηπο του που έχεις τα βασικά πράγματα ενώ στην πόλη πρέπει να τα αγοράσεις. Εδώ ο ένας νοιάζεται για τον άλλον, ο ένας δίνει προϊόντα στον άλλον, έχει πάρα πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις. Ένα παιδί στο Βελβεντό δεν στερείται τίποτα σε σχέση με ένα παιδί της πόλης. Το μόνο πρόβλημα είναι η ανεργία και αυτό είναι πολύ βασικό.

Σε γενικές γραμμές τα παιδιά στο Βελβεντό έχουν την δυνατότητα να αναπτύξουν τις ικανότητες τους και σε άλλες κατευθύνσεις καθώς ασχολούνται πολύ με εξωσχολικές δραστηριότητες. Υπάρχει ο Μορφωτικός Όμιλος που έχει πληθώρα τμημάτων κι εκεί τα παιδιά μπορούν να ασχοληθούν με οτιδήποτε θέλουν. Ακόμη και το σχολείο δίνει διεξόδους με θέατρο και λογοτεχνία. Επίσης υπάρχουν βιβλιοθήκες όπου μπορούν να βρουν πληροφορίες τα παιδιά και δεν στερούνται σε σχέση με μία πόλη. Έχουν πολλά φροντιστήρια για ξένες γλώσσες αν θέλουν να κάνουν. Υπάρχει το Αθλητικό Κέντρο που έχει πολλές ομάδες όπου γίνονται προπονήσεις και παίζουν μέχρι και τένις.

Πριν γίνει ο Καλλικράτης δεν μπορώ να πω ότι μας έλειπε κάτι σαν Δήμος, τώρα μας λείπουν πολλά. Τότε το μόνο που μπορώ να πω ότι έλειπε είναι ένα κολυμβητήριο και το οποίο ήταν έτοιμο να υλοποιηθεί με την οικονομική ενίσχυση μίας βελβεντινής από την Θεσσαλονίκη που έδωσε 500.000 ευρώ νομίζω, πάντως πολλά λεφτά. Τότε ήταν όλα έτοιμα για να υλοποιηθεί και τώρα με τον Καλλικράτη σταμάτησε. Τα λεφτά βέβαια είναι δεσμευμένα για να γίνει κολυμβητήριο στο Βελβεντό, νομικά είναι δεσμευμένα για εκεί ώστε να μην τα πάρει κάποιος άλλος ή να μην γίνει κάτι άλλο. Αυτό ήταν το μόνο που έλειπε αλλά τώρα με τον Καλλικράτη θα λείψουν πολλά.

Εδώ έχουμε το βουνό που μπορείς να χαρείς την ορεινή φύση, την λίμνη δίπλα, δηλαδή είναι όμορφο το μέρος – μπορεί να είναι απομονωμένο αλλά έχει όμορφη τοποθεσία, έχεις τους φίλους σου, τους συγγενείς σου, την δουλειά σου – αν έχεις δουλειά, έχει πολλά πολιτιστικά δρ ώμενα δηλαδή έρχονται θέατρα, γίνονται μουσικές εκδηλώσεις γιατί υπάρχει και μουσική παράδοση στο Βελβεντό. Υπάρχουν πολλά πράγματα που γίνονται και ο καθένας μπορεί να βρει κάτι που να του ταιριάζει. Αυτό που έλειπε είναι μόνο το κολυμβητήριο αλλά μέσα από την υπερβολή θέλω να πω ότι είναι ένας τόπος που καλύπτονται οι κάτοικοι. Δηλαδή σε θέματα υγείας, ασφάλειας και οικονομίας το Βελβεντό έχει ένα επίπεδο. Όπως

μιλάμε ιστορικά για κοινωνίες όπου λειτουργούσε η ανταλλαγή που ήταν κοινωνίες αυτάρκειας και ο καθένας παρήγαγε κάτι και έδινε στον άλλον, αυτό το στοιχείο υπάρχει στο Βελβεντό. Ξαναγίνεται έτσι κι αλλιώς τώρα με τα δίκτυα αλληλεγγύης που αναπτύσσονται αλλά εδώ υπάρχει ήδη.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Το πρώτο θέμα για εμάς είναι να μας κάνουν ανεξάρτητο δήμο, αυτό είναι το πρώτο που μας καίει. Από εκεί και πέρα αν γίνουμε ανεξάρτητος δήμος υπάρχουν δυνατότητες για ανάπτυξη αλλά αυτή τη στιγμή όπως είμαστε δεν το βλέπω. Για παράδειγμα, το Βελβεντό θα μπορούσε να αναπτυχθεί παρά πολύ στον τουριστικό τομέα γιατί η γεωγραφική του θέση είναι πιστεύω από τις λίγες στην Ελλάδα: έχει φυσικό πλούτο και αξιοθέατα που μπορεί να έρθει ο επισκέπτης να δει, τα γύρω χωριά και τα Πιέρια επίσης. Το Βελβεντό με τον τουρισμό θα μπορούσε να φέρει ένα σημαντικό εισόδημα μέσα στην οικονομία του και σε χρήμα αλλά και σαν brandname σε όλη την Ελλάδα.

Πρώην Λογίστρια Γυναικείου Αγροτικού και Βιοτεχνικού Συνεταιρισμού Βελβεντού

- Η ποιότητα ζωής στο Βελβεντό είναι πολύ καλή, τα παιδιά που μεγαλώνουν εδώ δεν στερούνται τίποτα σε σχέση με τα παιδιά που μεγαλώνουν σε μία πόλη. Υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές υγείας και παιδείας, δηλαδή υπάρχει ο Μορφωτικός Όμιλος που έχει πάρα πολλά τμήματα και τα παιδιά εκεί μπορούν να αναπτύξουν τις δεξιότητες τους. Μετά υπάρχει και ο Αθλητικός Σύλλογος που έχει πολλές δραστηριότητες. Το μόνο που μπορείς να πεις ότι λείπει από το Βελβεντό είναι ένα κολυμβητήριο. Επίσης, το θετικό είναι ότι και η Κοζάνη είναι κοντά που αν ήθελες κάτι παραπάνω μπορούσες να πας κι εκεί.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»1

- Πιστεύω ότι στο Βελβεντό δεν λείπει τίποτα απλά δεν πρέπει να πάρουν τις υπηρεσίες από εδώ και δεν έπρεπε να πάρουν και τον δήμο. Τώρα αυτό που θέλουμε είναι να γίνει το υδροηλεκτρικό για να ποτίζουμε τα χωράφια μας πιο φθηνά γιατί η ΔΕΗ είναι πολύ ακριβή. Όμως δεν νομίζω ότι του λείπει κάτι αν εξαιρέσεις το θέμα με τον Καλλικράτη.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού 1

- Θα μπορούσε το Βελβεντό να έχει και βιοτεχνία που τα προϊόντα που θα παράγουμε να τα στέλνουμε για μεταποίηση. Κάνουμε μαρμελάδες αλλά θα μπορούσαμε να κάνουμε και χυμό ή και κάτι άλλο όπως για παράδειγμα αποξηραμένα φρούτα γιατί η

γη που έχουμε εδώ μπορεί να παράγει πολλά: το υψόμετρο και το μικροκλίμα που υπάρχει βοηθάει προς αυτήν την κατεύθυνση. Κάποιος νέος θα μπορούσε να ασχοληθεί με αρωματικά φυτά γιατί έχει ο τόπος, οπότε θα μπορούσε να κάνει μία μικρή βιοτεχνία.

Εστιάζω κυρίως στην γεωργία σε συνδυασμό με την βιοτεχνία, φυσικά δεν μιλάμε για να έρθει κάποιος και να ανοίξει εργοστάσιο εδώ, εξάλλου δεν μπορεί και να το κάνει γιατί είναι μακριά από τα αστικά κέντρα, θα είναι υψηλά τα κοστολόγια, δεν θα μπορεί να ανταγωνιστεί κ.λ.π. αλλά θα μπορούσε να γίνει μεταποίηση προϊόντων. Το σημαντικό είναι να υπάρχει εξέλιξη και όπως είναι εδώ ο κόσμος που δουλεύει στον συνεταιρισμό έτσι θα μπορούσε να είναι σε μία μικρή βιοτεχνία ή μεγάλη και να παράγει προϊόντα. Δεν έχει την δυνατότητα ο τόπος να σηκώσει και άλλα πράγματα, υπάρχει γη ανεκμετάλλευτη που μπορεί να σηκώσει κάτι όπως είναι μία βιοτεχνία με αρωματικά φυτά και να μπει στην αγορά. Αλλά αυτό θέλει κεφάλαια, θέλει προγράμματα, θέλει θάρρος! Δεν ξέρω αν μπορεί να το κάνει κάποιος τώρα αυτό.

Για το Βελβεντό, η γενικότερη ματιά είναι καταρχήν ότι είναι ένας τόπος καταπράσινος, με τα βουνά του, την λίμνη του και έχει και κοντά αστικά κέντρα. Μπορείς εδώ να ζήσεις σε μία κωμόπολη που έχει την δυνατότητα να σου προσφέρει τα πάντα αλλά και ανά πάσα στιγμή να πας σε ένα αστικό κέντρο. Έχει υποδομές παιδείας και ότι άλλο χρειάζεται για να ζήσει καλά μία οικογένεια. Αυτό για να το καταλάβεις όμως θα πρέπει να έχεις ζήσει και αλλού αλλά η γνώμη μου είναι ότι έχει πολύ καλή ποιότητα ζωής.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού 2

- Στο Βελβεντό γίνονται βήματα για ανάπτυξη όπως είναι για παράδειγμα το υδροηλεκτρικό, τα φωτοβολταϊκά που θέλουν να βάλουν οι συνεταιρισμοί κ.α., όμως πρέπει να κάνουμε και κάτι για να έρθει κόσμος στο Βελβεντό και για να μπορεί να κρατήσει το Βελβεντό τον κόσμο του γιατί είναι πολλοί αυτοί που έχουν φύγει.

Το κτήμα που θέλουμε να πάρουμε στα Σέρβια για να γίνει πειραματικός οπωρώνας είναι και αυτό πολύ σημαντικό. Επίσης, θα μπορούσε να αναπτυχθεί λίγο περισσότερο τουριστικά γιατί είναι ένας τόπος με πολύ καλό κλίμα, ο κόσμος είναι φιλόξενος και υπάρχει ήδη και ένα ξενοδοχείο. Το θέμα είναι ότι το Βελβεντό είναι ακριτική περιοχή και δεν είναι πέρασμα επομένως δεν είναι εύκολο να περάσει κάποιος από εδώ, θα πρέπει να το ξέρει το μέρος αλλά εάν έρθει κάποιος εδώ θα περάσει πολύ ευχάριστα την μέρα του. Θέλουμε ανάπτυξη αλλά θέλουμε και κόσμο και υπάρχει και το θέμα ότι από την μία πλευρά είναι μικρός ο κλήρος και από την

άλλη πλευρά υπάρχουν κτήματα αναξιοποίητα τα οποία δε ξέρουμε ποιανού είναι. Γι' αυτό θέλουμε κτηματολόγιο. Πώς είναι δυνατόν να μην έχουμε κτηματολόγιο, ελάχιστες χώρες στον κόσμο δεν έχουν και η Ελλάδα είναι μία από αυτές. Δεν ξέρω τί γίνεται τόσα χρόνια με αυτό το θέμα. Στην συνέχεια, καλό είναι να γίνει και μία αναδιάρθρωση των καλλιεργειών για να έχουμε όλοι τα κτήματα μας σε μία περιοχή. Αυτό θα μπορούσε να γίνει όταν είχαμε κάνει τα ξεριζώματα εμείς εδώ γιατί ήταν ευκαιρία τότε αλλά δεν το κάναμε. Δεν είναι εύκολο να γίνει αυτό και θα πάρει χρόνια αλλά μπορεί να ξεκινήσει και δεν είναι αργά για να γίνει. Επίσης θα μπορούσαμε να κάνουμε και κάποια αξιοποίηση της λίμνης όπως είναι στην λίμνη Πλαστήρα, εάν ενισχύσει και το κράτος θα είναι κι αυτό μία βοήθεια για την περιοχή.

Αντιπρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Είχαμε πολύ καλή ανάπτυξη εδώ αλλά με το θέμα του Καλλικράτη πηγαίνουμε πίσω. Η περιοχή εδώ είναι πολύ ανεπτυγμένη με συνεταιρισμούς, με ΤΟΕΒ, ο δήμος ο οποίος δεν χρωστούσε τίποτα και είχαμε βγει και 3ος καλύτερος δήμος στην Ελλάδα. Το υδροηλεκτρικό που αναμένεται να γίνει είναι μία πολύ σοβαρή επένδυση που θα μπορεί ο κόσμος να ποτίζει και δεν θα πληρώνουμε ρεύμα στην ΔΕΗ. Το ρεύμα έρχεται 60.000 ευρώ το δίμηνο περίπου και θα πέσει αρκετά με αυτόν τον τρόπο, δηλαδή ένας παραγωγός που ποτίζει και θέλει 2.500-3.000 ευρώ θα πληρώνει 500 ευρώ που αυτό είναι πολύ θετικό. Πιστεύω ότι αυτό θα γίνει πολύ σύντομα γιατί είναι όλα δρομολογημένα. Θα μπορούσαμε επίσης να έχουμε λίγο καλύτερους δρόμους στο βουνό γιατί αυτό το βουνό συνδέεται με την Κατερίνη στο μισάωρο. Αυτό το έργο το έχουμε 20 χρόνια – για να ενωθεί το Βελβεντό με την Κατερίνη μέσω του βουνού αντί να πηγαίνεις από Κοζάνη.

Διευθύντρια Λυκείου και μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβεντού

- Εδώ όλα τα παιδιά τελειώνουν το σχολείο, προσωπικά όλα αυτά τα χρόνια που είμαι εδώ μόνο ένα παιδί ξέρω που σταμάτησε και αυτή η οικογένεια είναι δακτυλοδεικτούμενη. Οι βελβεντινοί είναι πολύ προκομένοι άνθρωποι, καλοί άνθρωποι και πάντα αναζητούν κανούρια πράγματα. Στο Βελβεντό υπάρχει και ο Μορφωτικός Όμιλος ο οποίος είναι πλούσιος σε δραστηριότητες και έχουν διάθεση και οι γονείς αλλά και τα παιδιά να ασχολούνται και φυσικά όσο μπορούν το ενισχύουν, εδώ οι άνθρωποι θέλουν να κάνουν πράγματα για τα παιδιά τους. Αυτό είναι πολύ καλό για μία τόσο κλειστή κοινωνία όπως το

Βελβεντό και αν είχαν μειώσει και το αντίπαλο δέος με τα Σέρβια, δηλαδή αν είχαν βάλει σε άλλη θέση τις σχέσεις τους οι οποίες τροφοδοτούνται και από την άλλη μεριά – δεν παραγνωρίζω τις ευθύνες της άλλης πλευράς – νομίζω ότι θα είχαν καταφέρει και πολύ περισσότερα πράγματα. Θα μπορούσαν να κάνουν περισσότερα πράγματα – νομίζω δηλαδή ότι έχουν εγκλωβιστεί σε αυτό και κατά περιόδους θεωρώ ότι τους στερεί πράγματα και που τα αξίζουν και που θα ήθελαν να γίνουν. Θα σου πω ένα παράδειγμα: πέρυσι γινόταν ένα πρόγραμμα από το Υπουργείο Πολιτισμού και Υγείας που έχει να κάνει με την ανάδειξη τοπικών πραγμάτων που είναι πολιτιστικά ενδιαφέροντα και με την συμμετοχή των σχολείων σε αυτά. Αυτό θα γινόταν σε συνεργασία με τον Μορφωτικό Όμιλο των Σερβίων κι εγώ είχα φροντίσει και είχα πάρει την πρόσκληση από τον Μορφωτικό Όμιλο Σερβίων, το συζήτησα και με τους συναδέλφους κι έτσι είπαμε να το κάνουμε, δηλαδή να πάνε τα παιδιά της Α' Λυκείου. Για να γίνει ό μως αυτό τυπικά πρέπει να δώσουν την συναίνεση οι γονείς και οι γονείς των παιδιών δεν συναινούν και κατά την γνώμη μου δεν την είχα επειδή ήταν τα Σέρβια. Αυτό το λέω ευθαρσώς και δεν έχω κανένα πρόβλημα με αυτό. Αυτό εξάλλου το είπα και στους ίδιους ότι όταν ανοίγει ένα παράθυρο εμείς πρέπει να το κάνουμε πόρτα. Αυτό για εμένα είναι ένας περιορισμός στην καθημερινότητα των παιδιών γιατί είναι διαφορετικό να μεγαλώνει ένα παιδί στην Ελασσόνα, διαφορετικό στην Αθήνα και διαφορετικό στο Βελβεντό. Στο Βελβεντό ένα παιδί από το νηπιαγωγείο μέχρι και να φύγει είναι συνεχώς με τους ίδιους ανθρώπους και εννοώ με τους ίδιους φίλους, δεν έρχεται σε επαφή με κάτι διαφορετικό, δηλαδή δεν υπάρχει αυτός ο πλούτος του να γνωρίζει κάποιον που είναι από διαφορετικό μέρος κ.λ.π. . Αυτές είναι οι δικές μου ανησυχίες, κάποιος άλλος άνθρωπος μπορεί να σκέφτεται αλλιώς, εγώ δεν έχω κανένα παράπονο από τους ανθρώπους και σαν ξένη που ήρθα εδώ πριν από 23 χρόνια δεν είχα κανένα πρόβλημα και ούτε με ανάγκασε κανένας να συμπεριφερόμαι με κάποιον τρόπο που δεν με εκφράζει.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβεντού (Γεωπόνος)

- Πώς δημιουργήθηκε λοιπόν η ιδέα για να κάνουμε το οινοποιείο: καταρχήν κι εγώ και ο άντρας μου είχαμε αμπελουργική κληρονομιά. Βέβαια όλοι στο Βελβεντό είχαν και από ένα αμπέλι. Εμείς είχαμε άδεια για καζάνι από το 1914, οπότε υπήρχε η μαγιά. Ύστερα υπήρχε μία περίοδος που το ροδάκινο είχε μία κάμψη, δεν πληρώνονταν τότε καλά οι παραγωγοί και είχαν ξεριζωθεί και πά ρα πολλοί οπωρώνες, κοντά στο 2000 ήταν που έγινε αυτό. Είχε παγωνιά και υπήρχε μία κάμψη στις τιμές. Έτσι ο κόσμος άρχισε να ξηλώνει, είχε σταματήσει και η απόσυρση που ήταν κίνητρο γι'αυτούς και μέσα σε όλο αυτό το κλίμα αποφασίσαμε κι εμείς να

φτιάξουμε το οινοποιείο. Είχαμε εδώ τον χώρο με τα αμπέλια. Παιδευτήκαμε αρκετά γιατί μπήκαμε στο ΟΠΑΑΧ, ένα πρόγραμμα για την ανάπτυξη των ορεινών περιοχών το οποίο είναι πάρα πολύ δύσκολο, δηλαδή ότι έχει να κάνει με προγράμματα από το Υπουργείο είναι δύσκολο ενώ ότι έχει να κάνει με leader είναι πιο εύκολο. Το 2003 κάναμε την αίτηση και το 2005 ξεκινήσαμε, μας καθυστέρησαν 2 χρόνια και αν ήμασταν 2 χρόνια μπροστά με την κρίση που έχουμε, τώρα θα ήμασταν καλύτερα. Τώρα κλείσαμε 5 χρόνια.

Το οινοποιείο μέχρι στιγμής πάει καλά, εξελίσσεται. Βέβαια, τώρα δεν κάνουμε και πολλά πράγματα λόγω οικονομικής κρίσης αλλά απ' ότι μας λένε και από τον ΕΟΤ το ιδανικό θα ήταν να κάνουμε και ένα τουριστικό κατάλυμα γιατί αυτό θα είναι ακριβώς ότι σκέφτονται για τον αγροτουρισμό αυτοί που το φαντάστηκαν, δηλαδή θα μπορούσαμε να κάνουμε ένα αγροτουριστικό κατάλυμα εδώ και να συμμετέχει και ο κόσμος μέσα στην παραγωγή.

Στο οινοποιείο κάνουμε και διάφορες εκδηλώσεις. Πέρυσι κάναμε για πρώτη φορά την γιορτή τσίπουρου μαζί με την κοινωνία των πολιτών. Επίσης, σκεφτόμαστε και για τον οινοτουρισμό σε συνεργασία με το Κ.Π.Ε. . Στην Ελλάδα υπάρχουν οι δρόμοι του κρασιού αλλά εμείς δεν είμαστε σε αυτό το δίκτυο. Στην ουσία θέλουμε να δείξουμε ότι το Βελβεντό είναι ένας προορισμός που έχει να κάνει με το κρασί, με την τοπική κουζίνα κ.α., δηλαδή ο επισκέπτης εδώ έχει τα οινοποιεία τα οποία είναι 3 και είναι επισκέψιμα και αυτό μπορεί να συνδυαστεί με την τοπική κουζίνα και γενικά με τον τοπικό πολιτισμό. Βέβαια σε αυτό θα πρέπει να συμμετάσχουν και οι εστιατόρες, πρέπει να μάθουν και αυτοί στον κόσμο να πίνει κρασί που είναι πολύ βασικό.

Το Βελβεντό θεωρώ ότι είναι μία κοινωνία ολοκληρωμένη εννοώντας ότι έχουμε σχολεία, φροντιστήρια, αθλητικές εγκαταστάσεις κ.α., δηλαδή δεν χρειάζεται να βγούμε έξω για να βρούμε κάτι και τα παιδιά μας μεγαλώνουν με κάποια ποιότητα ζωής.

Στο οινοποιείο έχουμε παραγωγή μόνο από δικά μας αμπέλια όπου έχουμε διάφορες ποικιλίες και έχουμε και μία ντόπια ποικιλία που προσπαθούμε να την διασώσουμε, δεν είναι ευρέως διαδεδομένη και φυσικά δεν το δηλώνουμε αυτό στη διεύθυνση γεωργίας γιατί σε κάθε νομό και κάθε περιφέρεια επιτρέπονται συγκεκριμένες ποικιλίες και αυτές εδώ δ εν είναι μέσα στον κατάλογο. Η νομοθεσία στην αμπελουργία είναι πολύ αυστηρή: υπάρχουν προτεινόμενες ποικιλίες και επιτρεπόμενες, δεν μπορείς να βάλεις ότι θέλεις. Αυτή τη στιγμή έχουμε γύρω στα 80 στρέμματα και κάνουμε γύρω στους 15 τόνους λευκό κρασί και άλλους τόσους κόκκινο κρασί. Επίσης κάνουμε και τσίπουρο. Η προώθηση γίνεται στην τοπική αγορά δηλαδή στο Βελβεντό, στην Κοζάνη, στην Θεσσαλονίκη και τώρα ξεκινήσαμε

δειλά δειλά να κάνουμε και εξαγωγή και θα δού με πώς θα πάει. Στείλαμε μία ποσότητα στην Κίνα αλλά θέλει πολύ χρόνο για να πάνε εκεί τα κρασιά, πήγαν μετά από 5 μήνες. Επίσης οι κινέζοι είναι λίγο ιδιαίτεροι ως προς την αγορά και πρέπει και εμείς να προσαρμοζόμαστε σε αυτό, και στείλαμε και Γερμανία. Πήγαμε σε κάποιες εκθέσεις στον Καναδά και στην Αμερική και σιγά σιγά πιστεύω ότι θα εξαπλωθούμε περισσότερο. Έχουμε την εξής φιλοσοφία: όπως είναι η πέτρα που πέφτει στο νερό και ανοίγει σιγά σιγά ο κύκλος, έτσι κι εμείς. Δεν βιαζόμαστε, σιγά σιγά θα τα καταφέρουμε. Πολύ σημαντικό για εμάς είναι η επισκευσιμότητα κι ευτυχώς έχουμε πάρα πολύ και ο κόσμος τώρα τελευταία το ψάχνει και πιο πολύ, δηλαδή θέλει να γνωρίσει πώς γίνεται το κρασί και να δει την διαδικασία παραγωγής. Έρχονται επίσης και πολλά σχολεία αλλά κι εμείς κάνουμε πολλές εκδηλώσεις, για παράδειγμα κάνουμε γιορτή τρύγου κάθε χρόνο και πέρυσι κάναμε και οιογνωσία σε μία συνεργασία με το Κ.Π.Ε. .

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»2

- Από την στιγμή που υπάρχει ο συνεταιρισμός και εξασφαλίζει ένα ικανοποιητικό εισόδημα στον παραγωγό τότε έχει και την δυνατότητα ο βελβεντινός να έχει μία καλή ποιότητα ζωής. Όμως, ως συμπληρωματικό της ανάπτυξης θεωρώ ότι θα μπορούσε να επενδύσει λίγο περισσότερο ο Βελβεντός στην κατεύθυνση της τουριστικής ανάπτυξης, γιατί έχει όλα τα εχέγγυα για να το κάνει.

6^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΑΛΛΑΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Από την στιγμή που ξέρω ότι έγινε το ευρώ σταμάτησαν οι εξαγωγές προς κάποιες χώρες κυρίως αραβικές γιατί άλλαξε η ισοτιμία δολαρίου ευρώ και υπήρχε πρόβλημα τότε και λόγω τιμής και κάποια πράγματα σταμάτησαν. Στους κύριους προορισμούς μας όμως που είναι η Ρωσία και η Ουκρανία δεν άλλαξε τίποτα γιατί εκεί φεύγει μεγάλη ποσότητα.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Με την είσοδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν άλλαξε η πολιτική, οι καταστάσεις άλλαξαν όμως. Η Ε.Ε δεν ξέρω τελικά αν σε παραγωγικές χώρες έκανε καλό ή κακό, μάλλον αν ζυγίζουμε τα αρνητικά με τα θετικά ίσως τα αρνητικά να είναι περισσότερα. Για παράδειγμα: δεν μπορεί να κάνει ένα κράτος - μέλος διακρατική

συμφωνία μόνο του αυτή τη στιγμή με μία Τρίτη χώρα, δηλαδή η Ρωσία για εμάς, για τα προϊόντα της Ελλάδας είναι μία διέξοδος τεράστια και πολύ καλή, δηλαδή μπορείς να καταφέρεις υπεραξία. Όμως, δεν μπορεί να κάνει η Ελλάδα μία διακρατική συμφωνία με την Ρωσία, είναι υποχρεωμένη να την κάνει η Ε.Ε., που κάποια στιγμή μπορεί και να μην δέχεται η Ρωσία. Είχαμε τέτοια ζητήματα πάρα πολλά: με υπολλειμματικότητες φυτοφαρμάκων και με χίλια δυο. Η Ε.Ε. προσπαθούσε να περάσει τα δικά της μηνύματα και επειδή ο νότος στην ουσία που έχει όλα αυτά τα προϊόντα ποτέ δεν είχε δύναμη στην Ε.Ε., πάντα οι βόρειοι περνούσαν αυτό που ήθελαν. Επίσης, έχει ψηφιστεί νόμος στην Ε.Ε. που αποδεδυμεί τελείως από τα κράτη της Μεσογείου: Μαρόκο, Αίγυπτος, Ισραήλ κ.α., τα προϊόντα τους από δασμούς και ποσοτώσεις που πάει να πει ότι αυτή τη στιγμή από το Μαρόκο μπορεί να έρθει σε οποιοδήποτε κράτος της Ε.Ε. οποιοδήποτε προϊόν χωρίς δασμό – μηδενική ποσόστωση, που σημαίνει ότι δεν προστατεύει τα δικά μας προϊόντα. Αυτό θα καταστρέψει καλλιέργειες και χώρες. Για παράδειγμα, τα πορτοκάλια της Ελλάδας δεν μπορούν να ανταγωνιστούν πορτοκάλια του Μαρόκου ή της Αιγύπτου, οι ντομάτες του Μαρόκου καταστρέφουν τις ντομάτες της Ιταλίας, της Ισπανίας, της Ελλάδος και τα ροδάκινα τα πρώιμα του Μαρόκου καταστρέφουν τα ροδάκινα όλων των υπολοίπων γιατί τα κοστολόγια είναι στο 1/10. Είναι μία τεράστια κουβέντα όσον αφορά στην Ε.Ε. : μπορεί να έχει δώσει κάποια χρήματα ως κονδύλια αλλά άμα κάτσουμε να κάνουμε απολογισμό δεν ξέρω τελικά πόσα από αυτά τα χρήματα φτάσαν σε αγρότες ή σε επενδύσεις. Το ότι δεν δόθηκαν τα χρήματα του πακέτου χ στα σχέδια βελτίωσης στο χρονικό διάστημα που έπρεπε από πίσω έχει πρόστιμο ισόποσης αξίας που πάει να πει ότι τελικά δεν ήταν λεφτά, χρηματοοικονομικά αλλάζαμε χρήματα και όλο αυτό δημιουργούσε ένα χρέος που συμβάλλει σε αυτό που γίνεται τώρα.

Πρίν την είσοδο της Ελλάδας στην Ε.Ε. προωθούσαμε προϊόντα σε κάποιες περιοχές που μετά σταμάτησε η συνεργασία αλλά εκεί ήταν διπλός ο λόγος διακοπής. Η Ελλάδα κάποτε ήταν κύρια προμηθεύτρια χώρα σε ροδάκινα στην Μέση Ανατολή. Στην ουσία, ξεκίνησε με τον πόλεμο τότε που σταμάτησαν οι εξαγωγές προς τα εκεί αλλά συνεχίστηκε και μετά με την διαφορά δολαρίου – ευρώ. Υπήρχε μία διακοπή από την δεκαετία του '90 μέχρι τώρα και οι μόνες προσπάθειες που έδωσαν καρπούς ήταν τα τελευταία χρόνια με τα μήλα, κυρίως προς την Αίγυπτο. Επίσης, προσπαθούμε πάλι με τα ροδάκινα αλλά δεν ξέρω κατά πόσο θα το επιτύχουμε αυτό.

7^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΥΠΕΡΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Τα τελευταία χρόνια οι πωλήσεις είναι περίπου 50% εσωτερική αγορά και 50% εξαγωγές. Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή προμηθεύουμε όλες τις μεγάλες αλυσίδες market δηλαδή όποιο όνομα και να πεις από μεγάλες αλυσίδες το προμηθεύουμε, συν λαχαναγορές, συν εμπόρους σε διάφορες πόλεις. Δηλαδή έχουμε δίκτυο διανομής σε όλη την Ελλάδα και τα προϊόντα μας φτάνουν παντού. Εξαγωγές κάνουμε κυρίως στην κεντρική και ανατολική ευρώπη όπως Ρωσία που είναι η κύρια αγορά, Ουκρανία, Ρουμανία, Πολωνία και Τσεχία.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Κύριο μέλημα του συνεταιρισμού είναι πάντα να ανοίγεται όσο το δυνατό περισσότερο. Βέβαια ζούμε και σε χρόνια τα οποία είναι δύσκολα παρ'όλα'υτά δεν σταματάει ο συνεταιρισμός ποτέ στο να βρίσκει νέες αγορές. Για παράδειγμα ο διευθυντής του συνεταιρισμού μας πέρυσι πήγε 2 φορές στο Ντουμπάι και μακάρι να ανοίξει και μία συνεργασία προς τα εκεί, θα είναι μεγάλη και πολύ καλή διέξοδος. Αυτό στο αναφέρω σαν παράδειγμα γιατί δεν σταματάμε ποτέ να βρίσκουμε νέες αγορές και αυτό το αποδεικνύει το ποσοστό των εξαγωγών που έχουμε που είναι 60%. Έτσι κι αλλιώς η Ελλάδα δεν μπορεί να απορροφήσει την ποσότητα του ροδάκινου που παράγεται. Αν παραμέναμε μόνο στην Ελλάδα θα είχαμε κλείσει όλοι μας. Εμείς έχουμε 60% εξαγωγές και κάθε χρόνο αυτό παίζει: μία χρονιά θα έχουμε 60-40, άλλη χρονιά θα είναι 50-50, την άλλη χρονιά μπορεί να είναι 60 Ελλάδα και 40 στο εξωτερικό, αναλόγως και με την ζήτηση. Το ευχάριστο όμως της υπόθεσης είναι ότι έχουμε δημιουργήσει μία κατάσταση τέτοια, όπου πάντα υπήρχε αλλά τα τελευταία χρόνια το έχουμε απογειώσει αυτό και είναι πολύ ευχάριστο, ότι έρχεται συνέχεια καινούριος κόσμος και ζητάει συνεργασία μόνος του. Από εκεί και πέρα είναι θέμα αξιολόγησης αν θα δώσεις. Ζήτηση υπάρχει κυρίως από εμπόρους και μεγάλες αλυσίδες εξωτερικού για απ' ευθείας συνεργασία. Θεωρώ ότι πλέον έχουμε εδραιωθεί στο χώρο γιατί έχουμε ποιοτικό προϊόν. Το marketing μπορεί να είναι ένα καλό τρικ αλλά εάν δεν έχει ποιότητα δεν μπορείς να προχωρήσεις.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Γενικά στην πώληση παίζει πολύ σημαντικό ρόλο το οριακό κόστος. Το οριακό κόστος επηρεάζεται από το μέγεθος της επιχείρησης, διαφορετικό οριακό κόστος έχει ένας παραγωγός όταν έχει 200 τόνους ροδάκινα και διαφορετικό κάποιος που έχει 30

τόνους κι εκεί δυστυχώς εμείς έχουμε το μειονέκτημα στην αγορά σε σχέση με τους ανταγωνιστές. Όταν για παράδειγμα οι Ισπανοί ή οι Ιταλοί έχουν μία μέση στρεμματική καλλιέργεια σε αγροκτήματα των 200 στρεμμάτων και μπορούν να κάνουν μία επιθετική πολιτική και να πάνε σε ένα market ή σε μία αλυσίδα market και να προσφέρουν τιμές 10 λεπτά κάτω από εμάς, εμείς δεν μπορούμε να μπούμε σε αυτήν την αγορά γιατί ο παραγωγός ο δικός μας αν θα μπει αντί για 30 - 40 λεπτά πάει πλέον οριακά γιατί αυτός που έχει 30 τόνους δεν θα μπορέσει να βγάλει την οικογένεια πέρα από 2 μήνες το χρόνο. Ενώ ο Ιταλός ή κυρίως ο Ισπανός ο οποίος από τα 200 στρέμματα τουλάχιστον θα βγάλει 700-600 τόνους και 10 λεπτά να του μείνουν είναι 60.000 ευρώ ενώ στον δικό μας παραγωγό 10 λεπτά να του μείνουν από τους 30 τόνους είναι 3.000 ευρώ. Οι εκτάσεις και οι καλλιέργειες επαγγελματικού μεγέθους μπορούν να επηρεάσουν πολλά πράγματα. 3.500.000 – 4.000.000 κιλά που διαχειριζόμαστε εμείς τον χρόνο από 140 παραγωγούς, στην Ισπανία η αντίστοιχη επιχείρηση θα αποτελούταν από 5-6 παραγωγούς. Γι' αυτό κι εμείς στηριζόμαστε ακόμα στην ποιότητα και στους παραδοσιακούς μας πελάτες που μας ξέρουνε και προτιμούν το προϊόν, τη γεύση και την αντοχή τη δικιά μας. Αυτό όμως δεν μπορεί να συνεχιστεί για πάντα γιατί και οι ανταγωνιστές μας τουλάχιστον ποιοτικά ως προς την εμφάνιση ή την συσκευασία είναι σαν εμάς και πολλές φορές υπερτερούν και δεν μπορούμε να τους πιάσουμε. Στην γεύση όμως δεν μπορούν να μας πιάσουν εκείνοι. Αν ο καταναλωτής λειτουργήσει με αυτό το κριτήριο είμαστε ασυναγώνιστοι όμως δυστυχώς το 80% των καταναλωτών και σ'εμάς εδώ αλλά και στο εξωτερικό κυρίως λειτουργούν με το μάτι.

Στη συνέχεια, στο εξωτερικό μεγάλες ποσότητες πάνε στην αγορά της Ρωσίας. Γενικότερα από το ελληνικό επιτραπέζιο ροδάκινο το 57% της εξαγωγής του ελληνικού όχι μόνο της Δήμητρας πάει στη Ρωσία. Έτσι και σ'εμάς το μεγαλύτερο ποσοστό είναι Ρωσία, Ουκρανία, Πολωνία, Τσεχία, Ρουμανία. Στα ροδάκινα δεύτερης ποιότητας κ.λ.π. πάμε Ιράκ, Βουλγαρία, Αλβανία, Κύπρο και πριν από μερικά χρόνια ήμασταν και ξαναπροσπαθούμε τώρα να ξαναμπούμε πάλι, δηλαδή έχουμε μία στόχευση προς την Σαουδική Αραβία, Ντουμπαί, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα κ.λ.π. , σε αυτές τις αγορές είναι το 60%. Στην εσωτερική αγορά δουλεύουμε με κάποια σούπερ μάρκετ, 4-5 σούπερ μάρκετ και με κάποιους χονδρεμπόρους, προμηθεύουμε επίσης στις κεντρικές λαχαναγορές των μεγάλων πόλεων κυρίως Αθήνα – στην αγορά του Ρέντη, Λάρισα, Γιάννενα, Άρτα, Τρίκαλα και στην Πάτρα έχουμε κάποιους χονδρεμπόρους που διακινούμε στο ροδάκινο.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Αυτή τη στιγμή το κυρίως προϊόν είναι το ροδάκινο αλλά στο μέλλον δεν γνωρίζω τι θα γίνει γιατί και αυτό περνάει την κρίση του. Δηλαδή, η Ισπανία έχει υπερπληθώρα, η Γαλλία και η Ιταλία το ίδιο και η Ελλάδα - δεν έχει βέβαια τις ποσότητες αυτών των χωρών αλλά έχει ροδάκινα. Στην Αλβανία ξεκίνησαν να βάζουν, στα Σκόπια ξεκίνησαν κι εκεί, η Τουρκία έχει πολλά, στις χώρες του Καυκάσου κι εκεί ξεκίνησαν να βάζουν που σημαίνει ότι οι αγορές που έχουμε τώρα εμείς: Ρωσία και Ουκρανία – ένα μεγάλο μέρος αυτών θα καλυφθεί από τις χώρες του Καυκάσου οπότε το μέλλον θα είναι πιο δύσκολο απ'ότι είναι τώρα. Βέβαια ποτέ δεν ξέρεις, τα πράγματα μπορεί και να αλλάξουν. Πάντως εάν τα δού με αυτή τη στιγμή λίγο σφαιρικά τα πράγματα κάπως έτσι έχουν και χρόνο με τον χρόνο φαίνεται ότι θα δυσκολεύουν όλο και περισσότερο.

Στην εσωτερική αγορά προωθούμε ένα μεγάλο ποσοστό περίπου στο 40% αλλά αυτό κυμαίνεται από χρονιά σε χρονιά. Το υπόλοιπο 60% είναι εξαγωγίσιμο και οι χώρες είναι οι εξής: Βουλγαρία και Αλβανία αλλά παίρνουν υποβαθμισμένη ποιότητα, Ρουμανία, Πολωνία και ο κύριος όγκος είναι Ρωσία και Ουκρανία. Οι κύριοι ανταγωνιστές μας στην Ελλάδα είναι οι έλληνες ενώ στις χώρες: Πολωνία, Ουκρανία και Ρωσία είναι κατά κύριο λόγο οι Ισπανοί και μετά οι Ιταλοί οι οποίοι κατά ένα περίεργο τρόπο βγαίνουν με πολύ χαμηλές τιμές. Δεν είμαι σίγουρος για το τί συμβαίνει αλλά πραγματικά βγαίνουν με πολύ χαμηλές τιμές και γι'αυτό πιστεύω ότι βάζει το δαχτυλάκι του και το κράτος. Πέρυσι δηλαδή είχε ακουστεί, και το πιστεύω αυτό, ότι τους επιδοτεί το κράτος τα ναύλα. Σ'εμάς δυστυχώς αυτό δεν συμβαίνει γιατί έχουμε ανεπάρκεια κράτους. Ένα παράδειγμα είναι το εξής: πρόσφατα ήμασταν σε μία έκθεση οπωροκηπευτικών στη Μόσχα και μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση αλλά και με πλήγωσε βαθύτατα σαν έλληνα το γεγονός ότι δεν υπήρχε ένα περίπτερο που να συγκεντρώνει όλους του εκθέτες από την Ελλάδα με μία ση μαία την ελληνική, παρά υπήρχαν μόνο σε ξεχωριστά περίπτερα και σκόρπιοι. Όλες οι υπόλοιπες χώρες ήταν οργανωμένες και όλοι μαζί συνασπισμένοι σε ένα περίπτερο. Η Ελλάδα ήταν σκόρπια και δεν υπήρχε πουθενά ελληνική σημαία. Αυτό το πράγμα όμως δεν μπορεί να το κάνει το κράτος γιατί έχει έξοδα. Αλλά εμείς δεν ζητάμε να μας τα πληρώσει, να μας οργανώσει ζητάμε, να έρθει ένας έμπορος και να μπορέσει να περάσει μέσα από την Ελλάδα.

Εγώ αυτό που βλέπω είναι ότι σαν συνεταιρισμοί, σαν εξαγωγικές μονάδες είμαστε ακρίτες, όπως είχαν παλιά τους ακρίτες και φύλαγαν θερμοπύλες έτσι είμαστε κι εμείς τώρα. Και αυτό όχι μόνο εκτός συνόρων αλλά και στην παραγωγή την δική

μας, αφού εμείς οι ίδιοι τεστάρουμε τις ποικιλίες μας. Επίσης, είναι σημαντικό το γεγονός ότι εμείς φέρνουμε και συνάλλαγμα.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Η προώθηση των προϊόντων είναι 50-50 περίπου εσωτερική αγορά με εξαγωγές, ανάλογα βέβαια και το προϊόν. Στο κύριο προϊόν που είναι τα ροδάκινα και νεκταρίνια, για παράδειγμα φέτος πέρασε το 50% η εξαγωγή. Όσον αφορά στην εσωτερική αγορά το μεγαλύτερο ποσοστό πηγαίνει σε αλυσίδες super market κατ'ευθείαν, στο μαγαζί μας στην λαχαναγορά και σε κάποιους χονδρεμπόρους επιλεκτικά στην επαρχία. Στο εξωτερικό κάνουμε συνεργασίες τα τελευταία χρόνια κυρίως με Ρωσία και Ουκρανία που πηγαίνει και η μεγαλύτερη ποσότητα και μετά με Πολωνία, Τσεχία, Σλοβακία, Ουγγαρία, Λιθουανία, ανάλογα με την χρονιά. Κυρίως πηγαίνουμε κεντρικά και ανατολικά.

Γενικά σαν χώρα δεν είχαμε και δεν πιστεύω ότι θα έχουμε ποτέ στρατηγική όσον αφορά στην γεωργία: τί θα καλλιεργήσει κάποιος, τί έχουμε τώρα, ποιος είναι ο στόχος μας. Για παράδειγμα: έχουμε ελιές που το λάδι είναι το εθνικό μας προϊόν. Αυτή τη στιγμή όμως καταστρέφεται και δεν θα φανεί παράξενο σε κανέναν εάν σε 10 χρόνια δεν υπάρχει λάδι στην Ελλάδα γιατί δεν το προστατεύει κανένας. Το ελληνικό λάδι μέχρι και πριν 2 χρόνια πουλιόταν στους Ιταλούς και στους Ισπανούς και αυτοί με την δική μας ποιότητα κατέκτησαν αγορές στην Γερμανία, στην Αγγλία, στην Ρωσία με τιμή 5.5 ευρώ/250 ml. Έπαιρναν δηλαδή άρωμα σε μπουκαλάκι και οι δικοί μας παραγωγοί καταστρέφονται αυτή τη στιγμή, θα εγκαταλείψουν την καλλιέργεια. Το ίδιο έγινε με τα εσπεριδοειδή, το ίδιο θα γίνει με τις ελιές και δεν ξέρω τί άλλο θα ακολουθήσει. Αυτό μπορεί να είναι αποκαρδιωτικό αλλά είναι ένας μόνιμος αγώνας. Δυστυχώς δεν υπάρχει κράτος και αυτή τη στιγμή κάποιιοι υγιείς συνεταιρισμοί αναγκάζονται να κάνουν τη δουλειά του κράτους και αυτό είναι λάθος.

Υπεύθυνος Πωλήσεων Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Φέτος θα είμαστε πιο εξωστρεφείς γιατί με την οικονομική κρίση που υπάρχει τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, αναγκαστικά στρεφόμαστε προς αυτήν την κατεύθυνση, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αφήνουμε την εσωτερική αγορά. Στην εσωτερική αγορά πάντα ήμασταν παρόντες και είμαστε, αλλά είναι τέτοιες οι οικονομικές συγκυρίες που προσπαθούμε να διασφαλιστούμε κι εμείς οικονομικά. Τώρα, όσον αφορά στους κύριους ανταγωνιστές μας: στην Ελλάδα είναι όλοι. Στον δικό μας συνεταιρισμό έχουμε μία ιδιαιτερότητα που αφορά στον τρόπο συγκομιδής

και λίγες περιοχές το έχουν αυτό όπως η Νάουσα. Άρα θεωρώ ότι οι πιο κοντινοί μας είναι οι Ναουσαίοι. Τα άλλα είναι εντελώς διαφορετικά και ειδικά με άλλους συνεταιρισμούς οι οποίοι περνάνε τα φρούτα τους από γραμμές διαλογής και με αυτόν τον τρόπο δεν έχει σχέση το ένα φρούτο με το άλλο γιατί μπορεί να είναι και τα δύο ροδάκινα αλλά στην ουσία δεν έχουν καμία σχέση.

Στο εξωτερικό οι κύριοι ανταγωνιστές μας είναι οι Ισπανοί και οι Ιταλοί. Γενικά όχι μόνο ο ΑΣΕΠΟΠ αλλά στο σύνολό του το ελληνικό ροδάκινο παίζει κάποιον ρόλο στα πλαίσια της παγκόσμιας αγοράς γιατί έχουμε ένα σημαντικό κομμάτι αγορών της κεντρικής και ανατολικής ευρώπης και δυτικά φυσικά. Όλα είναι θέμα δικής μας οργάνωσης και λειτουργίας ελλήνων. Υπάρχει πεδίο για να πάμε πολύ καλύτερα και να μπορέσουμε να εκμεταλλευτούμε τα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα κι έχουμε πάρα πολλά: κλίμα, γεωγραφική θέση, τα κοστολόγια είναι φθηνότερα σε σχέση με τους ανταγωνιστές μας και το προϊόν μας είναι ποιοτικό. Αλλά όλα αυτά θέλουν προγραμματισμό και οργάνωση γιατί οι αγορές δεν σε περιμένουν.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Υπάρχει μία ευελιξία στον συνεταιρισμό λόγω των εξαγωγών που κάνει και ιδιαίτερα στο ανατολικό μπλοκ γιατί για να βγάλεις προϊόντα στην Γερμανία, στη Γαλλία κ.α. , εκεί δεν μπορείς να ανταγωνιστείς με τίποτα. Μιλάμε κυρίως για Ρωσία, Ουκρανία, Πολωνία όπου είμαστε ανταγωνιστικοί απέναντι στις τιμές των Ιταλών και των Ισπανών γιατί στην Γερμανία δεν μπορούμε να ανταγωνιστούμε.

8^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΒΕΛΒΕΝΔΟΥ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Γενικά χρησιμοποιούμε φάρμακα για να αντιμετωπίσουμε τις ασθένειες. Όλα αυτά που λένε ότι το φρούτο είναι ραντισμένο κ.λ.π., όλα τα φρούτα είναι ραντισμένα αφού δεν πρόκειται να σου βγάλει κανένα δέντρο σωστή παραγωγή εάν δεν ρίξεις κάτι για να σκοτώσεις τα έντομα. Απλά το κάθε φάρμακο έχει κάποια υπολειμματικότητα, κάποια δράση η οποία μετά από κάποιες μέρες φεύγει δηλαδή το ίδιο το φρούτο την αποβάλλει και είναι καθαρό. Τώρα, όμως εάν εσύ το κόψεις πιο νωρίς από όταν πρέπει τότε θα έχει υπολείμματα. Άλλωστε κάνουμε και αναλύσεις υπολειμμάτων στους παραγωγούς και ξέρουμε. Η Ρωσία είναι μία χώρα που το ζητάει, κάθε φορτίο που φεύγει από εδώ πέρα θα πρέπει να συνοδεύεται και από ανάλυση υπολειμμάτων για να φανεί ότι εάν το φρούτο δεν είναι στα μηδενικά

είναι τουλάχιστον μέσα στα επιτρεπόμενα όρια. Επίσης δίνουμε και στα σούπερ μάρκετ που κι εκεί κάνουν αναλύσεις στα φρούτα που στέλνουμε χωρίς να μας ειδοποιούν, μας ειδοποιούν αργότερα. Δηλαδή γίνονται αναλύσεις και ελεγχόμαστε αλλά ποτέ δεν είχαμε πρόβλημα. Επίσης, σχετικά με τα εντομοκτόνα που λέγαμε, εδώ και 2 χρόνια εφαρμόζουμε ένα νέο σύστημα το οποίο λέγεται comfuzio και είναι ένα σύστημα σύγχυσης. Κρεμάμε σε κάθε δέντρο ένα ταμπελάκι το οποίο έχει άρωμα και συγχύζει τα έντομα ώστε να μην ζευγαρώνουν. Δηλαδή το έντομο συγχύζεται, μπερδεύεται, αποπροσανατολίζεται και δεν ζευγαρώνει. Αυτό σε πλάνο τετραετίας θα το έχουμε εφαρμόσει ολοκληρωτικά γιατί τώρα είναι σε πειραματικό στάδιο, κι έτσι θα εξαλείψουμε εντελώς τα εντομοκτόνα, δεν θα ρίχνουμε καθόλου πια. Αυτό είναι καλό και για το περιβάλλον και για τον παραγωγό και εντάξει είμαστε κι ένας συνεταιρισμός που έχουμε συνείδηση, δεν κάνουμε τέτοια πράγματα και δεν μπορείς να παίζεις και με αυτά τα πράγματα γιατί ανά πάσα στιγμή μία ανάλυση υπολειμμάτων σε ένα super market πέρα από το ότι θα σταματήσει η συνεργασία με το συγκεκριμένο super market αυτόματα μπορεί να σε καταστρέψει κιόλας ή για σκέψου να βρεθούν υπολείμματα στην Ρωσία - είναι πολύ σοβαρό το θέμα για να παίζεις μαζί του.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Τα προϊόντα των συνεταιρισμών ελέγχονται πριν βγουν στην αγορά για το αν έχουν υπολείμματα. Εάν υπάρξει το παραμικρό ψεγάδι ή βρεθεί υπόλειμμα, το φορτηγό θα γυρίσει πίσω κι ευτυχώς δεν είχαν τέτοιες περιπτώσεις, νομίζω μία σε όλα τα χρόνια – κάποιος δηλαδή που δεν άκουσε τις γενικές οδηγίες που του έδωσαν γιατί ο συνεταιρισμός δίνει οδηγίες για το πώς να ραντίσουν, τα φάρμακα αυτά είναι ελεγχόμενα όσο αφορά στην τοξικότητα τους και ελέγχονται και τα υπολείμματα. Το γεγονός, λοιπόν, ότι σήμερα οι παραγωγοί καλλιεργούν με οικολογικό τρόπο κι ελέγχουν τα φάρμακα που πέφτουν από τα λιπάσματα και πιστοποιούν την καθαρότητα του προϊόντος πριν φτάσει στον καταναλωτή, αυτό αυτόματα σημαίνει προστασία του περιβάλλοντος. Στη συνέχεια, υπάρχει και μία δεύτερη παράμετρος που είναι η διαχείριση των ορεινών υδάτων για να μην κατασπαταλούνται τα νερά που έχει άμεσο αντίκτυπο στο όφελος για το περιβάλλον. Άρα από την στιγμή που δεν γίνεται κατασπατάληση του νερού προστατεύουμε και το περιβάλλον για να μην έχουμε κάποιο θέμα μελλοντικά.

Από εκεί κι έπειτα το Βελβεντό είναι ένα εξαιρετικά καθαρό χωριό και από την στιγμή που δεν έχουμε τώρα τον δήμο, την καθαριότητα την έχουν αναλάβει οι ίδιοι οι Βελβεντινοί με εθελοντική εργασία. Για παράδειγμα, εγώ είμαι χρεωμένος μαζί με

ένα άλλο παιδί να πηγαίνω μία φορά τον μήνα και να καθαρίζουμε το νεκροταφείο. Αυτά πιο πριν τα έκανε ο δήμος, τώρα επειδή δεν θέλουμε ούτε να τους βλέπουμε τους καινούριους και δεν υπάρχει ο δικός μας δήμος είπαμε ότι θα βγούμε εθελοντές, γιατί και ο δήμος είναι η συλλογική έκφραση της κοινωνίας. Έχουμε κάνει για το περιβάλλον αρκετά όπως είναι οι ηλεκτροβάνες, το εργοστάσιο παραγωγής ρεύματος αλλά το σπουδαιότερο είναι ότι φέραμε εδώ το Κ.Π.Ε που το επισκέπτονται σχολεία από όλη την Ελλάδα. Έτσι, εκπαιδεύονται τα παιδιά σε θέματα περιβάλλοντος, όχι μόνο του φυσικού αλλά και του ανθρωπογενούς δηλαδή όσον αφορά στην συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στο περιβάλλον και στα έργα των ανθρώπων. Το Κ.Π.Ε. είναι μία βασική υποδομή που στοχεύει στις νέες ηλικίες, στους μελλοντικούς πολίτες δηλαδή.

Τώρα για το περιβάλλον, θα ήθελα να πω τί άλλο κάναμε από τον δήμο. Το γράφω εδώ ολοκληρωμένη διαχείριση παραγωγής 16.000.000 κιλών φρούτων. Κάναμε έναν πολυλειτουργικό αγωγό για παραγωγή ενέργειας από νερό, δηλαδή την πρώτη φάση αυτού του έργου την κάναμε. Με 1.500.000 ευρώ μπήκε ο αγωγός που θα φέρνει το νερό από το βουνό μέχρι κάτω την λίμνη για να μπουν οι αντλίες που θα παράγουν το ρεύμα. Τώρα είμαστε με τις 500.000 που είπα και κάτι λεφτά που θα πάρουν σαν δάνειο για να κάνουν την τουρμπίνα. Ελεγχόμενη άρδευση με ηλεκτρονική υδροληψία για οικονομία νερού το είπαμε κι αυτό. Επίσης, έχουμε τον βιολογικό καθαρισμό(δεν έχουμε βιολογικό καθαρισμό όλα τα λύματα όλης της παραλίμνιας ζώνης πέφτουν στη λίμνη, αυτό το νερό το πίνει η Θεσσαλονίκη) αλλά παρ'όλα'υτα ενώ έπρεπε να γίνει από την Νομαρχία, εμείς ως Δήμος ασχοληθήκαμε, αγοράσαμε τα χωράφια που έπρεπε να εγκατασταθεί βιολογικός καθαρισμός, συστήσαμε μία ειδική ομάδα να βοηθήσει στις μελέτες για το πώς θα γίνουν οι αγωγοί κ.λ.π για τον σταθμό βιολογικού καθαρισμού και τώρα αυτό έχει δημοπρατηθεί και θα αρχίσει να επισκευάζεται με λεφτά τις Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όχι μόνο για εμάς όμως, ένας σταθμός θα είναι σ'εμάς, δύο θα είναι στα Σέρβια, από απέναντι από την Αιανή και από τα χωριά της Κοζάνης, δηλαδή που ακουμπούν στη λίμνη ώστε να τελειώσει αυτή η ιστορία με το να πέφτουν λύματα στη λίμνη. Ο λόγος που καθυστερήσαμε στο να πραγματοποιηθεί αυτό το έργο, έπρεπε το 2007 να το κάνουμε, ήταν γιατί δεν μπορούσαμε να πάρουμε λεφτά από το ταμείο συνοχής γιατί έπρεπε να πληρούμε 2 προϋποθέσεις και δεν τις πληρούσαμε: ή να είμαστε πάνω από 10.000 σαν δήμος που δεν ήμασταν ή το έργο να είναι 10.000.000 ευρώ τουλάχιστον που δεν ήτανε. Δηλαδή έπρεπε να είναι πραγματική η μελέτη και ήταν γύρω στα 3.000.000 ευρώ. Έπρεπε λοιπόν να συνασπιστούμε και με άλλους δήμους, τελοσπάντων τώρα έχει δρομολογηθεί και θα γίνει. Στη συνέχεια, υπάρχει ΧΥΤΑ σε επίπεδο Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, δηλαδή τα σκουπίδια όλων των δήμων, τα οικιακά μας

απορρίμματα, συλλέγονται και μεταφέρονται σ' ένα σταθμό μεταφόρτωσης στην είσοδο του Βελβεντού και από εκεί φεύγουν για τα λιγνιτικά πεδία της Πτολεμαΐδας όπου γίνεται ήδη ένας διαχωρισμός και θάβονται τα υπόλοιπα σε ΧΥΤΑ. Αυτό είναι οργανωμένο σε επίπεδο Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και είναι συμβεβλημένοι όλοι οι δήμοι, δηλαδή μεταφέρουμε τα σκουπίδια μας και πληρώνουμε τέλη κάθε δήμος. Μέχρι το 2010 ή μασταν απολύτως τακτοποιημένοι ως δήμος, δεν χρωστούσαμε δεκάρα γιατί μας ενδιέφερε αυτό το πράγμα, δηλαδή δεν θέλαμε να φεύγουν σκουπίδια από εδώ και από εκεί, έπρεπε να πάνε εκεί. Τώρα και αυτό μπορεί να σου φανεί επαναλαμβανόμενη υπερβολή αλλά είναι αλήθεια, απ' ό,τι μου είπε ο πρόεδρος της ΔΙΑΔΙΜΑ, ο δήμος Σερβίων - Βελβεντού χρωστάει γύρω στις 400.000 ευρώ από δύο χρόνια. Ούτε καν τα δικά μας δεν πληρώνει, που εμείς τα πληρώνουμε ως τέλη, δηλαδή το ρεύμα που πληρώνουμε της ΔΕΗ είναι τα τέλη φωτισμού και καθαριότητας και μέσα εκεί περιλαμβάνεται και αυτή η δαπάνη, δεν τ' αποδίδουν. Εν πάσει περιπτώσει όταν λοιπόν ξεκίνησε η ιστορία με το να μεταφέρουμε τα σκουπίδια έπρεπε να καλύψουμε τις παλιές χωματερές. Μπήκαμε πρώτοι, απ' όλη τη Δυτική Μακεδονία, σε αυτό το πρόγραμμα αποκατάστασης χωματερών και μία χωματερή που είχαμε πέρα αποκαταστάθηκε πλήρως από πρόγραμμα αποκατάστασης. Εννοείται ότι έχουμε ανακύκλωση χαρτιού κ.λ.π. που κάνουμε από το 1993 και έχουμε βάλει και κάδους για ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές. Όλα αυτά τα παίρνουν κάποιες εταιρείες, έρχονται και τα παίρνουν ως σίδερα ή ως πρωτογενή υλικά αλλά αυτό για να μην μπλέξουμε εμείς ως δήμοι το αναθέσαμε στη ΔΙΑΔΙΜΑ. Επίσης θέλαμε να κάνουμε και κομποστοποίηση αλλά να το περάσουμε από το Κ.Π.Ε. σαν εκπαιδευτική διαδικασία σε τμήματα 50άδες. Είχαμε συμφωνήσει δηλαδή από το Κ.Π.Ε. να φτιάξουμε τμήματα ανά 50 ατόμων και να γίνονται σεμινάρια ώστε διεξοδικά να περάσει ένα μεγάλο μέρος του ενεργού πληθυσμού εδώ και να μάθουν τί είναι η κομποστοποίηση και πώς θα μπορούσε ο καθένας να το εφαρμόσει στο σπίτι του.

Στις περιβαλλοντικές όμως πρωτοβουλίες είναι κι άλλα πράγματα. Το φαράγγι για να είναι επισκέψιμο έπεσε πολύ δουλειά και αξιοποιήσαμε και ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα επίσης, το χαρακτηρίσαμε ως θέση απείρου κάλλους και με βάση αυτό πήραμε κάποια χρήματα γύρω στα 500.000 ευρώ νομίζω για να γίνουν τα μονοπάτια, τα κάγκελα, οι διαμορφώσεις, τα κιόσκια, τα παρατηρητήρια κ.λ.π. . Αυτό θα μπορούσες να πεις ότι είναι μία συμβολή στο πως μπορεί να βλέπει κάποιος το περιβάλλον, πώς δηλαδή μία θέση που έχει μία ιδιαίτερη αξία την προσεγγίζουμε όχι χύμα αλλά με ένα τρόπο ιδιαίτερο με πέτρα και ξύλο. Άλλη μία πρωτοβουλία μας ήταν η ανάδειξη περιβαλλοντικών μονοπατιών. Υπάρχουν 3 μονοπάτια που οδηγούν στη κορυφή και συναντούν το Α4, ένα διεθνές μονοπάτι που ξεκινάει από την

Ισπανία και φτάνει στα Ιμαλάια. Λοιπόν αυτό το Α4 το συναντούμε με 3 μονοπάτια που ξεκινούν από το Βελβεντό αλλά αν δεις τα έχουμε κάνει σηματοδότηση αυτά τα μονοπάτια δηλαδή ανά 150 μ. – 200 μ. έχουν στύλο που γράφει το υψόμετρο, τις γεωγραφικές συντεταγμένες, κάποιες ιδιαίτερες συνθήκες που έχει με ειδική πινακίδα και παράλληλα με αυτό το πρόγραμμα ανάδειξης περιβαλλοντικών ορειβατικών μονοπατιών κάναμε και ορισμένα κιόσκια πανοραμικής θέας. Κι αυτό ήταν ένα θέμα προσέγγισης της περιβαλλοντικής προστασίας και τελευταίο όμως που είναι και πολύ βασικό είναι ότι είναι ο κόσμος πάρα πολύ καθαρός δηλαδή δεν υπάρχουν σκουπίδια, τα φροντίζουμε μόνοι μας. Θα δεις καθαρές αυλές, θα δεις καθαρούς δρόμους, εδώ βγαίνουν οι γυναίκες και σκουπίζουν από το πρωί, πλένουν και καθαρίζουν τον δρόμο. Είναι το ανθρωπογενές ως ένα βαθμό περιβάλλον που συνδυάζεται και με το φυσικό περιβάλλον της γειτονιάς, του δρόμου, της αυλής όπου φαίνεται καθαρά αν θες η περιβαλλοντική ιδέα, γιατί η περιβαλλοντική ιδέα υπάρχει καλά ριζωμένη στο μυαλό των ανθρώπων και σε αυτό βέβαια συνέβαλλαν πολλοί: τα σχολεία, ο Μορφωτικός Όμιλος, η Παιδική Βιβλιοθήκη και όποιος άλλος φορέας θα μπορούσε.

Ακόμα και οι ίδιοι οι συνεταιρισμοί, που είναι και το βασικότερο, παράγουν δηλαδή προϊόντα στα οποία δεν ρίχνουν τοξικά φάρμακα, που σημαίνει καταστροφή. Αυτά περνούσαν κάτω από το χώμα και στη συνέχεια στον υδροφόρο ορίζοντα και πάει λέγοντας. Πριν 10 χρόνια περίπου είχαν γίνει κάποιες μετρήσεις στα πηγάδια, στις πηγές και στα βρυσούλια που υπάρχουν διάσπαρτα στον κάμπο, όπου παντού είχαν ανακαλύψει πάρα πολλά νιτρικά στοιχεία κι αυτό ήταν ένα τέτοιο πρόβλημα. Από εκεί δημιουργήθηκε η ανάγκη να δούμε ξανά - οι συνεταιρισμοί, ο δήμος και η κοινωνία - τί θα κάνουμε γιατί στο τέλος θα δηλητηριαστούμε. Αυτή η ιστορία με τα τοξικά λιπάσματα όμως τελείωσε και αυτό φαίνεται από το ίδιο το προϊόν, από το γεγονός ότι δεν έχει υπολείμματα.

Όσον αφορά στις επιπτώσεις των φαρμάκων στους παραγωγούς για καρκινοπάθειες κ.λ.π. είναι κάτι που κανείς δεν μπορεί να το πει με σιγουριά. Έχουμε κι εδώ καρκίνους αλλά δεν μπορεί να στο πει κανείς με σιγουριά ότι φταίνε τα γεωργικά φάρμακα. Γνώμη μου είναι, που είμαι από μία παλιότερη γενιά, θεωρώ πώς ήμασταν και θύματα του Τσέρνομπιλ. Είχαν πει τότε ότι τα πρώτα κρούσματα θα φανούν μετά από 20-25 χρόνια, δηλαδή τώρα - κι έχουμε αρκετούς θανάτους. Ίσως έφταιξε το Τσέρνομπιλ, ίσως τα τοξικά φάρμακα. Έχουμε επίσης και κάποια μόλυνση από την Πτολεμαΐδα. Όταν έχουμε φαινόμενα θερμοκρασιακής αναστροφής και έχουμε ρεύματα ας πούμε ή νοτιάδες κ.λ.π. κανένας δεν το αποκλείει ότι μπορεί να έρθει ένα κομμάτι τέφρας και των αιωρούμενων σωματιδίων που είναι και ραδιενεργά πολλά από αυτά, ότι δεν καταλήγουν και στο Βελβεντό. Πιστεύω στον ελάχιστο βαθμό γιατί

είχαμε από το κέντρο περιβάλλοντος, όχι το ΚΠΕ, το κέντρο περιβάλλοντος της Νομαρχίας, σταθμούς μέτρησης της ραδιενέργειας και του νέφους μέσα στη πόλη της Κοζάνης και είχαν βάλει κι εδώ περιφερειακά ένα σταθμό στον συνεταιρισμό κάτω. Τον κράτησαν περίπου δύο χρόνια αλλά μετά με όλη αυτή τη προστασία που εφαρμόζονταν και στα φάρμακα και στα ραντίσματα, είδαν ότι δεν είχε κάτι αξιοσημείωτο και σταμάτησαν να τον λειτουργούν γιατί δεν έβλεπαν κάποια επιβάρυνση. Αυτό όμως σημαίνει ότι ήταν κάτω από τα όρια τα ανεκτά και πολύ χαμηλά κι έτσι μόνοι τους το σήκωσαν για να το πάνε σε άλλες πιο επικίνδυνες ζώνες όπως Κοζάνη ή Πτολεμαΐδα. Υπήρχε όμως μία μικρή επιβάρυνση και δεν ξέρω αν υπάρχει και τώρα ως ένα βαθμό μικρό, όμως όλα συμβάλλουν. Εγώ έχω μία αίσθηση, νομίζω ότι είχαμε μεγάλη επιβάρυνση από το Τσέρνομπιλ, τα αποτελέσματα βγαίνουν τώρα και πιθανότατα από την Βουλγαρία που δεν μάθαμε έγκαιρα τί έγινε και είχαμε κι αυτό το νέφος κάμποσο καιρό πάνω από τα κεφάλια μας. Τώρα σημαίνονται θάνατοι εντελώς ανεξήγητοι και αιφνίδιοι. Για παράδειγμα φέτος είχαμε 3-4-5 παιδιά 40 χρονών από καρδιά, ανεύρυσμα κοιλιακής αορτής, ανεξήγητος καρκίνος, όγκος στον εγκέφαλο, ο άλλος τώρα πριν κανα 2 μέρες πέθανε και ήταν συνομήλικος μου, λίγο πιο μικρός 49 χρονών νομίζω, ξαφνικά τον έπιασε ένα βαρύτατο εγκεφαλικό ανεύρυσμα εγκεφαλικής αορτής. Αυτά δεν είναι εξηγήσιμα για τον τρόπο που ζούμε εμείς εδώ αφού δεν υπάρχει ένταση. Άρα υπάρχουν και παθογενείς λόγοι που οφείλονται σε κάτι που έχει σχέση με το περιβάλλον. Υπάρχει μία μελέτη του Χάρη Γκουντούλα, είναι ένας διάσημος καρδιολόγος Βελβεντίνος, πανεπιστημιακός. Αυτός είναι ομότιμος καθηγητής, είναι 70 και κάτι χρονών, στην Αμερική έκανε καριέρα, είναι αυτός που ανακάλυψε τους αναστολείς β, την βάση των αντιβιοτικών για όλη την ανθρωπότητα πριν από 40 χρόνια περίπου. Είναι κλινικός καρδιολόγος και κάποια στιγμή τα πρώτα χρόνια που ήμουν Δήμαρχος μου ζήτησε στοιχεία για τους θανάτους. Πήραμε λοιπόν όλες τις ληξιαρχικές πράξεις θανάτου από το 1949 και μετά που είχε καεί η κοινότητα και τότε δημιουργήθηκαν τα καινούρια αρχεία. Λοιπόν όλοι οι θάνατοι είναι καταγεγραμμένοι και οι αιτίες τους ιατρικά πιστοποιημένες και έκανε μία έρευνα και για το προσδόκιμο ζωής και αποδείχθηκε ότι στο Βελβεντό είμαστε κατά έτη ψηλότεροι από ότι στη υπόλοιπη Ελλάδα και δίνει και κάποιες εξηγήσεις γι' αυτό. Εντελώς επιστημονική εργασία δημοσιευμένη σε περιοδικά επιστημονικά κ.λ.π..

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Αυτή τη στιγμή εμείς έχουμε κάθε χρόνο ένα στάνταρ σήμα ποιότητας. Απλά εγώ είμαι αυτός που περνάω τον έλεγχο, περνάμε αν όχι 2, σίγουρα έως 3 ελέγχους από τα super market που έχουν την δική τους πολιτική πλέον όσον αφορά στους

καταναλωτές ώστε να παρουσιάζουμε ποιοτικά προϊόντα. Βάσει αυτού του σήματος λοιπόν, εμένα έρχεται κάθε χρόνο ο Βασιλόπουλος, ο Σκλαβενίτης, το Carrefour και μου κάνουν έλεγχο πάνω στα συστήματα ποιότητας που έχουμε. Εγώ γι' αυτό που έχω να υπερηφανεύομαι είναι ότι έχουμε κάνει πάνω από 100 αναλύσεις φυτοπροστασίας φέτος, από δείγματα ανθρώπων που τα έχω πάρει από την ράμπα χωρίς να τους προειδοποιήσω, και δεν έχω βρει ίχνος υπολειμμάτων. Έχουν βρεθεί κάποια υπολείμματα τα οποία είναι στα ανεκτά όρια πάντα, υπάρχουν ανεκτά όρια που είναι πάρα πολύ χαμηλά. Πριν ψεκάσει κάποιος βγάζω οδηγία φυτοπροστασίας σαν γεωπόνος, περνάνε όλοι από εδώ, τους γράφω τα φάρμακα και πάνε και τα παίρνουν και από εκεί και μετά στο αν συγκομίσουνε θα πρέπει να περάσουν πρώτα πάλι από εδώ για να τους βάλω ημερομηνία συγκομιδής. Αν δεν τους βάλω ημερομηνία συγκομιδής δεν συγκομίζουνε. Είναι το σύστημα τέτοιο που κατ' αρχήν όταν πάνε να παραδώσουν δεν τους παίρνει. Οπότε αυτό δημιουργεί το εξής πλεονέκτημα: 1) ότι εγώ έχω τον έλεγχο των πάντων όσον αφορά στα προϊόντα φυτοπροστασίας, γιατί τα φάρμακα τα οποία είναι απαγορευμένα είναι πάρα πολλά. Απαγορεύονται κάθε χρόνο τόσα φάρμακα που πλέον έχουν μείνει πάρα πολύ λίγα, οπότε αποφεύγω αυτό το θέμα να πάει σε έναν άλλον άνθρωπο που μπορεί να του δώσει οτιδήποτε να ρίξει και 2) ότι θα περάσουν όλοι από εμένα εφόσον υπάρχει κάποιο ιδιαίτερο θέμα για να ψεκάσουν. Αυτοί που δεν θα ψεκάσουν όταν θα έχουν κάποιο πρόβλημα θα έχω να τους απαντήσω και αυτό είναι πολύ σημαντικό. Ένα άλλο πλεονέκτημα είναι ότι οι παραγωγοί παίρνουν τα φάρμακα από τον ίδιο τον συνεταιρισμό γιατί συνεργαζόμαστε με όλες τις μεγάλες πολυεθνικές φυτοφαρμάκων και με αυτόν τον τρόπο έρχεται πιο φθηνά στον παραγωγό που είναι πολύ σημαντικό για το οικονομικό τους αποτέλεσμα. Το πιο σημαντικό όμως είναι αυτό που ανέφερα στην αρχή, ότι υπάρχει έλεγχος των πάντων δηλαδή μπορείς να ελέγχεις ανά πάσα στιγμή το τί έχει κάνει ο παραγωγός και αν έχει κάνει κάτι παράνομο, που τέτοιο θέμα σε εμάς δεν υπάρχει - δεν υπάρχει παράνομο φάρμακο μέσα στην αποθήκη αυτή τη στιγμή, ποτέ δεν υπήρχε. Οπότε είμαστε άνετοι στο να περνάμε ελέγχους γιατί οι απαιτήσεις της αγοράς είναι τεράστιες.

Όταν γίνεται χρήση φυτοφαρμάκων αυτό που προτείνουμε στους παραγωγούς και αυτό που γίνεται κιόλας στο 95% των ανθρώπων, εξαιρώ ένα 5% γιατί κάποιοι δεν το εφαρμόζουν, είναι να φοράνε τον κατάλληλο εξοπλισμό όπως είναι ειδικές μάσκες, γάντια κ.λ.π. . Δεν μπορώ να πω με σιγουριά εάν υπάρχουν επιπτώσεις στους παραγωγούς με την χρήση των φυτοφαρμάκων όπως καρκινοπάθειες κ.α. γιατί έχουμε κοντά μας την Πτολεμαΐδα που έχει μεγάλο ποσοστό καρκινοπαθειών λόγω μόλυνσης του περιβάλλοντος από τα εργοστάσια. Δεν γνωρίζω εάν τα φάρμακα δημιουργούν τέτοιο θέμα σε εμάς στο Βελβεντό. Ήδη έχουν κοπεί πάρα πολλά

φάρμακα από τον συνεταιρισμό, όταν ήρθα στον συνεταιρισμό πριν 12 χρόνια εντομοκτόνα για παράδειγμα είχαμε πάρα πολλά και τώρα μας έχουν μείνει 4-5 που είναι φιλικά προς το περιβάλλον. Αυτά τα φάρμακα είναι νέας τεχνολογίας και πιο φιλικά προς το περιβάλλον και στον άνθρωπο, όσο φιλικά μπορεί να είναι. Δεν ξέρω όμως αν οι καρκινοπάθειες που έχουμε στο Βελβεντό οφείλονται στα φυτοφάρμακα ή φταίει η όλη κατάσταση με την ρύπανση του περιβάλλοντος γιατί ο Νομός Κοζάνης έχει το μεγαλύτερο ποσοστό καρκινοπαθειών σε όλη την Ελλάδα, πιο πολύ φταίει το τσιγάρο που ρίχνει κάθε μέρα. Κι ευτυχώς στο Βελβεντό δεν έχουμε μεγάλο ποσοστό καρκινοπαθειών.

Όσον αφορά στο περιβάλλον δεν νομίζω ότι υπάρχει ρύπανση και ο λόγος πιστεύω ότι είναι ο εξής: στην Ελλάδα έχουμε ένα πολύ σημαντικό πλεονέκτημα και αυτό είναι ο ήλιος που διασπά πολύ γρήγορα το φάρμακο που μπορείς να φας το φρούτο χωρίς ίχνος υπολείμματος. Δεν μολύνεται δηλαδή το περιβάλλον από τα φυτοφάρμακα. Αυτό βέβαια οφείλεται και στον τρόπο που ψεκάζουν οι παραγωγοί. Έχει βγει Οδηγία από το 2011 αλλά και πιο πίσω ακόμη που το φάρμακο θα πρέπει να το πηγαίνεις σε ειδικά κατασκευασμένους χώρους όπου θα το ρίξεις μέσα. Στην Ελλάδα δεν έχει έρθει ακόμα, είναι μόνο στα χαρτιά. Παλιότερα έλεγαν ότι πρέπει να το ρίξεις κυκλικά, να το αραιώσεις πάρα πολύ και να το ρίξεις στο χώμα σε ένα χωράφι σου. Απλά το αραιώνεις και το ξαναπερνάς στο χωράφι σου, αυτό γίνεται αν μείνει φάρμακο στο βυτίο που ψεκάζεις και αυτό κάνουμε κι εμείς σαν συνεταιρισμός τώρα. Βέβαια συνήθως δεν μένει φάρμακο γιατί ο συνεταιρισμός δίνει οδηγίες για την ποσότητα του φαρμάκου που θα πρέπει να χρησιμοποιήσει ο παραγωγός.

Στη συνέχεια, εδώ στον συνεταιρισμό εφαρμόζουμε και το *comfusio*. Ήρθε πριν από 2 χρόνια ενώ στην Ιταλία έχει 25, τώρα για ποιο λόγο δεν έχει έρθει στην Ελλάδα όλα αυτά τα χρόνια είναι ενός άλλου παπά ευαγγέλιο και έχει να κάνει με τις εγκρίσεις στο Υπουργείο. Τώρα το τί παίζεται εκεί... Έχει έρθει όμως και βρίσκεται σε πειραματικό στάδιο καταρχήν για τον εξής λόγο: 1) γιατί για να βγάλουμε συμπέρασμα για την περιοχή μας θα πρέπει να περάσει μία 5ετία και αυτό το έχουμε συζητήσει και με τους προέδρους. Έχει και αυτό κάποια προβλήματα και για να δεις που χωλαίνει και να βγάλεις συμπεράσματα θα πρέπει να περάσει μία 5ετία. Όμως, είναι ένα πάρα πολύ καλό όπλο τουλάχιστον για να μην ρίχνουμε εντομοκτόνα. Δεν γίνεται να μην ψεκάσουμε καθόλου αλλά δεν ρίχνουμε εντομοκτόνα γιατί ουσιαστικά το *comfusio* στοχεύει στα έντομα, μυκητοκτόνα δεν γίνεται να μην ρίξεις. Εντομοκτόνα δεν ρίχνουμε, χρησιμοποιούμε μόνο ένα βιολογικό σκέπασμα το οποίο μπορείς να ψεκάσεις και την άλλη μέρα να φας ή την ίδια ώρα να φας χωρίς πρόβλημα όπου χρειαστεί και αν χρειαστεί και νομίζω ότι αυτό θα είναι η λύση του

μέλλοντος γιατί έτσι όπως έχουν κοπεί και τα περισσότερα των φαρμάκων, δεν έχουμε όπλα πλέον και αυτό θα είναι πολύ καλή λύση. Ο βασικός μας στόχος είναι να το πάμε σε όλον τον κάμπο του Βελβεντού. Τώρα το θέμα είναι ότι δεν είχε έγκριση και ακόμα εξακολουθεί να μην έχει έγκριση. Η έγκριση που υπάρχει είναι 120 η μερών από το Υπουργείο. Δεν έχει έγκριση ουσιαστικά, απλά πήρε κατ'εξαίρεση έγκριση 120 ημερών και τα 2 χρόνια και αυτό με παρέμβαση του Προέδρου μας για να χρησιμοποιηθεί και να δούνε κι εκείνοι κάποια στιγμή τα αποτελέσματα του. Τελοσπάντων, είναι απογοητευτικό αλλά έτσι είναι τα πράγματα. Το comfusio στην Ιταλία και στην Ισπανία χρησιμοποιείται πάρα πολύ και οι Ιταλοί το χρησιμοποιούν εδώ και πάρα πολλά χρόνια, 25 χρόνια σίγουρα. Την πρώτη χρονιά που ήρθε στην Ελλάδα πειραματικά πάλι είχε γίνει στο Βελβεντό αλλά σε comfusio μηλιάς. Στην ουσία, το comfusio είναι προσελκυστής δηλαδή δημιουργεί στο χωράφι ένα περιβάλλον, όπου επειδή τα έντομα δεν βλέπουνε αφού με την μυρωδιά συνεννύσκονται τα αρσενικά με τα θηλυκά, που τοποθετώντας μέσα στο comfusio φερομόνη θηλυκιάς μυρίζει μόνο θηλυκό και το αρσενικό είναι μονίμως ευτυχισμένο γιατί δεν μπορεί να βρει θηλυκό. Οι Ιάπωνες είναι αυτοί που το εφηύραν και απομόνωσαν την φερομόνη. Είναι απλό και έξυπνο.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Διατηρούμε αποθήκη φυτοφαρμάκων και γεωργικών εφοδίων μέσα στην ομάδα παραγωγών και στον συνεταιρισμό όπου οι παραγωγοί προμηθεύονται από εδώ τα φάρμακα τα οποία καταγράφονται ηλεκτρονικά: πότε το προμηθεύτηκαν και τί φάρμακο προμηθεύτηκαν και πάντα αυτό γίνεται κάτω από την οδηγία του Γεωτεχνικού τμήματος γιατί υπάρχει σύστημα παρακολούθησης των εντόμων, των βλαβερών εντόμων με εντομοπαγίδες, των καιρικών συνθηκών με μετεωρολογικούς σταθμούς ηλεκτρονικούς και παρακολουθούμε τις υγρασίες, τί μήκυτες για παράδειγμα ξεκινάνε και γενικά όλα αυτά παρακολουθούνται. Στη συνέχεια, σε συνδυασμό με οδηγίες για το πότε και πώς πρέπει να ψεκάσει ο παραγωγός, καταγράφονται και λειτουργούν όλα. Οπότε θέλουμε να είμαστε περήφανοι ότι ξέρουμε τί παράγουμε και είμαστε σίγουροι για την παραγωγή μας, γίνονται και οι έλεγχοι μέσα από τα συστήματα γιατί θα πρέπει να κάνουμε τουλάχιστον γύρω στους 15 έως 20 ελέγχους σε υπολείμματα σε παρτίδες τυχαίες των παραγωγών ώστε να έχουμε υπολείμματα των φυτοφαρμάκων σε αναγνωρισμένα εργαστήρια, εξειδικευμένα – διαπιστευμένα εργαστήρια για να είμαστε σίγουροι για την ποιότητα του προϊόντος. Και αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί κάνουμε και μεγάλες εξαγωγές. Γίνονται έλεγχοι και από εμάς και από τους πελάτες μας, ειδικά στην Ρωσία γίνεται έλεγχος υπολειμμάτων των φυτοφαρμάκων σε κάθε φορτίο γιατί το απαιτεί η ρωσική

νομοθεσία. Τα super market με τα οποία συνεργαζόμαστε με βάση τα συμφωνητικά κάνουν ανά τακτά χρονικά διαστήματα ελέγχους στα προϊόντα που τους προμηθεύουμε. Από τη μία μεριά, λοιπόν, είναι έτσι η δική μας συνείδηση και νοοτροπία στο να προστατεύουμε τον παραγωγό, τον καταναλωτή και το περιβάλλον, αυτό συνειδησιακά για εμένα είναι ο σημαντικότερος παράγοντας. Δεν πρέπει να κάνεις κάτι επειδή απλά στο επιβάλλει μία νομοθεσία αλλά πρέπει να σου γίνει βίωμα για τις επιπτώσεις που θα έχει αυτό στον καταναλωτή και στην υγεία των συνανθρώπων σου, στην υγεία του παραγωγού που εφαρμόζει την συγκεκριμένη καταπολέμηση και στο περιβάλλον. Αν αυτό, λοιπόν, σου γίνει συνείδηση δεν χρειάζεται να έρθει κανένας νόμος και κανένα σύστημα για να στο επιβάλλει. Εμείς τα τελευταία χρόνια τουλάχιστον κατορθώσαμε να έχει γίνει συνείδηση αυτό στον παραγωγό του Δήμητρα, να είναι βίωμα και τρόπος ζωής και γι'αυτό είμαστε σίγουροι.

Ο Βελβεντός είναι μία καθαρά αγροτική περιοχή όπου χρησιμοποιούνται φυτοφάρμακα εδώ και αρκετές δεκαετίες οπότε για το εάν έχουν υπάρξει επιπτώσεις στην υγεία των παραγωγών ή και στο περιβάλλον μπορώ να κάνω μόνο εκτιμήσεις ή υποθέσεις γιατί δεν υπάρχει κάποια εμπεριστατωμένη, συγκεκριμένη έρευνα από κάποιον επιστημονικό φορέα που να το έχει αποδείξει και τεκμηριώσει. Εκτιμώ όμως ότι επειδή η περιοχή είναι εντατικής και δυναμικής καλλιέργειας και οι εντατικές-δυναμικές καλλιέργειες απαιτούν φυτοπροστατευτικές φροντίδες αυξημένες, εκτιμώ ότι υπάρχει επίπτωση και έχω και ενδείξεις ότι η περιοχή μας έχει αρκετά «θύματα» αυτής της εκτεταμένης φυτοπροστατευτικής φροντίδας. Αυτό θα έλεγα ότι οφείλεται κυρίως στις παλιότερες δεκαετίες κυρίως από την δεκαετία του 65-70 και μετά, όπου οι δραστικές ουσίες των φαρμάκων ήταν πραγματικά ισχυρές και δυνατές και κυρίως το γεγονός ότι τότε οι παραγωγοί δεν έπαιρναν τα κατάλληλα προστατευτικά μέτρα που σήμερα απαιτούν όλα τα πιστοποιητικά και τα συστήματα που εφαρμόζονται. Οι θάνατοι από καρκίνους στο Βελβεντό είναι αυξημένοι, τα παλιά τα φάρμακα ήταν πραγματικά πολύ ισχυρά. Βέβαια οι καινούριες οι δραστικές ουσίες είναι πολύ περιορισμένες εξ' αιτίας της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και της παγκόσμιας νομοθεσίας και πολλές φορές αυτό το πληρωνούμε και σε απώλειες προϊόντος. Δηλαδή βλέπουμε ότι δεν είναι τόσο αποτελεσματικές στην καταπολέμηση κάποιων ασθενειών ή κάποιων εντόμων τα οποία επιφέρουν φοβερές καταστροφές στην παραγωγή όπως επέφεραν παλιές δραστικές ουσίες. Βέβαια το ότι πλέον επιστημονικά και με αρκετή εμπειρία και επιστημονική καθοδήγηση γίνονται οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις έχει αποτέλεσμα: είναι το αντιστάθμισμα στο ότι οι δραστικές ουσίες δεν είναι τόσο δυνατές γιατί παλιότερα ήταν δυνατές αλλά η κατάλληλη χρονική στιγμή που έπρεπε να ψεκάσεις ή να εφαρμόσεις την συγκεκριμένη φροντίδα δεν ήταν πάντα η

ενδεικνυόμενη, διότι δεν υπήρχαν αυτές οι παρακολουθήσεις με αυτά τα επιστημονικά εργαλεία και με όλο τον ηλεκτρονικό εξοπλισμό ή με τις εντομοπαγίδες ή με τις φερομόνες που έχουμε τώρα. Οπότε μπορεί να είναι λιγότερο ισχυρά τα φυτοφάρμακα αλλά όμως σε συνδυασμό με το ότι εφαρμόζονται την κατάλληλη χρονική στιγμή που πρέπει να εφαρμοστούν είναι πιο αποτελεσματικά.

Στο περιβάλλον σίγουρα αυτά τα φυτοφάρμακα που εφαρμόζονται σήμερα επιφέρουν τη χαμηλότερη δυνατή επιβάρυνση απ'ότι επέφεραν τα παλιότερα φυτοφάρμακα. Επίσης, έχουνε εφαρμοστεί τεχνικές όπου, για παράδειγμα: στις τουρμπίνες ψεκασμού πλέον χρησιμοποιούνται μπεκάκια ειδικής τεχνολογίας όπου αραιοποιούν πάρα πολύ σε μικρομόρια το υγρό ψεκασμού που δεν διαχέεται στον περιβάλλοντα χώρο ή σε παράπλευρες καλλιέργειες ή σε θάμνους κ.λ.π. Στοχεύει συγκεκριμένα μόνο στα δέντρα που ψεκάζεις μέσα στον οπωρόνα και γίνεται και πολύ λιγότερη χρήση, δηλαδή εκεί που παλιότερα με ένα τόνο εικαστικού υγρού βγάσαμε 4-5 στρέμματα τώρα με ένα τόνο ψεκαστικού υγρού και με τα κατάλληλα αυτά μπεκάκια βγάζουμε 10 και 12 στρέμματα. Δηλαδή έχει αυξηθεί σχεδόν στο 100% όπου εάν θα πέφταν στο Βελβεντό 100 τόνοι για παράδειγμα σε μία μέρα ψεκασμού τώρα θα πέσουν 50 και θα πέσουν και με ένα ειδικής τεχνολογίας μπεκάκι και με συγκεκριμένες πλέον τουρμπίνες οι οποίες δεν κατευθύνουν το φάρμακο ανεξέλεγκτα αλλά το κατευθύνουν μόνο στο συγκεκριμένο μέρος που πρέπει να κατευθυνθεί και τηρούνται πάρα πολύ αυστηρά οι μέρες υπολλειμματικότητας του φαρμάκου. Ανάλογα ο παραγωγός για το πότε θέλει να κάνει την επέμβαση και πότε θέλει να διαθέσει στην αγορά το φρούτο κάνει και την επέμβαση πάντα υπό τις οδηγίες του γεωτεχνικού του δικού μας και πάντα με καταγεγραμμένη τη διαδικασία. Αυτό γίνεται με την εξής διαδικασία: όταν έρχεται εδώ και ψωνίζει η απόδειξη που κόβεται για το παραστατικό που παίρνει ότι πήρε το συγκεκριμένο δραστικό το οποίο δηλώνει ότι θα το ρίξει, κρατώντας ημερολόγιο αγρού κάθε μέρα τί έκανε στο κτήμα του, το σκεύασμα καταγράφεται κατευθείαν μέσα στο epr: ποιος πήρε το σκεύασμα, ποια η μερομηνία και σε ποιο αγρό θα το εφαρμόσει. Αυτό το πρόγραμμα είναι δομημένο έτσι που ξέρουμε ότι το σκεύασμα έχει π.χ 10 μέρες υπολλειμματικότητας και όταν ο παραγωγός φέρει από το συγκεκριμένο αγρό να παραδώσει προϊόν στο συνεταιρισμό κατευθείαν όταν το πληκτρολογήσεις στο σύστημα βλέπει όλες τις σχετικές πληροφορίες για την δραστική ουσία και το προϊόν και αυτόματα το σύστημα δίνει έγκριση για να περάσει ή όχι. Επίσης έχουμε και παραλήπτες - ελεγκτές οι οποίοι επιτηρούν την ποιότητα, την ποσότητα κ.λ.π. όλων των προϊόντων που έρχονται στον συνεταιρισμό. Πριν από αυτό όμως ελέγχει το ίδιο το σύστημα για την έγκριση της παραλαβής, αφού υπάρχουν όλα τα στοιχεία του παραγωγού μέσα στο σύστημα. Αν δεν πληρείται αυτός ο όρος βγαίνει ένα κόκκινο

ηχητικό το οποίο λέει ότι αυτός εδώ είναι μπλοκαρισμένος οπότε πρέπει ο παραγωγός να τα πάρει και να φύγει ή να τα αποσύρει. Τέτοια περιστατικά είχαμε στην αρχή της εφαρμογής του συστήματος αλλά πάρα πολύ λίγα και επειδή σαν συνεταιρισμός εφαρμόζουμε τις αποφάσεις όλες, έχουν συμμορφωθεί και οι παραγωγοί.

Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Για την επίδραση των φυτοφαρμάκων στο περιβάλλον έχουν γίνει κάποιες σχετικές μελέτες και δεν έχουν δείξει κάτι το ιδιαίτερο. Όσο για τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν τα φυτοφάρμακα στους παραγωγούς, πλέον όλοι παίρνουν τις κατάλληλες προφυλάξεις όταν ψεκάζουν οπότε δεν νομίζω ότι υπάρχει πρόβλημα. Από εκεί και πέρα δεν έχει βγει κάποια μελέτη εμπειριστατωμένη που να αποδεικνύει κάτι γι' αυτό το θέμα, αλλά η προσωπική εκτίμηση είναι ότι η θνησιμότητα είναι φυσιολογική και δεν επηρεάζεται από τη χρήση των φυτοφαρμάκων.

Εργαζόμενος – δάσκαλος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβενδού

- Η πρώτη εικόνα που θα αντικρίσει ένας επισκέπτης είναι ένα καθαρό Βελβεντό. Αυτό από μόνο του κατευθείαν δημιουργεί κάποιους συνειρμούς στην σκέψη του καθενός, δηλαδή δίνει μία εικόνα σε ποιο τόπο έχει έρθει άρα και ποιοι κάτοικοι ζουν εδώ, στο θέμα της καθαριότητας όχι του περιβάλλοντος γενικότερα. Το θέμα της καθαριότητας είναι αδιαπραγμάτευτο δηλαδή δεν υπάρχει Βελβεντινός κατά 99,9% που να μην προσέχει όχι μόνο την καθαριότητα του σπιτιού του, του ιδιωτικού του χώρου αλλά και του δημόσιου χώρου. Αυτή είναι η βασική διαφορά που μας ξεχωρίζει όχι μόνο εμάς και άλλα μέρη στην Ελλάδα. Δίνουμε πολύ σημασία και στον δημόσιο χώρο και αυτή είναι μία πρώτη εικόνα. Μία δεύτερη εικόνα είναι ο κάμπος δηλαδή η εικόνα του αγροτικού περιβάλλοντος. Θεωρώ ότι φαίνεται μια αισθητική των Βελβεντινών δηλαδή στο πώς έχουν το χωράφι τους. Βέβαια και το πώς έχουν το χωράφι είναι κάτι που ορίζεται μέσα από το σύστημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης που εφαρμόζουν. Γενικώς δεν προβαίνουν οι βελβεντινοί σε αυθαιρεσίες, υπάρχουν βέβαια και αυτά τα φαινόμενα και θα έλεγα ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα που εντοπίζουμε διαχρονικά στο Βελβεντό είναι η απόθεση μπαζών, πέτρες, ξύλα κ.α. σε διάφορα σημεία που δεν θα έπρεπε όπως κοντά στα ρέματα ή και σε κάποιους χώρους που ενώ στην αρχή επιτρέπονταν η ρίψη μπαζών - όχι σκουπιδιών, κάποια στιγμή όμως αυτό φτάνει σε έναν κορεσμό οπότε συνεχίζουν να ρίχνουν εκεί και ίσως σε αυτό το σημείο να υπάρχει και ένα έλλειμμα ενημέρωσης, αλλά γενικά το σημείο αυτό είναι που δεν το έχουμε

καταφέρει σε έναν μεγάλο βαθμό. Επίσης, παράνομη υλοτομία δεν υπάρχει όσον αφορά το περιβάλλον, δεν υπήρχε τουλάχιστον μέχρι τώρα γιατί με την κρίση δεν ξέρουμε τί θα προκύψει. Γενικώς οι βελβεντινοί φρόντιζαν και φροντίζουν το περιβάλλον. Αυτή η σχέση αλληλεγγύης που υπήρχε από τους βελβεντινούς συνεχίζει να υπάρχει. Υπάρχει μία ευαισθητοποίηση και ένα παράδειγμα είναι το εξής – το οποίο έχει 2 αναγνώσεις: ήρθε κάποια στιγμή ένας ιδιώτης να κάνει μία πρόταση στον δήμο γύρω στο 2.000 για να κάνει ένα μικρό υδροηλεκτρικό εργοστάσιο. Δυστυχώς περιλάμβανε και καταστροφή κάποιων παλιών μονοπατιών ορειβατικών αλλά και πολιτιστικών στοιχείων γιατί παλιά οι άνθρωποι μετακινούνταν μεταξύ των χωριών με τα μονοπάτια, δηλαδή ήταν στοιχείο της ιστορίας, της παράδοσης και οι ορειβάτες συνεχίζουν να χρησιμοποιούν κάποια μονοπάτια σήμερα. Ήταν ένα στοιχείο σημαντικό που αντέδρασε η κοινωνία παρ'όλο που θα υπήρχαν οφέλη έστω και μικρά. Θα υπήρχαν ένας ή δύο εργαζόμενοι που ο ιδιώτης υπόσχονταν ότι θα ήταν από το Βελβεντό και θα υπήρχαν κάποια, βάσει νόμου, χρήματα της επένδυσης του τζίρου της εταιρείας που θα πήγαιναν στον δήμο. Παρ'όλα' αυτά υπήρξε έντονη αντίδραση λόγω καταστροφής του περιβάλλοντος γιατί θα κόβονταν πολλά δέντρα και τελικά αυτό δεν έγινε ποτέ. Βέβαια αυτό έχει και μια άλλη ανάγνωση: ήτανε μία εναλλακτική πηγή ενέργειας Α.Π.Ε. αλλά αυτό ήτανε ένα μεγάλο ζήτημα. Επίσης, υπήρχε και μία αντίρρηση κατά πόσο είναι ηθικό και σωστό το νερό που είναι δημόσιο αγαθό να το εκμεταλλεύεται κάποιος ιδιώτης για ιδιωτική χρήση. Δεν είναι ο αέρας για να βάλουμε μία ανεμογεννήτρια κάπου, το νερό είναι νερό και ξέρουμε πολύ καλά ότι παίζει ένα τεράστιο ρόλο σήμερα και θα παίζει και πολύ μεγαλύτερο αργότερα, ειδικά με την γεωργία αυτό συνδέεται απόλυτα και στο Βελβεντό αλλά και ευρύτερα και μπορεί για παράδειγμα να δέσμευε κάποιες ποσότητες με κάποιο φράγμα. Επειδή το νερό, λοιπόν, είναι δημόσιο αγαθό υπήρχε και μία σοβαρή αντίρρηση γι' αυτό και υπήρχε και μία τρίτη σοβαρή αντίρρηση γιατί ακριβώς το ίδιο υδροηλεκτρικό εργοστάσιο είχε πάρει έγκριση να το κάνει ο ΤΟΕΒ Βελβεντού, ο οργανισμός που είναι υπεύθυνος για το νερό - για την διαχείριση του αρδευτικού νερού, ο οποίος με το υδροηλεκτρικό που θα έκανε θα μείωνε ή και θα μηδένιζε τα έξοδα που πληρώνουν οι αγρότες για το ρεύμα γιατί υπάρχουν αρκετά μεγάλα έξοδα που πληρώνει ο αγρότης. Άρα με το υδροηλεκτρικό αυτό το οποίο προχωράει ήδη και ο δήμος Βελβεντού, τότε είχε δεσμεύσει όλο το τοπικό φόρο ανάπτυξης για να πάει στον ΤΟΕΒ και να ενισχυθεί το έργο αυτό, υπήρχε τελικά και μία σύγκρουση συμφερόντων. Κι εδώ βλέπουμε πώς μετράει η συλλογικότητα αφού προτιμήθηκε να γίνει από τον ΤΟΕΒ και μάλιστα ασυζητητί γιατί τα οφέλη ήταν πολλαπλάσια του ενός έργου που ήταν δημόσιο έργο των

αγροτών από ένα δημόσιο φορέα όπως ήταν ο ΤΟΕΒ και ο οποίος θα το κατασκευάσει σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο χωρίς να καταστρέψει τίποτα στο δάσος. Στη συνέχεια, όσον αφορά στον αγροτικό τομέα και σε σχέση με το περιβάλλον είναι η ίδια η ολοκληρωμένη διαχείριση που θεωρείται η χρυσή τομή μεταξύ της συμβατικής γεωργίας και της βιολογικής γεωργίας. Η βιολογική γεωργία θεωρείται το τέλειο, αυτό που πραγματικά θα ήταν το ιδανικό αλλά δυστυχώς για να λέμε τα πράγματα όπως είναι δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις καλλιέργειες γιατί υπάρχουν σοβαρά προβλήματα και γιατί και στο Βελβεντό έγινε προσπάθεια να καλλιεργηθούν βιολογικά αλλά η ροδακινιά έχει πάρα πολλούς εχθρούς και τα υπάρχοντα φυτοπροστατευτικά προϊόντα δεν ήταν κατάλληλα για να καταπολεμήσουν τους εχθρούς κι έτσι εγκαταλείφθηκε η βιολογική καλλιέργεια. Η ολοκληρωμένη διαχείριση θεωρείται, λοιπόν, ότι είναι ένας φιλοπεριβαλλοντικός τρόπος διαχείρισης, δηλαδή προσπαθεί να ελαχιστοποιήσει όσο είναι δυνατόν τις εισροές χημικών στη καλλιέργεια τόσο λιπασμάτων όσο και φυτοπροστατευτικών. Αυτό έχει άμεση σχέση με το περιβάλλον γι' αυτό και στο Βελβεντό κάποιος παρατηρητής θα δει μία αναπάντεχη επιστροφή πτηνών που δεν υπήρχαν κιόλας ποτέ στο Βελβεντό. Ενώ, δηλαδή, υπήρχε μία μείωση του πληθυσμού των πουλιών πολύ σημαντική τώρα έχει ξεκινήσει να επανέρχεται. Αυτό δείχνει και στην πράξη ότι η ολοκληρωμένη διαχείριση σαν τρόπος καλλιέργειας είναι φιλοπεριβαλλοντικός και αυτό είναι ένα δείγμα του πόσο εύκολα οι παραγωγοί του Βελβεντού συμφώνησαν να εγκαταλείψουν την συμβατική γεωργία και να αρχίσουν να κρατούν βιβλία: να καταγράφουν δηλαδή τις ενέργειες που κάνουν σε ημερολόγιο.

Στη συνέχεια, κάποια έργα που έκανε ο δήμος προσπαθούσε να τα κάνει με κάποιο σεβασμό στο περιβάλλον, δηλαδή δεν υπήρχε η άναρχη και αλόγιστη ανάπτυξη που υπήρχε σε άλλες περιοχές. Όσες επεμβάσεις έγιναν προσπάθησε να γίνουν με τις λιγότερο δυνατές επιπτώσεις στο περιβάλλον τόσο από αισθητικής πλευράς όσο και από περιβαλλοντικής πλευράς. Η ίδια ίδρυση του Κ.Π.Ε. δείχνει ότι αν μία κοινωνία δεν ήταν ευαισθητοποιημένη σε θέματα περιβαλλοντικά δεν θα σκεφτόταν καθόλου για την ίδρυση του, όπως δεν σκέφτηκαν εκατοντάδες δήμοι να κάνουν αίτηση στο Υπουργείο για να διεκδικήσουν το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Εξάλλου όταν δημιουργείς ένα Κ.Π.Ε. γνωρίζεις εκ των προτέρων ότι κάποια στιγμή μπορεί και να συγκρουστείς.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Όσον αφορά στο περιβάλλον εμείς κάνουμε ολοκληρωμένη διαχείριση που σημαίνει ότι σκεφτόμαστε το περιβάλλον. Γίνονται πολλές ενημερώσεις για το πώς πρέπει να

συμπεριφέρεται ο παραγωγός στο χωράφι του, δηλαδή: να καταστρέφει τα άχρηστα δοχεία ψεκασμού, να μην πετάει σκουπίδια και το προϊόν που βγάζουμε είναι πιστοποιημένο και καθαρό από φυτοφάρμακα. Το προϊόν που θα πάρεις από τον ΑΣΕΠΟΠ και τον ΔΗΜΗΤΡΑ μπορείς απλά να το πλύνεις και να το φας και αυτό γιατί κάνουμε ολοκληρωμένη διαχείριση. Οπότε προστατεύουμε τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Είχαμε κάνει και μία κίνηση για να βάλουμε φωτοβολταϊκά στη στέγη του συνεταιρισμού αλλά δεν είμαστε και πολύ ζεστοί ως προς αυτό το θέμα γιατί βλέπουμε ότι οι τιμές πέφτουν κάθετα και δεν είμαστε σίγουροι αν θα γίνει απόσβεση.

Όλα τα φυτοφάρμακα οι παραγωγοί τα προμηθεύονται από τον συνεταιρισμό, έχουμε πρατήριο. Εδώ ο γεωπόνος βγάζει οδηγίες για το πότε πρέπει να γίνουν τα ραντίσματα για την κάθε ασθένεια και οι παραγωγοί είναι υποχρεωμένοι να ακολουθήσουν τις συγκεκριμένες οδηγίες. Επίσης, μέσω της ολοκληρωμένης διαχείρισης κάνουμε στην ουσία ενέργειες για να μειωθούν οι επιπτώσεις τόσο στο περιβάλλον όσο στον καταναλωτή και στον παραγωγό. Αυτό το πετυχαίνουμε. Για παράδειγμα, έχουμε εντομοπαγίδες, συνεργαζόμαστε με το ΕΘΙΑΓΕ και παίρνουμε και από εκεί οδηγίες, δίνουμε στοιχεία από εδώ και μας λένε για το πότε πρέπει να ραντίσουμε, πότε δηλαδή να κάνουμε τις παρεμβάσεις. Με αυτόν τον τρόπο περιορίζουμε τις επεμβάσεις στα φάρμακα, οπότε βγάζουμε καθαρότερο υλικό και με χαμηλότερο κόστος. Αυτή είναι και η δουλειά των 2 γεωπόνων που έχουμε σε συνεργασία βέβαια με το ΕΘΙΑΓΕ. Στις εξαγωγές που κάνουμε π.χ. στη Ρωσία γίνονται έλεγχοι συνέχεια και αν βρουν υπολείμματα γυρίζουν το αυτοκίνητο πίσω. Οπότε δεν μπορούμε να το ρισκάρουμε αυτό, πρέπει να είμαστε καθαροί.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Στον ΑΣΕΠΟΠ δεν γίνονται προληπτικοί ψεκασμοί, τα πάντα είναι θέμα παρακολούθησης όσον αφορά στα έντομα, δηλαδή για τα φάρμακα που είναι δηλητήρια. Δεν υπάρχει περίπτωση κάποιος παραγωγός να ραντίσει κάτι αν δεν έχει ξεκινήσει ήδη να έχει πρόβλημα που σημαίνει ότι δεν θα ρίξει επιπλέον φυτοφάρμακα στο κτήμα του. Έχουμε ένα σύστημα παρακολούθησης των κτημάτων με παγίδες, με μετεωρολογικούς κλοβούς όπου παρακολουθούμε τις πτήσεις των εντόμων, τις γενιές και βάσει αυτών βγαίνουν οδηγίες ψεκασμών, δηλαδή οι παραγωγοί μας ψεκάζουν μόνο όταν δώσει ο συνεταιρισμός εντολή για ψεκασμό και μόνο με ότι δώσει ο συνεταιρισμός, γιατί διαχειριζόμαστε όλο το κομμάτι της φυτοπροστασίας. Θα έρθει ο κάθε παραγωγός θα πάει στον γεωπόνο, θα του γράψει την συνταγή του σε ένα χαρτάκι, θα πάει στον άλλον γεωπόνο στην αποθήκη

φυτοφαρμάκων, θα πάρει τα φάρμακα του και θα ψεκάσει. Τα πάντα βέβαια καταγράφονται σε ένα ημερολόγιο αγρού κι έτσι ξέρουμε ανά πάσα στιγμή τί έχει ψεκάσει ο καθένας και με τί, υπάρχει πλήρης καταγραφή για το τί έχει κάνει ο παραγωγός.

Στο θέμα των υπολειμμάτων δεν έχουμε κανένα πρόβλημα, από την στιγμή που οι μεγάλες εξαγωγές μας είναι ανατολικά, δηλαδή Ρωσία και Ουκρανία – η νομοθεσία η δικιά τους είναι πολλάκις αυστηρότερη από της E.E. .

Τα τελευταία χρόνια πειραματιζόμαστε και σε ένα άλλο κομμάτι, στην εισαγωγή του *comfusio*, αλλά αυτό στην Ελλάδα θεωρείται παράνομο γιατί χτυπάει συμφέροντα μεγάλων φαρμακοβιομηχανιών, δηλαδή είναι ένας πλήρης βιολογικός τρόπος καταπολέμησης και είναι παράνομο. Εμείς εδώ τα εισάγουμε κάθε χρόνο από Ιταλία και με χίλια ζόρια παίρνουμε έγκριση 110 ημερών για την χρήση τους. Τους το είπαμε βέβαια και στο Υπουργείο ότι και να μη μας δώσουν εμείς θα το κάνουμε και ως μας κλείσουν φυλακή. Ας μας βγάλουν στα κανάλια για να τους πούμε τί κάνουμε τελικά, δηλαδή θέλουν να σε αναγκάσουν να πάρεις φυτοφάρμακα. Έτσι είναι. Φοβερό! Στην Ιταλία και στην Ισπανία εφαρμόζεται εδώ και 15 χρόνια επίσημα.

Δεν νομίζω να υπάρχουν επιπτώσεις από τα φυτοφάρμακα στο περιβάλλον. Στα δικά μας τα κτήματα υπάρχει πολύ πανίδα, ακόμη και λαγούς θα δεις που σημαίνει ότι δεν υπάρχει πρόβλημα. Παλιότερα που ήταν άλλα τα φυτοφάρμακα, δεν υπήρχε ενημέρωση και δεν προστατεύονταν και κατάλληλα οι παραγωγοί, ίσως να υπήρχε κάποιο θέμα.

Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Το σύστημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης το εφαρμόζαμε ήδη εμείς εδώ σαν συνεταιρισμός πολύ πριν βγει με την διαφορά ότι δεν είχαμε καταγραφές, δηλαδή δεν κατέγραφε ο κάθε παραγωγός. Όταν ήρθε η εποχή που άρχισε να διαδίδεται ήμασταν έτοιμοι σαν κουλτούρα να την εφαρμόσουμε. Αυτό που θα έπρεπε εμείς να κάνουμε ήταν να εκπαιδεύσουμε τους παραγωγούς να καταγράφουν που δεν είναι κι εύκολο να βάλεις ανθρώπους 60 και 70 χρονών αγράμματους να γράφουν. Βέβαια ήταν μεγάλη η βοήθεια του συνεταιρισμού και τελικά το έμαθαν, έμαθαν να κρατάνε ημερολόγιο αγρού και κατάλαβαν και την αξία αυτού.

Στην ουσία η ολοκληρωμένη διαχείριση είναι το να οργανώσω έτσι την παραγωγή μου ώστε το προϊόν που θα παράγω να είναι ασφαλές αλλά και όλη η διαδικασία να είναι ασφαλής για το περιβάλλον, για τον άνθρωπο καταναλωτή, για τον άνθρωπο παραγωγό, για τον αέρα, για το έδαφος και για το νερό. Με αυτόν τον τρόπο θα κάνω την επιλογή του ποια ποικιλία θα βάλω και που και ποιες ποικιλίες πρέπει να παράγω. Η ολοκληρωμένη διαχείριση λέει το εξής: το φάρμακο και ο ψεκασμός είναι

το τελευταίο μου όπλο, τα προηγούμενα όπλα μου είναι: πώς θα φυτέψω, πώς θα κλαδέψω, πώς θα οργώσω και πώς δεν θα οργώσω, πώς θα λιπάνω. Όλα αυτά εάν τα κάνω σωστά θα έχω το λιγότερο ράντισμα μετά γιατί θα επέμβω μόνο όταν χρειάζεται. Υπάρχουν 2 ειδών φάρμακα: τα εντομοκτόνα και τα μυκητοκτόνα. Για τους μύκητες πάω συνήθως προληπτικά όταν βλέπω ότι θα τα ευνοήσει ο καιρός, στα έντομα παρακολουθώ, υπάρχουν μοντέλα και δεδομένα πλέον, τις καιρικές συνθήκες και τις πτήσεις των εντόμων και επεμβαίνω όταν χρειάζεται, όταν δεν χρειάζεται δεν επεμβαίνω. Παλιότερα υπήρχε η αντίληψη ότι πάω και ραντίζω κάθε 15 μέρες γιατί είναι 15 ημερών το φάρμακο, ώστε να μην έχω κανένα πρόβλημα ενώ τώρα λες: την τάδε περίοδο δεν έχω πρόβλημα, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα με τα ροδάκινα άρα δεν θα επέμβω. Από εκεί και πέρα βλέπω ότι είναι ευαίσθητο τότε ή τώρα - το βλέπω άρα πρέπει να δεις τί θα κάνεις: για παράδειγμα ξέρω ότι θα υπάρχει φυλλοδέτης άρα τώρα είναι η κατάλληλη περίοδος για να χτυπήσω την προνύμφη του. Αυτό το ακολουθούν οι παραγωγοί. Και βέβαια πρέπει να καλλιεργήσω με όσο το δυνατόν λιγότερη διαταραχή του εδάφους. Δεν έχουμε μπει ακόμα στην διαδικασία ώστε να καταλάβει ο παραγωγός τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κ.λ.π. και ένας φορέας διοξειδίου του άνθρακα είναι η γεωργία που όσο οξυγόνο κι αν δίνει, δίνει και πολύ διοξείδιο του άνθρακα και ιδιαίτερα με την αναμόχλευση και καλλιέργεια του εδάφους.

Επίσης έχουν γίνει και πολλά εκπαιδευτικά προγράμματα που αφορούν στην προστασία των παραγωγών στην διαδικασία ψεκασμού, δηλαδή στην ασφάλεια τους: δεν μπορείς να είσαι παραγωγός και να μην παίρνεις μέτρα προστασίας για τον εαυτό σου. Δεν πρέπει να προστατεύεις μόνο τον καταναλωτή αλλά και την ίδια σου την ζωή, γιατί τί νόημα θα έχει να πάρεις 100 ευρώ το κιλό όταν την επόμενη μέρα θα πεθάνεις. Αυτό όμως έχει περάσει και όλοι πλέον παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας. Βέβαια όταν ήρθα στον συνεταιρισμό δεν υπήρχε αυτό, όχι απλά την βίωσα την αλλαγή αλλά την επέβαλλα στο τέλος ή τελοσπάντων καλλιέργησα έτσι τον κόσμο ώστε να το κάνει τελικά αυτό. Κάναμε και σεμινάρια επίσης πάνω σε αυτό όπου λέγαμε ποια είναι τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να πάρουν, μοιράσαμε φυλλάδια, φέραμε μάσκες στον συνεταιρισμό όπου ο παραγωγός τις αγόραζε από εδώ κ.α. .

Όλα αυτά τα χρόνια, για το εάν υπάρχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον από τα φυτοφάρμακα δεν μπορώ να πω αλλά για τους παραγωγούς έχω δει και μάλιστα συγκεκριμένες περιπτώσεις. Είμαστε και δίπλα στα εργοστάσια της Πτολεμαΐδας αλλά και η δικιά μας περιοχή έχει τις επιπτώσεις των εργοστασίων, δεν ξέρω πόσο αλλά και μετρήσεις να κάνουν δεν νομίζω να αποκαλυφθούν τα αποτελέσματα. Φέτος για παράδειγμα είχαμε 4-5 θανάτους από καρδιοπάθειες - τώρα σε αυτό

μπορεί να ήταν ο τρόπος ζωής, η κρίση, τα φάρμακα – τίποτα δεν είναι σίγουρο. Αλλά σίγουρα υπάρχει επίπτωση από τα εργοστάσια της Πτολεμαΐδας.

Δεν θα έλεγα ότι υπάρχει ιδιαίτερα σχέση αλληλεγγύης των βελβεντινών με το περιβάλλον. Υπάρχει μία σχέση όσον αφορά στο θέμα της καθαριότητας που αυτό το έχουν πάρα πολύ και είναι και θέμα κουλτούρας βέβαια, θέλουν να έχουν καθαρό το χωριό αλλά μπορεί να πετάξει και τα μπάζα από την πίσω μεριά εφόσον δεν τα βλέπει αυτός. Δεν θα έλεγα ότι η κοινωνία είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη ως προς το περιβάλλον. Μπορεί να είναι σκληρό αυτό που λέω αλλά έτσι είναι, αυτή είναι η εκτίμηση μου. Βέβαια γίνονται κάποια πράγματα δηλαδή υπάρχουν κάδοι ανακύκλωσης, υπάρχουν ομάδες ευαισθησίας κ.λ.π. . Γίνονται ενέργειες σε σχέση με το περιβάλλον και κυρίως από μεγαλύτερους ανθρώπους που έχει να κάνει με την εκπαίδευση και τους έχει γίνει συνήθεια πια. Την νέα γενιά δεν την βλέπω και ιδιαίτερα ευαίσθητη όσον αφορά στο περιβάλλον ενώ κάνουν περιβαλλοντικά προγράμματα και συμμετέχουν τα παιδιά.

Επίσης, τα υπολείμματα των καλλιεργειών τους οι παραγωγοί δεν τα καίνε, δεν τα πετάνε. Τα περνάνε από καταστροφέα, τα σπάζουν και μένουν μέσα στο χωράφι αυτά κι έτσι δημιουργείται λίπασμα αφού αφήνεις οργανική ουσία και αυτός είναι ένας τρόπος κομποστοποίησης που γίνεται εδώ και χρόνια.

Καθηγήτρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Βελβεντού

- Πριν κάποια χρόνια, είχε πραγματοποιηθεί ένας διαγωνισμός για τα σχολεία της περιοχής με θέμα την ενασχόληση με περιβαλλοντικά ζητήματα έχοντας ένα χρηματικό έπαθλο με χορηγό έναν βελβεντινό ομογενή από την Αμερική. Σε αυτόν τον διαγωνισμό είχε πάρει μέρος και το σχολείο του Βελβεντού και τότε είχαμε έρθει και σε επαφή με τους συνεταιρισμούς. Το θέμα της εργασίας ήταν για την αξιοποίηση της λίμνης και εάν υπάρχει επιβάρυνση σε αυτήν εξαιτίας της γεωργικής εκμετάλλευσης. Στην ουσία, είχαμε έρθει σε επαφή και με τους 2 συνεταιρισμούς γιατί μας ενδιέφερε να δούμε εάν ακολουθούν κάποιες οδηγίες της Ε.Ε. που υπάρχουν για την μόλυνση του περιβάλλοντος, την μόλυνση με το ράντισμα στην ατμόσφαιρα είτε επίσης με το ράντισμα και την βροχή που περνάει όλο αυτό το δηλητήριο στο έδαφος, υπέδαφος, σε πηγές και φτάνει στην λίμνη οπότε σκοτώνονται τα ψάρια και φυσικά το νερό της λίμνης διοχετεύεται στην Θεσσαλονίκη και θεωρείται πόσιμο. Αυτό που θέλαμε βασικά να δούμε είναι πόσο επιβαρύνεται η λίμνη από την περιοχή.

Άλλο ένα θέμα που είχαμε θίξει τότε είναι εάν κάνουν ορθολογική χρήση του νερού διότι έχουν αντλιοστάσιο που το διαχειρίζεται ο ΤΟΕΒ όπου παίρνουν νερό από την λίμνη για να ποτίζουν τα κτήματα τους οι παραγωγοί. Παλιότερα είχαν και

πρόβλημα ξηρασίας γιατί δεν υπήρχε η λίμνη και στην ουσία αξιοποιούσαν τα νερά από το βουνό που τα διοχέτευαν σε δεξαμενές. Τώρα προσπαθούν να βάλουν και ηλεκτροβάνες για να το ελέγχουν καλύτερα ώστε να μη πηγαίνει ο κάθε παραγωγός αυθαίρετα να ανοίγει με τις ώρες το νερό όπου όχι μόνο ξοδεύει το νερό αλλά χαλάει και το προϊόν του. Αυτό το θέμα το συζητήσαμε με τους συνεταιρισμούς και αυτό που καταλάβαμε είναι ότι τα προηγούμενα χρόνια γινόταν κατάχρηση αλλά τα τελευταία χρόνια έχουν αρχίσει να μπαίνουν σε έναν δρόμο οι συνεταιρισμοί και μέσα από αυτούς και τα μέλη τους. Αυτό το πρόγραμμα λοιπόν ήταν για την λίμνη Πολυφύτου – κατά πόσο επιβαρύνεται ή όχι, αν γίνεται ορθολογική χρήση του νερού και αν επιβαρύνονται τα νερά από τυχόν ραντίσματα και φυτοφάρμακα των αγροτών. Πέρυσι είχαμε κάνει μία εργασία για τις πηγές γενικά όπου είχαμε βρει παλιούς παραγωγούς και μας έλεγαν πώς ζούσαν πριν ακόμα γίνει η λίμνη. Επισκεφθήκαμε το Σκεπασμένο, μάθαμε πώς έπαιρναν το νερό, πώς το συντηρούσαν, πώς το κρατούσαν στις δεξαμενές, πώς πότιζε ο κάθε αγρότης, πώς μαζεύονταν στο αλώνι και μοίραζαν το νερό ορθολογικά, πώς προτιμούσαν κάποιες πιο ανθεκτικές καλλιέργειες στην ξηρασία και όχι τόσο καλλιέργειες που χρειάζονταν πολύ νερό. Όσον αφορά στην σχέση των παιδιών με το περιβάλλον, βλέπεις ένα άσχημο πράγμα γιατί ενώ κάνουμε στο σχολείο ένα σωρό περιβαλλοντικά προγράμματα δεν το προσέχουν τόσο το περιβάλλον. Τώρα πια που δεν έχουμε την δυνατότητα με τον δήμο να κρατάμε καθαρό τον τόπο μας είναι στην εθελοντική εργασία του καθενός για να μπορέσει να διατηρηθεί περισσότερο αλλά βλέπω ότι δεν το προσέχουν. Όσον αφορά στους αγρότες ξέρω ότι κάνουν υγιεινή ταφή από τα κουτιά με τα ραντίσματα κ.λ.π. δηλαδή έχουν συνεργασία με κάποιον φορέα που τα μεταφέρει και τα θάβει με τέτοιο τρόπο που δεν επιβαρύνει το περιβάλλον ούτε την υγεία των ανθρώπων και αυτό που κάνουν οι αγρότες είναι πολιτισμός, βέβαια όλο αυτό ξεκίνησε από τον συνεταιρισμό. Τα τελευταία χρόνια δυστυχώς δε το φροντίζουμε όπως πρέπει το περιβάλλον όχι ατομικά ο καθένας αλλά σαν οργανωμένη πολιτεία με αποτέλεσμα και στη παιδεία ότι προσπαθείς να χτίσεις σιγά σιγά να το γκρεμίζεις ο ίδιος. Βλέπω ότι τα παιδιά δεν είναι όπως ήταν παλιά και αντί να το προσέχουν κάνουν το αντίθετο και το καταστρέφουν. Παρ' όλα' αυτά γίνονται πάρα πολλά περιβαλλοντικά προγράμματα στον σχολείο και εκτός από αυτό υπάρχουν άτομα που απασχολούνται στην εταιρεία “Κοινωνία των Πολιτών” από πρόγραμμα της Ε.Ε. και είναι για την καθαριότητα του τόπου.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Οι συνεταιρισμοί πάντοτε αλλά και ειδικότερα τα τελευταία χρόνια λειτουργούν με φιλικούς όρους προς το περιβάλλον, τουλάχιστον στον τομέα της φυτοπροστασίας. Υπάρχει το σύστημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης στο οποίο όλοι οι παραγωγοί, τουλάχιστον οι συνεταιριζόμενοι ακολουθούν ένα πρόγραμμα που τους επιβάλλει ο γεωπόνος του κάθε συνεταιρισμού, με ουσίες δραστικές οι οποίες όμως είναι φιλικές προς το περιβάλλον, διότι για να πουλήσουμε και τα προϊόντα μας ειδικά στο εξωτερικό υπάρχουν οι αναλύσεις των υπολειμμάτων που γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα οι οποίες αναλύσεις γίνονται ιδιαίτερα στην αγορά της Ρωσίας όπου τα προϊόντα δεν περνάνε έτσι απλά αφού πρέπει η υπολειμματικότητα των προϊόντων να είναι κάτω από ένα όριο και μιλάμε για μηδαμινό ποσοστό υπολειμμάτων. Οπότε πιστεύω ότι όλο αυτό το σύστημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης είναι πάρα πολύ φιλικό προς το περιβάλλον και ιδιαίτερα τα φάρμακα που χρησιμοποιούμε τα τελευταία 5-6 χρόνια.

Φυσικά οι παραγωγοί όταν χρησιμοποιούν τα φυτοφάρμακα παίρνουν την κατάλληλη προστασία, δηλαδή θα είναι πλήρως ντυμένοι και εξοπλισμένοι, συνεπώς και προστατευμένοι.

Με την αλλαγή των φαρμάκων τα τελευταία χρόνια που ακολουθούμε ένα πρόγραμμα δεν γίνεται αλόγιστη χρήση ή εφαρμογή των φαρμάκων, όπως γινόταν παλιότερα. Ο κάθε παραγωγός ακολουθεί ένα πρόγραμμα και για παράδειγμα θα μπει και θα ψεκάσει την στιγμή που χρειάζεται με τις ποσότητες που χρειάζεται και με τις δραστικές ουσίες που χρειάζονται. Οπότε από εκεί και πέρα δεν νομίζω ότι θα έχει επίπτωση στο περιβάλλον και αυτό το βλέπουμε τώρα γιατί παλιότερα είχαμε επιπτώσεις σε χλωρίδα και πανίδα αλλά και σε ανθρώπους. Ενώ τώρα είναι οι δραστικές ουσίες τέτοιες και τόσες οι ποσότητες οι οποίες δεν επηρεάζουν.

Πριν 15-20 χρόνια υπήρχαν επιπτώσεις στο περιβάλλον δηλαδή υπήρχαν κρούσματα σε ζώα που φαινόταν ότι ήταν από την αλόγιστη χρήση των φυτοφαρμάκων. Τώρα με την εφαρμογή του νέου προγράμματος έχουμε παρατηρήσει διαφορά στο περιβάλλον, για παράδειγμα αυτή τη στιγμή υπάρχουν πάρα πολλά άγρια ζώα μέσα στον κάμπο εκεί που υπάρχουν τα ροδάκινα και πριν κάποια χρόνια είχαν εξαφανιστεί, ενώ τώρα τα βλέπουμε με τα μάτια μας. Πλέον, με το νέο σύστημα μου εφαρμόζουμε παρατηρούμε μεγάλη διαφορά στο οικοσύστημα.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Από την χρήση των φαρμάκων όλα αυτά τα χρόνια στο φυτικό περιβάλλον δεν έχω παρατηρήσει κάποια αλλαγή, στο ζωικό υπάρχουν κάποιες αλλαγές. Παλιότερα ψοφούσαν πουλιά και άλλα ζώα αλλά τώρα επειδή είμαστε στην ολοκληρωμένη

διαχείριση εδώ και κάποια χρόνια τα φάρμακα είναι πάρα πολύ ελαφριά και όσον αφορά στους παραγωγούς παίρνουμε όλοι τις κατάλληλες προφυλάξεις, για παράδειγμα: δεν υπάρχει περίπτωση να πάω για ραντίσματα εάν δεν βάλω στολή κι έτσι δεν είμαι καθόλου εκτεθειμένος. Είναι βέβαια και κάποιοι που δεν το τηρούν αυτό και φυσικά γίνονται παρατηρήσεις αλλά θέλει περίπου 3.000 ευρώ για τον εξοπλισμό και κάποιοι δεν έχουν την δυνατότητα να τον αγοράσουν κι έτσι αυτό είναι κάτι που δεν μπορείς να τους το επιβάλλεις.

Επίσης, έχουμε ειδικά μέρη που γεμίζουμε, αδειάζουμε και ξεπλένουμε. Δεν νομίζω ότι έχουμε τέτοιο πρόβλημα, το περιβάλλον μας είναι καθαρό.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 1

- Από υπολείμματα δεν έχουμε κανένα πρόβλημα, ακολουθούμε όλοι τις οδηγίες του γεωπόνου. Τα υπολείμματα είναι πολύ δύσκολο να μείνουν γιατί τώρα τα φάρμακα είναι πολύ ελαφριά και δεν έχουμε ούτε εμείς ούτε ο ΑΣΕΠΟΠ, οι πιο πολλοί παραγωγοί είναι συνεπείς και δεν έχουμε τέτοια θέματα, βραβεία μας στέλνουν δηλαδή, ακόμα και η Ρωσία μας έστειλε βραβείο για την ποιότητα.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 2

- Όσον αφορά στα φυτοφάρμακα, εμείς πάντα ακολουθούσαμε τα προγράμματα της Ε.Ε. , μπήκαμε στην ολοκληρωμένη διαχείριση, έχουμε ISO και πραγματικά στα δικά μας προϊόντα δεν υπάρχουν καθόλου υπολείμματα. Έχει ο καθένας το ημερολόγιο του, το πρόγραμμα του και πάντα συμβουλευόμαστε τον γεωπόνο του συνεταιρισμού για το κάθε βήμα που θα κάνουμε. Όπως τα δικά μου τα παιδιά δεν θέλω να τρώνε φυτοφάρμακα έτσι δεν θέλω και των υπολοίπων.

Στον συνεταιρισμό έχουμε δικιά μας αποθήκη φαρμάκων και όλοι οι συνέταιροι ψωνίζουν από εκεί σύμφωνα πάντα με τις οδηγίες του γεωπόνου. Αντίστοιχα μόλις ο παραγωγός κάνει οποιαδήποτε ενέργεια στο κτήμα του θα το σημειώσει στο ημερολόγιο αγρού και σύμφωνα με αυτό γνωρίζει και ο γεωπόνος πότε πρέπει να γίνει η συγκομιδή κι έτσι το προϊόν είναι καθαρό. Εγώ τουλάχιστον έχω αυτή τη συνείδηση πια και θέλω να πιστεύω ότι και οι υπόλοιποι την έχουν για να μπορούμε να τηρούμε το πρόγραμμα μας και να παράγουμε καθαρά προϊόντα.

Θεωρώ ότι υπάρχει σχέση αλληλεγγύης με το περιβάλλον και μακάρι να πρόσεχαν όλοι το περιβάλλον όπως το προσέχουμε εμείς. Στα χωράφια οι παραγωγοί και στο χωριό μέσα οι γυναίκες περιποιούμαστε πολύ και το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον. Στο Βελβεντό είμαστε όλοι νοικοκυραίοι και ακόμη και στο χωράφι είμαστε πολύ οργανωμένοι, συμπεριφερόμαστε σαν να είμαστε σπίτι μας.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

- Υπάρχει σε πολύ έντονο βαθμό η περιβαλλοντική συνείδηση στην κουλτούρα των βελβεντινών. Ακόμη και τώρα που δεν έχουμε τον δήμο και η καθαριότητα δεν είναι όπως ήτανε μαζεύομαστε οι πολίτες και με εθελοντική εργασία φροντίζουμε μόνοι μας τον τόπο μας.

Γεωπόνος Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Όσον αφορά στην φυτοπροστασία συνεργαζόμαστε και με έναν γεωπόνο στην Βέροια. Αρχικά, όταν ξεκινήσαμε αναπτύξαμε μία συνεργασία με κάποιους ανθρώπους από την Λάρισα αλλά τελικά καταλήξαμε στην Βέροια γιατί εκεί είναι πιο εξειδικευμένοι. Στο θέμα της φυτοπροστασίας είμαστε πολύ οργανωμένοι και κάνουμε ό,τι καλύτερο μπορούμε για να προστατεύουμε το περιβάλλον, τον καταναλωτή και τον παραγωγό. Υπάρχουν συγκεκριμένες οδηγίες για τον ψεκασμό, γίνεται παρακολούθηση των παγίδων, εφαρμόζουμε την ολοκληρωμένη διαχείριση κι έχουμε και πιστοποιήσεις ποιότητας. Βάσει του συστήματος της ολοκληρωμένης διαχείρισης όλοι οι παραγωγοί έχουν τον φάκελό τους και ξέρουμε ακριβώς τι έχουν κάνει στο κτήμα τους, επομένως γνωρίζουμε και πώς να τους καθοδηγήσουμε στους ψεκασμούς έτσι ώστε όταν συγκομίσει ο παραγωγός να είμαστε σίγουροι ότι δεν θα υπάρχουν υπολείμματα στο φρούτο.

9^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ / ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΕΣ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Εμείς κάθε καλοκαίρι που χρειαζόμαστε αρκετό εποχικό προσωπικό βγάζουμε μία ανακοίνωση για να έρθει ο κόσμος να κάνει αιτήσεις για δουλειά. Προτιμάμε βέβαια αυτούς που είναι από την περιοχή, πάντα από την περιοχή και αργότερα εάν δεν καλύψουμε τις ανάγκες που έχουμε θα ζητήσουμε προσωπικό και από πιο μακρινές περιοχές αλλά πρώτη προτεραιότητα είναι όσοι είναι απ'την περιοχή ή όσοι είναι μέλη ή συγγενείς μελών. Προτεραιότητα έχουν τα μέλη.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Οι συνεταιρισμοί ενισχύουν πάρα πολλές φορές την πολιτιστική δραστηριότητα στο Βελβεντό, παλιότερα αλλά και σήμερα ειδικά που δεν έχουμε τα κονδύλια του δήμου υπήρξαν χορηγοί σε πάρα πολλές εκδηλώσεις, που γίνονται και σε κάποιες δομές

δηλαδή το ότι λειτουργεί για παράδειγμα ο Μορφωτικός Όμιλος στο πνευματικό κέντρο έχει δύο μορφές εισροών από τον αγροτικό κόσ μο: μία απ ευθείας χρηματοδότηση από τους συνεταιρισμούς για κάποιες εκδηλώσεις ως χορηγός και η δεύτερη είναι ότι είναι τα ίδια τα μέλη των συνεταιρισμών που είναι και γονείς παιδιών και στέλνουν τα παιδιά τους ως μαθητές και πληρώνουν εκεί στο ωδείο, στη μπάντα, στη ζωγραφική, σε άλλα τμήματα κ.λ.π. . Είναι δηλαδή και μέλη των Τοπικών Συλλόγων όπως είναι οι πολιτιστικοί, αθλητικοί, ορειβατικοί κ.λ.π. και όλοι έχουν και την συνδρομή τους, όλοι πληρώνουν δίδακτρα.

Ο συνεταιρισμός συνεργάζεται και με το Κ.Π.Ε. . Έχουν συνεργαστεί πάρα πολλές φορές με διάφορα σεμινάρια που έγιναν από κοινού για τα προϊόντα τους, για τις μεθόδους καλλιέργειών, τις μεθόδους ραντίσματος ακόμη και για την προβολή των προϊόντων τους.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο συνεταιρισμός επιτελεί και κοινωνικό έργο με την στήριξη και βοήθεια κάποιων κοινωνικών φορέων και Συλλόγων.

Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία Πολιτών»

- Ο Μορφωτικός Όμιλος αγκαλιάζεται από την κοινωνία και είναι γεγονός ότι οι περισσότερες οικογένειες του Βελβεντού συμμετέχουν τουλάχιστον σε κάποιο από τα τμήματα του. Από εκεί και πέρα πραγματοποιούνται και εξαιρετικές παραστάσεις από τα παιδιά και παλιότερα γίνονταν και ηχογραφήσεις. Ο Μορφωτικός Όμιλος συνεργάζεται και με άλλες συλλογικότητες του Βελβεντού όπως είναι τα σχολεία δηλαδή με το δημοτικό, το νηπιαγωγείο, το γυμνάσιο και το Λύκειο. Όλοι συνεργαζόμαστε μεταξύ μας. Συγκεκριμένα με τους συνεταιρισμούς, υπάρχει μία άμεση σχέση αλλά και μία έμμεση. Η άμεση σχέση είναι η οικονομική δηλαδή οι συνεταιρισμοί πάντα συνδράμουν στις δραστηριότητες του Μορφωτικού Ομίλου είτε ως χορηγοί είτε οτιδήποτε άλλο π.χ. με την προσφορά υλικών κ.α. και είναι σημαντικοί οικονομικοί αρωγοί του Μορφωτικού Ομίλου. Αυτό συμβαίνει είτε με δική μας πρωτοβουλία είτε με πρωτοβουλία των συνεταιρισμών, συνήθως είναι από τον Μορφωτικό Όμιλο γιατί κι εκείνοι δεν μπορούν να ξέρουν τί ανάγκες μπορεί να έχει ο Μορφωτικός Όμιλος. Θα αναφέρω ένα σημαντικό παράδειγμα: ο ΑΣΕΠΟΠ σε μία από τις τελευταίες του Γενικές Συνελεύσεις έκανε τροποποίηση του καταστατικού, λόγω και της κατανόησης με το θέμα του Καλλικράτη, ώστε στην απίθανη περίπτωση που μπορεί να πάει κάτι στραβά με τον συνεταιρισμό η περιουσία του να πάει αυτόματα στον Μορφωτικό Όμιλο, ενώ προηγουμένως

πήγαινε αυτόματα στον δήμο. Αυτή είναι η σχέση του Μορφωτικού Ομίλου με την κοινωνία του Βελβεντού αφού θεωρούνταν μετά τον δήμο ο σημαντικότερος φορέας του Βελβεντού. Στη συνέχεια, όλη η οικονομική δραστηριότητα μέσα στον συνεταιρισμό μεταφέρεται μετά στην κοινωνία, δηλαδή τα χρήματα που κερδίζουν οι αγρότες τα επιστρέφουν στην ίδια την κοινωνία και αυτό μεταφράζεται σε συμμετοχή στα τμήματα του Μορφωτικού Ομίλου, σε συνδρομές στην εφημερίδα κ.α. Ίσως και ο κόσμος εδώ λόγω της παραγωγής του έχει κάποιο χρήμα να κινήσει και το κινεί μέσα στην κοινωνία του Βελβεντού, μέρος της οποίας είναι και ο Μορφωτικός Όμιλος, αυτή είναι η έμμεση σχέση του συνεταιρισμού με τον Μορφωτικό Όμιλο. Γενικά, όμως, όλες οι συλλογικότητες του Βελβεντού συνεργάζονται μεταξύ τους και συγκεκριμένα για τον Μορφωτικό Όμιλο, συνεργάζεται και μάλιστα όχι απλή συνεργασία αλλά κανονική σύμπραξη. Έχει συνεργαστεί για παράδειγμα με το Κ.Π.Ε. για εκδηλώσεις του Μορφωτικού Ομίλου, με την Κοινωνία των Πολιτών για εκδηλώσεις και δράσεις. Όταν υπάρχει ανάγκη να συνεργαστούν δύο φορείς τότε αυτό γίνεται αυτόματα.

Εργαζόμενος – δάσκαλος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβενδού

- Το Κ.Π.Ε. έχει συνεργαστεί πολλές φορές με τους συνεταιρισμούς. Σαν Κ.Π.Ε. Βελβεντού από την πρώτη μέρα που ξεκίνησε η λειτουργία του βάσει της συμφωνίας με το Υπουργείο Παιδείας οφείλαμε να έχουμε δύο επιτροπές: μία οργανωτική επιτροπή και μία επιστημονική επιτροπή – συμβουλευτική επιτροπή. Σε αυτές τις επιτροπές επιδιώξαμε και ανταποκρίθηκαν πράγματι και οι συνεταιρισμοί μαζί με άλλους φορείς να είναι εκεί οι εκπρόσωποι τους δηλαδή προσπαθήσαμε να εκπροσωπούνται σε αυτές τις επιτροπές οι μεγαλύτεροι τουλάχιστον και οι σημαντικότεροι φορείς του Βελβεντού και όντως αυτές οι επιτροπές λειτούργησαν στην αρχή με κάποια καλά αποτελέσματα. Στην συνέχεια βέβαια, τώρα πια δεν λειτουργούν όπως λειτουργούσαν όπως συμβαίνει σχεδόν σε κάθε περιβαλλοντικό κέντρο δηλαδή, και κακώς γιατί θα μπορούσε να συνεχίσει η λειτουργία τους. Αλλά πέρα από αυτό η συνεργασία τους ήτανε πάρα πολύ στενή και είναι θα μπορούσαμε να πούμε, αλλά κυρίως ήτανε στην αρχή όταν στήσαμε το πρόγραμμα «Ροδάκινο το Μυρωδάτο - Ολοκληρωμένη Διαχείριση και Προστασία της Βιοποικιλότητας», όπου εκεί έχουμε πάρα πολλά στοιχεία, τα περισσότερα σχετικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση που τα πήραμε από τον συνεταιρισμό ΑΣΕΠΟΠ. Με τους μαθητές ειδικά όταν έρχονται για πολυήμερα προγράμματα ή τριήμερα και επιλέγει το πρόγραμμα αυτό με το ροδάκινο, πάντα ένα μέρος του χρόνου των μαθητών θα τον αφιερώσουμε σε έναν συνεταιρισμό. Αλλά και στα ημερήσια προγράμματα επισκεπτόμαστε έναν συνεταιρισμό αφού και τα σχολεία τα ίδια ζητάνε να δούνε από κοντά έναν

συνεταιρισμό. Εκεί πάντα μας εξηγούν οι υπεύθυνοι την λειτουργία του συνεταιρισμού, ξεναγούν τους μαθητές στους χώρους και λένε κάποια στοιχεία σχετικά με την δραστηριότητά τους. Επίσης, κάθε χρόνο στην γιορτή ροδάκινου που γινόταν Ιούλιο και τώρα τελευταία γίνεται αρχές Αυγούστου, την ημερίδα που άνοιξε την γιορτή ροδάκινου την αναλαμβάνει το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε συνεργασία με τους συνεταιρισμούς. Επίσης, σαν Κ.Π.Ε. πάμε με τους μαθητές και στα κτήματα στον κάμπο ακολουθώντας ένα συγκεκριμένο μονοπάτι που συγκεντρώνει κάποια χαρακτηριστικά που μας ενδιαφέρουν.

Τώρα έχουμε βγει και λίγο πιο έξω από το κέντρο και συνεργαζόμαστε όχι μόνο με τα σχολεία του Βελβεντού γιατί είμαστε και βασικοί διοργανωτές κάποιων διαγωνισμών που έχουν γίνει τα τελευταία 3 χρόνια με χορηγία από τον Σύλλογο των Βελβεντινών Αμερικής και Φιλαδέλφειας με χρηματικά βραβεία σε σχολεία της περιοχής που συμμετείχαν. Κάνουμε διάφορες ημερίδες και ενημερώσεις, συνεργαζόμαστε και με άλλους φορείς, φτάσαμε μέχρι και τον στρατό όπου κάναμε ενημερωτικές ομιλίες σε νεοσύλλεκτους φαντάρους στο Μαυροδένδρι Πέρυσι. Επίσης με την Σιάτιστα συνεργαζόμαστε πάρα πολύ και πηγαίνουμε κι εκεί και πραγματοποιούμε δραστηριότητες. Θέλουμε να κάνουμε πολλά πράγματα αλλά δυστυχώς δεν υπάρχει μεγάλη ανταπόκριση από τον κόσμο, από όλες τις κοινωνικές ομάδες.

Πραγματοποιείται ενημέρωση στην τοπική κοινωνία και όχι μόνο αλλά και στην ευρύτερη περιοχή του Νομού. Δυστυχώς, όμως, αυτό που επικρατεί και σε εμάς τους ανθρώπους, και είναι ένα από τα αρνητικά μας, είναι ο εγωισμός μας. Σε όλους μας υπάρχει δυστυχώς και σε φορείς δεν υπάρχει αυτή η εξωστρέφεια που θα έπρεπε να υπήρχε. Για παράδειγμα: κάνει η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας μία εκδήλωση που έχει σχέση με το περιβάλλον, στην Περιφέρεια σου έχεις 4 κέντρα καλεσέ τα - για το τί μπορεί να γίνει για το περιβάλλον συνολικά, δηλαδή να γίνει μία σύνθεση όλων αυτών που έχουν σχέση με το περιβάλλον στο τί μπορούμε να κάνουμε. Αυτό δεν υπάρχει. Ο καθένας σκέφτεται μόνος του και πράττει μόνος του. Δεν υπάρχει δηλαδή μία συνεργασία και αυτό μας λείπει. Γενικά ισχύει όμως στην Ελλάδα αυτό. Έχουμε συνεργαστεί πολλές φορές και με άλλες συλλογικότητες του Βελβεντού όπως είναι ο ορειβατικός σύλλογος που πραγματοποιούνται από κοινού δράσεις. Στη συνέχεια, κάνουμε ημερίδες με συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, στην γιορτή ροδαμιού πάντα συνεργαζόμαστε με τους συνεταιρισμούς, με τον δήμο είχαμε πάντα άριστη σχέση. Γενικά, με όποιον φορέα που αγγίζει έστω και λίγο κάποιο αντικείμενο με το οποίο ασχολούμαστε επιδιώκουμε συνεργασία.

Οι συνεταιρισμοί διαχρονικά στηρίζουν την λειτουργία όλων των φορέων δηλαδή ενισχύουν το Πνευματικό κέντρο, τον Μορφωτικό Όμιλο, τον Αθλητικό Σύλλογο

κ.α. με κάποια χρήματα τα οποία είναι σημαντικά για την λειτουργία τους. Άλλο ένα παράδειγμα είναι το εξής: το 1984 εγκαινιάστηκε μία από τις ελάχιστες τότε και σήμερα παιδικές αγροτικές και εφηβικές βιβλιοθήκες. Τα έξοδα της βιβλιοθήκης αυτής τα ανέλαβε τότε ο συνεταιρισμός και νομίζω ότι είναι εύκολο κάποιος να κάνει του συνειρμούς και να συμπεράνει τί σημαίνει βιβλιοθήκη σε ένα χωριό, σε μία κωμόπολη 3.500 κατοίκων. Ήταν 25 περίπου σε όλη την Ελλάδα, σε αγροτικές περιοχές πάντα από μία υπέροχη φιλέλληνα γαλλίδα αλλά η σύμβαση και τα έξοδα ήταν αποκλειστικά από τους συνεταιρισμούς. Έτσι ξεκίνησε τότε και στη συνέχεια βέβαια οι συνεταιρισμοί έβαζαν λιγότερα γιατί υπήρχε ένα ίδρυμα, μία επιχορήγηση από την ελληνική πολιτεία. Είναι ένα παράδειγμα για τους συνεταιρισμούς και πόσο σημαντική είναι η προσφορά τους γιατί δεν θα γινόταν ποτέ αγροτική βιβλιοθήκη με έξοδα των αγροτών μεμονωμένα. Σαν συνεταιρισμός, όμως, συμφωνούν γιατί μιλάμε για τα παιδιά μας, την ουσιαστική παιδεία και αυτό δεν είναι απλά εκπαίδευση αλλά παιδεία και πολιτισμός.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Στον βαθμό που μπορούμε, ενισχύουμε και δραστηριότητες του Βελβεντού που έχουν να κάνουν με κοινωνικούς σκοπούς, για παράδειγμα με τους Συλλόγους που δραστηριοποιούνται στο Βελβεντό είτε άμεσα είτε έμμεσα γιατί μπορείς να δώσεις λεφτά σε έναν Σύλλογο αλλά μπορείς να δώσεις και προϊόν. Είτε με χρήμα είτε με υλικό προσπαθούμε πάντα να βοηθάμε. Παλιότερα που ήταν ο δήμος εδώ οι Σύλλογοι δε είχαν κανένα πρόβλημα, τους στήριζε ο δήμος και λειτουργούσαν όλα άψογα. Τα τελευταία χρόνια όμως άρχισαν να κλονίζονται κι έχουν στραφεί προς τους συνεταιρισμούς κι εμείς στο μέτρο που μπορούμε τους βοηθάμε. Συνεργαζόμαστε και με το Κ.Π.Ε., ότι χρειάζονται τα παιδιά τους βοηθάμε. Έχουμε πολύ καλή συνεργασία.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Σαν συνεταιρισμός προσπαθούμε πάντα να συνεισφέρουμε στην κοινωνία του Βελβεντού. Για παράδειγμα: η γιορτή ροδακίνου που είναι κοινωνικό φαινόμενο πλέον και συνεισφέρουμε και οικονομικά σε συλλόγους και φορείς σαν επιχορηγήσεις και σαν βοήθειες π.χ. στον Μορφωτικό Όμιλο, στον Αθλητικό Σύλλογο κ.α. . Ειδικά τώρα τα τελευταία χρόνια μετά την αλλαγή του Καλλικρατικού δήμου που δεν υπάρχει και δήμος για να βοηθήσει αναγκαστικά η βοήθεια προς τους

φορείς από τους συνεταιρισμούς είναι μεγαλύτερη. Επίσης, με πολλούς από τους φορείς συνεργαζόμαστε σε εκδηλώσεις και σε δράσεις που κάνουμε από κοινού.

Πρώην γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ο συνεταιρισμός επειδή είχε την οικονομική δυνατότητα, ενίσχυε πάντοτε δύο φορείς: τον φορέα του πολιτισμού δηλαδή τον Μορφωτικό Όμιλο και τον φορέα του αθλητισμού δηλαδή τον Αθλητικό Σύλλογο και έδιναν καλά λεφτά μπορεί και 300.000 δρχ τότε αν θυμάμαι καλά. Και τώρα ενισχύει σίγουρα αλλά δεν ξέρω σε τί επίπεδα βρίσκονται γιατί για παράδειγμα μπορεί να μη πήγαιναν οι ίδιοι οι παραγωγοί να αθληθούν αλλά θα πήγαιναν τα παιδιά τους και ήθελαν να ενισχύσουν τους φορείς.

Πρόεδρος ΤΟΕΒ Βελβενδού

- Έχουμε πολύ καλή συνεργασία με τους συνεταιρισμούς δηλαδή με τους Προέδρους, από την στιγμή που έχουμε έντονο πρωτογενή τομέα οι συνεταιρισμοί και ο ΤΟΕΒ είμαστε η καρδιά. Η συνεργασία που έχουμε με τους συνεταιρισμούς είναι μία άτυπη σχέση, για παράδειγμα τώρα μιλάμε για το έργο αυτό που πρόκειται να γίνει δηλαδή το υδροηλεκτρικό, τα μέλη μας είναι και μέλη του συνεταιρισμού. Εάν μπορέσει να μειωθεί το στρέμμα από 50 λεπτά που το πληρώνει στα 25 είναι πολύ μεγάλη υπόθεση γιατί το ροδάκινο θα μπορέσει να γίνει πιο ανταγωνιστικό και θα τουνένουν και του παραγωγού. Είναι αλυσίδα αυτά τα πράγματα και νομίζω ότι πρέπει να έχουμε συνεργασία και με τον δήμο και με τους συνεταιρισμούς, ειδικά με τους συνεταιρισμούς αυτό δεν το συζητάω.

Καθηγήτρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Βελβενδού

- Το σχολείο έχει συνεργαστεί με τους συνεταιρισμούς - και με τον ΑΣΕΠΟΠ και με τον Δήμητρα - για την υλοποίηση κάποιων εργασιών, οι οποίες μάλιστα πήραν μέρος και σε διαγωνισμούς όπου η μία εκ των οποίων διακρίθηκε και βραβεύτηκε. Επίσης, στα πολιτιστικά δρώμενα μπαίνουν ως χορηγοί οι συνεταιρισμοί και είναι σημαντική η βοήθεια τους. Πριν λίγα χρόνια είχαμε την γιορτή της φράουλας και είπαν να αναβιώσουν αυτό το έθιμο και καθιέρωσαν την γιορτή ροδακίνου που τώρα ήταν η 8η χρονιά που πραγματοποιήθηκε. Είπαν να το αναβιώσουν γιατί θα αναβίωναν ένα παλιό έθιμο και είναι ένας τρόπος για να τονωθεί το τοπικό προϊόν γιατί έρχεται και πολύς κόσμος από την Περιφέρεια και έπαιρνε δημοσιότητα το συγκεκριμένο γεγονός. Όλα αυτά για να γίνουν συνεισέφερε πάρα πολύ ο συνεταιρισμός και στην ουσία όλοι συμμετείχαν για να μπορέσει να αναδειχθεί το τοπικό προϊόν γιατί ο συνεταιρισμός και οι αγρότες δεν είναι ξέχωροι από την

συνεργασία του κάθε βελβεντινού, από τον πολιτισμό κ.λ.π. . Ήταν διασκέδαση, ήταν δουλειά, ήταν ανάδειξη πολιτισμού, καθημερινά βιώματα, τα πάντα έχουν να κάνουν με το χωράφι και οποιαδήποτε δουλειά κι αν κάνει κάποιος την αγροτική ζωή την γνωρίζει και τα πάντα είναι συνδεδεμένα με τον πολιτισμό, δεν ήταν ξέχωρα για εμάς η αγροτική ζωή από την τοπική κοινωνία του Βελβεντού – ήταν πολιτισμός γιατί μέσα από τα χωράφια έβγαине ο πολιτισμός και όλα αυτά πάντα στο πνεύμα της συνεργατικότητας.

Το σχολείο έχει συνεργαστεί και πολλές φορές με το Κ.Π.Ε. , όπου υπάρχει πολύ καλή συνεργασία, δεν υπήρχε ποτέ πρόβλη μα. Συνεργαζόμαστε σε θέματα περιβάλλοντος που έχουμε αναλάβει κατά καιρούς σε εργασίες ή σε αναλύσεις που έχουμε κάνει, σε πληροφορίες που χρειαζόμαστε, ενημερώσεις που έχουν γίνει, παρουσιάσεις κ.λ.π. . Στο Κ.Π.Ε. πηγαίνουν και πολλά σχολεία από άλλες περιοχές, εμείς δυστυχώς παρότι το έχουμε δίπλα μας δεν μπορούμε να πηγαίνουμε συχνά γιατί δεν επαρκούν οι ώρες.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο σ υνεταρισμός συνεισφέρει και σε άλλους τοπικούς συλλόγους όπως για παράδειγμα στον Αθλητικό Σύλλογο, στην Μορφωτικό Όμιλο κ .α. . Όταν μας ζητηθεί σε όλους τους φορείς θα συνεισφέρει. Επίσης συνεισφέρουν πάρα πολύ και στη γιορτή ροδακίνου που διοργανώνουν τα τελευταία χρόνια και γίνεται προβολή του προϊόντος και έρχεται πολύς κόσμος.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Στην γιορτή ροδακίνου που γίνεται συνεργάζονται και οι 2 σ υνεταρισμοί και υπάρχουν και άλλες εκδηλώσεις που συνεργάζονται και οι 2. Γενικά ενδιαφερόμαστε αρκετά για την κοινότητα μας και αν μας ζητηθεί κάτι θα το προσφέρουν και στον Μορφωτικό Όμιλο και στον Αθλητικό Σύλλογο και γενικά. Το κάνουμε αυτό για τον τόπο μας.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού 1

- Υπάρχει άμεση επαφή του συνεταιρισμού με τις άλλες τοπικές συλλογικότητες. Ό,τι δραστηριότητα και να γίνεται καλούν τα μέλη, τους παραγωγούς και το συμβούλιο και στα κοινά θα είναι πάντα κάποιος από το Δ.Σ. του συνεταιρισμού. Δηλαδή σε ό,τι και να γίνεται θα είναι αντιπρόσωποι από τους 2 συνεταιρισμούς, από τον ΤΟΕΒ και γενικότερα υπάρχει μία συλλογικότητα σε όλα τα επίπεδα.

Ο σ υνεταρισμός έχει και κοινωνικό χαρακτήρα δηλαδή βοηθάνε πολύ σε εκδηλώσεις και σε ότι άλλο χρειαστεί, όπου μπορούμε να προσφέρουμε το κάνουμε

είτε με προϊόντα ή με τεχνικά θέματα ή με γνώσεις που έχουν να κάνουν γύρω από το αντικείμενο, το κάνουμε αυτό σαν συνεταιρισμός και μάλιστα σε έντονο βαθμό, και το ζητάνε πολλές φορές αλλά και ο συνεταιρισμός το κάνει απλόχερα.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 2

- Ο ΑΣΕΠΟΠ είναι πανταχού παρών. Όταν ήταν ο δήμος εδώ υπήρχε μία 5μελής επιτροπή: ΑΣΕΠΟΠ – ΔΗΜΗΤΡΑ – δήμος – ΤΟΕΒ – Αγροτικοί Σύλλογοι και για οποιοδήποτε έργο και αν γινόταν πάντα υπήρχε ένας δικός μας αντιπρόσωπος, καταγράφονταν όλα και βάζαμε πρόγραμμα για να τα υλοποιήσουμε και όντως κάποια πράγματα καταφέραμε να τα κάνουμε, όπως για παράδειγμα να ασφαλτοστρώσουμε τον αγροτικό δρόμο. Γι' αυτό κρατάνε και οι συνεταιρισμοί γιατί υπάρχει μία καλή συνεργασία μεταξύ παραγωγών – Διοίκησης – κοινωνίας. Είμαστε μία μπάλα ενωμένη και κανένας δεν κάνει του κεφαλιού του.

Αντιπρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ο συνεταιρισμός βοηθάει και άλλες τοπικές συλλογικότητες όπως είναι ο Μορφωτικός Όμιλος και ο Αθλητικός Σύλλογος με κάποιες χορηγίες, δηλαδή με λεφτά στην ουσία. Ότι χρειαστούν εμείς είμαστε εδώ. Ακόμη και στην γιορτή ροδακίνου που γίνεται η βασική χρηματοδότηση γίνεται από τον συνεταιρισμό και αυτή είναι πολύ βασική βοήθεια ενώ κέρδος έχουν πάρα πολλοί.

Διευθύντρια Λυκείου και μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού

- Σαν σχολείο δεν έχουμε κάποια σχέση με τους συνεταιρισμούς και αυτό είναι κάτι που το σκεφτόμουν, νομίζω ότι κάτι πρέπει να γίνει αλλά δεν ξέρω ακόμα τί παρά το γεγονός ότι τα περισσότερα παιδιά έχουν σχέση με τον συνεταιρισμό μέσω των γονιών τους.

Μία σκέψη για συνεργασία με τον συνεταιρισμό ήταν από μία φίλη στο γυμνάσιο που σκέφτονται να κάνουν μια αποθήκη σπόρων και να συνεργαστούν με τους συνεταιρισμούς. Το Λύκειο δεν έχει πολλά περιθώρια να κάνει τέτοια πράγματα γιατί έχει πανελλήνιες εξετάσεις δυστυχώς.

Μία άλλη δράση που σκεφτόμουν είναι στην εξής κατεύθυνση: επειδή τα παιδιά ζήτησαν κάποια στιγμή να τους ενημερώσουμε για κάποια επαγγέλματα, ίσως θα μπορούσε να έρθει και κάποιος από τον κάθε συνεταιρισμό για να ενημερώσει τα παιδιά για το πώς δουλεύει ο κάθε συνεταιρισμός. Αυτό θα μπορούσε να το κουβεντιάσω με τους συνεταιρισμούς και ίσως έτσι προκύψουν κι άλλα θέματα. Θα

είναι πολύ θετικό για τα παιδιά στο μέλλον να έχουν σπουδάσει κάτι σε σχέση με την γεωπονία που θα τους βοηθήσει να γίνουν ακόμη καλύτεροι στις καλλιέργειες τους ή να βάλουν κι άλλες καλλιέργειες. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει και ο Γυναικείος Συνεταιρισμός που έχει προοπτικές και θα μπορούσε κι εκεί να γίνει κάτι ώστε να απασχοληθούν παιδιά.

Την πολιτιστική δραστηριότητα την έχει αναλάβει ο Μορφωτικός Όμιλος και γι' αυτό ίσως δεν κάνει τέτοιου είδους δραστηριότητες ο συνεταιρισμός. Είναι όμως θετικό στο να συμμετάσχουν στην πολιτιστική δραστηριότητα και όποτε ο Μορφωτικός Όμιλος τους ζητάει μία οικονομική ενίσχυση πάντα μας δίνουν. Δηλαδή θα στηρίζουν οικονομικά μία εκδήλωση κ.α. . Κάτι που δεν έχουμε κάνει στον Μορφωτικό Όμιλο είναι να γίνει μία δουλειά για την ιστορία του συνεταιριστικού κινήματος στο Βελβεντό και αυτό είναι κάτι που πρέπει να γίνει.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβεντού (Γεωπόνος)

- Το οινοποιείο συνεργάζεται πολύ με τους συνεταιρισμούς, κυρίως με τον ΑΣΕΠΟΠ, με τον Δήμητρα λιγότερο. Δηλαδή ό,τι εφόδια χρειαζόμαστε από φυτοφάρμακα κ.λ.π. για τα αμπέλια τα παίρνουμε από τον ΑΣΕΠΟΠ. Επίσης συνεργαζόμαστε και με έναν γεωπόνο από την Κοζάνη και κάνουμε φυλλοδιαγνωστική, ανάλυση εδάφους, παγίδες, κ.λ.π. και όλα αυτά τα κάνουμε μέσω συνεταιρισμού. Επίσης, συνεργαζόμαστε και με το Κ.Π.Ε. αρκετά σε διάφορες εκδηλώσεις που μπορεί να κάνουμε ή σε προγράμματα και ομιλίες. Γενικά συνεργαζόμαστε με όλους τους φορείς του Βελβεντού, έχουμε συνεργαστεί και με τον Μορφωτικό Όμιλο: είχαμε κάνει στο οινοποιείο μία βραδιά με την χορωδία και τα χορευτικά και πρόπερσι είχαμε κάνει μία έκθεση ζωγραφικής με θέμα το σταφύλι που την φιλοξενήσαμε εδώ όλο τον χρόνο. Με τον αθλητικό σύλλογο κάναμε επίσης μία εκδήλωση αλλά και ο συνεταιρισμός φέρνει στο οινοποιείο συχνά συνεργάτες για να το επισκεφτούν. Όταν υπήρχε ο δήμος είχαμε συνεργαστεί μαζί πολλές φορές: η τελευταία εκδήλωση που κάναμε με τον δήμο ήταν με ένα πρόγραμμα της Νέας Γενιάς που είχε γίνει ανταλλαγή νέων και είχαν έρθει στο Βελβεντό νέοι από βαλκανικές περιοχές και οργανώσαμε στο οινοποιείο μία βραδιά με τα παιδιά. Πέρα από αυτό όμως, αυτό που έχουμε κι εμείς οι βελβεντινοί εδώ είναι που κάθε μεσημέρι μαζευόμαστε για τσίπουρα στο οινοποιείο ή τουλάχιστον μέρα παρά μέρα, μαζεύονται και κάνουν ψυχοθεραπεία – έτσι το λένε.

Γεωπόνος Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Συνεργαζόμαστε με διάφορους τοπικούς φορείς, για παράδειγμα έχουμε συνεργαστεί με το Κ.Π.Ε. όπου έχουν φέρει στον συνεταιρισμό διάφορα σχολεία και έχουμε πραγματοποιήσει ξεναγήσεις.

2^Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

1^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΜΕΣΩ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Κάθε μέλος έχει μία ψήφο ανεξαρτήτως της θέσης που μπορεί να έχει δηλαδή όλα τα μέλη είναι ίσα, ανεξαρτήτου παραγωγής. Είτε καλλιεργείς 1 στρέμμα είτε καλλιεργείς 50 στρέμματα είσαι το ίδιο πράγμα. Τα μέλη είναι ισότιμα. Το μόνιμο προσωπικό δεν είναι μέλος και αυτό ισχύει βάσει καταστατικού δηλαδή κάποιος που είναι μέλος του συνεταιρισμού δεν μπορεί να έχει κάποιο συγγενικό πρόσωπο στο μόνιμο προσωπικό του συνεταιρισμού. Δηλαδή αν είσαι παραγωγός και παραδίδεις τα προϊόντα σου δεν μπορεί ο πατέρας σου ή ο αδερφός σου να είναι εδώ μόνιμος υπάλληλος, για ευνόητους λόγους.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Υπάρχει πάρα πολύς κόσμος που είναι μέλη του συνεταιρισμού, εφ' όσον παραδίδουν ποσότητα θεωρούνται μέλη, και μάλιστα ο καθένας είτε έχει πολλά είτε έχει λίγα κιλά έχει δικαίωμα ψήφου. Δηλαδή αν εγώ έχω 5 κιλά κι εσύ έχεις 100 κιλά έχουμε το ίδιο δικαίωμα ψήφου. Κάθε μέλος έχει μία ψήφο κι έτσι διοικούνται οι συνεταιρισμοί. Είναι μία από τις αρχές των συνεταιρισμών και των νόμων. Βέβαια όταν κάνεις εμπόριο αυτός που παράγει 150 τόνους και εναποθέτει την πώληση του, εκ νόμου ισχύει αυτό, στο Διοικητικό Συμβούλιο του συνεταιρισμού με κάποιον που παράγει 10 τόνους, το ρίσκο που παίρνει αυτός που έχει τους 150 τόνους με αυτόν αυτόν που έχει 10 τόνους, που κι αυτός το Συμβούλιο εμπιστεύθηκε, είναι εντελώς διαφορετικό. Κι εδώ μιλάμε καθαρά για το εμπορικό κομμάτι. Ο μικρός παραγωγός και να μην πάει καλά δεν έχει μεγάλες απώλειες ενώ ο μεγάλος παραγωγός έχει άλλο ρίσκο. Σε αυτό το σημείο ίσως να μπορούσε να παιχθεί μία διαφορετική ψήφος σε θέματα οικονομικά, δηλαδή να πάει η αναλογία του προϊόντος και του ρίσκου και σε

μορφή ψήφου για να ληφθούν ορισμένες οικονομικές αποφάσεις. Από εκείνο το σημείο, όμως, και μετά αρχίζει η μπλόφα, δηλαδή μπορεί να οργανωθούν 10 μεγαλοπαραγωγοί κι επειδή ελέγχουν ένα πάρα πολύ μεγάλο κομμάτι της παραγωγής σε τόνους να παίρνονται αποφάσεις μονόπατες και μόνο ότι βολεύει αυτούς και οι απλοί παραγωγοί των 10 τόνων να μην έχουν λόγο. Γι' αυτό και ο νόμος προέβλεψε μία ψήφο σε κάθε μέλος κι αυτό νομίζω ότι είναι πάλι μέσα από συλλογικές διαδικασίες, απομακρύνει κινδύνους και ρίσκα. Αυτό φυσικά δεν ίσχυε πάντα. Για παράδειγμα στην δική μου οικογένεια που ήμασταν μία μεσαία παραγωγική δύναμη σαν οικογένεια είχαμε 30 τόνους ροδάκινα και θαρρώ πώς είχαμε 3 ψήφους. Άλλοι είχαν 1 και άλλοι είχαν 7. Όμως εκεί υπάρχει μπλόφα και ο κίνδυνος και νομίζω ότι ο νομοθέτης το προέβλεψε αυτό. Δεν μπορείς να πεις ότι είναι απολύτως δίκαιο γιατί τα ρίσκα είναι άλλα για κάποιον που παράγει 200 τόνους, αυτόν τον καίει σημαντικά, τον καίει να έχει ένα καλό συμβούλιο και να παίρνει σωστές αποφάσεις γιατί και 2 λεπτά κατά κιλό να χάσεις είναι πρόβλημα, είναι σημαντικό ποσόν. Οπότε θα μπορούσε να έχει μεγαλύτερη δύναμη ο λόγος του και ισχύ στις αποφάσεις στο πώς εκλέγουν τα όργανα κ.λ.π. . Γίνονται βέβαια και συνελεύσεις και συζητήσεις και όχι μόνο όσα προβλέπει ο νόμος που είναι για μία φορά τον χρόνο, αυτοί κάνουν κάθε τόσο. Συζητούν δηλαδή τις καινούριες ανάγκες, τα προϊόντα, πώς πήγε η αγορά, τί πρέπει να κάνουνε την επόμενη μέρα και πάει λέγοντας δηλαδή για το παρόν και το μέλλον. Επίσης, συζητιώνται και σοβαρότερα θέματα όπως είναι τα επενδυτικά, πώς θα ανοιχτούν σε μία καινούρια δραστηριότητα κ.α. .

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Μέσα στον συνεταιρισμό υπάρχουν ίσοι κανόνες απέναντι σε όλους. Δεν γίνεται τίποτα χωρίς δημοκρατία. Εάν οι κανόνες σου δεν είναι ίσοι απέναντι σε όλους τότε θα χαθείς. Για παράδειγμα στη παραλαβή του προϊόντος που είναι ένα πολύ σημαντικό κομμάτι, θα παραλάβουμε με ίσους όρους και δεν κάνουμε καμία εξαίρεση. Κι εδώ παίζει και πολύ σημαντικό ρόλο το Διοικητικό Συμβούλιο που σε αυτό το κομμάτι δεν επεμβαίνει καθόλου, αφού καμιά φορά για πολιτικούς λόγους μπορεί και να γίνει, και σε αυτό το σημείο είναι που έχουν χαθεί και πολλοί συνεταιρισμοί. Παρ' ότι πολλοί μπορεί να είναι φίλοι και γνωστοί δεν κάνουμε καμία εξαίρεση, κάνουμε σωστά την δουλειά μας αντιμετωπίζοντας τους πάντες επί ίσοις όροις και το Δ.Σ. αυτό το κατανοεί και δεν επεμβαίνει καθόλου.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο δικός μας ο συνεταιρισμός όταν παίρνει μία απόφαση την τηρεί. Εκεί είναι όλο το μυστικό, πράγμα το οποίο δεν τηρείται σε όλους του συνεταιρισμούς και αυτό είναι

μία από τις γάγγραινες του συνεταιριστικού κινήματος στην Ελλάδα, δηλαδή η εφαρμογή των αποφάσεων. Αυτό βέβαια είναι ένα γενικότερο ζήτημα στην Ελλάδα. Αυτό εμείς εδώ το τηρούμε ως κόρη οφθαλμού ή προσπαθούμε τουλάχιστον όσο το δυνατόν περισσότερο γιατί στο θέμα της παραλαβής των προϊόντων μπλέκονται μέσα και προσωπικά, Διοικητικά Συμβούλια, φιλίες και συγγένειες. Αλλά εμείς σε αυτό είμαστε αδιάλλακτοι και όταν ένα προϊόν δεν είναι καλό το επιστρέφουμε παρά τις αντιδράσεις που μπορεί να υπάρξουν. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να γίνει εξαίρεση γιατί εάν το κάνεις κάποιος αυτό, την επόμενη μέρα κάποιος άλλος θα τον βγάλει στην Γενική Συνέλευση μπροστά σε όλους. Αυτά τα πράγματα έχουν ψηφιστεί στη Γενική Συνέλευση σαν κανόνες λειτουργίας, σαν καταστατικό και σαν αποφάσεις Διοικητικού Συμβουλίου. Επομένως οι αποφάσεις εφαρμόζονται το ίδιο για όλους και αν δεν το κάνουμε αυτό τότε αρχίζει σιγά σιγά και ξεφτίζει όλο το σύστημα.

Στη συνέχεια όλα τα μέλη του συνεταιρισμού είναι ίσα ανεξαρτήτως παραγωγής, δηλαδή ισχύει το ότι κάθε μέλος έχει δικαίωμα μίας ψήφου. Βέβαια κάποιες τροποποιήσεις που έγιναν αργότερα δίνουν το δικαίωμα να έχει ένας παραγωγός από 1 μέχρι και 3 ψήφους ανάλογα με την μερίδα που έχει ο καθένας, εφ' όσον οι Γενικές Συνελεύσεις των ίδιων των συνεταιριστικών οργανώσεων θελήσουν να το εφαρμόσουν. Σύμφωνα με αυτήν την διάταξη ο νομοθέτης αφήνει στην ευχέρεια της Γενικής Συνέλευσης η οποία είναι το κυρίαρχο όργανο του συνεταιρισμού να αποφασίσει αν θα το εκμεταλλευτεί αυτό ή όχι. Αυτό ίσχυε και παλιότερα, για την ακρίβεια ίσχυε από τον Νόμο 1845 από το 1985 αλλά μετά ήρθε ο 2169. Αυτοί είναι οι Νόμοι που αφορούσαν τους συνεταιρισμούς και βάσει αυτών των Νόμων στήνονταν τα καταστατικά των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών. Ύστερα ήρθε ο 2810 και τώρα ο Νόμος 4015 όπου εμείς έχουμε το καταστατικό μας προσαρμοσμένο στον 4015, είμαστε συνεταιρισμός που πληρούμε τα κριτήρια και είμαστε εγγεγραμμένοι στο ηλεκτρονικό μητρώο που συστήθηκε με τον Νόμο 4015. Μπορεί ο νομοθέτης να αφήνει ανοιχτό αυτό το παραθυράκι ώστε να αποφασίσουν οι συνεταιρισμοί αν θα το αξιοποιήσουν ή όχι, ωστόσο εμείς δεν το εφαρμόζουμε.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Στον συνεταιρισμό ισχύει ότι κάθε μέλος έχει μία ψήφο, ανεξαρτήτως συμμετοχής στον συνεταιρισμό. Πολύ παλιότερα δεν ίσχυε. Τότε ήτανε μερίδες και μπορούσε κάποιος να έχει μερίδες αλλά δεν μπορούσε να έχει ανεξέλεγκτα όσες ήθελε εκείνος. Εγώ, όμως, απ' όσο θυμάμαι τους συνεταιρισμούς ισχύει: 1 μέλος = 1 ψήφος.

Επίσης, όταν πρόκειται να γίνει κάποια επένδυση στον συνεταιρισμό, το θέμα πάντοτε περνάει από την Γενική Συνέλευση όπου συζητιέται και προσπαθείς να πείσεις το μέλος ότι αυτό είναι προς όφελος του συνεταιρισμού και ότι οι θυσίες οι οποίες θα κάνει θα έχουν αποτέλεσμα, αλλιώς δεν θα ψηφιστεί.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Στον συνεταιρισμό ισχύει ότι 1 μέλος=1 ψήφος, ανεξαρτήτως ποσότητας, αν και ο νόμος σου δίνει και άλλο δικαίωμα περί συνεταιρισμών, δηλαδή μπορείς βάσει απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, να ενεργοποιήσεις ένα άρθρο του νόμου που λέει ότι μπορεί το κάθε μέλος ανάλογα με τον τζίρο που έχει να βγάζει μερίδες και έως 5 μερίδες έχει 3 ψήφους. Εντάξει και τα δύο συστήματα είναι δημοκρατικά. Εμείς δεν το κάνουμε αυτό γιατί δεν κουβεντιάστηκε και έντονα από τον κόσμο. Κάποια στιγμή που άνοιξε η κουβέντα με τα μέλη όλοι πρότειναν να το αφήσουμε και να δούμε στην πορεία πώς θα εξελιχθεί η κατάσταση, μπορεί να χρειαστεί να το κάνουμε κιόλας κάποια στιγμή. Πάντως, το σύστημα αυτό έχει τα υπέρ του αλλά έχει και τα κατά του (1 μέλος=1 ψήφος). Επειδή εμείς είμαστε ακόμα ένας συνεταιρισμός με αρκετά μέλη με μικρή παραγωγή – οικογενειακής μορφής - ήταν όντως αυτό που θέλαμε, δηλαδή να μην αισθανθεί κάποια στιγμή κάποιος παραγωγός ότι αδικείται ή ότι τον καπελώνουν οι μεγαλοπαραγωγοί. Μέχρι στιγμής το καταφέρνουμε και δεν υπάρχει τέτοιο ζήτημα, δηλαδή λειτουργεί η άμεση δημοκρατία σε εμάς. Πριν από 4 χρόνια, αλλάξαμε το καταστατικό – χωρίς να προβλέπεται βέβαια από τον νόμο – αλλά από την στιγμή που το δέχτηκε η Γενική Συνέλευση είναι νόμιμο, και είπαμε ότι για να είναι κάποιος υποψήφιος στο Δ.Σ. θα πρέπει να είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης, όχι απλά αγρότης αλλά να είναι το κύριο επάγγελμα του αυτό.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Εάν υπάρχει κάποιο θέμα που να αφορά στον συνεταιρισμό απευθυνόμαστε στο Δ.Σ., κάνει μία Συνέλευση και ακούν και οι υπόλοιποι παραγωγοί και παίρνονται οι αποφάσεις ομόφωνα. Αν μερικοί δεν θέλουν ομόφωνα γίνεται μυστική ψηφοφορία, δηλαδή αν κάποιος δεν θέλει να αποφασίσει μπροστά σε όλους τότε μπαίνει κάλπη και ψηφίζει ο καθένας μυστικά, όμως σε γενικές γραμμές γίνεται ομόφωνα. Στον συνεταιρισμό υπάρχει ισότητα ανάμεσα στα μέλη και λειτουργεί με δημοκρατικούς μηχανισμούς δηλαδή δεν έχει σημασία αν εσύ έχεις 500 στρέμματα κι εγώ 50, έχουμε την ίδια μερίδα. Δεν έχει σημασία αν εσύ είσαι πιο μεγάλος παραγωγός από εμένα, αυτό πήγαινε παλιότερα κατά καιρούς να περάσει αλλά τώρα έχει ξεφύγει. Ο καθένας από την στιγμή που είναι συνεταιριστής μπορεί να έρθει με

ότι θέλει: δηλώνει στην αρχή την παραγωγή του και δεν μπορεί να πουλήσει τίποτα έξω, αυτό είναι σίγουρο. Εμείς σαν συνεταιρισμός λειτουργούμε με δημοκρατικούς μηχανισμούς, δεν έχουμε κανένα πρόβλημα.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 2

- Υπάρχει αυστηρός έλεγχος στον συνεταιρισμό, Γενικές Συνελεύσεις που γίνονται πολλές φορές και όταν γίνεται απολογιστική συνέλευση πάντα πάει με κρυφό ψήφο. Εδώ υπάρχει ισότητα ανάμεσα στα μέλη, δηλαδή όλα τα μέλη αντιμετωπίζουν τους συνεταιίρους ως ισότιμους. Είναι βέβαια και κάποιοι παραγωγοί που δεν το βλέπουν έτσι και νομίζουν ότι δεν τους αντιμετωπίζουμε ισότιμα.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 3

- Υπάρχει ισότητα στον συνεταιρισμό 100% και μεταξύ των μελών και με τα διοικητικά στελέχη και μπορώ να πω ότι υπάρχει και ένας σεβασμός προς το Συμβούλιο από όλους. Μπορεί κάποιες φορές να γίνονται κάποια επεισόδια αλλά πάντα στο τέλος η απόφαση που θα πάρει το Συμβούλιο, η πλειοψηφία την σέβεται. Είναι όλοι ισότιμοι και πιστεύω ότι ποτέ δεν αδικήθηκε κανένας χωρίς να φταίει και από την άλλη πλευρά αν φταίει κάποιος πρέπει να παρατηρηθεί γιατί είμαστε όλοι ίσοι, δηλαδή αν έχει κάποιος κέρδος άσκοπα τότε έχουμε χάσει και οι υπόλοιποι, αυτό το καλό έχει ο συνεταιρισμός.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 2

- Σε γενικές γραμμές είμαι πολύ ευχαριστημένος από τον συνεταιρισμό. Μπορεί να μην μου αρέσει κάτι που γίνεται αλλά είμαι υποχρεωμένος να σεβαστώ την πλειοψηφία, γιατί ο συνεταιρισμός λειτουργεί με δημοκρατικούς μηχανισμούς και υπάρχει ισότητα ανάμεσα στα μέλη.

2^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Υπάρχει συνέχεια εκπαίδευση και ενημέρωση, τουλάχιστον όσον αφορά στις νέες ποικιλίες δηλαδή τί μπορεί να φυτευτεί, τότε μπορεί να φυτευτεί, τότε χρειάζεται προϊόν ο συνεταιρισμός. Τα ροδάκινα όπως ξέρεις έχουν ποικιλίες κι έτσι ξεκινάνε και μετά από μερικές μέρες τελειώνουν. Εάν ο κάθε παραγωγός φυτεύει την ποικιλία που του αρέσει και φυτέψουν όλοι ροδάκινα την ίδια χρονική περίοδο θα φτάσεις για

10-15 μέρες να έχεις υπερπαραγωγή και τις επόμενες 15 μέρες να μην έχεις καθόλου με αποτέλεσμα να μην μπορείς να τροφοδοτήσεις και την αγορά. Γίνεται εκπαίδευση, λοιπόν, για τις ποικιλίες, τα χαρακτηριστικά τους και πώς μπορεί να γίνει κατά κάποιον τρόπο καταμερισμός σε όλο το καλοκαίρι έτσι ώστε να έχουμε ροδάκινα όλη την season.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Αυτή τη στιγμή δεν έχουμε επαφές με άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα δυστυχώς, πέρα από το Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης. Αυτό που κάνουμε όμως εμείς είναι το εξής: πάμε πάρα πολύ συχνά στο εξωτερικό και κυρίως στην Ιταλία, οπότε παίρνουμε πράγματα από εκεί και αναλόγως τα προσαρμόζουμε σε εμάς. Εκεί η οργάνωση είναι εντελώς διαφορετική αφού ινστιτούτα, άνθρωποι οι οποίοι τρέχουν - πληρώνονται γι' αυτό- αλλά ό μως γίνεται δουλειά όσον αφορά στο φυτοριακό υλικό, όσον αφορά νέου τύπου καλλιέργειες, διαμόρφωση σχήματος κ.λ.π. Έχουν τεχνογνωσία αυτοί οι άνθρωποι. Εμείς βασικά πάμε εκεί κλέβουμε τις ιδέες κι ερχόμαστε. Δεν έχουμε δυστυχώς κάτι πιο πάνω από εμάς. Κι εγώ εφαρμοστής είμαι, δεν είμαι πανεπιστημιακός, δεν είμαι στο κομμάτι της έρευνας, απλά εφαρμόζω. Κανονικά θα έπρεπε κάποιος να μας ενημερώνει και αυτό δεν υπάρχει, οπότε ενημερωνόμαστε μόνοι μας. Βέβαια θα ήταν πολύ πιο εποικοδομητικό να υπήρχε ένα ερευνητικό τμήμα στα πλαίσια του συνεταιρισμού και το έχουμε κάνει πολλές φορές θέμα με επικεφαλής τον Πρόεδρο μας αλλά δεν μπορούμε να συντονιστούμε και εννοώ σε άμεση συνεργασία με Πανεπιστήμια που θα μπορούσαν να κάνουν πειράματα. Οπότε εγώ έχω καταλήξει σε αυτό: κάνουμε εκπαιδευτικά ταξίδια στο εξωτερικό σε χώρες που μας ενδιαφέρουν, φέρνουμε πράγματα και τα μεταφέρουμε στους ανθρώπους μας.

Κάνουμε συνεχώς ενημερώσεις στους παραγωγούς, δηλαδή γίνονται πάρα πολλές. Πραγματοποιούνται συγκεντρώσεις μελών παραγωγών όσον αφορά το γεωπονικό κομμάτι αλλά αυτό είναι συνήθως από τον Ιανουάριο μέχρι τον Μάη και αφορά στις καλλιεργητικές φροντίδες, λιπάνσεις κ.λ.π. Όταν βγαίνει κάποια Οδηγία για φυτοπροστασία τους την δίνω για να την διαβάσουνε και να την κάνουνε, βέβαια κάποιοι την διαβάζουν και κάποιοι όχι.

Εργαζόμενος – δάσκαλος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβενδού

- Για τις Οδηγίες και τα συναφή που περιλαμβάνονται στην ολοκληρωμένη διαχείριση απ'όσο γνωρίζω δεν έχουν πραγματοποιηθεί εκπαιδευτικά σεμινάρια στους παραγωγούς, πέρα από κάποιες συναντήσεις, Συνελεύσεις συνεταιρισμών στο Πνευματικό Κέντρο που γίνονται ενημερωτικές συνελεύσεις δηλαδή, δεν νομίζω ότι

έχει γίνει κάτι συστηματικό πάνω σε αυτήν την κατεύθυνση σαν σεμινάριο ή ημερίδα. Είναι κάτι που θα έπρεπε να γίνει γιατί τουλάχιστον θεωρητικά και το πρώην Υπουργείο Γεωργίας και τώρα Αγροτικής Ανάπτυξης είχε μηχανισμούς και φορείς που θα μπορούσαν να το κάνουν αυτό το πράγμα και θα μπορούσαν να το κάνουν και διαχρονικά αυτό που ονομάζουμε διά βίου μάθηση και να μην εφαρμόζεται μόνο αυτό που λέμε εκπαίδευση με την στενή του έννοια, δηλαδή το Υπουργείο Παιδείας κ.λ.π. στους εκπαιδευτικούς κυρίως αλλά και σε άλλους κλάδους που δεν φανταζόμαστε καν όπως είναι οι αγρότες, θα μπορούσε κάλλιστα εκεί να εφαρμοστεί πλήρως η διά βίου μάθηση γιατί πραγματικά ακόμα και σε αυτόν τον τομέα πολλά πράγματα αλλάζουν, βελτιώνονται, τροποποιούνται. Γενικά τίποτα δεν μένει σταθερό, «τα πάντα ρει».

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Προσπαθούμε να κάνουμε εκπαιδευτικά ταξίδια και να ερχόμαστε σε επαφή και με άλλους συνεταιρισμούς. Για παράδειγμα τον προηγούμενο Φλεβάρη είχαμε πάει στην Ιταλία και ήρθαμε σε επαφή με διάφορα ινστιτούτα. Με αυτόν τον τρόπο ανοίγει το μάτι των παραγωγών. Τα έξοδα γι' αυτές τις εκδρομές προσπαθούμε να τα βάζουμε σε κάποιο πρόγραμμα και μετά ότι περισσέψει τα βάζει ο συνεταιρισμός. Τώρα σκεφτόμαστε να πάμε και Ισπανία. Ότι βλέπεις κερδίζεις αρκεί να έχεις τα μάτια ανοιχτά.

Γενικά, πραγματοποιούμε εκπαιδευτικές ημερίδες και στον συνεταιρισμό και στο Πνευματικό Κέντρο. Στην περίοδο της συγκομιδής όμως περιοριζόμαστε μόνο σε ενημερώσεις που αφορούν στον τρόπο συγκομιδής. Σε όλα αυτά έχει ο κόσμος συμμετοχή και μαθαίνει. Επίσης, ερχόμαστε σε επαφή με μεγάλες εταιρείες σχετικές με το αντικείμενο. Μετά, έχουμε έναν εξωτερικό συνεργάτη γεωπόνο ο οποίος δεν είναι εγκλωβισμένος μόνο σε έναν συνεταιρισμό κι έχει πιο σφαιρική άποψη για την παραγωγή μας. Προσπαθούμε με πολλούς τρόπους.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Έχουμε μία ετήσια απολογιστική Γενική Συνέλευση, δηλαδή μετά τον έλεγχο που κάνουν οι ορκωτοί λογιστές γίνεται η τακτική απολογιστική όπου ανακοινώνονται όλα τα στοιχεία της προηγούμενης χρονιάς – οικονομικός και διαχειριστικός απολογισμός στην ουσία και εκεί εγκρίνεται ή όχι ο ισολογισμός. Γίνεται ενημέρωση από τους ορκωτούς προς τα μέλη - από την διοίκηση προς τα μέλη και πέρα από αυτή γίνονται κατά τη διάρκεια του έτους διάφορες άλλες ενημερωτικές

συγκεντρώσεις είτε για το πώς πηγαίνει γενικά η χρονιά ή αν χρειαστεί να επισημάνουμε κάτι στα μέλη ή απλά για καλλιεργητικές φροντίδες. Στις ενημερώσεις για καλλιεργητικές φροντίδες περιλαμβάνονται τα εξής θέματα: λιπάσματα, κλάδεμα, αραίωμα, παρουσίαση καινούριων ποικιλιών, αξιολόγηση κάποιων πραγμάτων που δίνουμε προς τον κόσμο και ό,τι άλλο προκύψει μετά. Πέρα από αυτά κάνουμε και συγκεντρώσεις ανά ομάδες στον συνεταιρισμό, δηλαδή προωθήσαμε τα τελευταία χρόνια καινούριους τρόπους κλαδέματος και σχήματος όπου γι'αυτά γινόταν εδώ επί ένα μήνα μία φορά την βδομάδα ανα group 20 ατόμων – υπήρχε το θεωρητικό κομμάτι και μετά πηγαίναμε όλοι μαζί στα κτήματα. Αυτό γίνεται κάθε χρόνο και υπάρχουν και “εκπαιδευτικές εκδρομές” δηλαδή έχουμε πάει με τα μέλη Ισπανία, Ιταλία κ.α. . Εκεί πηγαίνουμε σε Ινστιτούτα για να τους παρουσιάσουμε τις καινούριες φυτεύσεις, τα καινούρια σχήματα και τις καινούριες ποικιλίες και πηγαίνουμε και σε άλλους συνεταιρισμούς.

Όταν προκύπτουν άλλα θέματα όπως για παράδειγμα τοποθέτηση φωτοβολταϊκών στη στέγη του συνεταιρισμού τότε για να καταθέσουμε φάκελο ενημερώνουμε πρώτα την Γενική Συνέλευση για το τί πρόκειται να κάνουμε. Εάν έρθει η έγκριση τότε είμαστε υποχρεωμένοι να κάνουμε Γενική Συνέλευση για να παρουσιαστεί στα μέλη από το τί χρηματοδότηση θα πάρουμε μέχρι την απόσβεση και τις αποδοχές που θα έχουμε. Ύστερα θα πρέπει να γίνει ψηφοφορία, αλλιώς δεν μπορεί να προχωρήσει. Η άμεση δημοκρατία σε εμάς ευτυχώς λειτουργεί ακόμα.

Πρώην γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Υπάρχει πάρα πολύ το εκπαιδευτικό κομμάτι στον συνεταιρισμό, δηλαδή πολλοί άνθρωποι εκπαιδεύτηκαν μέσα στον συνεταιρισμό σε θέματα φυτοπροστασίας, συσκευασίας αλλά και άλλα που αφορούν στις ανάγκες της αγοράς και που κάθε φορά προσαρμοζόμαστε. Τις Οδηγίες εδώ οι παραγωγοί πάντα τις ακολουθούσαν και τις ακολουθούν. Επίσης έγιναν και πολλά εκπαιδευτικά προγράμματα για την ασφάλεια τους όσον αφορά τους ψεκασμούς γιατί δεν πρέπει να προστατεύουν τον καταναλωτή αλλά και τον ίδιο τους τον εαυτό.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Για τους παραγωγούς γίνονται εκπαιδευτικά προγράμματα. Και οι 2 συνεταιρισμοί, δηλαδή και ο ΑΣΕΠΟΠ συνεργάζεται πέρα από τον γεωπόνο που έχει μέσα και με άλλους γεωπόνους οι οποίοι κάνουν σεμινάρια σχετικά με το επάγγελμα, δηλαδή για κλάδεμα, συντήρηση της ροδακινιάς κ.λ.π. . Από εκεί και πέρα ο συνεταιρισμός έχει εκμεταλλευτεί πάρα πολλά προγράμματα, για παράδειγμα με εκδρομές σε διάφορες εκθέσεις των παραγωγών. Πέρυσι πήγαμε στην Ιταλία, φέτος έχουμε ένα πρόγραμμα

για την Ισπανία όπου πάμε εκεί, βλέπουμε αντίστοιχες καλλιέργειες, την υποδομή που έχουν, τους συνεταιρισμούς και παίρνουμε και κάποιες ιδέες και σε αυτά τα προγράμματα συμμετέχουν αρκετοί παραγωγοί. Σε αυτήν την κατεύθυνση πρέπει και η Πολιτεία να ρίξει ένα ειδικό βάρος γιατί δεν μπορεί ο συνεταιρισμός να επιβαρύνεται όλα αυτά τα έξοδα αφού μία εκδρομή 30-40 ατόμων στην Ισπανία θα κοστίσει γύρω στα 120.000 ευρώ με όλα τα έξοδα για 10 μέρες. Εκεί θα έπρεπε η Πολιτεία να έχει δώσει ένα βάρος για να βάζει τουλάχιστον μία συμμετοχή ώστε να μπορεί ο συνεταιρισμός να υλοποιεί κάποια προγράμματα για να πηγαίνουν οι παραγωγοί να βλέπουν και να παίρνουν ιδέες για το πώς είναι η αγορά και για να ξέρουν πως θα κινηθούν. Με αυτόν τον τρόπο ανοίγει το μυαλό των παραγωγών και είναι σημαντικό.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Στον συνεταιρισμό γίνονται εκπαιδευτικά προγράμματα και ενημερώσεις σε όλα μέχρι και στα κλαδέματα και στα αραιώματα. Έχουμε και κάποιον άλλον γεωπόνο που έρχεται εδώ, συζητάει με τον δικό μας και μας συμβουλεύει και ενημερώνει όλους τους παραγωγούς. Πιστεύω ότι ο γεωπόνος του συνεταιρισμού είναι το Α και το Ω, σε συμβουλές, σε ελέγχους και σε όλα. Έαν δεν πάει καλά η παραγωγή που αφορά και τον γεωπόνο τότε τί να τον κάνω τον συνεταιρισμό όσο καλός κι αν είναι. Όλα ξεκινούν από τον γεωπόνο αλλά και όλο το προσωπικό πρέπει να είναι καλό. Δεν θα ήθελα παραπάνω ενημερώσεις πιστεύω ότι είναι μια χαρά τώρα και ότι απορία έχω πηγαίνω και συζητάω μαζί τους.
Στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που κάνουμε πηγαίνουμε και σε άλλα κτήματα, πήγαμε στην Ρωσία, στην Ιταλία κ.α. γιατί με αυτόν το τρόπο βλέπεις και άλλα πράγματα και παίρνουμε ιδέες.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 2

- Υπάρχει μία συνεργασία και ο κόσμος έρχεται σε συγκεντρώσεις και ομιλίες, υπάρχει δηλαδή πολύ διάθεση από τον κόσμο για ενημέρωση και εκπαίδευση.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 3

- Μπήκα στον συνεταιρισμό και ξεκίνησα από το μηδέν, δεν ήξερα τίποτα και όλα τα έμαθα μέσα στον συνεταιρισμό. Ξεκίνησα και ήταν για εμένα σαν σχολείο: σεμινάρια, ενημερώσεις κ.λ.π. Έχουμε ένα γεωπόνο με πρόγραμμα που έρχεται από την Βέροια και κάνει στους παραγωγούς κάποια σεμινάρια. Για παράδειγμα εάν πάει στον εξωτερικό όπως Ιταλία, Ισπανία κ.α. και δει κάτι καινούριο έρχεται απ' ευθείας στον συνεταιρισμό, καλεί όλους τους παραγωγούς και τους ενημερώνει γιατί εκεί

είναι πολύ πιο εξελιγμένοι από εμάς και όλο αυτό μας βοήθησε πάρα πολύ και στα έσοδα και στην δουλειά.

Γεωπόνος Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Για τους παραγωγούς γίνονται πολλές ενημερώσεις καθώς και εκπαιδευτικά προγράμματα που αφορούν στις καλλιεργητικές φροντίδες, εξάλλου είναι και κάτι που το απαιτεί και η ολοκληρωμένη διαχείριση.

3^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Τα χωράφια, τα κτήματα είναι ιδιοκτησία του κάθε παραγωγού, άλλος έχει 1, άλλος έχει 5 και άλλος έχει 15. Αυτό δεν έχει σχέση με τον συνεταιρισμό. Στην ουσία ο συνεταιρισμός είναι στα μέλη, είναι περιουσία των μελών, σε αυτούς ανήκει.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Για να γίνει κάποιος αγρότης θα πρέπει να έχει αγροτική εκμετάλλευση στα προϊόντα που εμπορεύεται ο συνεταιρισμός. Η ιδιοκτησία δεν μας πειράζει καθόλου, μπορεί να μην έχει και καθόλου και να είναι ενοικιαζόμενο κάποιου άλλου. Απλά πρέπει να έρθει και να δηλώσει καλλιέργεια, όχι χωράφια αλλά καλλιέργεια. Έτσι, από ένα στρέμμα και πάνω, δεν έχουμε περιορισμό στο ανώτατο όριο.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Για να γίνει κάποιος μέλος στον συνεταιρισμό δεν θα πρέπει να είναι μέλος καταρχήν κάποιου άλλου και θα πρέπει να έρθει στον συνεταιρισμό και να δηλώσει αγροτεμάχια και ότι προτίθεται να καλλιεργήσει συγκεκριμένες καλλιέργειες που έχει και ο συνεταιρισμός. Υπάρχει ένα ελάχιστο που είναι τα 7 στρέμματα και δεν υπάρχει κάποιο θέμα με την ιδιοκτησία, μπορεί να μην έχει ιδιοκτησία αλλά να έχει καλλιέργεια. Μπορεί να είναι νοικιασμένα αλλά εμάς μας ενδιαφέρει η καλλιέργεια. Φυσικά, εάν έχει ενοικιαζόμενα κτήματα θα πρέπει να φέρει στον συνεταιρισμό το ενοικιαστήριο και ότι θα τα έχει αυτός.

Πρόεδρος ΤΟΕΒ Βελβενδού

- Τα άτομα εκείνα τα οποία δεν είναι ιδιοκτήτες κτημάτων μπορούν να είναι μέλη στον ΤΟΕΒ αλλά δεν έχουν δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι. Αυτό είναι βάσει καταστατικού.

4^Η ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Σε κάποια επίπεδα συνεργαζόμαστε με τον άλλον συνεταιρισμό όπως στο να κάνουμε μία κοινή διοργάνωση, στο να συνεργαστούμε στα προϊόντα σε περίπτωση που κάποιος έχει έλλειψη για να βοηθήσει ο ένας τον άλλον. Αν και με τον άλλον συνεταιρισμό αυτό που ίσως αποτρέπει περαιτέρω συνεργασία είναι ο διαφορετικός τρόπος που δουλεύουμε στο θέμα συσκευασίας. Επίσης συνεργαζόμαστε με τον ΑΣΕΠΟΠ Τυρνάβου και με την Καστοριά. Ο ΑΣΕΠΟΠ Τυρνάβου μας φέρνει ροδάκινα και νεκταρίνια, έρχονται σε ψυγεία και δουλεύονται εδώ πέρα. Απλά αυτοί έχουν προϊόν πριν από εμάς και η διαχείριση που κάνουμε είναι σαν να ήταν δικά μας. Δηλαδή πριν ξεκινήσουν τα δικά μας, δουλεύουμε τα δικά τους σαν να ήταν δικά μας. Τέλος, έχουμε επικοινωνία και με χώρες του εξωτερικού. Επικοινωνία υπάρχει γιατί καλό είναι να ξέρουμε ο ένας τί κάνει ο άλλος, δηλαδή να έχουμε μία κοινή γραμμή απέναντι στις αγορές. Εντάξει έτσι κι αλλιώς ανταγωνιστές είμαστε αφού είναι οι χώρες της Νότιας Ευρώπης που παράγουν ροδάκινα δηλαδή Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία και κυρίως η Ιταλία και η Ισπανία. Είναι ανταγωνιστές μας ειδικά στη Ρωσία. Έτσι τα 2-3 τελευταία χρόνια το καλοκαίρι μία φορά την εβδομάδα γίνεται μία τηλεδιάσκεψη μεταξύ Ελλάδας, Ιταλίας, Γαλλίας και Ισπανίας και οι 4 ταυτόχρονα όπου από Ελλάδα μιλάμε εμείς για τα ροδάκινα και συζητάμε για το που κυμαίνονται οι τιμές αυτήν την εβδομάδα, τί παραγωγή αναμένουμε την επόμενη εβδομάδα, τί αποθέματα υπάρχουν στα ψυγεία κ.λ.π. για να ξέρουμε περίπου που κινούμαστε. Δηλαδή οι 4 χώρες μία φορά την εβδομάδα συνεννοούνται. Αυτό είναι πολύ ενδιαφέρον γιατί ξέρεις περίπου τί κάνει και ο άλλος άρα ξέρεις κι εσύ το επόμενο βήμα σου. Δηλαδή ο ανταγωνισμός μπορεί κάποια στιγμή να μας καταστρέψει όλους, ο έντονος ανταγωνισμός.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Ως ένα βαθμό υπάρχει συνεργασία μεταξύ των 2 συνεταιρισμών. Τα παιδιά που είναι στα Συμβούλια και στον μεν και στον δε είναι νέα παιδιά, ειδικά ο ΑΣΕΠΟΠ έχει πολλά νέα μέλη, δηλαδή ο μέσος όρος ηλικίας είναι 40 χρονών και αυτό είναι πάρα πολύ θετικό γιατί εάν το δεις σε πανελλαδικό επίπεδο αυτό δεν ισχύει. Πανελλαδικά οι οργανωμένοι αγρότες και συνεταιριστές είναι πολύ μεγάλης ηλικίας. Το γεγονός όμως ότι υπάρχει διαφορετικός τρόπος συγκομιδής ανάμεσα στους δύο

συνεταιρισμούς δεν είναι και λόγος παρεμπόδισης συνένωσης, αυτό δεν έχει να κάνει με την συλλογικότητα και τις αποφάσεις αλλά με το εμπόρευμα. Επίσης, υπάρχει και συνεργασία και με άλλες περιοχές με προϊόντα που φέρνουν όπου τα επεξεργάζονται και τα συσκευάζουν εδώ και από αυτά τους μένει ένα κέρδος γιατί τα μεταπωλούν οι ίδιοι, πληρώνονται δηλαδή. Με την συνεργασία που έχουν αναπτύξει οι συνεταιρισμοί με άλλες περιοχές τουλάχιστον για τον ΑΣΕΠΟΠ που ξέρω, για τον Δήμητρα δεν έχω ενημέρωση τώρα τελευταία και δεν ξέρω τί κάνει, δουλεύουν περίπου 100 μέρες τον χρόνο στην συσκευασία και αυτή είναι μία δραστηριότητα που τους αφήνει ένα κέρδος σημαντικό και δίνει και δουλειά σε κόσμο και ειδικά τώρα που τα πράγματα είναι δύσκολα με την οικονομική κρίση.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Συνεργαζόμαστε και με άλλους συνεταιρισμούς από άλλες περιοχές που είναι: ο Τύρναβος, η Καστοριά και η Σκάλα Λακωνίας που είχαν ξεκινήσει εκεί μία κίνηση από μία ομάδα ανθρώπων για να φύγουν από την μηλιά και να πάνε στο ροδάκινο, πράγμα που μπορεί να φαίνεται περίεργο αλλά υπάρχει μικροκλίμα στον Ταύγετο που ευνοεί το ροδάκινο. Στη συνέχεια, με κάποια βερίκοκα από την Χαλκιδική που συνεργαστήκαμε φέτος αλλά δεν ξέρω αν θα συνεχίσουμε. Βέβαια αυτό είναι το εμπορικό κομμάτι, εγώ εμπλέκομαι μόνο στην φυτοπροστασία. Τις προάλλες είχα πάει στην Καστοριά για να δω τα μήλα που θα εμπορευτούμε φέτος. Έχουμε μία συνεργασία με μία ομάδα παραγωγών οι οποίοι καλλιεργούν περίπου 1.000.000 μήλα. Εκεί εγώ σαν γεωπόνος κάνω φυτοπροστασία. Από πέρυσι που ξεκινήσαμε την συνεργασία μας. Ενώ, με τον Τύρναβο που συνεργαζόμαστε δεν κάνω φυτοπροστασία, έχω σχέση μόνο με το προϊόν για να ξεκαθαρίσω εάν είναι καλό ή όχι, εκεί κάνουμε απλά εμπορική διαχείριση. Στον Τύρναβο τα παιδιά εκεί έχουν συνεταιρισμό και γεωπόνους κ.λ.π. ενώ στην Καστοριά δεν έχουν πλην της ΓΕΟΚ που ξανάνοιξε φέτος.

Με τον άλλον συνεταιρισμό, Δήμητρα, συνεργαζόμαστε σε κάποια θέματα αλλά όχι τίποτα ο ιδιαίτερο. Ο καθένας ακολουθεί την δική του τακτική, αν χρειαστεί να συμβουλευτούμε ή να πούμε κάτι για την περιοχή τότε συνεργαζόμαστε αλλά κι εγώ για παράδειγμα σε σχέση με τον άλλον γεωπόνο θα ακολουθήσω το δικό μου πρόγραμμα.

Γενικά η γεωπονία και ειδικά όταν κάνεις φυτοπροστασία δεν έχει όρια κι έτσι συνεργάζομαι με την γεωπονική του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και παίρνω συμβουλές από τους συναδέλφους εκεί, όπως κι αυτοί από εμένα. Αυτή τη στιγμή με την γεωπονική της Θεσσαλονίκης κάνουμε ένα πείραμα για να δούμε την διαφορετικότητα των δικών μας ημιορεινών ροδακίνων όσον αφορά ζάχαρα, χρώμα

και πίεση σε σχέση με του κάμπου. Ήδη το έχουμε τελειώσει, περιμένω τα αποτελέσματα για να βγει. Ήδη είμαστε κλάσεις ανώτεροι, μου το έχουν πει, με τον Βασιλακάκη ας πούμε που είναι επικεφαλής και ήδη προφορικά μου το έχει πει ότι και από την Νάουσα που είμαστε σχετικά στο ίδιο υψόμετρο είμαστε κλάσεις ανώτεροι σε χρώμα και σε γεύση και αυτό είναι θετικό. Το ξέρω προφορικά, δεν έχει συνταχθεί έκθεση ακόμα. Το συγκεκριμένο πείραμα υποστηρίζεται από ένα χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα από το εξωτερικό όπου οι συγκεκριμένοι άνθρωποι από το Πανεπιστήμιο επέλεξαν το Βελβεντό, ένα συνεταιρισμό της Νάουσας και 4 συνεταιρισμούς από τον κάμπο της Βέροιας.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Λυπάμαι που θα το πω αλλά στην Ελλάδα επικρατεί ένας αδυσώπητος ελληνοελληνικός πόλεμος ο οποίος μόνο κακό φέρνει. Εάν δηλαδή ήμασταν πιο συντονισμένοι και κυρίως πιο συνεργάσιμοι και συνεννοημένοι θα μπορούσαμε να είχαμε επιτύχει εις όφελος πάντα του παραγωγού πολύ μεγαλύτερα πράγματα. Αλλά και εδώ επικρατεί το ίδιο της φυλής - αυτό που λέμε να ψοφήσει η κατσίκα του γείτονα. Επικρατεί ένας ελληνοελληνικός πόλεμος μεταξύ των συνεταιρισμών και των συσκευαστών και αυτό οφείλεται και σε ένα άλλο γεγονός: στο ότι δεν υπάρχουν συνεταιρισμένοι παραγωγοί, δηλαδή σε άλλες χώρες όπως είναι η Γαλλία, η Δανία, η Ολλανδία κ.α. σε ποσοστό 95% διακινούνται τα προϊόντα μέσα από συνεταιρισμένες ομάδες παραγωγών σύγχρονες και ανεπτυγμένες. Στην Ελλάδα ούτε το 13% δεν αποτελούν οι συνεταιρισμοί, τα περισσότερα προϊόντα είναι από μεμονωμένους παραγωγούς οι οποίοι δικαιολογημένα δεν έχουν και καμία εμπιστοσύνη στο συνεταιριστικό κίνημα. Καθένας είναι «διαίρει και βασιλεύει» και πλέον φοβάται και δεν έχει εμπιστοσύνη στον συνεταιρισμό.

Αυτή τη στιγμή συνεργαζόμαστε με κάποιους συνεταιρισμούς στην Νάουσα και συνεννοούμε ως προς τις ποσότητες, τί ακριβώς υπάρχει στην αγορά, σε σχέση με τις τιμές αλλά και πάλι όταν έρθει η δύσκολη ώρα στην αγορά που μπορεί να μην απορροφώνται τα προϊόντα επικρατεί το «ο σώζων εαυτώ σωθήτω». Επικρατεί γενικά ένας αδυσώπητος ανταγωνισμός και μάλιστα κάτω από συνθήκες πανικού που είναι ό,τι χειρότερο.

Με τον ΑΣΕΠΟΠ συνεργαζόμαστε σε κάποια θέματα όπως είναι κοινές δράσεις, στη γιορτή ροδακίνου, στο κοινό αρδευτικό, σε κάποια συστήματα τεχνητής ομίχλης που είχαμε βάλει κ.λ.π. Συνεργαζόμαστε δηλαδή σε ζητήματα που αφορούν γενικότερα τους παραγωγούς του Βελβεντού. Σε θέματα εμπορίας όμως και πιο ουσιαστικά θέματα δεν συνεργαζόμαστε.

Συνεργαζόμαστε και με άλλες περιοχές και υπάρχει αυτή η προοπτική για να μπορέσουμε να επιμηκύνουμε κι εμείς την εμπορική περίοδο για την αξιοποίηση των εγκαταστάσεων του συνεταιρισμού τους 7-8 μήνες που ενώ υπάρχει ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιείται. Θα μπορούσαμε να εμπορευτούμε ακτινίδια που είναι ένα προϊόν που έχει ακόμα 4-5 μήνες δράση αφού σταματήσει το ροδάκινο. Αυτή τη στιγμή οι εγκαταστάσεις μας ήδη δεν επαρκούν στο να διαχειριστούμε το δικό μας προϊόν. Όταν όμως τελειώσουμε με το ροδάκινο που τελειώνουμε μπορούμε να ασχοληθούμε και με άλλα προϊόντα για να επεκτείνουμε την εμπορική μας παρουσία, να επεκτείνουμε και την αξιοποίηση των εγκαταστάσεων, να μειώσουμε και το λειτουργικό μας κόστος κρατώντας μία παρακράτηση για την διαχείριση αυτού του προϊόντος και τώρα είμαστε σε συνεργασία - είμαστε με κάποιους παραγωγούς που είναι από την Άρτα, την Καβάλα, την Κατερίνη, την Καστοριά.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Προσπαθούμε με τον ΑΣΕΠΟΠ σε πολλούς τομείς να συνεργαστούμε αλλά δεν μπορείς πάντα να τα καταφέρεις γιατί όταν έχεις το ίδιο προϊόν βγαίνεις στην αγορά σαν ανταγωνιστής. Στην αγορά υπάρχει ανταγωνισμός που κανονικά δεν θα έπρεπε να υπάρχει αλλά όταν υπάρχουν προβλήματα στη διάθεση του προϊόντος υποχρεωτικά θα λειτουργήσεις ανταγωνιστικά. Υπάρχουν όμως, περιθώρια και τομείς συνεργασίας πέρα των μικρών διαστημάτων που η αγορά σου επιβάλλει να λειτουργήσεις ανταγωνιστικά. Μπορούμε για παράδειγμα να συνεργαστούμε στη διαφήμιση, στην προμήθεια υλικών αλλά και σε άλλους τομείς. Αυτή τη στιγμή συμμετέχουμε σε κάποιες κοινές κοινοπραξίες όπως είναι η GOUPON και προσπαθούμε όσο το δυνατόν περισσότερο αυτήν την συνεργασία να την επεκτείνουμε.

Συνεργαζόμαστε και με κάποιους άλλους συνεταιρισμούς στο ροδάκινο και στο νεκταρίνι που όταν έχουμε κάποια προβλήματα και δεν μπορούμε να καλύψουμε τους εμπόρους συνεργαζόμαστε μαζί τους και παίρνουμε εμείς από αυτούς ή μας δίνουν εκείνοι, ανάλογα. Αυτό, όμως γίνεται σε περίοδο αιχμής, όχι σε καθημερινή βάση.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Σε κάποια θέματα συνεργαζόμαστε με τον άλλον συνεταιρισμό: σε διεκδικήσεις από κρατικούς μηχανισμούς κ.α. αλλά στις πωλήσεις δεν καταφέραμε μέχρι στιγμής να έχουμε αλλά ούτε και στο θέμα της τιμής. Ενώ σε αυτό το θέμα συνεργαζόμαστε με άλλους συνεταιρισμούς στην Ελλάδα ακόμη και με το εξωτερικό, με τους απέναντι μας δεν καταφέραμε να συνεργαστούμε. Επίσης, όλη την καλοκαιρινή σεζόν υπάρχει επικοινωνία μία φορά την εβδομάδα μεταξύ Ελλάδας, Ισπανίας, Γαλλίας, Ιταλίας και της RF(ένωση περιφερειών της νοτίου ζώνης που έχουν οπωροκηπευτικά) και συζητούν για το τί αποθέματα υπάρχουν σε κάθε χώρα και μία όσο το δυνατόν κοντά στην πραγματικότητα εικόνα της τιμής. Αυτό το ανταλλάσσουν όλοι για την εβδομάδα που πέρασε και δίνουν πιθανή πρόβλεψη για την επόμενη εβδομάδα σε θέμα παραγωγής και τιμής. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, δηλαδή να έχεις μία εικόνα για το τί κάνει όλη η ευρωπαϊκή παραγωγή του ροδακίνου. Έτσι ξέρουμε κι εμείς πώς θα κινηθούμε, δυστυχώς ανταγωνιστές είμαστε αλλά στις ίδιες αγορές πηγαίνουμε κι επειδή όλα αυτά τα προϊόντα είναι στο χρηματιστήριο, οι διακυμάνσεις των τιμών μπορεί να είναι τεράστιες μέσα σε 2-3 μέρες.

Επίσης, το 2008 μαζευτήκαμε κάποιοι άνθρωποι τότε, 2-3 το ξεκινήσαμε, και προσπαθήσαμε να κάνουμε μία Κοινοπραξία ροδακινোসυνεταιρισμών. Στην ουσία ομάδων παραγωγών (με ροδάκινα) με κυρίαρχο σκοπό την διεκδίκηση πραγμάτων, δηλαδή όλα τα χρόνια η εικόνα που είχαν και οι πολιτικοί αλλά και κόσμος ο απλός για τους αγρότες είναι ότι είναι αγρότες του στυλ Λάρισας που κλείνουν τον δρόμο και ζητούν το κάτι επιπλέον - μία επιδότηση. Το ροδάκινο που δεν επιδοτείται, θα πρέπει να το διαχειριστείς σωστά για να πουληθεί και να πληρωθεί ο παραγωγός. Οπότε κάναμε αυτήν την Κοινοπραξία, πιο πολύ ως μοχλό πίεσης για κάποια πράγματα. Είχαμε προβλήματα με τις εξαγωγές όλοι μας και σκεφτήκαμε το εξής: αντί να κατεβαίνει ο βελβεντός στην Αθήνα να προσπαθεί να πιέσει να αλλάξει κάτι, την άλλη μέρα να κατεβαίνει η Νάουσα, την άλλη μέρα η Επισκοπή κάναμε έναν φορέα συλλογικό για να έχει πιο δυνατή διαπραγματευτική ισχύ. Στην πορεία υλοποιήσαμε και ένα πρόγραμμα προώθησης του ελληνικού ροδακίνου για τρίτες χώρες. Σε αυτό το σχήμα μπήκαν 10 συνεταιρισμοί: οι 2 της Νάουσας, οι 2 του Βελβεντού, οι 2 της Επισκοπής και οι 3 της ΑΓΜΕ της Βέροιας και η VENUS που έχουν το εργοστάσιο με τις κομπόστες (όλοι από 2 είναι). Απλά με τον καινούριο νόμο είναι υποχρεωμένη η Κοινοπραξία να αλλάξει μορφή και να γίνει Α.Ε. γιατί καταργούνται οι κοινοπραξίες και δεν αναγνωρίζονται πλέον. Αυτό, όμως, θα μας δημιουργήσει άλλα προβλήματα και άλλα κόστη που δεν το θέλουμε και την δουλειά

που ήδη κάνουμε μπορούμε να την κάνουμε χωρίς να είναι κάτι επίσημα στα χαρτιά. Η συνεργασία, όμως, υπάρχει και από εκεί και πέρα είναι θέμα ανθρώπων.

Υπεύθυνος Πωλήσεων Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Υπάρχουν προϊόντα που παράγουμε εμείς εδώ στο Βελβεντό αλλά πέρα από αυτά τα προϊόντα που είναι αποκλειστικά δικά μας, πάμε και σε άλλα προϊόντα άλλων περιοχών της Ελλάδας με επιλεκτικές συνεργασίες όπως έχουμε για παράδειγμα με τον συνεταιρισμό Τυρνάβου, από πέρυσι με μία ομάδα παραγωγών από την Καστοριά, υπάρχει το κομμάτι του ακτινιδίου και υπάρχουν και τα χειμερινά εσπεριδοειδή που αν καταφέρουμε και μπούμε και σε αυτά τα 2 κομμάτια, δηλαδή ακτινίδιο και εσπεριδοειδή νομίζω ότι θα είναι πολύ καλά για εμάς σαν συνεταιρισμός αλλά και γενικότερα: οι παραγωγοί θα έχουν πολλαπλάσια οφέλη, αφού θα μειωθούν τα λειτουργικά τους κόστη και ότι κέρδος υπάρχει θα είναι πάλι προς όφελος των ίδιων των συνεταιριών.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο ΑΣΕΠΟΠ και η Δήμητρα έχουν ένα είδος συνεργασίας αυτή τη στιγμή. Συνεργάζονται στο εμπορικό κομμάτι αλλά και σε άλλους τομείς όπως είναι σε θέματα της τοπικής κοινωνίας του Βελβεντού, για παράδειγμα αν ο ΤΟΕΒ ζητήσει κάτι θα τον στηρίξουν και οι 2 συνεταιρισμοί. Στη συνέχεια, οι γεωπόνοι μας προσπαθούν να κάνουν ένα κοινό πρόγραμμα φυτοπροστασίας οπότε συνεργάζονται και φυσικά και οι παραγωγοί μεταξύ τους, δηλαδή υπάρχει αλληλοβοήθεια και αυτό υπάρχει από παλιά στο Βελβεντό.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Οι παραγωγοί συνεργαζόμαστε μεταξύ μας κατά καιρούς σε κλαδέματα, αραιώματα και γενικά όποτε υπάρχει ανάγκη. Για παράδειγμα, με κάποια άτομα που είναι κολλητοί μου φίλοι όταν τελειώνω τα δικά μου πάω στα δικά τους και το αντίθετο. Με τον ΑΣΕΠΟΠ συνεργαζόμαστε πολλές φορές, ακόμη και σε πωλήσεις αν κάτι έχουμε εμείς, αν κάτι δεν έχουν αυτοί. Γενικά πιστεύω ότι μία συνεργασία είναι πολύ καλό να υπάρχει. Στο θέμα της τιμής συνεργαζόμαστε κατά καιρούς, όταν υπάρχει μία δυσκολία για να φύγει το εμπόρευμα – ανάλογα βέβαια και τον καιρό. Συνήθως συνεργαζόμαστε.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού 3

- Οι παραγωγοί συνεργαζόμαστε πάρα πολύ μεταξύ μας και όταν ξεκινάει η συγκομιδή ο ένας βοηθάει τον άλλον στα κτήματα του. Επίσης, ανταλλάσσουμε

απόψεις, συζητάμε για την δουλειά μας και παίρνουμε ο ένας από τον άλλον σε θέματα εμπειρίας.

Αντιπρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Ο συνεταιρισμός συνεργάζεται με τον Γυναικείο Συνεταιρισμό που κάνει μεταποίηση αλλά την πώληση την έχει αναλάβει ο ΑΣΕΠΟΠ. Επίσης, έχουμε συνεργασία και με άλλους συνεταιρισμούς που μας φέρνουν τα προϊόντα τους και τα εμπορευόμαστε εμείς, όπως για παράδειγμα η Καστοριά που φέρνει στον συνεταιρισμό τα μήλα.

Από εκεί κι έπειτα, οι 2 συνεταιρισμοί συνεργάζονται στην γιορτή ροδακίνου και οι παραγωγοί συνεργάζονται μεταξύ τους, βοηθάει ο ένας τον άλλον και δεν έχει σημασία αν είναι από τον Δήμητρα ή τον ΑΣΕΠΟΠ.

Γεωπόνος Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Με τον ΑΣΕΠΟΠ δεν μπορούμε να συνεργαστούμε γιατί τα ίδια τα Διοικητικά Συμβούλια δεν θέλουν, διότι η κάθε επιχείρηση έχει την δική της πολιτική. Επίσης, υπάρχει και μια μεγάλη διαφορά όσον αφορά στον τρόπο συγκομιδής των 2 συνεταιρισμών. Βέβαια, την τελευταία 5ετία υπάρχει ένα είδος συνεργασίας σε κάποια επίπεδα, πιο πριν δεν υπήρχε καθόλου για την ακρίβεια θα έλεγα ότι υπήρχε ένα είδος «αντιπάθειας».

Με άλλες περιοχές υπάρχει κάποια συνεργασία στο εμπορικό κομμάτι, επίσης έχει δημιουργηθεί και μία Κοινοπραξία όπου είμαστε μέσα και ο Δήμητρα και ο ΑΣΕΠΟΠ και Πρόεδρος της είναι ο Πρόεδρος του ΑΣΕΠΟΠ. Δημιουργήθηκε με την προοπτική να ενωθούν κάποιοι συνεταιρισμοί επιτραπέζιων φρούτων – οι 2 του Βελβεντού και κάποιοι από την Βέροια - ώστε να μπορούμε από κοινού να διεκδικούμε κάποια πράγματα, αλλά αυτή τη στιγμή δεν προχωράει.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 2

- Κατά καιρούς υπάρχει μία συνεργασία μεταξύ των 2 συνεταιρισμών, κυρίως τα τελευταία χρόνια. Γενικά συνεργάζονται οι παραγωγοί μεταξύ τους σε θέματα που έχουν να κάνουν με την καλλιέργεια, στο κομμάτι που δεν μπορούν σίγουρα να συνεργαστούν είναι αυτό της συγκομιδής γιατί είναι εντελώς διαφορετικό.

5^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ : ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Η κρίση όλους μας έχει επηρεάσει. Απλά εμείς σαν συνεταιρισμός έχουμε την ευελιξία να μπορούμε να κινούμαστε και στο εξωτερικό. Οπότε εάν δούμε ότι η εσωτερική αγορά δεν πάει τόσο καλά δηλαδή δεν έχει τόση ζήτηση και η τιμή δεν είναι τόσο καλή μπορούμε να αυξάνουμε τις εξαγωγές και να δίνουμε περισσότερα πράγματα στο εξωτερικό. Μπορεί να συμβαίνει και το αντίθετο δηλαδή εάν δούμε ότι και η εξαγωγή κάποια χρονιά δεν πάει καλά για χίλιους λόγους μπορούμε να κινηθούμε διαφορετικά στην εσωτερική αγορά και στους προορισμούς που θα δώσουμε τα πράγματα. Έχουμε αυτή τη δυνατότητα, δηλαδή έχουμε αναπτύξει ένα τέτοιο εμπορικό δίκτυο που μας δίνει τη δυνατότητα ευελιξίας έτσι ώστε σε μία περίοδο κρίσης να έχουμε τις λιγότερο δυνατές απώλειες.

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Ο Βελβεντός έχει επηρεαστεί από την κρίση γιατί είναι πάρα πολλά τα χαράτσια. Δηλαδή ο κόσμος φτώχινε ξαφνικά, από εκεί που είχε ένα πρόσωπο και μία δυνατότητα οικονομική να κάνει δύο πράγματα όπως π.χ. να αλλάξει αυτοκίνητο ή να αλλάξει εξοπλισμό, να πάρει ένα καινούριο τρακτέρ ή σαν μία απλή ανθρώπινη φιλοδοξία να κάνω μία επένδυση στο σπίτι μου, τώρα με λιγότερο εισόδημα και με τόσα χαράτσια δεν μπορεί ο βελβεντινός να αποταμιεύσει καθόλου λεφτά και όταν δεν αποταμιεύει ο άλλος σταματάει και η δραστηριότητα, είναι αυτό που λέμε ύφεση. Κανένας δεν θέλει να ανοιχτεί συν του ότι υπάρχει ο φόβος για το τί μας περιμένει αύριο - μεθαύριο. Οπότε και λίγα λεφτά να έχει ο άλλος στην άκρη όπως 40.000 – 50.000 ευρώ σαν οικογενειακό εισόδημα, δεν τα επενδύει γιατί φοβάται. Κι εγώ δεν έχω σκοπό να αλλάξω τίποτα, ότι έχω στην άκρη τα αφήνω για να τα επενδύσω στα παιδιά μου, μας έχουν κόψει πάρα πολλά και από την δουλειά δεν μένει τίποτα πλέον αφού ότι βγάζουμε εδώ και μας περισσεύει πάει στους φόρους.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Από την μία πλευρά αναμένουμε να διπλασιαστεί η παραγωγή μας τα επόμενα 4 χρόνια και από την άλλη πλευρά το γεγονός αυτό δημιουργεί κάποια προβλήματα. Το πρόβλημα είναι ότι δεν επαρκούν οι εγκαταστάσεις και ο μηχανολογικός εξοπλισμός και αναγκαστικά θα πρέπει να πάμε σε επέκταση κάνοντας επενδύσεις.

Όμως, βρισκόμαστε σε μία οικονομική συγκυρία όπου τα πράγματα εξελίσσονται πολύ δυσίωνα και δεν υπάρχουν προγράμματα – χρήματα από την Πολιτεία. Θα μπορούσε να συμμετέχει η Πολιτεία σε κάποια προγράμματα, να μπορεί να καλύπτει το δικό της μερίδιο επιχορήγησης για να μπορέσει να έρθει και το μερίδιο της Commission, γιατί όταν υλοποιούμε ένα πρόγραμμα που είναι π.χ. 60% επιδότηση, από αυτό το ποσοστό το 80% είναι από την Ε.Ε. και το 20% από εθνικούς πόρους. Όμως τώρα δεν υπάρχει αυτό το 20% και δεν μπορούμε να πάρουμε επιχορήγηση. Έτσι πάνε όλα τα πράγματα πίσω, ακόμη και να μπει σε κάποιο πρόγραμμα επειδή η τραπεζική ρευστότητα είναι πολύ περιορισμένη είναι δύσκολη η υλοποίηση στους χρόνους που πρέπει του προγράμματος κι επιπλέον οι εργολάβοι που αναλαμβάνουν την υλοποίηση των προγραμμάτων είναι πολύ φειδωλοί και ζητούν υπέρμετρες εγγυήσεις στο ότι θα πάρουν στο τέλος τα λεφτά τους. Γι' αυτό και υπάρχει γενικά μία απραξία στην Ελλάδα από τα μεγάλα δημόσια έργα μέχρι και τις τελευταίες δράσεις των επιχειρήσεων. Γιατί τώρα εμείς άμα θα μπούμε σε μια διαδικασία στο να επεκταθούμε και να αυξήσουμε για παράδειγμα τους ψυκτικούς θαλάμους και τον μηχανολογικό εξοπλισμό - όλα αυτά είναι χρήμα και αν καλέσουμε τον παραγωγό σε αυτή την δύσκολη οικονομική συγκυρία με ση μειωμένες τιμές πώλησης και τα μεγάλα έξοδα που έχει, όπως: λιπάσματα, καύσιμα, φυτοφάρμακα, μηχανολογικός εξοπλισμός δικός του, τρακτέρ, εργαλεία που χρειάζεται, κλαδευτικά, ραντιστικά κ.α., η οικογένεια του τα βγάζει πολύ δύσκολα πέρα Δεν του μένει διαθέσιμο εισόδημα για να μπορεί να συμβάλλει και με άλλα 5-10 λεπτά ανά κιλό στο να καλύψουμε εμείς ίδια συ μμετοχή για να πά με σε επένδυση, έχει πρόβλημα επιβίωσης. Άρα λοιπόν έχουμε ένα οξύμωρο σχήμα γιατί η παραγωγή αυξάνεται και πρέπει να πάμε σε αύξηση των εγκαταστάσεων και νέες επενδύσεις μηχανολογικού εξοπλισμού κ.λ.π. για να ανταπεξέλθουμε σε αυτήν την αύξηση και να μπορέσουμε να διατηρήσουμε και την ποιότητα και να αυξήσουμε και τις αγορές και να κάνουμε και την διακίνηση και από την άλλη πλευρά δεν μπορούμε να πά με σε αυτές τις επενδύσεις γιατί το εισόδημα του παραγωγού που είναι αυτή τη στιγμή διαθέσιμο εάν το παρακρατήσω για να κάνω και τις επενδύσεις τότε ο παραγωγός θα επαναστατήσει, άρα είμαστε λίγο σε μία δύσκολη συγκυρία. Ευελπιστώ να ανοίξουν κάποια προγράμματα από αυτά που όλο λένε ότι θα ανοίξουν και όλο λένε ότι θα προχωρήσουν με γενναίες επιδοτήσεις, τουλάχιστον στον αγροτικό χώρο και τουλάχιστον σε τέτοιους πρωτογενείς αγροτικούς συνεταιρισμούς που είναι υγιείς και οι οποίοι αποδεδειγμένα συμβάλλουν και στην τοπική και στην περιφερειακή αλλά και στη εθνική οικονομία, για να μπορέσουμε να αναπτυχθούμε ακό μα περισσότερο.

Η κρίση, λοιπόν, ασφαλώς και μας έχει επηρεάσει γιατί λειτουργούμε κατά ένα μεγάλο ποσοστό, περίπου στο 40%, και μέσα στην Ελλάδα. Όταν περιορίζεται το διαθέσιμο εισόδημα του καταναλωτή για την αγορά σίγουρα περιορίζεται και για την αγορά φρούτων. Άρα επηρεάζονται και οι τιμές που θα πέσουν κι επομένως έχει μία επίπτωση και σε εμάς. Επιπλέον, τα υλικά και τα είδη συσκευασίας – η πρώτη ύλη που χρησιμοποιεί ο συνεταιρισμός - που κατά κύριο λόγο είναι εισαγόμενα: πλαστικά, χάρτινα είδη, κόντρα πλακέ ισπανικό για τα κιβώτια κ.α., φυτοφάρμακα, λιπάσματα κ.λ.π. έχουν πάρει την ανηφόρα ως προς την τιμή γιατί στο εξωτερικό δεν ισχύει το ίδιο που ισχύει στην Ελλάδα. Από την άλλη πλευρά όλες οι εταιρείες ζητούν - όταν πλέον συναλλάσσονται με την Ελλάδα θέλουν ή με προέμβασμα να τους στείλεις τα λεφτά και μετά να σου στείλουν τα υλικά ή τουλάχιστον μετρητοίς. Είμαστε πολύ στρυμωγμένοι, άρα μας έχει επηρεάσει στα μέγιστα.

Θα έλεγα ότι ακόμα την κοινωνία του Βελβεντού δεν την έχει αγγίξει τόσο πολύ η οικονομική κρίση. Ίσως επειδή είναι μία αγροτική κοινωνία όπου ο καθένας παράλληλα με την ενασχόληση του επαγγελματικά σαν αγρότης ή με οποιαδήποτε άλλο κλάδο υπηρεσιών έχει ακόμα και ένα κτηματάκι ή ένα μπαχτσε ή δυο κοτούλες και παράγει κάτι. Έχει μία δουλειά και έχει και ένα συμπληρωματικό εισόδημα – καλλιεργεί και παραδίδει και στον συνεταιρισμό μία ποσότητα εξασφαλίζοντας ένα δεύτερο εισόδημα. Βέβαια έχουν περιοριστεί αλλά βλέπω ότι γενικά την κοινωνία του Βελβεντού δεν την έχει αγγίξει ακόμη η κρίση στο βαθμό που έχει αγγίξει άλλες περιοχές γιατί λόγω των αγορών πάμε σε όλη την Ελλάδα και παρατηρώ ειδικά στις μεγάλες πόλεις ότι οι άνθρωποι είναι πραγματικά δυστυχημένοι, κάτι που δεν ισχύει εδώ. Εδώ υπάρχει αυτός ο περιορισμός, υπάρχει το άγχος και το τεχνητό υπέρμετρο πολλές φορές άγχος που έχουν δημιουργήσει τα Μ.Μ.Ε. . Περισσότερο εδώ ο κόσμος έχει στριμωχτεί και κυρίως εκείνοι που δεν ήταν αγρότες και που ασχολούνταν σε άλλους κλάδους, όπως είναι η οικοδομή που έχει επηρεαστεί πολύ στο Βελβεντό και ασχολούνταν αρκετές οικογένειες με αυτό.

Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβεντού και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία Πολιτών»

- Ο Βελβεντός έχει επηρεαστεί από την οικονομική κρίση απλά όχι σε μεγάλο βαθμό λόγω της παραγωγικής διάρθρωσης που υπάρχει στη κοινωνία μέσω των συνεταιρισμών. Υπάρχει ακόμη χρήμα που έρχεται και κινείται. Στην ουσία δεν έχει αλλάξει κάτι στο εισόδημα των παραγωγών αλλά έχει αλλάξει στα έξοδα που έχουν αυξηθεί και δεν μένουν πλέον χρήματα. Έτσι δεν μπορεί να δημιουργήσει πλούτο, παράγει πλούτο αλλά δεν μπορεί να το διοχετεύσει σε κάποια επένδυση ή και να ξοδέψει λίγο περισσότερα στα εμπορικά καταστήματα.

Μπορεί να μην μένουν πλέον χρήματα και οι άνθρωποι να είναι πιο συγκρατημένοι αλλά η πολιτιστική δραστηριότητα δεν μειώνεται. Έχει μειωθεί ελάχιστα λόγω αυτής της οικονομικής κρίσης αλλά οι οικογένειες το στηρίζουν στέλνοντας τα παιδιά τους σε διάφορα τμήματα και από την άλλη πλευρά και ο Μορφωτικός Όμιλος προσπαθεί να προσαρμοστεί στις ανάγκες της εποχής βοηθώντας παιδιά τα οποία δεν μπορούν να ανταποκριθούν.

Εργαζόμενος – δάσκαλος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βελβεντού

- Πριν την κρίση μάλιστα με βάση την οικονομική χρηματοδότηση που μας δίνονταν και την διαχειριζόμασταν ως κέντρο είχαν τα σχολεία τη δυνατότητα να φιλοξενηθούν χωρίς να πληρώσουν τίποτα, δηλαδή καλύπταμε όλες τις δαπάνες μέσω του Τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Τα τελευταία 2 χρόνια δυστυχώς ούτε αυτή η ζήτηση υπάρχει γενικά στα κέντρα και σε εμάς φυσικά αλλά αυτό ισχύει παντού, λιγότερες ομάδες επισκέπτονται τα κέντρα κυρίως για πολλή μερα προγράμματα γιατί πια δεν μπορούμε να καλύψουμε όλα αυτά που καλύπταμε πριν, δηλαδή πια έχουμε περιοριστεί μόνο σε διανυκτέρευση και καθόλου γεύματα και τα ημερήσια όμωσ τείνουν να μειωθούν και κατά την γνώμη μου την εντελώς προσωπική δεν είναι μόνο το οικονομικό στοιχείο που πια οι γονείς δυσκολεύονται και είναι ευνόητο να δώσουν χρήματα για να έρθουν τα παιδιά με το λεωφορείο εδώ αλλά πιστεύω ότι η κρίση έχει επιδράσει τρομερά στην ψυχολογία μας. Και νομίζω ότι δεν υπάρχει διάθεση, δεν υπάρχει αυτή η διάθεση που υπήρχε παλιότερα και στους εκπαιδευτικούς και στις 2 βαθμίδες να κάνουν κι άλλα πράγματα. Γιατί υπήρχαν πολλοί δάσκαλοι - καθηγητές που έκαναν πολλά πράγματα από μεράκι - ζήλο, αυτό έχει μειωθεί γιατί η κρίση έχει επιδράσει και σε άλλους τομείς, πιστεύω ότι δεν είναι μόνο το οικονομικό κομμάτι.

Ακόμη και στην περίοδο της κρίσης, οι συνεταιρισμοί συνεχίζουν να βοηθούν με τον τρόπο που βοηθούσαν γιατί είναι δύο συνεταιρισμοί οι οποίοι είναι καθαρά εξαγωγικοί. Όταν, λοιπόν, το 60-70% της παραγωγής του ροδάκινου κατευθύνεται στο εξωτερικό όσο και η κρίση να έχει επηρεάσει το εσωτερικό, το προσωπικό που απασχολούσε εξακολουθεί να το απασχολεί, δεν υπάρχει τουλάχιστον μείωση του εποχικού προσωπικού. Ενδεχομένως να υπάρχει και αύξηση του προσωπικού λόγω της αύξησης των κιλών των εμπορεύσιμων αγαθών του ροδάκινου κ.λ.π. . Οι συνεταιρισμοί του Βελβεντού στην περίοδο της κρίσης δεν νομίζω ότι έχουν σοβαρό πρόβλημα γιατί έχουν στήσει μία πολύ καλή οργάνωση τα τελευταία χρόνια και κυρίως με το εξωτερικό. Και αυτό στην κρίση είναι πάρα πολύ σημαντικό. Δεν στηρίζεται πια στον έλληνα καταναλωτή ο οποίος έχει χτυπηθεί πάρα πολύ άσχημα

αλλά ψάχνει στις έξω αγορές σε χώρες οι οποίες δεν έχουν δεχτεί τουλάχιστον ακόμα σε τέτοιο βαθμό την κρίση όπως εμείς.

Πρόεδρος Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Έχουμε επηρεαστεί σαν συνεταιρισμός από την οικονομική κρίση. Καταρχήν έχουν αυξηθεί όλα τα αγαθά που παίρνουμε. Έπειτα έχει αυξηθεί το κόστος παραγωγής του ροδακίνου: αν σκεφτείς το πετρέλαιο που πρέπει να κάψει το μηχάνημα για να κάνει τις αγροτικές εργασίες, τα είδη συσκευασίας που έχουν αυξηθεί, το ρεύμα έχει αυξηθεί επίσης. Γενικά έχει αυξηθεί το κόστος παραγωγής σε αντίθεση με το κόστος πώλησης που έχει μείνει το ίδιο και προς τα κάτω. Την διαφορά αυτής της ψαλίδας την καρπώνεται ο παραγωγός, αρνητικά. Και σε άλλα μέρη ήταν πιο έντονη η οικονομική κρίση.

Υπεύθυνος Πωλήσεων Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Λόγω της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, γινόμαστε πιο εξωστρεφείς και κυνηγάμε πολύ περισσότερο το κομμάτι του εξωτερικού. Είμαστε φυσικά παρόντες στην Ελλάδα, δεν το αφήνουμε αυτό, αλλά κοιτάμε κι εμείς να εξασφαλίσουμε οικονομικά. Στην Ελλάδα υπάρχει πρόβλημα και το γνωρίζουμε όλοι αυτό.

Η οικονομική κρίση φυσικά και μας έχει επηρεάσει. Καταρχήν το πρώτο θέμα είναι η κατανάλωση: τα προϊόντα μας είναι άκρως ποιοτικά οπότε έχουν και μία τιμή, δηλαδή βγαίνουν με μία τιμή ακριβότερη στην αγορά σε σχέση με άλλα ομοειδή, οπότε η οικονομική κρίση θέλοντας και μη επηρεάζει ένα κομμάτι. Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά στο θέμα των συνεργασιών με χονδρεμπόρους κ .λ.π. η φερεγγυότητα τους δεν είναι σίγουρη, ακόμα και υγιείς επιχειρήσεις δυσκολεύονται να ανταποκριθούν λόγω του ότι έχουν στερέψει οι στρόφιγγες χρηματοδοτήσεων από τράπεζες κ.λ.π. , υπάρχει μεγάλο πρόβλημα. Το ίδιο συμβαίνει και στα super market που το βλέπουμε αυτό: κάποια έχουν πρόβλημα και κάποια δεν έχουν και εκμεταλλεύονται την κατάσταση για να πάνε πίσω τον χρόνο πληρωμής ή να πιέσουν, είναι δύσκολα τα πράγματα.

Πρόεδρος ΤΟΕΒ Βελβενδού

- Γενικά το κράτος δεν συνεισφέρει καθόλου στον ΤΟΕΒ, τα μέλη πληρώνουν για να μπορέσει να ανταπεξέλθει ο οργανισμός οικονομικά. Ακόμη και τα παιδιά που δουλεύουν εδώ από εκεί πληρώνονται, δεν πληρώνει το κράτος τους υπαλλήλους. Έχουν σύμβαση ΔΕΚΟ όμως και οι περικοπές που γίνονται και όλα αυτά τους

πιάνουν κανονικά αλλά δεν παίρνουν δραχμή από το κράτος. Μας έπαιξαν όμως στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τώρα μας πιάνουν κι εμάς τα πάντα.

Ο ΤΟΕΒ του Βελβεντού σαν οργανισμός είναι απολύτως υγιής, δεν χρωστάει τίποτα γιατί οι περισσότεροι ΤΟΕΒ στην Ελλάδα είναι χρεωμένοι και δεν πληρώνουν. Αυτή τη στιγμή όμως ο κόσμος αντιμετωπίζει προβλήματα, μπορεί στο Βελβεντό να μην μας έχει επηρεάσει τόσο πολύ η κρίση αλλά μας έχει αγγίξει, δηλαδή βλέπεις παραγωγούς που δεν μπορούν να πληρώσουν το νερό. Μας έχει επηρεάσει και θα γίνει ακόμη χειρότερο αν συνεχίσει έτσι η κατάσταση. Τώρα για παράδειγμα στον ΤΟΕΒ Σερβίων δεν είχαν να πληρώσουν το ρεύμα, εμείς προσπαθούμε τουλάχιστον και μέχρι στιγμής δεν είχαμε τέτοια προβλήματα. Τελospάντων θα το παλέψουμε όσο μπορούμε αρκεί να είναι οι κοινωνίες ενωμένες και τα Δ.Σ. και να τους στηρίζει η κοινωνία.

Καθηγήτρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Βελβεντού

- Σε γενικές γραμμές υπάρχει πολύ διάθεση από τους νέους να ασχολούνται με εξωσχολικές δραστηριότητες ώστε να αναπτύξουν τις δεξιότητες τους αλλά δυστυχώς λόγω της οικονομικής κρίσης όλοι αρχίσαμε να κάνουμε τα απαραίτητα, δηλαδή διαλέγεις τί θα κάνει το παιδί – 1-2 δραστηριότητες και όχι παραπάνω όπως γινόταν παλιότερα που μπορεί το παιδί να πήγαινε και σε 4-5 τμήματα του Μορφωτικού Ομίλου. Αυτό το βλέπουμε έντονα στον Μορφωτικό Όμιλο, ότι δηλαδή πάρα πολλά παιδιά ξεγράφηκαν από κάποια τμήματα και κάνουν ένα πράγμα. Όμως τώρα με τον Καλλικράτη αντιμετωπίζουν οι οργανισμοί και οι διάφοροι σύλλογοι αρκετά οικονομικά προβλήματα, δηλαδή το ΚΑΠΗ από τον δήμο είχε μία δυνατότητα χρηματοδότησης 40.000 ευρώ τον χρόνο όταν το ΚΑΠΗ Σερβίων έπαιρνε μόνο 5.000 ευρώ και ξαφνικά είναι ζήτημα αν θα πάρει και 1.000 ευρώ. Το ίδιο συμβαίνει και με τον Μορφωτικό Όμιλο. Αν δεν έχεις το χρήμα δεν μπορείς να τα κινήσεις όλα αυτά.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει τον συνεταιρισμό, τον έχει επηρεάσει τουλάχιστον στο εσωτερικό της χώρας. Αν στηρίζονται και δουλεύουν αυτή τη στιγμή οι παραγωγοί είναι γιατί υπάρχει η εξαγωγή, στο εσωτερικό βλέπουμε ότι υπάρχει μία μειωμένη ζήτηση. Δεν είναι θέμα τιμών πλέον, το θέμα είναι ότι υπάρχουν πελάτες με τους οποίους συνεργαζόμασταν 10-20 χρόνια και αυτή τη στιγμή ξέρουμε ότι αυτός ο πελάτης ενώ είχε την δυνατότητα να δώσει 50 παλέτες ροδάκινα την εβδομάδα τώρα δίνει 10, διότι έχει πέσει η κατανάλωση. Τα πράγματα

είναι απλά και γι' αυτό κι εμείς επιβιώνουμε αυτή τη στιγμή και υπάρχει κάποια κίνηση λόγω των εξαγωγών που κάνουμε.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Η οικονομική κρίση φυσικά και μας έχει επηρεάσει. Καταρχήν το πετρέλαιο που χρειαζόμαστε για να κινούμε τα μηχανήματα έχει φτάσει 1.60 που το πετρέλαιο πριν 2 χρόνια είχε 80 λεπτά – είμαστε 150% πάνω. Ακόμη και τον ίδιο τον συνεταιρισμό έχει επηρεάσει για τον ίδιο λόγο γιατί όλα τα μηχανήματα δουλεύουν με πετρέλαιο, τα φορτηγά για να κάνουν μεταφορές επίσης, οι μεταφορικές που φέρνουν τα φάρμακα το ίδιο και όλα αυτά τα καρπώνεται ο παραγωγός.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 1

- Η κοινωνία του Βελβεντού έχει επηρεαστεί από την οικονομική κρίση και το κλειδί για εμάς είναι το ροδάκινο. Αν πάει καλά το ροδάκινο πάει καλά και η κοινωνία. Οι βελβεντινοί είναι εργατικοί, φιλότιμοι, δουλεύουν και δεν βάζουν πολλά μεροκάματα αν δεν πάει καλά η παραγωγή, γεγονός που θα τους δυσκολέψει περισσότερο. Ένα απλό παράδειγμα είναι η οικοδομή που το Βελβεντό έχει πολλούς οικοδόμους και αν δεν πάει καλά θα στραφούν στο ροδάκινο.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 2

- Παλιότερα από τα χρήματα που έβγαζες έμεναν και κάποια για να βάλεις στην άκρη τώρα αυτό δεν γίνεται και δεν ξέρω γιατί γίνεται αυτό, είναι πάρα πολλά τα έξοδα. Φτιάξαμε το σπίτι, κουβαλήσαμε πέτρες από το ρέμα με τα ζώα και τώρα μας βάζουν και χαράτσι να πληρώσουμε, δηλαδή τα κλεψιμαίικα από τους άλλους να τα πληρώσει ο φτωχός λαός, ο γνήσιος λαός. Εμείς εδώ σαν συνεταιρισμός, τα προϊόντα έρχονται όλα μέσα στον συνεταιρισμό, δεν βγαίνει τίποτα έξω κι έτσι τιμολογούνται τα πάντα και πληρώνουμε εξ' ολοκλήρου το κράτος, αν μας έδιναν το Φ.Π.Α. και δεν μας το κρατούσαν δεν θα θέλαμε τίποτα άλλο. Ευτυχώς βέβαια γίνεται επιστροφή φόρου, 11% που είναι και αυτό μία ενίσχυση αλλά τώρα είπαν ότι θα το κατεβάσουν. Όχι ότι δεν μένει ένα καλό εισόδημα, μένει από την άποψη ότι αν ένας υπάλληλος πάρει 15.000 ευρώ τόσα θα πάρω κι εγώ αλλά ωράριο δεν υπάρχει, ούτε αργίες, γιορτές και καθημερινές, αυτή η δουλειά δεν αμείβεται με τίποτα. Τώρα όχι μόνο στην πόλη αλλά και στην επαρχία φτάσαμε να έχουμε και τα 2 χέρια στις τσέπες και να μην βάζουμε τίποτα μέσα. Ο λόγος που συμβαίνει αυτό είναι ότι όταν πουλάς 1 ευρώ το ροδάκινο, δυστυχώς δεν είναι από το χωράφι στο ράφι γιατί υπάρχει ο μεσάζων ο οποίος δεν πρόκειται να φύγει ποτέ. Εάν λοιπόν ο έμπορος πάρει 1 ευρώ το κιλό τα ροδάκινα, 50 λεπτά μένουν για τους παραγωγούς. Αν

μαζεύεις 100 τόνους ροδάκινα θα πάρεις 50.000 ευρώ και από αυτά θα πρέπει να πληρώσεις εργατικά γύρω στα 4 άτομα που είναι γύρω στις 3.000 ευρώ, 10.000 – 12.000 που είναι τα φυτοφάρμακα, ο ΤΟΕΒ που ποτίζουμε είναι γύρω στις 3.000 ευρώ συν κάποια άλλα που αν μαζευτούν όλα μαζί βγαίνουν τα έξοδα γύρω στις 30.000 ευρώ και τότε θα μείνουν στον παραγωγό γύρω στις 15.000 ευρώ, με την προϋπόθεση όμως ότι θα είναι καλός παραγωγός και θα βγάξει καλό τονάζ. Αυτά ίσχυαν και παλιότερα αλλά πιο παλιά το χρήμα είχε και μία αξία, το θέμα είναι ότι η τιμή του ροδακίνου εδώ και μία 20ετία είναι ίδια, μπορεί για τον καταναλωτή να είναι πιο ακριβό αλλά ο παραγωγός τα ίδια χρήματα παίρνει και από την άλλη έχουν ανεβεί τα έξοδα. Στην ουσία η διαφορά είναι αυτή: έχουν μείνει ίδια τα έσοδα και έχουν αυξηθεί κατά πολύ τα έξοδα.

Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Η κρίση μας έχει επηρεάσει και εμάς και κυρίως στην τιμή. Όταν ο κόσμος είναι μαγκωμένος και υπάρχει θέμα στο να καταναλώσει, τότε υπάρχει πρόβλημα. Το φρούτο δεν είναι βασικό προϊόν και στην ουσία περιορίζεται η ζήτηση, δηλαδή ο άλλος θα πάει να πάρει ψωμί και το φαγητό του για να βγάλει την μέρα όμως αν δεν έχει την οικονομική δυνατότητα δεν θα πάει να πάρει φρούτο. Εμείς κρατιόμαστε ακόμα γιατί κάνουμε εξαγωγές και κυρίως μας κρατάει η Ρωσία που εκεί έχουμε και καλούς εμπόρους και αξιόπιστους και αυτό μας βοηθάει πολύ. Αλλά στην Ελλάδα κόβονται συνεχώς κονδύλια, σε άλλες εποχές θα μπορούσαμε να έχουμε κάνει περισσότερα αλλά ευτυχώς έχουμε πολύ καλό και δραστήριο Πρόεδρο και γενικά πολύ καλό Δ.Σ. κι έτσι γίνονται κάποια πράγματα.

Διευθύντρια Λυκείου και Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού

- Τώρα είναι για να πάνε τα παιδιά της Γ' Λυκείου εκδρομή όπου πραγματικά σε αυτό συμμετέχει όλη η κοινωνία σε χορούς ή στο τί κάνουν τα παιδιά, όλοι οι άνθρωποι για παράδειγμα παίρνουν ημερολόγιο, στο πώς συγκεντρώνονται τα χρήματα και αυτό διευκολύνει και τα φτωχά παιδιά δηλαδή και τα έχοντα και τα μη έχοντα. Όμως – και αυτό το λέω σαν στάση ζωής – επιλέγουν προορισμούς οι οποίοι είναι πολύ ακριβοί κατά την άποψή μου, δηλαδή δεν μπορεί το 2012 να επιλέγω να πάω στην Βαρκελώνη, αυτό σημαίνει ότι δεν έχω κανέναν προβληματισμό του τί κάνω και τί προσφέρω σε ένα παιδί που είναι 17 χρονών. Αυτό που κάνω είναι ότι του προσφέρω την Βαρκελώνη, δηλαδή δίνω 2.000 ευρώ στην Ισπανία ενώ τα έχει ανάγκη η χώρα μου. Τελικά νοιάζομαι για την χώρα μου ή νοιάζομαι μόνο για την κλειστή μου

κοινωνία; Και για να το προεκτείνουμε λίγο περισσότερο, που αυτό δεν είναι κατηγορία για τους ανθρώπους, αλλά είναι το πώς η κάθε κοινωνία και αυτή η κοινωνία κατά την γνώμη μου βιώνει την οικονομική κρίση και πώς αναπτύσσει μηχανισμούς άμυνας, δηλαδή βλέπουμε σκηνές κάθε μέρα στην τηλεόραση να ψάχνουν οι άνθρωποι στα σκουπίδια για να φάνε. Αυτό δεν το θεωρώ ούτε κατηγορία ούτε ότι οι άνθρωποι του Βελβεντού πρέπει να ψάχνουν στα σκουπίδια γιατί σε τελική ανάλυση αυτό που σώζει τις μικρές κοινωνίες είναι η αγάπη του ενός για τον άλλον ή τον νοιάξιμο τους ενός προς τον άλλον και αυτό ευτυχώς το διατηρούν οι άνθρωποι εδώ.

Προς το παρόν οι βελβεντινοί δεν έχουν βιώσει την οικονομική κρίση. Βέβαια δειλά δειλά αυτό γίνεται και σε άλλες περιφέρειες αλλά κι εδώ αρχίζει να έρχεται γιατί υπάρχουν άτομα που δουλεύουν στην ΔΕΗ και άρα τα έσοδα τους μειώνονται. Υπάρχουν δημόσιοι υπάλληλοι στο Βελβεντό που βλέπουν τα έσοδα τους να μειώνονται και υπάρχουν και οι αγρότες φυσικά οι οποίοι προς το παρόν, επειδή κάνουν και εξαγωγή δεν έχουν βιώσει άμεσα αυτή τη κατάσταση, μόνο στους φόρους, και γιατί οι άνθρωποι είναι νοικοκύρηδες δηλαδή έχουν μία οργάνωση στα πάντα στη ζωή τους κι έχουν κανόνισει να έχουν κάτι και στην άκρη. Αυτό που ακούγεται από κάποιους ότι η Τρόικα, το ΔΝΤ και η κυβέρνηση ξέρουν πολύ καλά ότι ο καθένας μας έχει αποταμιεύσει κάτι για τις δύσκολες ώρες και θα μας το φάνε και αυτό, εδώ οι άνθρωποι το έχουν κάνει, είναι νοικοκύρηδες και κάνουν τον λογαριασμό τους.

Η σημερινή οικονομική κρίση με οδηγεί στον τόπο μου αλλά με διαφορετικό τρόπο δυστυχώς, γιατί έτσι είναι δομημένα τα πράγματα στην Ελλάδα. Δεν μπορεί να γυρίσει κάποιος στο χωριό του και να προσδοκά ότι θα ανοίξει μία νέα δραστηριότητα, μπορεί να γυρίσει όπως ονειρευόταν η δικιά μου γενιά και όχι η δική σου, δηλαδή θα πάμε στο χωριό που θα κάνουμε έναν νέο συνεταιρισμό, ομαδικές καλλιέργειες κ.λ.π. . Αυτό είναι βεβαίως μία προοπτική και ευτυχώς που υπάρχει αυτή η οικονομική κατάσταση που μπορεί να μας δώσει και αυτήν την προοπτική.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβεντού (Γεωπόνος)

- Την οικονομική κρίση εδώ στο Βελβεντό δεν την βιώνουμε τόσο έντονα όσο ακούω ότι γίνεται έξω, δεν νομίζω δηλαδή ότι είναι σε τόσο μεγάλο βαθμό. Κι εδώ οι άνθρωποι δουλεύουν με την γη που αυτό είναι ένα πλεονέκτημα στην σημερινή οικονομική κατάσταση και όταν το ροδάκινο είχε χρήμα και υπήρχαν και επιδοτήσεις οι βελβεντινοί δούλεψαν και δούλεψαν και καλά χρόνια, οπότε νομίζω ότι έχουν και αποθέματα. Όμως, αυτή τη χρονιά θα φανεί πώς θα πάει. Βέβαια είναι και μαζεμένοι όλοι, θέλοντας και μη μαζεύεσαι αλλά θεωρώ ότι αν ήταν εδώ ο

Δήμος δεν θα ήταν έτσι τα πράγματα. Βλέπω, για παράδειγμα ότι ακόμα και τα σχολεία μας θα δυσκολευτούν πολύ.

6^Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Διευθυντής Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Κάνουμε αγώνες για την αυτοδιοίκηση, οι αγώνες συνεχίζονται και θα δούμε. Ο πιο βασικός λόγος που δεν θέλουμε να ενωθούμε με τα Σέρβια είναι ότι ο δήμος Βελβεντού ήταν από τους λίγους στην Ελλάδα που δεν ήταν χρεωμένος και συγχωνεύτηκε με κάποιον που ήταν χρεωμένος με πολλά εκατομμύρια ευρώ. Αυτό και μόνο φτάνει. Έχουνε δη μιουρηθεί κινήσεις πολιτών που δρουν για την αυτονομία και πιστεύω ότι κάποια στιγμή θα τα καταφέρουμε. Ελπίζω σύντομα. Όλα αυτά τα χρόνια εδώ είχαμε μία σειρά και τώρα όλη αυτή η ιστορία με τον Καλλικράτη μας έχει μπερδέψει, μας ανακάτεψε. Είχαμε μία σωστή σειρά και πηγαίνανε τα πράγματα καλά. Τώρα υπάρχει μία σχέση έντασης και με την Δημοτική Αρχή και με τα Σέρβια. Ελπίζω πάντως να λυθεί αυτή η ένταση γιατί δεν έχουμε τίποτα να χωρίσουμε..ή μήπως τελικά έχουμε;; Όταν όμως μπερδεύεται η πολιτική μπερδεύονται και τα πράγματα. Εδώ το θέμα πήρε λίγο μεγαλύτερες διαστάσεις γιατί στο αρχικό σχέδιο ο Βελβεντός προβλεπόταν αυτόνομος και ξαφνικά γύρισε τούμπα σε χρόνο μηδέν. πώς τελικά μπερδεύτηκαν τα πράγματα..και δεν έγινε..;

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Στις τελευταίες εκλογές δεν συμμετείχαμε καθόλου λόγω του Καλλικράτη γιατί μας έκαναν ανεξάρτητο δήμο στην αρχή. Όταν ανακοίνωσε το Υπουργικό Συμβούλιο και ο Ραγκούσης από την τηλεόραση ότι 5^{ος} δήμος στο Νομό είναι το Βελβεντό, όμως μέσα σε ένα μήνα που ψηφίζοταν ο νόμος οριστικά του Καλλικράτη μας συγχώνευσαν με τον διπλανό δήμο Σερβίων. Αυτό δεν το αποδέχτηκε εδώ η τοπική κοινωνία, κάναμε ένα δημοψήφισμα αργότερα 4 Ιουλίου 2010 και στο δημοψήφισμα καλούσαμε τον κόσμο να αποφασίσει εάν δέχεται την συνένωση - αν θα κατεβούμε στις δημοτικές εκλογές συμμετέχοντας ως κοινωνία ή όχι και το 98.5% αποφάσισε ότι δεν δέχεται καμία συνένωση και ότι δεν θα έχουμε υποψηφίους στις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές από το Βελβεντό και όντως αυτό έγινε και τελospάντων δεν κατεβήκαμε στις εκλογές οπότε από τότε και μετά δεν έχουμε καμία σχέση με τον δήμο, που μας έβαλαν αυτόν τον μεγάλο και αχανή δήμο Σερβίων - Βελβεντού.

Συστήσαμε όμως μία εταιρεία Μη Κυβερνητική Οργάνωση και Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία με 2.300 μέλη που είναι όλοι οι ενήλικες πολίτες του Βελβεντού από τα 18 και πάνω μέχρι μια ηλικία. Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή νομίζω ότι είμαστε 4.111 άτομα, ο μόνιμος πληθυσμός, από αυτούς όμως αυτοί που είναι ενεργοί στους εκλογικούς καταλόγους, που ψηφίζουν τελοσπάντων και συμμετέχουν αν εξαιρέσουμε μεγάλες ηλικίες που δεν μπορούν τώρα να κινηθούν και να ασχοληθούν από τα 18 και πάνω είναι όλοι εκτός από ένα μικρό ποσοστό γύρω στο 1 με 1,5% που δεν συμφώνησε από την αρχή για όλη αυτή τη κίνηση που κάναμε όσον αφορά τον Καλλικράτη, την αποχή δηλαδή, και μετά αυτοί έβαλαν και υποψηφιότητα στις εκλογές και πήραν μόνο 22 σταυρούς εδώ στο Βελβεντό, ήταν ουσιαστικά μία κίνηση του ΚΚΕ την οποία όμως δεν ακολούθησαν οι πολίτες που είναι στο ΚΚΕ εδώ στο Βελβεντό, ελάχιστοι. Δηλαδή μιλάμε τώρα ότι το ΚΚΕ έχει τώρα εδώ 280 ψήφους συνήθως και σε αυτές τις εκλογές είχε πάρει μαζί με τους οικισμούς συνολικά 59, δηλαδή ο συνδυασμός αυτός που κατέβηκε. Ήταν μερικοί που για προσωπικούς λόγους ή ακόμη και για λόγους διαφορετικούς που δεν τους ξέρουμε δεν ήθελαν να ακολουθήσουν αυτήν την μορφή πάλης και αντίστασης που κάναμε εμείς όσον αφορά στον Καλλικράτη και ο στόχος για την αποχή, για να μην είμαστε δηλαδή στον δήμο, ήταν κυρίως για να πείσουμε την κυβέρνηση και εκείνη που ήταν κι αυτή που είναι τώρα και τις ενδιάμεσες με τον Παπαδήμο, να τους πείσουμε λοιπόν ότι εμείς δεν συμφωνούμε με αυτήν την μορφή που μας έβαλαν στο αυτοδιοικητικό και θα συνεχίσουμε την αντίσταση μέχρι να γίνουμε αυτόνομος δήμος. Τώρα φαίνεται μία ελπίδα με αυτήν την κυβέρνηση που είναι τώρα, συζητιέται λίγο να ανοίξει ο Καλλικράτης κυρίως στα νησιά και σε ορισμένες ορεινές περιοχές. Έχω μία ελπίδα ότι θα δουν και το θέμα του Βελβεντού, βέβαια δεν σταματήσαμε να έχουμε επαφές με όλους του πολιτικούς χώρους και κατεβαίνουμε Αθήνα συνέχεια και στη Βουλή και στα κόμματα και παντού για να ψιθυρίζουμε το θέμα μας. Τέλος, προσωπικά ήμουν 8 χρόνια στο δήμο Βελβεντού και τώρα προεδρεύω σε αυτήν εδώ την εταιρεία που έχει ένα 13μελές συμβούλιο, έχει αρκετές επιτροπές που ασχολούνται με διάφορα θέματα αυτοδιοίκησης, καθημερινότητα, εξυπηρέτηση, καθαριότητες, προβολή, εκδηλώσεις και γιορτές. Σε γενικές γραμμές, ότι έκανε ο δήμος για να μην λείψουν αυτά από το Βελβεντό, γιατί αυτοί που διαχειρίζονται τον δήμο δεν είχαν καμιά φροντίδα και σκοτούρα για το Βελβεντό ούτε τους ενδιέφερε. Επομένως και να μην λείψουν αυτά τα πράγματα από το Βελβεντό αλλά και κυρίως να συνεχίσουμε και τον αγώνα. Αυτή τη στιγμή αυτό που έχουμε συστήσει δεν είναι ακριβώς αυτοδιαχείριση, είναι ως ένα βαθμό γιατί δεν είναι εύκολο και το πείραμα της αυτοδιαχείρισης. Η αυτοδιαχείριση γίνεται με την συμμετοχή των μέσων παραγωγής άρα δεν ισχύει αυτό, δηλαδή δεν είμαστε σε μία

μορφή όπως παλιά ήταν οι βάσκες στο Mondragon πάνω εκεί στη βόρεια Ισπανία που είχαν μία πραγματική αυτοδιαχείριση. Τα μέσα παραγωγής δηλαδή δεν είναι στρατευμένα σε αυτόν τον στόχο, όμως σαν δραστηριότητα και σαν κοινωνία προσπαθούμε να οργανωθούμε έτσι ώστε να μην έχουμε ανάγκη τον δήμο και κυρίως να μην υφιστάμεθα και την έκπτωση όσον αφορά την εξυπηρέτηση και την λειτουργία της καθημερινότητας. Τώρα οι λόγοι που δεν θέλουμε να ενωθούμε με τα Σέρβια είναι πάρα πολλοί. Κατ'αρχήν δεν είναι μόνο τα Σέρβια, είναι και ο δήμος Καμβουνίων, ο δήμος Σερβίων ο παλιός και η κοινότητα Λειβαδερού. Οι λόγοι ήταν πάρα πολλοί αλλά δύο - τρεις βασικοί είναι: το ένα είναι ότι είναι το γεωγραφικό ανάγλυφο τέτοιο που δεν μπορεί να διοικηθεί ένας τόσο μεγάλος και αχανής δήμος. Ξεκινάει από το Σαραντάπορο και μέχρι εδώ είναι περίπου 40 χλμ. Και συνεχίζουμε και καμιά 30αριά προς τα κάτω φτάνουμε στα ριζώματα Ημαθίας και από την άλλη πλευρά είμαστε στα όρια νομού Κατερίνης, ψηλά κορυφογραμμή δηλαδή και από δω φτάνουμε στα όρια στο Πολύμνιο. Θεωρούσαμε λοιπόν ότι ο Καλλικράτης στην ύπαιθρο είναι άδικος και σαλαμοποιεί πολλά πράγματα και αυτό σε μια προσπάθεια να συμμαζευτεί υποτίθεται η αυτοδιοίκηση αλλά δεν ήταν έτσι. Αυτός ήταν ένας όρος μνημονιακός και ήθελαν να κάνουν κάποιες οικονομίες, ο Ραγκούσης και η παρέα του και όλοι αυτοί οι νεοφωστήρες που έχει βάλει το ΠΑΣΟΚ παρότι παλιό αστικό κόμμα, λοιπόν νόμιζαν ότι θα κάνουν οικονομίες, δεν ήταν όμως έτσι. Λοιπόν, αυτό αποδείχθηκε σ'έναν χρόνο γιατί στην αρχή πιθανόν να μην μας πίστευαν κιόλας τώρα όμως έχει αποδειχθεί, δεν μπορεί να διοικηθεί όσο καλές προθέσεις κι αν έχει η δημοτική αρχή, δεν μπορεί να διοικηθεί αυτό το πράγμα - είναι τεράστιο. Ο ένας λόγος λοιπόν ήταν αυτός γιατί τον προβλέπαμε και φάνηκε και επιβεβαιωνόμαστε, ο άλλος ήταν ότι είχαμε μία τελείως διαφορετική οργάνωση και σαν δήμος και σαν χώρος, εμείς για παράδειγμα δεν χρωστούσαμε χρήματα καθόλου. Επίσης υπήρχαν διάφορες δομές, ένας τρόπος λειτουργίας διαφορετικός, υπήρχε άλλο υπόβαθρο οικονομικό όσον αφορά στην απασχόληση και τον τρόπο που αντιμετωπίζονταν αυτοί, δηλαδή είμαστε μια καθαρά αγροτική κοινωνία ενώ ο διπλανός δήμος είναι καθαρά μία μεταπρακτική κοινωνία που ασχολούνται μόνο με το εμπόριο και τίποτε άλλο. Όπως έρχεσαι τώρα από εκεί, μπορείς να δεις την διαφορά εύκολα, από εκεί που αρχίζει το πολύ πράσινο, που είναι δέντρα, οπωρώνες, ροδάκινα, μήλα κ.λ.π. είναι το Βελβεντό από εκεί και μετά είναι ένα πράγμα ατελείωτο με θερισμένα σιτάρια. Δεν ασχολήθηκαν δηλαδή συστηματικά με την γεωργία αλλά με ελαφριές καλλιέργειες, μόνο σιτάρι. Παρότι έχουν ένα από τα καλύτερα αρδευτικά δίκτυα και θα μπορούσαν να είναι παραγωγικά και αν βλέπεις κάποιους θύλακες σε αυτόν τον χώρο προς τα πέρα, θύλακες πράσινου είναι γιατί ακριβώς πήγαν εκεί άνθρωποι από το Βελβεντό για να αγοράσουν μεγάλες εκτάσεις

και να έχουν όλα τα ροδάκινα, ουσιαστικά είχαν διαφορετικό οικονομικό υπόβαθρο. Απο'κει και μετά βλέποντας λίγο την εξέλιξη και την οικονομική κρίση, όπως την είχε αναγγείλει ο Παπανδρέου κιόλας τότε αλλά και φαινόταν και από λίγο νωρίτερα καταλαβαίναμε ότι τα αυτοδιοικητικά σχήματα που θα λειτουργούσαν στο εξής δεν θα ήταν βιώσιμα έτσι κι αλλιώς ενώ εμείς μπορούσαμε να είμαστε βιώσιμοι σαν Βελβεντό και όπως είπα δεν χρωστούσαμε και πουθενά. Ο δήμος λοιπόν που μας πήγαν χρωστούσε, μόνο ο κεντρικός δήμος 7.000.000 ευρώ σε διάφορους προμηθευτές που είναι πολλά λεφτά για έναν επαρχιακό δήμο τα 7.000.000 ευρώ. Μπορεί να ακούγεται γελοίο μπροστά στα δισ του Μειμαράκη και του Τσοχατζόπουλου αλλά όμως για την επαρχία με μικρές προμήθειες κ.λ.π. μιλάμε ότι είναι ατελείωτοι κατάλογοι προμηθευτών που δεν έχουν πληρωθεί. Λοιπόν, εμείς από την πλευρά μας τους δώσαμε ένα σωρό, αναγκαστικά δηλαδή 31/12/2010 όταν έγινε η συνένωση των δήμων, η απογραφή της περιουσίας του Βελβεντού ήταν μεγαλύτερη και δεν είχαμε υποχρεώσεις και αυτά που χρωστούσαμε ήταν ελάχιστα και αυτά δεν τα χρωστούσαμε εμείς σαν πρωτογενές χρέος αλλά σαν έργα που μας είχε δώσει το κράτος να τα εκτελέσουμε. Εκτελέστηκαν από εργολάβους κι έπρεπε να έρθουν τα λεφτά από τα προγράμματα, δηλαδή από τον Θησέα ή από το Ετερπς που ήταν το πράσινο ταμείο, παλιά λεγόταν Ετερπς. Είχαμε δηλαδή ορισμένα έργα κι έπρεπε αυτά να πληρωθούν, αυτά δεν μπορούσαν να πληρωθούν ή δεν πληρώθηκαν μέχρι 31/12 που ουσιαστικά αυτό ήταν το κομμάτι, γύρω στις 800.000 απλήρωτων έργων των οποίων όμως οι χρηματοδοτήσεις έτρεξαν μετά, δηλαδή τώρα που μιλάμε έχουν αποπληρωθεί γιατί ήρθαν αυτά τα χρήματα από την κεντρική διοίκηση, όπως όφειλαν τα υπουργεία.

Στη συνέχεια, οι συνεταιρισμοί έψαχναν αγρόκτημα για να κάνουν πειραματικές καλλιέργειες και εμείς σαν δήμος δεν είχαμε τότε χώρο να τους δώσουμε κάπου και όταν συνενώθηκαν οι δήμοι το Υπουργείο Γεωργίας αποφάσισε να δώσει στον ΑΣΕΠΟΠ ένα αγρόκτημα που είναι στις παρυφές των Σερβίων, 100 στρέμματα όπου ο τότε Υπουργός ενέκρινε αυτήν την απόφαση. Όμως όταν μπήκε το θέμα αυτό, όταν πήραν δηλαδή το αγρόκτημα με απόφαση του υπουργού ο δήμος Σερβίων δεν το δέχτηκε κι έκαναν και προσφυγή στο Συμβούλιο Επικρατείας για να ακυρωθεί η απόφαση. Καταλαβαίνεις τώρα ένας από τους λόγους που έλεγα πριν για το πώς μπορούμε να συμβιώσουμε με αυτούς σε μία κοινή πορεία, όταν δηλαδή ένα εντελώς αναπτυξιακό εργαλείο που σου δίνει μία δυνατότητα για όλη την περιοχή να δοκιμάσεις μία καινούρια καλλιέργεια και να είναι μία αφορμή για να βγάλεις εισόδημα, πολεμιέται από τον ίδιο τον αυτοδιοικητικό μηχανισμό που διοικεί την περιοχή, πάει στο συμβούλιο επικρατείας για να ακυρώσει αυτήν την παραχώρηση αυτού του αγροκτήματος και προτιμούν να το έχουν έτσι χέρσο όπως το έχουν πάρα

πολλά χρόνια παρά να το δώσουν στο συνεταιρισμό του Βελβεντού που είναι πρωτοπόρος πανελλαδικά για να κάνει πειραματικές καλλιέργειες. Είναι ένα πρόβλημα.

Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβεντού και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία Πολιτών»

- Ο Μορφωτικός Όμιλος πάντα έχει την διάθεση να επεκτείνεται σε νέα πράγματα και αυτό έχει διαπιστωθεί στη ροή του χρόνου, απλά τώρα είναι η οικονομική δυσκολία που αντιμετωπίζουμε και σε ό,τι κάνουμε προσπαθούμε τουλάχιστον να βγαίνουν τα έξοδα. Είναι πολύ σημαντικό να μην βγάλει ο Μορφωτικός Όμιλος από τα ταμεία του, το κάνει μεν αλλά με μεγαλύτερη φειδώ τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κατάστασης η οποία είναι ζήτημα πλέον δημοτικό. Μέχρι πριν 2 χρόνια ο Μορφωτικός Όμιλος επιχορηγούταν αδρά από τον δήμο μας. Τώρα δεν παίρνει τίποτα και ένα χρόνο τώρα συντηρείται με μεγάλη δυσκολία. Είχε κάποια αποθεματικά μέχρι το 2010 και με εθελοντική προσφορά από τα μέλη του, από τους φίλους του, από διάφορες δραστηριότητες που κάνει όπως χοροεσπερίδες κ.α. μπορεί και συντηρείται. Μέχρι πριν από 2 χρόνια επιχορηγούνταν με 20.000 ευρώ το χρόνο συν τις όποιες άλλες δραστηριότητες έκανε και σχετιζόνταν με τον δήμο ή σε συνεργασία με τον δήμο ή απευθείας.

Η αυτοδιοίκηση στο Βελβεντό είναι θέμα κουλτούρας από παλιά. Δεν νοούταν δηλαδή το Βελβεντό ακόμη και υπό Τουρκοκρατία να μην έχει αυτοδιοίκηση, όπως την εννοούμε την αυτοδιοίκηση και όπως το λέει η λέξη. Αυτοδιοικούμαι και αυτοδιοίκηση δεν σημαίνει με τίποτα Καλλικράτης. Από την στιγμή λοιπόν που άρχισε να δημιουργείται αυτό το θέμα: ότι υπάρχει περίπτωση να γίνει μεγάλη αναδιάρθρωση στους δήμους όλης της χώρας κινήθηκε ο δήμος από τότε για να μπορέσει να κρατήσει την αυτονομία του όπως υπήρχε στον Καποδίστρια. Είχε όλες τις δυνατότητες για να το κάνει αυτό από πολλές απόψεις: από την παραγωγική δραστηριότητα, από την φύση του περιβάλλοντος του και από την διαχείριση που έκανε σαν δήμος γιατί ήταν και καλά οργανωμένος. Στην πρώτη ανακοίνωση που έκανε ο τότε Υπουργός Ραγκούσης στο Υπουργικό Συμβούλιο ο δήμος Βελβεντού υπήρχε μέσα στον χάρτη ως αυτόνομος και μέσα σε 10 μέρες με διάφορα παιχνίδια που παίχτηκαν πολιτικά ή μικροκομματικά ή μικροτοπικά εξαφανίστηκε και εντάχθηκε στον δήμο της περιοχής: στον δήμο Σερβίων - Βελβεντού. Αυτό, λοιπόν, δεν μπορούσαμε να το δεχτούμε με τίποτα και για το θέμα του εμπαιγμού που έγινε αλλά και για το ουσιαστικό κομμάτι που είναι ότι δεν θέλαμε να χάσουμε την αυτοδιοίκηση μας και δεν θέλαμε να μπούμε σε έναν δήμο ο οποίος θα μας πήγαινε πίσω από πολλές απόψεις: είχαμε μία καλά οργανωμένη καθημερινότητα και είχαμε

μπει σε μία αναπτυξιακή πορεία με ό,τι υποδομές είχαμε από τον δήμο είτε αυτό ήταν υλικοτεχνική υποδομή είτε αυτό ήταν άριστα οικονομικά ή ήταν μελέτες που θα μπορούσαν να ενταχθούν στα ευρωπαϊκά προγράμματα. Ο λόγος πάντως δεν είναι επειδή έχουμε κάποια αντίθεση με το διπλανό χωριό. Μπορεί να υπάρχει μία διαφορετική νοοτροπία αλλά αυτή η νοοτροπία βγαίνει στη διαχείριση. Δεν θα μπορούσαμε να βάλουμε κοινωνικά κριτήρια σε μία τέτοια ιστορία απλά η διαφορετική νοοτροπία καθρεφτίζεται στη διαχείριση που γινόταν από τον δήμο. Εμείς αυτό θέλαμε να διαφυλάξουμε και πιστεύουμε ότι είχαμε όλα τα εχέγγυα για να το κάνουμε. Από την στιγμή, λοιπόν, που έγινε αυτή η ιστορία και μας έβγαλαν από τον χάρτη δεν το δεχτήκαμε και αποφασίσαμε να αντιδράσουμε με τον δικό μας τρόπο που είναι και πάλι η συλλογικότητα. Κάναμε δη μοσήφισμα ότι δεν συμμετέχουμε στις εκλογές και από τότε κάναμε την Μ.Κ.Ο. για να αντιμετωπίσουμε την ανυπαρξία προσώπων από το Βελβεντό και να αντιμετωπίσουμε κάποια καθημερινότητα η οποία ξέραμε ότι είτε συμμετείχαμε είτε δεν συμμετείχαμε για το Βελβεντό θα έπεφτε κατακόρυφα, έτσι όπως την είχαμε συνηθίσει όλα τα προηγούμενα χρόνια. Φυσικά και ένας άλλος λόγος είναι για να συνεχίσουμε τον αγώνα της διεκδίκησης, ο οποίος βέβαια συντονίζεται μέσα από την συντονιστική επιτροπή αγώνα, η οποία είναι κάτι διαφορετικό. Η Συντονιστική Επιτροπή Αγώνα δημιουργήθηκε τον Φλεβάρη του 2010 μέσα από μία Λαϊκή Συνέλευση με σκοπό την διεκδίκηση της διατήρησης του δήμου. Συμμετέχει όλο το Δ.Σ, πριν συμμετείχε όλο το Δημοτικό Συμβούλιο τώρα συμμετέχει όλο το Δ.Σ της εταιρείας και συμμετέχουν εκπρόσωποι όλων των φορέων του Βελβεντού παραγωγικών και κοινωνικών φορέων αλλά και απλοί πολίτες που θέλουν να συμμετέχουν. Γύρω στα 50 άτομα είναι αυτό το όργανο το οποίο συνεδριάζει τακτικά για να παίρνει αποφάσεις, για να ενημερώνονται τα υπόλοιπα μέλη για τις κινήσεις που εξουσιοδοτούν κάποιους ανθρώπους της επιτροπής να κάνουν είτε αυτές είναι επαφές με πολιτικούς είτε κάποια άλλη δράση και πάντα με στόχο να καταφέρουμε να επανασυστήσουμε τον δήμο. Σε αυτήν την κατεύθυνση, κατά καιρούς έχουμε συναντήσει τους πάντες: υπουργούς, υφυπουργούς, πολιτικούς κ.α. γιατί εξ'αρχής είχαμε αποφασίσει να ζητήσουμε πολιτική λύση και να μην γίνει με κάποιον άλλον τρόπο. Κατά καιρούς έχουν ακουστεί διάφορα για το άνοιγμα του χωροταξικού και τον επαναπροσδιορισμό του Καλλικράτη και μέσα σε όλες αυτές τις σκέψεις εμείς προσπαθούμε να πείσουμε για την επανασύσταση του, έχουμε ελπίδες και είμαστε αισιόδοξοι. Η ίδια η εταιρεία κατά μία έννοια έχει αντικαταστήσει τον δήμο, βέβαια αυτό δεν γίνεται γιατί δεν έχουμε νομική κάλυψη και ούτε υλικοτεχνική υποδομή που έχει ένας δήμος αλλά με ότι μπορούμε και με ότι μέσα διαθέτουμε προσπαθούμε τουλάχιστον σε εκδηλώσεις, σε εθελοντισμό, σε

καθαριότητες και σε δυναμικές επεμβάσεις προς τον δήμο για πράγματα τα οποία δεν γίνονται. Ο λόγος που δεν γίνονται αυτά τα πράγματα είναι επειδή δεν υπάρχει οικονομική δυνατότητα από τον δήμο και αυτό που εννοώ είναι ότι όταν ένας δήμος ήταν υπερχρεωμένος δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες ενός Βελβεντού που δεν χρωστούσε τίποτα πουθενά και οι ανάγκες του και οι επιθυμίες του και αυτά που ζητούσε είτε αυτό λέγεται Βελβεντό είτε αυτό λέγεται Καταφύγι είτε λέγεται Αγία Κυριακή είτε Παλαιογράτσανο είτε Πιέρια ήταν άλλες από αυτές που ζητούσε η υπόλοιπη περιοχή. Υπάρχουν χωριά που δεν είχαν νερό να πιούνε, που δεν είχαν δρόμους ενώ εδώ έχουμε αγροτική οδοποιία με άσφαλο 60 χλμ. Από την στιγμή που ένας δήμος θα ζητούσε πρώτα να καλύψει τα προηγούμενα χρέη του θα ζητούσε να καλύψει τις δικές του διαχειριστικές ανάγκες, και είναι πολύ πιο βασικές άλλων χωριών. Έτσι δεν υπάρχει περίπτωση να γίνει κάτι στο Βελβεντό όταν είναι ήδη αρκετά ανεπτυγμένο. Παρ'όλα'υτά, και οι Σύλλογοι αλλά και η Κοινωνία των Πολιτών διεκδικούμε από τον δήμο αυτά που μας ανήκουν.

Πάντως οι κοινωνίες μεταξύ τους δεν έχουν κάποιο θέμα (Σέρβια και Βελβεντό), δίπλα είμαστε, συναναστρεφόμαστε, οικογένειες έχουμε ανταλλάξει, έχουν παντρευτεί εκεί, έχουν παντρευτεί εδώ και δεν έχουμε κανένα ιδιαίτερο θέμα. Με τον Καλλικράτη δημιουργήθηκε μία ένταση αλλά όλα αυτά πορεύονται κυρίως από τους ανθρώπους που διαχειρίζονται την Δημοτική Αρχή οι οποίοι για τα δικά τους συμφέροντα θέλουν να στρέφουν το παιχνίδι εκεί: ότι και καλά μπορεί να έχουμε κόντρα οι κοινωνίες. Εμείς ποτέ δεν το είδαμε έτσι, εμάς άλλος είναι ο σκοπός μας, άλλη η αφετηρία μας και αλλού θέλουμε να καταλήξουμε και όχι να κάνουμε τον δήμο για να πικάρουμε τους Σερβιώτες.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός συνεταιρισμού Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο Καλλικράτης είναι η ταφόπλακα της Ελλάδας. Θα πρέπει να ξεσηκωθούν όλες οι κοινωνίες και να τινάζουν αυτό το σύστημα ώστε να εξαφανιστεί και ούτε καν να αναφέρεται στις επόμενες γενιές αυτή η λέξη “Καλλικράτης”, αλλιώς η Ελλάδα θα πεθάνει. Δεν θα μείνει κανένας σε κανένα χωριό. Χωριά τα οποία δεν έχουν αυτοδιοίκηση, τον παπά και τον δάσκαλο, δεν μένει μέσα στο χωριό ούτε ένα άτομο. Πρέπει κάτι να αλλάξει, επιβάλλεται να αλλάξει. Οι κοινωνίες σφυρηλατήθηκαν σε βάθος αιώνων ή καλύτερα χιλιετιών κι εδώ το Βελβεντό έχει μία ιστορία χιλιάδων χρόνων, δεν έχει το δικαίωμα της αυτοδιοίκησης; Και ποιος θα είναι αυτός που θα του το πάρει; Ποιος είναι αυτός που θα πάρει αυτό το δικαίωμα από αυτήν την κοινωνία; Για παράδειγμα, κάποιος από την Αθήνα; Δεν γίνεται αυτό το πράγμα. Έχει το δικαίωμα η κοινωνία αυτή και η κάθε κοινωνία να αυτοδιοικείται και έχει

υποχρέωση το κράτος να στηρίζει αυτή τη κοινωνία που φυλάει θερμοπύλες. Είχα πει παλιά σ'έναν Υπουργό, που ήταν Υπουργός Μακεδονίας – Θράκης, πριν γίνει ακόμα ο Καλλικράτης, : “έχουμε τα Σκόπια δίπλα που ζητάνε να μας πάρουν εδάφη, έχουμε την Αλβανία το ίδιο, την Τουρκία το ίδιο, άρα γιατί να μην μας μαζέψουν όλους στην Πελοπόννησο να την περιφράξουμε με 5 οχυρωματικά το ένα μετά το άλλο και να ζουν και τα τρισέγγονα μας τζάμπα; Δηλαδή αν πουλήσουμε την Ήπειρο, την Μακεδονία, την Θράκη θα ζουν για χίλια χρόνια οι απόγονοι μας.” Μου είπε ότι αυτό δεν γίνεται κι εγώ του απάντησα: “Γιατί; Αφού τώρα τους την δίνουμε τζάμπα!”. Έχουνε πάει όλοι αυτοί σε κανένα χωριό της Ηπείρου ή της Μακεδονίας να δούνε αν υπάρχει ζωή; Γι'αυτά τα εδάφη όμως πολέμησε ο έλληνας και οι σύγχρονοι πολιτικοί τους τα παραχωρούν τζάμπα. Δυστυχώς έτσι είναι τα πράγματα και αυτή η κατάσταση θέλει έναν ηγέτη αλλά δυστυχώς δεν υπάρχουν ηγέτες στην Ελλάδα, όλοι είναι φερέφωνα ξένων συμφερόντων.

Με τον καινούριο δήμο τώρα, όλοι οι σύλλογοι εδώ στο Βελβεντό έχουν οικονομικό πρόβλημα. Προηγουμένως, ο δήμος Βελβεντού ήταν από τους λίγους υγιείς δήμους που δεν χρωστούσε τίποτα και βοηθούσε πολύ τους συλλόγους. Για παράδειγμα, είχαμε κάτι κληροδοτήματα από παλιούς ευεργέτες όπως για παράδειγμα ο Παπαναστασίου που είχε αφήσει ένα μεγάλο κληροδοτήμα στην Πλατεία Κάνιγγος και τα έσοδα από αυτό τα διαχειρίζονταν τα σχολεία. Τώρα με τον καινούριο δήμο τα λεφτά αυτά πάνε σε αυτόν τον δήμο με αποτέλεσμα τα δικά μας τα παιδιά εδώ να λιμοκτονούν. Ενώ ο ευεργέτης τα άφησε για το Βελβεντό.

Πρόεδρος ΤΟΕΒ Βελβεντού

- Με τον Καλλικράτη σαν εποπτεύουσα αρχή του ΤΟΕΒ Βελβεντού έγινε ο δήμος Βελβεντού – Σερβίων ενώ πρώτα ήταν οι τεχνικές υπηρεσίες Κοζάνης οι οποίες ήταν στην Νομαρχία και αυτές καταργήθηκαν. Υπάρχει ΤΟΕΒ Σερβίων, Ημέρων και Βελβεντού και η διοίκηση είναι ξεχωριστή δηλαδή δεν έχουν συγχωνευθεί απλώς τα οικονομικά κ.λ.π. σαν εποπτεύουσα αρχή μας ελέγχει ο δήμος. Το θέμα είναι ότι για τα απλά πράγματα, τα καθημερινά θα πρέπει να πηγαίνουμε στα Σέρβια κι έτσι χάνουμε πολύ χρόνο.

Από εδώ έχουν περάσει όλοι οι πρωθυπουργοί και λένε ότι είμαστε πρότυπο. Σαν πρότυπο, όμως, μας τιμώρησαν και μας πήραν τον δήμο γιατί στην Ελλάδα καθώς φαίνεται δεν θέλουν να υπάρχουν πρότυπα, θέλουν σκοτάδι μαύρο κι εμείς λέμε εδώ στο χωριό: “ο λύκος στην αντάρα φαίνεται”. Γι'αυτούς που προσπαθούν αυτές είναι οι επιβραβεύσεις. Δυστυχώς.

Τώρα με τον Καλλικράτη δεν έχουμε υπηρεσίες, ήταν οι φορείς στα Σέρβια και τώρα ο Βελβεντός πρέπει να πάει στην Κοζάνη, δηλαδή πήραν την εφορία, τώρα παίρνουν

το ΙΚΑ, αυτό δεν είναι αποκέντρωση είναι το αντίθετο. Αποκέντρωση είναι να δώσεις εξουσίες στις τοπικές κοινότητες και όταν ήμασταν Κοινότητα Βελβεντού είχαμε μέχρι και δικαστήριο, αστυνομία, τράπεζες ενώ τώρα φεύγουν ακόμη και οι τράπεζες. Το αγροτικό ιατρείο που έχουμε το κρατούσε ο δήμος μας, η καθαριότητα που είχαμε εδώ και πάλι δήμος. Αυτήν την στιγμή είναι τόσο μεγάλος ο δήμος που δεν έχει που να πρωτοπάει και είναι και χρεωμένος και δεν παίρνει και χρήματα από το κράτος. Δεν μπορεί να ανταπεξέλθει αυτός ο δήμος. Αυτά είναι σημαντικά θέματα της καθημερινότητας και η καθημερινότητα για τον πολίτη είναι πολύ σημαντική, είναι δύσκολα τα πράγματα.

Καθηγήτρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Βελβεντού

- Πιστεύω ότι αν γυρίσουμε 2 χρόνια πίσω, δηλαδή έτσι όπως ήμασταν πριν τον Καλλικράτη, δεν θα έλεγα ότι λείπει κάτι από το Βελβεντό. Αλλά αυτό που μας κάνουν είναι τιμωρία γιατί τιμωρία είναι να μας τσουβαλιάσουν σ'έναν αχανέστατο δήμο ο οποίος είναι και χρεωμένος. Προηγουμένως ήμασταν σε ένα άριστο επίπεδο ανάπτυξης αφού είχε βραβευθεί ως ένας από τους 3 καλύτερα βιώσιμους δήμους στην Ελλάδα.

Τώρα κάθε μέρα που μετράμε πάμε και πίσω και αρχίζουν να λείπουν πράγματα από το Βελβεντό. Δεν υπάρχει η δυνατότητα για να τον φροντίσεις αυτόν τον τόπο, γιατί ο δήμος είναι πάρα πολύ μεγάλος, αναγκαστικά θα πάει πίσω. τις αυλές, τους δρόμους κ.α. όλα αυτά τα κάνουμε οι κάτοικοι του Βελβεντού με εθελοντισμό και δίνουμε λεφτά για να συντηρήσουμε το Βελβεντό, 10 ευρώ συμμετοχή τον χρόνο στην Μ.Κ.Ο. .

Ακόμη και οι νέοι πλέον δραστηριοποιούνται πάρα πολύ, ασχολούνται με τα κοινά και κάνουν προσπάθειες για να επανέλθει ο δήμος. Επίσης έχει δημιουργηθεί και κίνηση γυναικών που ασχολείται και πάλι με το θέμα του Καλλικράτη όπου παίρνουν πρωτοβουλίες και φέρνουν διάφορους ανθρώπους των γραμμάτων για να κάνουν ομιλίες. Ο καθένας προσπαθεί με τον δικό του τρόπο. Για παράδειγμα η νεολαία έφερε τον Γλέζο και μίλησε για το θέμα της αυτοδιοίκησης.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Αυτό που έγινε με τον Καλλικράτη οι βελβεντινοί δεν το χώνεψαν ποτέ και γι' αυτό και κάνουμε όλον αυτόν τον αγώνα. Έχουν πάρει όλες τις υπηρεσίες από εδώ: αστυνομία, ΟΤΕ, μπορεί να πάρουν το ταχυδρομείο. Δεν είναι καλό να φεύγουν οι υπηρεσίες από εδώ αλλά ούτε και στα Σέρβια τις κρατάνε και θέλουν να μας πάνε όλους στα Σέρβια, να γίνει ένας δήμος και αυτό είναι μεγάλο μείον κι έτσι ο Καλλικράτης δεν θα προχωρήσει γιατί η κατάσταση είναι ένα μπάχαλο.

Σαν κοινωνία δεν έχουμε κανένα πρόβλημα με τα Σέρβια απλά θέλουμε τον δήμο μας πίσω, όπως ήτανε γιατί στην αρχή μας είχαν για ανεξάρτητους και μετά μας πούλησαν και μας έβαλαν στον μεγάλο ενιαίο δήμο κι εμείς το πολεμάμε όσο μπορούμε γιατί ήμασταν και ένας δήμος που δεν χρωστούσε τίποτα και μας έβαλαν με ένα χρεωμένο δήμο και αυτό δεν έτυχε μόνο σε εμάς αλλά ήταν άλλοι 304 δήμοι στην Ελλάδα που ήταν υγιείς και τους έβαλαν με χρεωμένους δήμους.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 2

- Γενικά τα βλέπω λίγο δύσκολα τα πράγματα γιατί έγινε και αυτό με τον Καλλικράτη τώρα που αντί για αποκέντρωση κάνουν το εντελώς αντίθετο, που ήταν το μεγαλύτερο λάθος. Εδώ και 2 χρόνια στην περιοχή δεν γίνεται τίποτα, έχουν διαλυθεί τα πάντα. Έγινε τόσα πράγματα εδώ με εθελοντική εργασία και τώρα δεν γίνεται τίποτα. Μας πήραν τα πάντα από υπηρεσίες και θέλουν να μιλάνε για αποκέντρωση. Ήμασταν μία κωμόπολη και γίναμε κι εμείς το τελευταίο χωριό. Όχι μόνο εμείς αλλά και πολλά άλλα μέρη στην Ελλάδα, εγώ προσωπικά είμαι πολύ στεναχωρημένος με αυτό.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 3

- Σαν συνεταιρισμός κάναμε κάποιες κινήσεις για να πάρουμε ένα κτήμα στα Σέρβια ώστε να το κάνουμε πειραματικό οπωρώνα κι ενώ μας το παραχώρησαν, τώρα τα Σέρβια έχουν πάει στο Συμβούλιο Επικρατείας κι έκαναν προσφυγή και μάλλον δεν θα γίνει. Ο λόγος που το έκαναν αυτό είναι γιατί ήθελαν τα δικαιώματα εκείνοι, να το δουλεύει ο συνεταιρισμός αλλά ο συνεταιρισμός να μην φαίνεται πουθενά. Στην ουσία είναι τοπικό το θέμα.

Αντιπρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Πριν τον Καλλικράτη ήταν όλα πολύ καλά, άριστα. Τώρα έχουμε φτάσει εν έτη 2012 να έχουμε προβλήματα με την καθαριότητα που δεν είχαμε ποτέ. Δηλαδή τώρα τα προβλήματα είναι πολλαπλά και θέλουμε να είμαστε αυτόνομος δήμος. Τώρα έχουμε ακόμη και οικονομικό πρόβλημα: για παράδειγμα είναι να έρθουν 800.000 ευρώ κι έρχονται 150.000 ευρώ, τα Σέρβια είναι χρεωμένα, έχουν πάρει και τα μηχανήματα μας και δεν μπορούμε έστω να δουλέψουμε εθελοντικά. Έχουμε εθελοντισμό και δεν έχουμε μηχανήματα. Εδώ μαζεύονται 50 άτομα εθελοντές και κάνουν διάφορες δουλειές και αυτό είναι πολύ δύσκολο για να μαζευτούν τόσα άτομα και μας έχουν πάρει όλα τα μηχανήματα και δεν μπορούμε να δουλέψουμε έστω και εθελοντικά, ενώ το θέλουμε.

Διευθύντρια Λυκείου και μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβεντού

- Τα τελευταία χρόνια η κοινωνία του Βελβεντού έχει αρχίσει να κλείνεται επικίνδυνα. Εγώ δεν συμφωνώ με τον Καλλικράτη όχι λόγω Βελβεντού ή λόγω του χωριού μου στα Χανιά αλλά επειδή η άποψη μου είναι ότι οι τοπικές κοινωνίες πρέπει να ρυθμίζουν τα θέματα τους, το διαχωριστικό από την Αθήνα που χωρίζω τον χάρτη της Ελλάδας και τον κάνω καλλικρατικούς δήμους δεν μου λείει τίποτα. Αυτό δηλαδή δεν είναι αυτοδιοίκηση, είναι μία διοικητική μεταρρύθμιση η οποία έχει μόνο διοικητικό χαρακτήρα και τίποτα άλλο. Από εκεί κι έπειτα οι άνθρωποι επέλεξαν αυτόν τον τρόπο για να αγωνιστούν και να διεκδικήσουν μία άλλη ρύθμιση του νόμου αλλά αυτό δεν συνδέθηκε με το γεγονός η άλλη ρύθμιση να είναι στο πλαίσιο της αυτοδιοίκησης αλλά συνδέθηκε με ένα σοβινιστικό πνεύμα του τόπου που λέει ότι “ εμείς είμαστε εμείς και αφού είμαστε καλοί και έχουμε ρυθμίσει τα του οίκου μας – και έτσι είναι πράγματι- θέλουμε να παραμείνουμε κι έτσι”. Πράγματι είχαν πολύ καλή οργάνωση δηλαδή οι συνεταιρισμοί δεν χρωστούν τίποτα κι έχουν και μία καλή συνεργατικότητα, διψούν για να βάλουν νέες καλλιέργειες και να κάνουν καινούρια πράγματα, τα παιδιά τους τα στέλνουν στο σχολείο και φροντίζουν να έχουν φροντιστηριακή στήριξη, να κάνουν ξένες γλώσσες κ.λ.π. και όλα αυτά είναι από τα πάρα πολύ θετικά της κοινωνίας, ότι δηλαδή θέλουν να πάνε μπροστά. Όμως, από την άλλη πλευρά πρέπει λίγο να θεωρήσουν ότι ο οποιοσδήποτε έξω από το Βελβεντό δεν είναι εχθρός. Τώρα κατά την γνώμη μου η κοινωνία βρίσκεται σε ένα μεταίχμιο στο να ορίσει τους εχθρούς και τους μη εχθρούς και τελοσπάντων δεν μπορεί να ορίζει την αυτοδιοίκηση στο πλαίσιο τους ποιος είναι εχθρός μου και ποιος είναι φίλος μου. Αυτοδιοίκηση σημαίνει: θέλω και μπορώ να κανονίζω τα του οίκου μου και θέλω να με αφήνεις ήσυχο να το κανονίζω. Τώρα στην Ελλάδα υπάρχει ένα γενικότερο θέμα με τον συγκεντρωτισμό και τον τρόπο διοίκησης και του μοντέλου που επιλέγεται κάθε φορά είτε είμαστε σε οικονομική κρίση είτε δεν είμαστε. Θεωρώ ότι οι άνθρωποι έχουν να δώσουν στους γειτόνους τους και θα πω ένα αντίστοιχο παράδειγμα με τον Καποδίστρια στην Κρήτη. Τότε στην περιοχή του ορεινού Μυλοποτάμου υπήρξε η εξής διεκδίκηση: τα Ζωνιανά να μην πάνε με τα Λειβάδια, τα Ζωνιανά να μην πάνε με τα Ανώγεια και τα Ανώγεια να μην πάνε με τα Λειβάδια. Μέσα σε όλα αυτά υπήρχε και ένα καημένο χωριό η Αξός η οποία τελοσπάντων δεν έλεγε τίποτα για το τί θα γίνει. Η κατάληξη όλου αυτού του πράγματος ήταν τότε ένας άνθρωπος που ήταν χρόνια δήμαρχος στα Ανώγεια, Γεώργιος Κλάδος, που είχε υποστηρίξει την εξής άποψη: ότι πρέπει τα Ανώγεια να πάνε με τα Ζωνιανά παρά το γεγονός ότι έχουν μεγάλα μίσση τα δύο χωριά γιατί

σήμερα η χρηματοδότηση μέσω επιδοτήσεων της κτηνοτροφίας μπορεί να έχει δώσει μία ευρωστία στα Ζωνιανά, ανεξάρτητα τώρα από το παράνομο εμπόριο όπλων και ναρκωτικών, όμως αυτό πρέπει με κάποιον τρόπο να ανοίξει στο μικρό χωριό που λέγεται Ζωνιανά και να ανοίξει και στο μεγαλύτερο χωριό που λέγεται Ανώγεια – οι μιν να κατεβάσουν τον εγωισμό τους δηλαδή οι Ανωγιάνοι και οι δε να πάρουν κι άλλα πολιτισμικά χαρακτηριστικά από το διπλανό χωριό. Τότε βέβαια τον κυνήγησαν και μόνο που δεν τον πετροβόλησαν τον άνθρωπο. Εκ των υστέρων νομίζω ότι είχε δίκιο γιατί όταν συγκρατούνται οι άνθρωποι παίρνουν ο ένας από τον άλλον. Όμως τώρα ο Καλλικράτης δεν είναι Καποδίστριας, είναι μία άλλη κατάσταση – μία αλητεία, δηλαδή πήρε ο κ. Ραγκούσης έναν χάρτη της Ελλάδας και χώρισε τις περιοχές χωρίς να δει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, πληθυσμιακά χαρακτηριστικά κ.λ.π. . Αυτό, λοιπόν, είχε σαν αποτέλεσμα να δημιουργηθούν προβλήματα όπως εδώ και σε άλλα μέρη της Ελλάδας. Νομίζω όμως και το ξαναλέω, ότι με έναν διαφορετικό τρόπο μπορούν να έχουν κέρδη οι άνθρωποι στην καθημερινότητα τους, σαν άνθρωποι και σαν συλλογικότητες. Κατανοώ ότι δεν συμφωνούν με τον Καλλικράτη και ούτε κι εγώ συμφωνώ, όμως βγαίνουν και φωνάζουν για το αν είναι καλοί οι Σερβιώτες ή όχι. Αυτό δεν συνδέεται το ένα με το άλλο, συνδέεται με το αν θέλω αυτοδιοίκηση ή δεν θέλω αυτοδιοίκηση. Εγώ λοιπόν, θέλω αυτοδιοίκηση αλλά συνεργάζομαι με το Λύκειο των Σερβίων και συνεργάζομαι γιατί με παίρνει τηλέφωνο η διευθύντρια και μου στέλνει βιβλία και της στέλνω κι εγώ και γιατί θέλω να πάω τα δικά μου παιδιά εκεί και να έρθουν και τα δικά της εδώ για να συγχωτιστούν και με άλλα παιδιά, όπως θέλω να πάνε και στην Κοζάνη. Μπορεί να είμαι λίγο αιθεροβάμων αλλά αυτή είναι η άποψη μου: εύχομαι να αλλάξει ο Καλλικράτης για όλη την Ελλάδα και βέβαια εύχομαι να συνυπάρχουν οι άνθρωποι καλά, αυτός είναι ο στόχος μου όχι μόνο για το Βελβεντό αλλά για οπουδήποτε. Θεωρώ πλούτο να διατηρείς την ταυτότητα σου και να μπορείς να συνεργάζεσαι και να ανταλλάσσεις πράγματα με άλλους ανθρώπους και να ξέρεις βέβαια κι εσύ τί σε χωρίζει και τί σε ενώνει.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

- Το θέμα της αυτοδιοίκησης μας απασχολεί πάρα πολύ σαν κοινωνία τα τελευταία 2 χρόνια γιατί ήμασταν μαθημένοι αλλιώς. Εδώ οι αυτοδιοικητικοί υπηρετούσαν τον θεσμό, δεν ήταν άρχοντες ήταν υπηρέτες κάτι που είναι εντελώς άγνωστο σε αυτούς τώρα.

7^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ : ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΒΕΛΒΕΝΔΟΥ

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Η εμπορική δραστηριότητα του Γυναικείου Συνεταιρισμού ανήκει στον ΑΣΕΠΟΠ δηλαδή τις μαρμελάδες και τα γλυκά που κάνει ο Γυναικείος Συνεταιρισμός ανέλαβε ο άλλος Συνεταιρισμός ο ΑΣΕΠΟΠ να τις προωθεί μέσω πωλήσεων μ'έναν συνεργαζόμενο έμπορο, χονδρέμπορο μάλλον που έχει το μέλι Αττικής, γιατί ο συνεταιρισμός είχε στην ιδιοκτησία του κι ένα super market, το οποίο το πούλησε βέβαια τώρα τελευταία, το έδωσε σε έναν ιδιώτη αλλά προ μηθεύονταν οι ίδιοι πράγματα για τον κόσμο κι έκαναν εμπόριο. Τελοσπάντων, είχανε μία συνεργασία με τον Πίτα που έχει το μέλι Αττικής και προώθησαν τις μαρμελάδες και τα γλυκά του Γυναικείου Συνεταιρισμού, εμπορικά δηλαδή. Αυτός λοιπόν το προώθησε σε όλη την Ελλάδα αλλά τελικά διάφορα διαρθρωτικά προβλήματα δεν τους αφήνουν να έχουν μεγάλη παραγωγή, δουλεύει μεν ο Συνεταιρισμός αλλά πιο χαλαρά, δεν είναι στους στόχους που θα ήθελε.

Υπεύθυνος Πωλήσεων Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ο Γυναικείος Συνεταιρισμός ιδρύθηκε το 1984 -1985. Ξεκίνησε σαν Γυναικείος Συνεταιρισμός για να ασχοληθούν οι γυναίκες του Βελβεντού, να κάνουν ορισμένα πράγματα κυρίως στην μεταποίηση και αν θυμάμαι καλά τότε είχαν και ένα κομμάτι υφαντά. Ήτανε από τους πρώτους που είχαν ιδρυθεί στην Ελλάδα. Αρχικά τα μέλη ήταν αρκετά, τώρα δεν πρέπει να είναι πολλά, γύρω στα 60 άτομα πρέπει να είναι. Σιγά σιγά μπήκαν σε διάφορα προγράμματα λαϊκής επιμόρφωσης και διάφορα άλλα επιδοτούμενα, οπότε δούλευαν οι γυναίκες κι έκαναν κυρίως γλυκά του κουταλιού, μαρμελάδες και υφαντά αλλά σταδιακά το κομμάτι των υφαντών ατόνησε και σταμάτησε. Έπειτα, ασχολούνταν μόνο με την μεταποίηση δηλαδή μαρμελάδες και γλυκά του κουταλιού, με παραδοσιακές συνταγές.

Μέχρι τότε τα εμπορεύονταν οι γυναίκες αλλά υπήρχαν δυσκολίες σε αυτό το κομμάτι και από την άλλη πλευρά τον ΑΣΕΠΟΠ τον ενδιέφερε αυτό το κομμάτι γιατί βλέπαμε ότι πιθανώς να υπήρχε και μία διέξοδος στα δικά μας νωπά προϊόντα – να τα πηγαίνουμε για μεταποίηση και ήταν ένα κομμάτι αυτό που θέλαμε να κρατηθεί. Τότε, οι γυναίκες εμπορεύονταν κυρίως σε super market που είχαν εκεί αντιπροσώπους αλλά και μέσω δικτύων διανομής έκαναν τοποθετήσεις σε μικρότερα μαγαζιά αλλά μόνο στην Ελλάδα.

Από το 2005 κι έπειτα ήρθε ο ΑΣΕΠΟΠ σε μία μορφή συνεργασίας με τον Γυναικείο Συνεταιρισμό. Στην ουσία ο Γυναικείος Συνεταιρισμός συνέχισε να υφίσταται σαν οντότητα και να είναι αυτόνομος αλλά δούλευε φασόν στον ΑΣΕΠΟΠ: είχε δηλαδή την τεχνογνωσία και την παραδοσιακή συνταγή που έκαναν κι εμείς είχαμε όλο το υπόλοιπο εμπορικό κομμάτι. Ο ΑΣΕΠΟΠ από την πλευρά του είχε υπογράψει μία συμφωνία για πανελλήνιο διακινητή το μέλι Αττικής, την εταιρεία Πίττας. Στην αρχή ξεκίνησε καλά, είχε αποδοχή σαν προϊόν αλλά με την πάροδο των ετών ατόνησε. Ένας από τους λόγους ήταν ότι το προϊόν δεν έβγαινε φθηνά και ήταν ένα ζήτημα αυτό.

Το κυρίως προϊόν ήταν μαρμελάδες, γλυκά του κουταλιού και λίγες κομπόστες στο χέρι. Οι κομπόστες στην πορεία σταμάτησαν αλλά συνέχισαν τα γλυκά του κουταλιού και οι μαρμελάδες. Για την παραγωγή αυτών των προϊόντων, είχαμε φτάσει κάποια στιγμή να έχουμε και 18 κωδικούς: ροδάκινο, δαμάσκηνο, μήλο, πορτοκάλι, βερίκοκο, κεράσι, φράουλα, σύκο, κυδώνι, καρότο και μέλι συν 5 κωδικούς που ήταν βιολογικά. Σχεδόν όλα τα φρούτα ήταν από το Βελβεντό, μόνο το πορτοκάλι δεν ήταν από δώ.

Τα τελευταία χρόνια όμως υπάρχουν κάποια προβλήματα γιατί το προϊόν βγαίνει ακριβά στο ράφι. Μέχρι ένα σημείο περπατούσε αλλά όταν ξεκίνησε η οικονομική κρίση μειώθηκε η κατανάλωση. Μπορεί να ήταν καλό και ποιοτικό σαν προϊόν αλλά ήταν ακριβό και τώρα μπορώ να πω ότι δεν είναι σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Δεν έχουμε πλέον συνεργασία με το Μέλι Αττικής, σταματήσαμε πριν ένα μήνα γιατί κι εκείνοι από την πλευρά τους το έβλεπαν καθαρά εμπορικά και από την στιγμή που δεν περπατούσε δεν είχαν κέρδος σαν εταιρεία αλλά και ο ΑΣΕΠΟΠ από την πλευρά του δεν είχε νόημα να συνεχίσει αυτή την συνεργασία έτσι όπως ήταν αλλά δεν μπορούσε να κάνει και κάτι άλλο, δηλαδή οικονομικά δεν είχαμε την δυνατότητα να κάνουμε κάτι παραπάνω για να υποστηρίξουμε το προϊόν όπως διαφήμιση κ.α. . Αυτή τη στιγμή είμαστε σε αναζήτηση καινούριου δικτύου, καινούριων συνεργατών. Εντωμεταξύ έγιναν και ορισμένες εξαγωγές κυρίως προς Ρωσία αλλά εκεί βγαίνει πολύ πιο ακριβά. Τώρα είμαστε σε αυτή τη φάση της αναζήτησης καινούριου δικτύου συνεργασίας για να δούμε τί μπορεί να γίνει. Το προϊόν έβγαινε στο ράφι 100% επάνω ίσως και περισσότερο από την τιμή που έφευγε από εμάς και πλέον όπως είναι τα πράγματα ούτε κι εκείνοι το υποστηρίζουν τόσο όσο θα έπρεπε αλλά και μία μεγάλη μερίδα του κόσμου αδυνατούσε να το αγοράσει και στράφηκε σε πολύ πι ο φθηνές λύσεις, δηλαδή σε μαρμελάδες που στην ουσία δεν είναι μαρμελάδες αλλά είναι πολύ πιο φθηνές.

Οι εξαγωγές που κάνουμε είναι στη Ρωσία και μετά μέσω κάποιων προγραμμάτων στην Νορβηγία. Όμως, για τις βόρειες χώρες, που πιθανόν να έχει μία αποδοχή εκεί,

πρέπει να γίνει διαφοροποίηση της συνταγής, δηλαδή το θέμα της ζάχαρης είναι πρόβλημα διατροφής και θα πρέπει να βρούμε υποκατάστατο αλλά για να γίνει αυτό θα πρέπει να πάμε σε άλλης μορφής παραγωγή και με άλλες εγκαταστάσεις.

Στην ουσία, βρισκόμαστε σε μία φάση αναδιάρθρωσης για να δούμε σε αυτό το λεπτό σημείο τί θα κάνουμε, αν στην ουσία θα κάνουμε το άλμα. Τώρα επειδή ήμασταν απορροφημένοι με την διακίνηση των νωπών δεν έχουμε ξεκινήσει να το συζητάμε αλλά τώρα που τελειώσαμε θα κοιτάξουμε αυτό το κομμάτι για να δούμε τί μπορούμε να κάνουμε: ή θα κάνουμε αναδιάρθρωση και θα συνεχίσουμε που αυτό προϋποθέτει καινούριο παρασκευαστήριο άρα είναι και ένα οικονομικό θέμα αυτό ή δεν ξέρω τί άλλο. Από την άλλη πλευρά και ο Γυναικείος Συνεταιρισμός έχει πρόβλημα, δηλαδή εάν διακινήσουμε εμείς θα έχει πρόβλημα μετά ο ίδιος ο Συνεταιρισμός, δεν θα έχουν δουλειά οι γυναίκες και όλα τα επακόλουθα.

Ο Γυναικείος Συνεταιρισμός αυτή τη στιγμή έχει δικές του εγκαταστάσεις και εκεί είναι που παρασκευάζει κιόλας. Όλα τα υλικά τα προμηθεύουμε εμείς κι έχουμε συμφωνήσει μία τιμή ανά βάζο που είναι η δικιά τους αμοιβή. Στην ουσία, είναι φασόν και όχι μόνο.

Στον Συνεταιρισμό μέσα δεν υπάρχουν γυναίκες που να είναι αυτή η κύρια απασχόληση τους. Είναι ένα δευτερεύον επάγγελμα για να συμπληρώσουν εισόδημα, οι περισσότερες έχουν και κάποιες άλλες ασχολίες – εκτός σπιτιού - και συμπληρωματικά πηγαίνουν κι εκεί. Είναι και κάποιες άλλες οι οποίες είναι στο σπίτι, βοηθάνε και στα κτήματα και όταν έχει δουλειά ο Συνεταιρισμός πάνε και δουλεύουν για να έχουν κι ένα συμπληρωματικό εισόδημα.

Καθηγήτρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Βελβενδού

- Το σχολείο Βελβεντού έχει κάνει πολλές εργασίες σε σχέση με τους Συνεταιρισμούς. Μία από τις εργασίες αφορούσε τον Γυναικείο Συνεταιρισμό και τον ΑΣΕΠΟΠ. Ο Γυναικείος Συνεταιρισμός ενώ είχε ξεκινήσει μόνος του για να στηθεί με προγράμματα από την Ε.Ε., στην πορεία υπήρξαν πολλά οικονομικά ζητήματα και οι γυναίκες δεν έβγαιναν οικονομικά. Επομένως έπρεπε να βρεθεί ένας τρόπος για να γίνουν βιώσιμη επιχείρηση, δηλαδή κάθε χρόνο έκλειναν με έλλειμμα. Οι αποδοχές των γυναικών ήταν λίγες αλλά το προϊόν τους ήταν φρέσκο γιατί δεν είχε ούτε χημικά ούτε πρόσθετα συντηρητικά, ήταν ποιοτικό. Παρ'όλα'υτά στην τιμή που το διέθεταν και στον περιορισμένο χώρο της αγοράς δεν μπορούσε να τους δώσει μία βιώσιμη λύση σαν Συνεταιρισμός και βρέθηκε τότε η λύση όταν έκανε το σχολείο μία εργασία για την ανταγωνιστικότητα. Η λύση ήταν η εξής: ο Γυναικείος Συνεταιρισμός να συνεργαστεί με τον ΑΣΕΠΟΠ απ' όπου θα προμηθεύονταν την πρώτη ύλη: ροδάκινο, φράουλα κάποια άλλα φρούτα από την Δυτική Μακεδονία,

έφερναν κολοκύθες που κάνανε γλυκά του κουταλιού με κολοκύθα, σύκο, καρότο κ.α. , δηλαδή υπήρχε πρωτοτυπία στις συνταγές και δεν ήταν μόνο ότι δεν είχαν συντηρητικά αλλά γίνονταν και με καλό τρόπο και είχαν και καλή ποιότητα. Συνεργάστηκαν, λοιπόν, με τον ΑΣΕΠΟΠ για να μπει ως εγγυητής για να τους δίνει την πρώτη ύλη και ο ΑΣΕΠΟΠ να μεσολαβεί για να διοχετεύεται αυτό το προϊόν σε διάφορες αγορές. Αυτή, λοιπόν, ήταν μία πολύ καλή λύση τότε. Αυτό εφαρμόζεται εδώ και 5-6 χρόνια αλλά τελικά δεν απέδωσε αυτή η λύση, δεν πήγε τόσο καλά όσο θα μπορούσε να πάει γιατί υπάρχει ο ανταγωνισμός και σε περιόδους ακρίβειας ο καταναλωτής δεν κοιτάει τόσο την ποιότητα αλλά την τιμή. Για παράδειγμα, στα μεγάλα super market όπως είναι ο Βασιλόπουλος κ.α. έχουν μαρμελάδες οι οποίες χρησιμοποιούν κατεψυγμένη πρώτη ύλη και βάζουν πολλά συντηρητικά μέσα για να τις κρατήσουν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Οι μαρμελάδες όμως του Βελβεντού είναι φρέσκιες και πρέπει να ξοδευτούν σε 6 μήνες το πολύ 1 χρόνο με αποτέλεσμα να κοστίζει παραπάνω. Όλα αυτά είχαν σαν αποτέλεσμα να μην πάνε καλά οι αγορές του συγκεκριμένου προϊόντος και κάπου να έχει συρρικνωθεί αυτό σαν ιδέα: η συνεργασία με τον Γυναικείο Συνεταιρισμό. Δεν ξέρω σε τί επίπεδο βρίσκεται τώρα η συνεργασία: αν τελικά θα συνεχίσει ή θα κλείσουν τον Συνεταιρισμό.

Τότε που είχαμε κάνει όμως εμείς την εργασία είχε προταθεί αυτό σαν λύση και ήταν στην υλοποίηση αυτή η λύση: συνεργασία με τον ΑΣΕΠΟΠ για προώθηση προϊόντων για φθηνή πρώτη ύλη και οικονομική στήριξη του Συνεταιρισμού. Ήταν καλή σαν ιδέα και έδωσε και το πρώτο βραβείο στα παιδιά.

Όταν έγινε αυτή η εργασία, η πρόταση ήταν ήδη στα σκαριά για να γίνει, να πραγματοποιηθεί αυτή η συνεργασία που ίσως να είχε καλ ύτερα οικονομικά αποτελέσματα για τον Γυναικείο Συνεταιρισμό γιατί για τον ΑΣΕΠΟΠ ήταν ένα ρίσκο από την στιγμή που είχε μία καλή οικονομική επιφάνεια. Δεν είχε κανένα πρόβλημα για να ρισκάρει κάτι γιατί αυτό ήταν ένα άνοιγμα και σε έναν άλλον τομέα. Το έκανε αυτό και ήταν μία καλή λύση για τον Γυναικείο Συνεταιρισμό γιατί αλλιώς θα έπρεπε να βουλιάξει και αυτό ήταν πολύ κρίμα, δεν θα επιβίωνε με τίποτα. Σαν πρόταση ήταν πολύ βιώσιμη αλλά στην πορεία δεν ξέρω κατά πόσο απέδωσε γιατί εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα και έχουν και προβλήματα στην συνεργασία, δηλαδή αλλιώς τα έβλεπε κάποια θέματα ο Γυναικείος Συνεταιρισμός και αλλιώς ο ΑΣΕΠΟΠ.

Στην εργασία μέσα, είχαμε φυσικά και κάποιες ιδέες για τα κόστη και για το πώς θα μπορούσε όλη αυτή η ιδέα να δεθεί δηλαδή α μοιβαίες υποχωρήσεις που θα μπορούσαν να γίνουν γιατί όταν ο άλλος βάζει χρήματα βάζει και κάποιους όρους για το πως θα λειτουργήσει αυτή η ιδέα. Είναι φυσικά πολύ σημαντικό το γεγονός ότι η πρώτη ύλη είναι από τον τόπο σου γιατί έτσι δεν έχεις τα κόστη μεταφοράς κι

έτσι η πρώτη ύλη ήταν κάτω του κόστους, τους έδινε πιο φθηνά προϊόντα και είχαν και μεγαλύτερη δυνατότητα κέρδους σαν Γυναικείος Συνεταιρισμός

Πρώην Λογίστρια Γυναικείου Αγροτικού και Βιοτεχνικού Συνεταιρισμού Βελβεντού

- Ο Γυναικείος Συνεταιρισμός Βελβεντού ήταν από τους πρώτους που ιδρύθηκαν στην Ελλάδα. Ήταν τότε κάποια προγράμματα από το Υπουργείο Νέας Γενιάς και κάποια άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα και ήρθαν στον Βελβεντό κάποιοι φορείς από την Κοζάνη αλλά και από εδώ κάποιοι άλλοι τοπικοί φορείς όπου μάζεψαν τις γυναίκες και τις ενημέρωσαν για τα προγράμματα που τρέχουν και ότι θα μπορούσαν να κάνουν κάτι. Υπήρχε τότε μεγάλη ανταπόκριση γιατί μαζεύτηκαν 110 γυναίκες στην αρχή που έγιναν μέλη του Συνεταιρισμού και ήταν δηλαδή ο μεγαλύτερος Γυναικείος Συνεταιρισμός στην Ελλάδα.

Στην πορεία βέβαια τα μέλη μειώθηκαν γιατί κάποιες μεγάλωσαν, κάποιες παντρεύτηκαν κι έφυγαν και κάποιες βρήκαν αλλού δουλειά. Σήμερα τα ενεργά μέλη είναι περίπου 30-35.

Εδώ το Βελβεντό είχε παράδοση πάντα με τα φρούτα και ασχολούνταν και οι γυναίκες με αυτά κάνοντας γλυκά και μαρμελάδες, που ήξεραν να το κάνουν αυτό πολύ καλά. Στην αρχή λοιπόν, έκαναν μαρμελάδες και γλυκά του κουταλιού και έκαναν και υφαντά αλλά τα υφαντά δεν μπορούσαν να τα πουλήσουν εδώ. Αυτά τα κάνουν σε μέρη που είναι κυρίως τουριστικά που περνάει κόσμος και που μπορούν να τα διαθέσουν στον τόπο τους. Επειδή εδώ οι γυναίκες δεν μπορούσαν να τα προωθήσουν στον τόπο τους τα σταμάτησαν. Οπότε το κύριο προϊόν τους ήταν οι μαρμελάδες και τα γλυκά του κουταλιού.

Στην αρχή οι εγκαταστάσεις ήταν υποτυπώδεις, δεν υπήρχαν μηχανήματα και έφερναν ότι σύνεργα είχαν από το σπίτι. Νοίκιασαν μία αποθήκη και έφεραν καραβάνες, κουτάλες και πολλά άλλα από το σπίτι τους. Στην ουσία οι γυναίκες ξεκίνησαν χωρίς κεφάλαιο, έβαλαν την προσωπική τους εργασία για να στήσουν τον Συνεταιρισμό. Τότε επιδοτήσεις υπήρχαν μόνο για τα κτήρια και αργότερα με το Leader έκαναν τα κτήρια. Τα προϊόντα τα διέθεταν στην τοπική αγορά και στον Νομό Κοζάνης που είχαν αντιπρόσωπο και που προωθούσε τα προϊόντα στη Δ. Μακεδονία, παραπέρα δεν μπορούσαν να εξαπλωθούν, δεν έφτανε και η ποσότητα. Στη συνέχεια, με τα προγράμματα Leader αποφάσισαν να κάνουν εγκαταστάσεις, τους παραχώρησε ο Δήμος ένα οικόπεδο κι έκαναν ένα κτήριο 1.100 τ.μ. . Αγόρασαν και μηχανολογικό εξοπλισμό με μεγάλες δυνατότητες τότε αλλά αυτό ήταν κι ένα μείον γιατί για να το δουλέψουν ήθελε να έχεις θετικές γνώσεις και επίσης ήταν και για μεγάλες παραγωγές δηλαδή περισσότερο για βιομηχανικό προϊόν και δεν μπορούσαν να το δουλέψουν. Έπρεπε τότε να πάρουν κάτι πιο απλό κι ας ήταν και

ημιαυτόματο αλλά να μπορούν να το δουλέψουν και να τις εξυπηρετεί. Αυτό το μεγάλο κομμάτι της παραγωγής δεν το δούλεψαν αλλά τα καζάνια και τα υπόλοιπα μηχανήματα τα δούλεψαν απλά δεν μπόρεσαν να δουλέψουν το κομμάτι που ήταν με την αυτόματη συσκευασία, τις ετικέτες κ.λ.π. , οπότε αυτά τα έκανα με το χέρι.

Για όλα αυτά έγιναν φυσικά και σεμινάρια, δεν ξεκίνησαν έτσι. Ήρθε κάποιος χημικός και από τον ΟΑΕΔ έγιναν κάποια σεμινάρια και από την ΕΛΕ επίσης αρκετές ώρες. Τα πρώτα χρόνια έκαναν αρκετά σεμινάρια: ένα στην αρχή - στην ίδρυση του Συνεταιρισμού και κάποια άλλα όταν έκαναν αυτές τις εγκαταστάσεις. Το θέμα των σεμιναρίων ήταν η παρασκευή της μαρμελάδας αλλά και κάποια άλλα στοιχεία για το πώς μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία μαζί με την παράδοση γιατί οι γυναίκες δεν ξέφυγαν από τον παραδοσιακό τρόπο παρασκευής της μαρμελάδας απλά απέκτησαν και κάποιου είδους τεχνογνωσία, δηλαδή μετρούσαν θερμοκρασία, pH, τα ζάχαρα που είναι και το πιο βασικό κ.α. . Τώρα κατά καιρούς γίνονται κάποια σεμινάρια, διάφοροι φορείς κάνουν κάποια σεμινάρια που θα πάνε κάποιοι αντιπρόσωποι από τον κάθε Συνεταιρισμό, ενώ εκείνα τα σεμινάρια που έγιναν τότε ήταν αποκλειστικά για τον Συνεταιρισμό Γυναικών του Βελβεντού.

Τα μέλη τα οποία είναι 30-35 εκλέγουν το Δ.Σ. το οποίο αποτελείται από 5 μέλη. Στην συνέχεια, αυτοί μεταξύ τους βγάζουν Πρόεδρο, αντιπρόεδρο, γραμματέα, μέλη κ.λ.π. και όλες τις αποφάσεις τις παίρνει το Δ.Σ. . Είναι βέβαια αποφάσεις που πρέπει να τις πάρει η Γενική Συνέλευση και αφορούν θέματα σχετικά με την διαχείριση και φυσικά υπάρχει και το καταστατικό που είναι σύμφωνο με τον νόμο που ισχύει για όλους τους Συνεταιρισμούς. Μόνιμο προσωπικό υπήρχε και ήταν 1 άτομο, δηλαδή εγώ που τώρα πια δεν είμαι. Είχα όλο το διοικητικό κομμάτι: λογιστικά, διαχείριση, ταμίας και πωλητής δηλαδή τα πάντα. Στη συνέχεια ήταν και οι γυναίκες οι οποίες δούλευαν στην παραγωγή αλλά και αυτές οι οποίες ήταν στο εποχικό προσωπικό ή έρχονταν κάποιες εποχές μόνο όταν είχαμε παραγγελίες.

Με αυτόν τον τρόπο λειτούργησε ο Συνεταιρισμός από το 1985 και υπάρχει ακόμα απλά έχει κάποια προβλήματα. Στην αρχή και μέχρι το 2004 ο Συνεταιρισμός λειτούργησε αυτόνομα. Είχε φτάσει το προϊόν σε όλη την Ελλάδα και είχε μπει και σε μεγάλες αλυσίδες όπως είναι ο Βασιλόπουλος, Σκλαβενίτης κ.α.

Στην ουσία, ο Συνεταιρισμός δουλεύει από τον Απρίλη μέχρι και τον Οκτώβρη και μετά 2 βδομάδες περίπου για το πορτοκάλι, μετά σταματάει ένα διάστημα, ξαναδουλεύει γύρω στις 2 εβδομάδες για το μήλο και κάπως έτσι γίνεται για τα φρούτα που είναι χειμωνιάτικα.

Φυσικά συνεργαζόμαστε και με άλλες περιοχές: πορτοκάλι φέρνουμε από την Πελοπόννησο, κεράσια από την Πέλλα, σύκα από τα Μεσόγεια αλλά τα περισσότερα φρούτα τα παίρνουμε από το Βελβεντό, ό,τι μπορούσαμε να πάρουμε από εδώ το

παίρνουμε από τον τόπο μας. Επίσης συνεργαζόμαστε και με παραγωγούς και με την λαχαναγορά στην Αθήνα, δηλαδή ο ,τιδήποτε θέλαμε να βρούμε από φρούτα επικοινωνούσαμε με τα παιδιά που έχουν το μαγαζί στην λαχαναγορά και είναι του ΑΣΕΠΟΠ και το παίρναμε από εκεί. Με την πρώτη ύλη γενικά δεν είχαμε πρόβλημα πάντα βρίσκαμε. Τα φρούτα που παίρνουμε από το Βελβεντό είναι: ροδάκινο, βερίκοκο, δαμάσκηνο, μήλο, κυδώνι, κεράσια, αχλάδια, αχλαδόμηλο. Φράουλα από την Κατερίνη και κάποια βιολογικά που μπορεί να χρειαζόμασταν όπως κυδώνια, πορτοκάλι και μανταρίνι τα παίρναμε από την Πελοπόννησο.

Όταν δημιουργήθηκε ο Συνεταιρισμός ήταν πολύ μεγάλη διέξοδος για τις γυναίκες. Εκτός από το οικονομικό που δεν ήταν και κάτι σταθερό ή ένα ποσό που θα μπορούσαν να ξέρουν ότι θα πάρουν κάθε μήνα ήταν και μία άλλου είδους διέξοδος. Το '85 που δημιουργήθηκε ο Συνεταιρισμός μπήκαν μέσα γυναίκες οι οποίες δεν είχαν φύγει ποτέ από το Βελβεντό και που δεν είχαν και εφόδια για να βρουν κάπου αλλού δουλειά. Δεν είχαν τις γνώσεις και ήταν στο σπίτι κλεισμένες οπότε ήταν μία πολύ μεγάλη διέξοδος για να νιώσουν αυτοεκτίμηση γιατί τελικά κατάφεραν το προϊόν τους να θεωρείται το καλύτερο της Ελλάδας. Έγιναν και κάποιες αναλύσεις από το ΤΕΙ Τροφίμων και τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η καλύτερη μαρμελάδα που κυκλοφορεί είναι του Βελβεντού.

Το γεγονός ότι το προϊόν δεν έχει συντηρητικά είναι βασικό αλλά η διαφορά στην διαδικασία είναι ότι εδώ δουλεύουν νωπό φρούτο, ωριμασμένο στο δέντρο. Από εδώ παίρνουμε τα περισσότερα φρούτα αλλά είναι φρούτα που έχουν μαλακώσει και δεν μπορούν να πάνε παραπέρα στην αγορά κι έτσι με το που το έκοβαν έρχονταν στον Γυναικείο Συνεταιρισμό για να γίνει κατευθείαν η παρασκευή της μαρμελάδας. Σημαντικό ρόλο παίζουν τα μυστικά στη συνταγή και η εμπειρία αλλά είναι εξίσου σημαντικό ότι εδώ δούλευαν προϊόντα της περιοχής και μάλιστα νωπό φρούτο, αυτό ήταν ένα από τα μυστικά και φυσικά όταν το φρούτο είναι ωριμασμένο στο δέντρο και είναι και νόστιμο, γιατί η περιοχή φημίζεται για τα φρούτα της, όλο αυτό το άρωμα και η γεύση μεταφέρεται στην μαρμελάδα.

Οι γυναίκες μέσα από τον Συνεταιρισμό βρήκαν και μία οικονομική διέξοδο γιατί όποιες άλλες απολαβές κι αν έχεις αν δεν υπάρχει και το οικονομικό δεν μπορείς να συνεχίσεις. Ειδικά στην αρχή, όταν ξεκίνησαν δούλευαν χωρίς μεροκάματα αφού δεν είχαν κεφάλαιο, το κεφάλαιο που έβαλαν στην ουσία ήταν η ίδια η προσωπική τους εργασία. Στην συνέχεια, όταν υπήρχαν κάποιες δυσκολίες για να γίνει καινούρια παραγωγή μπορεί να καθυστέρησαν και 2-3 χρόνια για να πληρωθούν. Για να πληρωθούν τα μεροκάματα τους, έβλεπαν μέχρι που τους παίρνει: έβλεπαν τί παραγωγή έγινε, τί λεφτά έχουν εισπράξει και αφού έβγαζαν τα έξοδα πληρώνονταν. Βέβαια αυτό το καθόριζαν σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά και ήταν κάτι το

σταθερό, ήξεραν δηλαδή ότι δουλεύοντας θα πάρουν συγκεκριμένα χρήματα. Ο τρόπος που πληρώνονταν ήταν με τις ώρες και κάθε μήνα.

Έτσι δούλεψε ο Γυναικείος Συνεταιρισμός από το 1985-2004 και ήταν η φάση που είχε γίνει πολύ γνωστό το προϊόν, είχε φτάσει μέχρι την Κρήτη και ήταν μέσα σε όλες τις γνωστές αλυσίδες super market. Είχε προχωρήσει πολύ και είχε πολύ ζήτηση αλλά το θέμα ήταν ότι δεν υπήρχε κεφάλαιο κίνησης και δεν μπορούσαν οι γυναίκες να βγάλουν μία παραγωγή, δηλαδή η φράουλα είναι Μάιο – Ιούνη και δεν μπορείς να κάνεις μετά τον Φεβρουάριο οπότε πρέπει να έχεις κεφάλαιο για να δημιουργήσεις ένα στοκ για να μπορέσεις να κινείσαι, δηλαδή έφταναν τον Ιανουάριο να ζητάνε οι πελάτες φράουλα και επειδή δεν είχαμε να δώσουμε χάνονταν οι πελάτες. Από την άλλη πλευρά, για τα μηχανήματα και τα κτήρια μπορεί να πήραν μία επιδότηση αλλά το κεφάλαιο που έπρεπε να βάλουν σαν ίδια συμμετοχή πήραν δάνειο από την τράπεζα. Γι' αυτήν την κίνηση που έκαναν οι γυναίκες, για να ιδρύσουν δικό τους Συνεταιρισμό, υπήρχε και μία αμφισβήτηση από το σπίτι και κανείς δεν ρίσκαρε να βάλει χρήματα. Όταν το ξεκίνησαν αυτό οι γυναίκες, οι άντρες τους ήταν επιφυλακτικοί - ότι θα μπορέσουν να καταφέρουν κάτι, οπότε δεν είχαν την δυνατότητα να βάλουν κεφάλαιο και δεν τολμούσαν κιόλας να ζητήσουν από τους άντρες τους. Άρα δεν είχαν καθόλου κεφάλαιο κίνησης όταν ξεκινούσαν και πήραν δάνειο από την τράπεζα το οποίο δεν μπορούσαν να ξεπληρώσουν. Ακόμη και όλοι αυτοί οι φορείς που αρχικά ήρθαν εδώ και παρακίνησαν τις γυναίκες να ξεκινήσουν μετά δεν βοήθησαν καθόλου. Αυτό δεν συνέβη μόνο εδώ αλλά πολλοί Συνεταιρισμοί είχαν πρόβλημα, που τα μέλη τους όταν ξεκίνησαν δεν είχαν ιδιαίτερες γνώσεις και ενώ ξεκίνησαν μετά δεν ήξεραν κατά πού να βαδίσουν. Οπότε πήραν το δάνειο, άρχισε να τρέχει, δεν είχαν παραγωγή να βγάλουν για να μπορέσουν να πληρώσουν οπότε δεν μπορούσαν να πάρουν κεφάλαιο κίνησης γιατί ήταν υποθηκευμένο το κτήριο στο δάνειο και προσπαθούσαν να βρουν τρόπο γιατί το προϊόν είχε γίνει ήδη γνωστό και το ζητούσαν. Από την άλλη μεριά ο ΑΣΕΠΟΠ ήθελε να προχωρήσει στην μεταποίηση αλλά μπήκαν στη μέση διάφοροι τοπικοί φορείς γιατί ήταν άσχημο μέσα στην ίδια κοινωνία του Βελβεντού να γίνουν 2 Συνεταιρισμοί που στην ουσία έχουν τα ίδια μέλη: οι γυναίκες που είναι στον Γυναικείο Συνεταιρισμό και οι άντρες τους που είναι στον ΑΣΕΠΟΠ, δηλαδή θα ήταν άσχημο να κάνει ο ΑΣΕΠΟΠ μεταποίηση από την στιγμή που υπήρχε μία μονάδα και γι' αυτό πρότειναν να συνεργαστούν.

Όταν ο ΑΣΕΠΟΠ συζητούσε για να κάνει μεταποιητική μονάδα παρενέβη ο δήμος, η Νομαρχία και άλλοι σχετικοί φορείς που έλεγαν ότι στην ουσία το καλύτερο θα ήταν να συγχωνευθούν ή να συνεργαστούν και να μην γίνουν 2 μονάδες μεταποίησης μέσα στο Βελβεντό. Δεν συγχωνεύτηκαν γιατί δεν τα βρήκαν γιατί είχε γίνει και μία

προσπάθεια πιο παλιά, πριν το 2000 που πήγα εγώ και δεν καρποφόρησαν οι προσπάθειες για συγχώνευση τότε γιατί δεν τα βρήκαν κι έμεινε έτσι αλλά το 2004 ξεκίνησε η συνεργασία. Τότε είχαν γίνει πολλές συζητήσεις, υπήρχε δηλαδή αυτό, απλά έπρεπε ο ΑΣΕΠΟΠ να πάρει την απόφαση γιατί οι γυναίκες δεν είχαν πρόβλημα αφού αυτό που τις ενδιέφερε πια ήταν το μεροκάματο και είχαν προσπαθήσει τόσο πολύ για να στησουν τον Συνεταιρισμό που δεν ήθελαν και να χαθεί, δηλαδή δεν ήθελαν να χάσουν το μεροκάματο και φυσικά το προϊόν που με τόσο κόπο κατάφερε να φτάσει σε όλη την Ελλάδα. Έτσι, λοιπόν, έβαλε τα κεφάλαια ο ΑΣΕΠΟΠ και ανέλαβε την προώθηση αλλά εκεί έγιναν κάποια λάθη από τον ΑΣΕΠΟΠ.

Για εμένα είναι πολύ κρίμα να χαθεί το προϊόν και πιστεύω ότι πρέπει να γίνει μία προσπάθεια. Θα μπορούσαν να μπουν και νέα κορίτσια γιατί αυτή τη στιγμή η μικρότερη που είναι μέσα είναι 55-60 ετών κι εκεί μπορούν να δημιουργηθούν πολλές νέες θέσεις εργασίας για πολλά νέα παιδιά. Δεν υπάρχει συμμετοχή από νέες κοπέλες γιατί αν δεν φανεί ότι πάει μπροστά ο Συνεταιρισμός και ότι κάτι γίνεται δεν μπορούν να ενδιαφερθούν και νέα άτομα αλλά σίγουρα αν δουν ότι υπάρχει δουλειά θα ενδιαφερθούν. Ωστόσο, υπάρχει διάθεση από νέα κορίτσια για να δουλέψουν, δηλαδή αρκετά καλοκαίρια που είχαμε πολύ δουλειά και ζητούσαμε κόσμο να εργαστεί υπήρχε πολύ έντονο ενδιαφέρον από τα νέα κορίτσια για να εργαστούν. Πιστεύω ότι σε αυτήν την κατεύθυνση θα πρέπει να ασχοληθούν και ο ΑΣΕΠΟΠ και οι άλλοι φορείς αλλά θα πρέπει να ενδιαφερθούν ώστε να μην χαθεί το προϊόν γιατί άρχισε να εξαφανίζεται από την αγορά και είναι κρίμα, έστω να μεταφέρουν οι γυναίκες την δική τους τεχνογνωσία στα νέα παιδιά και να ξεκινήσει κάτι. Βλέπω, για παράδειγμα άλλους που λένε ότι το μέλλον είναι σε αυτά τα είδη και ψάχνονται σε αυτά ενώ εμείς το έχουμε και δεν μπορούμε να το προχωρήσουμε. Από την άλλη πλευρά και εξαγωγές θα μπορούσαν να γίνονται αλλά πρέπει κάποιος να ασχοληθεί με αυτό.

Αυτό που θα μπορούσε να γίνει τώρα είναι να βρεθούν κάποια νέα κορίτσια και να το ξεκινήσουν, δηλαδή να μεταφέρουν οι παλιές τις γνώσεις τους στις νέες και αυτές να δίνουν ένα ενοίκιο στις γυναίκες που είναι τώρα στον Συνεταιρισμό.

Γενικά όταν δημιουργήθηκε ο Συνεταιρισμός μπορεί να υπήρχε ένας δισταγμός από το σπίτι αλλά σε γενικές γραμμές αγκαλιάστηκε από την κοινωνία. Θεωρείται επίσης και ιστορικός Συνεταιρισμός και αυτό που τον ξεχωρίζει είναι το εξής: πέρα από το γεγονός ότι είναι ο μεγαλύτερος και από τους πρώτους που ιδρύθηκαν είναι ότι είναι ο μόνος που ξέφυγε από την τοπική αγορά και κατάφερε να μπει σε αλυσίδες και να φτάσει σε όλη την Ελλάδα. Κανένας άλλος δεν τα είχε καταφέρει γιατί οι περισσότεροι ήταν πιο μικροί και σε τουριστικά μέρη που μπορούσαν να διαθέσουν

το προϊόν τους, συνήθως δεν ήταν ένα προϊόν αλλά πολλά για να αρπάξουν απ' όπου μπορούν, τοπικά κι έτσι έβγαζαν και καλύτερο μεροκάματο γιατί έφευγε το προϊόν αλλά μειωνόταν και το κόστος γιατί δεν είχαν μεταφορικά κ.λ.π. . Εδώ όμως μιλάμε για μία προσπάθεια που οι γυναίκες επικεντρώθηκαν σε ένα προϊόν αφήνοντας όλα τα υπόλοιπα απ' έξω και επειδή το μέρος είναι απομονωμένο αναγκαστικά στράφηκαν στην χονδρική πώληση και προσπάθησαν να επεκταθούν κι έτσι ήταν ο μόνος Συνεταιρισμός που τα κατάφερε.

Το προϊόν ήταν τόσο καλό που έφευγε από μόνο του, με το που το δοκίμαζε κάποιος το ζητούσε. Φυσικά κι εμείς πηγαίναμε σε διάφορες εκθέσεις για να το προωθήσουμε αλλά οι γυναίκες δεν είχαν ποτέ την δυνατότητα παραγωγής γιατί δεν είχαν κεφάλαια. Τώρα είναι κρίμα να χαθεί και μακάρι να το σκεφτούν τα νέα παιδιά.

Διευθύντρια Λυκείου και Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού

- Ο Γυναικείος Συνεταιρισμός στήθηκε την περίοδο που το ΠΑΣΟΚ είχε επιλέξει να στήνει Γυναικείους Συνεταιρισμούς. Στηρίχθηκε από τον δήμο και από την τοπική κοινωνία αλλά καθώς φαίνεται δεν μπόρεσε πολύ καλά να διαχειριστεί το άνοιγμα, δηλαδή κάποιες περιόδους έχασε ξένες αγορές – ευρωπαϊκές αγορές γιατί δεν τολμούσαν οι γυναίκες να κάνουν το άνοιγμα. Ο Γυναικείος Συνεταιρισμός στήθηκε στη βάση της οικοτεχνίας, δηλαδή φτιάχνω την μαρμελάδα στο σπίτι μου και αντί να την φτιάχνω σπίτι μου θα την φτιάχνω στο πλαίσιο του Συνεταιρισμού. Έγινε με παρέμβαση ενός χημικού ο οποίος ήταν ειδικός σε αυτά και ο οποίος ήταν χημικός στο γυμνάσιο – λύκειο όπου πήγαινε στον Συνεταιρισμό και κάνανε τις συνταγές. Από εκεί κι έπειτα, οι γυναίκες βρέθηκαν από το σπίτι να είναι συνέταιροι. Δεν μπόρεσαν να πάρουν μπροστά και να τολμήσουν να κάνουν ανοίγματα, δηλαδή θυμάμαι πριν από 20 χρόνια είχε έρθει κάποιος από την Γερμανία και ζήτησε να φέρνει ένα τριαξονικό, να το γεμίζει μαρμελάδες και να το πηγαίνει στην Γερμανία. Εκείνες όμως δεν τολμούσαν να πάρουν τέτοια πρωτοβουλία. Αυτό το άνοιγμα δεν έγινε αλλά υπήρχε η δυνατότητα να γίνει.

Υπάρχουν πολλά επαγγέλματα που θα μπορούσαν να συσχετιστούν αλλά εκτός από αυτά υπάρχει και ανάγκη από εργατικά χέρια που όμως συγχρόνως θα έχουν αποφασίσει να ασχοληθούν με αυτό και όχι παρεμπιπτόντως να πάνε στον Συνεταιρισμό και να κάνουν κάποια μεροκάματα. Αυτό είναι ένα θέμα τώρα που έχει να κάνει και με τον κοινωνικό ρόλο που έχει ο καθένας, δηλαδή ο άντρας θα πάει στον Συνεταιρισμό και είναι ο άντρας που θα καλλιεργήσει, θα αποφασίσει κ.λ.π., δεν έχει την ίδια τόλμη η γυναίκα. Αυτό που έχω παρατηρήσει είναι ότι κανένα κορίτσι δεν έχει εκφράσει ότι θα ήθελε να ασχοληθεί με την γεωπονική αλλά το

γεγονός ότι δεν το έχει εκφράσει δεν λέει και τίποτα γιατί μπορεί να γυρίσει εκ των υστέρων στο χωριό και να πει ότι θέλει να ασχοληθεί με κάτι τέτοιο, επομένως καλά κάνουμε και το συζητάμε γιατί θα μπορούσε να γίνει μία κουβέντα με τα παιδιά προς αυτήν την κατεύθυνση.

Υπάρχει και ένα άλλο θέμα με τον Γυναικείο Συνεταιρισμό, ίσως δεν θεωρείται και τόσο αποδεκτό το «εγώ κάνω μεροκάματα στον Γυναικείο Συνεταιρισμό» ενώ εγώ κάνω μεροκάματα στον ΑΣΕΠΟΠ ή στον Δήμητρα ίσως θεωρείται πιο αποδεκτό.

Μέλος Γυναικείου Αγροτικού και βιοτεχνικού Συνεταιρισμού Βελβενδού

- Είμαι 27 χρόνια στον Γυναικείο Συνεταιρισμό. Αυτό που θυμάμαι είναι ότι στην αρχή γινόντουσαν κάποιες συγκεντρώσεις, από τα κόμματα γίνονταν τότε όλα αυτά και συγκεκριμένα με το ΠΑΣΟΚ. Είχαν γίνει κάποιες συναντήσεις μέσω ΠΑΣΟΚ με κάποιες γυναίκες, έδιναν και λεφτά τότε και το ξεκινήσαμε. Ήρθαν κάποιες γυναίκες που κάναμε συναντήσεις κι επειδή κι εγώ δεν είχα δουλειά τότε, με ειδοποίησαν και πήγα. Μου άρεσε όμως σαν ιδέα και μου άρεσαν και τα σεμινάρια που κάναμε τότε γιατί είχαμε ξεκινήσει με κάποια σεμινάρια συνεργατισμού. Αυτά τα σεμινάρια είχαν ως θέμα τους συνεταιρισμούς και την ιδέα τους συνεργατισμού και νομίζω ότι αυτά γινόντουσαν από την Κοζάνη από το ΚΕΓΕ. Κάναμε 2 σεμινάρια κι έπειτα αποφασίσαμε ότι θα γίνει το τμήμα της μεταποίησης και το τμήμα του αργαλειού. Η μεταποίηση ήταν πιο μετά, πρώτα ξεκίνησε ο αργαλειός όπου έρχονταν εδώ γυναίκες και μάθαιναν αργαλειό.

Εγώ ξεκίνησα με το τμήμα της μεταποίησης γιατί μου άρεσε πολύ και ήθελα να δουλέψω για τον Συνεταιρισμό, μπήκα και στο Συμβούλιο για έναν χρόνο – ήμουν 20 χρονών τότε - αλλά έφυγα γιατί ήταν πολύ έντονα τα κομματικά και δεν τα άντεχα.

Όλη αυτή η ιδέα αποτέλεσε μία διέξοδο για τις γυναίκες και τότε η πιο μεγάλη ήταν 40-50 χρονών και υπήρχε η εμπειρία για το πώς φτιάχνονται οι μαρμελάδες. Βέβαια φέραμε και ανθρώπους στην αρχή αλλά και οι γυναίκες αυτές ήξεραν πολύ καλά την παρασκευή της μαρμελάδας και μάθαιναν και τις μικρότερες. Ήμασταν πολλές γυναίκες τότε, πρέπει να ήμασταν γύρω στις 60-70 γυναίκες και τότε φέραμε μία γυναίκα μέσα στον Συνεταιρισμό που ήταν μεγάλη σε ηλικία γύρω στα 70 και μας μάθαινε κάποια πρακτικά πράγματα: πηγαίναμε έξω από το Δημαρχείο, γιατί δεν είχαμε κτήριο τότε, ανάβαμε φωτιές και φτιάχναμε μαρμελάδες πάνω σε καζάνια. Είχαν έρθει και 2 κοπέλες χημικοί για να μας βοηθήσουν ως προς την συντήρηση κι έτσι πορευτήκαμε για ένα εξάμηνο. Φυσικά κάναμε και άλλα πράγματα, πειραματιζόμασταν και όχι μόνο στις μαρμελάδες όπως για παράδειγμα στα τουρσιά και σε άλλα λαχανικά μέχρι να καταλήξουμε στις μαρμελάδες. Τελospάντων,

καταλήξαμε στο ότι θα κάνουμε μαρμελάδες και κομπόστες, νοικιάσαμε ένα κτήριο και στεγαστήκαμε εκεί μέσα - και το τμήμα του αργαλειού και η μεταποίηση. Δούλεψαν έτσι για αρκετά χρόνια και στη συνέχεια έφυγαν από εκείνο το κτήριο αλλά μετά ήταν αρκετά δύσκολα γιατί μέχρι εκείνη τη στιγμή είχαμε χρήματα από τα σεμινάρια που κάναμε και από κάποιες επιδοτήσεις, μετά αυτά σταμάτησαν και ήταν δύσκολα. Τότε όμως με τα κτήρια ήρθαν πάρα πολλά χρήματα που δεν ξέρω τι διαχείριση έγινε εκεί, δεν τα ξέρω αυτά γιατί έλειπα και από τον Συνεταιρισμό κάποια χρόνια και δεν γνωρίζω ακριβώς τι έγινε. Και δεν υπάρχουν και στοιχεία από τότε και μετά, έχουν χαθεί. Ήταν όμως δύσκολα, είχαμε ανοίξει κι ένα μαγαζάκι που ήταν στην πλατεία του χωριού αλλά τώρα έχει χρόνια που έχει κλείσει, το οποίο πωλούσε υφαντά και μαρμελάδες. Επίσης πηγαίναμε και σε εκθέσεις σε κάποια νησιά με τα υφαντά, στην Θεσσαλονίκη που θυμάμαι σίγουρα, γύρω από την δική μας περιοχή, στην Χαλκιδική κ.α. . Το προϊόν φυσικά το ζητούσαν αλλά εμείς δεν μπορούσαμε να ανταπεξέλθουμε γιατί είχαμε δυσκολία στο άνοιγμα λόγω έλλειψης χρημάτων. Κάποιες φορές είχαμε πρόβλημα ακόμη και στην παραγωγή γιατί μπορεί να είχαμε τα μηχανήματα αλλά δεν μπορούσαμε να βγάλουμε παραγωγή λόγω έλλειψης υλικών. Εκείνη την εποχή το προϊόν είχε καταφέρει να επεκταθεί αρκετά και πήγαινε και σε μεγάλες αλυσίδες super market αλλά τα έξοδα ήταν πάρα πολλά και οι γυναίκες μπορεί να είχαν να πληρωθούν και 5-10 χρόνια. Έτσι, αφού βλέπαμε ότι δεν προχωράει το θέμα το συζητήσαμε με τους συνεταιρισμούς, με τον ΑΣΕΠΟΠ και είχε βγει τότε και ένας ιδιώτης που ήθελε να κάνει μεταποίηση. Αφού λοιπόν είχε γίνει όλο αυτό τότε, κάναμε Συνέλευση και ψηφίσαμε για το τί θα κάνουμε αν θέλουμε τον ΑΣΕΠΟΠ ή τον ιδιώτη. Φυσικά διαλέξαμε τον ΑΣΕΠΟΠ και από εκεί και μετά ξεκινάει η άλλη ιστορία με τον ΑΣΕΠΟΠ. Ο ΑΣΕΠΟΠ ανέλαβε την εμπορία αλλά και τώρα τα χρόνια είναι δύσκολα, δεν δουλεύουμε - δηλαδή φέτος δεν δουλέψαμε καθόλου. Τώρα υπάρχουν κάποια προβλήματα αλλά αυτά είναι του ΑΣΕΠΟΠ, δεν ξέρω τί συμφωνία έκανε με τον ΠΠΤΑ που έχει το μέλι ΑΤΤΙΚΗΣ και δεν ξέρω και πότε τελειώνει αυτή η συμφωνία. Δεν ζητάει πάντως ο ίδιος το προϊόν και εντωμεταξύ έχει και αποκλειστικότητα δηλαδή δεν μπορούμε να δώσουμε αλλού, δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Εμείς μόνες μας σαν γυναίκες, δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα τώρα, δεν ξέρω σε τί φάση βρίσκεται η συνεργασία τώρα πάντως τα πράγματα είναι δύσκολα για τον Γυναικείο Συνεταιρισμό.

Ο Γυναικείος Συνεταιρισμός για το Βελβεντό σημαίνει πολλά. Καταρχήν βγήκε η γυναίκα από το σπίτι. Φυσικά εδώ οι γυναίκες ήμασταν αλλιώς αλλά και αυτό το ελάχιστο που θα πάρει, ως οικονομική απολαβή είναι σημαντικό. Δεν ήταν πλέον οι γυναίκες μέσα στο σπίτι και είχαν και μεροκάματο, όπως είναι για όλες τις γυναίκες που βγαίνουν στη δουλειά. Κάνεις και άλλα πράγματα, βλέπεις κι άλλα πράγματα,

συναντιέσαι και με άλλες γυναίκες, βγαίνεις κι έξω από τον τόπο σου και ανοίγει περισσότερο το μυαλό σου. Ακόμη και το γεγονός ότι βρισκόμασταν με μεγάλες γυναίκες ήταν σημαντικό γιατί μας μετέδιδαν την εμπειρία τους.

Τώρα υπάρχει διάθεση από νέες κοπέλες να ασχοληθούν αλλά δεν υπάρχει δουλειά για να μπει στον Συνεταιρισμό και ήθελαν κάποιες γυναίκες να δουλέψουν αλλά δεν μπορούσαν γιατί και πολύ δουλειά δεν είχε και έπρεπε να μπουν με μερίδα τώρα πια και ο άλλος δεν έβαζε μερίδα για να κάνει κάποια μεροκάματα. Θυμάμαι ότι μία χρονιά ήταν που δουλέψαμε καλά, τις υπόλοιπες όχι και τόσο. Ακόμη και τώρα αν μου έλεγαν ότι θα δουλέψεις θα δούλευα και το κάναμε και αυτό, αν μας έλεγαν ότι θα δουλέψετε κάποιες μέρες χωρίς λεφτά για να μείνουν κάποια χρήματα μέσα θα το κάναμε. Αν ξέραμε ότι θα προχωρήσει θα δουλεύαμε αλλά είναι πολύ δύσκολα τα πράγματα. Είναι δύσκολα γιατί ενώ είναι ένα πολύ καλό προϊόν και θα μπορούσαμε να επεκταθούμε δεν ξέρουμε πώς να το κάνουμε αυτό. Ακόμη και αν γνωρίζαμε το θέμα της προώθησης μετά είναι το οικονομικό ζήτημα που δεν έχουμε χρήματα και φυσικά θέλουμε και ανθρώπους.

Εγώ θα ήθελα να μην σταματήσει ο Συνεταιρισμός γιατί θα είναι κρίμα αν τελειώσει και όχι από την άποψη ότι δεν έχουμε καλό προϊόν αλλά από την άποψη ότι δεν έχουμε χρήματα για να το προωθήσουμε. Είναι τόσα χρόνια αυτή η προσπάθεια και θα είναι πραγματικά μεγάλο κρίμα. Παίζονται διάφορα σε σχέση με τον Γυναικείο Συνεταιρισμό και δεν μπορώ να πω και πράγματα.

Τώρα χρειάζονται νέα άτομα για να αναλάβουν γιατί η μικρότερη μέσα είναι στα 50. Θέλει όμως πολύ δουλειά, καινούριες ιδέες, όρεξη και γνώση. Το θέμα μας εμάς ήταν πάντα θέμα οργάνωσης γιατί το προϊόν είναι ποιοτικό και εδραιωμένο πλέον στην αγορά. Γι' αυτό και στηριχθήκαμε στον ΑΣΕΠΟΠ αλλά δεν ξέρω πόσο μπορούσε κι αυτός να ασχοληθεί γιατί και οι αγρότες με το ροδάκινο είναι μεγάλη υπόθεση αλλά για εμένα θα έπρεπε να το κοιτάζουν λίγο παραπάνω και ίσως τότε να πηγαίναμε λίγο καλύτερα. Αλλά αφού δεν νοιαζόμαστε εμείς και βασικά το συμβούλιο μας θα νοιαστεί κάποιος άλλος; Ίσως θα έπρεπε να κάνουμε κάτι όλοι μαζί. Καλό θα ήταν πάντως να αλλάξει και το Συμβούλιο αλλά δεν υπάρχει και κάποιος άλλος για να βάλει υποψηφιότητα. Πρώτα εμείς φταίμε και μετά όλοι οι υπόλοιποι. Θα ήταν πολύ καλό αν έμπαιναν μέσα νέα άτομα κι εμείς από δίπλα να τους μεταφέρουμε την εμπειρία μας και ύστερα να τους αφήσουμε να δουλέψουν. Είναι όμως και οι εποχές λάθος γιατί δεν υπάρχουν και προγράμματα και για να γίνουν όλα αυτά - χρειάζονται χρήματα και κατά την γνώμη θέλει πολύ δουλειά δηλαδή να τρέξει κάποιος για όλα αυτά, να ασχοληθεί και να ξοδέψει χρόνο, να έχει όρεξη και να το θέλει. Και σαν κοινωνία θεωρώ ότι πρέπει να κάνουμε κάτι, τελοσπάντων κάτι θα γίνει..τουλάχιστον ας το ονειρευτούμε.

8^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΡΕΥΜΑ / ΘΕΜΑ ΕΡΗΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΟ ΒΕΛΒΕΝΔΟ

Πρώην Δήμαρχος Βελβενδού και νυν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία των Πολιτών»

- Εδώ είχαμε τεράστιο μεταναστευτικό ρεύμα. Το 1960 όμως ήρθε και πολύ κόσμος αλλά το 1971 έγινε η λίμνη εδώ και το έργο αυτό μας έφερε εργοταξιακούς εργάτες, εργοτάξια για να γίνουν τα φράγματα. Από την άλλη πλευρά έδωξε και πολύ κόσμο γιατί τα πολλά και τα καλά χωράφια που είχαν για ροδάκινο τα πήρε η λίμνη. Υπήρχε ένα ισοζύγιο όμως τότε, κάποιιοι έφυγαν και κάποιοι ήρθαν. Το 1974 λοιπόν, που έγινε η λίμνη υπήρχε ένα έντονο μεταναστευτικό ρεύμα για Αμερική κυρίως και Αυστραλία από το Βελβεντό ενώ από τα χωριά πήγαν κυρίως Γερμανία και λίγοι στην Ελβετία. Ο κάμπος παλιότερα ήταν μεγάλος κι έφτανε μέχρι κάτω αλλά μας τον πήρε η λίμνη. Έτσι υπήρχε ένα έντονο μεταναστευτικό ρεύμα το 1961-1965 που έφευγαν κυρίως για Αμερική για να βοηθήσουν τις οικογένειες τους. Από το 1975, από την μεταπολίτευση κι έπειτα ξεκίνησε η μόδα των σπουδών όπου όλοι σπούδαζαν. Αρκετός κόσμος γυρνούσε πίσω τότε αλλά την δεκαετία του 80-90 υπήρχε μεγάλη τάση φυγής για τις πόλεις. Τώρα όμως έχουμε μία τάση επιστροφής γιατί τώρα κανένας πλέον όταν δουλεύει στην πιτσαρία κ.λ.π. δεν βγαίνει με τα λεφτά που παίρνει από εκεί και προκειμένου να του στέλνουν οι γονείς του έρχεται εδώ και δουλεύει στα ροδάκινα. Εδώ και μία 5ετία είναι που συμβαίνει αυτό αλλά αλλάζουν και οι εποχές αφού παρατηρείται και το φαινόμενο της υπογεννητικότητας, δηλαδή δεν παντρεύονται τα παιδιά και άσχετα από αυτό δεν κάνουν οικογένειες. Ένας λόγος είναι αυτός και άλλος ένας είναι ότι όταν όλοι είναι σπουδαγμένοι με Πανεπιστήμια προσπαθούν να βρουν κάτι σχετικό με το επάγγελμα τους. Αυτός είναι ένας λόγος φυγής, ωστόσο ξαναγυρνούν. Θα μπορούσε να είναι εντελώς διαφορετική η εικόνα εδώ εάν λειτουργούσε Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, δηλαδή λειτουργεί αλλά είναι σε λανθάνουσα μορφή ως ένα βαθμό. Με τον τρόπο αυτόν θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένας τεράστιος κύκλος επαγγελματιών γύρω από το Πανεπιστήμιο που πολλά δικά μας παιδιά θα έβρισκαν δουλειά εκεί. Επίσης ο δρόμος Κοζάνη – Σέρβια είναι ένα πρόβλημα για να μετακινηθεί κάποιος. Αν όμως ήταν πιο καλά φτιαγμένος όπως είναι οι κάθετοι στην Εγγατία, θαρρώ πως πολλοί δικοί μας που είναι τώρα στην Κοζάνη δεν θα είχαν λόγο να μείνουν εκεί, θα έμεναν στο Βελβεντό. Άρα αν είχαμε καλύτερο δρόμο πολύς κόσμος θα έμενε στο Βελβεντό.

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Ο μέσος όρος ηλικίας στο συνεταιρισμό έχει αλλάξει και αυτό άλλαξε πολύ γρήγορα, ήταν πριν 7 χρόνια τα 55 χρόνια και τώρα είναι τα 45. Έχει μείνει αρκετός κόσμος αλλά βέβαια έχουν μειωθεί οι παραγωγοί μας ως πληθυσμός – άτομα. Παλιότερα ήταν εγγεγραμμένα 700 μέλη και καλλιεργούσαν 450 - 500 αλλά πιο μικρά κομμάτια γης. Πλέον έχουν φύγει αρκετοί και αυτοί που έμειναν έχουν πάρει τα υπόλοιπα αφού αυτή τη στιγμή είμαστε εγγεγραμμένοι 400 και ενεργοί γύρω στους 270 -300 παραγωγούς. Είναι μεγάλη η διαφορά, οι άνθρωποι απλά έχουν αυξήσει τα στρέμματα. Το γεγονός ότι έχουν μειωθεί οι παραγωγοί έχει να κάνει με την αλλαγή των στόχων και των απαιτήσεων στη γεωργία και όχι με άλλα θέματα όπως μπορεί να είναι η υπογεννητικότητα κ.α. .

Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία Πολιτών»

- Τα τελευταία χρόνια υπάρχει αρκετά η διάθεση από τους νέους για να ξαναγυρίσουν στο Βελβεντό μετά τις σπουδές τους. Αλλά με την λογική που είχαμε όλα αυτά τα χρόνια ότι όλοι έπρεπε να σπουδάσουμε κάτι και να είναι και «καλό» π.χ. να γίνουμε όλοι μηχανικοί, γιατροί, δικηγόροι, κ.λ.π. , πόσους γιατρούς και πόσους δικηγόρους και πόσους μηχανικούς να αντέξει ένα Βελβεντό? Δεν γίνεται αυτό. Εάν η επαγγελματική κατεύθυνση των νέων ήταν διασπαρμένη σε διάφορα επαγγέλματα θα είχε μία μεγαλύτερη ευκολία να γυρίσει κάποιος στο Βελβεντό. Μπορεί βέβαια να ασχοληθεί με την αγροτική παραγωγή και να γίνει αγρότης, αφού στον Βελβεντό υπάρχουν οι καλύτερες δυνατές υποδομές για έναν αγρότη ώστε να μπορεί να προωθήσει το προϊόν που παράγει. Υπάρχουν κι άλλα επαγγέλματα αλλά όλα κινούνται γύρω από την αγροτική παραγωγή, δηλαδή η οικονομία του Βελβεντού στηρίζεται εκεί κι εφόσον έρχεται χρήμα από την αγροτική παραγωγή θα στηρίζονται και τα υπόλοιπα επαγγέλματα. Φυσικά υπάρχει η δυνατότητα να ασχοληθεί κάποιος και με άλλα επαγγέλματα όπως π.χ ζωγραφική αλλά αυτό είναι ένα δεύτερο εισόδημα γιατί το κύριο θα έρχεται από την αγροτική παραγωγή. Έτσι κι αλλιώς εδώ όλοι ασχολούνται λίγο πολύ με την αγροτική παραγωγή είτε ως κύριο επάγγελμα είτε ως ένα συμπληρωματικό εισόδημα.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Ο πληθυσμός του Βελβεντού μπορούμε να πούμε ότι σταθεροποιήθηκε. Σίγουρα δεν μειώνεται αλλά δεν μπορείς να δεις αν αυξάνεται μέσα σε μία ή δύο χρονιές γιατί μπορεί να έρχεται κόσμος και να μένει στο Βελβεντό αλλά δεν γεννιέται κόσμος στο

Βελβεντό. Για να πούμε την αλήθεια, η νεολαία τώρα δεν γεννάει. Οπότε μπορεί να έρχεται κόσμος αλλά ο πληθυσμός δεν ανεβαίνει.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Ένας λόγος που άδειασε η επαρχία είναι γιατί δεν υπήρχαν οργανώσεις για να κρατήσουν τους παραγωγούς εκεί. Και σε εμάς εάν δεν υπήρχαν οι συνεταιρισμοί θα έφευγαν, θα εγκατέλειπαν το επάγγελμα και θα πήγαιναν στις πόλεις να γίνουν οτιδήποτε, όπως έχει γίνει σε πολλές περιπτώσεις. Ο Βελβεντός κρατάει ακόμα κόσμο, έχει 3.500 κατοίκους. Πριν 30 χρόνια είχε 5.000 κατοίκους και αν συνυπολογίσεις και την υπογεννητικότητα έχει φτάσει τώρα σε αυτό σημείο. Το μεταναστευτικό ρεύμα ήταν πριν τη δεκαετία του '60 και αυτοί που είναι ήδη μετανάστες είναι από τότε.

Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Όταν δούλευα εγώ στον συνεταιρισμό είχαμε πολύ περισσότερα ροδάκινα, ήταν 17.000.000 κιλά και τώρα είναι γύρω στα 7.000.000. Αυτό συμβαίνει γιατί μειώνεται ο αγροτικός πληθυσμός, γίνονται απλά μεγαλύτερες οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Ο πληθυσμός μειώνεται, όταν ήρθα εγώ στον συνεταιρισμό ήταν 600-700 παραγωγοί εγγεγραμμένοι ενώ τώρα είναι 400 εγγεγραμμένοι που στην ουσία πιστεύω ότι θα είναι λιγότεροι οι ενεργοί.

Καθώς περνάνε τα χρόνια μειώνεται ο αριθμός των παραγωγών και είναι λιγότερες οι οικογένειες που θα ζουν από την αγροτική παραγωγή, δηλαδή ο ίδιος κάμπος θα μοιράζεται σε λιγότερα άτομα, οι υπόλοιποι κάπου πρέπει να πάνε συν του ότι υπάρχει και ένα θέμα υπογεννητικότητας. Κάναμε μία έρευνα αρκετά χρόνια πριν με ερωτηματολόγια για να δούμε την διάδοχη κατάσταση και το βλέπαμε αυτό: ότι δηλαδή θα συρρικνωθεί ο αγροτικός πληθυσμός.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβεντού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Βλέπω αρκετά σε αριθμό παιδιά που φεύγουν αυτή τη στιγμή από το Βελβεντό. Υπάρχει δηλαδή το φαινόμενο της ερημοποίησης που υπάρχει σε όλη την Ελλάδα, δηλαδή υπάρχουν ορισμένα άτομα – φοιτητές για παράδειγμα οι οποίοι έχουν τελειώσει με τις σπουδές τους και δεν θέλουν να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή που θα φύγουν κυρίως στο εξωτερικό και πιο πολύ στην Γερμανία. Τα παιδιά αυτά έχουν σπουδάσει σε καλά πανεπιστήμια, θα πάνε να μάθουν και την γλώσσα που τους χρειάζεται ώστε να μπορέσουν να βρουν μία δουλειά στο εξωτερικό.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Υπάρχει νέος πληθυσμός στο Βελβεντό, για την ακρίβεια ανοίγουν κάθε χρόνο 5-6 σπίτια. Είναι άτομα που είναι από το Βελβεντό, έμεναν στην Κοζάνη και τώρα ξαναγυρνάνε στο Βελβεντό αφού δεν βρίσκουν δουλειές πουθενά αλλού.
Προς το παρόν δεν υπάρχει το θέμα της ερημοποίησης αλλά με τον Καλλικράτη δεν γίνεται αποκέντρωση γίνεται το αντίθετο, θέλουν να μας πάνε όλους στην Κοζάνη και δεν ξέρω που θα οδηγήσει αυτό.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 1

- Υπάρχουν πάρα πολλοί στο Βελβεντό που δουλεύουν στην Κοζάνη και μένουν στο Βελβεντό, δηλαδή επιλέγει ο κόσμος που έχει σπουδάσει να γυρίσει πίσω, μένει εδώ και δουλεύει στην Κοζάνη, στην Πτολεμαίδα στην Φλώρινα ή οπουδήποτε αλλού γιατί η ζωή εδώ είναι πολύ πιο απλή, πιο εύκολη και έχει και το σπίτι του εδώ που δεν χρειάζεται ενοίκιο και αυτό είναι πολύ σημαντικό.

Διευθύντρια Λυκείου και Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού

- Το Λύκειο έχει 72 παιδιά από ένα χωριό 3.500 κατοίκων, είναι μεγάλος αριθμός αν υπολογίσεις ότι όλη η περιοχή του Καλλικρατικού δήμου δίνει 210 παιδιά στο Λύκειο Σερβίων κι έτσι αν δεις την αναλογία είναι μεγάλος αριθμός. Βεβαίως έρχονται και παιδάκια που η καταγωγή τους είναι από Αλβανία γιατί ζουν και οικογένειες Αλβανών εδώ.
Όπως βλέπω από τα περισσότερα παιδιά, φέτος και πέρυσι θέλουν να μουν στη Θεσσαλονίκη για οικονομικούς λόγους, δηλαδή οι οικογένειες τους έχουν φροντίσει, αρκετές οικογένειες απ'ότι μαθαίνω, να έχουν ένα σπίτι στη Θεσσαλονίκη εφόσον είχαν την δυνατότητα, επειδή είναι κοντά και τα παιδιά επιλέγουν να πάνε εκεί. Φυσικά πάνε και Γιάννενα, Πάτρα, Αθήνα κ.α. . Αλλά η Αθήνα δεν είναι στις επιλογές των παιδιών. Τα παιδιά θέλουν να ξαναγυρίσουν στον τόπο τους, βέβαια ο τόπος είναι ένας μικρός τόπος που δεν προσφέρει ευκαιρίες σε παιδιά που έχουν τελειώσει το πανεπιστήμιο ή έχουν εξειδικευτεί σε κάτι, δεν έχει δουλειές.
Τα παιδιά στο Βελβεντό κάνουν όνειρα, τα παιδιά θέλουν να ταξιδέψουν και αυτό δεν είναι τυχαίο, δηλαδή ένα παιδί της Αθήνας μπορεί να σου πει ότι θέλει να ταξιδέψει για να ξεφύγει ή να δει το αγαπημένο του συγκρότημα. Τα παιδιά στο Βελβεντό θέλουν να ταξιδέψουν γιατί θέλουν να ανοίξουν τα φτερά τους και είναι λογικό. Τα παιδιά δεν εκφράζουν να τους λείπει κάτι στο Βελβεντό αλλά έχουν αυτή την ανάγκη, να ταξιδέψουν.

Η επιστροφή στο χωριό συνδέεται είτε με την τρίτη ηλικία, δηλαδή βγαίνω σε σύνταξη και γυρίζω στον τόπο μου γιατί είναι η αναφορά στις ρίζες μου και αυτή είναι η εσωτερική μου ανάγκη ή συνδέεται με το ότι ο τόπος μου μου δίνει την δυνατότητα να βρω και μία άλλη δουλειά και άρα γιατί να πάω κάπου αλλού αφού μπορώ να πάω στον τόπο μου κι έχω και μία δυνατότητα να έχω και ένα σπίτι δικό μου, στις σημερινές συνθήκες η επιστροφή στο χωριό μου συνδέεται με την δεύτερη περίπτωση γιατί και στην Αθήνα είναι δύσκολες οι συνθήκες, σχεδόν απάνθρωπες.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

- Εδώ δεν υπάρχει το θέμα της ερημοποίησης και σε αυτό συμβάλλει πάρα πολύ η ύπαρξη και λειτουργία του συνεταιρισμού.

9^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΝΕΩΝ ΣΤΟ ΒΕΛΒΕΝΔΟ ΓΙΑ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Νυν Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Υπάρχει ενδιαφέρον από τους νέους για να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή. Καταρχήν, όταν μπαίνεις σε μία δουλειά και δεν έχεις ενδιαφέρον θα χαθείς. Η δουλειά της παραγωγής προϊόντων, για να μην μιλήσουμε για τα ροδάκινα, πλέον δεν είναι μία εύκολη υπόθεση. Πολλές φορές έρχονται εδώ στον συνεταιρισμό για να ρωτήσουν και τις περισσότερες από αυτές ξινιζόμαστε γιατί τους λέμε τα πράγματα ως έχουν, η αγροτική παραγωγή δεν είναι μία εύκολη υπόθεση. Πολύς κόσμος που είναι είτε από την Θεσσαλονίκη είτε από την Αθήνα επειδή έχει 5-10 στρέμματα νομίζει ότι μπορεί να έρθει εδώ, να τα καλλιεργήσει και να ζήσει την οικογένεια του αλλά δεν είναι έτσι. Είναι πολύ δύσκολα τα πράγματα, τρέχουμε πλέον σε τρελούς ρυθμούς και με πολύ επαγγελματισμό. Προσωπικά δεν έχω σκοπό να τους αποθαρρύνω και να μην βάλουν αλλά λέμε τα πράγματα όπως συμβαίνουν, δηλαδή έχει μία σειρά εξόδων από πίσω και έχει μία σειρά εμπειρίας την οποία πρέπει να την έχεις. Δεν είναι απλά τα πράγματα. Τελοσπάντων, επειδή έχουν μπει πάρα πολλοί άνθρωποι νέοι, οι οποίοι βέβαια ήταν και οι γονείς τους αγρότες, μπήκαμε ξανά στη διαδικασία στο να κάνουμε σεμινάρια, στο να βγαίνουμε έξω στους αγρούς και να δείχνουμε κλαδέματα και νέα συστήματα διαμόρφωσης, πράγματα τα οποία δεν σταματάνε ποτέ αφού κι εμείς οι ίδιοι τα ψάχνουμε συνεχώς, τα μαθαίνουμε και τα φέρνουμε. Και υπάρχει κι ένα κομμάτι ανθρώπων οι οποίοι βέβαια έμειναν αναγκαστικά γιατί έβρισκαν δουλειά αλλού, δεν υπάρχουν δουλειές. Αλλά ο καθένας

αν δεν ακολουθήσει τον ρυθμό θα χαθεί και από εδώ, αυτό είναι σίγουρο. Όταν παράγεις κάτι, αυτό για να το πράξεις έχει έξοδα και πολλές φορές τα έξοδα σου είναι περισσότερα από τα έσοδα. Πρέπει να φτάσεις σε επίπεδο τα έσοδα σου να είναι περισσότερα από έξοδα.

Διευθυντής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Υπάρχουν νέοι που να θέλουν να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή αλλά το πρόβλημα μας είναι η περιορισμένη έκταση. Η υποδομή υπάρχει, το know how υπάρχει, η σύνδεση και η διακίνηση και το marketing υπάρχει αλλά δεν υπάρχουν οι διαθέσιμες εκτάσεις. Αρκεί να σας πω ότι έχουν εκχερσώσει και πάρα πολλά χιλιάδες στρέμματα με θάμνους και με πέτρες και με μεγάλο κόστος για να τα κάνουν καλλιεργήσιμα. Εάν εμείς είχαμε το γηγενές συγκριτικό πλεονέκτημα της καλλιεργούμενης έκτασης και ήμασταν π.χ στον κάμπο της Λάρισας ή ήμασταν στον κάμπο των Σερρών ή της κεντρικής Μακεδονίας τα πράγματα θα ήταν τελείως διαφορετικά. Θέλουν να γυρίσουν, θέλουν να επεκταθούν αλλά δεν έχουν γη για να φυτέψουν. Επομένως έχουμε αυτόν τον περιορισμό. Υπάρχουν όμως αρκετοί νέοι που θέλουν να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή, υπάρχει διάθεση εκ μέρους τους. Βέβαια τα τελευταία 2-3 χρόνια και ιδιαίτερα τον τελευταίο χρόνο αυτό το επέβαλλε και η ανεργία που επικρατεί, είναι μία διέξοδος. Μπορεί για πολλούς να είναι και λύση ανάγκης. Εγώ θα επιθυμούσα ο άλλος να ακολουθήσει αυτήν την εργασία με πάθος και πόθο γι' αυτήν την εργασία και όχι σαν λύση ανάγκης. Όμως δεν μπορούμε αυτό να το ελέγξουμε. Βέβαια κάποιοι από αυτούς που γυρνάνε μπορεί να αποδειχθούν και καλύτεροι από αυτούς που θα ακολουθήσουν κάτι σαν επιλογή ζωής.

Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Μ.Κ.Ο. «Κοινωνία Πολιτών»

- Τα περισσότερα παιδιά στο Βελβεντό ασχέτως της πορείας που μπορεί να ακολούθησαν με σπουδές και δουλειά έχουν κάποια γη κληρονομημένη από τον πατέρα τους ή τον παππού τους, μηχανολογικό εξοπλισμό και έχει μεγαλώσει και με την αγροτική κουλτούρα. Ένα παιδί λοιπόν που μεγάλωσε στο Βελβεντό μπορεί να γίνει αγρότης, δεν μπορούν όλοι να γίνουν αγρότες όπως κάποιος από την πόλη επειδή μπορεί να έχει ένα μικρό χωραφάκι στο χωριό του να πει ότι θα γυρίσει και θα ξεκινήσει να το καλλιεργεί, είναι πολύ δύσκολο να ξεκινήσεις εκ του μηδενός. Αυτό δεν είναι αποθαρρυντικό για τα παιδιά που θέλουν να το κάνουν πραγματικά αλλά είναι καλό να ξέρουν τί θα αντιμετωπίσουν και αυτό προσπαθούν να κάνουν και τα

παιδιά από τον συνεταιρισμό, βάζουν δηλαδή τα πράγματα στις πραγματικές τους διαστάσεις.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Τα περισσότερα παιδιά στο Βελβεντό είναι σπουδαγμένα, έχουν όμως την εναλλακτική λύση να ασχοληθούν με την γεωργία. Δεν είναι υποτιμητικό να είσαι επιστήμονας γεωργός, αντιθέτως κάνεις καλύτερη και πιο αποτελεσματική δουλειά. Έχουν δηλαδή αυτή την δυνατότητα γιατί λίγο πολύ η οικογένειες τους έχουν ασχοληθεί κι έχουν τις υποδομές. Αυτήν την στιγμή υπάρχουν νέοι που θέλουν να ασχοληθούν με την γεωργία, παλιότερα όχι τόσο αλλά τώρα το ρεύμα αυξάνεται, γιατί ακόμη και στην πόλη ο κόσμος δεν έχει με τί να ασχοληθεί.

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Υπάρχουν νέοι που γυρίζουν για να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή απλά αυτοί έχουν ήδη υποδομή από τους γονείς τους και έχουν μεγαλώσει και με αυτόν τον τρόπο. Δεν είναι κάποιος ο οποίος δεν είχε καμία σχέση με την παραγωγή και γυρίζει για να ασχοληθεί ξαφνικά. Θεωρώ ότι όλο αυτό που ακούγεται ότι θα γυρίσει 1.500.000 είναι μύθος. Καταρχήν το θέμα είναι οικονομικό γιατί για να φτιάξει τις υποδομές θέλεις περίπου 150.000 ευρώ.

Υπεύθυνος Πωλήσεων Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Το αγροτικό επάγγελμα εξασφαλίζει ένα αξιοπρεπές εισόδημα και ένα βιοτικό επίπεδο στον κόσμο που για εμ ένα είναι μεγάλη χαζομάρα αν κάποιος έχει τις προϋποθέσεις να μην γίνει αγρότης και να τρέχει σε σχολές για να πάρει διπλώματα με όλο το αβέβαιο που έχουμε αυτή τη στιγμή, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν πρέπει να μορφωθεί. Πρέπει να βγάλει μία σχολή σε συνάφεια με αυτό του επαγγέλματος του αγροτικού χώρου και να ασχοληθεί επαγγελματικά ώστε να έχει ένα ικανοποιητικό εισόδημα και ένα ικανοποιητικό επίπεδο ζωής γιατί δεν είναι όπως ήταν παλιότερα που η αγροτική ζωή θεωρούνταν τυρράνια. Τότε ήταν δύσκολα τα χρόνια και ήταν διαφορετικά, τώρα δεν είναι έτσι. Τώρα πια μπορείς να έχεις και ελεύθερο χρόνο για τον εαυτό σου και την οικογένεια σου – αρκεί να προγραμματίσεις σωστά - και να εξασφαλίσεις ένα πολύ ικανοποιητικό εισόδημα. Μία μερίδα ατόμων επιστρέφει για να ασχοληθεί με την αγροτική παραγωγή αλλά αυτά που ακούγονται ότι θα επιστρέψει 1.000.000 νέων από τις πόλεις για να γίνουν αγρότες δεν είναι τόσο απλό και τόσο εύκολο για να γίνει. Φυσικά έχουν αλλάξει οι

συνθήκες από την δεκαετία του '60 και '70 που με 10 στρέμματα ζούσε τότε μία ολόκληρη οικογένεια κι έτσι θέλει και πολύ μεγαλύτερες εκτάσεις. Είναι αυτό το γενικότερο οικονομικό μοντέλο που έχει κυριαρχήσει σε όλον τον κόσμο όπου η γη συγκεντρώνεται σε λιγότερα χέρια για να είναι πιο αποδοτική.

Πρώην Γεωπόνος Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού

- Τώρα αυτό που ακούγεται ότι θα γίνει μία στροφή στην γεωργία, είναι μύθος. Αυτοί που θα καλλιεργήσουν θα είναι αυτοί που έζησαν την γεωργική παραγωγή, που έχουν μία υποδομή από την οικογένεια τους και αυτοί θα το συνεχίσουν γιατί δεν θα έχουν την δυνατότητα να πάνε κάπου αλλού. Τα προηγούμενα χρόνια κανένας γονιός δεν ήθελε το παιδί του να ασχοληθεί με την αγροτική παραγωγή και κοιτούσαν τί άλλο καλύτερο μπορεί να κάνει, αυτοί που ασχολήθηκαν τότε ήταν εκείνοι που δεν είχαν μπει σε κάποια σχολή και δεν μπορούσαν να κάνουν κάτι άλλο – γιατί εδώ τα περισσότερα παιδιά τελειώνανε το σχολείο και μάλιστα έμπαιναν και σε μία σχολή μετά.

Τώρα όμως μπορεί να σπούδασαν τα παιδιά αλλά επειδή δεν μπορούν να κάνουν κάτι άλλο θα γυρίσουν αναγκαστικά εδώ, δεν γίνεται αλλιώς γιατί δεν υπάρχουν δουλειές ενώ εδώ υπάρχει και εδώ ο κόσμος δεν θα σταματήσει ποτέ να τρώει. Έχει ξεκινήσει ήδη να γίνεται αυτό αλλά σε μικρότερο βαθμό, σίγουρα όμως θα γίνει γιατί δεν υπάρχει άλλη επιλογή, εδώ έχουν τις γνώσεις και τις υποδομές και αυτή θα είναι και η στροφή στην γεωργία.

Πρόεδρος ΤΟΕΒ Βελβεντού

- Με την κρίση γύρισαν πολλά παιδιά και βάλανε ξανά ροδάκινα αλλά τα παιδιά τα οποία γύρισαν είχαν ήδη μία υποδομή από πίσω, από τους γονείς τους και φυσικά εξ'αίτιας της ύπαρξης του συνεταιρισμού. Δηλαδή τώρα για να ξεκινήσεις από τη αρχή με γεωργικά μηχανήματα κ.λ.π. θέλεις πολλά λεφτά αλλά πολλά παιδιά που οι γονείς τους είχαν ήδη υποδομή ξαναγύρισαν.

Καθηγήτρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Βελβεντού

- Το Βελβεντό είναι έρωτας και τα παιδιά έχουν πολύ καλή σχέση με τον τόπο τους. Το μόνο θέμα είναι ότι δεν έχουν δουλειές, δηλαδή ένα παιδί που θέλει να γυρίσει αν δεν έχει δουλειά δεν θα το κάνει. Η πλειοψηφία των παιδιών δεν σκέφτεται να γυρίσει γιατί δεν έχει τί να κάνει. Ίσως φταίει και ο επαγγελματικός προσανατολισμός που δεν είναι αυτός που πρέπει γιατί τα παιδιά διαλέγουν επαγγέλματα που δεν μπορούν να τα εξασκήσουν στην ύπαιθρο και άρα θα πρέπει να στρέψουν την προσοχή τους σε επαγγέλματα πιο χειρωνακτικά και θα έλεγα αγρότες

ή κτηνοτρόφοι. Εδώ έχουμε βοσκοτόπια και κτηνοτρόφοι δεν υπάρχουν πολλοί. Αλλά δυστυχώς εμείς κατευθύναμε έτσι τα παιδιά ώστε να επιλέγουν επαγγέλματα τα οποία κατευθύνονται στο να γίνουν δημόσιοι υπάλληλοι, ιδιωτικοί υπάλληλοι κ.α. και δεν υπάρχουν κατευθύνσεις για να γίνουν κτηνοτρόφοι, τυροκόμοι, αγρότες κ.α. Τελικά το οικονομικό θέμα, δηλαδή το θέμα της ανεργίας είναι και ο πιο βασικός λόγος που τα παιδιά δεν γυρίζουν πίσω στον τόπο τους. Αλλά από την άλλη πλευρά, επειδή και στην πόλη δεν υπάρχει δουλειά τα παιδιά θα αναγκαστούν να γυρίσουν και να κάνουν κάτι απλό όπως το να γίνουν αγρότες γιατί οι περισσότερες οικογένειες έχουν υποδομή, οπότε θα αναγκαστεί να γυρίσει πίσω στον τόπο του και να καλλιεργήσει παρά το γεγονός ότι μπορεί να έχει σπουδάσει. Ακόμη και φέτος βλέπουμε ότι υπάρχει μία αλλαγή στις σχολές που δηλώνουν τα παιδιά, δηλαδή ελάχιστα παιδιά δηλώνουν πλέον παιδαγωγικά ή ιατρικές επιστήμες – δήλωσαν στρατιωτικές ή αστυνομικές σχολές και σε ότι έχει να κάνει με την γη όπως γεωπονική κ.α. . Πλέον τα παιδιά στρέφονται σε πιο βιώσιμες λύσεις και υπάρχει πλέον διάθεση από τα παιδιά να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή, είναι και πολύ πιο ώριμα πλέον και από το γυμνάσιο αρχίζουν και σκέφτονται τί να κάνουν, δηλαδή ποιο επάγγελμα να ακολουθήσουν που να μπορέσει να τους δώσει δουλειά και κέρδος. Δεν υπάρχει πια ανάπτυξη και μία σημαντική λύση είναι η γη.

Πιστεύω ότι τα παιδιά κάνουν όνειρα απλά πλέον δεν είναι τόσο ουτοπικά γιατί κι εμείς κάναμε όνειρα αλλά πολλές φορές δεν άγγιζαν και την πραγματικότητα. Τώρα τα παιδιά σκέφτονται πιο ρεαλιστικά και πολλές φορές τα όνειρα τους διαμορφώνονται με βάση την τωρινή κατάσταση κι εγώ αυτό λέω στα παιδιά της Γ' Λυκείου – ότι παρότι υπάρχει ανεργία δεν θα πρέπει να σταματήσετε να ονειρεύεστε. Το θέμα είναι να κάνεις κάτι που αγαπάς αλλά και μελλοντικά να κάνεις κάτι που θα το εξασκήσεις και τώρα πια τίθεται και το θέμα επιβίωσης οπότε μπορεί να κάνεις και κάτι αναγκαστικά όπως το να πας στο χωράφι ή να ασχοληθείς με την κτηνοτροφία. Τα παιδιά ονειρεύονται αλλά τα περισσότερα από τα όνειρα τους τους τα επιβάλλουν οι γονείς τους ή το εκπαιδευτικό σύστημα ή οι κυβερνώντες ή άλλοι απ'έξω. Πλέον πιστεύω ότι οι νέοι βάζουν πρώτα βιοποριστικά κριτήρια στο επάγγελμα τους, δηλαδή θα κάνουν τα όνειρα τους πραγματικότητα αλλά και βιοποριστικά θα προσπαθήσουν να επιβιώσουν.

Παραγωγός και λογιστής Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

- Υπάρχουν κάποια νέα άτομα που να θέλουν να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή, όχι όμως σε μεγάλο αριθμό. Υπάρχουν κάποια άτομα που με την κρίση που έχουμε τα τελευταία χρόνια γύρισαν πίσω για να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή – με τα ροδάκινα. Το ευτύχημα με το Βελβεντό είναι ότι αυτός που θέλει

να ασχοληθεί με την γεωργία έχει η οικογένεια του μία υποδομή και είναι εύκολο γι'αυτόν να μπει μέσα έχοντας μηδαμινά έξοδα. Εάν είναι ένα άτομο που δεν προέρχεται από αγροτική οικογένεια, για να κάνει όλη αυτή την υποδομή από την αρχή, ειδικά στην εποχή που είμαστε που δεν υπάρχουν προγράμματα για αγορές μηχανημάτων κ.α. και σχέδια βελτίωσης είναι πάρα πολύ δύσκολο να διαθέσει κάποιο κεφάλαιο για να ασχοληθεί με τα ροδάκινα. Είναι πολύ δύσκολο αυτή τη στιγμή να διαθέσεις 100.000 ευρώ για να φτιάξεις μία μονάδα και να είσαι και χωρίς εισόδημα για 2-3 χρόνια μέχρι να πάρεις την πρώτη παραγωγή. Ενώ παλιότερα υπήρχαν προγράμματα που χρηματοδοτούσαν 50-60% κι εκεί στηριζόσουν για να πάρεις ένα μηχανήμα ή τρακτέρ ώστε να κάνεις την δουλειά σου.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 1

- Εγώ έγινα αγρότης κατ'επιλογή γιατί πάντα μου άρεσε. Πιστεύω ότι αν μία δουλειά δεν σου αρέσει καλύτερα να μην την κάνεις καθόλου. Εμένα μου αρέσει το χωράφι, μου αρέσει να είμαι έξω στη φύση και την γνωρίζω και πολύ καλά αυτή τη δουλειά, άλλες χρονιές πάει καλύτερα και άλλες πάει χειρότερα αλλά είναι και ανάλογα την εξέλιξη του, δηλαδή αν πας καλά και “φτιαχτείς” που λέμε και κάποιες χρονιές αν πας χειρότερα παλεύεται, εάν όμως ξεκινήσεις εκ του μηδενός και δεν πας καλά στην αρχή μετά είναι λίγο δύσκολο. Είναι δύσκολο τώρα να έρθει ένας καινούριος να κάνει κτηριακές εγκαταστάσεις, να βάλει μηχανήματα μέσα, να αγοράσει τα μηχανήματα κ.λ.π. , θέλει ένα ποσό κι αν εγώ είχα αυτό το ποσό που χρειάζεται δηλαδή 200.000 - 250.000 ευρώ δεν νομίζω ότι θα ξεκινούσα αγρότης.

Είναι δύσκολο να μπει κάποιος στην αγροτική παραγωγή αν δεν έχει υποδομή και στο Βελβεντό υπήρξαν κάποια παιδιά που ξεκίνησαν αλλά είχαν οι γονείς τους μία υποδομή. Υπάρχουν όμως νέοι που γυρνάνε και ασχολούνται με την αγροτική παραγωγή, δηλαδή τελειώνουν την φοιτητική τους ζωή και μετά έρχονται εδώ, αφού πολλοί δεν βρίσκουν δουλειές. Έχουμε και κτηνοτροφία αλλά κυρίως ασχολούνται με τον συνεταιρισμό.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού 1

- Υπάρχει μία τάση επιστροφής από νέους οι οποίοι συνδέεται άμεσα με την αγροτική παραγωγή. Γενικά τα παιδιά εδώ έχουν διεξόδους να ασχοληθούν και με άλλα επαγγέλματα γιατί η Κοζάνη είναι δίπλα και μπορούν να δουλεύουν στη Κοζάνη και να μένουν στο Βελβεντό. Αυτό το κάνουν πάρα πολλά άτομα.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού 2

- Όλα τα χρόνια που ήμουν στον ΑΣΕΠΟΠ, από διάφορες θέσεις που μπορεί να κατείχα προσπάθησα να συνεισφέρω εδώ στο χωριό για να μπορέσουμε να κρατήσουμε τους νέους, να βοηθήσω όσο περισσότερο μπορούσα αλλά δυστυχώς ούτε ένα 6% από νέους δεν υπάρχει που να ασχολούνται με την παραγωγή και αυτοί οι νέοι από μείναν μόνο και μόνο επειδή έχουν οι γονείς τους τα μηχανήματα, τα χωράφια και γενικά το κεφάλαιο που χρειάζεται και έμειναν αναγκαστικά γιατί δεν μπορούσαν να βρουνε αλλού δουλειά. Δεν υπάρχει ένας νέος εδώ και μία 20ετία που να ξεκίνησε αγρότης στον συνεταιρισμό χωρίς να υπάρχει υποδομή, γιατί θέλει μεγάλο κεφάλαιο για να ξεκινήσει κανείς αγρότης: μηχανήματα, χωράφια κ.α. , θέλει περίπου 170.000 ευρώ και τα έσοδα θα ξεκινήσουν μετά από 5 χρόνια.

Ο Σκανδαλίδης είχε ανακοινώσει μέσα στη Βουλή ότι 1.5 εκ. νέοι 25-35 χρονών φεύγουν από τις πόλεις και πάνε στην επαρχία για να γίνουν αγρότες. Ούτε ένας δεν έχει έρθει στον Βελβεντό. Που πήγε αυτό το 1.5 εκ νέοι; Μπορεί να πήγαν στα χωριά αλλά όχι για να κάνουν αγροτική δουλειά. Οι νέοι στο Βελβεντό είναι 6% και αυτοί ασχολήθηκαν επειδή είχαν την υποδομή από την οικογένεια τους. Από το μηδέν δεν ήρθε κανένας. Είναι και δύσκολο να γυρίσουν κι ενώ το επιθυμούν τελικά δεν το κάνουν.

Η ζωή είναι πολύ δύσκολη για εσάς τους νέους και γι'αυτό όλα τα χρόνια προσπαθούσα και έλεγα στους νέους: « Κοιτάξτε να προσπαθήσετε να μείνετε εδώ, το χωριό είναι καλό, είναι αποδοτικό». Αλλά τελικά εδώ έμειναν τα κορόιδα γιατί όλα τα καλά κτήματα μας τα πήρε η λίμνη και μας άφησε το βουνό κι εμείς κάναμε το βουνό κάμπο με τις γυναίκες μαζί και με τα μηχανήματα αφού τα χωράφια ήταν όλα με πέτρες και τελικά καταφέραμε να τα ισιώσουμε και να τα κάνουμε παραγωγικά.

Παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβεντού 3

- Αποφάσισα να ασχοληθώ με την αγροτική παραγωγή γιατί είχε την υποδομή ο πατέρας μου και χωρίς αυτό θα μπορούσα να ασχοληθώ αλλά είναι λίγο δύσκολο. Έχω τελειώσει υδραυλικός και ασχολήθηκα ένα χρονικό διάστημα με αυτό αλλά ήταν πολύ λίγα τα λεφτά και χρειαζόμουν και τουλάχιστον 15.000 ευρώ για τα εργαλεία ώστε να ξε κινησω. Ενώ εδώ είχαμε πολύ μεγαλύτερη υποδομή και ασχολήθηκα. Στην πορεία είδα κιόλας ότι μου αρέσει και το έκανα κύριο επάγγελμα μου.

Για να ξεκινήσει ένας νέος από το μηδέν στην αγροτική παραγωγή είναι πολύ δύσκολο. Πιστεύω ότι αυτή τη στιγμή δεν θα ξεκινήσει κανένας. Πριν κάποια χρόνια υπήρχαν και κάποια προγράμματα και κάτι γινόταν αλλά τώρα που κόπηκαν δεν

γίνεται γιατί χρειάζεσαι μία υποδομή γύρω στις 150.000 ευρώ και θα πάρεις παραγωγή μετά από 5 χρόνια. Το θέμα είναι ότι τα λεφτά τα θες κατευθείαν για να πάρεις μηχανήματα, κτήματα αλλά και κάποια άλλα έξοδα θα έχεις γιατί θες μία ζετία για να πεις ότι παίρνεις κάποια χρήματα από την παραγωγή σου. Δεν νομίζω κάποιο παιδί να φύγει από Αθήνα ή Θεσσαλονίκη που έχει ο πατέρας του εδώ 1-2 στρέμματα και να ασχοληθεί. Εκτός αν έχει τα χρήματα και μπορέσει να ξεκινήσει. Αλλά ακόμη και να το κάνει αυτό είναι δύσκολο να βρει 50 στρέμματα γιατί δεν υπάρχουν χωράφια, έχει γεμίσει ο κάμπος και δεν υπάρχουν διαθέσιμα κτήματα πια.

Αντιπρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου και παραγωγός Συνεταιρισμού ΑΣΕΠΟΠ Βελβενδού

- Το κύριο επάγγελμα μου είναι αγρότης και πάντα αυτό ήτανε, ποτέ δεν άλλαξα κατεύθυνση και φυσικά ξεκίνησα κι εγώ με υποδομή από τον πατέρα μου, κάποια τα βρήκα, κάποια τα αγόρασα και τελικά επεκταθήκαμε κι άλλο. Είναι πολύ δύσκολο να ξεκινήσει κάποιος τώρα χωρίς να έχει υποδομή. Αυτό που λένε ότι 1.5 εκ. σκέφτεται να γυρίσει στην επαρχία, δεν υφίσταται και για την ακρίβεια είναι αδύνατο. Δεν μπορεί να έρθει κάποιος από ένα αστικό κέντρο και να επενδύσει γιατί θέλει γύρω στα 160.000 ευρώ και αν κάποιος έχει αυτά λεφτά δεν νομίζω ότι θα έρθει να γίνει αγρότης. Όλο αυτό είναι μύθος.

Διευθύντρια Λυκείου και Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Μορφωτικού Ομίλου Βελβενδού

- Ο συνεταιρισμός αποτελεί διέξοδο για τους πάντες και ένα παιδί που μπορεί να έχει σπουδάσει κάτι άλλο μπορεί να έρθει και να απασχοληθεί εάν θέλει να ασχοληθεί με την γη φυσικά και θα βρει ευκαιρίες και θα αγκαλιαστεί.

Τα τελευταία χρόνια με τα 3 οινοποιεία που έχει το χωριό που είναι και πολύ καλά με πανελλήνιες και διεθνείς διακρίσεις, αποτελεί ένα τομέα που επιχειρηματικά δεν μπορώ να πω κάτι με σιγουριά αλλά φαίνεται ότι έχει προοπτικές. Εδώ η περιοχή έχει μία δικιά της ποικιλία και ίσως και το μικροκλίμα της περιοχής να είναι ευνοϊκό για κάποιες ποικιλίες άρα και ευνοϊκό για συγκεκριμένο και πολύ καλής ποιότητας κρασί, άρα υπάρχει αυτή η προοπτική. Όμως και αν κάποιος θέλει να έρθει και να καλλιεργήσει ένα καινούριο φυτό γιατί η αγορά μπορεί να το απορροφήσει, πιστεύω ότι μπορεί να το κάνει. Το σημαντικό είναι ότι οι άνθρωποι δεν επαναπαύονται σε αυτό που έχουν, έχουν μία ανησυχία.

Ιδιοκτήτρια Οινοποιείου Βελβενδού (Γεωπόνος)

- Υπάρχουν νέοι στο Βελβεντό που ασχολούνται με την αγροτική παραγωγή και μάλιστα πολλοί. Δεν ξέρω αν αυτό το κάνουν από ανάγκη αλλά υπάρχουν και παιδιά που το θέλουνε. Θα ασχοληθούν δηλαδή και το ένα στρέμμα που θα πάρουν θα το αυξήσουν αλλά τώρα υπάρχει και θέμα γιατί δεν υπάρχουν και επιδοτήσεις όπως υπήρχαν παλιότερα, δεν υπάρχει κίνητρο.

Παραγωγός Ο.Π. – Α.Σ. Βελβενδού «Η ΔΗΜΗΤΡΑ» 2

- Τα τελευταία χρόνια υπάρχει πολύ έντονα μία τάση επιστροφής των νέων για να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή, κυρίως εξαιτίας της οικονομικής κρίσης. Πιστεύω ότι οι νέοι αναγκαστικά θα γυρίσουν πίσω στο χωριό και αναγκαστικά θα ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή, ακόμη κι αν έχουν σπουδάσει, γιατί στις πόλεις δεν υπάρχουν δουλειές ενώ στο Βελβεντό από την μία πλευρά έχουν έτοιμη υποδομή από τους γονείς τους και από την άλλη πλευρά ο συνεταιρισμός μπορεί να τους προσφέρει μία εργασία με ένα ικανοποιητικό εισόδημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

Του Αγροτικού Συνεταιρισμού Βελβεντού

«Η ΔΗΜΗΤΡΑ»

(Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2810/2000, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4015/2011)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Σύσταση – Επωνυμία – Έδρα

Συνιστάται Αγροτικός Συνεταιρισμός με την επωνυμία **ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ “Η ΔΗΜΗΤΡΑ”**, με έδρα τη Δημοτική Κοινότητα Βελβεντού Δήμου Σερβίων-Βελβεντού της Περιφ. Ενότητας Κοζάνης, Περιφέρειας Δυτ. Μακεδονίας, όπου είναι εγκατεστημένη και η Διοίκησή του.

Για τις συναλλαγές του Συνεταιρισμού με το εξωτερικό θα χρησιμοποιείται η επωνυμία του Συνεταιρισμού στην αγγλική ως εξής: <<**AGRICULTURAL CO OPERATIVE OF VELVENTO "DIMITRA"**>>.

Άρθρο 2

Περιφέρεια

Ο Συνεταιρισμός έχει περιφέρεια τη γεωγραφική περιοχή, η οποία ορίζεται από τα διοικητικά όρια της χώρας όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη του.

Άρθρο 3

Σκοπός – Δραστηριότητες

1. Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός αποσκοπεί, με την ισότιμη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια των συνεταίρων μελών του στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη και προαγωγή τους, μέσω μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης.

2. Για την επίτευξη των σκοπών του ο Αγροτικός Συνεταιρισμός αναπτύσσει οποιεσδήποτε δραστηριότητες, με τις οποίες καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων, καταναλωτικών προϊόντων γενικά, της παραγωγής, προμήθειας και εμπορίας εφοδίων, καθώς και της κατασκευής, προμήθειας και εμπορίας μέσων παραγωγής και της παροχής υπηρεσιών.

Οι δραστηριότητες αυτές ενδεικτικά είναι οι εξής:

- Η ίδρυση και λειτουργία υποκαταστημάτων, παραρτημάτων ή γραφείων στο εσωτερικό και το εξωτερικό.
- Η επεξεργασία, μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων.
- Η πρακτόρευση στην περιφέρειά του, Οργανισμών ασφάλισης αγροτικής παραγωγής ή κεφαλαίου.
- Η παροχή τεχνικής βοήθειας στα μέλη του.
- Η δημιουργία συνεταιριστικών επιχειρήσεων, για την προμήθεια στα μέλη καταναλωτικών αγαθών.
- Η παρέμβαση και η λήψη κάθε μέτρου προστασίας των προϊόντων των μελών του ή άλλων αγροτικών συνεταιρισμών.
- Η διάθεση στην αγορά όλων των παραγόμενων, από τα μέλη του, προϊόντων.
- Η προμήθεια για λογαριασμό των μελών του όλων των πιθανών εισροών για τις εκμεταλλεύσεις τους.
- Η δημιουργία ταμείου αλληλοβοήθειας των μελών του.
- Η παροχή Εκπαίδευσης στα μέλη του.
- Κάθε δραστηριότητα για τη βελτίωση της κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των μελών του καθώς και του βιοτικού τους επιπέδου.

3. Απαγορεύεται στο Συνεταιρισμό να χορηγεί χρηματικά δάνεια σε μη μέλη του ή να παρέχει εγγυήσεις υπέρ αυτών

4. Για την εκπλήρωση των σκοπών του ο Συνεταιρισμός μπορεί:

α) Να ιδρύει υποκαταστήματα, παραρτήματα ή γραφεία στο εσωτερικό και το εξωτερικό

β) Να συνιστά νομικά πρόσωπα

γ) Να συμπράττει σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς ή άλλους συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, με κοινωφελείς Οργανισμούς, με επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), με συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και με φυσικά ή νομικά πρόσωπα στα πλαίσια της διακρατικής ή και διεπαγγελματικής συνεργασίας.

Άρθρο 4

Χρονική διάρκεια του Συνεταιρισμού

Η χρονική διάρκεια του Συνεταιρισμού είναι απεριόριστη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις και κωλύματα εγγραφής

1. Μέλη του Συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν φυσικά πρόσωπα, αδιακρίτως φύλλου, εφόσον πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις και δεν συντρέχει από το νόμο περίπτωση αποκλεισμού τους από το Συνεταιρισμό.

Για να γίνει ένα φυσικό πρόσωπο μέλος του Συνεταιρισμού απαιτείται:

α) Να έχει πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία.

β) Να ασχολείται σε οποιονδήποτε κλάδο ή δραστηριότητα της αγροτικής οικονομίας, που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού και να χρησιμοποιεί της υπηρεσίες του Συνεταιρισμού.

2. Δεν μπορεί να γίνει μέλος του Συνεταιρισμού όποιος:

α) Αντιστρατεύεται με οποιονδήποτε τρόπο τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού.

β) Τελεί υπό δικαστική συμπαράσταση ή έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα εκ δόλου ή πλημμέλημα, σε βάρος της παρουσίας του Συνεταιρισμού, γ) Μετέχει σε νομικό πρόσωπο ή άλλη ένωση φυσικών προσώπων, που ασκεί τις δραστηριότητες αυτές.

3. Μέλος του Συνεταιρισμού μπορεί να γίνει και άλλος Αγροτικός Συνεταιρισμός, ο οποίος θα μπορεί να κατέχει μόνο μία συνεταιρική μερίδα. Το σύνολο των συνεταιρικών μερίδων που μπορεί να κατέχονται από Αγροτικούς Συνεταιρισμούς δεν μπορεί να υπερβαίνει το 3% του συνόλου των κατεχομένων από μέλη - φυσικά πρόσωπα συνεταιρικών μερίδων.

Άρθρο 6

Όροι εισδοχής

1. Τα φυσικά πρόσωπα, που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του προηγούμενου άρθρου, για να εγγραφούν στο Συνεταιρισμό πρέπει να υποβάλλουν έγγραφη αίτηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού. Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία (εφόσον είναι νομικό πρόσωπο), το πατρώνυμο, το επάγγελμα ή τη δραστηριότητα και την κατοικία, ή την έδρα της εκμετάλλευσης, καθώς και δήλωση του υποψήφιου μέλους ότι αποδέχεται ανεπιφύλακτα τους όρους του Καταστατικού, ότι έχει τις προϋποθέσεις του Καταστατικού να γίνει μέλος του Συνεταιρισμού και ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του κωλύματα, από αυτά που προβλέπονται από το νόμο και τα οποία αποκλείουν την εγγραφή του στο Συνεταιρισμό.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού αποφασίζει για την αποδοχή ή όχι της αίτησης μέσα σε χρονικό διάστημα έως ένα (1) μήνα από την υποβολή της.
3. Σε περίπτωση που το Διοικητικό Συμβούλιο απορρίψει την αίτηση ή παραλείψει να πάρει απόφαση, το υποψήφιο μέλος μπορεί να προσφύγει εγγράφως στην πρώτη τακτική Γενική Συνέλευση, η οποία επιλαμβάνεται του αιτήματος και αποφασίζει οριστικά.
4. Φυσικά πρόσωπα που πληρούν τους όρους εγγραφής μέλους στο Συνεταιρισμό, αλλά δεν το επιθυμούν, μπορούν να είναι συνδεδεμένα μέλη με το Συνεταιρισμό, αγοράζοντας μια προαιρετική μερίδα. Για την εγγραφή συνδεδεμένου μέλους ακολουθείται η ίδια ως άνω διαδικασία.

Άρθρο 7

Απόκτηση της ιδιότητας του μέλους

1. Η συνεταιριστική ιδιότητα αποκτάται από την ημερομηνία της απόφασης του Δ.Σ. ή της Γενικής Συνέλευσης που δέχεται την αίτηση και διατάσσει την εγγραφή στις περιπτώσεις προσφυγής, εφόσον το ενδιαφερόμενο μέλος έχει καταβάλει τη συνεταιριστική του μερίδα ή μέρος αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καταστατικού αυτού.
2. Τα ιδρυτικά μέλη αποκτούν την ιδιότητα του μέλους από την καταχώρηση του Καταστατικού στο Βιβλίο Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών, που τηρείται στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο και την καταβολή της συνεταιριστικής τους μερίδας ή μέρος αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καταστατικού.
3. Με την απόκτηση της συνεταιριστικής ιδιότητας το μέλος εγγράφεται στο Βιβλίο Μητρώου των Μελών.

Άρθρο 8

Δικαιώματα Μελών

Τα μέλη του Συνεταιρισμού δικαιούνται:

1. Να συμμετέχουν και να ψηφίζουν στις Γενικές Συνελεύσεις του. Τα συνδεδεμένα μέλη δικαιούνται μόνο να συμμετέχουν στις Γ.Σ., χωρίς δικαίωμα ψήφου.
2. Να εκλέγονται στο Διοικητικό Συμβούλιο και ως αντιπρόσωποι του Συνεταιρισμού σε άλλα όργανα ή εταιρίες. Τα συνδεδεμένα μέλη δεν έχουν το δικαίωμα αυτό.
3. Να συνιστούν και να συμμετέχουν στις Ομάδες Παραγωγών του Συνεταιρισμού και λοιπές μορφές συλλογικής δράσης αυτού.
4. Να συμμετέχουν στις συγκαλούμενες συσκέψεις, για θέματα του Συνεταιρισμού ή των μελών του.
5. Να συμμετέχουν σε συσκέψεις, σεμινάρια και συνέδρια στο εσωτερικό και εξωτερικό, που υιοθετεί ο Συνεταιρισμός.
6. Να ζητούν με αίτησή τους στο Δ.Σ. πληροφορίες σχετικά με την πορεία των υποθέσεων του Συνεταιρισμού. Το Δ.Σ. υποχρεούται να παρέχει τις σχετικές πληροφορίες στην πρώτη μετά την υποβολή της αίτησης Γενική Συνέλευση των μελών.
7. Να ζητούν με αίτησή τους στο Δ.Σ. και να παίρνουν αντίγραφα των πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης, του Ισολογισμού και του Λογαριασμού Κερδών και Ζημιών. Τα αντίγραφα αυτά χορηγούνται στο μέλος μέσα σε προθεσμία ενός μηνός το αργότερο από την υποβολή της αίτησης και εφόσον ο ενδιαφερόμενος καταβάλει την σχετική δαπάνη.
8. Να λαμβάνουν, με αίτησή τους στο Δ.Σ. γνώση του περιεχομένου των ατομικών τους λογαριασμών και των αποφάσεων του Συνεταιρισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με αιτιολογημένη απόφαση του να αρνηθεί τη γνωστοποίηση του περιεχομένου των αποφάσεων, για τις εμπορικές δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, αν από τη γνωστοποίηση τους πιθανολογείται βλάβη των συμφερόντων του Συνεταιρισμού. Στην περίπτωση αυτή το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να φέρει το θέμα για την λήψη οριστικής απόφασης στην πρώτη Γενική Συνέλευση των μελών.
9. Να συμμετέχουν στη διανομή των πλεονασμάτων της διαχειριστικής χρήσης και στο προϊόν της εκκαθάρισης, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.
10. Να συμμετέχουν στις δραστηριότητες και στις συναλλαγές του Συνεταιρισμού, να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες και τις εγκαταστάσεις του.
11. Η εθελοντική εργασία που παρέχουν τα μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού προς το Συνεταιρισμό τους, ανάλογα με τις ανάγκες του, δεν θεωρείται ότι παρέχεται στα πλαίσια σχέσης εξαρτημένης εργασίας. Ο Συνεταιρισμός εκδίδει αποδείξεις δαπάνης για την

καταβαλλόμενη αμοιβή της προσωπικής εργασίας που παρέχεται από τα μέλη του, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις του άρθρου 15 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ), ανεξάρτητα από το ύψος του ποσού που καταβάλλεται και εφόσον ο δικαιούχος δεν είναι επιτηδευματίας από άλλη αιτία

Άρθρο 9

Υποχρεώσεις Μελών

1. Οι συνεταίροι υποχρεούνται να παραμείνουν μέλη του Συνεταιρισμού τουλάχιστον για πέντε (5) χρόνια. Κάθε μέλος του Συνεταιρισμού κοινοποιεί την τυχόν αποχώρησή του γραπτώς έξι (6) μήνες πριν την αποχώρησή του. Αποχώρηση είναι δυνατή πριν τη λήξη της πενταετίας μόνο ένεκα σπουδαίου λόγου κατόπιν αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου.
2. Τα μέλη του Συνεταιρισμού οφείλουν και δεσμεύονται:
 - α) Να συμμορφώνονται πιστά με τις διατάξεις του Καταστατικού του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Συνεταιρισμού, τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού.
 - β) Να συμμετέχουν ενεργά και να συνεργάζονται στη λειτουργία και στις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, να υπερασπίζονται και να εξυπηρετούν τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού και να μη προβαίνουν σε πράξεις που μπορούν να βλάψουν τα συμφέροντά του ή τα συμφέροντα των συνεταίρων, ως μελών του Συνεταιρισμού.
 - γ) Να εκπληρώνουν όλες τις υποχρεώσεις που ορίζονται από το νόμο, τις διατάξεις του Καταστατικού αυτού και τους Κανονισμούς του Συνεταιρισμού.
 - δ) Να μη ανταγωνίζονται το Συνεταιρισμό, στον οποίο είναι μέλη.
 - ε) Να παραδίδουν στο Συνεταιρισμό, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας, όλη την παραγωγή τους, που προορίζεται για το εμπόριο, των προϊόντων, για τα οποία η Γενική Συνέλευση αποφάσισε την κοινή εμπορία ύστερα από μεταποίηση ή όχι.
 - στ) Να δηλώνουν στο Συνεταιρισμό μέσα σε προθεσμίες, που καθορίζει το Δ.Σ. με απόφασή του, την παραγωγή που προορίζεται για πώληση των προϊόντων, της οποίας τη συγκέντρωση έχει αποφασίσει η Γενική Συνέλευση.
 - ζ) Να εφαρμόζουν τους κανόνες παραγωγής και ποιότητας, που θεσπίζονται για κάθε προϊόν, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.
 - η) Να δέχονται και να διευκολύνουν τα Όργανα του Συνεταιρισμού, που είναι αρμόδια για τον έλεγχο της τήρησης των κανόνων παραγωγής και ποιότητας.
 - θ) Να τηρούν όλες τις υποχρεώσεις, που επιβάλλονται από το Συνεταιρισμό (π.χ. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Συνεταιρισμού).

ι) Να εμπορεύονται όλη την παραγωγή τους μέσω του Συνεταιρισμού.

3. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, τα μέλη μπορούν να απαλλάσσονται μερικά ή ολικά από την υποχρέωση για παράδοση της παραγωγής τους στο Συνεταιρισμό, εφόσον:

- Έχουν αντικειμενική αδυναμία ή άλλους σοβαρούς λόγους, τους οποίους υποχρεούται το μέλος να αναφέρει σε πλήρως αιτιολογημένη αίτησή του, η οποία θα υποβάλλεται εμπρόθεσμα πριν την τοιχοκόλληση της πρόσκλησης του ΔΣ για σύγκληση της Γ.Σ.
- Πριν από την ένταξή τους στο Συνεταιρισμό είχαν συνάψει αποδεδειγμένα συμβάσεις πώλησης των προϊόντων τους σε τρίτους, εφόσον ο Συνεταιρισμός έχει ενημερωθεί έγκαιρα για τη διάρκεια, τον όγκο παραγωγής και τις λοιπές λεπτομέρειες της σύμβασης.
- Ο Συνεταιρισμός αδυνατεί να απορροφήσει την προσφερόμενη παραγωγή.

4. Τα Μέλη των οποίων η αγροτική εκμετάλλευση έχει νομική μορφή έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις με τα άλλα μέλη για το σύνολο της παραγωγής των νομικών προσώπων, που εκπροσωπούν.

5. Συνεταίρος, που αδικαιολόγητα δεν δηλώνει την παραγωγή του έγκαιρα στο Συνεταιρισμό με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του εδαφίου στ' του παρόντος ή κάνει ανακριβή δήλωση και δεν προσκομίζει την παραγωγή του στις εγκαταστάσεις του Συνεταιρισμού ή στο χώρο, που ο Συνεταιρισμός ορίζει ή διαθέτει την παραγωγή του μερικά ή ολικά σε άλλους φορείς χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση του Συνεταιρισμού:

α) Υπόκειται στην πληρωμή ποινικής ρήτρας μέχρι ποσοστού 20% επί της αξίας κάθε κιλού προϊόντος, που δεν παραδίδεται. Το ακριβές ποσό της ποινικής ρήτρας προσδιορίζεται από τη Γενική Συνέλευση κατά τη λήψη της σχετικής απόφασης για την κοινή εμπορία του σχετικού Προϊόντος. Η παραγωγή των συνεταίρων που δεν προσκομίστηκε, προσδιορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία μπορεί να προσβληθεί μέσα σε δεκαπέντε (15) μέρες από της κοινοποίησής της στον ενδιαφερόμενο συνεταίρο με συστημένη επιστολή. Σε περίπτωση αμέλειας του Διοικητικού Συμβουλίου, αυτό καθίσταται αλληλέγγυα υπεύθυνο απέναντι του Συνεταιρισμού, η δε Γενική Συνέλευση καταλογίζει σε βάρος του κατά αναλογία τις μη εισπραχθείσες ποινικές ρήτρες.

Σε περίπτωση δε ενοικιάσεως των κτημάτων τους, οι συνεταίροι οφείλουν στα σχετικά έγγραφα να περιλάβουν και τον όρο ότι τα προϊόντα των κτημάτων τους θα προσκομίζονται για επεξεργασία και πώληση στο Συνεταιρισμό, ευθυνόμενοι απέναντι σ' αυτόν για την εκπλήρωση του όρου αυτού.

β) Μπορεί να διαγραφεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία επιβάλλει ταυτόχρονα και ποινική ρήτρα. Στην περίπτωση αυτή δεν επιστρέφονται οι συνεταιρικές μερίδες (υποχρεωτικές-προαιρετικές) του μέλους.

6. Οι συνεταίροι συμμορφώνονται απαρέγκλιτα στις υποδείξεις και αποφάσεις των αρμοδίων Οργάνων του Συνεταιρισμού, ως προς τον τρόπο καλλιέργειας, λίπανσης, καταπολέμησης των ασθενειών (κατ' άτομο ή ομαδικά), συγκομιδής, εναποθήκευσης και μεταφοράς των

προϊόντων τους. Συνεταίρος που δεν συμμορφώθηκε στις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης του Συνεταιρισμού, υποχρεούται στην πληρωμή προστίμου, το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Δ.Σ.

Άρθρο 10

Αποχώρηση Μελών

1. Τα μέλη του Συνεταιρισμού δεν μπορούν να αποχωρήσουν από αυτόν πριν περάσει το χρονικό διάστημα που αναφέρεται στο άρθρο 9 παρ. 1, εκτός εάν συντρέχει σπουδαίος λόγος, κατά τα ανωτέρω.
2. Για την αποχώρηση απαιτείται έγγραφη αίτηση του μέλους προς το Συνεταιρισμό πριν από έξι (6) τουλάχιστον μήνες. Μέχρι τη χρονολογία της αποχώρησης εξακολουθεί το μέλος, που ζήτησε να αποχωρήσει, να έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των άλλων μελών και να μετέχει στις Γενικές Συνελεύσεις. Όμως, από την ημέρα υποβολής της αίτησης θεωρείται ότι παραιτήθηκε από τυχόν αξιώματα, που κατείχε σε Όργανα του Συνεταιρισμού ή σε άλλου βαθμού Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση, στην οποία μετέχει ο Συνεταιρισμός.
3. Το μέλος που ζήτησε την αποχώρηση από το Συνεταιρισμό μπορεί να την ανακαλέσει με έγγραφη δήλωσή του προς το Συνεταιρισμό μέχρι τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, που η αποχώρησή του γίνεται οριστική. Επανάκτηση των αξιωμάτων που κατείχε αποκλείεται.
4. Ο συνεταίρος υποχρεούται να επανορθώσει κάθε ζημιά του Συνεταιρισμού από την πρόωρη λύση της συνεταιριστικής σχέσης χωρίς σπουδαίο λόγο.

Άρθρο 11

Διαγραφή Μέλους

1. Με αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου διαγράφεται μέλος του Συνεταιρισμού, όταν:
 - α) Δεν έχει πλέον τις προϋποθέσεις εγγραφής
 - β) Τεθεί υπό δικαστική συμπαράσταση.
 - γ) Βλάπτει με πρόθεση τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού.
 - δ) Αρνείται χωρίς λόγο την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του απέναντι στο Συνεταιρισμό και δεν εφαρμόζει τις διατάξεις του παρόντος Καταστατικού και του Νόμου.
 - ε) Ανταγωνίζεται το Συνεταιρισμό, στον οποίο είναι μέλος και δεν παραδίδει σε αυτόν την παραγωγή του για εμπορία ή και μεταποίηση, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.

στ) Βλάπτει από πρόθεση τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού και ιδίως με την άσκηση κάθε δραστηριότητας, η οποία στρέφεται εναντίον των οικονομικών ή ηθικών συμφερόντων του Συνεταιρισμού.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο πριν από την απόφασή του περί διαγραφής συνταίρου, τάσσει σ' αυτόν δεκαήμερη προθεσμία για παροχή εξηγήσεων και άρση του λόγου διαγραφής, αν συντρέχει τέτοια περίπτωση.
3. Κατά της απόφασης διαγραφής επιτρέπεται προσφυγή του διαγραφέντος στη Γενική Συνέλευση. Τη διαγραφή στη Γενική Συνέλευση εισηγείται το Διοικητικό Συμβούλιο, που υποχρεούται όπως και η Γενική Συνέλευση να ακούσει προηγουμένως το υπό διαγραφή μέλος.
4. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους που διαγράφεται, επέρχεται με την κοινοποίηση της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης.
5. Στα μέλη, που διαγράφονται για τους λόγους που αναφέρονται στα εδάφια γ' δ' ε' και στ' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, δεν επιστρέφονται οι υποχρεωτικές και οι τυχόν προαιρετικές τους μερίδες.

Άρθρο 12

1. Σε περίπτωση θανάτου μέλους του Συνεταιρισμού, ο κληρονόμος ή όταν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, αυτός που υποδείχθηκε με έγγραφη συμφωνία τους, εφόσον έχει τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 Ν. 2810/2000, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 16 §4 του Νόμου 4015/2011 και του Καταστατικού να γίνει μέλος, υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μέλους που απεβίωσε.

Η δήλωση – αίτηση του/των κληρονόμου/ων για τη συνέχιση στο πρόσωπό του της συνεταιριστικής ιδιότητας του μέλους που απεβίωσε, υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία του θανάτου του μέλους.

2. Αν δεν υποδειχθεί, η ονομαστική αξία της μερίδας (υποχρεωτική-προαιρετική), όπως τυχόν έχει προσαυξηθεί ή μειωθεί ανάλογα όταν υπάρχει ζημία, αποδίδεται στους κληρονόμους, κατά το ποσοστό της κληρονομικής τους μερίδας, κατόπιν αιτήσεώς τους, στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης στη διάρκεια της οποίας επήλθε ο θάνατος του μέλους. Η ανωτέρω αξίωση των κληρονόμων κατά του Συνεταιρισμού παραγράφεται υπέρ του Συνεταιρισμού μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας των τεσσάρων (4) μηνών για την υποβολή της αίτησης-δήλωσης.

Άρθρο 13

Δικαιώματα εξερχόμενων Μελών

1. Ο συνεταιίρος, που με οποιονδήποτε τρόπο εξέρχεται από το Συνεταιρισμό, δεν μπορεί να ζητήσει την εκκαθάρισή του, ούτε έχει καμία απαίτηση ή αξίωση πάνω στην περιουσία του. Δικαιούται μόνο στην επιστροφή της υποχρεωτικής συνεταιριστικής του μερίδας, που καταβλήθηκε απ' αυτόν, καθώς και το μέρος από το καθαρό πλεόνασμα της ετήσιας διαχείρισης, αν υπάρχει, που δικαιούται στο τέλος της χρήσης που εξήλθε, αφού αφαιρεθούν και στις δύο περιπτώσεις οι ζημιές των προηγούμενων χρήσεων και οι κρατήσεις για τα αποθεματικά κεφάλαια, που προβλέπονται από το νόμο και το Καταστατικό.
2. Η απόδοση της συνεταιριστικής μερίδας και του δικαιώματος από το πλεόνασμα της χρήσης γίνεται μέσα σ' ένα χρόνο από την ημερομηνία που το μέλος, σύμφωνα με το νόμο, έχασε τη συνεταιριστική του ιδιότητα όχι όμως νωρίτερα από έξι μήνες απ' αυτή.

Η Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει, με αυξημένη απαρτία του άρθρου 21 παρ. 3 και πλειοψηφία του άρθρου 23 παρ. 2 του παρόντος, ότι μέλος, που διαγράφεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Καταστατικού δεν δικαιούται ν' αναλάβει την αξία της υποχρεωτικής συνεταιριστικής του μερίδας.

3. Αν μέχρι την οριστική έξοδο του μέλους αποφασισθεί η επιβολή εισφοράς στα μέλη, η απόφαση εφαρμόζεται και σε εκείνους, που έχουν ζητήσει να αποχωρήσουν.
4. Το Διοικητικό Συμβούλιο πάντοτε παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση των απαιτήσεων του Συνεταιρισμού έναντι των συνεταιίρων, που αποχωρούν ή διαγράφονται καθώς και για την εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεών τους απέναντι στο Συνεταιρισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΕΡΙΔΑ – ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 14

Συνεταιριστικό Κεφάλαιο - Συνεταιριστική Μερίδα

1. Κάθε μέλος συμμετέχει στο Συνεταιρισμό υποχρεωτικά με μια υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα και έχει μια ψήφο.
2. Η υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα ορίζεται σε 300,00 €. Η συνεταιριστική μερίδα καταβάλλεται εφάπαξ ή σε τρεις (3) ισόποσες ετήσιες δόσεις.

3. Φυσικά πρόσωπα που πληρούν τους όρους εγγραφής μέλους στο Συνεταιρισμό, αλλά δεν το επιθυμούν, μπορούν να είναι συνδεδεμένα μέλη με το Συνεταιρισμό, αγοράζοντας μια προαιρετική μερίδα.
4. Η προαιρετική συνεταιριστική μερίδα ορίζεται σε 500,00 €. Οι κατέχοντες προαιρετική μερίδα δεν έχουν δικαίωμα ψήφου στο Συνεταιρισμό.
5. Οι ανωτέρω συνεταιριστικές μερίδες είναι αδιαίρετες και ίσες για όλους τους συνεταίρους. Επιτρέπεται η μεταβίβαση των ανωτέρω συνεταιριστικών μερίδων (υποχρεωτικών-προαιρετικών), κατόπιν αιτήσεως του μέλους προς το Δ.Σ. και μόνο με απόφαση του Δ.Σ. του συνεταιρισμού, σε πρόσωπο που έχει τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του νόμου αυτού. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης από το Δ.Σ. ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 6 παρ. 3 του παρόντος.
6. Καθιερώνεται ενιαία εισφορά εισδοχής 1.000,00 € στα νεοεισερχόμενα μέλη, η οποία μπορεί να ανακαθορίζεται με απόφαση του Δ.Σ. και η οποία εισφορά εισδοχής δεν επιστρέφεται σε περίπτωση διαγραφής ή αποχώρησης του μέλους. Δεν επιβάλλεται εισφορά εισδοχής: α) σε νέα μέλη τα οποία εγγράφονται με μεταβίβαση συνεταιριστικής μερίδας και β) στα συνδεδεμένα μέλη.

Άρθρο 15

Ευθύνη του Συνεταίρου για υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού

1. Τα μέλη του Συνεταιρισμού ευθύνονται για τις υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού προς τρίτους περιορισμένα μέχρι του τριπλάσιου του ποσού της υποχρεωτικής συνεταιριστικής μερίδας.
2. Η Γενική Συνέλευση των μελών του Συνεταιρισμού μπορεί με απόφαση που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία του άρθρου 21 παρ. 3 και πλειοψηφία του άρθρου 23 παρ. 2 να ορίσει όριο ευθύνης των συνεταίρων έναντι των τρίτων ποσό ίσο προς το πενταπλάσιο της αξίας των συνεταιριστικών μερίδων.
3. Κάθε νέο μέλος ευθύνεται όπως ορίζουν οι προηγούμενες παράγραφοι και για τις υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού, που αναλήφθηκαν πριν από την είσοδό του σ' αυτόν.
4. Η προσωπική ευθύνη των συνεταίρων απέναντι στους δανειστές του Συνεταιρισμού είναι επιβοηθητική και γεννάται μόνο εφόσον οι δανειστές δεν ικανοποιηθούν από τα περιουσιακά στοιχεία του Συνεταιρισμού του ή εγγυητών.
5. Οι συνεταίροι ευθύνονται με τον ίδιο παραπάνω τρόπο και μετά την έξοδό τους από το Συνεταιρισμό για υποχρεώσεις, που δημιουργήθηκαν, όταν ήταν μέλη ή για προηγούμενες υποχρεώσεις, τις οποίες αποδέχθηκαν κατά την εγγραφή τους.

6. Οι αξιώσεις τρίτων από την ευθύνη των μελών του Συνεταιρισμού κατά τις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος Καταστατικού παραγράφονται μετά παρέλευση πενταετίας από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν.
7. Η ευθύνη των συνεταίρων παύει οπωσδήποτε, όταν περάσει ένας χρόνος από το πέρας της πτώχευσης ή της εκκαθάρισης του Συνεταιρισμού, εκτός αν ασκήθηκε εναντίον τους αγωγή μέσα στο έτος.
8. Δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτηση κατά των μελών και των μελών των Οργάνων του Συνεταιρισμού για υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού προς τρίτους και προς το Δημόσιο καθώς και για υποχρεώσεις μεταξύ μελών και Συνεταιρισμού.

Άρθρο 16

Υποχρεώσεις των Συνεταίρων προς Τρίτους

1. Οι δανειστές μέλους του Συνεταιρισμού δεν έχουν κανένα δικαίωμα επί της περιουσίας του Συνεταιρισμού ή των πλεονασμάτων της διαχειριστικής χρήσης ή των συνεταιρικών μερίδων υποχρεωτικών ή προαιρετικών για οφειλές του μέλους προς αυτούς.
2. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση ή στη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για οφειλές των συνεταίρων προς τρίτους:
 - Το αντάλλαγμα για τη χρήση των περιουσιακών στοιχείων, που έχουν παραχωρηθεί στο Συνεταιρισμό.
 - Τα προϊόντα της παραγωγής των μελών, που παραδόθηκαν στο Συνεταιρισμό για πώληση ή κατά οποιονδήποτε τρόπο διάθεση στην αγορά αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία και
 - Το τίμημα των παραπάνω προϊόντων.
3. Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση στα χέρια του Συνεταιρισμού ως τρίτου:
 - Χρημάτων που έχουν ληφθεί από οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους του ή προορίζονται για δάνειο προς αυτό, έστω και αν τα χρήματα αυτά τηρούνται στους λογαριασμούς του Συνεταιρισμού επ' ονόματι του μέλους και
 - Απαιτήσεων για παροχές σε είδος του Συνεταιρισμού προς τα μέλη του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 17

Όργανα του Συνεταιρισμού είναι:

- Η Γενική Συνέλευση
- Το Διοικητικό Συμβούλιο
- Το Εποπτικό Συμβούλιο

I. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Άρθρο 18

Συγκρότηση – Ψήφοι

1. Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο Όργανο του Συνεταιρισμού και απαρτίζεται από όλα τα μέλη του, που έχουν εγγραφεί στο Μητρώο του και διατηρούν την ιδιότητα του μέλους. Στη Γενική Συνέλευση μετέχουν όλα τα μέλη, που έχουν εκπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες οικονομικές τους υποχρεώσεις προς τον Συνεταιρισμό.
2. Τα μέλη μετέχουν στη Γενική Συνέλευση και ασκούν τα δικαιώματα, που έχουν ως συνεταίροι για τις υποθέσεις του Συνεταιρισμού.
3. Στη Γενική Συνέλευση κάθε μέλος έχει μία ψήφο.
4. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να μετάσχουν στην ψηφοφορία για τα θέματα της απαλλαγής από την ευθύνη τους μόνο με τη δική τους ψήφο.
5. Κάθε μέλος, εκτός των περιπτώσεων των εκλογών-αρχαιρεσιών, μπορεί να εκπροσωπεί ένα απών μέλος με νόμιμη εξουσιοδότηση, νομίμως θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής του εντολέα.
6. Οι Α.Σ. που συμμετέχουν ως μέλη στο Συνεταιρισμό, εκπροσωπούνται από το νόμιμο εκπρόσωπό τους.

Άρθρο 19

Αρμοδιότητες

1. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα, για το οποίο δεν προβλέπεται άλλο αρμόδιο Όργανο.
2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ανήκουν:

- α) Η τροποποίηση του Καταστατικού.
- β) Η οριστική απόφαση για την εγγραφή νέων Μελών, μετά την έγγραφη προσφυγή του άρθρου 6 §3 του παρόντος.
- γ) Η συγχώνευση ή μετατροπή ή παράταση της διάρκειας και η διάλυση του Συνεταιρισμού.
- δ) Η εκλογή και η ανάκληση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων σε άλλες Συνεταιριστικές Οργανώσεις.
- ε) Η έγκριση του Ισολογισμού και του Λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης», ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης.
- στ) Η μεταβολή του ύψους των συνεταιρικών μερίδων.
- ζ) Η επιβολή εισφοράς στα μέλη του Συνεταιρισμού.
- η) Η έγκριση του προγράμματος επιχειρηματικής δράσης και ανάπτυξης του Συνεταιρισμού και ο αντίστοιχος Προϋπολογισμός.
- θ) Η έγκριση του ετήσιου Προϋπολογισμού Εσόδων και Εξόδων.
- ι) Η απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- ια) Η ψήφιση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού.
- ιβ) Η απόφαση για την αγορά, την ανέγερση, την υποθήκευση, την ανταλλαγή και την πώληση ακινήτων του Συνεταιρισμού, η έγκριση ίδρυσης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού και μίσθωσης βιοτεχνίας ή βιομηχανίας καθώς και η έγκριση για τη σύναψη δανείου για τους σκοπούς αυτούς.
- ιγ) Ο ορισμός των ελεγκτών του άρθρου 17 του Ν. 4015/2011 για την επόμενη οικονομική χρήση και ο καθορισμός της αμοιβής τους.
- ιδ) Ο καθορισμός του ανώτατου ποσού και των όρων για τα δάνεια που μπορεί να συνάψει ο Συνεταιρισμός ή να χορηγήσει στα μέλη του.
- ιε) Η απόφαση για συμμετοχή του Συνεταιρισμού σε κοινές επιχειρήσεις, σε νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, σε κοινωφελείς Οργανισμούς, σε Επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε άλλες Συνεταιριστικές Οργανώσεις, σε Συνεταιριστικές Εταιρίες, και η αποχώρησή του από αυτές.
- ιστ) Η απόφαση για κάθε άλλο θέμα, που ειδικές διατάξεις του νόμου ή του παρόντος Καταστατικού ορίζουν αρμόδια τη Γενική Συνέλευση.
3. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει να μεταβιβάσει στο Διοικητικό Συμβούλιο την άσκηση των με στοιχεία (ια), (ιβ) και (ιε) της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 20

Σύγκληση

1. Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτική συνεδρίαση μια φορά κάθε χρόνο. Η Συνέλευση πραγματοποιείται πάντοτε στην έδρα του Συνεταιρισμού μέσα σε έξι (6) το πολύ μήνες από τη λήξη της χρήσης.

Η πρόσκληση περιέχει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, τον τόπο και την ημερομηνία πραγματοποίησης και την ώρα έναρξης της συνεδρίασης και γνωστοποιείται στα μέλη του Συνεταιρισμού με την αποστολή της τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από την έναρξη της συνεδρίασης.

Η τοιχοκόλληση της πρόσκλησης στο γραφείο του Συνεταιρισμού ή του Δημοτικού Καταστήματος αντικαθιστά την παραπάνω γνωστοποίηση της πρόσκλησης στα μέλη. Για την τοιχοκόλληση συντάσσεται πρακτικό, που υπογράφεται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού. Η ημέρα της αποστολής ή τοιχοκόλλησης της πρόσκλησης και της συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης δεν προσμετρούνται στην παραπάνω προθεσμία των 10 ημερών.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλέσει έκτακτη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού, όταν συντρέχει θέμα ειδικά προβλεπόμενο από το Καταστατικό ή όταν η έκτακτη σύγκληση επιβάλλεται από το συμφέρον του Συνεταιρισμού κατά την κρίση του Συμβουλίου.
3. Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται επίσης σε έκτακτη συνεδρίαση μετά από αίτηση του 1/5 των μελών του Συνεταιρισμού. Η αίτηση υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο και σ' αυτήν αναφέρονται οι λόγοι της έκτακτης σύγκλησης και τα προς συζήτηση θέματα. Αν το Διοικητικό Συμβούλιο αρνηθεί ή αδρανήσει να συγκαλέσει έκτακτη Γενική Συνέλευση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την υποβολή της αίτησης, τα παραπάνω μέλη συγκαλούν απ' ευθείας μόνα τους τη Γενική Συνέλευση.
4. Οι προσκλήσεις της Γενικής Συνέλευσης υπογράφονται:

α) Από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου όταν συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

β) Από όλους τους συνεταίρους, που υπέγραψαν την αίτηση έκτακτης σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης στην περίπτωση της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 21

Απαρτία

1. Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα μέλη του Συνεταιρισμού με δικαίωμα ψήφου, τα οποία εκπροσωπούν πλέον

του μισού (1/2) του όλου αριθμού των ψήφων. Η ύπαρξη της απαρτίας βεβαιώνεται με την ανάγνωση του καταλόγου των μελών του Συνεταιρισμού, που είναι γραμμένα στο Μητρώο του Συνεταιρισμού. Αν δεν επιτευχθεί απαρτία κατά την έναρξη της συνεδρίασης επαναλαμβάνεται η ανάγνωση του καταλόγου, ύστερα από μια ώρα και εφόσον διαπιστωθεί απαρτία, η συνέλευση εισέρχεται στην ημερήσια διάταξη και έγκυρα παίρνει αποφάσεις πάνω στα θέματά της με την πλειοψηφία των σ' αυτήν εκπροσωπούμενων ψήφων, που προβλέπεται για κάθε περίπτωση στο άρθρο 23.

2. Αν στη πρώτη σύγκλιση της Γενικής Συνέλευσης δεν υπάρξει απαρτία τότε η Γενική Συνέλευση συνέρχεται χωρίς νέα πρόσκληση στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης. Στην επαναληπτική αυτή συνεδρίαση υπάρχει απαρτία οποιοσδήποτε και να είναι ο αριθμός των εκπροσωπούμενων σε αυτή ψήφων.
3. Κατ' εξαίρεση αν πρόκειται για αποφάσεις που αφορούν στην:
 - Μεταβολή του σκοπού του Συνεταιρισμού
 - Συγχώνευση με άλλο Συνεταιρισμό
 - Μετατροπή του Συνεταιρισμού
 - Διάλυση του Συνεταιρισμού και
 - Τροποποίηση του Καταστατικού,

η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύτως, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη του Συνεταιρισμού, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον τα δύο τρίτα (2/3) του όλου αριθμού των ψήφων. Εάν δεν συντελεστεί η απαρτία αυτή η Γενική Συνέλευση συνέρχεται σε επαναληπτική Συνέλευση, σύμφωνα με τη διαδικασία, που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, οπότε βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον το μισό (1/2) του όλου αριθμού των ψήφων.

Άρθρο 22

Συνεδρίαση – Συζήτηση – Ψηφοφορία

1. Στην έναρξη της συνεδρίασης η Συνέλευση εκλέγει από τα μέλη της Πρόεδρο και Γραμματέα, ως και Εφορευτική Επιτροπή που αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη. Μέχρι την εκλογή του, καθήκοντα Προέδρου της Συνέλευσης ασκεί ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ή αν αυτός απουσιάζει ο Αντιπρόεδρος ή το μεγαλύτερης ηλικίας μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, που παρίσταται ή αν δεν παρίσταται κανένα, ένας από τους παλαιότερους συνεταίρους που υποδεικνύεται από την πλειοψηφία των παρόντων.

2. Για την συζήτηση και τις αποφάσεις που παίρνονται κρατούνται πρακτικά από το Γραμματέα, υπογράφονται από τον Πρόεδρο, το Γραμματέα και τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής.
3. Η Συνέλευση μπορεί να συζητήσει και να πάρει αποφάσεις μόνο πάνω στα θέματα, που αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη και περιέχονται στην πρόσκληση. Ειδικά τα θέματα αναβολής ή διακοπής της Συνέλευσης, σύγκλισης νέας, εκλογής προεδρείου, μεταβολής της σειράς των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης δεν είναι αναγκαίο να αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη.
4. Οι ψηφοφορίες στις Γενικές Συνελεύσεις διακρίνονται σε φανερές και μυστικές. Οι φανερές μπορεί να γίνουν με έγερση των μελών ή με ανύψωση των χεριών ή με ονομαστική κλήση, ποτέ όμως με βοή. Οι μυστικές ψηφοφορίες γίνονται πάντοτε με ψηφοδέλτια υπό την εποπτεία και τον έλεγχο της Εφορευτικής Επιτροπής. Τα ψηφοδέλτια θεωρούνται έγκυρα εφόσον είναι ομοιόμορφα και δεν περιλαμβάνουν σημεία ή φράσεις άσχετες με το θέμα, που παραβιάζουν κατά την κρίση της Εφορευτικής Επιτροπής τη μυστικότητα της ψηφοφορίας.
5. Ψηφοφορία, που αφορά σε εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού ή αντιπροσώπων του Συνεταιρισμού σε Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, στις οποίες συμμετέχει ή σε θέματα εμπιστοσύνης προς τη Διοίκηση ή απαλλαγή από ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε έγκριση Ισολογισμού και Απολογισμού και του Πίνακα Αποτελεσμάτων Χρήσης καθώς και σε προσωπικά θέματα είναι μυστική και γίνεται πάντοτε με ψηφοδέλτιο. Η ψηφοφορία πάνω στα άλλα θέματα είναι φανερή.

Η Εφορευτική Επιτροπή φροντίζει κατά τις ψηφοφορίες να απομακρύνονται από την αίθουσα της ψηφοφορίας πρόσωπα που δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Ειδικά τρίτα πρόσωπα απαγορεύεται να παρευρίσκονται κατά τον χρόνο της αποσφράγισης των ψηφοδελτίων και καταμέτρησης μέχρι και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

6. Στις διαδικασίες εκλογής του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού ή αντιπροσώπων αυτού σε άλλες Συνεταιριστικές Οργανώσεις παρίσταται πάντα δικαστικός αντιπρόσωπος.

Άρθρο 23

Απόφαση

1. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης πάνω στα θέματα της ημερήσιας διάταξης παίρνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των σε αυτήν εκπροσωπούμενων ψήφων. Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται και εάν υπάρχει και νέα ισοψηφία η πρόταση απορρίπτεται. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης είναι υποχρεωτικές για όλα τα μέλη του Συνεταιρισμού, έστω και αν διαφωνούν ή είναι απόντα.

2. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων, που εκπροσωπούνται σε αυτήν, για τη διάλυση του Συνεταιρισμού, για τη μεταβολή του σκοπού του, για τη συγχώνευσή του Συνεταιρισμού με άλλο Συνεταιρισμό, για την τροποποίηση του

Καταστατικού, για την εγγραφή νέων μελών και για κάθε άλλο θέμα, όπου το παρόν Καταστατικό ή ο Νόμος απαιτεί αυξημένη πλειοψηφία.

3. Αν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν απαλλαγούν από την ευθύνη ή δεν εγκριθεί ο Ισολογισμός, ο Απολογισμός και ο Πίνακας Αποτελεσμάτων Χρήσης, η Γενική Συνέλευση στην ίδια συνεδρίαση, μετά την ανάγνωση της έκθεσης των ελεγκτών, αποφασίζει για την ανάκληση ή μη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου. Αν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ανακληθούν, η Γενική Συνέλευση στην ίδια συνεδρίαση εκλέγει προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο υποχρεούται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών να συγκαλέσει Γενική Συνέλευση των μελών του Συνεταιρισμού με θέμα την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

4. Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που λήφθηκε κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου ή του Καταστατικού υπόκειται σε ακύρωση. Για την κήρυξη της ακυρότητας εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου.

II. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Άρθρο 24

Συγκρότηση – Λειτουργία

1. Η Διοίκηση του Συνεταιρισμού ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από επτά (7) μέλη. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού μεταξύ των μελών του. Η διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τρία (3) χρόνια.
2. Στο Διοικητικό Συμβούλιο συμμετέχει ως επιπλέον μέλος του, εκπρόσωπος του Προσωπικού του Συνεταιρισμού, αν τρεις (3) μήνες πριν από τις εκλογές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ο αριθμός του τακτικού Προσωπικού του Συνεταιρισμού είναι μεγαλύτερος από είκοσι (20) άτομα. Για τον υπολογισμό του αριθμού των μελών του τακτικού Προσωπικού δεν λαμβάνονται υπόψη οι εποχιακοί εργατές ή οι συνδεδεμένοι με σύμβαση έργου ή εργασίας ορισμένου χρόνου με το Συνεταιρισμό που καλύπτουν ειδικές, έκτακτες, εποχικές ή πρόσκαιρες ανάγκες της Οργάνωσης. Ο εκπρόσωπος του Προσωπικού συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο με δικαίωμα ψήφου μόνο σε θέματα Προσωπικού, στα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται οι με οποιονδήποτε τρόπο προσλήψεις και απολύσεις Προσωπικού και τα θέματα, που αφορούν στο Γενικό Διευθυντή.
3. Οι εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διεξάγονται και οι Σύμβουλοι εκλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 του παρόντος Καταστατικού.
4. Το Διοικητικό Συμβούλιο μετά την εκλογή του, το αργότερο μέσα σε πέντε (5) ημέρες συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα εκλέγοντας στην πρώτη μετά την εκλογή του

συνεδρίαση από τα μέλη του, κατ' απόλυτη πλειοψηφία των συγκροτούντων την απαρτία μελών του, τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γραμματέα και τον Ταμία. Το Διοικητικό Συμβούλιο αναλαμβάνει τα καθήκοντά του αμέσως μετά την εκλογή του.

5. Σύμβουλοι που λόγω διαρκούς καλύματός τους απέχουν από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από τρεις (3) μήνες ή που αδικαιολόγητα δεν προσήλθαν σε τρεις (3) συνεχείς συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, θεωρούνται ότι παραιτήθηκαν από την ιδιότητα του Συμβούλου.
6. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ορίσει τακτές ημέρες συνεδρίασης. Τότε δεν χρειάζεται προηγούμενη πρόσκληση των μελών του. Συγκαλείται επίσης υποχρεωτικά από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο όταν το ζητήσουν δύο (2) τουλάχιστον από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με έγγραφη αίτηση, η οποία περιέχει το σκοπό και τους λόγους σύγκλισης ως και προτεινόμενη ημερομηνία σύγκλισης. Σε περίπτωση άρνησης ή παράλειψης του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου να συγκαλέσουν Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με την αίτηση, το Διοικητικό Συμβούλιο, συγκαλείται με πρόσκληση που υπογράφουν τουλάχιστον τρεις (3) Σύμβουλοι.
7. Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορούν να παραβρίσκονται άλλα μέλη του Συνεταιρισμού εκτός από τις παρακάτω περιπτώσεις:
 - α) Υπηρεσιακά στελέχη,
 - β) Συνεταίροι που προσκαλούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο.
8. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα.
9. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.

Άρθρο 25

Αρμοδιότητες

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί το Συνεταιρισμό δικαστικά και εξώδικα. Την εκπροσώπησή του αυτή μπορεί να την αναθέτει στον Πρόεδρο ή σε άλλο μέλος του ή στον Γενικό Διευθυντή (Μάνατζερ). Αποφασίζει πάνω σε όλα τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση, τη διαχείριση και γενικά τη λειτουργία του Συνεταιρισμού για την επίτευξη του σκοπού του, μέσα στο πλαίσιο του Νόμου, του παρόντος Καταστατικού, του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Συνεταιρισμού και των αποφάσεων της Συνέλευσης.
2. Ενδεικτικά το Διοικητικό Συμβούλιο:
 - α) Θέτει σε εφαρμογή τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης

συνεδρίαση από τα μέλη του, κατ' απόλυτη πλειοψηφία των συγκροτούντων την απαρτία μελών του, τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γραμματέα και τον Ταμία. Το Διοικητικό Συμβούλιο αναλαμβάνει τα καθήκοντά του αμέσως μετά την εκλογή του.

5. Σύμβουλοι που λόγω διαρκούς καλύματός τους απέχουν από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από τρεις (3) μήνες ή που αδικαιολόγητα δεν προσήλθαν σε τρεις (3) συνεχείς συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, θεωρούνται ότι παραιτήθηκαν από την ιδιότητα του Συμβούλου.
6. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ορίσει τακτές ημέρες συνεδρίασης. Τότε δεν χρειάζεται προηγούμενη πρόσκληση των μελών του. Συγκαλείται επίσης υποχρεωτικά από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο όταν το ζητήσουν δύο (2) τουλάχιστον από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με έγγραφη αίτηση, η οποία περιέχει το σκοπό και τους λόγους σύγκλισης ως και προτεινόμενη ημερομηνία σύγκλισης. Σε περίπτωση άρνησης ή παράλειψης του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου να συγκαλέσουν Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με την αίτηση, το Διοικητικό Συμβούλιο, συγκαλείται με πρόσκληση που υπογράφουν τουλάχιστον τρεις (3) Σύμβουλοι.
7. Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορούν να παραβρίσκονται άλλα μέλη του Συνεταιρισμού εκτός από τις παρακάτω περιπτώσεις:
 - α) Υπηρεσιακά στελέχη,
 - β) Συνεταίροι που προσκαλούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο.
8. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα.
9. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.

Άρθρο 25

Αρμοδιότητες

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί το Συνεταιρισμό δικαστικά και εξώδικα. Την εκπροσώπησή του αυτή μπορεί να την αναθέτει στον Πρόεδρο ή σε άλλο μέλος του ή στον Γενικό Διευθυντή (Μάνατζερ). Αποφασίζει πάνω σε όλα τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση, τη διαχείριση και γενικά τη λειτουργία του Συνεταιρισμού για την επίτευξη του σκοπού του, μέσα στο πλαίσιο του Νόμου, του παρόντος Καταστατικού, του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Συνεταιρισμού και των αποφάσεων της Συνέλευσης.
2. Ενδεικτικά το Διοικητικό Συμβούλιο:
 - α) Θέτει σε εφαρμογή τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης

- β) Συγκαλεί τις τακτικές και τις έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις και καθορίζει τα θέματα που θα συζητηθούν σε αυτές.
- γ) Καταρτίζει τον Ισολογισμό και τον Απολογισμό του Συνεταιρισμού και συντάσσει πρόγραμμα εργασιών του επόμενου έτους.
- δ) Αποφασίζει για την εγγραφή νέων μελών και τη διαγραφή μελών σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.
- ε) Αποφασίζει για τα τρέχοντα έξοδα της Διοίκησης και λειτουργίας του Συνεταιρισμού και ορίζει το ανώτατο χρηματικό ποσό, που ο ταμίας μπορεί να κρατάει στο ταμείο του για τα έξοδα αυτά.
- στ) Αποφασίζει για την αγορά μηχανημάτων, εργαλείων, σκευών και λοιπών κινητών περιουσιακών στοιχείων και παντός αγαθού αναλώσιμου ή όχι για τις ανάγκες του Συνεταιρισμού και των μελών του.
- ζ) Επεξεργάζεται και υποβάλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού ως και τον Οργανισμό του Προσωπικού.
- η) Προσλαμβάνει και απολύει το υπαλληλικό, εργατικό και εργατοτεχνικό προσωπικό του Συνεταιρισμού.
- θ) Ασκει την πειθαρχική εξουσία στο Προσωπικό του Συνεταιρισμού κατά τους όρους του Κανονισμού του Προσωπικού και του Νόμου.
- ι) Προσλαμβάνει το Διευθυντή ή το Γενικό Διευθυντή. Η πρόσληψη γίνεται μετά από προκήρυξη, που δημοσιεύεται στον ημερήσιο Τύπο.
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει με ειδική απόφασή του την άσκηση αρμοδιοτήτων του σε στέλεχος ή υπάλληλο του Συνεταιρισμού. Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να ορίζει Γενικό Διευθυντή (Μάνατζερ), στον οποίο να αναθέτει με σύμβαση την μερική ή ολική άσκηση εξουσιών και αρμοδιοτήτων του, πλην εκείνων που κατά το Νόμο ή το παρόν Καταστατικό απαιτούν συλλογική ενέργεια, καθώς και τη γενική διεύθυνση και διαχείριση των υποθέσεων του Συνεταιρισμού. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή.
4. Αν ο Πρόεδρος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι αντίδικοι του Συνεταιρισμού, τον Συνεταιρισμό εκπροσωπεί το, ειδικώς από αυτό, εξουσιοδοτημένο μέλος του, εκτός αν η γενική συνέλευση διορίζει ειδικούς εκπροσώπους.
5. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκροτεί επιτροπές γνωμοδοτικές ή να προσλαμβάνει ειδικούς επιστημονικούς συμβούλους για την επιβοήθηση του έργου του.

Άρθρο 26

Αρμοδιότητες Προέδρου

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- α) Φροντίζει για την καλή λειτουργία των Υπηρεσιών του Συνεταιρισμού.
- β) Προωθεί ή πραγματοποιεί τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και φροντίζει για την εκτέλεση των εργασιών του Συνεταιρισμού, σύμφωνα με το Καταστατικό και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και ευθύνεται για την ακριβή τήρησή τους.
- γ) Φροντίζει για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.
- δ) Επιβλέπει την ταμειακή και λογιστική υπηρεσία
- ε) Φροντίζει μαζί με τον Ταμία να συνταχθούν οι μηνιαίες καταστάσεις του Ταμείου καθώς και ο Ισολογισμός, ο Λογαριασμός Αποτελεσμάτων του έτους και να υποβληθούν στην κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου.
- στ) Συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις και φροντίζει για την αποστολή των προσκλήσεων για τις Γενικές Συνελεύσεις με την επιφύλαξη της παρ. 7 του άρθρου 24 του παρόντος.
- ζ) Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.
- η) Εκθέτει την κατάσταση του Συνεταιρισμού και τη δράση του Διοικητικού Συμβουλίου στην τακτική Γενική Συνέλευση.
- θ) Δίνει προς την Εποπτεύουσα Αρχή και τους Ελεγκτές όλες τις πληροφορίες, που ζητούνται από αυτούς.

Άρθρο 27

Ταμίας

1. Ο Ταμίας ενεργεί την ταμειακή εργασία σύμφωνα με το Καταστατικό, τον Κανονισμό Λειτουργίας και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ειδικότερα έχει τα εξής καθήκοντα:

- α) Ενεργεί κάθε είσπραξη και πληρωμή με βάση την εντολή του Προέδρου ή του εξουσιοδοτημένου από αυτόν προσώπου και κάνει τις απαραίτητες εξοφλήσεις κατά τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού.
- β) Εκτελεί κάθε σχετική προς την Υπηρεσία του απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.
- γ) Φυλάσσει το περιεχόμενο του Ταμείου και τα αποδεικτικά έγγραφα.

δ) Συντάσσει τις μηνιαίες καταστάσεις του Ταμείου και καταρτίζει με το Λογιστή ή το Γραμματέα τον ετήσιο Ισολογισμό.

ε) Δίνει όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο.

στ) Καταθέτει σε λογαριασμό καταθέσεων του Συνεταιρισμού κάθε ποσό που υπερβαίνει τις τρέχουσες ανάγκες του Συνεταιρισμού στο Υποκατάστημα Τράπεζας, με την οποία συναλλάσσεται ο Συνεταιρισμός.

2. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί τα καθήκοντα του Ταμιά να ανατεθούν σε υπάλληλο του Συνεταιρισμού ή στον Διευθυντή.

Άρθρο 28

Ευθύνη – Αποζημίωση μελών Διοικητικού Συμβουλίου

1. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνονται σύμμετρα για κάθε ζημιά που προκάλεσαν με υπαιτιότητά τους στο Συνεταιρισμό.
2. Οι αξιώσεις του Συνεταιρισμού παραγράφονται μετά από τρία (3) έτη από την τέλεση της πράξης, εκτός αν πρόκειται για ζημιά από δόλο, οπότε παραγράφονται μετά από δέκα (10) έτη.
3. Τα Μέλη της διοίκησης του ΑΣ δεν δικαιούνται μισθό ή αμοιβή για τις υπηρεσίες που προσφέρουν. Δικαιούνται, όμως, έξοδα κίνησης και παράστασης ή απασχόλησης που πραγματοποιούν αποκλειστικά για τους σκοπούς του ΑΣ. Με Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, ύστερα από εισήγηση του ΔΣ, καθορίζεται το ύψος των εξόδων κίνησης και παράστασης ή για την απασχόλησή τους σε υποθέσεις του Συνεταιρισμού εκτός της Περιφερειακής Ενότητας (πρώην Νομού).

Άρθρο 29

Αντιπρόσωποι

1. Ο Συνεταιρισμός εάν συμμετέχει στην ΠΑΣΕΓΕΣ, σε ΑΕΣ, σε Διεπαγγελματική Οργάνωση, Αγροδιατροφικές Συμπράξεις Περιφερειών εδαφικής εμβέλειάς του, σε Εταιρίες Δημοπρατηρίων ή σε άλλα νομικά πρόσωπα, τότε με τον Εσωτερικό του Κανονισμό, αποφασίζει με πόσα εκλεγμένα μέλη του συμμετέχει. Για όλους τους αντιπροσώπους για οποιαδήποτε συμμετοχή του ο Συνεταιρισμός διενεργεί εκλογές με την παρουσία αρμόδιου δικαστικού αντιπροσώπου.
2. Σε κάθε περίπτωση οι αντιπρόσωποι ακολουθούν τη θητεία του Δ.Σ. του Συνεταιρισμού. Αντιπρόσωπος που έχει εκλεγεί σε Δ.Σ. άλλου οργάνου που συμμετέχει ο Συνεταιρισμός, ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι τη λήξη της θητείας του Οργάνου στο οποίο είναι μέλος, πλην

εάν συντρέξουν οι προϋποθέσεις αυτοδίκαιης έκπτωσης, που προβλέπει για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου το παρόν Καταστατικό στο επόμενο άρθρο.

Άρθρο 30

Αρχαιρείες

1. Τις εκλογές για την ανάδειξη του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων του Συνεταιρισμού διενεργεί Εφορευτική Επιτροπή, η οποία εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των μελών και αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη.
 2. Της Εφορευτικής Επιτροπής προεδρεύει πάντα Δικαστικός Αντιπρόσωπος.
 3. Οι εκλογές διεξάγονται με μυστική ψηφοφορία και με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Στο ψηφοδέλτιο αναγράφονται με αλφαβητική σειρά τα ονοματεπώνυμα των υποψηφίων για το Διοικητικό Συμβούλιο και των υποψηφίων για τους αντιπροσώπους. Η δήλωση υποψηφιότητας κατατίθεται εγγράφως στα γραφεία του Συνεταιρισμού το αργότερο τρεις (3) ημέρες πριν την αρχική ημερομηνία σύγκλησης της Γ.Σ. των εκλογών. Σε περίπτωση επαναληπτικής Γ.Σ. λόγω μη ύπαρξης απαρτίας ή άλλου σπουδαίου λόγου, η ανωτέρω δήλωση μπορεί να κατατεθεί εγγράφως το αργότερο τρεις (3) ημέρες πριν τη νέα ημερομηνία σύγκλησης της Γ.Σ. των εκλογών.
 4. Ο αριθμός των σταυρών προτίμησης δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του μισού (1/2) του όλου αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Στην περίπτωση, που προκύπτει κλάσμα, ισχύει ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός. Ψηφοδέλτια, που περιέχουν αριθμό σταυρών προτίμησης μεγαλύτερο από τον οριζόμενο από το καταστατικό ή χωρίς σταυρό είναι άκυρα.
 5. Εκλεγέντες θεωρούνται αυτοί, που συγκέντρωσαν τις περισσότερες ψήφους. Αν υπάρχει ισοψηφία γίνεται κλήρωση. Όσοι δεν εκλεγούν θεωρούνται επιλαχόντες κατά τη σειρά του αριθμού των ψήφων που έλαβαν. Οι επιλαχόντες καταλαμβάνουν κενούμενες θέσεις τακτικών μελών μέχρι τη λήξη της θητείας τους.
 6. Τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής κωλύονται να εκθέσουν υποψηφιότητα για το αξίωμα μέλους Διοικητικού Συμβουλίου ή Αντιπροσώπου. Η Εφορευτική Επιτροπή μεριμνά για τη διεξαγωγή των εκλογών. Το έργο της αρχίζει από την ανακήρυξη των υποψηφίων για τα διάφορα αξιώματα μετά την προηγούμενη διαπίστωση των σχετικών προϋποθέσεων, που προβλέπει το Καταστατικό και ο Νόμος. Βασικό έργο της Εφορευτικής Επιτροπής είναι η διαπίστωση στο πρόσωπο των ψηφοφόρων του δικαιώματος του εκλέγειν.
- Η Εφορευτική Επιτροπή φροντίζει για την έναρξη των εκλογών στον προγραμματισμένο χώρο και χρόνο, για την αδιάβλητη και ασφαλή διεξαγωγή τους, τη διαπίστωση του αποτελέσματος της ψηφοφορίας και στο τέλος την ανακήρυξη των εκλεγέντων.

Κατά την πορεία των εκλογών κρίνει τις τυχόν υποβαλλόμενες ενστάσεις ή άλλες διαφωνίες, που ανακύπτουν.

Στο τέλος της διαδικασίας συντάσσει πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από όλα τα μέλη. Το σύνολο του εκλογικού υλικού η Εφορευτική Επιτροπή παραδίδει με πρακτικό στο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται.

7. Ανάκληση και ανακατανομή αξιωμάτων των μελών του Δ.Σ. γίνεται κατόπιν αποφάσεως των 2/3 του συνόλου των μελών του.
8. Αν κενωθεί η θέση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου και δεν υπάρχουν επιλαχόντα μέλη, το Διοικητικό Συμβούλιο, με απόφαση των λοιπών μελών του, συμπληρώνει την κενή θέση εκλέγοντας σε αυτή μέλος του Συνεταιρισμού.

Τα ως άνω οριζόμενα μέλη διατηρούν την ιδιότητά τους αυτή μέχρι τη σύγκληση της πρώτης τακτικής ή έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, η οποία επικυρώνει την εκλογή τους, ή, σε αντίθετη περίπτωση, εκλέγει νέα μέλη. Σε περίπτωση παραίτησης της πλειοψηφίας ή του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διενεργούνται αρχαιρεσίες.

9. Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος στα όργανα διοίκησης της συνεταιριστικής οργάνωσης όποιος καταδικάσθηκε με τελεσίδικη απόφαση σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, απάτη, υπεξαίρεση (κοινή ή στην υπηρεσία), εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδορκία, απιστία, δωροδοκία, παράβαση καθήκοντος, υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης, υπεξαγωγής εγγράφου, λαθρεμπορία και εμπορία ναρκωτικών.

Εάν κατά τη διάρκεια της θητείας του οργάνου διαπιστωθεί για μέλος του η ύπαρξη οποιουδήποτε από τα κωλύματα, που προαναφέρθηκαν, το μέλος αυτό εκπίπτει αυτοδικαίως από μέλος του οργάνου, οπότε εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 8 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 31

Ειδικές διατάξεις για τα όργανα Διοίκησης

1. Εισηγητής των θεμάτων στο Διοικητικό Συμβούλιο είναι ο Πρόεδρος του Συνεταιρισμού ή ο νόμιμος αναπληρωτής του ή άλλος σύμβουλος ή ο Γενικός Διευθυντής ή υπάλληλος του Συνεταιρισμού, που ορίζεται από τον Πρόεδρο ή το Γενικό Διευθυντή.
2. Χρέη υπηρεσιακού γραμματέα σε όλα τα Συλλογικά όργανα Διοίκησης εκτελεί υπάλληλος του Συνεταιρισμού, που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.
3. Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις, που παίρνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο καταχωρούνται σε ειδικά βιβλία πρακτικών συνεδριάσεων, που τηρούνται για το καθένα χωριστά. Τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης υπογράφονται από τα μέλη που ήσαν παρόντα σε αυτή.

4. Τα βιβλία των πρακτικών, προτού να χρησιμοποιηθούν, θεωρούνται από τις αρμόδιες Δημόσιες Υπηρεσίες, όπως προβλέπεται.
5. Αντίγραφα ή αποσπάσματα πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου επικυρώνονται από τον κατά το χρόνο της έκδοσής τους Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ή το νόμιμο αναπληρωτή του.
6. Τα αναπληρωματικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων παίρνουν τη θέση των τακτικών μελών σε περίπτωση θανάτου, ανάκλησης, παραίτησης, αποχής των τακτικών μελών από την άσκηση των καθηκόντων τους ή έκπτωσής τους σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και του παρόντος Καταστατικού. Σε κάθε περίπτωση τα αναπληρωματικά μέλη συνεχίζουν τη θητεία των μελών που αντικαταστάθηκαν.

Άρθρο 32

Εποπτικό Συμβούλιο

Σύμφωνα με τις διαδικασίες εκλογής Δ.Σ. εκλέγεται και Εποπτικό Συμβούλιο του Α.Σ.

Το Εποπτικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τρία (3) φυσικά πρόσωπα, μέλη του Συνεταιρισμού.

Η θητεία του Εποπτικού Συμβουλίου είναι ίση με τη θητεία του Δ.Σ. Η δε εκλογή του γίνεται την ίδια μέρα και με την ίδια διαδικασία με το Δ.Σ.

Το Εποπτικό Συμβούλιο ελέγχει τις πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου και υποβάλλει σχετική ετήσια έκθεση προς τη Γενική Συνέλευση, την οποία κοινοποιεί και προς την εκάστοτε Εποπτική Αρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 33

Εργασίες Συνεταιρισμού

1. Ο Συνεταιρισμός για την πραγματοποίηση του σκοπού του αναπτύσσει οποιαδήποτε δραστηριότητα, που προβλέπεται από το παρόν Καταστατικό και κάθε άλλη, που θα αποφασίσει η Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με το Καταστατικό και μέσα στα όρια του Νόμου.
2. Η Γενική Συνέλευση εκδίδει Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού, ο οποίος καθορίζει ενδεικτικά:
 - α) Τους όρους λειτουργίας του Συνεταιρισμού

- β) Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεταίρων ως προς τη χρήση των εγκαταστάσεων και των υπηρεσιών του Συνεταιρισμού.
- γ) Τον τρόπο διάθεσης των προϊόντων, τα είδη που πρόκειται να καλλιεργηθούν ή να απομακρυνθούν καθώς και τις μεθόδους καλλιέργειας.
- δ) Κριτήρια ποιότητας και μεγέθους ανάλογα με τον προορισμό των προϊόντων.
- ε) Τις κυρώσεις για αθέτηση των υποχρεώσεων των συνεταίρων και τη διαδικασία επιβολής τους.
3. Οι παραπάνω Κανονισμοί περιλαμβάνουν διατάξεις που υποχρεώνουν τα μέλη στην εφαρμογή κοινών κανόνων στην παραγωγή και στην εμπορία των προϊόντων τους, στην τοποθέτηση στην αγορά ολόκληρης ή μέρους της παραγωγής τους και κάθε άλλη διάταξη που η Γ.Σ. του Συνεταιρισμού αποφασίζει.
4. Ο Συνεταιρισμός διεξάγει τις εργασίες του με δικές του υπηρεσίες. Μπορεί όμως να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες άλλων Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων ή και τρίτων. Το Διοικητικό Συμβούλιο στις περιπτώσεις αυτές ορίζει την αποζημίωση ή την αμοιβή για τη χρησιμοποίησή τους αυτή στη διεξαγωγή των εργασιών του Συνεταιρισμού.
5. Ο Συνεταιρισμός μπορεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου να επεκτείνει τις εργασίες του και γενικά να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται στα μέλη του και προς πρόσωπα που δεν είναι μέλη του Συνεταιρισμού, με τους όρους που το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο θα καθορίζει. Σε καμιά όμως περίπτωση οι όροι αυτοί δεν μπορεί να είναι ευνοϊκότεροι από τους όρους που ισχύουν για τα μέλη του.
6. Τρίτοι, που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του Συνεταιρισμού δεν έχουν κανένα δικαίωμα πάνω στα αποτελέσματα της χρήσης.
7. Ο Συνεταιρισμός ανεξάρτητα προς την παροχή των υπηρεσιών του προς μη μέλη, που προβλέπει η προηγούμενη διάταξη της παρ. 5 του παρόντος άρθρου, μπορεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου να παρέχει γενικά τις υπηρεσίες του και να αναλαμβάνει την ενέργεια εργασιών για λογαριασμό του Δημοσίου, ή και κάθε άλλου νομικού προσώπου Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και άλλων Αγροτικών Συνεταιρισμών και Εταιρειών τους κάθε μορφής, με αμοιβή.

Άρθρο 34

Κανόνες παραγωγής και εμπορίας

1. Οι παραγωγοί, μέλη του Συνεταιρισμού υποβάλλουν δήλωση σχετικά με τον προβλεπόμενο όγκο παραγωγής για κάθε οικονομικό έτος.
2. Ο Συνεταιρισμός παραλαμβάνει τα προϊόντα, που προσκομίζονται από τα μέλη, αφού προηγηθεί έλεγχος από το αρμόδια όργανά του της ποιότητας, της καλής κατάστασης κτλ. των προϊόντων, ώστε αυτά να είναι κατάλληλα για την κατά προορισμό χρήση τους.

3. Ο Συνεταιρισμός θεσπίζει ελάχιστα κριτήρια ποιότητας, μεγέθους, συσκευασίας, παρουσίασης και σήμανσης, ανάλογα με τον προορισμό των προϊόντων.
4. Ο Συνεταιρισμός βοηθά τα μέλη του με σκοπό την ορθή εφαρμογή των κανόνων που επιβάλλει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΕΛΕΓΧΟΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 35

Έλεγχος

1. Ο διαχειριστικός, λογιστικός και οικονομίας έλεγχος στο Συνεταιρισμό ασκείται σύμφωνα με το άρθρο 17 του Ν. 4015/2011.
2. Οι ορκωτοί ελεγκτές και ισάριθμοι αναπληρωτές τους ορίζονται από την προηγούμενη τακτική Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού. Η αμοιβή των ελεγκτών καθορίζεται με την απόφαση ορισμού τους. Οι ελεγκτές μπορούν να επαναδιορίζονται, όχι όμως για περισσότερες από πέντε (5) συνεχείς χρήσεις και υποχρεούνται να υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού και στην εποπτεύουσα αρχή, το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση.
3. Οι ελεγκτές υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού, το οποίο υποχρεούται να το ανακοινώσει στην πρώτη μετά τον έλεγχο Γενική Συνέλευση των μελών της. Αντίγραφο του πορίσματος υποβάλλουν οι ελεγκτές στην εποπτεύουσα αρχή. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να καλεί εγγράφως τον ελεγκτή πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης για να παρίσταται σ' αυτήν. Ο ελεγκτής υποχρεούται να παρίσταται στη Γενική Συνέλευση και να παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση του ζητηθεί.

Αν από το πόρισμα του ελέγχου υπάρχουν ενδείξεις ότι έχουν τελεστεί πράξεις, που τιμωρούνται από τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα ή των άλλων ειδικών ποινικών νόμων, οι ελεγκτές υποχρεούνται εντός δέκα (10) ημερών να υποβάλλουν το πόρισμα τους ή τη σχετική έκθεση τους στην Εισαγγελική Αρχή και να αναφέρουν στον Υπουργό Γεωργίας τις παραβάσεις του Νόμου ή του Καταστατικού.

Ο Συνεταιρισμός θέτει στη διάθεση των ελεγκτών κατάλληλο χώρο, όλα τα βιβλία και τα στοιχεία και παρέχει κάθε πληροφορία που χρειάζεται ο ελεγκτής για την εκτέλεση του έργου του. Οι ελεγκτές δικαιούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους να ελέγχουν τα βιβλία, τους λογαριασμούς και κάθε άλλο στοιχείο του Συνεταιρισμού, που κρίνεται χρήσιμο για την πλήρη και επιτυχή εκτέλεση του έργου τους.

Οι ελεγκτές ελέγχουν ιδίως:

- α) Τη νομιμότητα των αποφάσεων και των πράξεων των θεσμικών Οργάνων του Συνεταιρισμού.
 - β) Τη λογιστική τάξη και ιδίως αν τηρήθηκαν οι αρχές και οι κανόνες της λογιστικής επιστήμης.
 - γ) Την οικονομική κατάσταση του Συνεταιρισμού, που προκύπτει από τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τα στοιχεία του Ισολογισμού, του Λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης» και των προσαρτημάτων. Στο πόρισμα πρέπει να προσδιορίζεται η πορεία της οικονομικής κατάστασης του Συνεταιρισμού στο πλαίσιο των καταστατικών του σκοπών και των ετησίων προγραμμάτων δράσης του.
 - δ) Τη διαχειριστική τάξη, όσον αφορά τη νομιμότητα μόνο της πραγματοποίησης των δαπανών και αποσκοπεί κυρίως στη διαπίστωση τυχόν διαπραχθεισών ατασθαλιών, καταχρήσεων ή άλλων παραβάσεων και τον εντοπισμό των υπευθύνων.
4. Οι ελεγκτές με αίτησή τους προς το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ζητήσουν τη σύγκληση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, αναφέροντας σε αυτήν τα προς συζήτηση θέματα. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλεί υποχρεωτικά τη Γενική Συνέλευση μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της αίτησης, με θέματα αυτά που αναφέρονται στην αίτηση.

Άρθρο 36

Διαχειριστική Χρήση

1. Η διαχειριστική χρήση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερους από δώδεκα (12) μήνες. Εξαιρετικώς η πρώτη διαχειριστική χρήση μπορεί να ορίζεται για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μήνες.
2. Κατά τη λήξη της χρήσης κλείνονται τα βιβλία του Συνεταιρισμού, ενεργείται η απογραφή της περιουσίας του και καταρτίζονται ο Ισολογισμός και ο Λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης», που υποβάλλονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στην πρώτη μετά το τέλος της χρήσης τακτική Γενική Συνέλευση μαζί με τις αναγκαίες επεξηγηματικές εκθέσεις και τις εκθέσεις λογοδοσίας για τα πεπραγμένα του έτους, που έληξε.
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο συντάσσει πρόγραμμα δράσης και ανάπτυξης του Συνεταιρισμού για την επόμενη χρήση, το οποίο συνοδεύεται από Προϋπολογισμό Δαπανών και το υποβάλλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση.
4. Η πρόταση για μη έγκριση από τη Γενική Συνέλευση του Ισολογισμού, του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης και του προγράμματος δράσης, πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη.

Άρθρο 37

Διαχειριστικό Υπόλοιπο - Πλεόνασμα - Κέρδη

1. Αν από τα ακαθάριστα έσοδα της Α.Σ.Ο. αφαιρεθούν οι κάθε είδους δαπάνες, οι ζημιές, οι αποσβέσεις και οι τόκοι των υποχρεωτικών και των προαιρετικών μερίδων, το υπόλοιπο που

απομένει αποτελεί το διαχειριστικό υπόλοιπο της χρήσης. Το διαχειριστικό υπόλοιπο περιλαμβάνει πλεονάσματα και κέρδη. Τα πλεονάσματα προέρχονται από τις συναλλαγές του Συνεταιρισμού με τα μέλη του. Το πέραν του πλεονάσματος υπόλοιπο λογίζεται ότι προέρχεται από τις συναλλαγές με τρίτους και συνιστά κέρδη.

2. Από τα πλεονάσματα, πριν από την αφαίρεση που για τις προαιρετικές μερίδες, κρατείται ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική όταν το τακτικό αποθεματικό φθάσει στο ύψος του συνολικού ποσού των υποχρεωτικών μερίδων των μελών του Συνεταιρισμού και επαναφέρεται εάν το τακτικό αποθεματικό υστερήσει έναντι του συνολικού ποσού των υποχρεωτικών μερίδων των μελών. Το μέρος των πλεονασμάτων, που μεταφέρεται στο τακτικό αποθεματικό λογίζεται ως ισόποση εισφορά των μελών.

3. Το υπόλοιπο των πλεονασμάτων, που απομένει μετά την κράτηση της προηγούμενης παραγράφου, διατίθεται για την:

α) Ανάπτυξη του Συνεταιρισμού

β) Απόδοση στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με το Συνεταιρισμό,

γ) Υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη.

4. Τα ποσά της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου μπορεί, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, να παραμείνουν στο Συνεταιρισμό ως εξατομικευμένες έντοκες καταθέσεις προθεσμίας των μελών. Το επιτόκιο που καταβάλλεται στην περίπτωση αυτή καθορίζεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και δεν μπορεί να υπερβαίνει το επιτόκιο δανεισμού του συνεταιρισμού από τις τράπεζες.

5. Στο τακτικό αποθεματικό περιέρχονται:

α) Τα κέρδη, όπως ορίζονται στην παράγραφο 1. μετά τη φορολόγηση τους.

β) Η κράτηση της παραγράφου 2.

γ) Τα έσοδα που περιέρχονται στο Συνεταιρισμό από χαριστική αιτία.

δ) Κάθε άλλο έσοδο, για το οποίο δεν ορίζεται διαφορετικά από το παρόν.

6. Στο έκτακτο αποθεματικό και ειδικά αποθεματικά περιέρχονται πλεονάσματα χρήσεως εκτός του τακτικού αποθεματικού, σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Άρθρο 38

Ειδικά Αποθεματικά Κεφάλαια

1. Η Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού με απόφασή της, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 21 παρ. 3 και 23 παρ. 2 του παρόντος Καταστατικού, μπορεί, μετά τις κρατήσεις για τακτικό και έκτακτο αποθεματικό και για τις προαιρετικές μερίδες,

να διαθέτει από το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης ποσοστό για το σχηματισμό έκτακτου ή και ειδικών αποθεματικών κεφαλαίων, που προορίζονται για την εξυπηρέτηση ειδικών σκοπών.

2. Στα ειδικά αποθεματικά κεφάλαια περιέρχεται και κάθε έκτακτη εισφορά των συνεταίρων, που επιβάλλεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για ορισμένο σκοπό.

3. Η Γενική Συνέλευση μπορεί με απόφασή της, που λαμβάνεται όπως στην παρ.1, να μεταβάλει το σκοπό της χρησιμοποίησης των ειδικών αποθεματικών ή να αποφασίσει την κατάργησή τους. Στην τελευταία περίπτωση ορίζεται και η τύχη του υφιστάμενου κεφαλαίου.

Άρθρο 39

Έκτακτη Εισφορά

1. Εάν ο Συνεταιρισμός δεν μπορεί να πληρώσει τις οφειλές που έχουν λήξει ή εάν διαπιστωθεί κατά τη σύνταξη του Ισολογισμού ότι το Παθητικό υπερβαίνει το Ενεργητικό κατά το ένα τρίτο του συνολικού ποσού, της ευθύνης όλων των μελών, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να συγκαλέσει αμέσως τη Γενική Συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη του.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο στην παραπάνω περίπτωση υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση Ισολογισμό και έκθεση για την περιουσιακή κατάσταση του Συνεταιρισμού και προτείνει το ποσό της έκτακτης εισφοράς, που πρέπει να καταβάλουν τα μέλη.

Για να επιβληθεί η έκτακτη εισφορά στα μέλη, πρέπει η Γενική Συνέλευση ν' αποφασίσει μόνο με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 21 παρ. 3 και 23 παρ.2.

Άρθρο 40

Τηρούμενα Βιβλία

1. Ο Συνεταιρισμός τηρεί τα βιβλία, που προβλέπονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, καθώς και τα παρακάτω, θεωρημένα από τα αρμόδια όργανα, βιβλία:

α) Βιβλίο μητρώου μελών.

β) Βιβλίο πρακτικών των Γενικών Συνελεύσεων και του Διοικητικού Συμβουλίου.

γ) Βιβλίο απογραφής και Ισολογισμού.

δ) Βιβλίο περιουσίας του Συνεταιρισμού, στο οποίο αναγράφονται τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτά και κατέχει ο Συνεταιρισμός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 41

Προσωπικό Συνεταιρισμού

Το προσωπικό του Συνεταιρισμού, τακτικό και έκτακτο διέπεται από το άρθρο 38 του Ν. 2810/2000.

Άρθρο 42

Τροποποίηση Καταστατικού

1. Η τροποποίηση του παρόντος Καταστατικού γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης με ονομαστική φανερή ψηφοφορία, εκτός αν η Γενική Συνέλευση θα αποφασίζει διαφορετικά. Η απόφαση για την τροποποίηση του Καταστατικού λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 21 παρ. 3 και 23 παρ. 2 του παρόντος.

2. Κάθε τροποποίηση του παρόντος καταστατικού ισχύει από την ημερομηνία που καταχωρείται η εγκριτική αυτού απόφαση του αρμόδιου Δικαστηρίου στο Ειδικό Μητρώο των Αγροτικών Συνεταιρισμών κάθε βαθμού, που τηρείται στο Ειρηνοδικείο της περιφέρειας του Συνεταιρισμού.

Άρθρο 43

Λύση

1. Ο Συνεταιρισμός λύεται:

α) Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που λαμβάνεται με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία των παραγράφων 21 παρ. 3 και 23 παρ. 2 αντίστοιχα του παρόντος.

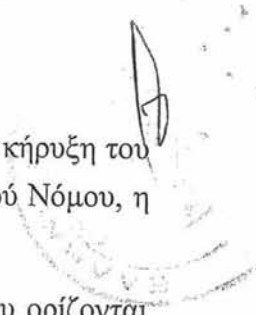
β) Αν κηρυχθεί σε κατάσταση πτωχεύσεως

γ) Με απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου της έδρας του Συνεταιρισμού μετά από αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου ή των 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών του ή της εποπτεύουσας αρχής.

2. Η αίτηση για τη λύση στην περίπτωση γ' υποβάλλεται από την εποπτεύουσα αρχή, αν η λειτουργία του Συνεταιρισμού απέβη παράνομη ή αν αδράνησε για δύο (2) τουλάχιστον συνεχείς διαχειριστικές χρήσεις ή αν συνάγεται εγκατάλειψη του σκοπού τους, λόγω μειωμένης δραστηριότητας του. Η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου υπόκειται σε έφεση.

Άρθρο 44

Εκκαθάριση

-
1. Με εξαίρεση την περίπτωση της λύσης του Συνεταιρισμού, που επέρχεται από την κήρυξη του σε κατάσταση πτωχεύσεως κατά την οποία ακολουθείται η διαδικασία του Εμπορικού Νόμου, η λύση ακολουθεί σε κάθε άλλη περίπτωση, το στάδιο της εκκαθάρισης.
 2. Η εκκαθάριση διενεργείται από έναν ή περισσότερους ειδικούς εκκαθαριστές, που ορίζονται από την Γενική Συνέλευση. Το νομικό πρόσωπο του λυθέντος Συνεταιρισμού εξακολουθεί να υπάρχει και να λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθάρισης
 3. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδράνεια των εκκαθαριστών, μετά από αίτηση μέλους ή πιστωτή του Συνεταιρισμού, το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας του Συνεταιρισμού διορίζει άλλους εκκαθαριστές, δικάζοντας κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Άρθρο 45

Ενέργειες Εκκαθαριστών

1. Οι εκκαθαριστές έχουν υποχρέωση, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντα τους, να κάνουν απογραφή της περιουσίας της εκκαθαριζόμενης οργάνωσης και να συντάξουν Ισολογισμό, αντίγραφο του οποίου υποβάλλουν στην Εποπτεύουσα Αρχή.

Αν η εκκαθάριση παρατείνεται, ο Ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε έτους. Ο τελικός Ισολογισμός καταρτίζεται στο τέλος της εκκαθάρισης. Οι εκκαθαριστές γνωστοποιούν τη λύση της Οργάνωσης με τη δημοσίευσή της σε μια ημερήσια εφημερίδα κι αν δεν εκδίδεται τέτοια σε περιοδική εφημερίδα, του Νομού της έδρας της και καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.

2. Απαιτήσεις πιστωτών κατά της υπό εκκαθάριση οργάνωσης παραγράφονται μετά την πάροδο τριών (3) ετών από την ημερομηνία της δημοσίευσης της λύσεως της.

3. Από το προϊόν της εκκαθάρισης εξοφλούνται τα ληξιπρόθεσμα χρέη της εκκαθαριζόμενης Οργάνωσης με την ακόλουθη σειρά: προηγείται η εξόφληση των οφειλών προς τους εργαζόμενους και ακολουθεί η εξόφληση των λοιπών δανειστών. Στη συνέχεια εξοφλούνται οι προαιρετικές μερίδες. Το υπόλοιπο του ενεργητικού που απομένει, διατίθεται στους συνεταίρους.

Άρθρο 46

Το Καταστατικό αυτό αποτελούμενο από 46 άρθρα, συνταγμένο σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2810/2000, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4015/2011, διαβάστηκε, συζητήθηκε και ψηφίστηκε κατ' άρθρο και στο σύνολο του στις 22-3-2012 από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μελών του **ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ "Η ΔΗΜΗΤΡΑ"**, και θα ισχύει από την ημέρα της έγκρισής του από το αρμόδιο Ειρηνοδικείο και καταχώρησης στο Βιβλίο Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών, που τηρείται σ' αυτό.

ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟ ΣΕΡΒΙΩΝ

Το παρόν καταστατικό εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 16 / 21 - 5 - 2012 απόφαση του Ειρηνοδικείου Σερβίων και καταχωρήθηκε στο τηρούμενο βιβλίο ειδικού μητρώου Αστικών Συνεταιρισμών με αριθμό εγγραφής 39 .

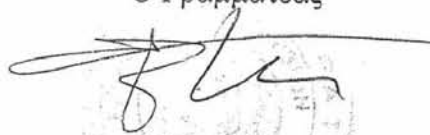
Σέρβια, 21 - 5 - 2012

Ο Γραμματέας

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Πιστό αντίγραφο που θεωρήθηκε
Για τη νόμιμη σήμανση και την έκδοση
κατά την σειρά παραγγελίας του
Ο Γραμματέας

Βασίλειος Ταχτσίδης

Βασίλειος Ταχτσίδης

ΕΙΔΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΟΥ Α. Σ. ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ "Η ΔΗΜΗΤΡΑ"
ΩΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΟΠΩΡΟΚΗ-
ΠΕΥΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΚΑΝ. (Ε. Ε.) 2200/96
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

Τ Υ Π Ο Σ Α Ν Α Γ Ν Ω Ρ Ι Σ Η Σ

Α ρ θ ρ ο 1

1. Ο αγροτικός Συνεταιρισμός Α.Σ. Βελβεντού "Η ΔΗΜΗΤΡΑ", αποτελεί Οργάνωση παραγωγών στον τομέα των οπωροκηπευτικών κατά την έννοια του άρθρου 11 παράγ. 1α του καν. (Ε.Ε.) 2200/96 του Συμβουλίου για την Κοινή Οργάνωση Αγοράς στον τομέα των οπωροκηπευτικών.

2. Η αναγνώριση της Α.Σ.Ο., Α.Σ. Βελβεντού "Η ΔΗΜΗΤΡΑ", ως Ομάδα Παραγωγών (Ο.Π.) του άρθρου ~~13~~ ^{11 *} παράγ. ~~2~~ του καν. (Ε.Ε.) 2200/96 του Συμβουλίου, γίνεται για την ακόλουθη κατηγορία:

I. Φρούτα και λαχανικά.

3. Η Α.Σ.Ο. - Ο.Π. με απόφαση της Γ.Σ. δύναται να αλλάξει κατηγορία Ο.Π. τηρώντας ωστόσο τις δεσμεύσεις που προκύπτουν από την προηγούμενη αναγνώρισή της, μέχρι λήξεώς τους.

Ν Ο Μ Ι Κ Η Μ Ο Ρ Φ Η Κ Α Ι Ο Ρ Γ Α Ν Α Δ Ι Ο Ι Κ Η Σ Η Σ

Α ρ θ ρ ο 2

1. Η Οργάνωση Παραγωγών, αποτελείται από μέλη του Συνεταιρισμού, διαθέτει τον παρόντα κανονισμό και το καταστατικό του Συνεταιρισμού που διέπουν τη λειτουργία της, τη διοίκηση και εποπτεία της.

2. Εφ' όσον κριθεί αναγκαίο για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων, η Γενική Συνέλευση μετά από εισήγηση του Δ.Σ., δύναται να συγκροτήσει Ειδική Εκτελεστική Επιτροπή (Ε.Ε.Ε.), αποτελούμενη αποκλειστικά από παραγωγούς προϊόντων για τα

- 1 -

* Απόφαση αναγνώρισης σύμφωνα με το άρθρο 11 : 36/ΔΓ-11006/19-09-2001

οποία έχει αναγνωρισθεί η Ο.Π. Η Ε.Ε.Ε. έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα στο Δ.Σ. και τη Γ.Σ. της Α.Σ.Ο. - Ο.Π.

Σ Τ Ο Χ Ο Ι Ο Ρ Γ Α Ν Ω Σ Η Σ Π Α Ρ Α Γ Ω Γ Ω Ν

Α ρ θ ρ ο 3

Η Ο.Π. έχει συσταθεί με πρωτοβουλία των παραγωγών μελών της με σκοπό:

1. Να εξασφαλίσει τον προγραμματισμό της παραγωγής και την προσαρμογή της στη ζήτηση.

2. Να προσανατολίσει τα μέλη της προς μία προσπάθεια βελτίωσης της ποιότητας των προϊόντων.

3. Να βελτιώσει την εμπορική αξιοποίηση των προϊόντων για τα οποία αναγνωρίζεται.

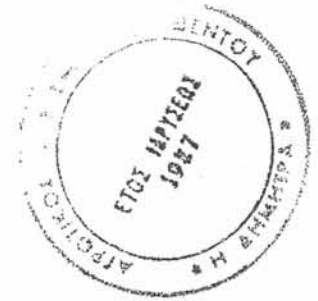
4. Να προωθήσει τη συγκέντρωση της προσφοράς και τη διάθεση της παραγωγής των μελών της στην αγορά.

5. Να μειώσει το κόστος παραγωγής των προσφερομένων προϊόντων.

6. Να ομαλοποιήσει τις τιμές παραγωγού.

7. Να προωθήσει καλλιεργητικές πρακτικές και τεχνικές παραγωγής καθώς και διαχείρισης των διαφόρων μέσων παραγωγής που να σέβονται το περιβάλλον.

Τηρούνται για τα μη μέλη, όλες οι δεσμεύσεις και διατάξεις του Τίτλου II του καν.2200/96 και ιδίως του άρθρου 24, καθώς και των εφαρμοστικών κανονισμών της Επιτροπής των σχετικών με τον Τίτλο IV.

Μ Ε Λ Η Ο. Π.

Α ρ θ ρ ο 4

1. Στην Οργάνωση Παραγωγών συμμετέχουν σαν μέλη, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2169/93, τα οποία στο εξής θα καλούνται "παραγωγοί". Οι παραγωγοί θα αναθέτουν τη διαχείριση της διάθεσης και εμπορίας των προϊόντων τους, για τα οποία η Ο.Π. έχει αναγνωρισθεί και λειτουργεί, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος Κανονισμού λειτουργίας και με τις διατάξεις του Καν. (Ε.Ε.) 2200/96 του Συμβουλίου και των εφαρμοστικών κανονισμών της Επιτροπής.

2. Ελάχιστη διάρκεια προσχώρησης ενός παραγωγού στην Ο.Π. ορίζεται το ένα έτος. Εν τούτοις σε περίπτωση υποβολής επιχειρησιακού προγράμματος, ο παραγωγός δεν απαλλάσσεται των υποχρεώσεών του, που απορρέουν από το πρόγραμμα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής του, χωρίς έγκριση της Ο.Π.

3. Ο κάθε παραγωγός είναι μέλος μίας μόνο Ο.Π. για κάθε κατηγορία προϊόντων που παράγονται στην εκμετάλλευσή του, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11, στοιχείο γ) σημείο 2 του καν. 2200/96.

4. Η εγγραφή νέου μέλους στην Ο.Π. γίνεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου στα όργανα Διοίκησης της Ο.Π., με την οποία αίτηση δεσμεύεται να τηρεί τους όρους λειτουργίας της Ο.Π., όπως αυτοί περιγράφονται στον παρόντα ειδικό κανονισμό λειτουργίας και στο καταστατικό της Α.Σ.Ο. - Ο.Π. και σύμφωνα με τις πραγματικές δυνατότητες της Ο.Π. για την εμπορική αξιοποίηση της παραγωγής του εν δυνάμει νέου μέλους της.

5. Στην αίτηση εγγραφής του στην Ο.Π. ο παραγωγός πρέπει σαφώς να αναφέρει τα προϊόντα για τα οποία δεσμεύεται να αναθέσει την εμπορία τους στην Ο.Π., αποδεχόμενος όλους τους κανόνες που η Ο.Π. έχει θέσει σε εφαρμογή.

6. Η παραίτηση από την ιδιότητα του μέλους της Ο.Π. πρέπει να ανακοινώνεται εγγράφως από τον παραγωγό στα πλαίσια της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 8, παράγ. 2 του καν. (Ε.Ε.) 412/97 της επιτροπής (L 62).

7. Η Α.Σ.Ο. - Ο.Π. με απόφαση της Διοίκησής της, δύναται να δέχεται αιτήσεις για απόσυρση παραγωγής ιδίων προϊόντων για τα οποία έχει αναγνωρισθεί, από μη μέλη παραγωγούς. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι οικονομικές και διαχειριστικές υποχρεώσεις του μη μέλους, αποφασίζονται εκ των προτέρων και ανακοινώνονται σε όλα τα μέλη της Ο.Π. και στα ενδιαφερόμενα μη μέλη.

Π Ρ Ο Υ Π Ο Θ Ε Σ Ε Ι Σ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α Σ Ο . Π .

Α ρ θ ρ ο 5

1. Οι εγγραφές των μελών γίνονται με την αποδοχή του παρόντος κανονισμού λειτουργίας, όπως ορίζεται και στο άρθρο του ίδιου κανονισμού λειτουργίας.

2. Η ελάχιστη περίοδος προσχώρησης στην Οργάνωση Παραγωγών είναι εκείνη που αναφέρεται στο άρθρο 4 του παρόντος κανονισμού.

3. Η Ο.Π. τηρεί μητρώο παραγωγών.

4. Παρέχει στοιχεία παραγωγής των μελών της και πληροφορίες εμπορίας των προϊόντων της στις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες.

5. Διευκολύνει τους ελέγχους των Εθνικών και Κοινοτικών αρμοδίων Υπηρεσιών.

6. Καθορίζει τους κοινούς κανόνες που αφορούν:

- τις τεχνικές παραγωγής
- την ποιότητα της παραγωγής των προϊόντων των μελών της, για τα οποία έχει αναγνωρισθεί.
- την εμπορία και γενικότερα την διάθεση των προϊόντων
- την προστασία του περιβάλλοντος

και οι οποίοι κανόνες είναι υποχρεωτικοί για τα μέλη.

7. Συστήνει Επιχειρησιακό Ταμείο, το οποίο τροφοδοτείται από

- εισφορές των μελών οι οποίες υπολογίζονται σε συνάρτηση με την ποσότητα ή και αξία των προϊόντων των παραγωγών, για τα οποία έχει αναγνωρισθεί και λειτουργεί η Ο.Π. και τα οποία θέτει σε εμπορία ή εισφορές των μελών το ύψος των οποίων αποφασίζει και ορίζει η Γ.Σ., κατά τέτοιο τρόπο που εκείνη κρίνει ότι εξυπηρετούνται καλύτερα τα συμφέροντα των μελών της Α.Σ.Ο
- Ο.Π., μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου.

- κοινοτική χρηματοδότηση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 15 του καν. (Ε.Ε.) 2200/96 του Συμβουλίου και του καν. 411/97 της επιτροπής.

8. Χρησιμοποιεί το Επιχειρησιακό Ταμείο για την κατάρτιση Επιχειρησιακών προγραμμάτων ή Σχεδίων Δράσης, καθώς και για την χρηματοδότηση των προβλεπόμενων δυνατών αποσύρσεων σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 16 του καν. 2200/96 και του καν. 411/87.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ Ο.Π. ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ - ΜΕΛΗ

Α ρ θ ρ ο 6

Η Ο.Π. θέτει στη διάθεση των παραγωγών μελών της εξοπλισμό, τεχνική βοήθεια και υπηρεσίες προκειμένου:

1. να εφαρμόσουν φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές καλλιέργειας.
2. να εξασφαλισθούν οι αρμόζουσες συνθήκες εναποθήκευσης, συσκευασίας και εμπορίας των προϊόντων.
3. να εξασφαλισθεί η εμπορική και λογιστική διαχείριση της παραγωγής.
4. να εξασφαλισθεί η διαρκής γνώση της Ο.Π. σχετικά με τις καλλιεγούμενες από τα μέλη εκτάσεις, κατά είδος και ποικιλία και τις αποδόσεις.
5. το ύψος της αναμενόμενης και πραγματοποιηθείσας παραγωγής.
6. το χρόνο ωρίμανσης και γενικά κάθε στοιχείο που κρίνεται σκόπιμο, προκειμένου να αναβαθμισθεί εμπορικά η παραγωγή των μελών της Ο.Π.
7. Η Α.Σ.Ο. - Ο.Π. προκειμένου να αξιοποιήσει όλες τις δυνατότητες για την επίτευξη των στόχων της και για τη διασφάλιση του εισοδήματος των μελών της, καθώς και την οικονομική της ευρωστία, δύναται με απόφαση της διοίκησής της:
 - Να αναθέτει ένα μέρος των δραστηριοτήτων της, στα πλαίσια της εφαρμογής του Επιχειρησιακού προγράμματος ή του Σχεδίου δράσης, στην ΠΑΣΕΓΕΣ (Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών).

Οι όροι και οι προϋποθέσεις συμφωνούνται μεταξύ των δύο μερών (Α.Σ.Ο.-Ο.Π. και ΠΑΣΕΓΕΣ), σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγ. 3 του καν. 2200/96.

- Να συνάπτει Διεπαγγελματικές Συμφωνίες για έναν ή περισσότερους τομείς δραστηριοτήτων της, είτε με ανάθεση αυτών των δραστηριοτήτων στην ΠΑΣΕΓΕΣ, είτε με κατευθείαν συνεργα-

σία με ενδιαφερόμενους φορείς της Ελλάδας ή του εξωτερικού,

σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου (τίτλος III) του καν. 2200/96.

- Να συμμετέχει σε (Ε.Ο.Π.) Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, σύμφωνα με τον καν. 2200/96.

Υ Π Ο Χ Ρ Ε Ω Σ Ε Ι Σ Μ Ε Λ Ω Ν

Α ρ θ ρ ο 7

Οι παραγωγοί - μέλη υποχρεούνται:

1. Να εφαρμόζουν στον τομέα της παραγωγής, της εμπορίας και της προστασίας του περιβάλλοντος, κανόνες που θεσπίζονται από την οργάνωση παραγωγών στην οποία ανήκουν.

2. Να είναι μέλη μίας και μόνης Ο.Π. για ένα δεδομένο προϊόν. Δύνανται ωστόσο, μετά από άδεια της Ο.Π. στην οποία ανήκουν, να γίνουν μέλη σε άλλες Ο.Π. για προϊόντα για τα οποία η δική τους Ο.Π. δεν έχει αναγνωρισθεί και δεν τα εμπορεύεται.

3. Να πωλούν μέσω της οργάνωσης παραγωγών το σύνολο της παραγωγής τους. Ωστόσο αν η οργάνωση παραγωγών το επιτρέπει, υπό όρους τους οποίους καθορίζει, οι παραγωγοί μέλη μπορούν:

- μέχρι 25% κατ'ανώτατο όριο της παραγωγής, να προβαίνουν στον τόπο της εκμετάλλευσής τους, σε απ'ευθείας πωλήσεις στον καταναλωτή για τις προσωπικές του ανάγκες.

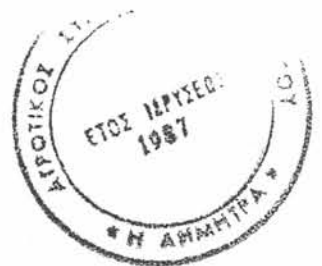
- να διαθέτουν στο εμπόριο οι ίδιοι ή μέσω μιας άλλης οργάνωσης παραγωγών, η οποία καθορίζεται από τη δική τους οργάνωση, τα προϊόντα τα οποία αντιπροσωπεύουν αμελητέο όγκο σε σχέση με τον όγκο που τίθεται σε εμπορία από αυτή.

- να διαθέτουν σε εμπορία μέσω μιας άλλης οργάνωσης παραγωγών που ορίζεται από τη δική τους οργάνωση, τα προϊόντα τα οποία λόγω των χαρακτηριστικών τους, δεν υπάγονται εκ προοιμίου στις εμπορικές δραστηριότητες της οργάνωσης αυτής.

- να λαμβάνουν άδεια, με την διαδικασία του άρθρου 46 του καν. (ΕΚ) 2200/96 του Συμβουλίου να συνάπτουν κατά παρέκκλιση, κατά φθίνοντα τρόπο και για μεταβατική περίοδο μέχρι τις 31/12/99, απ' ευθείας συμβάσεις με τις επιχειρήσεις μεταποίησης για ορισμένα προϊόντα.

4. Να παρέχουν τις πληροφορίες που ζητούνται από την οργάνωση παραγωγών για στατιστικούς λόγους και που αναφέρονται κυρίως στις εκτάσεις, τις συγκομιδές, τις αποδόσεις, τις απ'ευθείας πωλήσεις.

5. Να καταβάλουν τις χρηματοδοτικές εισφορές που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό για τη δημιουργία και την τροφοδότηση του επιχειρησιακού ταμείου που προβλέπεται στο άρθρο 15 του καν. (ΕΚ) 2200/96.

Κ Υ Ρ Ω Σ Ε Ι Σ Μ Ε Λ Ω Ν Ο.Π.

Α ρ θ ρ ο 8

Σε περίπτωση κατά την οποία παραγωγός μέλος της Ο.Π. δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του που προκύπτουν από τον παρόντα κανονισμό και από τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) 2200/96 του Συμβουλίου και των εφαρμοστικών αυτού, επιβάλλονται κυρώσεις στο μέλος από τη Γενική Συνέλευση της Α.Σ.Ο. - Ο.Π., μετά από σχετική εισήγηση της Διοίκησης.

Γ Ε Ν Ι Κ Ε Σ Δ Ι Α Τ Α Ξ Ε Ι Σ

Α ρ θ ρ ο 9

1. Ο παρών Κανονισμός Πειτουργίας αντικαθιστά κάθε προηγούμενο στην περίπτωση της αναγνώρισης Ο.Π. του άρθρου 13 παρ.2.
2. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται από της ψηφίσεώς του από τη Γενική Συνέλευση της Α.Σ.Ο. Α.Σ. Βελβεντού "Η ΔΗΜΗΤΡΑ".

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Α.Σ.Ε.Π.Ο.Π. ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2011 - 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011) (Ποσό σε Ευρώ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσό κλεισίσεως Χρήσεως 2011		Ποσό προσαρμογής χρήσεως 2010		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσό κλ. Χρ. 2011	Ποσό πρ. χρ. 2010
	Αξία κλεισίσεως	Αποσβέσεις	Αξία κλεισίσεως	Αποσβέσεις			
Β.Ε.Ο.Δ.Α ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ					Α.Ι.Δ.Α ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
4. Λοιπά έσοδα εγκαταστάσεων	59.225,42	59.225,36	3,12	59.225,42	1.Κεφάλαιο Μισθωτών	111.511,45	104.431,80
Γ. ΠΛΗΡΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					2.Ορατά/όρατες συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	7.588,55	13.168,14
1.Ενεργήσεις Ανεπισημασμένες	39.088,11	0,00	39.088,11	0,00	39.088,11	111.511,45	117.600,00
2. Άνοδο	41.428,25	0,00	41.428,25	0,00	41.428,25	17.300,00	29.300,00
3. Χρήσια & Τεχνικά έσοδα	2.877.556,49	2.771.491,72	106.064,77	2.877.556,49	2.744.983,14	132.963,39	132.963,39
4. Μητρώα - τεχνολογία - Μηχανικά Εξοπλ.	2.084.283,51	1.638.030,17	426.053,34	2.096.083,51	1.475.283,52	589.799,99	589.799,99
5. Μεταφορικά Μέσα	216.534,26	156.530,26	60.004,00	156.534,26	155.549,12	85,14	85,14
6. Επιπλώα & λοιπός εξοπλισμός	207.893,77	209.515,17	1.478,10	207.893,77	202.087,10	5.806,08	5.806,08
Σύνολο Παγίων Ενταξιοδοτηθέν (ΠΒ)	4.447.492,96	4.172.567,92	675.015,97	4.397.455,89	4.377.929,97	808.639,92	808.639,92
Δ.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					Α.Αποθήματα		
1. Αποθήματα					1. Εμπορεύματα	362.183,25	421.319,79
2. Προκαταβλήσεις					4. Πρωτες και δευτερεύουσες υλικές-αυτοσυναρτάς	267.780,72	130.647,97
3. Προκαταβλήσεις για ονομαστικά στοιχεία					5. Προκαταβλήσεις για ονομαστικά στοιχεία	294.737,26	244.969,72
Α.Αποθήματα						244.969,72	244.969,72
1. Πάγια					1. Εμπορεύματα	1.069.379,69	738.339,77
2. Επιστροφές Επιστροφές (υπερπληρωσ)					2. Επιστροφές Επιστροφές (υπερπληρωσ)	639.951,96	398.191,29
3. Κεφάλαιο εισπρακτικό στην εμψ. χρήση					4. Κεφάλαιο εισπρακτικό στην εμψ. χρήση	7.588,55	13.168,14
4. Αποθήματα κατά αρνητών διακρίσεων					5. Αποθήματα κατά αρνητών διακρίσεων	361.559,17	132.133,15
5. Επιστροφές Επιστροφές Πάγιας και Χρηστικής Μείων Προβλέψεις	626.188,00	0,00	626.188,00	0,00	6.261.880,00	132.133,15	132.133,15
6. Χρεώσεις διαφόρων					7. Χρεώσεις διαφόρων	3.148.134,26	3.148.134,26
Β.Χρόνηρος						29.884,08	29.884,08
3. Λοιπά χρεώματα							
Γ. Διαθέσιμα							
1. Ταμείο						8.803,28	20.891,41
2. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας						153.792,00	263.463,45
						162.595,28	284.354,86
Σύνολο Κυκλοφόντων Ενεργητικού (Δ.Α+Δ.Β+Δ.Γ+Δ.Δ)						4.240.263,06	4.114.922,66
Ε. ΜΕΤΑΒΛΗΤΟΙ ΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ							
1. Έσοδα επίδοσης γυρίσμων						305.723,92	264.781,90
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)						5.241.995,28	4.489.331,41
					ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
					1. Υπόλοιπο Κεφάλων εις νέο	169.436,74	169.748,29
					2. Αποθεματικά	134.261,26	134.961,08
					Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
					1. Δάνεια τραπεζών	175.224,46	204.771,50
					2. Βασικαποθήματα Υποχρεώσεως		
					1. Τραπεζιτικές	229.554,00	326.224,89
					2α. Επιστροφές πληρωτέων	611.007,29	187.118,50
					3. Τραπεζικές Αξιοκαταποθέσεις υποχρεώσεων	827.147,91	849.495,69
					4. Γνωστικά/επίδοσης	29.785,10	85.374,86
					5. Υποχρεώσεις από φόρους-έλεγχ	42.010,93	140.855,21
					6. Ασφαλιστική Οργανισμού	25.032,70	23.424,00
					7. Αποσβέσεις υπέρ πληρωτέων στην επόμενη χρήση	34.071,54	24.071,54
					11. Πληρωτέα διαφόρων	1.003.810,73	754.532,49
					Σύνολο υποχρεώσεων (Γ+Δ+Ε)	2.883.370,26	2.191.697,17
						3.162.564,11	2.352.205,92

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1) Επί των ακινήτων του Συνεταιρισμού υφίσταται εμπραβειωτά βάρη ύψους € 1.875.000,00 υπό την Τράπεζα Πειραιώς για εξασφάλιση τραπεζικών δανείων 2) Η τελευταία αναπροσαρμογή των ακινήτων έγινε στη χρήση 2010 σύμφωνα με το Ν.2069/92 όπως ισχύει (δεν πρόκειται υπέρβαση)

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΛΟΓΙΣΜΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011 (01/01/2011 - 31/12/2011)				ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΔΕΙΞΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ			
Ποσό κλεισίσεως Χρήσεως 2011		Ποσό προσαρμογής Χρήσεως 2010		Ποσό κλ. Χρ. 2011		Ποσό πρ. Χρ. 2010	
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ				Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως	1.215,61	-7.242,98	
Καθαρά ενοσώπων πλεονήματα	1.159.123,97		1.154.862,20	Μείων: Υπόλοιπο αποτελεσμάτων προσημ. γυρίσμων	169.748,29	261.568,33	
Μείων: Χρήσεις πλεονήματα	694.747,79		1.337.000,41	Μείων: Διαφορές ασφαλιστικών κλάσεων προσημωμένων	0,00	84.579,01	
Μικτά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως	474.376,18		47.861,79	Κέρδη προς διόρθωση	114.921,85	169.748,29	
Μείων: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	1.827.791,36		2.107.927,71	Μείων: Φόροι εισοδήματος	4.428,15		
Σύνολο	2.332.176,14		2.544.941,93	Υπόλοιπο κέρδη προς διόρθωση	166.535,74		
Μείων: 1. Έσοδα διοικητικής λειτουργίας	1.136.714,99		1.252.237,34	Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:			
2. Έσοδα λειτουργίας διαφόρων	1.806.079,78		1.780.262,84	1. Τακτικά αποθεματικά	0,00	0,00	
Μικτά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως	440.131,12		476.598,38	6. Υπόλοιπο Κεφάλων εις νέο	169.535,74	169.748,29	
Μείων: 1. Πληρωτέα τόκα και συναφή έσοδα	1.267,13		1.843,25				
Μείων: Κοινωνικά τέλη και συναφή έσοδα	42.628,54		61.481,01				
Οικικά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως	41.305,45		536.276,34				
Η ΠΛΕΟΝ ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ							
1. Έκτακτα και ανόμοια έσοδα	453.201,65		396.309,10				
2. Έκτακτα κέρδη	0,00		132.684,26				
Μείων: 1. Έκτακτα και ανόμοια έσοδα	0,00		0,00				
4. Προβλέψεις και έκτακτα κέρδη	0,00		453.201,65				
Μείων: 1. Έκτακτα και ανόμοια έσοδα	0,00		0,00				
2. Προβλέψεις και έκτακτα κέρδη	0,00		1.215,61				
Μείων: Σύνολο αποδοθέντων παγίων στοιχείων	194.644,36		244.040,79				
6) Ω από αυτές αντιστοιχισμένες στο λειτουργικό κόστος	194.644,36		244.040,79				
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ	1.215,61		-7.242,98				

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ο ΠΡΟΪΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΚΟΥΤΑΛΙΑΠΑΣ Α. ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α.Δ.Τ. ΑΣ 331661 ΚΟΤΖΑΚΟΙΔΙΣ Δ. ΑΔΑΝΑΪΔΕ Α.Δ.Τ. ΑΣ 295459 ΚΟΥΣΚΟΥΡΑΣ Γ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α.Δ.Τ. ΑΣ 288323

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΗΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΤΩΝ
Προς το Διοικητικό Συμβούλιο του «Α.Σ.Ε.Π.Ο.Π. ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ»

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων
Ελάμβανω τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις του Συνεταιρισμού «Α.Σ.Ε.Π.Ο.Π. ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ» οι οποίες αποσπάζονται από τον ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2011, την κατάσταση αποτελεσμάτων και τον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων της χρήσεως που έλαβα την εμπιστοσύνη αυτή, καθώς και το σχετικό πρόσθετο.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις
Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάσταση αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με το Νόμο 2810/2000 (Παρά Αρνητικών Συνεταιριστικών Οργανισμών), όπως και για εκείνες της εσωτερικής διοίκησης που η διοίκηση καθόρισε ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η καθαρή οικονομικών καταστάσεων, αποτελεσμάτων, αποβλημάτων που ορίστηκαν είτε οι οποίοι είτε οι λάθος.

Ευθύνη των Ελεγκτών
Η δική μας ευθύνη είναι να εφαρμόσουμε γνώση επί αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων, με βάση τον έλεγχο μας, διατηρήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμπεριλαμβανόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με βάση την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διερεύνηση διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις ρευστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγμένες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περίληψης της εκτίμησής των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, που ορίστηκαν είτε οι απειλές είτε οι λάθος. Κατά τη διερεύνηση αυτών των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας, ο ελεγκτής κρίθηκε η εσωτερική διοίκηση επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών διαδικασιών της Ένωσης Αρνητικών Συνεταιρισμών, με σκοπό το σχεδιασμό κατάλληλων ελεγκτικών διαδικασιών για τις περιπτώσεις και όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών διαδικασιών της Ένωσης Αρνητικών Συνεταιρισμών. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων. Επίσης λάβαμε υπόψη και τις οδικές διατάξεις του νόμου 2810/2000 «Παρά Αρνητικών Συνεταιριστικών Οργανισμών».

Παρά το ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη
Από τον έλεγχο μας προέκυψε, ότι για το ποσό του λογαριασμού «Εμπορικές επίδοσης πελατών και χρεώσεων» - €626.188,00, δεν έχει σχηματιστεί ανάλογη πρόβλεψη. Λόγω του μη σχηματισμού της πρόβλεψης αυτής, κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών, που προβλέπεται από την Ελληνική Νομοθεσία (κωδ. Ν. 2190/1920 και ΕΓΧΣ), η αξία των απαιτήσεων, τα αποτελέσματα των προηγούμενων χρήσεων και τα ίδια κεφάλαια εμφανίζονται αυξημένα κατά το ανωτέρω ποσό.

Γνώμη με Επιφύλαξη
Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις επιφύλαξεις που θέματος που μνημονεύεται στην παράγραφο «Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη», οι ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις του Συνεταιρισμού «Α.Σ.Ε.Π.Ο.Π. ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ» για τη χρήση που έλαβε την 31η Δεκεμβρίου 2011 έχουν καταρτιστεί από κάθε ουσιώδη άποψη σύμφωνα με το Νόμο 2810/2000.

Έγερση Θέματων
Σηματοδοτεί ότι δεν έχει σχηματιστεί πρόβλεψη για πρόσθετους φόρους και προσαυξήσεις σε σχέση με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις 2010 & 2011.

Στη γνώμη μας δεν διαπιστώσαμε επιφύλαξη σε σχέση με τα θέματα αυτά.

Αναφορά επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων
Επισημασμένα τη σημασία και την αντιστοίχηση του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις.

Αθήνα 2-5-2012
ΟΙ ΟΡΚΗΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΤΩΝ

ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΣΙΔΚΗΣ
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Α. 13881 Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Α. 17011

Α.Σ.Ε.Π.Ο.Π. ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2012 - 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012) (Ποσό σε Ευρώ)								
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 2012			Ποσό προηγούμενης χρήσεως 2011			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσό κλ. Χρήσ. 2012
	Αξία Κρίσης	Αποδοτίος	Ανατ. ύδα	Αξία Κρίσης	Αποδοτίος	Ανατ. ύδα		
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ							Α. ΔΙΑ ΚΕΦΑΛΙΑ	
1. Λοιπά έσοδα εγκαταστάσεως	59.222,42	59.222,30	3,12	59.222,42	59.222,30	3,12	1. Κεφάλαιο Μεταγνώ	121.200,00
Γ. ΠΛΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							2. Οφειλόμενες συνεταιριστικές μετρώες	0,00
1. Ενοποιημένες Ακινήτοποιησεις								121.200,00
2. Άσφαρ	39.989,11	0,00	39.989,11	39.989,11	0,00	39.989,11	3. Διαφορές από έκδοση μετρώων υπέρ το όφελος	13.102,00
3. Κλίμα & Τραγιά εδάφ	2.877.556,49	2.794.714,74	82.841,75	2.877.556,49	2.771.491,72	106.064,77	Β. Διαφορές αναπλήρωσης επιγής/επιγεινών επενδύσεων	298.739,81
4. Μηχολογία - τεχν. εγκατ. - Μηχολογ. Εξοπλ.	2.094.896,51	1.800.929,63	293.966,88	2.094.896,51	1.838.030,17	256.866,34	3. Επηρεασμένες επενδύσεων παγίων στοιχείων	107.133,74
5. Μεταφορικά Μέσα	216.534,26	166.530,26	50.004,00	216.534,26	166.530,26	50.004,00	4. Αποθεματικά κεφάλαια	751.425,56
6. Επιπλα & λοιπά εξοπλισμ.	207.893,27	207.310,17	583,10	207.893,27	206.515,17	1.378,10	1. Τοκικά αποθεματικά	674.319,26
Σύνολο Παγίων Ενεργητικού (ΓΒ)	4.478.356,86	4.366.464,80	111.892,06	4.478.356,86	4.172.367,92	305.988,94	4. Έκτακτα αποθεματικά	1.532.874,57
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							Υ. Αποθεματικά εις νέο	186.897,52
1. Εμπορεύματα							1. Υπόλοιπα Κεφάλων εις νέο	267.780,72
2. Φόρους και βοηθητικές αξίες-έξοδα συσκευασίας							Σύνολο όλων κεφαλαίων (ΑΙ+ΑΙΙ+ΑΙΙΙ+ΑΙΥ+ΑΙΥ)	2.193.102,06
3. Προκαταβολές για αγαθά αποθεμάτων							Β. ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ & ΕΞΟΔΑ	
Α. Αποταμίευση							1. Παροχές προς αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	104.561,08
1. Πιστώσεις								104.561,08
2α. Επιδόσεις Επηρεαστικές (μεταχρήσιμες)							Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
4. Κερδοφόρα καταρτίσματα στην ετήσια χρήση							1. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	
7. Αποταμίευση κατά οφειλών διακοσμητών							2. Δάνεια προσημείων	142.923,86
10. Επηρεαστικές-Επιδοτικές Πιστώσεις και Χρεώσεις Μέσων Προβλέψεων	366.653,20	0,00	366.653,20	626.198,00	0,00	626.198,00	1. Προμηθευτές	214.185,85
11. Χρεώσεις διάφορα							2α. Επιδόσεις πληρωτέες	434.190,68
Β. Χρόνογραφα							3. Τραπεζικές Αξιογραμμάτιστα υποχρεώσεις	707.746,11
3. Λοιπά χρόνογραφα							4. Προκαταβολές πελατών	43.654,17
Κ. Αποθεματικά							5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	27.958,75
1. Ταμείο							6. Ασφαλιστικά Οργανισμοί	22.814,48
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας							7. Μακροπρόθ. υποχρ. πληρωτέες στην επόμενη χρήση	20.000,00
Σύνολο Κυκλοφορούν Ενεργητικού (ΔΙ+ΔΙΙ+ΔΙΙΙ+ΔΙΥ)	238.492,41	238.492,41	0,00	238.492,41	238.492,41	0,00	11. Πιστωτικές διάφορα	203.645,22
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ							Σύνολο υποχρεώσεων (ΓΗ+ΓΒ)	1.691.922,47
1. Έσοδα επόμενων χρήσεων							Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	186.897,52
							1. Έσοδα επόμενων χρήσεων	776.022,65
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)	4.898.207,42	4.898.207,42	0,00	4.898.207,42	4.898.207,42	0,00	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Ε)	4.898.207,42

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1) Επί των ακινήτων του Συνεταιρισμού υφίστανται εμπράσιμα βάρη ύψους € 1.875.000,00 υπέρ της Τράπεζας Πειραιώς για εξασφάλιση τραπεζικών δανείων 2) Η ηλεκλιτα αναπροσαρμογή των ακινήτων έγινε στη χρήση 2010 Ν.2065/92 όπως ισχύει (δεν πρόκειται υπέρβαση).

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΙΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012 (01/01/2012 - 31/12/2012)				ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΔΟΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ			
Λ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 2012		Ποσό προηγούμενης χρήσεως 2011		Ποσό κλ. χρ. 2012	2011	Κοιτάσματα
	Αξία Κρίσης	Αποδοτίος	Αξία Κρίσης	Αποδοτίος			
Κέρδη εργασιών πωλήσεων		1.126.850,04		1.159.123,97		31.702,64	Κοιτάσματα
Μείον: Χώστος πωλήσεων		870.445,57		882.147,79		166.535,74	Πάγιο: Υπόλοιπα αποτελεσμάτων προηγ. χρήσεων
Μείον: απομειωμένα εμπόλεμα/επιδοτικά		256.244,47		416.376,18		0,00	Μείον: Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων
Πλέον: Άλλα έσοδα εκπίεσης		2.498.696,27		1.857.793,96		198.238,39	Σύνολο
Σύνολο		2.754.942,74		2.322.178,14		113.446,86	Κέρδη προς διάθεση
Μείον: Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	1.146.118,90		1.136.714,99				Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:
3. Έξοδα λειτουργίας διαδόσεων	1.649.293,06		1.606.079,78		2.742.794,77		1. Τοκικά αποθεματικά
Μείον: 1. Γραμμοκώδη τόκοι και συναφή έσοδα	1.641,97		1.267,13		-410.624,63		2. Υπόλοιπα Κεφάλων εις νέον
Μείον: 2. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έσοδα	58.989,21		-57.347,24		-41.361,41		
Μείον: 3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έσοδα			-97.818,48				
ΠΛΕΟΝ ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ							
1. Έκτακτα και ανάγνωστα έσοδα	386.242,90		453.201,65				
Μείον: 1. Έκτακτα και ανάγνωστα έσοδα	0,00		0,00		0,00		
2. Έκτακτες Ζημιές	299.534,80		259.534,80		0,00	453.201,65	
Οριστικά και έκτακτα αποτελέσματα							
Μείον: Σύνολο αποθεμάτων παγίων στοιχείων		195.104,48		194.644,35		1.215,81	
(-) Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργ. κόστος		195.104,48		194.644,35		0,00	
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ		31.702,64		1.215,81		1.215,81	

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΚΟΥΤΑΛΙΑΠΑΣ Α. ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α.Δ.Τ. ΑΕ 331661 ΚΟΥΤΑΛΙΑΠΑΣ Α. ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α.Δ.Τ. ΑΕ 299498 ΚΟΥΣΚΟΥΡΑΣ Γ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α.Δ.Τ. ΑΕ 288393

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ
Προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού «Α.Σ.Ε.Π.Ο.Π. ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ»

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων
Ελέγχω τις οικονομικές καταστάσεις του Συνεταιρισμού «Α.Σ.Ε.Π.Ο.Π. ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ» οι οποίες απορρέουν από τον ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2012, την κατάσταση αποτελεσμάτων και τον πίνακα διαθέσιμων χρημάτων που ελήφθη την ημερομηνία αυτή, καθώς και τα σχετικά προαίτια.

Έκθεση της Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις
Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάσταση ομολογίων των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με το Νόμο 2810/2000 "Περί Αρχικών Συνεταιριστικών Οργανισμών", όπως και για εκείνες τις εσωτερικές διαδικασίες που τη διασφαλίζουν ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάσταση οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Έκθεση του Ελεγκτή
Η διεξοδική έρευνα είναι η κερδοφόρα γνήσια επί αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων, με βάση τον έλεγχο μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωθούν δεοντολογικά, καθώς και να σχεδιασμού και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διεκνήριξη διαδικασιών για την απόκτηση ελεγχτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις. Οι ελεγχόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περίω εκτίμηση των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διεκνήριξη αυτών των κερδών ενδόνων, οι ελεγκτικές ερώτησεις, οι εσωτερικές διαδικασίες που σχετίζονται με των οικονομικών καταστάσεων της Ένωσης Αρχικών Συνεταιρισμών, με σκοπό το σχεδιασμό κατάλληλων ελεγχτικών διαδικασιών για τις περιπτώσεις και όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών Ένωσης Αρχικών Συνεταιρισμών. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των ελεγχτικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων. Επίσης, λάβαμε υπόψη και τις ενδείξεις διαφοράς του νόμου 2810/2000 "Περί Αρχικών Συνεταιριστικών Οργανισμών". Παρ'όλο που τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θέμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη
Από τον έλεγχο μας προκύπτει, ότι για το ποσό του λογαριασμού «Επηρεαστικές επίδοματικές πωλήσεις και χρεώσεις» € 366.653,20 δεν έχει σχηματιστεί κάποια πρόβλεψη σε βάρος των αποτελεσμάτων. Λόγω του μη σχηματισμού της πρόβλεψης παρακάλει των ελεγχτικών αρχών, που προβλέπεται από την Ελληνική Νομοθεσία (κωδ. Ν. 2190/92 και ΕΓΣΣ), η αξία των απαιτήσεων, τα αποτελέσματα των προηγούμενων χρήσεων και τα δια Κεφάλαια εμφανίζονται αυξημένα € ποσό.

Γνώμη με Επιφύλαξη
Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις επιφυλάξεις που θέμελιούνται στην παράγραφο «Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη», οι ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις του Συνεταιρισμού «Α.Σ.Ε.Π.Ο.Π. ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ» για τη χρήση του Δεκεμβρίου 2012 έχουν καταρτιστεί από κάθε ουσιώδη άποψη σύμφωνα με το Νόμο 2810/2000.

Όμιλος Εταιριών
Συμπεραίνουμε ότι δεν έχει σχηματιστεί πρόβλεψη για πρόβλεψη φόρων και προσαυξήσεις σε σχέση με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις 2010 έως 2012. Στη γνώμη μας δεν διαπιστώθηκε επιφύλαξη σε σχέση με τα θέματα αυτά.

Αναφορά επί Άλλων Νομίμων και Κοινωνικών Βελτιών
Επισημαίνουμε τη συμφωνία και την αντιστοίχηση του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις.

Κηρύσσεται 8-5-2013
ΟΙ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ

Κ Μ C Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Α.Ε.
Κηρυκίας 293 & Δημητριάδης Κηρυκιάς
ΑΜ ΣΙΔΕΑ 167

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΠΑΝΑΓΗΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Α. 13881 Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Α. 24201

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

	Ποσά κλειομένης			Ποσά προηγούμενης		
	Χρήσεως	2011		Χρήσεως	2010	
A. ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ			0.00			0.00
B. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ	Αξία Κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη Αξία	Αξία Κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη Αξία
1. Έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκαταστάσεως	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2. Συνλλαγματικές διαφορές δανείων για κτήσεις πάγιων στοιχείων			0.00			0.00
3. Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. Ασώματες ακινητοποιήσεις						
1. Έξοδα ερευνών & αναπτύξεως	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2. Παραχωρήσεις & δικαιώματα βιομηχαν. ιδιοκτητ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3. Υπερξία επιχειρήσεως (Goodwill)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4. Προκαταβολές κτήσεως ασώματων ακινητοποι	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5. Λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις						
1. Γήπεδα - Οικόπεδα	48215.20	0.00	48215.20	48215.20	0.00	48215.20
Μείον : Προβλέψεις ασαφών & υποτιμήσεων						
2. Ορυχεία - Μεταλλεία-Λατομεία - Αγροί - Φυτείες	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3. Κτίρια & τεχνικά έργα	1844286.91	1362999.73	481287.18	1844286.91	1252269.21	592017.70
4. Μηχανήματα - τεχνικές εγκ/σεις & λοιπός μηχ/	1369462.58	979142.06	390320.52	1369462.58	855250.21	514212.37
5. Μεταφορικά μέσα	141153.87	88173.77	52980.10	116153.87	78745.71	37408.16
6. Επιπλα & λοιπός εξοπλισμός	159999.06	155950.85	4048.21	159464.10	141421.86	18042.24
7. Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	3563117.62	2586266.41	976851.21	3537582.66	2327686.99	1209895.67
Σύνολο Ακινήτοποιήσεων (Γ1+ΓII)	3563117.62	2586266.41	976851.21	3537582.66	2327686.99	1209895.67
III. Συμμετοχές & άλλες μακροπρόθεσμες χρημ/κες απαιτήσεις						
1. Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	0.00			0.00		
2. Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις	0.00		0.00	0.00		0.00
Μείον : Οφειλόμενες δόσεις	0.00			0.00		
Προβλέψεις για υποτιμήσεις	0.00		0.00	0.00		0.00
3. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμ. επιχ/σεων			0.00			0.00
4. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπού συμ/κου ενδ. επιχ/σεων			0.00			0.00
5. Γρ/τια εισπρακτέα μακροπρόθ. λήξεως	0.00		0.00			0.00
Μείον: Μη δεδουλευμένοι τόκοι	0.00		0.00			0.00
6. Τίτλοι με χαρακτηρισμό ακινητοποιήσεων			0.00			0.00
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			2347.76			2347.76
			2347.76			2347.76
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. Αποθέματα						
1. Εμπορεύματα			64477.88			60895.77
2. Προϊόντα έτοιμα & ημιτελή - Υποπροϊόντα & υπολείματα			0.00			0.00
3. Παραγωγή σε εξέλιξη			0.00			0.00
4. Πρώτες & Βοηθ. Υλεις- Αναλώσιμα Υλικά-Ανταλ/κά & είδη συσ/σίας			189317.68			149058.67
5. Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων			0.00			0.00
			253795.56			209954.44
II. Απαιτήσεις						
1. Πελάτες	166981.99		176172.09			
Μείον : Προβλέψεις	0.00		0.00			176172.09
2. Γραμμάτια Εισπρακτέα:						
- α. Χαρτοφυλακίου	0.00		0.00			
Μείον : Προεξοφλημένα						
- β. Στις Τράπεζες για εισπραξη	0.00		0.00			
- γ. Στις Τράπεζες σε εγγύηση	0.00		0.00			
Μείον : Μη δεδουλευμένοι τόκοι	0.00		0.00			0.00
2α. Υποσχετικές επιστολές και λοιποί τίτλοι			0.00			0.00
3. Γραμμάτια σε καθυστέρηση			0.00			0.00
3α. Επιταγές Εισπρακτέες			79293.58			146631.90
3β. Επιταγές σε καθυστέρηση			189338.50			166763.24
4. Κεφάλαιο εισπρακτέο στην επόμενη χρήση			-3.15			-149.89
5. Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμ. επιχ/σεων			75282.20			75282.20
6. Βραχ/σμες απαιτήσεις κατά λοιπού συμ/κου ενδ. επιχ/σεων			0.00			0.00
7. Απαιτήσεις κατά οργάνων διοικήσεως			0.00			0.00
8. Δεσμευμένοι λογ/σμοί καταθέσεων			0.00			0.00
9. Μακρ/σμες απαιτήσεις εισ/τές στην επόμενη χρήση			0.00			0.00
10. Επισφαλείς-Επίδοκοι πελάτες & χρεώστες	183139.01		188158.97			
Μείον : Προβλέψεις			183139.01			188158.97
11. Χρεώστες διάφοροι			170686.81			196429.81
12. Λογ/σμοί διαχειρήσεως προκαταβολών & πιστώσεων			0.00			0.00
			864718.94			949288.32

3.	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμ. επιχ/σεων	0.00		0.00
4.	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπού συμ/κου ενδ. επιχ/σεων	0.00		0.00
5.	Γρ/τια εισπρακτέα μακροπρόθ. λήξεως	0.00	0.00	
	Μείον: Μή δεδουλευμένοι τόκοι	0.00	0.00	0.00
6.	Τίτλοι με χαρακτηρισμό ακινητοποιήσεων	0.00		0.00
7.	Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	2347.76		2347.76
		<u>2347.76</u>		<u>2347.76</u>

Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

I. Αποθέματα

1.	Εμπορεύματα	64477.88		60895.77
2.	Προϊόντα έτοιμα & ημιτελή - Υποπροϊόντα & υπολείματα	0.00		0.00
3.	Παραγωγή σε εξέλιξη	0.00		0.00
4.	Πρώτες & Βοηθ. Υλεις- Αναλώσιμα Υλικά-Ανταλ/κά & είδη συσ/σίας	189317.68		149058.67
5.	Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων	0.00		0.00
		<u>253795.56</u>		<u>209954.44</u>

II. Απαιτήσεις

1.	Πελάτες	166981.99	176172.09	
	Μείον : Προβλέψεις	0.00	0.00	176172.09
2.	Γραμμάτια Εισπρακτέα:			
-	α. Χαρτοφυλακίου	0.00	0.00	
	Μείον : Προεξοφλημένα			
-	β. Στις Τράπεζες για είσπραξη	0.00	0.00	
-	γ. Στις Τράπεζες σε εγγύηση	0.00	0.00	
	Μείον : Μή δεδουλευμένοι τόκοι	0.00	0.00	0.00
2α.	Υποσχετικές επιστολές και λοιποί τίτλοι	0.00	0.00	0.00
3.	Γραμμάτια σε καθυστέρηση	0.00		0.00
3α.	Επιταγές Εισπρακτέες	79293.58		146631.90
3β.	Επιταγές σε καθυστέρηση	189338.50		166763.24
4.	Κεφάλαιο εισπρακτέο στην επόμενη χρήση	-3.15		-149.89
5.	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμ. επιχ/σεων	75282.20		75282.20
6.	Βραχ/σμες απαιτήσεις κατά λοιπών συμ/κου ενδ. επιχ/σεων	0.00		0.00
7.	Απαιτήσεις κατά οργάνων διοικήσεως	0.00		0.00
8.	Δεσμευμένοι λογ/σμοί καταθέσεων	0.00		0.00
9.	Μακρ/σμες απαιτήσεις εισ/τέες στην επόμενη χρήση	0.00		0.00
10.	Επισφαλείς-Επίδοκοι πελάτες & χρεώστες	183139.01	188158.97	
	Μείον : Προβλέψεις	183139.01		188158.97
11.	Χρεώστες διάφοροι	170686.81		196429.81
12.	Λογ/σμοί διαχειρήσεως προκαταβολών & πιστώσεων	0.00		0.00
		<u>864718.94</u>		<u>949288.32</u>

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Ποσά Κλειομένης Χρήσεως 2011	Ποσά Προηγούμενης Χρήσεως 2010
---------------------------------------	---

A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

I. Μετοχικό Κεφάλαιο (.....Μετοχές τωνΕυρώ)

1.	Καταβλημένο	62810.05	61636.13
2.	Οφειλόμενο	290.33	290.33
3.	Αποσβεσμένο	0.00	0.00
		<u>63100.38</u>	<u>61926.46</u>

II. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

0.00	0.00
------	------

III. Διαφορές Αναπροσαρμογής- Επιχορηγήσεις επενδύσεων

1.	Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών & χρεογρ	0.00	0.00
2.	Διαφορές από αναπροσαρμογή λοιπών περιουσ. στοιχείων	134061.74	134061.74
3.	Επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού	668193.08	786446.15
4.	Αξία ακινήτων παραχωρηθέντων δωρεάν	0.00	0.00
		<u>802254.82</u>	<u>920507.89</u>

IV. Αποθεματικά Κεφάλαια

1.	Τακτικό αποθεματικό	254.86	254.86
2.	Αποθεματικά καταστατικού	0.00	0.00
3.	Ειδικά αποθεματικά	1209713.16	1134247.88
4.	Εκτακτά αποθεματικά	89946.13	89946.13
5.	Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων	2792.51	2792.51
6.	Αποθεματικά για ίδιες μετοχές	0.00	0.00
		<u>1302706.66</u>	<u>1227241.38</u>

V. Αποτελέσματα εις νέο

-	Υπόλοιπο κερδών εις νέο	0.00	0.00
-	Υπόλοιπο ζημιών χρήσεως εις νέο	-738761.59	-609599.58
-	Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων	0.00	0.00
		<u>-738761.59</u>	<u>-609599.58</u>

VI. Ποσά Προορισμένα για αύξηση Κεφαλαίου

1.	Καταθέσεις μετόχων ή εταιρών	0.00	0.00
2.	Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως για αύξηση μετ. κεφαλαίου	0.00	0.00
3.	Αποθεματικά διατιθέμενα για αύξηση κεφαλαίου	0.00	0.00

	0.00	0.00
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (ΑΙ+ΑΙΙ+ΑΙΙΙ+ΑΙΥ+ΑΥ+ΑΛ)	<u>1429300.27</u>	<u>1600076.15</u>

Β. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ

1. Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου	0.00	0.00
2. Λοιπές προβλέψεις	1646.97	8610.37
	<u>1646.97</u>	<u>8610.37</u>

Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

1. Ομολογιακά Δάνεια	0.00	0.00
2. Δάνεια Τραπεζών	0.00	0.00
3. Δάνεια Ταμειωτηρίων	0.00	0.00
4. Μακροπρόθ. υποχρεώσεις προς συνδ/μνες επιχειρήσεις	0.00	0.00
5. Μακροπρόθ. υποχρεώσεις προς λοιπές επιχ/σεις συμ/κου εν	0.00	0.00
6. Τράπεζες λ/μακρ/θεσμων χρημ/σεων με εγγύηση γραμμ. εισ/τέων		
7. Γραμμάτια πληρωτέα μακρ/θεσμης λήξεως Μείον : Μή δεδουλευμένοι τόκοι	0.00	0.00
8. Λοιπές μακροπρόθ. υποχρεώσεις	0.00	0.00
	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>

ΙΙ. Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

1. Προμηθευτές	73977.22	90541.99
2. Γραμμάτια Πληρωτέα και υποσχετικές Μείον : Μή δεδουλευμένοι τόκοι	0.00	0.00
2α. Επιταγές Πληρωτέες	341810.27	255298.31
3. Τράπεζες λ/ βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	450762.38	481789.07
4. Προκαταβολές Πελατών	0.00	0.00
5. Υποχρεώσεις από φορους - τέλη	17650.04	32226.46
6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	9722.02	10442.52
7. Μακρ/θεσμες υποχρεώσ. πληρωτ. στην επόμενη χρήση	0.00	0.00
8. Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις	0.00	0.00
9. Υποχρεώσεις προς λοιπές συμ/κου ενδ. επιχειρήσεις	0.00	0.00
10. Μερίσματα πληρωτέα	0.00	0.00
11. Πιστωτές διάφοροι	11603.25	16738.28
	<u>905525.18</u>	<u>887036.63</u>

Σύνολο Υποχρεώσεων (ΓΙ+ΓΙΙ)

<u>905525.18</u>	<u>887036.63</u>
------------------	------------------

Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

1. Εσοδα επόμενων χρήσεων	0.00	17783.80
2. Εξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	0.00	0.00
3. Λοιποί μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού	0.00	0.00
	<u>0.00</u>	<u>17783.80</u>

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)

<u>2336472,43</u>	<u>2513514,95</u>
-------------------	-------------------

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ

1. Δικαιούχοι αλλότριων περιουσιακών στοιχείων	0	0
2. Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυήσεων & εμπραγμ. ασφαλειών	0	0
3. Υποχρεώσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις	0	0
4. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως	0	0
	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>

Α.Σ. ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ Η ΔΗΜΗΤΡΑ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΡΗΣΗΣ

1/1/12 ΕΩΣ 12/31/12

Α. ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Ποσά κλειομένης Χρήσεως 2012			Ποσά προηγούμενης Χρήσεως 2011		
	Αξία Κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη Αξία	Αξία Κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη Αξία
Α. ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ			0.00			0.00
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ						
1. Εξόδα ιδρύσεως και πρώτης εγκαταστάσεως	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2. Συναλλαγματικές διαφορές δανείων για κτήσεις πάγιων στοιχείων			0.00			0.00
3. Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4. Λοιπά εξόδα εγκαταστάσεως	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. Ανώματες ακινητοποιήσεις						
1. Εξόδα ερευνών & αναπτύξεως	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2. Παραχωρήσεις & δικαιώματα βιομηχαν. ιδιοκτησίας	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3. Υπεραξία επιχειρήσεως (Goodwill)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4. Προκαταβολές κτήσεως ασώματων ακινητοποιήσεων	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5. Λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
II. Ενώματες ακινητοποιήσεις						
1. Γήπεδα - Οικόπεδα	64700.48		64700.48	48215.20		48215.20
Μείον : Προβλέψεις απαξιώσεων & υποτιμήσεων						
2. Ορυχεία - Μεταλλεία-Λατομεία - Αγροί - Φυτείες - Δάση	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3. Κτίρια & τεχνικά έργα	2394804.34	1946446.90	448357.44	1844286.91	1362999.73	481287.18
4. Μηχανήματα - τεχνικές ενγ/σεις & λοιπός μηχ/κος εξοπλισμός	1383462.58	1086714.53	296748.05	1369462.58	979142.06	390320.52
5. Μεταφορικά μέσα	141153.87	97891.94	43261.93	141153.87	88173.77	52980.10
6. Επιπλα & λοιπός εξοπλισμός	169247.26	159448.89	9798.37	159999.06	155950.85	4048.21
7. Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές	0.00		0.00	0.00		0.00
	4153368.53	3290502.26	862866.27	3563117.62	2586266.41	976851.21
Σύνολο Ακινήτοποιήσεων (ΓI+ΓII)	4153368.53	3290502.26	862866.27	3563117.62	2586266.41	976851.21
III. Συμμετοχές & άλλες μακροπρόθεσμες χρημ/κες απαιτήσεις						
1. Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	0.00			0.00		
2. Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις	0.00		0.00	0.00		0.00
Μείον : Οφειλόμενες δόσεις Προβλέψεις για υποτιμήσεις	0.00		0.00	0.00		0.00
3. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμ. επιχ/σεων			0.00			0.00
4. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπού συμ/κου ενδ. επιχ/σεων			0.00			0.00
5. Γρ/τια εισπρακτέα μακροπρόθ. λήξεως	0.00			0.00		
Μείον: Μή δεδουλευμένοι τόκοι	0.00	0.00		0.00		0.00
6. Τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων			0.00			0.00
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			2347.76			2347.76
			2347.76			2347.76
Σύνολο Πάγιου Ενεργητικού (ΓI+ΓII+ΓIII)			865214.03			979198.97
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. Αποθέματα						
1. Εμπορεύματα			87401.75			64477.88
2. Προϊόντα έτοιμα & ημιτελή - Υποπροϊόντα & υπολείματα			0.00			0.00
3. Παραγωγή σε εξέλιξη			0.00			0.00
4. Πρώτες & βοηθ.Υλεις- Αναλώσιμα Υλικά-Ανταλ/κά & είδη συσ/σίας			181024.03			189317.68
5. Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων			0.00			0.00
			268425.78			253795.56
II. Απαιτήσεις						
1. Πελάτες	308182.86			166981.99		
Μείον : Προβλέψεις	0.00		308182.86	0.00		166981.99
2. Γραμμάτια Εισπρακτέα:						
- α. Χαρτοφυλακίου	0.00			0.00		
Μείον : Προεξοφλημένα						
- β. Στις Τράπεζες για είσπραξη	0.00			0.00		
- γ. Στις Τράπεζες σε εγγύηση	0.00			0.00		
Μείον : Μή δεδουλευμένοι τόκοι	0.00		0.00	0.00		0.00
2α. Υποσχετικές επιστολές και λοιποί τίτλοι			0.00			0.00
3. Γραμμάτια σε καθυστέρηση			0.00			0.00
3α. Επιταγές Εισπρακτέες			109859.46			79293.58
3β. Επιταγές σε καθυστέρηση			189338.50			189338.50
4. Κεφάλαιο εισπρακτέο στην επόμενη χρήση			3028.09			-3.15
5. Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμ. επιχ/σεων			75282.20			75282.20
6. Βραχ/σμες απαιτήσεις κατά λοιπών συμ/κου ενδ. επιχ/σεων			0.00			0.00
7. Απαιτήσεις κατά οργάνων διοικήσεως			0.00			0.00
8. Δεσμευμένοι λογ/σμοί καταθέσεων			0.00			0.00
9. Μακρ/σμες απαιτήσεις εισ/τέες στην επόμενη χρήση			0.00			0.00
10. Επισφαλείς-Επιδικοί πελάτες & χρεώστες	201352.71			183139.01		
Μείον : Προβλέψεις			201352.71			183139.01
11. Χρεώστες διάφοροι			207904.12			170686.81
12. Λογ/σμοί διαχειρήσεως προκαταβολών & πιστώσεων			0.00			0.00
			1094947.94			864718.94
III. Χρεόγραφα						
1. Μετοχές			0.00			0.00
2. Ομολογίες			0.00			0.00
3. Λοιπά χρεόγραφα			0.00			0.00
4. Ίδιες Μετοχές			0.00			0.00

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

	Ποσό Κλεισμένης Χρήσεως 2012	Ποσό Προηγούμενης Χρήσεως 2011		
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ				
I. Μετοχικό Κεφάλαιο (..... Μετοχές τωνΕυρώ)				
1. Καταβλημένο	47671.90	62810.05		
2. Οφειλόμενο	3028.09	290.33		
3. Αποσβεσμένο	0.00	0.00		
	<u>50699.99</u>	<u>63100.38</u>		
II. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο				
	0.00	0.00		
III. Διαφορές Αναπροσαρμογής- Επιχορηγήσεις επενδύσεων				
1. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών & χρεογράφων	0.00	0.00		
2. Διαφορές από αναπροσαρμογή λοιπών περιουσιών, στοιχείων	134061.74	134061.74		
3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού	606056.26	668193.08		
4. Αξία ακινήτων παραχωρηθέντων δωρεάν	0.00	0.00		
	<u>740118.00</u>	<u>802254.82</u>		
IV. Αποθεματικά Κεφάλαια				
1. Τακτικό αποθεματικό	254.86	254.86		
2. Αποθεματικό καταστατικού	0.00	0.00		
3. Ειδικά αποθεματικά	1277341.17	1209713.16		
4. Εκτακτα αποθεματικά	89946.13	89946.13		
5. Αφρολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων	2792.51	2792.51		
6. Αποθεματικά για ίδιες μετοχές	0.00	0.00		
	<u>1370334.67</u>	<u>1302706.66</u>		
V. Αποτελέσματα εις νέο				
- Υπόλοιπο κερδών εις νέο	0.00	0.00		
- Υπόλοιπο ζημιών χρήσεως εις νέο	-556802.74	-738761.59		
- Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων	0.00	0.00		
	<u>-556802.74</u>	<u>-738761.59</u>		
VI. Ποσά Προορισμένα για αύξηση Κεφαλαίου				
1. Καταθέσεις μετόχων ή εταιρών	0.00	0.00		
2. Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως για αύξηση μετ. κεφαλαίου	0.00	0.00		
3. Αποθεματικά διατιθέμενα για αύξηση κεφαλαίου	0.00	0.00		
	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>		
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (AI+AII+AIII+AIV+AV+AVI)	<u>1604349.92</u>	<u>1429300.27</u>		
Μείον : Προβλέψεις για υποτιμήσεις	0.00		0.00	
Μείον : Οφειλόμενες δόσεις	0.00		0.00	
			<u>0.00</u>	<u>0.00</u>
			0.00	0.00
IV. Διαθέσιμα				
1. Ταμείο			96759.28	3415.8
2. Ληγμένα τοκομερίδια εισπρακτέα			0.00	0.0
3. Καταθέσεις όψεως & προθεσμίας			47715.52	234452.3
			<u>144474.80</u>	<u>237868.2</u>
Σύνολο κυκλοφορούντος Ενεργητικού (ΔI+ΔII+ΔIII+ΔIV)			<u>1507848.52</u>	<u>1356382.7</u>
E. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ				
1. Εξόδα Επομένων Χρήσεων			866.86	890.7
2. Εσοδα χρήσεως εισπρακτέα			0.00	0.0
3. Λοιποί μεταβατικοί λογ/σμοί ενεργητικού			0.00	0.0
			<u>866.86</u>	<u>890.7</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ+Ε)			<u>2373929.41</u>	<u>2336472.4</u>
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ				
1. Αλλότρια περυσιακά στοιχεία			0.00	0.0
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυήσεων			0.00	0.0
3. Απαιτήσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις			0.00	0.0
4. Λοιποί Λογαριασμοί Τάξεως			0.00	0.0
			<u>0.00</u>	<u>0.0</u>

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ

1. Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου	0.00	0.00
2. Λοιπές προβλέψεις	12550.64	1646.97
	<u>12550.64</u>	<u>1646.97</u>

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**I. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις**

1. Ομολογιακά Δάνεια	0.00	0.00
2. Δάνεια Τραπεζών	0.00	0.00
3. Δάνεια Ταμειτηρίων	0.00	0.00
4. Μακροπρόθ. υποχρεώσεις προς συνδ/μνες επιχειρήσεις	0.00	0.00
5. Μακροπρόθ. υποχρεώσεις προς λοιπές επιχ/σεις συμ/κου ενδιαφ.	0.00	0.00
6. Τράπεζες λ/μακρο/θεσμων χρημ/σεων με εγγύηση γραμμ. εισ/τέων		
7. Γραμμάτια πληρωτέα μακρο/θεσμης λήξεως		
Μείον : Μη δεδουλευμένοι τόκοι	0.00	0.00
8. Λοιπές μακροπρόθ. υποχρεώσεις	0.00	0.00
	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>

II. Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

1. Προμηθευτές	96407.53	73977.22
2. Γραμμάτια Πληρωτέα και υποσχετικές		
Μείον : Μη δεδουλευμένοι τόκοι	0.00	0.00
2α. Επιταγές Πληρωτέες	190145.44	341810.27
3. Τράπεζες λ/ βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων	474261.52	450762.38
4. Προκαταβολές Πελατών	0.00	0.00
5. Υποχρεώσεις από φοροουσ - τέλη	5487.45	17650.04
6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	10831.44	9722.02
7. Μακρο/θεσμες υποχρεώσ. πληρωτ. στην επόμενη χρήση	0.00	0.00
8. Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις	0.00	0.00
9. Υποχρεώσεις προς λοιπές συμ/κου ενδ. επιχειρήσεις	0.00	0.00
10. Μερίσματα πληρωτέα	0.00	0.00
11. Πιστωτές διάφοροι	-20104.53	11603.25
	<u>757028.85</u>	<u>905525.18</u>

Σύνολο Υποχρεώσεων (ΓI+ΓII)

<u>757028.85</u>	<u>905525.18</u>
------------------	------------------

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

1. Εσοδα επόμενων χρήσεων	0.00	0.00
2. Εξόδα χρήσεως δεδουλευμένα	0.00	0.00
3. Λοιποί μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού	0.00	0.00
	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)

<u>2373929.41</u>	<u>2336472.42</u>
-------------------	-------------------

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ

1. Δικαιούχοι αλλότριων περιουσιακών στοιχείων	0.00	0.00
2. Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυήσεων & εμπραγμ. ασφαλειών	0.00	0.00
3. Υποχρεώσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις	0.00	0.00
4. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως	0.00	0.00
	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>

